

1904

DEBRECZENI

KÉPES

KALENDÁRIUM

INSIGNIA LIBERÆ & REGIÆ
CIVITATIS DÖBRÖCZEN

PRELOVSZKY ANDRÁS

elsőrangú katonai és polgári szabó-üzlete, bel- és külföldi szövetek, valamint hadifelszerelési cikkek nagyválasztéku raktára. **DEBRECZEN, KOSSUTH-U. 4. SZ.**

Elvállal a legujabb szabású és a legnagyobb igényeket is kielégítő katonai, vasuti és sport-egyenruhákat, polgári öltönyöket, valamint magyar-, disz és viselőruhákat; papi reverendákat, palástokat és fővegeket stb. a legjutányosabb árak mellett készítek. Gyászöltönyöket, valamint vidéki megrendeléseket 24 óra alatt elkészít.

Ugy tényleges mint tartalékos tiszték és

Egyéves önkéntesek!!

a lelegegánsabban, szabály szerint,

||||| kiváló olcsó árban |||||

felszereltetnek. Az anyag jó minőségeért, valamint előírás szerinti elkészítéseért felelősséget vállalok.

Legujabb angol és francia divatú öltönyök,

||||| vasuti egyenruhák, |||||

hadi felszerelések,

magyar diszruhák a legfinomabb kivitelben.

Árjegyzékkel és felvilágosítással készséggel szolgálók.

DEBRECZENI

KÉPES KALENDÁRIOM

AZ 1904-DIK

SZÖKŐ ESZTENDŐRE.

Reöth Katalin
1905 máj. 21.

NEGYEDIK ÉVFOLYAM.

Nyomatja és kiadja: Debreczen sz. kir. város könyvnyomdája.
(Városház, földszint.)

Kapható ugyanott és minden helybeli s hajdumegyei könyvkereskedésben.

Ára 1 korona.

2674

~~B 2674~~

Tartalom-jegyzék.

Naptári rész.

	Oldal.
Kor- és egyházi számlálás és csillagászati naptár	2—3
A naptári év 12 hónapja	4—15
Hold kelte és nyugta 1904-ben	16

Ismeretterjesztő és szépirodalmi rész.

Előszó, írta: <i>Vecsey Imre</i>	17
II. Rákóczi Ferencz fejedelem, írta: <i>id. Komlóssy Arthur</i>	19
Vitézi ének Rákóczi Ferenczről (költemény), írta: <i>Szávay Gyula</i>	22
Deák Ferencz, írta: <i>Köncz Akos</i>	24
Utszél mentén (költemény), írta: <i>Frank Zoltán</i>	28
Kovács József	29
Az első csók (költemény), írta: <i>dr. Király Péter</i>	30
Rakovszky Dániel, írta: <i>S. Szabó József</i>	31
Csokonai születési és halálzási háza, írta: <i>Hamar László</i>	34
Csokonai emlékezete (költemény), írta: <i>Könyves Tóth Kálmán</i>	38
Balogh Péter, írta: <i>Csiky Lajos</i>	40
Debreczen egy külföldi író szemében, francia eredetiből fordította: <i>dr. Kardos Albert</i>	43
Két tenger partjáról, írta: <i>Erdei Károly</i>	46
Esküvőnk (költemény), írta: <i>Hamar László</i>	49
A debreczeni kereskedelmi iskola falfestményei	50
Egy debreczeni polgár jelleme és szép gondolkozása a kuruczvilágban, írta: <i>Balogh Ferencz</i>	55
Tüzesetek, írta: <i>Frank Zoltán</i>	58
Dankó Pista temetése (költemény), írta: <i>Baja Mihály</i>	61
Debreczen az őskorban, írta: <i>Péter Gábor</i>	61
Az ördög árka, írta: <i>Vántsa György</i>	63
Messze földön (költemény), írta: <i>ifj. Rác Lajos</i>	67
Kubelik házassága, írta: <i>Szathmáry Zoltán</i>	68
Szeretet (költemény), írta: <i>Gál Zoltán</i>	69
Ifjúkori emlékek Debreczenből, írta: <i>Szállási Fülöp</i>	70
Hortobágy, írta: <i>dr. K. Tóth Mihály</i>	79
Őszi libales a Hortobágyon, írta: <i>Kulcsár Endre</i>	85
Az alkohol kérdésről, írta: <i>dr. Burger Péter</i>	87

	Oldal.
A mormonokról, írta: <i>Komlóssy Miklós</i>	90
A siketnémák debreczeni iskolája, írta: <i>Scholtz Lajos</i>	93
Debreczen yagyon-teher mérlege, írta: <i>Zoltai Lajos</i>	95
Debreczen szab. kir. város népesedési statisztikája, írta: <i>Járossy Lajos</i>	104

Törvényszerinti bélyegrovat	106
Kamatmutató tábla	106
Postai díjjegyzékek	107
Zóna személy-díj szabás	108
Bérekcsik díj szabályzata	108

Czímterek.

I. Egyházi czimtar	109
II. Iskolai czimtar	111
III. Törvényhatósági czimtar	
A) Debreczen sz. kir. város	111
B) Hajdumegye	119
IV. Egészségügyi czimtar	129
V. Igazságügyi czimtar	130
VI. Közművelődési czimtar	
Kulturális intézetek és körök	132
Jótekonny egyesületek	134
Dalegyletek	136
Önképző egyletek	138
Társas-körök	138
Sport-egyletek	139
VII. Katonai czimtar	140
VIII. Közgazdasági czimtar	
M. kir. államhivatalok	142
Különféle hivatalok	145
Bankok és pénzüintézetek	146
Biztosító intézetek	147
Ipari és kereskedelmi vállalatok	148
Gazdasági intézmények	149
IX. Kereskedők czimtára	149
X. Iparosok czimtára	153
XI. Vegyes czimtar	165
A debreczeni színház nézőtere (vázlatrajz)	169
Névnepok betürendben	170
Debreczen sz. kir. város országos vásárainak jegyzéke az 1904-ik évre	172
Országos vásárok czimjegyzéke	173
Vadászati és tilalomidő a különféle vadnemekre egész Magyarországon	176
A különböző pénznemek s azok átszámítása	176
Hirdetések	177—212

Betürendes tárgymutató.

A.		C.	
Ábeles-féle polgári leányiskola	Oldal. 113	Chevra Cadisehah	Oldal. 135
Ács ifjuság dalköre	137	Collégium (debr.)	111
Ácsok	154	Csapatkórház (cs. és kir.)	142
Adóhivatalok (kir.)	142	Csendőrség (m. kir.)	141
Adókvető és felszólamló bizottságok	116	Cserép- és palafedők	156
Adóügyosztály (Debr. vár.)	117	Csikósok	167
Adria biztosító társulat	147	Csizmadiák	156
Ágost. evang. egyház	110	Csokonai kör	133
Ágost. evang. elemi iskola	113	Csokonai születési és halálozási háza	34
Álföldi takarékpénztár	146	Csokonai emlékezete (költ.)	38
Álkohol kérdésről	87	Csőszők	167
Álkuszok	153	Csutorakészítő	158
Államépítészeti hivatalok	143	Czement- és betonkészítők	155
Államhivatalok	142	Czimbalomtanárnő	165
Államvasutak műhelye (debr.)	144	Czimfestők	155
Államvasutak üzletvezetősége (debr.)	144	Czimtár (debr. kép. kal.)	109
Állandó választmány (hajdumegyei)	120	Czipészek	155
Állategészségügyi felügyelőség (kir.)	145	Czipő kereskedők	149
Állatorvosok (kir.)	145	Czukrasz- és czukorkakészítők	156
Allomás főnökségek (vasuti)	144		
Alsó nyírvidéki vízlecsapoló társulat	146	D.	
Alsó szabolcsi tiszai ármentesítő társulat	146	Dalegyletek	136
Andaházi-Szilágyi Mihály intézet	135	Dankó Pista temetése	61
Angol társalgókör	138	Deák Ferencz	24
Anyakönyvi hivatal (állami)	118	Debreczen egy külföldi író szemében	43
Aranyművesek	158	Debreczeni kereskedelmi iskola fal- festményei	50
Aranyozók	153	Debreczeni dalegylet	137
Árvaház (nőegyleti) 134, (tanítói)	135	Debreczeni első takarékpénztár	146
Árvaszék (Debr. városi)	116	Debreczeni kaszinó	138
Asztalosok	153	Debreczen az őskorban	61
Autonom, orth. izr. hitközség (debr.)	111	Debreczen vagyon-teher mérlege	95
B.		Debreczen szab. kir. város népesedési statisztikája	104
Bábaképezde (kir.)	129	Debreczen sz. kir. város területe és népessége	114
Bádgosok	154	Dohánybeváltó felügyelőség (kir.)	145
Balmazújváros	125	Dohánybeváltó hivatal (kir.)	145
Balogh Péter	40	Dohánygyár (kir.)	145
Bankok és pénzüintézetek	146	Dohánytermelési kísérleti állomás (országos)	145
Bécsi biztosító intézet	147	Dohánytőzsdék	149
Béles sütő	167	Duna biztosító-társaság	148
Bélyegfokozatok	106		
Bérkocsi díjszabályzat	108	E.	
Bérkocsisok	168	Egészségügyi czimtár (IV.)	129
Betegsegélyző egylet (izr.)	136	Egyek	127
Betegsegélyző pénztár (kerületi)	146	Egy debreczeni polgár jelleme és szépgondolkodása a kurucz- világban	55
Bejelentési hivatal (rendőrségi)	117	Egyetértés önképző dal- és zene-egylet	137
Bikur cholim	136	Egyházi czimtár (I.)	109
Bizottsági tagok (Debr. vár.)	114	Ékszerészek és aranyművesek	158
(Hajdúvármegyei)	119	Ékszerkereskedők	149
Biztosító intézetek	147	Elemi iskolai tanítók a főiskolában	112
Borbélyok és fodrászok	154	Elemi iskolai tantestület (ev. ref.)	112
Borellenőrző bizottság	149		
Bőrkereskedők	149		
Bőröndkészítők	154		
Bútorkereskedők	149		
Bűnügyi osztály (rendőrség)	116		

Elemi iskolák (különböző felekezeti)	Oldal.	113
Előnyomda és női kézimunka-üzlet	158	
Előszó a IV-dik évfolyamhoz	19	
Élővirág- és magkereskedők	149	
Első csók (költ.)	30	
Első magyar általános biztosító-társaság	147	
Emke	132	
Építészek	158	
Építő mesterek	158	
Épületfa kereskedők	149	
Érczoporsógyár	153	
Erdőfelügyelőség (Debr. kerületi)	143	
Erdőmesteri hivatal, erdőszők	117	
Esküvőnök	49	
Esztergályosok	158	
Evang. fillér-egylet	135	
Ev. ref. egyház (debr.)	109	

F.

Fafaragó	158
Fazekasok	158
Felmérési felügyelőség (XII. sz.)	143
Felsőbb leányiskola (ev. ref.)	112
Fényképészek	165
Férfi-divat kereskedők	150
Festék- és zsiradék kereskedők	150
Festőművészek	165
Fésűgyár	153
Fésűsök	159
Fillér-egylet (evang.)	135
Fonatos sütők	166
Foncière pesti biztosító-intézet	148
Főiskola (ev. ref.)	111
Főiskolai énekkar	136
Főiskolai tanárikar (ev. ref.)	111
Főiskolai tisztviselők	111
" alkalmazottak	111
Földes	126
Főrealiskola (állami)	113
Főügyészség (kir.)	130
Fővámhivatal (kir.)	142
Függetlenségi kör	139
Fürdők	165
Fűszerkereskedők	150

G.

Gazdák biztosító szövetkezete	148
Gazdák és gulyások	167
Gazdasági egyesület (debreczeni)	149
(hajvármegyei)	149
Gazdasági gépraktárak	150
Gazdasági intézmények	149
Gazdasági tanács (főiskolai)	111
Gazdasági tanácsadó bizottság	149
Gazdasági tanintézet (kir.)	114
Gépgyárak	153
Gombkötők és paszományosok	159
Gör. kath. egyház (debr.)	110
Gör. kath. elemi iskola (debr.)	113
Gubások	159
Gyalogrendőrök	117
Gyárak	153
Gyermekruha-készítő	159
Gyermekvédő-egyesület	135
Gyógyárú kereskedő	150
Gyógyszereszek (debr.) 129, (hajdu- vármegyei)	129
Gönczy-egyesület	133

H.

Halkereskedők	150	Oldal.
Hangszerkészítők	159	
Haszonbérlet (városi)	167	
Hajdu-Böszörmény rendezett tanácsu város	120	
Hajdu-Dorog	124	
Hajdu-Hadház	126	
Hajduk (Debr. városi) 117, (Hajdu- megyei)	120	
Hajdu-Nánás rendezett tanácsu város	122	
Hajdu-Szovát	125	
Hajdumegyei népbank, mint szövet- kezet	147	
Hajdu-Sámson	127	
Hajdu-Szoboszló rendezett tanácsu város	120	
Hajdúvármegye területe és népessége	119	
Hajdúvármegye törvényhatósága	119	
Hajdúvármegye tisztikara	120	
Hazai ált. bizt. tarsaság	148	
Helyi vasut r.-t.	148	
Hentesek	159	
Hirdetések	177—212	
Hirlapirodalom	134	
Hitközség (auton. orth.) 111, (izraelita)	110	
Honvédegyelet (1848—49-iki)	139	
Honvédkórház (m. kir.)	140	
Honvédség (m. kir.)	140	
Hordárok	168	
Hortobágy	79	
Hortobágy gőzmalom	148	

I.

Ifjúkori emlékek Debreczenből	70
Igazgató-tanács (főiskolai)	111
Igazságügyi czimtár (V.)	130
Illetőségi ügyosztály (Debr. városi)	118
Ingaóra-gyár	153
Ingatlan adást-vételt közvetítő ügynök	166
Ipar- és kereskedelmi bank	146
Iparfelügyelőség	145
Ipari- és kereskedelmi vállalatok	148
Iparos ifjuság önképző egylete	138
Iparosok czimtára (X.)	153
Iparossegédek szakrajztanfolyama	114
Ipartestület (debr.)	145
Ipartestület betegsegélyző pénztára	136
Ipartestületi hitelszövetkezet	145
Iparvasuti vállalat	119
Iskolai czimtár (II.)	111
Iskolaszék (róm. kath.) 113, (izrael.)	113
István-gőzmalom-társulat munkásainak önképzőköre	138
Itélő-tábla (kir.)	130
Izraelita elemi iskolák	113
Izraelita hitközségek (debr.)	110

K.

Kaba	124
Kalaposok	159
Kályhagyárak	123
Kályhások	159
Kamatmutató tábla	106
Kaptafafaragók	159
Kárpitosok	159
Kataszteri felügyelőség (5. sz.)	143
Katonai czimtár (VII.)	140

	Oldal.		
Katonai és illetőségi ügyosztály (Debreczen városi)	118		
Kávéházak	166	M.	Oldal.
Kávémérők	166	Magyar-francia biztosító társaság	147
Kefegyárak	153	Malmok	165
Kefekötők és kefések	160	Mechanikusok	161
Kegyes tanítórendi főgymnasium	113	Menházvezetőnők	112
Kelmefestők és ruhatisztítók	160	Méntelep parancsnokság	142
Kéményseprők	160	Mérlegkészítő	161
Kerékgyártók	160	Mérnöki hivatal (Debr. városi)	118
Kerékpárkereskedők	150	Messze földön (költ.)	67
Kereskedelmi csarnok	139	Mészárosok	161
Kereskedelmi- és iparkamara (debreczeni)	145	Mészkereskedők	150
Kereskedelmi iskola	114	Mézeskalácsosok	162
Kereskedelmi ügynökök	153	Mezőrendőrség	117
Kereskedő ifjak dalköre	137	Mikepércs	128
Kereskedő ifjak társulata	138	Mormonokról	90
Kereskedők czimtára (IX.)	149	Munkás betegsegélyző pénztár	136
Kereskedő-társulat	145	Munkás dalegylet	137
Kertgazdák	167	Műpártoló egyesület	133
Késések	160	Műszerészek	162
Két tenger partjáról	46	Műjég-kereskedő	150
Kézműárú kereskedők	150		
Kézügyesítő egyesület	114	N.	
Keztyűsök	160	Nádudvar	123
Kocsigyártók és nyergesek	160	Naptári rész	1—15
Kor- és egyházi számlálás	2—3	Névnapok betűrendben	170
Korona takaré- és hitelszövetkezet	147	Norinbergi-árú-kereskedők	150
Kosárkötők	160	Nőegylet (jótékony) 134, (izraelita)	135
Kovács József	29	Női divat-kereskedők	150
Kossuth-szobor-bizottság	133	Női pariskola (nőegyleti)	114
Kossuth-dalkör	137	Nyelvtanárok és tanárnők	165
Kovácsok	160	Nyomdai vállalatok	148
Kőfaragók	161	Nyomdászok szakegylete	138
Kölcsonös segélyző-egylet, mint szövetkezet	147		
Kőműves dalegylet	137	O.	
Kőművesek	161	Ódonkönyv-kereskedők	150
Könyvkereskedők	150	Óráskok	162
Könyvkötők	150	Orgonakészítő	162
Köszörsők	161	Orvos fiók-szövetség	129
Kötélgyártók	160	Orvos-gyógyszerész-egylet	129
Kötő-szövő-gyár	153	Orvosok (debr.)	129
Közgazdasági bank	146	Oszt. magyar bank debreczeni fiókja	146
Közgazdasági czimtár (VIII.)	142	Óvónők	112
Közgazgatási bizottság (Debreczen városi) 116, (hajduvármegyei)	120	Önképző egyesületek	138
Közgazgatási tanfolyam	113	Ördög árka	63
Közkórház (Debr. városi)	118	Ósi libales a Hortobágyon	138
Közművelődési czimtár (VI.)	132		
Közös hadsereg (cs. és kir.)	141	P.	
Községi iskolaszék	112	Papirkereskedők	151
Közjegyzői kamara (debr.)	131	Paplanosok	162
Közjegyzők (debr.)	131	Papucs-készítők	162
Kubelik házassága	68	Pékek és sütők	162
Kulturális intézetek és körök	132	Pénznemek s azok átszámítása	176
Kulturmérnöki hivatal (kir.)	143	Pénzügyigazgatóság (m. kir.)	142
Kuturfurók (kutmesterek)	161	Pénzügyőri biztosság	143
Különféle hivatalok	145	Petőfi-dalkör	137
		Phönix biztosító-társaság	148
L.		Pinczéregylet betegsegélyző pénztára	136
Lakatosok	161	Pinczer szakiskola	114
Lámpaárú kereskedők	150	Pintérek	162
Látszerész	161	Polgári kerékpáros egyesület	139
Leánykiházasítási egyesület	148	Polgári kör	138
Lelenczház-egyesület	135	Polgári leányiskola (róm. kath.)	113
Lisztkereskedők	150	Polgári takaré- és segélyszövetkezet	147
Lókereskedők	150	Postai díjjegyzékek	107
Lovaregylet	139	Posta, távirida és távbeszélő hivatalok	143
Lovasrendőrök	117		
Lövész-egylet (polgári)	139		

Posztókereskedők	Oldal. 151	Tanítónőképző-intézet (róm. kath.)	Oldal. 113
Puskaművesek	162	Társaskörök	138
Püspök-Ladány	123	Tajtékpipa faragók	164
R.			
II. Rákóczi Ferencz fejedelem		Tajtékáru kereskedők	152
Rabsegélyző-egylet	136	Téglagyár (deb. városi)	118
Rakovszky Dániel	31	Téglagyárak	153
Rendőrség	116	Téglás	127
Reszelővágók	162	Temetkezési intézetek	166
Rézművesek	162	Temetkezési-egylet (debreczeni)	136
Róm. kath. egyház (debr.)	110	Termény- és áruraktár részv. társaság	149
Róm. kath. elemi iskolák	113	Termény-kereskedők	152
Róm. kath. iskolaszék	113	Tététlen	128
Rőfös és rövidáru kereskedők	151	The-Gresham életbirt. társ.	148
Ruhakereskedők	151	The-Standard bizt. társ.	148
S.			
Sertéskereskedők	151	Theresianum	135
Siketnémák debreczeni iskolája	93	Timárok	164
Siketnémák iskolája	114	Tiszántuli ev. ref. egyh. ker.	109
Siketnémákat gyámolító egyesület	135	Tisza-Csege	127
Sirkőkereskedők	151	Tiszántuli ev. ref. egyh. ker. egyház- megyéi	109
Sodronykészítő	162	Tiszántuli ev. ref. egyh. ker. központi tisztikara	109
Sport-egyletek	139	Tiszti legények	117
Szabók (férfi) 162, (női)	163	Tisztviselői kar (debr. városi)	116
Szálámigyár	153	Tisztviselők önszegélyző egyesülete	135
Szállítók	166	Torna- és kerékpáros-egyesület	139
Szállodák és vendéglők	166	Tóth István építészeti irodája	166
Szállodások, vendéglősök, kávéosk ipartársulata	139	Törvényhatósági ezimtar (III.)	114
Szappangyárak	153	Törvényszék (kir.)	130
Szappanosok	163	Trieszti ált. bizt. társ.	147
Szarvasmarha-kereskedők	151	Tudakozó- és helyszerző intézetek	166
Szatócsok	151	Tüzesetek	58
Szegényház (városi)	119	Tüzifa-kereskedők	152
Szénkereskedők	152	Tüzoltó-testület (önként.)	139
Szent-egylet (izraelita)	135	U.	
„Szent-László“ dalegylet	137	Utszél mentén (költ.)	28
„Szent-Vincke“ egyesület	135	Urkocsis-egyesület	139
Szeretet (költ.)	69	Ügyészség (kir.)	131
Szeszkereskedők	152	Ügyvédek (debr.)	131
Szeszpótadó-kezelő hivatal (városi)	118	Ügyvédek (hajdumegyeyi és derecskei)	132
Szikvizgyárak	166	Ügyvédi kamara (debr.)	131
Színház (városi)	119	Üzletvezetőség (M. á. v.)	144
Színházi nézőtér	169	Üveg- és porcellán kereskedők	152
Színházi nyugdíjintézet	135	Z.	
Szintársulat	133	Zálogintézet	166
Szinügy-egylet	133	Zenede	133
Szítások és rostások	164	Zion izr. betegsegélyző-egylet	136
Szijgyártók	164	Zóna-személy-dijszabás	108
Szobafestők és mázolóok	164	Zongorakészítő és javító	165
Szobrászművész	165	Zongora tanárok és tanárnők	165
Szobrászok (épületi)	164	Zöldségtermelőok	166
Szőllő- és bortermelő szövetkezet	149	Zsák- és ponyvakereskedők	153
Szőnyegraktár	152	J.	
Szövőipar-tanfolyam	135	Játékkereskedők	152
Szücsők	164	Jogász- és tisztviselői-kör	138
Szülésznők	129	Jótekonv-egyesületek	134
Szürszabók	164	Járásbíróságok	131
T.			
Takarék- és hitelintézet	146	Józsa község	128
Táncmesterek	166	V.	
Tanfolyagelőségek	111	Vadászati- és tilalom idő a különféle vadnemekre	176
Tanítói árvaház	135		
Tanítónőképző-intézet (ev. ref.)	112		

	Oldal.		Oldal.
Vadász-társulat	139	Vásárok (debreczeni) 172, (országos).	173
Vadászterületek bérlői	168	Vasbutorgyártó	165
Vadkereskedő	152	Vaskereskedők	152
Vágóhid.	118	Vendéglők és szállodák.	166
Váll- és derékfűző készítő	165	Végrehajtók (kir.)	131
Vámhivatal (Debreczen városi)	118	Vegyes czimtár (XI.)	165
Vámos-Pécs	128	Vegykisérleti állomás	145
Városgazdai hivatal	118	Vetőmagvizsgáló állomás	145
Városi nyomda	119	Világítási vállalat (Debr. városi)	119
Városi szülésznők	118	Vitézi ének Rákóczi Ferenczről (költ.)	22
Varrógép- és kerékpárjavító műhely	165	Vizsgálati bizottságok (főiskolai)	111
Varrógépkereskedők	152	Vöröskereszt-egylet	134

Helyreigazítás.

1. A „*Kubelik házassága*“ című cikkben a 68-ik lap 2-ik hasábján, a 17-ik sorban az 1890-ik évszám helyett 1900 olvasandó.

2. „*Ifjúkori emlékek Debreczenből*“ című cikkben a 70-ik lap 2-ik hasábján, a 12-ik sorban Thamássy Sándor főügyésznek van mondva, — holott ő valójában azon időben „*kaszáló bíró*“ volt.

NAPTÁRI RÉSZ.

Kor- és egyházi számlálás

a Krisztus születése utáni 1904-ik szökő évre.

I. Korszámitás.

	Uj stylus szerint.	Ó styl. sz.	Orosz sz.
Arany szám	5	5	2
Epakta vagy holdkulcs	XIII.	XXV.	XXVI.
Napkör	9	9	20
Római adószám	2	2	2
Vasárnapi betű	C. B.	D. C.	G. D.

II. Egyházi számitás vagy változó ünnepek.

a) A római katolikus anyaszentegyházban.

Septuagesimae- (hetvened) vasárnap	január	31.
Hamvazó-szerda	február	17.
Husvét-vasárnap	április	3.
Keresztjaro napok	május 9., 10., 11.	
Aldozó-csütörtök	május	12.
Pünkösöd-vasárnap	május	22.
Szent-Háromság vasárnapja	május	29.
Urnap	június	2.
Urjövet (Advent) első vasárnapja	november	27.

b) A keleti vagy görög-orsz egyházban.

Triodium kezdete	január	18.
Septuagesimae- (hetvened) vasárnap	január	25.
Hushagyó-vasárnap (müsszopust)	február	1.
Zsirhagyó-vasárnap (süropust)	február	8.
Nagy böjt első vasárnapja	február	15.
Husvét-vasárnap	márczius	28.
Vízszentelés ünnepe	április	21.
Aldozó-csütörtök	május	6.
Pünkösöd-vasárnap	május	16.
Mindszent-vasárnap	május	23.

III. Négy kántor-böjt.

Tavaszi	február	24., 26., 27.
Nyári	május	25., 27., 28.
Őszi	szeptember	21., 23., 24.
Téli	december	21., 23., 24.

Farsang tartama: 42 nap, azaz 6 hét.

IV. Böjtök a görög-orsz (keleti) egyházban

- 1) Vaj as hét: Hushagyó-vasárnaptól zsirhagyó-vasárnapig (február 1-től február 8-ig).
- 2) Nagy böjt: Zsirhagyó-vasárnaptól nagy-szombatig bezárólag (február 8-tól márczius 27-ig).
- 3) Szent Péter és Pál apostolokról nevezett böjt: Mindszent-vasárnaptól (május 23.) június 27-ig bezárólag.
- 4) Isten sz. anyjáról nevezett böjt: augusztus 1-jétől 14-ig bezárólag.
- 5) Nagy karácson előtti böjt: november 15-ikétől december 24-ig bezárólag.

V. Rövid török naptár.

1321/22-ik török év. — 1904-ik keresztény év.

Sevvál 12. (január 1-én). 16. Ohud melletti csata emléknapja (január 5.).

Dsu'l-kade 1. Mózes 30 napig tartó böjtölést ígér (január 19.). 4. A hét alvó barlangjába vonul (január 22.). 5. Avram a kaabát építi fel (január 23.). 7. Mózes átkelése a Nilus folyamom (január 25.).

Dsu'l-hedse 1. (február 18.). 8. Kinyilatkoztatások éjje, a próféta először hallja Isten szavát (február 25.). 10. Aldozonap, kis bairám-ünnepe (február 27.). 18. Tavi ünnepe (márczius 6.). 22. Békeünnepe (márczius 10.). 25. Ali gyűrűje egy szegénynök adatik vissza (márczius 15.).

1322. Moharrem 1. Ujév napja (márcz. 18.). 10. As-sura, Huszszsein meggyilkoltatásának napja (márczius 24.). 16. Jeruzsálemet kiblának hirdetik (márczius 28.).

Safar 1. (április 17.). 29. Trombiták vagy világok ünnepe (május 15.).

Rébi-el-avvel 1. (május 16.). 8. Medinát székvárosnak hirdetik (május 23.). 11. Szent éj (május 26.). 12. Mohammed születése napja (május 27.). 23. Mohammed elhalálózása (június 7.).

Rébi-el-accher 1. (június 15.).

Dsemádi-el-avvel 1. (július 14.). 7. Ali születése napja (július 20.). 14. Ali elhalálózása napja (július 27.). 19. Konstantinápoly elfoglalása II-ik Mohammed által 1455-ben (augusztus 1.).

Dsemádi-el-accher 1. Gábor főangyal jelenik meg a próféta előtt (augusztus 13.). 9. Abu Bekr születése napja (augusztus 21.). 20. Fatime, Mohammed leányának születése napja (szeptember 1.).

Redseb 1. Noah építi birkáját (szeptember 11.). 4. Titkok éjje (szeptember 14.). 28. Mohammed a próféta méltósággal ruháztatik fel (október 8.). 29. Mennybemenetel éjje (október 9.).

Sabán 1. (október 11.). 3. Huszszsein születése napja (október 12.). 15. Megpróbáltatások éjje (október 25.). 16. Mekkát kaabának hirdetik (október 26.).

Ramadán 1. (november 9.). Az egész hónapban böjtöl a török. 3. A könyv, melyet Avram nyert, alászáll a mennyből (november 11.). 4. A kórán küldetik meg a világnak (november 12.). 7. Mózes öt könyve száll alá a mennyekből (november 15.). 18. Jézus evangéliuma küldetik meg a világnak (november 26.). 27. Mindenhatóság éjje (december 5.). 29. Gyásznapi Bécs mellett vesztett csata emlékére (december 7.).

Sevvál 1., 2., 3. Nagy bairám-ünnepe (december 9., 10., 11.). 7. Hamza vértanu halálnapja (december 15.). 16. Ohud melletti csata emléknapja (december 24.).

Jegyzet. A török minden hónap 13., 14. és 15-ik napját szerencsenapoknak tartja; hetenkit pedig a pénteket üli meg dzsuma néven nyugvász napjaként.

VI. Mars bolygó ♃.

Mars az a bolygó, melyet különösen ujabban leginkább szeretnek Földünkkel összehasonlítani, mert külsején legtöbb részletet lehet — természetesen csak messzelátókkal — felismerni és mert úgy ezek a részletek, mint a vizsgálatok egyéb eredményei nagyon valószínűvé teszik, hogy a Marson megvan az a három főfeltétel, mely a Földön a szerves életet lehetővé teszi, úgymint: a légkör, a víz jelenléte és a fény és melegség kellő változatos elosztása. Hogy azonban valaha választ kapjunk arra a kérdésre: tényleg vannak-e élő lények és milyenek a Marson, kizártnak látszik; mert mikor a Föld és Mars legközelebb vannak egymáshoz, akkor is még 55 millió kilométernél több a köztük

levő távolság. Oly távolság, melylyel szemben megszűnik mindenféle érintkezés, nem is számítva, hogy legalább is kétséges, hogy a földi ember és a Marsbeli lakó egymást megértene.

A Mars külömben, mely vöröses okker-színével szemben-állítás idejekor könnyen felismerhető, a Nap körül 226 millió 500 ezer kilométernyi középtávolságban, vagyis $1\frac{1}{2}$ -szerte távolabban kering mint Földünk, pályája a mellett sokkal inkább eltér a teljes körtől, mint a Földé, úgy hogy távolsága a Naptól 248 és 205 millió kilométer közt változik; tőlünk való távolsága is 396 és 55 millió kilométer közt van. Pályája keveset hajlik a Föld pályájához, t. i. 1 fok 51 íperczet, úgy, hogy mindig az állatöv környékén van. Tengelyhajlása és forgása is közel egyezik a Földével, ez utóbbi 24 óra 37 perc 23 másodperc vagyis alig több mint félórával több a Mars-nap mint a földi nap. De már éve, a nagyobb távolságoknak megfelelően, jóval nagyobb, t. i. 687 nap. Maga a Mars a Földnél tetemesen kisebb, átmérője a Föld átmérőjének 0-53-adrésze (6745 kilométer), térfogata tehát csak 0-224, azaz Földünkkel 4 Mars is kikerülne, és mert sűrűsége is a Föld sűrűségének csak 0-74-adrésze, azért tömege is csak 0-12-adrésze, azaz 9 Mars gyakorol akkora vonást mint a Föld.

A Mars felületén legszembetűnőbbek a sarkok körül foltok és azok változásai. Ezek a Mars telének végén legnagyobbak, aztán a nyár végéig összezsugorodnak, a mi kétségtelenül hó és jég olvadásának következménye. Azonkívül állandó, minden alkalommal felismerhető foltokat és vonalakat észleltek, mely utóbbiakat csatornaszerűeknek tartanak és csatornáknak is neveznek. Ezek igen gyakran — különösen a sarki foltok olvadása után — kettőseknek látszanak, a mi egyik legkülönösebb és legérdeke-
sebb tünetény az égi testek világában. Ezen foltokból lehetett a Mars forgási idejét is meghatározni, még pedig nagy pontossággal. A Marsnak két bolygója is van, melyeket azonban csak igen nagy távcsövekkel lehet meglátni.

VII. A csillagászati évszakok.

Tavaszi kezdete: márczius 21-én, 2 óra 11 perczkor éjjel; tavaszi napéjegyenlőség vagy aequinoctium.

Nyári kezdete: június 21-én, 10 óra 7 perczkor este; nyári napfordulat vagy solstitium; a Föld északi felén leghosszabb nap, legrövidebb éj.

Ősz kezdete: szeptember 23-án, 1 óra 1 perczkor délután; őszi napéjegylenlőség vagy aequinoctium.

Téli kezdete: december 22-én, 7 óra 39 perczkor reggel; téli napfordulat vagy solstitium; a Föld északi felén legrövidebb nap, leghosszabb éj.

VIII. A természeti évszakok

hazánk közepes vidékein.

- 1) Télutó: február 25-kétől márczius 19-ig.
- 2) Tavasz: márczius 19-kétől május 16-ig.
- 3) Nyárelő: május 16-kától június 8-ig.
- 4) Nyár: június 8-kától augusztus 20-ig.
- 5) Nyárutó: augusztus 20-kától szeptember 21-ig.
- 6) Ősz: szeptember 21-kétől november 11-ig.
- 7) Télelő: november 11-kétől december 24-ig.
- 8) Tél: december 24-kétől február 24-ig.

IX. Az állatkör csillagképeinek jegyei.

1) ♃ Kos	5) ♄ Oroszlán	9) ♃ Nyilas
2) ♌ Bika	6) ♀ Szűz	10) ♋ Bak
3) ♍ Ikrek	7) ♃ Mérleg	11) ♁ Vizöntő
4) ♎ Rák	8) ♃ Bököly	12) ♃ Halak

Az első három tavaszi, a következő három nyári, a harmadik három őszi, az utolsó három téli jegyeknek is nevezetik.

X. Nap- és holdfogyatkozások.

1904-ben két napfogyatkozás lesz csak, holdfogyatkozás nem áll be. Nálunk egyik fogyatkozás sem látható.

1. Gyűrűalakú napfogyatkozás márczius 17-én, 3 óra 53 perctől éjjel 10 óra 1 perczig délelőtt; látható Afrika keleti felében, Ázsia délkeleti részében, az Indiai Óceánon és a Csendes Óceán nyugati részében.

2. Teljes napfogyatkozás szeptember 9-én, 7 óra 24 perctől este 0 óra 37 perczig éjjel után (10-én); a Csendes Óceánon és Dél-Amerika nyugati felében látható.

XI. Normanapok.

a) Melyeket a római katolikus egyház rendel.

Hamvazó-szerdán (február 17-én); gyümölcsöltő boldogasszony napján (márczius hó 25-én); a nagy-létén (márczius 28-tól április 2-áig); husvét és pünkösöd vasárnapján (április 3-án és május 22-én); úrnapon (június 2-án); nagy-boldogasszony napján (augusztus 15-én); kisasszony napján (szeptember 8-án); mindszent napján (november 1-én); az úr-jövet három utolsó napján (december 22., 23., 24.); Magyarországon Szent István király napján (augusztus 20-án), és minden ország- és tartományban a védszentje napján.

Ezen egyházi normanapoknak meg- vagy meg-nem tartása egyedül a hívek vallásos érzelmére és az egyházi szabályok iránti kegyeletre van bízva; a politikai hatóságok ez ügybe nem avatkoznak.

b) Melyeknek megtartását a polgári hatóságok is követelik.

Szini előadások és más nyilvános vigalmak és látványos mutatványok tiltva: A nagy hét három utolsó napján, úrnapon és nagykarácson előestvéjén. Husvét és pünkösöd vasárnapján és nagykarácson ünnepén szini előadások kizárólag csak játékonny célra és akkor is csak az illetékes polgári hatóságok engedélyével tarthatók.

A mely napokon szini előadások teljesen tiltva vagy csak hatósági engedéllyel tarthatók, a nyilvános bálók és táncvigalmak tiltva vannak.

XII. Törvénykezési szünnapok.

1868. LIV. t. cz. III. cz. I. fej. 100. §. Sürgős eseteket kivéve, senki sem idéztethetik megjelenésre vallásának ünnepén. Ilyen idézés elrendelése vagy elhalasztása miatt azonban nincs helye perorvoslatnak.

V. cz. I. fej. 255. §. Az 1840. XV. t. cz. II. r. 201. §-ának intézkedése egyelőre itt is alkalmaztatván, a határidők, tekintet nélkül a közbeeső ünnepekre, az ott megállapított szünnapok alatt is folynak. Ha a határidő végnapja ilyen szünnapra esnék, az a legközelebbi köznapig terjed.

VIII. cz. I. fej. 357. §. A marasztalt fél vallásának ünnepi a végrehajtásnál is lehetőleg figyelemben tartandók.

XIII. Izraeliták törvénybe idézni tilos:

Szombatnapon; purimnapon; a husvétünnepnek 1., 2., 7. és 8. napján; pünkösödünnepeken; templom-puszítás napján; újév 1-ső és 2-ik napján; engesztelés napján; sátoros ünnepeken; gyülekezés és törvényöröm napján.

Dr. Lakits Ferencz,

az „Astronomische Gesellschaft” tagja.

JANUÁRIUS.

◀ 31 nap. ▶

N.-B.-ASSZ.-hava.

Nap	Katholikus és Protestáns NAPTÁR.	Görög vagy ó Deczem. 1903	☾ jár.	Planéták állapotja.	Nap kelte óra p.	Nap nyugt. óra p.
P.	1 Ujesztendő	Ujesztendő	19 Bonifác	☾	állandó	7 51 4 15
S.	2 Makár apát	Béla	20 Ignác	☾	hideg napok	51 16
1) Kathol. Evang. Meghalván Heródes. Máté II, 1-18. — Protest. Evang. Máté II, 13-23. — Görög Ev. Máté I, 1-25.						
V.	3 C Genovéva	C Dániel	21 E30 Jul.	☾	7 óra 4	7 51 4 17
H.	4 Titus P.	Izabella	22 Anastasia	☾	percz reggel	50 18
K.	5 Teleszfor	Simon	23 40 vértan.	☾	komor időt,	50 20
S.	6 Vizkereszt	Vizkereszt	24 Eugenia	☾	hóvizatart és	50 22
C.	7 Bálint	Lucian	25 N.Karács.	☾	erre esőt vár-	49 23
P.	8 Sörény apát	Erhard	26 B.Asz.elj.	☾	hatunk	49 24
S.	9 Julian	Martial	27 István vt.	☾	C 10 óra 26	48 25
2) † K. és Pr. Ev. Midőn Jézus 12 éves lett. Lukács II, 42-52. — Gör. Ev. Máté II, 13-23.						
V.	10 C1 Rem. Pál	C1 R. Pál	28 E31 2ez.v	☾	percz éjjel	7 48 4 27
H.	11 Hyginus	Matild	29 Apr.szent.	☾	az idő	47 28
K.	12 Ernő	Probus	30 Anyisia	☾	éjjel derült,	47 29
S.	13 Vidor	Vidor	31 Melania	☾	folyvást	46 30
C.	14 Felix pápa	Bódog	1 Ó J. 1904	☾	igen hideg,	46 32
P.	15 Mór apát	Mór	2 Sylvester	☾	szeles,	45 34
S.	16 Marczel p.	Géza	3 Malakiás	☾	reggel ködös	45 36
3) † Kath. és Prot. Ev. A kánaáni menyekzöröl. János II, 1-11. — Görög Ev. Márk I, 1-8.						
V.	17 C2 Jéz. Nev.	C2 R. Ant.	4 D 70 ap.	☾	5 óra 3	7 44 4 37
H.	18 Piroska	Piroska	5 Theophem	☾	p. délután	43 38
K.	19 Sára	Sára	6 Epiphania	☾	szélvész, ke-	42 40
S.	20 Fáb. és Seb.	Fáb. és S.	7 Ker.János	☾	mény hideg	41 41
C.	21 Ágnes sz.	Ágnes	8 György	☾	Februárfény	40 43
P.	22 Vincze vt.	Vincze	9 Polyeukt.	☾	havas idő,	39 45
S.	23 Már. eljegyz.	Emerik	10 Nis. Gerg.	☾	enyhébb	38 46
4) Kath. és Prot. Ev. A bélpoklosról. Máté VIII, 1-13. — Görög Ev. Máté IV, 12-17.						
V.	24 C3 Timoth.	C3 Timot.	11 D1 Theod	☾	kitisztul	7 37 4 48
H.	25 Pál fordul.	Pál fordul.	12 Tatiana	☾	9 óra 57	36 49
K.	26 Polykarp p.	Polykarp	13 Hermyl	☾	percz este	35 51
S.	27 Ar. sz. Ján.	Margit	14 Szabbas	☾	szép téli	34 52
C.	28 Nagy Károly	N. Károly	15 Pál Theb.	☾	napok,	33 54
P.	29 Sal. Ferencz	Adelgunda	16 Péter sz.	☾	szélcsendes,	32 55
S.	30 Adelgunda	Márton	17 N. Antal	☾	erre változó	31 56
5) † Kath. Ev. A szőlőmunkásokról. Máté XX, 1-16. — Protest. Ev. Máté XIX, 27-XX, 16. — Görög Ev. Lukács XVIII, 19-14.						
V.	31 C Sz. Osal. ti.	C Septuag	18 D Triod. k.	☾	NoI. Péter	7 30 4 58

A hold járása
és változása.

☾ Holdtölte 3.,
7 óra 4 perc-
kor reggel.

☾ Utolsó negyed
9-én, 10 óra
26 perczkor éjjel.

☾ Ujhold 17-én,
5 óra 3 perc-
kor délután.

☾ Első negyed
25-én, 9 óra
57 perczkor este.

—
Naphossza 1-jén:
8 óra 24 percz.

—
Januárban a nap
1 óra 4 percznel nő.

—
21-én a nap a viz-
öntőbe 12 óra 8
perczkor délben.

Zsidó Kalendár.

Tebeth 5664.

14. Sabbat Vajehi.

21. Sabbat Semot.

28. Sabbat Vaera.

Szadduceusok
kirekesztése a
Sanhedrinből.

**1. Sebat, Roscho-
des.**

6. Sabbat Bo.

8. Xylophoria, fa-
ünnep.

**13. Sabbat Besa-
lah.**

Kelet

N a p l ó

Bevétel

Kiadás

korona

fillér

korona

fillér

FEBRUÁRIUS. 29 nap.

Bőjtelő-hava.

Nap	Katholikus és Protestáns NAPTÁR.	Görög vagy ó Januárius.	☾ jár.	Planéták állapota	Nap kelte óra p.	Nap nyugt. óra p.
H.	1 Ignác vért.	Brigitta	19	Makarius	☉ 5 óra 49	7 29 4 59
K.	2 Gy. sz. B. A.	Gy. o. b. A.	20	Eutim	☉ p. délután	28 5 1
S.	3 Balázs p.	Balázs	21	Maximus	☉ mérsékelt	27 2
C.	4 Veronika	Izidor	22	Timoth.	☉ hideg;	26 4
P.	5 Agáta sz.	Agáta	23	Kelemen	☉ havazás és	25 6
S.	6 Dorottya	Dorottya	24	Xenia	☉ esőzés	24 8

6) † Kath. és Prot. Ev. A magvetőről és magról. Lukács VIII, 4—15. — Gör. Ev. Lukács XV, 11—32.

V.	7 C1 Romuald	C1 Sexag.	25 D Septuag.	☉ kellemetlen	7 22 5 9
H.	8 M. János	Salamon	26 Xenofon	☉ C11 óra 12	20 11
K.	9 Apollonia	Apollonia	27 Kriz. Ján.	☉ p. délelőtt	19 13
S.	10 Skolastika	Skolastika	28 Efrem	☉ eleinte	18 15
C.	11 Dezső p.	Euphrosin.	29 Ignác e.	☉ havas idő,	16 16
P.	12 Eulália sz.	Lidia	30 Basil. G.	☉ utána szél,	14 18
S.	13 Eduárd	Kasztor	31 Cyrus s J.	☉ kemény hideg	12 20

7) † Kath. és Prot. Ev. Jézus világtalant gyógyít meg. Lukács XVIII, 31—42. — Gör. Ev. Máté XXV, 31—48.

V.	14 C2 Kal., Bál.	C2 Quinq.	1 D Más. OF.	☉ viharos, néha	7 10 5 21
H.	15 Faust. Jovita	Faust, Jov.	2 Ur bemut.	☉ fagyos	8 23
K.	16 Húshagyó k.	Samu	3 Simeon	☉ 12 óra 21	6 24
S.	17 Hamvazó †	Donát	4 Izidor	☉ p. délben	4 26
C.	18 Koloman	Koloman	5 Agata	☉ esőre váltik,	2 27
P.	19 Zsuzsánna	Zsuzsánna	6 Vukol	☉ sokszor ködös	1 29
S.	20 Eleuther	Sabin vért.	7 Partén	☉ Márcz. - fény	0 30

8) † Kath. és Prot. Ev. Jézus megkísértetik a lélektől. Máté IV, 1—11. — Gör. Ev. Máté VI, 14—21.

V.	21 C3 Orsola	C3 Invocav	8 D Sürop.	☉ enyhe lég,	6 59 5 31
H.	22 Péter székf.	Üsz. Péter	9 Nicetas	☉ gyakori	57 32
K.	23 Romana	Lázár	10 Karalamp	☉ kis esőzés	55 34
S.	24 Szökón. K. b†	Szökónap	11 Balázs vt.	☉ 12 óra 25	53 36
C.	25 Mátyás ap.	Mátyás	12 Meletiusp.	☉ p. délben	51 37
P.	26 Valburga †	Valburga	13 Martinian	☉ nappal több-	49 38
S.	27 Viktor †	Sándor	14 Auxent.	☉ nyire szép	47 40

9) † Kath. Ev. Jézus színeváltozásáról. Máté XVII, 1—9. — Prot. Ev. Máté XV, 21—28. — Gör. Ev. János I, 43—51.

V.	28 B4 Leander	B4 Remin.	15 D1 a bőjt.	☉ reggelenkint	6 45 541
H.	29 Roman	Oszy. Rom.	16 Pamfil	☉ borult	43 42

A hold járása és változása.

☉ Holdtölte 1., 5 ó. 49 perczkor délután.

☾ Utolsó negyed 8-án, 11 óra 12 perczkor dél-éltt.

☾ Ujhold 16-án, 12 ó. 21 perczkor délben.

☾ Első negyed 24-én, 12 óra 25 percz délben.

Naphossza 1-jén: 9 óra 30 percz.

Februárban a nap 1 óra és 29 perczcel nő.

20-án a nap a halakba 2 óra 35 perczkor reggel.

Zsidó Kalendár.

Sebat 5664.

15. Örömnep, fák ünnepe.

20. Sabbat Jethro.

22. Nizskálen htl.

23. Bőjt, tiz törzs háboruja Benjamin törzs. ell.

27. Sab. Mispatim.

29. Antiókus Epi-phanes halála.

30. Roschodes.

1. Adar, Rosch.

4. Sabb. Truma.

7. Bőjt, Mózes halála miatt.

8. Esőünnep.

11. Sabb. Tezavé.

13 Eszter bőjtje.

MÁRCZIUS.

31 nap.

Bőjtmás-hava.

Nap	Katholikus és Protestáns NAPTÁR.		Görög vagy 6 Februárius.	☾ jár.	Planéták állapotja.	Nap kelte óra p.	Nap nyugt. óra p.	A hold járása és változása.
K.	1 Antonia	Albin	17 Tódor T.		szeles	6 41	5 43	Holdtölte 2., 4 óra 5 percz- kor reggel.
S.	2 Simplicius p.	Januária	18 Leo pápa		☉ 4 óra 5 percz reggel	39	44	Utolsó negyed 9-én, 2 óra 17 perczkor éjjel.
C.	3 Kunigunda	Kunigunda	19 Archipp.		este borult, éjjel hideg	37	45	Ujhold 17-én, 6 ó. 55 percz- kor reggel, láthat- lan napfogyatkoz.
P.	4 Theophil	Adorján	20 Leo c.		☾ 2 óra 17 percz éjjel	35	46	Első negyed 24-én, 10 óra 53 perczkor éjjel.
S.	5 Eusebius	Frigyes	21 Timoth.		változó, később tisztá	33	48	Holdtölte 31., 2 ó. 1 p. délut. Naphossza 1-jén: 11 óra 2 percz.
10) † Kath. és Prot. Ev. Jézus öröögöt üz ki. Lukács XI, 14—28. — Görög Ev. Márk II, 1—12.								
V.	6 B5 Frigyes	B5 Oculi	22 D2 Jenő		többnyire	6 31	5 49	Márcziusban a nap 1 órával s 42 percz- czel nő.
H.	7 Aq. Tamás	Felicitas	23 Polykarp		szeles, közbe	29	50	21-én a nap a kos- ba 2 óra 11 perczkor éjjel.
K.	8 Isten. János	Philemon	24 Szökőnap		hó és eső	27	52	Zsidó Kalendár. Adar 5664.
S.	9 Franciska	Cyr. Meth.	25 Ján.fej.m.		☾ 2 óra 17 percz éjjel	25	54	14. Purim.
C.	10 40 vértanu	Cypr., Sán.	26 Taráz		változó,	23	56	15. Susanpurim.
P.	11 Heraklius	Rozina	27 Porfir		később tisztá	21	57	18. Sab. Kithisza,
S.	12 Gergely p.	Gergely	28 Prokop		reggel fagyos, este borult,	19	59	23. Templ. szentel. Zorobabel ált.
11) † Kath. és Prot. Ev. Jézus megvendégel 5000 embert. János VI, 1—15. — Gör. Ev. Márk VIII, 34—IX, 1.								
V.	13 B6 Rozina	B6 Laetare	29 C3 Vazul		napfogyatk.	6 17	6 1	25. Sabbat Vajak- kel-Pekudé.
H.	14 Mathild	Zakariás	1 Ó Márcz.		este borult,	15	3	28. Antiókus ren- del. visszavon.
K.	15 Kristóf	Kristóf	2 Teodot		nappalenyhe, néha szép	13	4	1. Nizán, Rosch.
S.	16 Henrika	Cyriak	3 Eutrop		☉ 6 óra 55	11	6	3. Sabb. Thazria.
C.	17 Gertrud	Gertrud	4 Gerazim		percz reggel, nem látható	9	7	10. Sabb. Meczora.
P.	18 Sándor, Ede	Eduárd	5 Konon		percz reggel,	8	8	11. Bőjt, Miriám, Móz. nőy. halál.
S.	19 József n. a.	József	6 42 vért.		nem látható	7	9	14. Passah, húsvét előestéje.
12) † Kath. és Prot. Ev. A zsidók meg akarák Jézust kövezni. János VIII, 46—59. — Gör. Ev. Márk IX, 17—31.								
V.	20 B7 Nicetas	B7 Judica	7 C4 Basilis		napfogyatk.	6 5	6 10	15. Húsvét kezdet.
H.	21 Benedek	Benedek	8 Theofilakt		Tavaszkézd.	3	11	
K.	22 Octavian	Kasimir	9 40 vért.		Napéjgyen.	1	13	
S.	23 Victoria	Ottó	10 Kodrat		Áprilfény	5 59	15	
C.	24 Gábor	Gábor	11 Sofron		☾ 10 óra 53	57	16	
P.	25 Gy.olt. 7f.sz.	Gy. o. B. A.	12 Theofan		percz éjjel	55	18	
S.	26 Manó	Manó	13 Nicephor		langyos	53	19	
13) † Kath. és Prot. Ev. Jézusnak bevonulásáról Jeruzsálembé. Máté XXI, 1—9. — Gör. Ev. Márk X, 32—45.								
V.	27 B8 Virágvas	B8 Vir.vas.	14 C5 Bened.		Rupert	5 51	6 20	
H.	28 Gusztáv	Malchus	15 Agap vt.		szélcsendes	49	22	
K.	29 Cyrillus	Eustach	16 Sabina		31-én ☉ 2	47	24	
S.	30 Quirin	Guido	17 Elek		ó. 1 p. délut.	45	25	
C.	31 N. Csütört.	† N. Csütört	18 Cyrill		Benjamin	43	27	

ÁPRILIS.

30 nap.

Szt.-György-hava.

Nap	Katholikus és Protestáns NAPTÁR.	Görög vagy ó Márczius.	☾ jár.	Planéták állapotja.	Nap kelte óra p.	Nap nyugt. óra p.
P.	1 N. Péntek	N. Péntek	19	Kriz., Dár.	Hugo	5 41 6 29
S.	2 N. Szomb.	N. Szomb.	20	Sabbas vt.	P. Ferencz	39 30
14) † Kath. és Prot. Evang. Jézus feltámadásáról. Márk XVI, 1—8. — Gör. Ev. János XII, 1—18.						
V.	3 B Húsvétvas.	B Húsv. v.	21	06 Vir. vas	Richard	5 37 6 31
H.	4 Húsvéthétfő	Húsv. hétf.	22	Vazul á.v.	Ambr., Izid.	35 32
K.	5 Ferr. Vincze	Vincze, Oz.	23	Nikon	nappalenyhe,	33 33
S.	6 Sixtus p.	Imre, Iren.	24	Zakarjás	néha kellemes	31 35
C.	7 Herman	Hegezip	25	Gy.olt. N.C	C 7 óra 10	29 36
P.	8 Dezső	Dénes	26	N. Péntek	percz este	27 37
S.	9 Cölesztin	Demeter	27	N. Szomb.	igen hús	26 39

15) † Kath. és Prot. Ev. Jézus zárt ajtón jö keresztül. János XX, 19—31. — Gör. Ev. János I, 1—17.

V.	10 B1 Ezechiel	B1 Quasim.	28	C Húsv. v.	esős, változó	5 24 6 40
H.	11 Nemzeti ünn.	Nemzeti ü.	29	Húsvét hf.	Leo pápa	22 42
K.	12 Gyula pápa	Gyula	30	Cl. János	kiderül,	20 43
S.	13 Jusztin	Justinus	31	Hypatius	enyhe lég fű,	18 44
C.	14 Tiburtius	Tiborc	1	Ó Április	éjjel viharos	16 46
P.	15 Neszte	Nesztte	2	Titus	☾ 11 óra 9	14 47
S.	16 Turibius	Áron	3	Nicetas	percz éjjel	12 48

16) † Kath. és Prot. Ev. Én vagyok a jó pásztor. János X, 12—16. — Gör. Ev. János XX, 19—31.

V.	17 B2 Rezső	B2 Miseric.	4	C1 Józs.	változó,	5 10 6 50
H.	18 Apollonia	Valerian	5	Teodul	sok szél, néha	8 51
K.	19 Antonia	Emma	6	Eutyeh	kis eső	6 53
S.	20 Ágnes	Absolon	7	György	Májusfény	4 54
C.	21 Anselmus	Adolár	8	Herodion	majd szeles,	3 56
P.	22 Solt., Kajet.	Solt., Kaj.	9	Eupsyeh	majd szép	1 57
S.	23 Béla vért.	Béla	10	Terentius	☾ 6 óra 11	4 59 58

17) † Kath. és Prot. Ev. Kis idő mulva látni fogtok engem. János XVI, 16—23. — Gör. Ev. Márk XV, 42—XVI, 8.

V.	24 B3 György	B3 Jubilat.	11	C2 Antip.	percz reggel	4 57 6 59
H.	25 Márk ev.	Márk ev.	12	Vazul vt.	elégé meleg,	56 7 1
K.	26 Kilit pápa	Kletus	13	Artem.	derült, végre	55 3
S.	27 Peregrin	Zita sz.	14	Márton p.	égiháborúk és	53 4
C.	28 Vitályos	Agatha	15	Aristarch	felhős idő	51 5
P.	29 Péter vt.	Sybilla	16	Agap, Irén	☾ 11 óra 53	49 7
S.	30 Sz. Katalin	Eutrop	17	Simeon	percz éjjel	47 8

A hold járása és változása.

☾ Utolsó negyed 7-én, 7 óra 10 perczkor este.

☉ Ujhold 15-én, 11 ó. 9 perczkor éjjel.

☾ Első negyed 23-án, 6 óra 11 perczkor reggel.

☉ Holdtölte 29., 11 ó. 53 perczkor éjjel.

Naphossza 1-jén: 12 óra 48 percz.

Aprilban a nap 1 óra 33 perczcel nő.

20-án a nap a bikába 1 óra 55 perczkor délután.

Zsidó Kalendár. Nizán 5664.

16. Húsvét 2. ünn. 17. Sabbat Chal-Hamoéd.

21. 7-ik húsvéti n.

22. Húsvét vége.

24. Sabb. 1. perck.

27. Bőjt, Józsuá halála miatt.

30. Roschodes.

1. Ijár, Rosehod. Sabb. 2. perck.

6. Bőjt, húsv. alk. elkövet. bűnök miatt.

7. Templ. szentel.

8. Sabb. 3. perck.

11. Bőjt frigszek. elrabl. és Illés próf. halála m.

14. Kis húsvét.

15. Sabb. 4. perck.

MÁJUS.

31 nap.

Pünkösd-hava.

Nap	Katholikus és Protestáns NAPTÁR.	Görög vagy ó Aprilis.	☾ jár.	Planéták állapota.	Nap kelte óra p.	Nap nyugt óra p.	A hold járása és változása.
18) † Kath. és Prot. Ev. Visszamegyek ahoz, ki engem küldte. János XVI, 16—23. — Gör. Ev. János V, 2—15.							
V.	1 B4 Fül. és J.	B4 Cantate	18 O3 Ján. D	☾ eleinte	4 45	7 9	☾ Utolsó negyed 7-én, 1 óra 7 perczkor délután.
H.	2 Zsigmond	Zsigmond	19 P. János	☾ hirtelen vál-	43	11	☾ Ujhold 15-én, 12 ó. 15 perczkor délben.
K.	3 † feltalálása	Monika	20 T. Tivad.	☾ tozó, erre	41	12	☾ Első negyed 22-én, 11 óra 35 percz délelőtt.
S.	4 Flórián	Amália	21 Vizszent.	☾ szélcsendes,	40	13	☾ Holdtölte 29., 10 ó. 11 perczkor délelőtt.
C.	5 Vincze	Vincze	22 Theodor S.	☾ végre	39	15	—
P.	6 Ol. f. János	János	23 György vt.	☾ derült idő	37	16	Naphossza 1-jén: 14 óra 24 percz.
S.	7 Gizela	Gizela	24 Sab., Zak.	☾ 1 óra 7 p. délután	36	17	Májusban a nap 1 óra 11 perczcel nő.
19) † Kath. és Pr. Ev. A mit nevemben kérendetek. Ján. XVI, 23-30. — Gör. Ev. Ján. IV, 5-42.							
V.	8 B5 Mih. m.	B5 Rogate	25 O4 Márk	☾ meleg, borult,	4 35	7 18	21-én a nap az iker- rekbe 1 óra 43 perczkor délután.
H.	9 Gergely	Demeter	26 Bas. p. v.	☾ némelykor	33	19	Zsidó Kalendár. Ijár 5664.
K.	10 R. Antal	Victorin	27 Simon	☾ mennydörgés	31	20	18. Lag b'omer.
S.	11 Beatrix	Adalbert	28 Jázon	☾ Pongrácz	30	22	22. Sabb. 5. perek.
C.	12 Áldozó Csüt.	Áldozó Cs.	29 K. 9 vért.	☾ hús reggelek,	29	23	23. Bőjt, Gaza elfoglalás miatt.
P.	13 Szervác	Szervác	30 Jakab ap.	☾ néha zord	28	24	28. Bőjt, Sámuel próf. halála m.
S.	14 Bonifác	Bonifác	1 Ó Május	☾ 12 óra 15 p. délelőtt	27	26	29. Sabb. 6. perek. 1. Síván, Roschodes.
20) † K. és Pr. Ev. Ha majd eljövend a vigasztaló. Ján. XV, 26 s XVI, 1-4. Gör. E. Ján. IX, 1-38.							
V.	15 B6 Zsófia	B6 Exaudi	2 O5 Athan	☾ alég fölmeleg-	4 26	7 28	6. Sebuot (Pünkösd) 1-ső ünneppnapja.
H.	16 Nep. János	N. János	3 Tim. és M.	☾ szik, az idő	25	29	7. Sebuot 2. ünneppnapja. Sabbat Bamidbar.
K.	17 Ubald, Pask.	Torpetus	4 Pelagia	☾ gyakran szép	24	31	14. Sabbat Behaaloteha.
S.	18 Felix h.	Venáncz	5 Irene	☾ Juniusfény	23	32	15. Makkabeusok győzelme.
C.	19 Ivo p.	Potent., Ivó	6 Áld. Csüt.	☾ 11 óra 35 p. délelőtt	22	33	
P.	20 Bernát	Anasztázia	7 † feltalál.	☾ változó	21	34	
S.	21 Szilárd	† Szilárd	8 Ján. h., A.	☾ Orbán p.	20	35	
21) † Kath. és Pr. Ev. A ki engem szeret, megtartja beszédemet. János XIV, 23—31. — Gör. Ev. János XVII, 1—13.							
V.	22 B Pünk. vas.	B Pünk. v.	9 O6 Isaias	☾ néha szél,	4 19	7 36	
H.	23 Pünkösd htf.	Pünkösdh.	10 Simon ap.	☾ a lég újra	18	37	
K.	24 Janka	Zsuzsánna	11 Mocius	☾ meghül	17	38	
S.	25 Kántorbőjt	† Orbán	12 Epiphan		16	39	
C.	26 Nerei Fülöp	Béla k.	13 Glyceria		15	40	
P.	27 I. Ján., Mag.	† Gyula M.	14 Izidor		14	41	
S.	28 Vilm., Emil	† Vilmos	15 Pakom		13	42	
22) † Kath. Ev. Nekem adatott minden hatalom. Máté XXVIII, 18—20 és Lukács VI, 36—42. — Prot. Ev. János III, 1—15. — Gör. Ev. János VII, 37—52 és VIII, 12.							
V.	29 B1 Sz.-Hár. v.	B Sz.-Hár.	16 O Pünk. v.	☾ 10 óra 11 p. délelőtt	4 12	7 43	
H.	30 Ferdinand	Theodor	17 Pünkösdh.	☾ borult, hús	11	44	
K.	31 Angela	Petronella	18 Teodot vt.		11	45	

Kelet

N a p l ó

Bevétel

Kiadás

korona

fillér

korona

fillér

JUNIUS.

— 30 nap. —

Szt.-Iván-hava.

Nap	Katholikus és Protestáns NAPTÁR.		Görög vagy ó Május.	☾ jár	Planéták állapotja.	Nap kelte óra p.	Nap nyugt óra p.
S.	1 Nikodem	Nikodem	19 Patrik	☾	reggel zord	4 10	7 46
O.	2 Ürnapja	Helena, Ef.	20 Thallelv.	☾	Erazmus	10	47
P.	3 Ödön, Klot.	Oliva	21 Szil. és II.	☾	hűvös, éjjel	9	47
S.	4 Quirin	Quirin	22 Basilis	☾	igen hideg	9	48

23) † Kath. Ev. A nagy estéliről. Lukács XIV, 16—24. — Prot. Ev. Lukács XVI, 19—31. — Gör. Ev. Máté X, 32—38 és XIX, 27—30.

V.	5 B2 Bonif. p.	B1 Bonif.	23 C1 Min.sz.	☾	enyhe	4 8	7 48
H.	6 Norbert	Longin.	24 Simon	☾	C 7 óra 9	8	49
K.	7 Róbert	Róbert	25 K.Ján.fej.	☾	percz reggel	7	49
S.	8 Medárd	Medárd	26 Karpus	☾	kitisztul;	7	50
C.	9 Felix, Prim.	Primus	27 Terapont	☾	déli szél fel-	7	51
P.	10 Margita	Margita	28 Nicetas, E.	☾	melegíti a	6	51
S.	11 Barnabás	Barnabás	29 Teodozia	☾	levegőt	6	52

24) † Kath. Ev. Az eltévedt juhról. Lukács XV, 1—10. — Prot. Ev. Lukács XIV, 16—24. — Gör. Ev. Máté IV, 18—23.

V.	12 B3 Basilid.	B2 Basilid	30 C2 Izsák	☾	szép időjárás	4 6	7 53
H.	13 Pádúai Antal	Tóbiás	31 Hermia	☾	10 óra 27	6	53
K.	14 N. Vazul	Vazul	1 O Junius	☾	percz este	6	54
S.	15 Vid. Modest.	Krescenc.	2 Nicefor	☾	tiszta,	5	54
C.	16 Reg. Ferencz	Justin	3 Lucilian	☾	elégé meleg	5	55
P.	17 Adolf	Rainer	4 Metrofan	☾	napok,	5	55
S.	18 Márk és Marc	Marczel	5 Dorotheus	☾	de éjjel hűs	5	56

25) † Kath. Ev. A dús halászatról. Lukács V, 1—11. — Prot. Ev. Lukács XV, 1—10. — Gör. Ev. Máté VI, 22—33.

V.	19 B4 Julianna	B3 Gyárf.	6 O3 Bess.	☾	égiháború	4 4	7 56
H.	20 Pál cz., Szilv.	Florent	7 Theodot.S.	☾	4 óra 27	4	56
K.	21 Alajos	Albán	8 A. Tivad.	☾	p. délután	4	56
S.	22 Paulin p.	Paulina	9 Cyril A.	☾	Nyárkezdeté	4	56
C.	23 Szidónia	Szidónia	10 Timot, S.	☾	Juliusfény	4	56
P.	24 Ker. János	Iván	11 Bertalan	☾	Leghosz-	5	57
S.	25 Prosper	Eulog	12 Onuphrius	☾	szabnapok.	5	57

26) † Kath. Ev. Ha igazságosabbak nem vagytok. Máté V, 20—24. — Protest. Ev. Lukács VI, 36—42. — Gör. Ev. Máté VIII, 5—13.

V.	26 B5 Ján.sPál	B4 Ján.P.	13 O4 Aquil.	☾	jó meleg	4 5	7 57
H.	27 László kir.	László	14 Eliseus p.	☾	9 óra 40	6	57
K.	28 Leo h. p. †	Arszl. Józ.	15 Amos p.	☾	percz este	6	57
S.	29 Péter és Pál	PéterésPál	16 Tychon	☾	gyakori ziva-	6	56
C.	30 Pál ap. eml.	Lucian, P.	17 Manó	☾	tar, eső áll be	7	56

A hold járása és változása.

☾ Utolsó negyed 6-án, 7 óra 9 perczkor reggel.

☾ Ujhold 13-án, 10 óra 27 perczkor este.

☾ Első negyed 20-án, 4 óra 27 perczkor délután.

☾ Holdtölte 27., 9 óra 40 perczkor este.

Naphossza 1-jén: 15 óra 36 percz.

A nap juniusban még 16 perczcel nő, aztán 3 perczcel fogy.

☾ 21-én a nap arákba 10 óra 7 perczkor este.

Zsidó Kalendár.
Siván 5664.

21. Sabb. Nasszó.
24. Bőjt, Jeroboám elpártolása miatt.

28. Sabbat Selah-leha.

30. Roschodes.
1. Thamuz, Roschodes.
5. Sabbat Korah.
12. Sabbat Dibre.
17. Szoros bőjt, a templom elfoglalása miatt.

JULIUS.

31 nap.

Szt.-Jakab-hava.

Nap	Katholikus és Protestáns NAPTÁR.		Görög vagy ó Junius.	☾ jár.	Planéták állapotja.	Nap kelte óra p.	Nap nyugt. óra p.
P.	1 Teobald, S.	Tibolt	18 Leontius		szél támad,	4 7 7 56	
S.	2 Sarlós B. A.	Sarl. B. A.	19 Judás ap.		éjjel igen hűs	8 56	
27) † Kath. Ev. Jézus megvendégel 4000 embert. Márk VIII, 1-9. — Prot. Ev. Lukács V, 1-11. — Gör. Ev. Máté VIII, 28-IX, 1.							
V.	3 B6 Eulog, S.	B5 Kornél	20 05 Meth.		kiderül,	4 8 7 55	
H.	4 Ulrik, Berta	Udalrik	21 Julian		meleg szél fű,	9 55	
K.	5 Ciril és Met.	Sarolta	22 Eusebius		végre szép	10 55	
S.	6 Esaiás pr.	Esaiás	23 Agrippa		☾ 12 óra 11	11 54	
C.	7 Vilibald	Eszter	24 Ján. szül.		p. délben	12 54	
P.	8 Kilian	Kilian	25 Febronia		tartós derült,	13 53	
S.	9 Bereczk, Ver.	Luiza	26 Dávid T.		már jó meleg	14 53	
28) † K. Ev. A hamis prófétákról. Máté VII, 15-21. Pr. Ev. Máté V, 20-26. Gör. Ev. Mát. IX, 1-8.							
V.	10 B7 Amália	B6 Amália	27 06 Sáms.		zivatarok és	4 15 7 52	
H.	11 I. Pius p.	Eleonora	28 Cir. János		pásztás esők	16 52	
K.	12 Henrik	Henrik	29 Pét. és Pál		☾ 6 óra 44	17 51	
S.	13 Jenő pk., Öd.	Margit	30 12 apost.		percz reggel	18 51	
C.	14 Bonaventura	Károly	1 0 Julius		kellemes,	19 50	
P.	15 Apost. oszl.	Apost. oszl.	2 B. assz. m.		de később na-	20 50	
S.	16 Skapul. ünn.	Faust. v. R.	3 Hyacinth		gyon meleg	21 49	
29) † K. E. Az igazságtalan sáfárról. Luk. XVI, 1-9. Pr. Márk VIII, 1-9. Gör. Mát. IX, 27-33.							
V.	17 B8 Elek h.	B7 Elek	4 07 Andr.		a hőség nő-	4 22 7 49	
H.	18 Fridrik	Rozina	5 Athanáz		vekszik	23 48	
K.	19 Paul. Vinceze	Makrina	6 Sisoos		☾ 10 óra 5	24 47	
S.	20 Illés pr.	Illés	7 Tamás vt.		percz este	26 46	
C.	21 Dániel pr.	Paulina	8 Prokop		gyönyörű	27 45	
P.	22 Mária Magd.	Magdolna	9 Pankrácz		nyári idő	28 43	
S.	23 Libór p.	Liborius	10 45 vért.		Kánikul. kez	29 42	
30) † Kath. Ev. Jézus megsírátja Jeruzsálem városát. Lukács XIX, 41-47. — Pr. Ev. Máté VII, 15-23. — Gör. Ev. Máté XIV, 14-22.							
V.	24 B9 Krisztin.	B8 Kinga	11 08 Euph.		Augusz. fény	4 30 7 41	
H.	25 Jakab ap.	Jakab ap.	12 Proklus		többnyire	32 40	
K.	26 Anna	Anna	13 Gábor		derült idő	33 39	
S.	27 Pentele	Pentele	14 Aquila		☾ 10 óra 58	34 38	
C.	28 Incze, Győző	Beatrix	15 Cyriak		p. délelőtt	35 37	
P.	29 Mártha	Mártha	16 Athinog.		szép, végre	37 36	
S.	30 Abdon, Judit	Euplus	17 Marina		nagy hőség	38 34	
31) † Kath. Ev. A farizeusról és publikánusról. Lukács XVIII, 9-14. — Prot. Ev. Lukács XVI, 1-9. — Gör. Ev. Máté XIV, 22-34.							
V.	31 B10 L. Ign.	B9 Ilon., E.	18 09 Em., J.		száraz idő	4 39 7 33	

A hold járása és változása.

☾ Utolsó negyed 6-án, 12 óra 11 percz délben.

☾ Ujhold 13-án, 6 ó. 44 perczkor reggel.

☾ Első negyed 19-én, 10 óra 5 perczkor este.

☾ Holdtölte 27., 10 ó. 58 perczkor délelőtt.

Naphossza 1-jén: 15 óra 49 percz.

Julius hóban a nap 55 perczrel fogy.

23-ikán a nap az oroszlánba 9 óra 8 perczkor reggel.

Zsidó Kalendár.

Thamuz 5664.

19. Sabb. Pinkász.

26. Sabb. Mattoosz.

1. Ab, Boschodes.
3. Bójt, Áron halála miatt.

4. Sabbat Hazon.

9. Szoros bójt, a templom felégetése miatt.

11. Sabbat Nahaman.

15. Tubeab, örömnap.

18. Sabbat Ekev.

19. Bójt, a templ. lámpa elalvása miatt.

AUGUSZTUS. 31 nap. Kisasszony-hava.

Nap	Katholikus és Protestáns NAPTÁR.		Görög vagy ó Julius.	☾ jár.	Planéták állapota.	Nap kelte óra p.	Nap nyugt. óra p.
H.	1 Vasas Péter	Vas. Péter	19 Makrina		tiszta idő;	4 40	7 32
K.	2 Portiunkula	Gusztáv	20 Illés prof.		a hőség alkal-	41	30
S.	3 István vt.	Lydia	21 Sim., Ezek		matlan	42	29
C.	4 Domonkos	Domonkos	22 Magd. M.		☾ 3 óra 19	43	27
P.	5 Havi B. Assz.	Osvald	23 Troph., F.		p. délután	45	25
S.	6 Ur szine vált.	Ur szine v.	24 Krisztina		meleg szél	46	24
32) † Kath. Ev. A siketnémáról. Márk VII, 31—37. — Prot. Ev. Lukács XIX, 41—48. — Gör. Ev. Máté XVII, 14—23.							
V.	7 B11 Kajet.	B10 Ulrik	25 Ö10 Ann.		tikkasztó for-	4 47	7 23
H.	8 Cyriak v.	Cyriak	26 Hermol.		róság, néha	48	21
K.	9 Román v.	Erik	27 Pantaleon		égiháboru és	49	20
S.	10 Lőrincz	Lőrincz	28 Prochor		záporosó	51	18
C.	11 Susanna	Hermann	29 Kallinik		☾ 2 óra 14	53	17
P.	12 Klára	Klára	30 Silas		p. délután	54	16
S.	13 Hypolit vt. †	Ipoly	31 Eudocim		forróság	55	14
33) † Kath. Ev. Boldogok a szemek. Lukács X, 23—27. — Prot. Ev. Lukács XVIII, 9—17. — Gör. Ev. Máté XVIII, 23—35.							
V.	14 B12 Euseb.	B11 Euseb	1 Ö110 Aug		néha pásztság	4 56	7 12
H.	15 N. B. Assz. n.	N. B. Assz.	2 István e.		eső, a mellett	58	10
K.	16 Rókus	Izsák	3 Izsák D.		nagy meleg,	59	8
S.	17 Liberát	Augusztá	4 7vértanu		végre csendes	5 0	6
C.	18 Ilona	Helena	5 Eusignius		☾ 5 óra 43	2	4
P.	19 Lajos p.	Sebald	6 Úr szin. v.		percz reggel	3	2
S.	20 István király	István kir.	7 István kir.		beborul	4	0
34) † Kath. Ev. A tíz belpoklosról. Lukács XVII, 11—19. — Prot. Ev. Márk VII, 31—37. — Gör. Ev. Máté XIX, 16—26.							
V.	21 B13 Bernát	B12 Bern.	8 Ö12 Emil		hűvös eső; a	5 5	6 59
H.	22 Timotheus	Alfonz	9 Máté ap.		meleg fagy	6	58
K.	23 Ben. Fülöp	Zachäus	10 Lőrincz		Kánikul. vég	7	56
S.	24 Bertalan	Bertalan	11 Euplus D.		Szept.-fény	8	54
C.	25 Lajos király	Lajos	12 Photinus		kellemes	10	52
P.	26 Samu, Zefir.	Samu	13 Maximus		☾ 2 óra 18	11	50
S.	27 Kalaz. József	Gebhard	14 Michäas		perez éjjel	13	48
35) † Kath. Ev. Senki két urnak nem szolgálhat. Máté VI, 24—33. — Prot. Ev. Lukács X, 23—37. — Gör. Ev. Máté XXI, 33—42.							
V.	28 B14 Ágost.	B13 Ágost	15 ÖN. b. Assz.		gyakori	5 14	6 46
H.	29 János lefej.	János fej.	16 Diomid		zivatar, erre	15	44
K.	30 Róza szüz	Róza	17 Myron v.		borulás,	17	42
S.	31 Raimund	Paulina	18 Florus		hűvös idő	19	41

A hold járása és változása.

Utolsó negyed 4-én, 3 óra 19 perczkor délután.

Ujhold 11-én, 2 ó. 14 perczkor délután.

Első negyed 18-án, 5 óra 43 percz reggel.

Holdtölte 26., 2 ó. 18 perczkor éjjel.

Naphossza 1-jén: 14 óra 52 percz.

Augusztusb. a nap 1 óra 30 perczcel fogy.

23-án a nap a szüz jegybe 3 óra 59 perczkor délután.

Zsidó Kalendár. **Ab 5664.**

21. Kis fa-ünnep.

25. **Sabbat Beéh.**

30. Roschodes.

1. **Elul, Roschodes.**

2. **Sabbat Softim.**

3. Selihot, 40 napos könyörgés kezdete.

7. Jeruzsálem falai megszentelése.

9. **Sb. Kithcező**

16. **Sabb. Kithabó**

17. Görögök elűzése.

SZEPTEMBER. — 30 nap. — Szt.-Mihály-hava.

Nap	Katholikus és Protestáns NAPTÁR.	Görög vagy ó Augusztus.	C jár.	Planéták állapota.	Nap kelte óra p.	Nap nyugt. óra p.
C.	1 Egyed apát	Ágoston	19	András v.	az idő szeles,	5 20 6 39
P.	2 Zeno	Absolon	20	Samu pr.	éjjel zord	22 37
S.	3 Albert	Mansvet	21	Tadé a.	C 4 óra 15	23 35
V.	4 B15 Oran. n.	B14 Mózes	22	C14 Agát	percz reggel	5 25 6 33
H.	5 Viktor v.	Herkules	23	Lupus	<i>kellemetlen,</i>	26 31
K.	6 Zakariás	Magnus	24	Eutyches	<i>borult és sze-</i>	28 29
S.	7 Regina	Regina	25	Bertalan	<i>les, végre</i>	29 27
C.	8 Kisassz. nap.	Kisassz. n.	26	Adrian	<i>nagy esőzés</i>	31 25
P.	9 Gorgonius	Gorgonius	27	Pimen	☉ 9 óra 59	32 23
S.	10 Tol. Miklós	Jodok	28	Mózes r.	<i>percz este,</i>	33 21

36) † Kath. Ev. A naimi ifjúról. Lukács VII, 11–16. — Prot. Ev. Lukács XVII, 11–19. — Gör. Ev. Máté XXII, 2–14.

V.	11 B16 Már. Nev	B15 Pr., J.	29	C Ján. lef.	<i>nem látható</i>	5 35 6 19
H.	12 Tóbiás G.	Athauáz	30	Sándor	<i>napfogyatk.</i>	36 17
K.	13 Enok	Mór	31	B. assz. öv.	<i>eleinte szép,</i>	37 15
S.	14 † felmagaszt.	Salome	1	Ó Szept.	<i>végre borult,</i>	38 13
C.	15 Nikomedes	Nikodem	2	Mamant	<i>néha esővel</i>	39 11
P.	16 Ludmilla	Euphemia	3	Anthym	☾ 4 óra 29	41 9
S.	17 Lambert	Lambert	4	Babylas	<i>p. délután</i>	42 7

38) † Kath. Ev. A legfőbb parancsról. Máté XXII, 33–46. — Prot. Ev. Lukács VII, 11–17. — Gör. Ev. Máté XXV, 14–23.

V.	18 B17 Tamás	B16 Titus	5	C16 Zak.	<i>reggel hűs,</i>	5 43 6 5
H.	19 Konrad	Konstant.	6	Mihály	<i>nappal verő-</i>	45 3
K.	20 Eusták	Faustin	7	Sosent	<i>fényes, meleg</i>	46 0
S.	21 Kántorböjt †	Máté	8	Már. szül.	<i>Máté ap. ev.</i>	47 5 57
C.	22 Móricz	Móricz	9	Joakim	Napéjgyen.	49 55
P.	23 Tekla sz. v. †	Tekla	10	Menodora	Osz kezdete	50 53
S.	24 Gellért pk. †	Gellért	11	Theodora	☉ 7 óra 6	52 51

39) † Kath. Ev. Jézus köszvényest gyógyít meg. Máté IX, 1–8. — Prot. Ev. Lukács XIV, 1–11. — Gör. Ev. Máté XV, 21–28.

V.	25 B18 Kleofás	B17 Kleof.	12	C17 Aut.	<i>percz este</i>	5 53 5 49
H.	26 Cyprian	Cyprian	13	Kornél	Októberfény	54 47
K.	27 Kozm. s Dem.	Koz. s Dem.	14	† felmag.	<i>változó, éjjel</i>	55 45
S.	28 Venczel kir.	Venczel	15	Nicetas	<i>hűs, nappal</i>	56 43
C.	29 Mihály főan.	Mihály a.	16	Euphemia	<i>jó idő, csak</i>	58 41
P.	30 Hieronim. e. h.	Jeromos	17	Sófia	<i>néha szeles</i>	59 39

A hold járása és változása.

Utolsó negyed 3-án, 4 óra 15 perczkor reggel.

Ujhold 9-én, 9 óra 59 perczkor este, láthatatlan teljes napfogyatkozással.

Első negyed 16-án, 4 ó. 29 perczkor délután.

Holdtölte 24., 7 óra 6 perczkor este.

Naphossza 1-jén: 13 óra 19 percz.

Szeptember hóban a nap 1 órával és 39 percczel fogy.

23-án a nap a mérlegbe 1 óra 1 perczkor délután.

Zsidó Kalendár. Elul 5664.

28. Sabbat Niczabim.

29. Böjt, év befej.

1. Tisri 5665, újév. (Bos-Hosannah.) Sabbat Tesuba.

2. Harsonyok ün.

3. Gedaljah-böjt.

6. Böjt, 20 izr. hal.

7. Böjt, az arany borju imádm.

8. Sab. Haazinu.

10. Jomkipur, engesztelő-nap.

15. Sátoros ünnep

Sab. Chalham.

16. Sát. ünn. 2. n.

21. Pálmák ün. nap

OKTÓBER.

← 31 nap. →

Mindszent-hava.

Nap	Katholikus és Protestáns NAPTÁR.	Görög vagy ó Szeptember.	☾ jár.	Planéták állapota.	Nap kelte óra p.	Nap nyugt. óra p.
S.	1 Remigius	Remigius	18 Eumen	☾ hűs lég	6 15	37
40) † K. Ev. A királyi menyekzöről. Máté XXII, 1-14. Pr. Máté XXII, 34-46. Gör. Luk. V, 1-11.						
V.	2 B19 Olvas. ü.	B18 Hon.	19 O18 Trof.	☾ 3 óra 8 p. délután	6 35	35
H.	3 Kandidus	Rozália	20 Eustach	☾ derült, szép	4	33
K.	4 Szer. Ferencz	Ferencz	21 Kodrat	☾ őszi idő,	6	31
S.	5 Placidus	Placidus	22 Fókás	☾ később szeles,	7	29
C.	6 Bruno	Friderika	23 K. Ján. fg.	☾ végre felhős,	9	27
P.	7 Justina	Etelka	24 Tekla sz.	☾ ködös	10	25
S.	8 Brigitta	Pelagia	25 Euphros.		11	23
41) † K. Ev. A király beteg fiáról. Ján. IV, 45-53. Pr. Ev. Máté IX, 1-8. Gör. Luk. VI, 31-36.						
V.	9 B Magy. N.A.	B19 Dénes	26 O19 Ján.	☾ 6 óra 41 percz reggel	6 12	5 21
H.	10 Borg. Ferenc.	Gedeon	27 Kallistrat	☾ eleinte	13	20
K.	11 Filomena	Kálmán	28 Chariton	☾ kellemes, erre	15	18
S.	12 Miksa p.	Miksa	29 Cyrják	☾ igen hűs, éjjel	17	16
C.	13 Kálmán v.	Ede	30 Gergely f.	☾ deres, végre	18	14
P.	14 Kallistus	Kallistus	1 B. a. Pokr.	☾ országos eső	19	12
S.	15 Terézia sz.	Hedvig	2 Cyprian		21	10
42) † Kath. Ev. A király számvételéről. Máté XVIII, 23-35. — Prot. Ev. Máté XXII, 1-14. — Gör. Ev. Lukács VII, 11-16.						
V.	16 B21 Gál ap.	B20 Gála.	3 C20 Dén.	☾ 7 óra 11 percz reggel	6 22	5 9
H.	17 Hedvig	Florent	4 Hierot pk.	☾ szélcsendes,	24	7
K.	18 Lukács ev.	Lukács ev.	5 Charitin	☾ tiszta napok,	26	5
S.	19 Ferdinánd	Nándor	6 Tamás ap.	☾ az idő többnyire majd-nem nyáris	27	3
C.	20 Vendel	Vendelin	7 Sergius		28	2
P.	21 Orsolya	Orsola	8 Pelagia		30	1
S.	22 Kordula	Kordula	9 Jakab ap.		31	4 59
43) † Kath. Ev. Adjátok a császárnak, mi őt illeti. Máté XXII, 15-21. — Prot. Ev. János IV, 47-54. — Gör. Ev. Lukács VIII, 5-15.						
V.	23 B22 Kap. Ján	B21 Sever	10 C21 Eul.	☾ Novem.-fény	6 32	57
H.	24 Fortunatus	Rafael	11 Fülöp ap.	☾ 12 óra 12 p. délben	34	56
K.	25 Krizsán	Krizsán	12 Probus	☾ nedves, ködös,	35	4 54
S.	26 Dömötör	Dömötör	13 Carpus	☾ igen szeles,	37	52
C.	27 Sabina	Sabina	14 Paraskev.	☾ nappalenyhe,	39	50
P.	28 Simon és Jud.	Sim. és Jud	15 Lucian	☾ többny. borult	40	48
S.	29 Zenobius	Narciss	16 Longin.		42	46
44) † Kath. Ev. A főnök leánykájáról. Máté IX, 18-26. — Prot. Ev. Máté XVIII, 23-35. — Gör. Ev. Lukács XVI, 19-31.						
V.	30 B23 Kol., Alf	B22 Evald	17 C22 Hos.	☾ szélvész,	6 43	4 44
H.	31 Farkas	† Ref. eml. ü.	18 Lukács ev.	☾ reggel deres	45	42

A hold járása és változása.

☾ Utolsó negyed 2-án, 3 óra 8 perczkor délután.

☾ Ujhold 9-én, 6 óra 41 perczkor reggel.

☾ Első negyed, 16-án, 7 óra 11 percz reggel.

☾ Holdtölte 24., 12 óra 12 perczkor délben.

Naphossza 1-jén: 11 óra 36 percz.

Októberben a nap 1 óra 39 perczrel fogy.

23-án a nap a bökölybe 9 óra 41 perczkor este.

Zsidó Kalendár. Tisri 5665.

22. Gyülekezés ün. Sabb. Beresit.

23. Simha-Thorab, törvényöröm.

29. Sabbat Noáh.

30. Roschodes. 1. Marcheván R. 6. Sabb. Lehleha.

7. Bójt, Jeruzsál. falai elpusztulása miatt.

13. Sabbat Vajers.

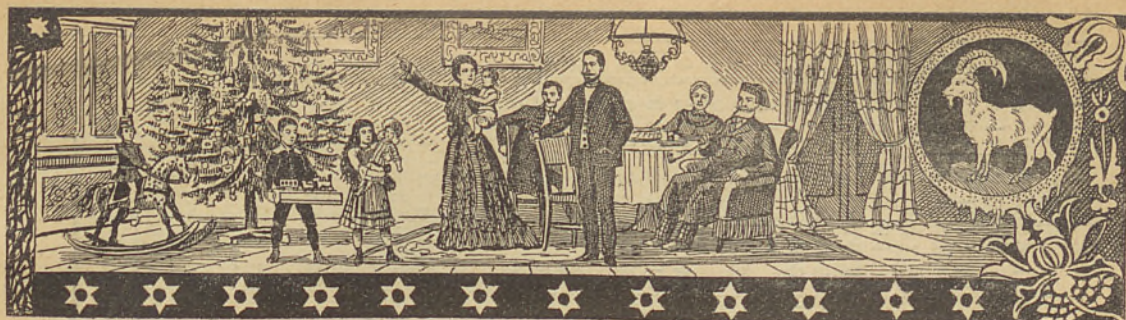
19. Bójt, a sátoros ünnepek alatt elkövetett bűnök engeszteléseül.

20. S. Chajc-Sarah

NOVEMBER. ← 30 nap. → Szt.-András-hava.

Nap	Katholikus és Protestáns NAPTÁR.	Görög vagy ó Október.	☾ jár.	Planéták állapotja.	Nap kelte óra p.	Nap nyugt. óra p.	A hold járása és változása.
K.	1 Mindszont. a. Mindszent	19 Joel pr.	☾	C 0 óra 30	6 46	4 41	☾ Utolsó negyed
S.	2 Halott. eml. Tób., Vikt.	20 Artemius	☾	percz éjjel	48	39	☾ 1-én, 0 óra 30
C.	3 Hubert, Ida Hubert	21 Hilarion	☾	nappal szép,	49	38	☾ perczkor éjfél után.
P.	4 Bor. Károly Blandin	22 Averchius	☾	de hűvös,	51	37	☾ Ujhold 7-én,
S.	5 Imre herczeg Imre	23 Jakab ap.	☾	reggel zord	52	36	☾ 4 ó. 53 perczkor délután.
45) † Kath. Ev. Krisztus hajójáról. Máté VIII, 23—28. — Prot. Ev. Máté XXII, 15—22. — Gör. Ev. Lukács VIII, 26—39.							
V.	6 B24 Lénárd B23 Lén.	24 C23 Aret	☾	néha jó idő	6 54	4 35	☾ perczkor éjjel.
H.	7 Eugelbert Adolf	25 Marcian	☾	☾ 4 óra 53	55	33	☾ Holdtölte 23.,
K.	8 Gottfried Gottfried	26 Demeter	☾	p. délután	56	31	☾ 4 ó. 28 perczkor reggel.
S.	9 Tivadar Tódor	27 Nestor vt.	☾	hűs, esőre	57	29	☾ Utolsó negyed
C.	10 Avel. András Probus	28 Terentius	☾	fordul,	59	28	☾ 30-án, 8 ó. 54
P.	11 Márton p. Márton	29 Anastasia	☾	többnyire	7 0	26	☾ perczkor reggel.
S.	12 Emilia Jónás	30 Zenobius	☾	ködös, nedves	2	25	☾ Naphossza 1-jén:
46) † Kath. Ev. A jó magról. Máté XIII, 21—30. — Prot. Ev. Máté IX, 18—26. — Gör. Ev. Lukács VIII, 40—55.							
V.	13 B25 Szaniszb B24 Dida	31 C24 Stak	☾	hideg eső,	7 4	4 24	☾ Novemberb. a nap
H.	14 Serapion Levin	1 Ó Noyem.	☾	reggeli dér	6	23	☾ 1 óra 15 perczcel
K.	15 Lipót Lipót	2 Acindyn	☾	☾ 1 óra 52	8	22	☾ fogy.
S.	16 Ödön (Edm.) Otm., Ödön	3 Aceptsym	☾	percz éjjel	10	21	☾ 22-én a nap a nyilasba
C.	17 Cs. Gergely Hugo	4 János aty.	☾	többször mér-	12	20	☾ 6 óra 39 perczkor este.
P.	18 Eugen, Ottó Ottó	5 Gallus, E.	☾	sékelt hideg,	13	19	☾ Zsidó Kalendár.
S.	19 Erzsébet Erzsébet	6 Pál pk.	☾	tiszta napok	14	18	☾ Marchesv. 5665.
47) † Kath. Ev. A végső pusztulás iszonyairól. Máté XXIV, 15—35. — Prot. Ev. Máté XIV, 15—28. — Gör. Ev. Lukács X, 25—37.							
V.	20 B26 V. Bód. B25 Jolan	7 C25 33 vt.	☾	fagyos, zord,	7 15	4 17	☾ 23. Bőjt, templom
H.	21 B. Assz. avat. Lidia	8 Mih. fön.	☾	kellemetlen	17	16	☾ megfertőzteté-
K.	22 Cécilia Cziczelle	9 Onesiphor	☾	Téli fény	19	15	☾ s görögök ált.
S.	23 Kelemen p. Kelemen	10 Erastus	☾	☾ 4 óra 28	20	14	☾ 27. Sabbat Toldot.
C.	24 Flóra, K. Ján. Emilia	11 Mina, Stef.	☾	percz reggel	21	13	☾ 30. Roschodes.
P.	25 Katalin sz. Katalin	12 János P.	☾	szeles, végre	22	12	☾ 1. Kislev, Rosch
S.	26 Konrád pk. Konrad	13 Ar.sz. Ján.	☾	havas idő	23	12	☾ 2. Esőért v. ima k.
48) † Kath. Ev. Jelek lesznek az égen. Lukács XXI, 25—33. — Prot. Ev. Máté XXI, 1—9. — Gör. Ev. Lukács XII, 16—21.							
V.	27 B1 Advent B1 Virgil	14 C26 Fül.	☾	Akos, Virgil	7 25	4 11	☾ 3. Bálványtiszte-
H.	28 Sosten Günther	15 Guriás	☾	30-án ☾ 8 ó.	27	10	☾ let eltörlése.
K.	29 Saturnin Valter	16 Máté ap.	☾	54 p. reggel	28	10	☾ 4. Sabb. Vajecze.
S.	30 András ap. András ap.	17 Gergely N.	☾	enyhe, kis hó	29	9	☾ 6. Bőjt, Jeremiás
☾ könyv. megég.							
☾ 7. Heródes halála.							
☾ 11. Sabb. Vajislav.							
☾ 18. Sabb. Vajesev.							
☾ 20. Könyörg. napj. esőért.							
☾ 21. Ün. Garizim.							

DECZEMBER.

— 31 nap. —

Karácson-hava.

Nap	Katholikus és Protestáns NAPTÁR.	Görög vagy ó November.	☾ jár.	Planéták állapotja.	Nap kelte óra p.	Nap nyugt óra p.
C.	1 Eligius, Oszk. Natalia	18 Plat. és R.	☾	köd,	7 30	4 9
P.	2 Aurelia Aranka	19 Abdias pr.	☾	eső és szél,	31	8
S.	3 Xav. Ferencz Cassian	20 D. Gregor	☾	vége hó	32	8

49) † Kath. Ev. Midőn János fogságban vala. Máté XI, 2–10. — Prot. Ev. Lukács XXI, 25–36. — Gör. Ev. Lukács XIII, 10–17.

V.	4 B2 Advent B2 Borbál.	21 OB.A. av.	☾	Borbála	7 33	4 8
H.	5 Sabbas apát Abigail	22 Philemon	☾	felhős,	34	8
K.	6 Miklós püsp. Miklós	23 Amphilok	☾	reggel deres	35	7
S.	7 Ambrus Amb, Agat.	24 Katalin	☾	☉ 5 óra 23	36	7
O.	8 B. Assz. fog. Sophron	25 Kelemen	☾	percz reggel	37	7
P.	9 Leokadia Joakhim	26 Alipius	☾	fagyos,	38	6
S.	10 Juditha Judith	27 Jakab P.	☾	derült idő	39	6

50) † Kath. Ev. János tanubizonyosságáról. János I, 19–28. — Prot. Ev. Máté XI, 2–10. — Gör. Ev. Lukács XVII, 12–19.

V.	11 B3 Advent B3 Damas.	28 O28 Istv.	☾	Damasus	7 40	4 6
H.	12 Maxentius Ottilia	29 Paramon	☾	hózivatar,	41	6
K.	13 Lucza Lucza	30 Andr. ap.	☾	utána enyhe	42	6
S.	14 Spiridion Nikáz, Ben	1 O Deczem.	☾	☉ 11 óra 28	43	5
C.	15 Irenaeus Ignác	2 Habakuk	☾	percz éjjel	44	5
P.	16 Etelka Ananiás	3 Sophonias	☾	hideg szél,	45	5
S.	17 Lázár pk. Lázár	4 Borbála.	☾	néha hóeső	45	5

51) † Kath. Ev. Tiber császár uralkodása 15. évben. Lukács III, 1–6. — Prot. Ev. János I, 19–28. — Gör. Ev. Lukács XIV, 16–24.

V.	18 B4 Advent B4 Gracz.	5 O29 Sabb	☾	Graczián	7 46	4 5
H.	19 Nemesius Nemesius	6 Miklós pk.	☾	éjjel fagyos,	47	6
K.	20 Amon és T. Amon	7 Ambrus	☾	nappal enyhe	47	6
S.	21 Kántorbójt † Tamás	8 Patapius	☾	Tamás ap.	48	7
C.	22 Zeno vt. Beata	9 B. A. fog.	☾	☉ 7 óra 17	48	7
P.	23 Viktoria † Viktoria	10 Menas	☾	percz este	49	7
S.	24 Ádám s Éva † Ádám s Év.	11 S. Dániel	☾	Tél kezdete	49	8

52) † Kath. Ev. József és Mária csodálkozásának. Lukács II, 33–40. — Prot. Ev. Lukács II, 15–52. — Gör. Ev. Lukács XVII, 2–10.

V.	25 BN. Karács. BN. Karács	12 O30 Spir.	☾	Legrövidebb	7 50	4 9
H.	26 István vért. István vt.	13 Aurent.	☾	napok.	50	9
K.	27 János ev. János ev.	14 Tyrus	☾	eső, köd, erre	50	10
3.	28 Apró szentek Apró szent.	15 Eleuther	☾	havazások	51	11
C.	29 Tamás pk. Jonathan	16 Aggeus	☾	☉ 5 óra 2	51	12
P.	30 Dávid kir. Dávid	17 Dániel pr.	☾	p. délután	51	13
S.	31 Sylvester Sylvester	18 Sebestyén	☾	száraz hideg	51	14

A hold járása és változása.

☉ Ujhold 7-én, 5 ó. 23 perczkor reggel.

☾ Első negyed 14-én, 11 óra 28 perczkor éjjel.

☉ Holdtölte 22., 7 ó. 17 perczkor este.

☾ Utolsó negyed 29-én, 5 óra 2 percz délután.

Naphossza 1-jén: 8 óra 39 percz.

Deczember hóban a nap még 21 perczcel fogy és 24-től 5 perczcel nő.

22-én a nap a bakjegybe 7 óra 39 perczkor reggel.

Zsidó Kalendár. Kislev 5665.

25. Sab. Mikkecz. Templ. szentelés ünnepe.

30. Roschodes.

1. Tebeth, Rosch.

2. Sabb. Vajigas.

8. Bójt, törv. lefordít. miatt.

9. Sabb. Vajjehi.

10. Bójt, Jeruzsálem ostroma, és Egyiptomból való szabadulás emlékére.

16. Sabbat Semct.

23. Sabbat Vaera.

A hold kelte és nyugta 1904. évben.

Dg N	Január		Február		Marecius		Aprilis		Május		Junius		Julius		Augustus		Szeptember		Október		November		December	
	kelte ó. p.	nyug. ó. p.	kelte ó. p.	nyug. ó. p.	kelte ó. p.	nyug. ó. p.	kelte ó. p.	nyug. ó. p.	kelte ó. p.	nyug. ó. p.	kelte ó. p.	nyug. ó. p.	kelte ó. p.	nyug. ó. p.	kelte ó. p.	nyug. ó. p.	kelte ó. p.	nyug. ó. p.	kelte ó. p.	nyug. ó. p.	kelte ó. p.	nyug. ó. p.	kelte ó. p.	nyug. ó. p.
1	3.26	r.546	5.29	7.13	6.24	8.14	6.35	9.21	6.18	10.40	7.2	10.23	8	5	10.10	9.55	10	8	11.50	10.15	este	1.37	0.35	1.36
2	4.23	6.50	6.48	7.56	7.7	9.27	7.10	10.22	7	11.18	8.19	10.51	5	5	10.37	10.55	10.47	este	11.11	11.11	2.26	0.20	1.48	
3	5.30	7.48	8.6	8.34	8.11	10.36	7.47	11.16	7.48	11.52	9.17	11.17	10	5	11.4	11.56	11.32	1.52	regg.	3.12	1.33	2.26	3.27	
4	6.43	8.40	9.22	9.8	9.28	11.28	8.27	regg.	8.40	regg.	10.16	11.42	11	5	11.84	este	2.50	2.50	0.14	3.52	2.48	3.33	4.16	
5	7.58	9.25	10.38	9.40	8.41	9.11	9.11	0.3	9.35	0.20	11.17	regg.	11.17	11.17	11.17	11.17	11.17	11.17	1.24	3.52	4.6	5.5	3.10	
6	9.15	10.37	11.49	10.11	9.15	10.35	10	0.43	10.32	0.47	este	0.34	1	0.10	0.52	4	5	5.20	3.54	5.4	6.38	7.48		
7	10.29	10.37	regg.	10.44	regg.	12.24	10.51	1.24	11.30	1.13	1.17	0.34	1	0.52	4	5	4	3.49	3.54	5.4	6.38	7.48		
8	11.43	11.9	0.58	1.18	1.51	2.45	1.50	1.50	este	1.38	2.20	1.36	3	3	1.41	5	4	3.49	5.58	5.13	7.53	8.48		
9	regg.	11.39	2.2	5.11	5.11	2.45	2.45	2.18	1.30	2.5	3.22	1.36	4	4	1.41	5	4	3.49	5.58	5.13	7.53	8.48		
10	0.54	este	3.3	este	2.43	3.19	1.43	2.45	2.31	2.33	4.27	2.15	5	5	2.39	5.58	5	5	6.36	6.33	6.10	9	7.5	
11	2.3	12.41	3.58	1.22	3.30	4.48	2.42	3.10	3.31	3.41	5.31	3.56	6	6	3.46	6.48	6.24	7.43	7.42	9.9	7.50	8	7.50	
12	3.9	1.16	4.47	2.12	4.10	5.31	3.42	3.26	4.34	4.25	6.47	5	0	4.58	7.29	7.29	7.43	7.42	9.9	7.50	8	7.50		
13	4.11	1.54	5.81	3.5	4.45	6.42	4.42	4.33	5.28	5.14	8.39	6.10	8	8	5.6	8.41	8.17	8.52	10.17	8	7.50	8	7.50	
14	5.9	2.37	6.8	4.5	5.17	8.45	5.45	5.45	6.43	6.43	9.32	7.25	9	9	6.10	8.56	8.53	9.31	este	9.42	10.20	12.31	regg.	
15	6.2	3.24	6.44	5.58	5.46	9.51	6.48	6.48	7.48	6.13	8.39	8.12	10	10	7.35	9.14	11.27	10.13	9	10.37	12.56	0	7	
16	6.50	4.15	7.15	6.58	6.13	10.51	7.51	5.46	8.53	7.18	10.19	8.41	10	10	8.41	10.10	11.22	10.19	1.33	11	1.20	1.46	1.7	
17	7.33	5.10	7.43	6.58	6.38	11.47	8.56	6.31	9.53	8.29	10.40	9.57	10	10	9.57	10.42	11.33	11.11	2.27	11.51	2.28	2.21	2.8	
18	8.9	6.8	8.9	7.59	7.4	12.44	9.59	7.25	10.47	9.42	11.35	11.11	11	11	11.11	11.13	1.41	11.33	3.13	regg.	2.53	2.13	3.10	
19	8.42	7.7	8.34	8.34	8.56	13.44	10.56	8.26	11.36	10.56	12.35	11.43	11	11	11.43	11.43	1.41	11.33	3.13	regg.	2.53	2.13	3.10	
20	9.12	8.9	9.9	9.10	10	14.44	11.57	9.32	regg.	10.56	13.35	12.44	12	12	12.44	12.44	1.41	11.33	3.13	regg.	2.53	2.13	3.10	
21	9.39	9.6	9.27	10.11	8.32	15.44	13.03	10.42	0.57	12.33	14.35	13.48	13	13	13.48	13.48	1.41	11.33	3.13	regg.	2.53	2.13	3.10	
22	10.4	10.7	9.55	10.30	9.51	16.44	14.39	11.53	1.30	13.44	15.35	14.49	14	14	14.49	14.49	1.41	11.33	3.13	regg.	2.53	2.13	3.10	
23	10.29	11.11	10.30	11.9	10.40	17.44	15.39	12.21	2.32	14.52	16.32	15.54	15	15	15.54	15.54	1.41	11.33	3.13	regg.	2.53	2.13	3.10	
24	10.54	regg.	11.9	12.12	11.38	18.44	16.33	13.03	3.33	15.57	17.33	16.57	16	16	16.57	16.57	1.41	11.33	3.13	regg.	2.53	2.13	3.10	
25	11.24	0	9.11	10.11	11.38	19.44	17.33	13.83	4.33	16.57	18.33	17.57	17	17	17.57	17.57	1.41	11.33	3.13	regg.	2.53	2.13	3.10	
26	11.55	1.13	10.55	11.55	12.12	20.44	18.33	14.63	5.33	17.57	19.33	18.57	18	18	18.57	18.57	1.41	11.33	3.13	regg.	2.53	2.13	3.10	
27	este	2.19	11.51	12.12	13.12	21.44	19.33	15.43	6.33	18.57	20.33	19.57	19	19	19.57	19.57	1.41	11.33	3.13	regg.	2.53	2.13	3.10	
28	0.14	3.23	12.19	13.12	14.12	22.44	20.33	16.23	7.33	19.57	21.33	20.57	20	20	20.57	20.57	1.41	11.33	3.13	regg.	2.53	2.13	3.10	
29	2.5	4.27	3.3	4.45	5.45	23.44	21.33	17.03	8.33	20.57	22.33	21.57	21	21	21.57	21.57	1.41	11.33	3.13	regg.	2.53	2.13	3.10	
30	5.5	5.29	4.16	5.45	6.45	24.44	22.33	17.83	9.33	21.57	23.33	22.57	22	22	22.57	22.57	1.41	11.33	3.13	regg.	2.53	2.13	3.10	
31	4.14	6.24	5.29	6.59	7.59	25.44	23.33	18.63	10.33	22.57	24.33	23.57	23	23	23.57	23.57	1.41	11.33	3.13	regg.	2.53	2.13	3.10	

Minden időadat budapesti középídben van kifejezve. — Közép-európai zónádben 16 percczel kevesebb.

ELŐSZÓ

A NEGYEDIK ÉVFOLYAMHOZ.

„DEBRECZENI KÉPES KALENDÁRIOM“ negyedik évfolyamát adjuk olvasóink kezeibe azon reményben, hogy miként az előbbieket, úgy ezen évfolyamot is szeretettel fogják fogadni.

Igyekeztünk a jelenben is a régi irányt követni a naptár szerkesztésében. Ugy óhajtottuk, hogy közhasznú, ismeretterjesztő, szórakoztató, könnyen áttekinthető és mulattató legyen a „Debreczeni Képes Kalendárium“. Elértük-e célunkat? ennek elbírálását szeretve tisztelt olvasóközönségünkre bizzuk.

Mint az emberi törekvés minden művében, úgy bizonyára ebben is lesz fogyatékoság, jóllehet igyekeztünk mindenben a legjobbat adni, arra törekedvén, hogy olvasó közönségünk bizalma és szeretete erősödjék azon kalendárium iránt, mely három éven át nélkülözhetlen lett minden családnál.

Kiváló írók különböző irányu írásait veszik itt olvasóink. Szépirodalmi, ismeretterjesztő, történeti és mulattató olvasmányokat. Szerzőik kiváló gonddal és tudással dolgozták fel tárgyukat és mi e helyen is hálás köszönetet mondunk önzetlen fáradozásukért.

Czim- és névtárunk teljes és hitelt érdemlő. A szöveg között levő illusztrációkra nyomdánk nagy gondot fordított. Egyszóval törekvésünk úgy a belső tartalom helyes megválasztásában, mint a csinos és izléses kiállítás tekintetében odaírányult, hogy olvasóink teljes megelégedését kiérdemelhessük.

Mint az előző években, úgy most is diszesen bekötve egy *koronáért* adjuk a „Debreczeni Képes Kalendáriumot“.

Debreczen, 1903 október hó.

Vecsey Imre.

II. RÁKÓCZI FERENCZ FEJEDELEM.

1676—1735.

(Mányoki Ádám eredeti festménye után).

II. Rákóczi Ferencz fejedelem.

(1676—1735.)

„Istennel, a hazáért és szabadságért!“
(„Cum Deo, pro Patria et Libertate!“)

A magyar nemzet imádata, a szabadsághősök legideálisabb alakjának, II. Rákóczi Ferencznek emlékét ujitotta fel kétszáz év mulva. S az 1903-dik évet a Rákóczi-kultusznak oly elemi erővel kitörő folyamatai árasztották el, hogyméltán nevezheti azt az utókor Rákóczi esztendejének.

Debreczen szab. kir. város törvényhatósága legelső adott példát a többieknek, amidőn május hó 22-dikén gyönyörű ünnepélyvel ülte meg a Rákóczi szabadságharcz kezdő napjának 200-dik fordulóját. Ez ünnepi díszközgyűlést, a magyar hazafi szívek lázas dobogása, a szabadságszeretettől fénylő szemek tüze és a lelkesedő éljenek hangzásaközepette

Isten szabad ege alatt tartotta meg Debreczen szintiszta magyar lakossága s az emlékbeszédet dr. Thaly Kálmán, a Rákóczi korszak legelső történetírója, a vezérlő fejedelem dicső emlékének leg-hivebb ápolója, Debreczen városának díszpolgára és országgyűlési képviselője mondotta.

A debreczeni példát követte több törvényhatóság és maga Budapest fő- és székvárosunk s mit legelől kellett volna említeni, Kassa sz. kir. város, a fejedelem működése felsőmagyarországi színterének góczpontja, ereklyekiállítást

rendezett és II. Rákóczi Ferenc lovaszobrának felállítását elhatározta.

Nem lehet feladatam, hogy e czikk szűk keretében a Rákóczi korszak leírását, vagy csak a II. Rákóczi Ferencz fejedelem által Magyarország felszabadításáért folytatott harczoknak, küzdelmeknek rövid vázlatát is felvegyem, de mert tudom, hogy a magyar nép gyermeke minden sort, minden betűt szívesen olvas, ami Rákóczi-éről szól, helyesebbnek vélem, ha

hosszas történelmi fejtegetések helyett, a Magyar szabadság dicső fejedelme és az imádott haza után szívéhez legközelebb állott családtagjai, neje s gyermekei életrajzának rövid leírását adjuk e naptár olvasóinak.

II-dik Rákóczi Ferencz fejedelem, született Borsi várában 1676 márczius hó 27-dikén,

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal Széchenyi-utca 42. sz. alatt** *fehernemű gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.*

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

2*

II. RÁKÓCZI FERENCZ FEJEDELEM NEJE
AMÁLIA HESSENI HERCEGNŐ.

mint I. Rákóczi Ferencz erdélyi fejedelem és neje Zrinyi Ilona harmadik gyermeke. Idősebb fivére György (1667.) alig egy éves korában elhalt, négy évvel idősb nővére Juliánna Borbála (szül. 1672.) pedig gróf Aspremont altábornagy hitvese volt. Rákóczi Ferencz édes atyját alig néhány hónapos korában elveszítvén, édes anyja 6 év múlva letette özvegyi fátynak s gróf Thököly Imréhez, a kurucz-királynak nevezett szabadsághős és felkelő vezérhez ment férjhez, kivel együtt vezették a kis Ferencz nevelését, előbb Munkács, majd Sárospatak, Regéc s később ismét a munkácsi várban. Nevelői voltak Kőrösi György udvarmester és Badinyi János hitoktató. — 12 éves korában, midőn hőslélekű édes anyja a munkácsi várat, a sok ideig tartó ostrom után, Caraffa osztrák generális tulerejének feladni volt kénytelen, Bécsbe, majd Csehországba vitték a jezsuitákhoz s Kolonics Lipót bibornok — a magyaroknak ez esküdt ellensége — tartotta a gyermekifju felett vaskezét. De a fiatal oroszán, elérvén 18-dik évét, nagykorúvá lett s feleségül vette Károly, hessen-rheinfelsi uralkodó gróf 16 éves gyönyörű leányát, Amália Saroltát s visszakapván időközben birodalomnak beillő jószágait, a boldog házaselet magányába vonult s felváltva Sárospatakon, Szerencsen és Eperjesen tartotta lakását; utóbbi városban ösmerkedett meg és kötött sirig tartó barátságot gróf Bercsényi Miklóssal, e duszagazd főúrral, kinek neve és tényei elválaszthatatlanul vannak összefűződve a Rákóczi-kor szabadságtörténetével és a magyar szabadság küzdelmeivel. — Rákóczit szép neje négy gyermekkel ajándékozta meg. Elsőszülött fíjok *Lipót György* (szül. 1696.) négy éves korában meghalt. — Másodszülött fíjok *József*, született Bécsben 1700-ban, meghalt 1738-ban. Harmadik gyermekük *György*, született 1701-ben, meghalt 1756-ban Franciaországban. Negyedik gyermekük *Sarolta*, csecsemő korában elhunyt (1706). — *József* francia nőt vett feleségül; e frigyből egyetlen leány származott *Jozefa Sarolta* (szül. 1736.), ki mint apáca 1780-ban halt meg Párisban. — Györgynek, bár kétszer is nősült, gyermekei nem voltak.

Rákóczi Ferencz 1700-ig visszatartotta magát minden politikában való részvételtől s látszólag jó viszonyban is volt a bécsi udvarral. Ekkor azonban, XIV. Lajos francia király biztatására, nyíltan fellépett az osztrák elnyomási törekvések ellen és Bercsényivel

együtt szőtték a magyar hazának az osztrák uralom alól felszabadítása színes terveit. Árulás folytán ejjel a sárosi várban osztrák zsoldosok lepték meg és Wiener-Neustadtba hurczolták, honnan, magas befolyásu rokonai és jó barátai segélyével, szökés által szabadult, így kerülvén el a rája várakozó biztos kivégeztetést. — Lengyelországban nyert menedéket Rákóczi s az osztrák elnyomás által vérig sanyargatott magyarság eső szózatára, könyörgésére, onnan küldötte előbb zászlóit, majd személyes vezérlete mellett behozta felszabadító seregét 1703 tavaszán. — 1704 július 6-án választották meg Gyulafehérvárott az erdélyi rendek Erdély fejedelmévé, — 1705 szeptember 18-án pedig a magyarországi szövetséges rendek vezérlő fejedelmé kiáltották ki. — A lengyel királyi koronával két ízben is megkínálták Rákóczit, de ő minden földi javaknál, királyi koronánál előbbre helyezte imádott honának és nemzetének a gyülölt osztrákuralom alól felszabadítását és nem fogadta el a lengyel királyi trónt.

A kezdetben csak 3000 főre tehető Rákóczi-csapat újabb és mind nagyobb csapásokat mérvén a gyülölt osztrákpárti labanczokra, lassanként 100,000 főre nőtt a kurucz sereg és előbb felsőmagyarországot, majd az alföldet, Tisza-Duna közét s végül csaknem egész Magyarországot hatalmába kerítette Rákóczi, ugy, hogy 1707-ben, midőn I. Józsefet trónvesztetnek nyilvánították, méltán kikiáltathatta volna magát II. Rákóczi Ferencz magyar királylyá. — Ő azonban még mindig önzetlenül, saját személyének háttérbe szorításával és királyi koronára nem vágyva, óhajotta kivívni Magyarország teljes függetlenségét és önállóságát és inkább szívesen látott volna a magyar uralkodói trónuson valamely hatalmas dinasztíát, mely az osztrák ellen jövőben is sikerrel védelmezhetné meg a magyart. — Ide vonatkozó fáradozásai azonban a közbejött események folytán sikertelenek maradtak s még ahoz a pénzhiány és az országot elborított ragályos betegségek megfordították a harci szerencsét is, sőt a magyaroknak százados átká, az egyenletlenség, torzsalkodás végső felvonásaihoz közeledtette az immár nyolczadik éve tartó szabadságharcot. — 1711 elején már csak szétszórtan, inkább guerillaharcot folytatva küzdenek a Rákóczi kuruczatonái, kiknek egy része kibujdosott, más része elzüllött vagy hazatért családi tüzhelyéhez. — A külföldi hatalmak — különösen a franciaia

↔↔ **Vas- és cserépkályhák** legolcsóbban beszerezhetők ↔↔
Bészler és Dávid vaskereskedésében. Debreczen, Piacz-u. 7. sz.

és orosz udvarok — hiu biztatásai azt eredményezték, hogy az osztrák hatalom, mely szorongatott napjaiban hadviselő ellenfélnek ösmerte el Rákóczit, kezdett fennhéjázólag viselkedni s mindenáron lázadásnak akarta minősíteni Rákóczi hadviselését. Ez azonban nem következett be s a báró Károlyi Sándor kuruczgenerális és gróf Pálffy János császári tábornok között létrejött u. n. szatmári békekötés feltételei szerint,¹ az utolsó 12,000 főből álló kuruczszereg, 1711 május 1-jén a majthényi síkon, magyar kézbe adta át a Rákóczi zászlókat s magyar kézbe rakta le azon fegyvereket, melyekkel mocsoktalanul és dicsően küzdöttek a szent szabadságért.

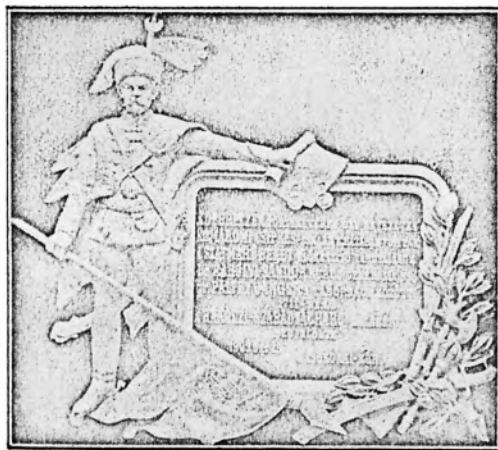
1711 február 21-én hagyta el Rákóczi a magyar hazát, melyet sohasem látott többé. — Néhány évig Bercsényi főgenerálisával és több főembereivel a francia újvarnál, majd Lengyelországban talált menedéket s végre mindazon hiveivel, kik a békekötésnek előnyei dacára sem akarták a gyülölt uralom alá hajtani fejüket, kik inkább választották a számkivetés keserü kenyerét, Törökországban telepedtek le s Bercsényi, Forgács Simon, Eszterházy Antal, Csáky Mihály grófok, Zay Zsigus báró, Sibrik Miklós, a két Pápay, Jávorka ezredes, kik Mikes Kelemennel együtt hallgatták a Márvány-

tenger halk mormogását. — 1735 ápril 8-án Rodostóban halt meg a szabadság dicső fejedelme, kinek emléke élni fog örökké minden igaz magyar hazafi szívében s kinek nevét méltán foglalta nehéz napjaiban imájába a magyar!

Rákóczi Ferenczről több rendbeli arckép maradt reánk. Ezek közül leg-hivebb azon Mányoki Ádám korabeli festő által festett életnagyságu arcképe, mely jelenleg a szász királyi képtárban van s a melynek hű másolatát képünk mutatja. — E kép van leginkább elterjedve hazánkban és általánosan elfogadtatott, hogy ez az egyedüli, mely a fejedelemről élet után festetett 1703-ban.

II. Rákóczi Ferencz neje — kit történetíróink röviden csak a bájos heszeni Amáliának említenek — született 1679 márczius 8-án, meghalt 1722 febr. 18-dikán. — Arcképe, melyet közlünk, igazolja a *szép asszony* elnevezést.

Id. K. Arthur.

¹ A szatmári békekötés feltételei Debreczenben, a Kossuth-utca 12. sz. a. Komáromi-házban állapították meg. E házat ebből folyólag a Csokonai-kör emléktáblával jelölte meg, melynek kuruczvitét ábrázoló díszes szobrászmunkái Tóth András szobrászunk művészetét dicsérik. (Lásd képünket fentebb.)

Báli toilettek tisztítását

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete,
Debreczen, Széchenyi-u. 7.

Vitézi ének Rákóczi Ferenczről.

Irtá: Szávay Gyula.

A hatalom, melynek hadiruháján
Hóhérkötéltől volt a paszománt:
Kivert hazádból gonosztévő gyanánt.

A törvény, melybe jóllakott Júdások
Rótták be a vett parancsolatot:
Kifosztott és aztán kitagadott.

A nép, amelynek annyi vére elfolyt:
Fejét lehajtva búsan hallgatott,
A véresepekre könnyet hullatott.

Hogy dal se bűgjon, sirogatva, rólad:
Halomra hordták, összetörték
És megégették a tárokat...

S áthághatatlan havasok felett,
Hol erdőbontó, jajgató szelek
Tépték a bérczek élő üstökét:
Vonal húzódott, szaggatott, sötét,
Ott bújdokoltak ismeretlen vészbe,
Titkolt könyvek közt, hátra-hátranezve,
Mint sebzett szárnyu, sántító sasok,
A vándorbotos kurucz harczosok...

Zöld erdő elmaradt,
S nehéz léptük alatt
Csikorgott, sirt a hó; —
Károgó madarak,
Üvöltő dúvadak
Szava volt nekik a
Hazai búcsuszó ..

Idehaza csend lett, irtózatossá egy csend.
Ember meg nem mocczant, levél meg nem
rezzent.

Ravatalos ház volt egyvégben az ország,
Halottat sirattak könyben ázó orezák,
Csak egymásra néztek és szót se cseréltek,
Hanem azért éppen eleget beszéltek.

És az a százezer jó magyar levante,
Ki a harc sirlalmát már sirban pihente,
Ki hona szent földjét, melybe visszatérsz,
Fehér csontkarokkal szoritá szívére:
Kiknek rohamára egykor ég-föld rengett,
Ők se zavarták meg a halotti csendet...!

Sűrű sóhajtásból, — ha már felgyülemlek —
Azért ki-kimagzott egy-két tilos emlék,
Sebhelyes öregek lassúdan regélve,

A fejedelemnek sort hoztak nevére,
Regélték hadait, szélvész lovasait,
Karmazsinos, piros karabélyosait.
Vitézlő Bercesényit, hogy mint vezérkedett,
Ocskay, hogy vágta a vasas németet,
Vak Bottyán a császárt, mikor majd elfogta,
Népét sarabolta, mind ledarabolta.
Vitéz Bezerédit, sok nagy neves mással,
Bajvivó tusáját a rácz óriással,
És azután azt, hogy fakó lova hátán
Halálba hogy ugrott Béri Balogh Ádám.
Hogy vala már utban a nagy Mosqua császár,
S mint vágott beléje mindennek, mindennek
A szatmári vásár ..

Aztán az is elmúlt. A forgatag évek
Csúcsokat letörtek, színeket cseréltek,
Az uri rendeknek más dolgai lettek,
Egy kis jövendőért nagy multat feledtek,
Farkaskaczagányból bárányba vedlettek.

Te, szegény föld-népe, ki küzködél árván,
Te dúdoltad már csak, barázdáid járván,
Te dúdoltad már csak azt a dicső régít:
Tilalmas nótáknak fakó töredékeit.

Vége lett annak is, róges-rógen vége,
Eloszlott a dal is a puszták szelébe,
Apáról fiura ami még átszállott,
Fogyó örökségből ami vérré vállott, —
Lelkében szegény nép, titkon takargatva,
Mint tenger a gyöngyét, rejtette — forgatta;
Egy-két syllabával a lelke beérte,
S mert egyebe sem volt, ezt csereberélte;
Gügyögő fücskát tanogata rája,
Bötüözve beszötte a mese szavába:
R-á-rá: Rákóczi, l-ó: az lovának,
Rákóczi lovának kitörött a lába...

Elszállott a dal is a puszták szelébe,
Ujak nem keltek a régi helyébe,
Üres szárnnyal jött meg a fecske, a gólya,
Déli szélnek nem volt mondanivalója.
Harmatozó felhők rodostói égen
Kurucz bújdosókat elsiratták régen,
Égi háboruknak rettentő zengése
Nem költ senkit ott már bizó ébredésre,
Lelkük vívódása hullámokat nem ver.
Elnyelte sok bajuk, utolsó sóhajuk
A Marmora-tenger ..

URI DIVAT-UJDONSÁGOKAT ajánl minden idényre
BÉKÉS LAJOS Debreczen, Piacz-u. Dr. Ujfalussy-ház.

Törökök császára, dicsértessók tetted,
Hogy a fejük alját szépen megvetted,
Hogy a mi fenséges fejedelmünk végre,
Az édes anyjának, Zrinyi Ilonának,
Odaborulhatott — porladó szívére.

Mint a megváltóknak, hogy vissza ne sirják,
Azonkép néki is kő fedi a sírját :
Hidegen, keményen egy nagy márványtábla, —
Nem is hiszem, hogy az nem az ő nemzete
Jéghideg, kőkemény szívéből van vágva...

Tenger, csak rejtegesd,
Ringasd a titkodat ;
Nehéz kő, föld be őt,
Könnyelmün ki ne add.
Lesz még majd oly vihar,
Mely mindent partra vet,
S félkézzel megemel
Sok óriás követ.
Lesz még majd oly idő,
Hogy megmozdul a kő,
S a bús kurucz- király egyszer csak visszajő.

Egyszer csak odafenn,
Lengyel határon a
Legmagasabb hegyen,
Fehér lovával,
Selyem hajával
Rákóczi megjelen.

Az lesz a hajnal! amikor a bérczek
Köröskörül biborban égnék újra,
S ezer torokból harsogó vihar,
Felhőkbe rejtett kürtös zenekar :
Mind, mind az ő szent indulóját fújja ; —
Az erdőkön tul rézdobok peregnék,
Üteme rezg közeledő seregnék,
S rezg véle itt a magyar ég alatt,
A magyar földből minden talpatat.
A barázdákon megáll az eke,
Műhelyekben a gépek kereke,
Az iskolákban kiürül a pad,
Templomharang ágyúnak leszakad,
A zsolozsmázó szentek lóra kapnak
A gyerekek felesapnak férfiagnak ;
Viharzó tenger mind, amerre megy,
Tüzhányóvá lesz valamennyi heggy,
Minden ember egy égő indulat
És földet ranget minden mozdulat.

Ha majd e hajnalt a harsonahangok,
Ez érczpacsirták telekürtölik, —

S piros virággal, vércseppek nyomával,
Rét és mező egyszerre megtelik :
Az éj sietve lopja el magát.
Meg-megvillámlik a zord sziklahát,
Amint a patkós repülő hadak
A bérczetőről aláomlanak.
Majd villan ott fenn a vezéri kard,
S mindenki a majthényi síkra tart, —
Szörnyűt csattanva dördül meg az ég,
Tán villámöntő, tapsoló kezét
Maga az Úr volt, aki összezsapta,
A kurucz jelszót dörögven : „rajta, rajta“ !

És ez a hajnal eljő.
Vihar se kell, meghozza szárnyain
Egy márcziusi szellő.

Nem éreztek-e néha valamit?
Egy zsongó érzés benső dalait?
Mikor a lélek édesen sajog,
S meglátogatják a káprázatok...
Körülfonják szép álombeli rózsák,
S megesküszik, hogy mind csupa valóság.

Én már derengni látom az eget,
Egy-egy futó felhő már integet,
Már megtérnek a láthatatlan árnyak,
Falát felrakták a munkácsi várnak ;
Mult és jelen közt csattog már a csók,
Már feltámadtak a tárogatók
És hangzanak a szerelmes dalok :
A meghódított fiatal jelen
A mult mohos mesgyéin andalog. —
Egy forduló, egy pillanat elég,
És ahová a gyalog bölcsesség
Századok alatt el nem érheté,
Odaröpíti a tüzes jelent
A szerelem szent önkívülete.
És látja, látja az éjt oszlani,
Bérczek tarajját megpirrosítani,
Haddal gomolygó magasság felett
Lován az elátkozott hercezet,
Kinél szentebbet és fenségesebbet
Kegyetlenebbül a tulajdon anyja
Még el nem temetett.

Parázna mult megtisztult ivadéka
Zokogva néz e látomásra fel,
Nagy, néma eskü ég belé szívébe,
S gondolatával együtt repül el ;
Már ott ül a csótáros paripán,
Vagy ütemez a rézdobok után
A titkolózó erdőség megett.

Én már derengni látom az eget...

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal Széchenyi-utca 42. sz. alatt**
fehérnemű gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

Meglássátok, hogy ez a hajnal eljő:
Vihar se kell, meghozza szárnyain
Egy márcziusi szellő.

Tavaszi leánya, fehér Márczius,
Szabadsághősök s vértanúk szorelmel
Vérfrissítő fuvallatra várunk,
S újabb hatalmas esodatóteleddre.
Amerre elsuhanz álmatagon,
Füvet fakasztva horpadt halmokon,
Egy-egy fehér esont, nézd kiüt a füből.
Felkönyökölnék tán a sírlakók
És kérdezik, hogy mi van idefönn hát?
Mért szólaltak meg a tárogatók?
Kérdeztetik a nyugvó esontvitézek,
Kuruczbrigádok, honvédezsredek:
Jön-e már az a harmadik sereg,
Mely azt kiáltja érkezőbe lenn:
„Három az Isten, három a magyar:
Megvan a győzelem“!

Tavaszi leánya! koszorus határunk,
S dalos mezőnk jöveteledre vár, --
Álommel, hittel megrakodva lelkünk
A kineses terhet alig bírja már;
Fogamzó vágya deli erejében
Ugy áll előtted boldogan maga,
Ahogy fehér és rózsaszín virággal
Áll megrakodva tavasszal a fa.

S ha oly erőt tud egy mosolyod adni
Gyenge fűszálak millióinak,
Hogy feltörrik fejökkel és lehányják

A nehéz földet egy tavaszi nap?
Oh, ne mosolyt, de egy egész szerelmet
Adj minékünk, annak az ereje
Ilhessen tette, nagy eselokedetre,
S erdő-mező azzal legyen tele.

Ila szárnyaira kől ez az erő,
Rákóczi sírján porszem lesz a kő:
Magasba kapja, ringatva hozza,
S parittyájába jól belebogozva,
Mennykő gyanánt suhintja itt le rátok,
Ti aranyvértes, sápadt Goliátok.

S lengyel határon fenn, a szürkületben,
A lobogó nagy-hirtelen kilebben,
Rojtos felhőből szabva úszó szárnya,
Aranytollu villám ezikázza rája
A lángoló ígét: „*pro libertate*“!

S megjő a hajnal, amikor a lérczek
Köröskörül bíborban égnek ujra,
S ezer torokból harsogó vihar,
Felhőkbe rejtett kürtös zenekar
Mind, mind az ő szent indulóját fujja;
Megvillámlik majd a vezéri kard,
Mindonki a majthényi síkra tart,
Szörnyűt csattanva dördül meg az ég,
Mert villamontó, tapsoló kezét
Maga az Úr volt, aki összescepta,
A kurucz-jelszót dörögvén: „rajta, rajta“!

Dereng a hajnal, szólnak a pacsirták:
Kurucz dicsőség, várjuk ébredésed,
Vitéz Rákóczi, a te érkezésed!

Deák Ferencz.

(1803–1903.)

Irta: *Koncz Ákos.*

Nemzetünk az elmúlt évben ünne-
pelt a haza bölcsének, *Deák Ferencz-*
nek emlékezetét.

Száz év mult el az isteni Gond-
viselés azon kegyelme óta, hogy a
világtörténelem egyik legnagyobb alak-
jával megajándékozta hazánkat:

Mert csak évszázadok sóhajaiból,
vágyaiból és könyeiből születhetnek
olyan férfiak, mint *Deák Ferencz*, ki

egész életét nemzete nagy érdekeinek
szentelve, elmulása után is örök emléket
emelt magának milliók és milliók
lelkében. Ő reá valóban rá illenek a
klasszikus költő szavai: „*Exegit monu-*
mentum aere perennius“.

Millióknak, egy egész nemzetnek
sorsát intézte és azon útról, melyre
hivatásának tudatában lépett, nem tért
le egy pillanatra sem...

Lőpor-árulás!

.....

Bészler és Dávid vaskereskedésében,
Debreczen, Piacz-utca 7. szám.

Egy egész nemzet jogainak volt képviselője és egy emberöltőn keresztül folytatott munkáját jutalmazva látta egy egész nemzet hódolatával és szeretetével . . .

akart diadalt aratni, hanem megvalósult benne a nagy Széchenyi óhajtása: „békés diktátora volt a nemzetnek“.

Önzetlen volt nagy és kis tetteiben egyaránt . . . Egyszerű maradt és éppen

DEÁK FERENCZ.

A békés kibontakozás elvét irta eszméi kibontott zászlójára, de midőn az ezer éves alkotmányt védelmezte, a vérrel szerzett nemzeti jogokból egy jöttát sem engedett. Nem fegyverrel

azért lelkének nagysága századokon át világít . . .

A meggyőzés volt egyedüli fegyvere és eszméinek igazságával, szavának hatalmával, a dolgok velejét kereső

Uri öltönyök tisztítását

kifogástalanul teljesíti

HRABÉCZY ANTAL

RUHAFESTŐ ÉS TISZTÍTÓ INTÉZETE

Debreczen, Széchenyi-utca 42.

eszével és lángoló, alkuvást nem ismerő, nem kereső hazaszeretetével szükségtelessé tette az öldöklő harcok pusztításait . . .

A hiúságot nem ismerte. A kegyeket megvetette. Szavára a szenvedélyek nem viharoztak fel, de egyetlen szava elég volt, hogy a nemzetet boldogabb jövője felől megnyugtassa. Igazi nemes ember volt. Szívben és lélekben nagy. Hosszu életében soha sem botlott. A bölcsesség sima és gondos eszméivel kirakott utján járt és kitűzött ezéjához lassan, de biztosan közeledett. Magasztos törekvésének legszebb jutalma, az ő teremő agyának legbecesebb alkotása: a kiegyezés honszerelme éltető érintése alatt *megszületett*.

Immár egy egész irodalom keletkezett *Deák Ferencz* neve és működése körül. Avatottabbnál avatottabb tollak méltatták soha el nem muló érdemeit. Barátai, szellemének csodálói, kátói jellemének bámulói épp úgy, mint politikai ellenfelei, összelelkeztek abban a fönséges meggyőződésben, hogy a „haza bölcse“ a világtörténelem egyik legdicseőbb alakja, magyar hazánk békés fejlődésének igazi apostola és alkotmányunk regenerátora . . .

Klasszikus szépségű igaz jellemzést ír a haza bölcséről egyik politikai tanítványa dr. *Samassa József* egri érsek legutóbb kiadott körlevelében, melylyel *Deák Ferencz* születése századik évfordulójának megünneplését rendeli el hiveinek: „*Deák Ferencz* áldott emlékezetének nagy kegyelettel és hálával tartozik a magyar nemzet. Ő a haza bölcse, ezredéves alkotmányunknak mélyreható eszével és bölcseségével, tapintatos eszélyességével és türelmeségével, nagy törvény tudásával és tekintélyével helyreállítója, királynak és nemzetnek kibékítője; a magyar ember

nemes egyszerűségének, megvesztegethetetlen szilárd jellemének és minden honfiúi erényének megtestesülése; a tiszta, önzetlen hazafiság ideális magaslátára emelkedik fel mindnyájunk előtt“ . . .

*

Deák Ferencz született Söjtörön, Zalavármegyében, 1803 október hó 17-ikén, előkelő, nemesi családból. Édes atyja korán elhalván, neveltetését nagybátyja, Zalavármegye követe: *Deák Antal* vállalta magára. Jobb kezekbe nem kerülhetett a komoly ifju. *Deák Antal* nemcsak nevelni tudta öcsését, hanem bevezette őt a tudományos ismeretek minden ágába. Az ifju lelke fogékony talaj volt és elvégezvén jogi tanulmányait, letette az ügyvédi vizsgát, mely után vármegyéjének ügyésze, majd jegyzője lett. Nagybátyja gyöngékedése következtében, őt választotta meg a megye alispán helyettesnek, míg 1833-ban követül küldötte a pozsonyi országgyűlésre. A nagyészü és emberismerő *Deák Antal* hamar felismerte öcsésének lángeszét és midőn a rendek sajnálkozásukat fejezték ki visszavonulása felett, azzal biztatta őket, hogy „öcsésének kis újjában több tudomány és képesség vagyon, mint az ő egész valójában“.

És itt kezdődik *Deák Ferencz* dicsőséges utja . . .

Az ifju politikus politikai fejtegetéseit gyönyörrel hallgatja egy *Beöthy Ödön*, *Pázmány Dénes* és a rendi ellenzék számos tagja. Szónoklata meggyőző és világos. Érvei megdönthetetlenek és okoskodása mindig az igazság gránit alapján épül fel. Lángoló lelkesedéssel védi az elnyomott jobbágyság érdekeit. A nagy *Széchenyi* látva azt a vezető szerepet, melyet *Deák Ferencz* nem erőszakkal, hanem szónoklatának

Angol női ingblousokat mérték szerint készít **BÉKÉS LAJOS DIVATÜZLETE**
Debreczen, Piacz-u. 44.

erejével vett át, így szólt már 1840-ben: „*Félre minden irigységgel hazám fiai, adjuk neki az elsőséget*“.

Ez időtájban mondott beszédeiből is kidomborodik már életének célja. Oda áll a nemzeti jogok védelmére és azt fejtegeti, hogy békés fejlődés csak akkor következhetik be, ha nemzet és király megértik egymást.

E megértés azonban még nem következett be és mivel *Deák Ferencz* nem volt megelégedve az őt körülvevő viszonyokkal, egy darabig nem is vállalt követséget. A megalakult *Batthányi*-féle miniszteriumban azonban elfogadta az igazságügyi tárczát, de nagy terveit nem vihette keresztül. Sokat járt ez időben Bécsbe, keresve a kiegyenlítést a trón és nemzet között, de hiába. Mivel nem volt a megoldás kérdésében egy nézetben az akkor már rajongó lelkesedéssel felkarolt *Kossuth Lajossal*, másrészt eredménytelennek látva a *Windisch-Grätz*-czel való találkozást, lemondott és a szabadságharez napjaiban kehidai birtokára vonult, fájó lélekkel nézve a nemzeti küzdelem kimenetelét.

Világos után hadi törvényszék elé állították, de csakhamar elbocsátották. Tudták felőle, hogy mindig féltette nemzetét a fegyverektől, ellenben mint az általa mindig hangoztatott jogfolytonosság hívét, nem tartották veszedelmesnek.

1854-ben Pestre költözött szemlélni, nagy terveit megvalósítani. És ez időtől kezdve az *Angol királynő* a nemzet legkiválóbb elméinek lett gyülekező helye...

Ő *Felsége* 1860-ban magához kérére *Deák Ferenczet*, hogy meghallgassa véleményét egyes függő kérdésekben. A trón előtt elmondta nemzetének jogait és reményeit. Az uralkodó ugyan

meghallgatta a bölcset, de ennek dacára 1861 február 20-ikán megjelent a pátens, mely az összbirodalom eszméjét domborította ki, *Schmerling* nyomán.

Deák ez időben *Pestnek* volt követe. Mint a békés megoldás híve, a felirat mellett szavazott. Meg is szerkesztette azt és 1861 május 13-ikán és azt oly ragyogó ékesszólással, oly meggyőzően adta elő, hogy mindenkit elfogott a nagy elme iránt érzett csodálat. A felirat visszautasításra talált egy legfelsőbb kézirattal, mire *Deák* egy újabb feliratot szerkesztett.

Ez a felirat a nemzet lelkét tükrözte vissza. Vágy, remény, fájó bánat, mélységes igazság, honszerelem és egy büszke nemzet ezer éves joga hangzott ki abból. Maga *Kossuth Lajos* is így irt e műről: „*Deák, mint a törvényesség embere, a nemzet jogait törvényes téren férfiasan megvédette. Ha ezután törésre kerül a dolog, Isten, világ s a történelem előtt csakis az osztrák házra hárulhatand a felelősség*“.

Bölcsesege nyilvánul meg híres husvéti cikkében, melyben elmondja lelke meggyőződésével, hogy az alkotmány megvédése, századok tapasztalása szerint, mindig a tróntól indult ki. A magyar ennél fogva bizik a *Felségben* és tőle várja ősrégi jogainak visszaállítását.

Végre létrejött a kiegyezés. *Deák Ferencz* fáradtsága meghozta a kívánt gyümölcsöt. A koronázási ünnepség magasztos fényében nemzet és király megértették egymást. E megértés *Deák* műve volt és azok, a kik túlbékésnek találták a haza bölcseinek művét, elfeledték, hogy *Deák Ferencz* évtizedeken keresztül dolgozott e művön és mikor azt bevégezte, nem kívánt semmit, mert célját elérve látta.

„*Neki egy kézzorításnál egyebet,*

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-uteza 42. sz. alatt *fehérenmü gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.*

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

még királya sem *adhata*“. Munkáját mint egyszerű polgár kezdte, mint ilyen végezte be és ez maradt haláláig.

Büszke volt, mert ordó nem ragyogott a mellén . . .

A kiegyezés után sem pihent, hanem minden fontosabb kérdésben hallatta szavát. Legnevezetesebb volt azon beszéde, melyet 1873 jul. 28-ikán mondott a lelkiismereti szabadság érdekében. Ebben megjelölte azon mesgyét, melyen államnak és egyháznak haladnia kell.

A haza bölese 1876 január 28-ikán éjjel halt el a nemzet mélységes bánatára. Temetése királyi pompával történt s ravatalánál a nemzet nagyasszonya, b. e. Erzsébet királyné könyezett, midőn koszoruját letette a haza bölesének koporsójára. Király és nemzet könyei összefolytak a mélységes gyászban és mindenki érezte, hogy „*semmi sem hiányzik az ő dicsőségéből, csak Ő hiányzik a miénkből*“ . . .

Hálás nemzete mauzoleumot emelt kihült nemes szive és kialudt lángelméje fölé és eljár sirjához időtlen időkig polgárerényt, nemes jellemet, önzetlenséget és honszerelmet tanulni. Neve, emlékezete újabbkori történelmünk legragyogóbb lapjait tölti be és örök tanuja marad a Gondviselés kegyelmének, hogy nehéz idők súlyos megpróbáltatásai között *vezető csillagok* nélkül nem hagyja nemzetét.

Emlékezete addig él, míg magyar sziv dobog e honfivértől szentelt földön . . .

Jól mondja a költő *Tóth Kálmán*:

Nem! Ennyi érték el nem vész soha,
Köztünk van ő, enyésznek bár pora;
Polgárerényben sugárzik neve,
Föllángolásban itt ég szent heve,
A bölcességben, mely mérsékel, int,
Az ő vigyázó lelke szól megint.
A honszerelem, méltóság, a jog,
Azt hirdeti mind: „Én Deák vagyok“.

Útszél mentén.

Szeretek az útszél mentén járni,
Útszél mentén, messze, sokat lehet látni;
Lent a földön csaknem végtelenig,
Fölfelé meg? .. fel a kéklő égig.

Vándor gyakran pihen meg a szélén,
Gyepes, hantos, hímes rétnek végén;
Harmatos fű — puha nyoszolyája,
Suttogó lomb: a takaró rája.

Delelőt tart már a nap az égen,
Párna lett a vándortáska éppen;
Egy kis táská: párna, élelemtár,
Helyet benne — a szerszám is talál.

Mindenütt — hol torony int feléje,
Mindenütt van kenyere és fészke!
Édes vándorbot a két keze munkája,
Szabadság! .. és? .. nagy világ hazája.

S ha belefáradt a vándorlásba?! ..
Otthont ver e nagy világ valamely zugába,
A csend s munka — ott is — bére, része,
Vigan teszi, késő vénségére.

Irigylem az útszélt és vándorát;
Szabadság jelképét s hordozóját.
Legyen részem bár e világ béke s boldogsága,
Lelkem? rabság! álmok útját járja!

Nem az van ám föld rögéhez kötve:
Aki szánt-vet, jóllakott — és? — vége!
Hanem aki vágyak útját járja,
S megperzseltlen a földre hull, — szárnyaszegett álma!

(Debreczen.)

Frank Zoltán.

==== Rudvasak és lemezek legolcsóbban beszerezhetők ====
Bészler és Dávid vaskereskedésében, Debreczen, Piacz-u. 7. sz.

KOVÁCS JÓZSEF
DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS POLCÁRMESTERE.

Kovács József

Debreczen sz. kir. város polgármestere.

Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága 1902 december hó 22-én tartott közgyűlésében a *Simonffy Imre* kir. tanácsos, polgármester lemondása folytán megüresedett polgármesteri székbe *Kovács József* ügyvédet, a debreczeni egyház ügyészét ültette.

Az új polgármester beköszöntőjében jelezte, hogy Debreczen iránt érzett szeretete és az egész életét vezérlő és betöltő kötelességérzet indította őt arra, hogy a polgármesteri székbe való jelölésbe beleegyezzen. A bizalom elől nem térhetett ki és bár tudja, hogy nagy feladat betöltésére vállalkozott, nem kételkedik abban, hogy hű munkatársakra talál a város szellemi és anyagi felvirágzására irányuló önzetlen törekvésében.

Kovács József férfikora delén áll. 1849 október 22-én született *Hajdu-Nánáson*. Gondos házi nevelés mellett itt végezte iskoláit a hetedik osztályig, amidőn Debreczenbe jött az ősrégi collegium falai közé. Az érettségi vizsgálat letétele után ugyancsak Debreczenben hallgatta a jogot és a szigorlatok befejezése után, későbbi apósának: *Udvarhelyi Károly* ügyvédnek irodájába ment gyakorlatra. Az ügyvédi vizsgálat után 1877-ben irodát nyitott, de csakhamar elvevén *Udvarhelyi Károly* leányát, apósa ügyvédi irodájának lett ujjlag irodavezetője, 1880-ban azonban újra irodát nyitott és csakhamar a legkeresettebb ügyvédek egyikévé lett. A felekkel és ügyes-bajos emberekkel való jó modora, világos jogi képzettsége, az igaz ügynek gyors

felismerése, a reábizott dolgoknak beható és lelkiismeretes elvégzése szereztek meg részére a hozzáfordulók bizalmát.

Élénk és tevékeny részt vett *Kovács József* éveken át a törvényhatósági életben. A közgyűléseken, a fontosabb ügyekben mindenkor felszólalt és higgadt érvelésével a szőnyegen levő eszméknek igen sokat használt. Munkás tagja volt a különböző bizottságoknak, hol javaslatait mindenki szívesen hallgatta.

Mint a debreczeni függetlenségi párt elnöke, nagy tevékenységet fejtett ki a párt mozgalmaiban. Erős meggyőződése, tántoríthatlan hűsége a függetlenségi eszmékhez, megszerezték részére politikai ellenfeleinek becslését is. Ragaszkodott elveihez, de a más nézetten levők véleményét is meghallgatta. Ahol pedig a város javáról volt szó, ott nem nézte a politikai ellentéteket, hanem szabadon, férfiasan és függetlenül azon eszmék táborához állt, mely a modern haladás zászlóját lobogtatva, Debreczen sz. kir. város dicsőségének kiépítésén fáradozott.

A függetlenségi párt törhetlen hűségét megjutalmazni óhajtván, egy ízben felléptette képviselőjelöltnek, jóllehet *Kovács József* nem kívánczolt a parlamentbe. A zajtalan, feltűnést nem kereső munkának volt ő embere minden időben, nem csoda tehát, ha politikai ellenfelei is tisztelettel hajoltak meg egyéniségének szerénysége előtt.

Egyházának ügyeiben mindig első volt azok között, kik az Ur egyházának dicsőségén fáradoztak. Mint presbiter,

Csipkefüggönyök tisztítását

— a szélek elrongálása nélkül, kifogástalanul teljesíti

HRABÉCZY ANTAL

ruhafestő és tisztító intézete, Debreczenben,
Széchenyi-utca 42. sz.

majd mint 1893-ban megválasztott egyházi ügyész, lankadatlan szorgalommal, éles jogi elmével és élő hittel szolgálta egyházának nagy és fontos érdekeit. Nagy érdemei vannak a Mária Terézia-féle alapítvány rendezése körül, melynek szerencsés megoldása nemcsak időt, de mély jogi tudást, szorgalmat és szerencsés kezeket kívánt.

Midőn 1902 végén hire ment annak, hogy Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester nem hajlandó, hajlott korára való tekintettel, továbbra is a polgármesteri székben maradni, a törvényhatósági bizottsági tagok nagy része *Kovács Józsefet* jelölte a lemondó podeszta örökébe. *Kovács József* azonban hosszú ideig vonakodott a jelöltségbe beleegyezni és csak akkor hajlott meg a megnyilatkozó bizalom előtt, midőn látta, hogy megválasztatása nem pusztán pártjának akarata, hanem a törvényhatóság zömének óhajta.

Még alig egy éve polgármestere városunknak és így alkotásairól nem

szólhatunk. Annyi azonban bizonyos, hogy a működéséhez fűzött remények már is beváltak. Első a munkában, a kötelességek hű teljesítésében. A város java vezeti minden tetteiben. Ismeri városunk hibáit, erényeit. Amazokat nem szépi, emezeket megbecsüli. Igazságos és rendszerető. Nem kíván fölös munkát, de követeli a kötelességek hű teljesítését. Napestig dolgozik, példát mutatva, irányt jelölve a hivataloskodás mesgyéjén.

Élő emberekről, főleg, ha azok exponált helyen fejtik ki munkaerejüket, enerzsiájukat és nemes szándékukat, nehéz dolog itélkezni. Éppen azért ez alkalommal nem is akartunk himet varrni *Kovács József* polgármesteri működésére, csak pusztán be akartuk mutatni azt a munkás, nemes szívű, igaz embert, ki bizonyára méltó lesz minden időben az északkeleti alföld virágzó metropolisának polgármesteri székére.....

Az első csók.

Irta: *Király Péter.*

A nap esodálkozva megállott,
Nem tudta, mi tevő legyen —
Örömtüzet lövelt szerteszt
A verőfényes kék egen. —
Megittasult a boldogságtól,
Olyan bűvös lett mosolya...
Nem látta még a természetnek
Ilyen varázsképét — soha!

A föld szive dobbant meg akkor,
Szinte éreztük, mint remeg, —
Glóriává szövődött össze
A napsugár fejünk felett: —

A madarak mind dalra keltek
A virágbimbó mind kinyílt,
A falevelek milliárdja
A gyönyörtől reszketve — sirt!

Te karjaim közé omolva
Elimádkoztad, hogy: Szeretsz...
Ifju lelkemben „Miatyánk“-ként,
Visszhangozott ezerszer ez...
S ez imádságos szent zenébe
Vegyültek első csókjaink, —
Koszoruba fonódott össze:
Istenfa, myrtus, rozmaring.

**Uri divat-, kalap- és
fehérmű-üzlet!!!**

BÉKÉS LAJOS DEBRECZEN, PIACZ-U. 44.

Dr. Ujfalussy-ház.

Rakovszky Dániel.

(1761—1843.)

A régi görögök nagyjaiknak mythoszszal övezett alakját, földi éltök után, csillagok képében helyezték az égre, hogy örökké ragyogjanak előttük. Az ószövetségi próféta is azt mondja, hogy a bölesek fénylenek, mint az égnek csillagai.

Egy ilyen csillag képe tűnik fel előttem, két emberöltő messzeségben. Ott ragyog azok között a csillagok között, amelyek Debreczenre vetik fényüket.

Egy hatalmas férfi alak, a ki páratlan munkás-ságu földi életében mesébeillő dolgott vitt véghez. Évezredekkel ezelőtt mythoszt szöttek volna körülötte.

Mi, akik nem vagyunk a hérósz-kultusz hívei, sem glóriás-szentimádók, csak hálás kegyelettel áldozunk a derék férfi emlékének. S itt eszembe jutnak a költő szavai, hogy:

„A derék nem fél az idők mohától,
A koporsóból kitör és eget kér,
Érdemét a jók, nemesek s jövőendő
Századok áldják“.

Jertek nyájas olvasók! áldjuk s emlegessük mi is a *Rakovszky Dániel* érdemeit! Az öregek közül még néhányan emlékeznek is a tiszteletreméltó aggastyánra, az ifjabbaknak elég anynyit mondani, hogy ő Debreczen város főbirája, a Doboziak, Domokosok méltó utóda volt.

RAKOVSZKY DÁNIEL.

Született *Bőcs* községben (Borsod m.) 1761 július 1-én, régi nemes családból, melynek előneve: *nagy-rákói kelemenfalvi*. A család czimere Debreczen város közlevéltárában látható. Atyja: *Rakovszky Sámuel*, tudós református pap volt, anyja: *Bessenyei Juliánna*, a magyar irodalom újraélesztőjének, a híres *Bessenyei Györgynek* testvérnénje. Maga is olvasott, képzett

nő, amint azt róla egyik munkájában gr. Vay László följegyezte. Ily szülők a legjobb nevelést adták gyermeköknek s beléoltották szívébe a hazának és a református egyháznak égő szeretetét. Tanulmányait a sárospataki ref. főiskolában, azután Pozsonyban végezte. —

Mint joggyakornok kitűnő férfiak, főleg az akkor nagyhirű *vajai Vay István* oldala mellett képezte ki magát.

E közben a nagy reformáló császár, II. József 10 kerületre osztván az országot, 1785-ben a kerületekbe királyi biztosokat nevezett ki kormányzókul. — E királyi biztosok mellett szolgált Rakovszky két évig, amikor 1787-ben Debreczen város második aktuáriusává nevezték ki. Itt csakhamar megkedvelték a fiatal jogtudóts a polgárság bizalmából egymásután jutott be a mind magasabb-magasabb hivatalokba. 1791-ben tisztii alügyész, 1799-ben rendes főügyész

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt *fehérnemű gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.*

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

lett. Ez állásában már tágasabb pálya, szabadabb tér nyilván munkásságának, annyi kitünő érdemet szerzett a város szolgálatában, hogy érdemeit méltánylandó, 1806-ban tanácsnoki tisztségre emelte polgártársainak szeretete. Ez állásában, mint a város megbízottja, sokszor járt a felsőbb hatóságoknál, sőt a kir. kancelláriánál is. Feladatát a város javára mindenkor ritka buzgósággal, szerencsés tapintattal és sikerrel oldotta meg. Közben a város országgyűlési követképpen is küldötte Pozsonyba. Majd 1821-ben és 1825-ben a derék *Böszörményi Pál* halála után ideiglenesen viselte a főbírói tisztséget, mignem 1828-ban e diszes állásra végleg megválasztotta őt a nemes város polgársága.

Főbirósága alatt több csapás nehezedett a városra s ő mindazok között nagy és nemes lélekkel teljesítette hivatását. Az 1829-ik év folyamán földrengés riasztotta meg a város lakóit. A rákövetkező télen öles hó hullott és iszonyu hideg dühöngött. Növelte az inséget 1830 tavasza. Az idő hirtelen melegre vált, a rengeteg hőtömeg gyorsan olvadt és széles e hazában mindenütt pusztító árvizeket idézett elő. Ekkor történt az a ritka eset, hogy a felduzzadt Hortobágy folyó és a gátját szakított Tiszá vize zabolátlan erővel tört előre s elborította az egész hortobágyi pusztát. A hortobágyi hid 5 öl magas karfája alig látszott ki a szennyes áradatból. A lakosok rémülve menekültek a fékevesztett vizözön elől s hozták Debreczenbe is a riasztó hirt. Futott, aki futhatott, de olyanok is voltak, akiket a halál martalékul szemelt ki. Tizenegy ember a hortobágyi malom padlására szorult. Körülöttük zúgott, bögött az ár, s minden pillanatban rombolással és elnyeléssel fenyegette a malomházat.

Egy csősz élete veszélyeztetésével hozta meg a városba a vészhirot a szerencsétlenekről.

Ki szabadítja meg őket? „Ki vína bajt az égi háboruval, szélvész, ziman-kós, viharos boruval? Ki száll szembe a bős elemmel? Ki az, aki embertársaiért életét sem szánja áldozatul hozni? Debreczen város legelső embere, főbírája, *Rakovszky Dániel*, aki mint a jó pásztor, életét is oda adja az ő juhaiért. Már 68 esztendő ember, de még mindig erős s ami fő, mindhalálig eltökélt. Barátai, tisztársai igyekeznek lebeszélni a veszedelmes vállalkozásról. Felesége, a hü *Lévay Zsófia*, s három leánya *Zsófia*, *Zsuzsánna*, *Ludovica* sirva marasztalják. De ő mindenkinek azt feleli: „Én vagyok e város főbírája, első sorban felelős ennek kicsinyeiért és nagyjaiért Isten és ember előtt. Bocssátok engem a kötelesség utján! Az Isten velem lesz“.

És csakugyan elment. A négy mérföldnyi távolságra eső hortobágyi hidhoz a veszélyessé vált gázlókon csak nagy ügygyel-bajjal juthatott el. Onnan tovább menni már lehetetlen volt. Nosza elő egy halász csolnakot! A hős férfi egymaga szállott bele. Mindenki istenkisértésnek tartotta ezt a dolgot. A szél süvített s magasra keverte a tajtékzó hullámokat. A főbíró emberfeletti erőfeszítéssel hatolt előre. A csapkodó habok egyszer felfordították ladikját. Már-már elveszettnek látszott, mikor újra sikerült neki a dühöngő habok felett urrá lenni és a malmot elérni. Így mentette meg a nemes emberbarát az odaszorult szerencsétleneket, „kik már éhség és gyötrelemtől elalélva, kinos halálnak voltak kipécézve martalékul“. Ezt a hősi tettet akkor az az egész ország megesudálta, a debreczeni polgárság szemében pedig ezáltal

Clayton és Schuttleworth gépgyárának bizományi raktára
Bészler és Dávid vaskereskedésében, Debreczen, Piacz-u. 7. sz.

a köztisztelet, szeretet és becsülés legmagasabb fokára emelkedett főbirája, aki szerényen huzódott el minden dícséret és ünnepeltetés elől.

De nemes tettének híre eljutott még a király trónjáig is. I. Ferencz arany lánczon függő polgári első rendű nagy arany érdemrenddel jutalmazá meg érte. Ez érdemrend hivatalos átadása valószínűs ünnepe volt az egész városnak. *Lányi Imre* királyi biztos adta át a kerületi táblai bírának, a város polgárságának, az egyházi tanács tagjainak, a kollégium tanárainak és tanuló ifjúságának jelenlétében. *Rakovszky* a királyi biztos szavaira megható módon válaszolt, elmondván, hogy „dicsékedve tarthatja a város szolgálatában példaképpül maga előtt egyebek között anyai ősapját: *Munkácsi István* főbirót és üköseit: *Gutkeledi Lőrinczet* és *Mihályt*, kiknek *Dusa* főparancsnok alatti vezetésök mellett a debreczeni nép *Róbert Károly* király alatt a debreczeni mezőkön szerzett az ellenségén győzedelmet“.

Ez alkalomból a kollégiumi diákság körében egy az ünnepi jelenetet megörökítő, tréfás színezetű vers kelt szárnyra, melyet még azután hosszú idő múlva is deklamáltak. Állítólag a *Sárváry Pál* tanár fia írta. Így hangzik:

Lánczot (Lánczot kapott) *Rakovszky*,
ez hozott (Lehozta azt) *Reviczky*,
 Felakasztotta *Lányi*,
 Nézte *Okolicsányi*;
 Ezt meglátta *Lintzmayer*
 S elkiáltotta: *Feuer!!*

A *Rakovszky Dániel* főbirósága idejében volt a 31-iki borzasztó kolera, mely Debreczenből 2152 áldozatot követelt. De a szomorú események mellett lélekemelő, örvendetes mozzanatokat is említhetünk az ő korából. Ekkor (1836) állítottak hozzá méltó siremléket Cso-

konainak s építették 1840-től 1842-ig a mostani városházát.

Messze kiterjedő és sok lelkierőt igénylő közhivatali működése mellett a református egyház ügyeinek is szentelt időt és fáradságot. Az egyházi téren is, mint vezérférfit, odaadó buzgósággal, példás hűséggel és serénységgel foglódott. A debreczeni fényes egyház már 1821-ben főgondnokává választotta; 1823-ban a debreczeni egyházmegye, kevéssel utóbb a tiszántuli egyházkerület tisztelte meg a tanácsbirói tisztséggel. A kollégiumot előbb mint ügyész, majd mint főiskolai gondnok szolgálta 23 éven keresztül. Mindenütt hív és nagy vala.

De a jó Isten is kegyes volt hozzá. Megáldotta őt szép, kedves családdal s hosszú, boldog élettel. 1843 márczius 17-én mult ki e földi világból, 82 esztendőskorában, 55 évi debreczeni hivataloskodása után. Az egész város siratta elhunytát. Hült tetemei felett *Könyves Tóth Mihály* lelkész és *Kallós Mózes* tanár tartottak megható beszédeket. Azután nyugalomra helyezték abban a temetőben, mely róla máig *Rakovszky-temetőnek* neveztetik. Epitáfiumára ezt írták:

„Itt nyugszik néhai Tekintetes, Nemes és vitézlett Nagy-Rákói és Kelemenfalvi *Rakovszky Dániel* ur, nemes szabad királyi Debreczen városának, a közhivatalok pályáján fokról-fokra hágva, elébb több évtizedeken tanácsnoka, nem egyszer országgyűlési követe, a közelebb lefolyt 15 évben főbirája; a helybeli ref. egyház és főiskola gondnoka; több tek. vármegyék és a debreczeni n. t. egyházvidék táblabirája; egy vallása s e nemes város java mellett mindenkor hűn buzgott, mindkettőért sokat tett, fáradt férfit. Érdemeit polgártársai hozzá fogytig hű ragaszkó-

Egyenruhák tisztítását

kifogástalanul teljesíti **Hrabéczy Antal** ruhafestő és tisztító intézete, Debreczen, Széchenyi-utca 42. szám alatt.

dással, a kegyelmesen uralkodó felség polgári nagy arany érdempénzzel jutalmazák“.

Az ekklezsia jegyzőkönyvében pedig 1843 április 2-áról ekként van megörökítve emlékezete :

„Az egyházi tanács azon mély fájdalomát, melyet főgondnokától és elnökétől való megfosztatásán érez, mint

szintén azon halmozott érdemeknek, melyeket a boldogult mind az egyház, mind a főiskola iránt 22 évekre terjedt főgondnoksága alatt kormányzói bölcseséggel, keresztyéni munkás szeretettel s fáradhatatlan buzgósággal szerzett háládatos szívből való elismerését és méltánylását jegyzőkönyvbe iktatja“.

S. Szabó József.

Csokonai születési és halálozási háza.

Irta: Hamar László.

A Csokonai-kör — Debreczennek a közélet terén ezen kiemelkedő kulturális egyesülete, — már alakulása első napjaiban egyéb nemes és üdvözcélzatu szándékklata mellett, határozatilag azt is kimondotta, hogy mindazon épületeket és helyeket, melyekhez elhunyt nagyjainknak, vagy valamely nevezetesebb történelmi eseménynek emlékei fűződnek: emléktáblákkal jelöli meg, hogy a kőszó ivadék kegyeletes érzelmekkel tekintsen azokra a házakra s visszaidézze emlékezetébe az azokban élt és foglalkozott nagy embereket, akiknek ragyogó szelleme megszentelte azoknak minden követ; vagy pedig áhitattal merengjen a mult emlékei felett azokon a helyeken, hol a lefolyt események történelmi nevezetessége emlékezetessé tett ott minden rögöt, minden porszemet.

Igy helyeztet legelőször is emléktáblát az 1891-dik év november hó 17-én — Csokonai születése napján — méltó ünnepélyességgel halhatatlan emlékezetű költőnk születési házára, arra a kismester-u. 1100. sz. — most Bethlen-utcza 3-dik számu — házra, melynek rajzát olvasóinknak ezuttal bemutatjuk.

E házról kevés hagyomány maradt ránk az előidőkből. — Egyébiránt nem is akarjuk feladatunkká tenni most, hogy ennek a háznak történetét keletkezése idejétől kezdve hü leírásban megismertessük: mi csak bemutatjuk a házat külső alakjában, mely több mint valószínű, hogy nem így nézett ki költőnk születésekor, mert az 1791-dik év augusztus és szeptember havában — később az 1802 junius 11-én kiütött óriási tüzvészek, melyek a város nagy részét elpusztították, — bizonyára ezt a házat sem kimélték meg a rettenetes veszedelemtől.

De ha nem ez volt is eredeti alakja a háznak, az kétségtelen, hogy e helyen látott először napvilágot Debreczen nagy fia, kinek később lánglelke soha el nem muló fényt derített szülő városára s az egész hazára.

Költőnk édes atyja a Dunántul kies vidékéről jött Debreczenbe s mint borbély, ki sebészettel is foglalkozott, itt telepedett le s e városban lépett házasságra Diószegi Sárával, egy becsületes debreczeni szabómester leányával, akinek „külsője ugyan kevés, — de belseje annyival több kellemekkel

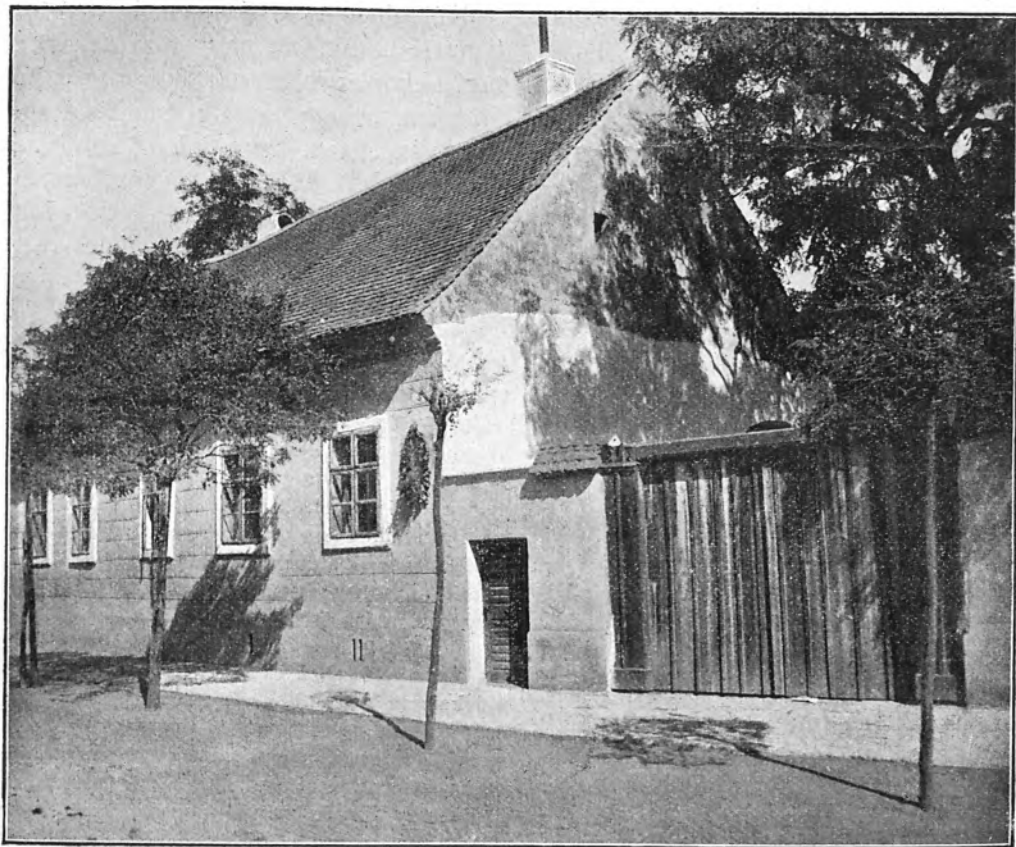
Uri és női kalapokat készít s átalakít BÉKÉSLAJOS kalapos műhelye, Debreczen, Piac-
utca 41-ik szám. — (Az udvarban.)

ékeskedett; elmés, élesen ítélő, vidám, nyájas, kellemes társalgású volt".¹

A boldog férj idehozta ifju nejét s e helyen rendezte be házasi élete békés otthonát. Ez édes frigykötés ajándékozta aztán nemzetünknek azt a szegény

először érintettek; ma is ugyanaz s ott minden egyes röghez az ő emlékezete fűződik.

Ime képzeletünkben mintha most is látnánk a betegeskedő méla gyermeket, — mert Csokonai kis korában

CSOKONAI SZÜLETÉSI HÁZA.

L. Chylinsky Gy. fölvétele.

sorsüldözött fiút, kinek később élete folytonos küzdés volt, de akit nagy szelleme mégis a halhatatlanok sorába emelt.

Csokonaink, mint gyermek, itt e helyen játszadozta szerény játékait. Azért nézzünk tehát kegyelettel e házra. Hiszen az a föld, melyet itt az ő lábai

nagyon vézna, sápadt, gyöngye kinézésű volt; különben később sem fejlődött ki erős athlétává. A ház udvarának rejtettebb zugában órákig elül egy helyben szótlanul mélézgatva; csak akkor villan meg egy sugár szemében, midőn hazatérő atyját megpillantja.

Ekkor feláll helyéről s vidáman siet

¹ Lásd: Sárvári Pál: Csokonai életrajzának töredékvonalai. Kisfaludi társaság régibb évlapjai. VI. kötet.

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt **fehérnemű gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.**

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

a kifáradt családfő ölelésére, ki boldogan kapja öibe gyermekét s karjai közt cipeli be a konyhába, hol szeretett hitvese sűrűve, kipirult arccal foglalkozik a tűzhely körül.

Majd asztal mellé telepszik a kis család. Az asztalfőn a fiatal gazdaszöny ül, — jobb oldalon a gazda, bal felől a ház szemefénye: a kis méla gyermek foglalnak helyet. — Evés közben mély hallgatás van; — „Misi maga elé bámul, de egyszerre csak rátekintő atyját eszének meglepő kalandozásával neveteti meg, mondván: Ugy eszi Misi a salátát, mint a kis borju a szénát“.¹

-- No ez ugyan jókor kezdi a versifikálást! — mond az atya harsány kaczagással.

Hanem bontakozzunk ki a képzelet varázsából s folytassuk vázlatos leírásunkat.

Költőnk nem sokáig lakhatott e helyen, mert édes atya korán elhalván, beköltözött a kollégium ösfalai közé s ezentul ott élt, ott nevedett.

Az özvegy is másfelé alapított házi tűzhelyet. És mikor fia az idők folyamában a kollégiumot elhagyta s aztán viszontagságos életét megunva, sok hányattatás után bolyongásaiból hazakerült: vele együtt Darabos-utczán, a jobb oldalon, a 993 — ma 19. sz. alatti kis nádas házban telepedett le. Ez a ház volt végső menedékhelye a sors által oly sok viszontagsággal elhalmozott költőnek.

Ma már nincs meg ez a ház. Nem volt kegyeletes kéz, mely megoltalmazta volna a modern izlés romboló hatalmától. Hanem azért a vörös márvány emléktábla beillesztetett az alap-

jától kezdve ujonnan épített ház homlokzatába, mely jelzi, hogy e helyen állott egykor „Csokonai lak- és halálozási háza“.

Bemutatott fénynyomatunk az eredeti nádas házról felvett fénykép után készült.

Különben ez a ház sem így nézett ki az 1802-dik évi nagy tűzvész előtt, mert akkor ez is ki volt téve a pusztító lángoknak, nagy anyagi romlásba sodortatván ezen veszedelem által az elbetegesedett költő, ki nehéz helyzetében Igarra, Papszász Józsefhez fordult segedelemért a következő levelével:

„Tekintetes Ur!

Minémü Romlásra jutott légyen szegény Városunk, eddig tudom értésére esett a Tekintetes Urnak: nem kívánom tehát ezt az Itéletet irni vagy festeni, quaeque ipse miserrima vidi et quorum *pars magna* fui, mert az a Hajlékotska is, hová a világ lármája elől vonni szoktam magamat, s az a kertetske is, mely nekem Tusculanum gyanánt szolgált, azon rémitő Csapásnak áldozatjává lett. Úszög és hamu közt írom ezen soraimat; s az Ég között, mely meg nem szánt és közötttem, kit a kevéstől is megfosztott, tsak egy vékony deszkázat vagyon, melly az esső ellen sem védelmezhet. Kiegett ablakaimon keresztül szórja most is a sovány szél magam' és szomszédim' pernyéjét e szomorú Levelemre, mely hosszabban panasználni és az által alkalmatlanokdni nem akarván, a Tekintetes Urnak szives Segedelméért esedezni bátorodik. A nádra, léltre, gerendára és deszkára legnagyobb szükségem volna, hogy míg az essözések beállanak, egy oltalomfedelet állithatnék fejem felibe. A miből a Tekintetes Ur, maga megszükülése nélkül segíthet: instálom alázatosan méltóztassa azzal segélleni tsekély voltomat. A vasszükség kénytelenit a kérésre, annyival is erősebben, hogy tehetősebb Atyámfiak s Jóakaróim ugyanezen veszedelemben borultak. Megújítván előbbi alázatos kérésemet s annak fogantját tellyes bizodalommal elvárván, magamat a Tekintetes

¹ Lásd az adatokat Szana Tamásnál: Csokonai életrajza. Debreczen, 1869; és Haraszi Gyulánál: Csokonai Vitéz Mihály. Budapest, 1880.

VADÁSZATI FELSZERELÉSEK

LEGOLCSÓBBAN BESZEREZHETŐK
BÉSZLER ÉS DÁVID VASKERESKEDÉSÉBEN,
DEBRECZEN, PIACZ-UTCA 7. SZ.

Urnak Grátziájába ajánlom s egész tisztelettel maradok

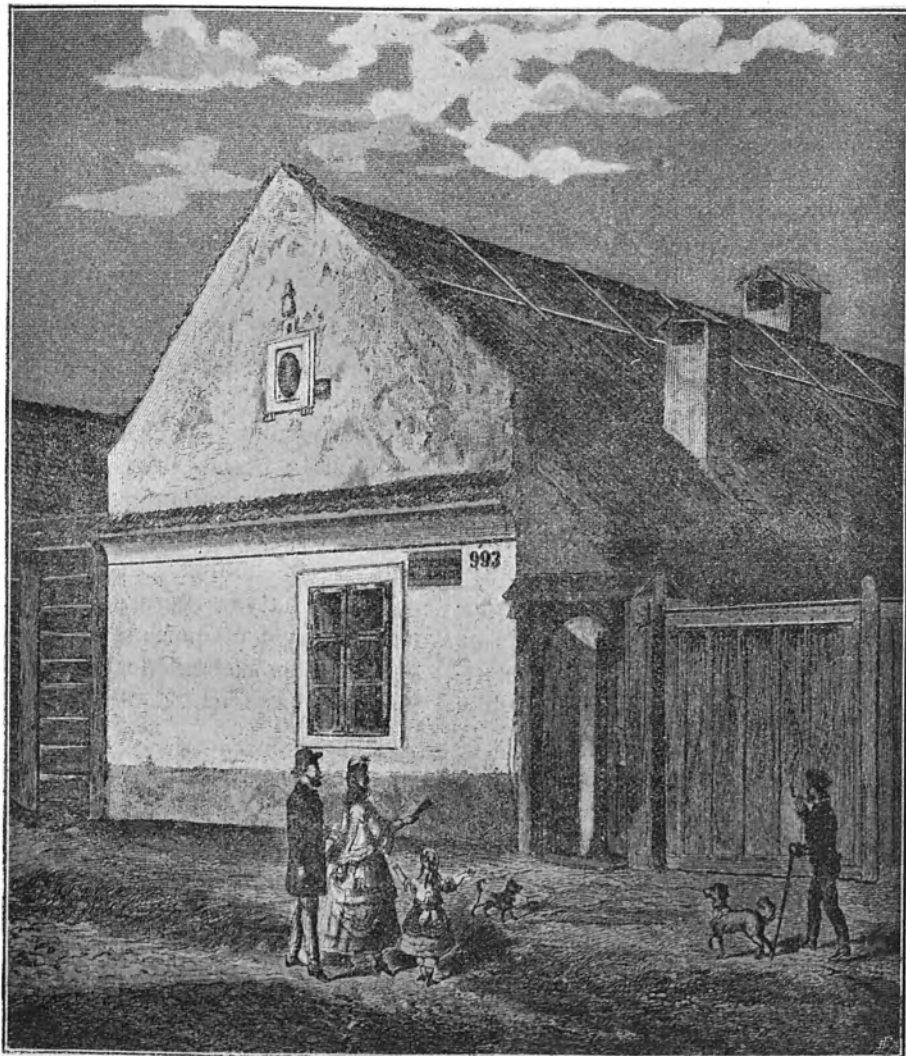
Debreczenben, jun. 15-ik napján 1802.

alázatos szolgálója

Csokonai Mihály, m. k.“

Széchenyi Ferencznek pedig így panaszolja szerencsétlenségét:

voltam magam előtt és a melyben sokszor édes érzések között gondoltam: ennyi részem van a föld kerektségén, — s örömmel futottam végig egy percz alatt boldogságomnak szűk, de elég kerületét. Épen a rózsák nyiltak, mikor kerteskémen, az én kis sanssoucimon a lobogó lángok keresztül rohantak. Szivfacsarodva kellett szemlélnem, mikor Tusculanumom, hol

CSOKONAI LAK- ÉS HALÁLOZÁSI HÁZA.

„Most üszög és hamu között fekszik az az együgyű, de nekem tág és gazdag hajlék, a melybe kivántam a világ lármája elől magamat nemzetem és muzsám szolgálatára elvonni; pusztává lett az a kis ország, melyben én király

legérzékenyebb gondolataim teremődtek, a lángok között ropogott; mikor ama rózsalugas tövig égett s a fülemile, mely e kis zöld szálának minden éjjel concertet adott, őrzöngve repült el a barátságosabb erdei vidékre“.

Kézimunkák tisztítását

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete,
Debreczen, Széchenyi-u. 42. sz

A rombadőlt hajlék lassan-lassan fölépült, — hanem a beteg költő egészségi állapota napról-napra hanyatlott. Számtalan csalódása, sok kellemetlensége irigyeivel, küzdése az anyagiakkal s utóbb József testvérének halála végképen tönkretették gyöngye szervezetét. Kezdek mutatkozni aszkórságának gyógyíthatatlan tünetei.

De ő mitsem törődött veszedelmes bajával; féktelenségre hajló természete egyre unszolta, zaklatta, erőltette fáradt, kimerült tagjait. „Ha hozzá fogott az éjszakázáshoz, eszébe sem jutott, hogy le kellene feküdni, míg a feljövő nap szemébe nem sütött; ha pipázáshoz kezdett, míg dohányában tartott; ha mulatságba eredt, míg csak volt mulattató; ha képzelődésbe, míg csak abból erőszakkal ki nem verődött“.

Jellemző testi és lelki állapotára nézve a következő kifakadása: „Nékem egyik doktor azt mondja: ne éjszakázzon az ur annyit; másik: ne pipázzon annyit; harmadik: ne dolgozzon annyit; negyedik: mérsékelje az ur magát az ételben; ötödik: mérsékelje az italban; hatodik: mérsékelje a bentülésben; — künn járásban; hetedik:

éljen szorosan az orvosságokkal“. S méregbe jöve, így kiált fel: „Ezt az iskolai szoros fenytéket, pontosságot ki nem állhatom; jobb szeretek kedvem szerint, szabadon három nap élni, mint ennyi megkötötések közt háromszáz esztendeig kinlódni!“¹

Nem is kinlódott sokáig. Pár év múlva nagy szive megszűnt dobogni.

A debreczeni ref. főiskola seniora által vezetett halotti anyakönyvbe az 1805-dik évi január 30-án ez jegyzetett be: „Pét.(erfia-utczán) Vitéz Csokonai Mihály, 31 éves, sz.(áraz) bet.(egségben) — (eltemettetett) — ingyen“.

Ime, az itt bemutatott egyszerű kis nádfedeles hajlékban folyt le a balsors által annyira üldözött költő szomorubb-nál-szomorubb változásokkal teljes tragédiájának utolsó felvonása. Vessenek önök még egy pillantást e házra, Csokonai végső menedékhelyére, hol meghalt s a honnan kikisérték utolsó utjára: a hatvan-utczai temetőbe. Földi maradványai ott porladnak az anyaföld keblében, de szellemének fénye átvilágol időn, enyészeten!...

Csokonai emlékezete.

(Nov. 17.)

Irta: Könyves Tóth Kálmán.

Csokonai! multadra visszanézve,
Utaidon mereng a képzelet.
Látván beszédes ajkad' öntve érzembe,
Hegyen és völgyön járhatunk veled.
A merre lépsz: bú, s baj tövise nő fel,
Hajnalt remélsz, holott éjfélre jár,
Majd hir szárnyán röpiülsz varázs-erővel,
Mint hamvából kikelt fönixszmadár!

Te nem lehetsz hű tüköre korodnak:
Fenkölt lelked szentelt oltárkövén
Jövő idők uj eszméi lobognak;
Társaid közt úgy élsz, mint jövevény!
Békóban is szabad — kedélyvilágod ..
Lehull a láncz... lelked jövőbe néz;
Szobrod glóriával övezve látod,
Jövőnek élsz, sors-üldözött Vitéz!

¹ Domby M.

*Legjobb szabásu uri fehérműeket és kelengyéket
mérték szerint készít BÉKÉS LAJOS divatüzlete Debreczen, Piacz-utca 44-ik szám.*

Minő rövid! s mégis örök a pálya,
Völgyben halad, majd fönt a szirt fokán.
Gyarló test s dicső szellem vad csatája...
— Ködfátyolképen tűnő látomány!
Ha győz a por: a hős is gyöngge, törpe,
S mint földi szenvedélyek rabja nyög;
Lánglelke bár magas egekre törne:
Leköti szárnyait a durva rög!

Szegény Vitéz! vívtad te is e harcot,
Erőt veszítve néha roskadál.
Sziveden ég a seb... halvány bús arcod;
Dalolsz... s a bajnok újra talpra áll.
Nyomor ha sujt s csalódás könye árad,
Génuszod forgatja fegyvered;
Hiában döntögetik sziklavárad:
A diadal babérját elnyered!

Titokzatos, benső vágytól epesztve,
Égi ihlet lantot pengetni kész,
S feszítenék bár durva fa-keresztre,
Vérző szived leküzd ezernyi vést.
Előítéletek botránykövére
Szegényfoltokkal mázolja néved
S te elvonulsz — kenyértől fosztva — félre,
Pajzán dalod keserűen nevet!

Ha vándorutra kelsz, partot nem érve,
Tovább sodor zimankós fergeteg
S vaksors zúdit nehéz követ elédbe.
Szivedet is Ámor sebezte meg!
Hü múzsád s szegény anyád szerelme
Kísérnek át tövises utadon;
Mosolyt csálnak sok bút látott szemedbe
S nem oly sivár a kietlen vadon!

Bevádolták;... a vád azokra hárul,
Aki tépdesték lelki szárnyait
S remegve szabad eszmék dalnokátul,
Ócsárolták, mit a költő tanit.
Ki tévedett? a kort vádoljuk érte,
Mely gyűlöli, ki azt előzve jár.
Rózsát ne ültess jégsarki vidékre,
Komor éjjel ne zengjen a madár!

Te énekelsz... bár éj borong körülted,
Jós! ki látod az éjtbontó napot,
Jeges mezőn dalod virágot ültet,
Tavasza vársz s kikelnek a magok.
Nagy álmodó! álmod valóra válik;
Lillád, Tihany s a „csalfa, vak Remény”
Kárpátoktól átcsöndül Ádriáig,
Visszhangja zeng nevednek ünnepein!

Mikor ősi tanyából is kivertek
S viharral versenyt futva könyezél,
Mint anyjától kidobott árva gyermek,
Kinek ruháján ki- s befúj a szél, —
Gondoltad-e, hogy születésnapodra
Késő utód örömmel ünnepel,
S magyar Anakreonnal egybeforrva,
Dalodra gyujtva, háladalra kel?

Dalod, mint Veszta örök tüze égjen,
Honszeremre gyujtva ezreket!
Szobrod világítson ez égi fényben,
Igy érz hazánkban újabb ezredet!
Örüljete! a népies dalokban,
Miket reánk Csokonánk hagyott,
Édes hazánknak örök szíve dobban...
Te élsz!... a költő nem lehet halott!

Harcolsz magaddal s a nagy világgal,
Csapong a kedv... míg bús szived sajog,
Utazol vakmerőn, árvizen által,
Sajkád roncsokká törik a habok,
De árbozca szilárd... leng a vitorla...
Múzsád tulharsog százados vihárt.
Igy száll emléked késői korra,
Csak a por az, mit sirod eltakart!

Néved dicső *Eszmévé* tömörülve,
Nemesre, szépre gyujtó égi láng;
Jövel, áraszd e fényt a mi szívünkbe,
Lobogónkon ragyogj jelszó gyanánt!
Töviskoszorud is mythószai dalnok,
Virágot hajt, gyümölcsöket terem,
Rég elnémult kobozt pendülni hallok,
Szépért hevülni, taníts Mesterem!

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt
fehérenemű gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

Balogh Péter

tiszántúli ev. ref. egyházkerület püspöke.

(1792—1870.)

Bizony csak költögezzük egymás után életre a mi elhunyt nagyjainkat: lehanyatlott napjuk visszatérő fénye csak hadd aranyozza be egünk boltozatát! Bizony csak emlékezzünk meg egymás után városunknak mindazokról a nagyjairól, kik világitó tornyokként álltak közöttünk, előttünk: hálás visszaemlékezésünk sugarai a mi homlokunkat is beragyogják, s a porladozó halmvak fölött megszentelten fekvőv rögöket is drágábbakká teszik.

Hosszú 33 esztendő búja és öröme, keserve és vigassága áramlott már át Debreczen városa fölött, mióta falai közül a Czegléd-utczai temető csöndes aluvó helyére kiköltözött az, kinek neve tisztességére most meg akarjuk gyujtani az emlékezet fáklyavilágát, — és még mindig sokan vannak városunkban s ebben a tiszántúli nagy egyházkerületben, kik előtt ott áll szent emlékezetben e nagy ember, körülvéve a múlt idők áramai által mindinkább tisztuló, fényes glóriával.

Balogh Péter, a tiszántúli ev. ref. egyházkerület néhai nagynevű püspöke, vagy, amint akkor még nevezték, szuperintendense neve emlékezetét akarjuk e sorokban föleleveníteni.

Balogh Péter 1792 február 12-én született, zivataros évek kezdő idejében, Szatmár-vármegyének Nábrád nevű kicsiny községében, egyszerű, de nemesi családból. Elemi iskoláit szülőfalujában végezve, 1804-ben Debreczenbe jött tanulni, s kitűnő sikerrel végezvén el közép- és felsőiskolai tanulmányait, 1815-ben már a középiskola 2-ik osz-

tályának köztanítója, majd 1818-ban a karczagi középiskola igazgatója lett, hol közszeretben és tiszteletben töltött el három esztendőt, de látván az akkori sivár egyházi életet, elszakadt szive első szerelmétől, az egyházi pályától, s 1821-ben Pozsonyban kir. táblai jegyzőnek esküdt fel.

Igen rövid idő mulva visszatért azonban első hivatási pályájára, s már ugyancsak 1821-ben a bécsi evangélikus theologiai fakultás hallgatói között találjuk őt, az akkori nehéz politikai viszonyok között, nagy sajnálkozására, nem mehetvén ki távolabbi, magasabb rendű theologiai intézetek látogatására.

A jövő évben, 1822-ben a nagyszalontai fényes egyház, betegeskedő lelkésze mellé, helyettes lelkésznek hívta, majd 1823-ban már rendes lelkészévé választotta meg; tiz év elteltével, 1832-ben a n.-szalontai egyházmegye esperese lett, s a lelkészi és esperesi kettős hivatal 32 évig való lelkiismeretes végezése után, 1855-ben elhunyván a tiszántúli ref. egyházkerület nagynevű superintendense, *Szoboszlay Pap István*, 1855 október havában, mint „helyettes szuperintendens“, *Balogh Péter*, a már akkor 63 éves, de még mindig daliás alakú szép öreg ember állott az egyházkerület százezreinek élén.

Nehéz idők fellegei borongottak ekkor Magyarország közélete fölött. Az elnyomatás nehéz évei alatt az abszolutismus el akarta venni, s el is vette a szegény magyar haza politikai szabadságát, s ennyivel nem elégedvén meg,

Lőpor-árulás! *Bészler és Dávid vaskereskedésében,*
Debreczen, Piacz-utca 7. szám.

be akart hatolni a protestánsok Sionának bástyafalai közé, s 1859 szeptember 1-én kibocsátotta Bécsből egyházügyi nyílt parancsolatát, a hirhedett pátenst, s ime a parancsolat kiadását követő első egyházkerületi közgyűlésen itt

hogyan állítsa vissza a magyar prot. egyházat előbbi törvényes állapotába. Ő elnökölt aztán 1860 jan. 11-én azon a történelmi fontosságú, remekül szép egyházkerületi közgyűlésen is, melyet a résztvevők ezreinek nagy tömege

BALOGH PÉTER EV. REF. PÜSPÖK. L. Chylinsky Gy. főlvétele.

Debreczenben, 1859 okt. 8-án ott elnököl *Balogh Péter*, s aláírja nevét a Felséghez intézett fölterjesztvénynek, mely bátran kimondotta, hogy az egyházkerület nem engedelmessékedhetik a nyílt parancsolatnak, s kéri a Felséget,

miatt, más hely nem lévén erre eléggé nagy, a debreczeni kis-templomban kellett megtartani. Itt történt, hogy mikor az absolut hatalom képviselője, a királyi biztos félbeszakította a gyűlés tárgyalásait s figyelmeztette a jelen-

SZINEHAGYOTT RUHÁK FESTÉSÉT kifogástalanul teljesíti
HRABÉCZY ANTAL ruhafestő és tisztító intézete
 Debreczen, Széchenyi-utca 42. sz. alatt.

levőket az esetleges komoly következményekre, *Balogh Péter*, mint a nagy reformátor Luther tevő a wormszi birodalmi gyűlésen, így szólott: „Éltem estvén állok, s valamint eddig nem kiméltem semmit, ezután sem húzódok vissza“.

Mikor a világi hatalom visszavonta a pátenst, az eddigi „helyettes szuperintendens“-t a tiszántúli egyházkerület megválasztá rendes szuperintendensének s hivatalába 1860 augusztus havában lelkes ünnepélyességek között iktatá be.

Az alkotmányos korszak beálltával a nagynevű kálvinista főpapot, a haza, az egyház és az iskola szolgálatában szerzett érdemei elismerésül a királyi kegyelem a Lipót lovagrend keresztjével tüntette ki.

Balogh Péter neve kitörülhetetlen betűkkel van följegyezve a magyar református egyház, közelebb tiszántúli egyházkerületünk történetében, mint a ki nehéz idők viharai között kitárt mellel, rendületlen kitartással tudott és mert megállani. De sehol ő olyan sokat és olyan nagyokat nem alkotott, mint a debreczeni főiskola fölépítésében.

Ő eszközölte ki mindjárt 1861-ben főiskolánk jogakadémiájának nyilvánossági jogát, egyelőre 2 évi tanfolyammal szerveztetvén e tanszakunk, de a melyet már 3 év múlva, 1864-ben 3 évi tanfolyamra emelt föl *Balogh Péter* lángbuzgalma. Ő alatta állítottatott föl theologiánkon a 4. tanszék, s már ekkor kimondatott az elv, mely később valóságra is vált, hogy a theologián egy 5-ik tanszékre is van szükség. 1868 szept. havában ő hívta össze a tiszántúli egyházkerület összes fő- és középiskolai tanárkarait, s népes értekezleten az ő elnöklete alatt mondották ki legelőször a debreczeni főiskola egyetemmé fejlesztésének, a theologiai és jogi tanszak

mellett a bölcséleti szak és tanárképző intézet fölállításának szükségességét is. A debreczeni főiskola hatalmas nagy épületének keleti, északi és nyugati három szárnyát, melyek helyén addig egy alacsony, rozoga épület állott, ő emeltette föl mostani állapotába. Ő indítványozta nevezetesen 1865-ben a tavaszi egyházkerületi közgyűlésen az ócska épület újból való fölépítését. S 1868 május 21-én kibocsátott „*Adakozásra hívó szöveget*“-ában a hiveket áldozattételre hívta föl főiskolánk kiépíthetése céljából. E szövegben merengő lelke vágyaként fejezte ki, hogy „sir felé hanyatló élte késő estéjén hadd láthassa meg az új tanépület ormán lengeni a győzelem zászlaját“.

Hő vágyának beteljesedését megengedte neki a nagy Isten, a mennyben 1870 május 5-én, a roskatag öreg ember nagy ünnepélyességek között letette a kollégium három új épületszárnyának alapkövét, s ekkor mondott magasztos imádsága volt egyszersmind életének hattyudala, mert még abban az évben, 1870 november 26-án elköltözött az árnyékvilágból, hiveinek, különösen pedig a főiskolai tanuló ifjúságnak nagy keservére, mely benne minden ügyében hatalmas pártfogóját, igazán hően szerető édes atyját vesztette el. Az ifjúság iránta való mély tiszteletének, hálás szeretetének meghatározható nyilatkozata volt az a tény, hogy a temetésre az egész főiskolai ifjúság gyászfátyolt öltött s egyértelműleg elhatározta, hogy azt az év végéig kalapján hordozza.

Regeszamba menő dolgokat beszélnek és beszélhetnek is az akkori idők emberei e jó, e nagy püspök nemeségéről, drága jó szívérol.

Ez a szív elporladt. Ki hozzája, ki szívéhez legközelebb állott, Imre fia is,

URI DIVAT-UJDONSÁGOKAT ajánl minden idényre
BÉKÉS LAJOS Debreczen, Piacz-utca Dr. Ujfalussy-ház.

mint nyug. törvényszéki bíró, az évek súlya alatt meghajolva jár már közöttünk. De a nagy ember emléke él, mert fényes alkotásai fentartják neve emlékezetét. Maradjon is meg közöttünk, hálás utódok közt annak a nagyinak, annak a jónak emlékezte, ki nagyságának

polezáról oly gyakran alászállott hozzánk, kicsinyekhez, s jó szívéhez ölelt bennünket.

Akik ismertük, szerettük is őt, mert ha valaki, ő nagyon megérdemelte a mi szeretetünket.

Csiky Lajos.

Debreczen

egy külföldi író szemében.

(Recouly Rajmond „Le Pays Magyar” című művének egyik fejezete.)¹

Debreczen magyar város a szó leg-szorosabb értelmében; Magyarországnak éppen a szívében fekszik, mindenfelől igaz magyar földtől, rónától környezve. — Régi város, melynek jelentősége nem tegnapról datálódik; hiszen 1840-ben, mikor Budapestnek százezer lakosa volt, Debreczenben is mintegy ötvenezer ember lakott; a főváros után Debreczen volt a legnépesebb város. Szeged és Szabadka, melyek azóta jóval felülszárnyalták, számba sem jöhetett mellette lakosságra nézve. Csak természetes volt, hogy Kossuth és a forradalmi kormány, mikor az osztrák seregtől fenyegetve odahagyták Budapestet, Debreczent választották székhelyül.

Azonkívül Debreczen népe majdnem kizárólag magyar, találni néhány németet,² néhány zsidót,² de aránylag keveset. A kereskedők és boltosok legnagyobb része sem zsidó, sem örmény,

sem német, hanem tiszta magyar, ami ritka dolog Magyarországon.

Kevélyek is Debreczen polgárai a maguk városára, büszkén nevezik magukat *cziviseknek*. Nagy tisztesség debreczeni czivisnek lenni, de nem is jut hozzá akárki. Hogy igaz *czivis* legyen az ember, ahhoz kell, hogy Debreczenben szülessék, még pedig debreczeni szüléktől; kell, hogy legyen a városban háza, a határban tanyája, legyen hoszszu száru pipája, jókora poczakja, ne legyen sem nagy ur, sem szegény, de főkép maradjon rendithetetlenül hű a hagyományos viselethez: a feszes nadrághoz, a fekete posztómellényhez és a magyar csizmához. Az a czivis, aki leteszi a csizmát, nem czivis többé.

Debreczennek e polgárai tele vannak eredetiséggel és jóízű humorral, falusiak és városiak egyszerre, maguk gazdálkodnak mind és ha arra kerül a sor, saját kezükkel is megfogják az

¹ Recouly Rajmond francia író és a *Temps*-nak, a legtekintélyesebb párisi hirlapnak politikai dolgozótagja, az 1902. évről nagyobb részét hazánkban, többek között Debreczenben is töltötte közjogi, nemzetiségi és társadalmi viszonyainak tanulmányozására. Tanulmányának eredménye egy komoly, alapos munka, melyben egy fejezet külön Debreczennek van szentelve. — E sok jóakarattal írt jellemző részletet, bár tévedésektől nem ment, elég érdekesnek találtuk, hogy e kalendáriumba felvegyük.

² Debreczenben azok is magyarok.

Fordító.

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt *fehérnemű gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.*

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

eke szarvát, de azért szeretnek a városban és rangjukhoz illően élni. Nagyrészt gazdagok, legalább is jó móduak, jól élnek, bőven esznek-isznak, lakomáik országszerte híresek. Egy ur említette nekem, hogy egyszer hivatalos volt egy czivishez, akinél 30 fogásból állt az ebéd.¹

Minden este elmentem a színházba, mert a városnak van egy nagyon csinos színháza, ahol többek között Sardounak egy hatásos s érzékeny drámáját játszották, mely a magyar közönséget éppen úgy érdekli, mint a francziát. Ott azt mondja nekem dr. X. ur: „Majd mutatok önnek egy igazi czivist, a debreczeni czivisnek hamisítatlan típusát“. S odavezet egy hatalmas, igen nagy, de még kövérebb alakhoz, kinek széles, derős ábrázata kanonokra emlékeztet, de oly kanonokra, akinek hosszú, magyar emberhez illő nagy bajusza van. Bemutat neki, majd pedig tiszteletreméltó feleségének, aki mellette ült és aki majdnem akkora terjedelemnek örvendett, mint ő. A debreczeni nézőtér zártzékei rendkívül kényelmesek; ez a jó pár sohasem ülhetett volna meg a párisi zártzékeken. Az én doktorom, a következő kedves dolgot beszélte róla: „Kevéssel ezelőtt ez a most látott polgár minden estéjét a kávéházban töltötte s ott nem kevés pénzt kártyázott el. Egy jó embere, akinek volt reá egy kis hatása, azt tanácsolta neki, hogy inkább járjon a színházba. Az kevesebbe kerül, jobban is illik hozzá, nem is említve azt, hogy magával viheti a feleségét, aki máskor otthon unatkozott, és hogy egyszersmind pártolója lesz a városi színház-

nak, amelyre az egész város olyan büszke. Bérelt s azóta jár a színházba, hetenkint négyszer² s meghallgatja válogatás nélkül a vigjátékokat, melyek megnevettetik és a drámákat, melyek megrikatják. Azonban akár sir, akár nevet, étvágya egyaránt jó; hazamenve, jól megvacsorál, a mint az egy becsületes debreczeni czivishez illik.

Aki Debreczenbe jön, az rendszerint kevésbé magáért a városért teszi meg az utat, mint inkább a Hortobágy pusztáért, amely két órányira van ide. Mérhetetlen pusztá ez, melyen ménesek és gulyák legelnek, gulyák 30 ezer drb marhával.³ Ez az a klasszikus róna, melyet regényírók annyiszor leirtak és a melyet turisták oly gyakran látogatnak. Vannak csárdái, festői vi-seletű csikósai, gulyásai, nyár idején ott látható a délibáb tüneménye. Én sem akartam elmulasztani a Hortobágyot. Debreczen polgármestere lekötelező szíveséggel ajánlotta fel a kirándulásra a város fogatát és vezetőül az ő első tickárát. Bár az idő mindennek volt mondható, csak szépnek nem, mégis kész voltam szembeszállni az elemekkel. Az elemek azonban erősebbek voltak; hajnali 4 órakor, az elutazás pillanatában, az eső mintha dézsából ömlött volna. Le kellett mondanom a pusztáról, ha csak bőrig át nem akartam ázni és magamat nyakig besározni s mindezt azért, hogy ne lás-sak egyebet, mint a koesi belsejét.

Meg voltam fosztva a vadontól és regényestől, kénytelen voltam magamat kárpótolni modern és civilizált dolgokkal. — Egy odavaló szeretetreméltó tanár, aki társul szegődött hozzám, még örült is ennek a csuf időnek:

¹ Ebben volt egy kis nagyítás!

² Az a jó czivis minden este ott van a színházban.

³ Ebben is van egy kis tulzás.

Fordító.

Fordító.

Épület és butor vasalások

minden kivitelben a legolcsóbban **Bészler és Dávid vaskereskedésében** Debreczen, Piacz-

—• utca 7. szám alatt. —•

„A hozzánk érkező idegenek mind csak a Hortobágyra gondolnak; aztán elutaznak a nélkül, hogy valamit megismernének a városból, ön legalább kivétel lesz e szabály alól“. El is vezetett mindenfelé, templomokba, egyesületekbe, iskolákba, reáliskolába, gimnáziumba, a kálvinista akadémiába, a gazdasági tanintézetbe, a nélkül, hogy csak egyet is elengedett volna s mindenütt találtam ujat, jót, helyest, sehol szemfényvesztést avagy szélhámosságot.

Debreczen lángoló tűzhelye volt és marad a magyar hazafiságnak. Megindító büszkeséggel mutogatják azt a templomot, melyben Kossuth ünnepiesen kinyilatkoztatta a Habsburgok trónvesztését; a Kossuth-kultusz itt rendkívül hő; amely házba csak beléptem, mindenütt ott láttam az arczképét a legszebb és legszembetűnőbb helyen; a városnak minden országgyűlési képviselője függetlenségi-párti.¹

Debreczen, mint a magyarság vára, egyuttal a kálvinistaság őrtornya. Tudnivaló, hogy a magyarok mintegy ellenében, a lutheránus németekkel, kálvinistákká lettek; azért lett közmondássá: *kálvinista hit — magyar hit*.

Megnéztem a debreczeni kollégiomot, mely egyetemeszerű főiskolája volt az új hitnek. Története híres és érdekes s összeolvad a magyar kálvinizmus történetével. A XVI. században alapították, egyaránt volt a lelkészek és tanítók képzésére szánt theologia, valamint gimnázium; tanuló ifjúsága hajdan az *illustrissimus coetus* nevet viselte. Jövedelmei igen-igen tekintélyesek voltak, mindenfelől folytak az adományok; a protestáns főurak, az erdélyi fejedelmek, Debreczen városa, a legkülönbözőbb testületek versenyeztek az áldozni készségben.

A kollégiom nagyszámu ifjúságot vonzott maga körébe, mely régebben nyugtalanságával gyakran okozott zavart jó Debreczen városában; a diákok különös kiváltságokat élveztek és mint-hogy a rendőrség elég enyhe volt irántuk, nem hiányzott a viszálykodás, a zavargás. Sőt nyílt zendülés is támadt egyszer a hatóság ellen, amelynek valóságos ostromot kellett intéznie, hogy megfékezze a lázadókat. Egy másik éles összetűzésnek a vége az lett, hogy a diákok mind elhagyták a várost és a *debreczeni asszonyok, lányok*, — jegyzi meg őszintén a krónikás — *sirva kísérték ki őket a kapukig*. Mikor Nagyvárad 1660-ban a törökök kezébe került, még inkább növekedett a kollégiom jelentősége. A Rákóczi-fölkelés idejében Debreczen volt a hadmiveleteknek egyik közép-pontja s a kollégiom sokat szenvedett a szabadságharcz leveretésekor.

A kollégiomnak volt és van gazdag könyvtára és sok nevezetes tanára. A diákok testületekbe csoportosultak és szabad óráikat kedvök szerinti munkának szentelték, mint pl. a mult században földrajzi térképeket metszettek rézre. A XVIII. században a meggyengült kálvinizmus, melynek az osztrák udvar és a jezsuiták ellen nem volt kellő támasza, csak elszánt dacosságban, csak az új szellem ellen a végsőkig menő ellentállásban talált menedéket.

Ebben az ellentállásban különösen kiváltak Debreczen lelkészei és a kollégiom tanárai; nem akartak semmit sem újítani, semmit sem változtatni; szenvedélyesen ragaszkodtak a mult-hoz. Azért nevezték és nevezik őket *hajthatatlan, vastag nyaku kálvinistáknak*.

A francia eredetiből:
Kardos Albert.

¹ Ez természetesen egy kis tévedés, mert a III. kerület képviselője szabadelvű-párti.

Gyászesetek alkalmával

mindennemű ruhák festését kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete,
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

Két tenger partjáról.

— Uti emlékeimből. —

Harmad napja vesztegeltem a ködös Anglia partjainál.

Hátam mögött, tul a szürke látóhatáron óriási ember-tömegével s épületrengetegeivel a világ legnagyobb városa: London; előttem az Atlanti oceán, a mint a La Manche csatornában összeszorítva, ássa, mossa felette szűk medrét; tul a tengeren a francia föld fehérlő körvonalával s ezen is tul messze, messze keletre, hova szivem, lelkelem vágyott: a szép Magyarország!

Óh hányszor tolult szemembe köny e gondolatnál s szorult szivem össze heves vágódásban!

Talán ha egy mérhetetlen, beláthatatlan tenger választott volna el a szárazföldtől, — melyre ha átléphetek, nincs akadály többé, hogy mind közelebb jussak szeretett hazámhoz, — nem éreztem volna a honvágyat annyira; de így, látva e földet, úgy tetszett, mintha lánczokkal volnék lenyügözve s lábaimon ólomsúlyok lennének!

S még csak az a vigasztalás sem maradt számomra, hogy elpanaszolhattam volna szomorú helyzetemet.

Idegen földön, idegen nép között!

Csaknem minden reményem elvesztettem már, hogy át tudjak végre kelni a tengeren! Búsan ültem a sik tengerparton kora reggeltől kezdve s fájó szívvél néztem az Európa felé repülő hajókat.

Szép, derült idő volt.

A doweri fürdő előkelő közönsége tarka csoportokban lepte el a kövecsesel, fővennyel sűrűn borított partot.

Itt vig kedélyű gyermekek futkároztak, színes kavicsokat keresve, majd

lementek egész a hullámokig s inceselkedve állottak meg a torlódás határánál, s ha véletlenül beljebb esapott a hullám, sikoltva szaladtak vissza, de csak azért, hogy ismét elkezdjék mulatóságukat.

Ott felnőtt emberek szórakoztak, vagy éltebbek végezték rendes sétájukat!

Mindenki örült! Mindenki vidám volt! Még a betegek is, kik jól tudták talán, hogy ez az utolsó nyaruk, elégedett arezczal sétáltak a magas parton, vagy heverészve gyönyörködtek a tenger hullámain himbálódzó szép esolnokokban.

Én pedig elmerengve néztem a torlódó hullámokra, amint bőszerű ellenségkép rohantak a partnak, hogy a sikertelen ostrom után szégyenkezve huzódjanak vissza, újabb s ismét újabb rohamra készülve.

Sovárogva, epedve tekintetem a messze távolba s a tenger egyhangú mormolása nem tudta elnyomni, elhallgattatni szivem dobbanását, mely csak azt susogta mindig: haza, haza, arra kelet felé!...

A nyugovó nap már kezdé pirosra festeni a távoli hullámtarajokat s a szálló köd mind szűkebbre szorította a láthatárt.

A vendégek kezdtek oszladozni.

Én továbbra is ott maradtam s fekete viaszos galléromat nyakamba vetve, nagyszélű szalmakalapomat leszorítva, hogy a szellő el ne kapja — ültem magánosan.

Egyszer közvetlen közelemben élénk szóváltás hallatszott. Hátrafordultam. Egy öreg ember kézen fogva akart

Angol női ingblousokat mérték szerint készít
BÉKÉS LAJOS DIVATÜZLETE
Debreczen, Piacz-utca 44.

vezetni egy négy-öt éves fiúcskát; ez azonban megvetve lábait a kavicsokban, semmikép se volt hajlandó a továbbmenésre, folyton azt hangoztatván, hogy üljenek le még s játszanak a kavicsoson.

A barátságos arcú öreg ember nem tudta mi tévő legyen. Nem akarta kedvét sem szegni a gyermeknek, másfelől meg elérkezettnek látta az időt a hazatérésre.

Végre engedett a fiúcska; de alig tettek néhány lépést, akkor szép, rézzel kivert turista botom ötlött a szemébe s azt akarta közelebről megnézni minden áron.

Az öreg, kénytelen, kelletlen ebbe is beleegyezett.

Oda jöttek. Az idegen nyájasan köszönt, míg a kis fiúcska félve huzódott mellé, hol reá, hol pedig reám s különösen köpenyemre s botomra tekintgetve.

Beszédbe elegyedtünk. Egy francia volt. — A gyermek, botomat elszipván, lónak használta s vigan futkározott vele.

— Honnan való ön? — kérdezé az idegen.

— Magyarországból! — felelém.

— Ah, tehát Ausztriából! — folytatta tovább; de én nekem, mintha tört döftek volna szívembe, egyszerre átváltozott hangulatom s kérdőleg néztem reá: avagy jól hallottam-é?

S a mit e tárgyról beszélt, jobb talán emlékezni sem arra; legalább engem mindannyiszor levertség fog el, valahányszor visszaidézem gondolatomba.

En sovárgva, epedve nézek a távolba, hogy csak láthassam a hazám felől jövő felhőket s boldogít már maga az a gondolat, hogy ha hosszú ut után is, de végre mégis otthon lehetek s ime azt kell hallanom, hogy e hármas bérez s négy folyam hazája, melyet én szabadnak, önállónak hittem, az én szép

hazám csak tartománya, egyik alkotó része a nagy császár birodalmának!

Mert ezt mondotta az az idegen!...

. Az elkeseredést fellángolás követte; s a harag, hogy így lealacsonyítják rosszakaróink hazánkat, tűzbe borította arcomat s beszéltem neki. Oh, ha lelkemet úgy kitarhattam volna, mint édes anyanyelvemen kitárni tudom, talán az ő arcát is harag pirja borította volna el!

— Óh lássa, a francia nép kivítta szabadságát, pedig volt ellensége elég; az volt egykor a félvilág! Volt idő, mikor leverték, de önerejéből újra talpra állt; mert lelkében él a multak emléke s a haza nagyjait szent példakép örökíti meg történelme legfényesebb lapjain s inkább meghal, semhogy ez emléket elrabolni engedje!

Igy beszélt lelkesedve!

S e jelenetet, ez arcot feledni nem fogom!

Az öreg, mintha ifjává változott volna; arca ragyogott, szemei tűzben égtek!

„Igen, a francia nép nem felejtí nagyjait s ebben van ereje! — folytatá. Emlékezem! Gyermekek voltam, midőn apám, ki végig küzdötte a nagy Napoleon világcsatáit, azzal a hírrel tért haza, hogy meghalt a császár!

Kétszer hallott hirt a száműzöttről a francia nemzet, olyan hirt, mely meg-
rázkódtatta az egész országot.

Az első hirt az Elbe szigetéről hozták titokban az Atlanti tenger hullámai. S midőn a hír eljutott a marseillesi partokig, ezekre és ezekre menő, ujjongó, örömtől ittasult nép fogadta a császárt s vitte diadal útján vér- s lángtenger között egész Waterlóiig.

A másik hír már messzebről, mélyen bent az Atlanti tenger egy kis földdarabjáról, Szt.-Ilona szigetéről jött s ez az volt, hogy meghalt a császár.

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt *fehértűmü gőzműsö és finom vasaló-intézetet nyitott.*

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

Gyermekszívvel akkor még nem érezhettem a nemzet veszteségét, de a gyászt, melyet Franciaország öltött, láttam.

Az Atlanti tenger hullámaint zarándok hajók szeldesék. Boldog volt a francia, ki egy levelet elhozhatott a fákról, melyeknek árnyékában pihent a száműzött, vagy csak néhány fűszálat, melyet egykor lábai tapodtak.

S ez a fellángolás, ez a kegyelet nem halt ki a szivekből, a francia nép nem hagyta nagy halottját a száműzetés földjében, megértette a hullámok moráját, melyek a meghaltnak sóhajait hozták el a messze távolból s haza hozta a szent hamvakat diadallal, lelkesedéssel.

Ott nyugszik a császár a szabad Franciaország büszke szívében, Párisban, márvány koporsójában.

Koporsója alatt aranyból van kiverve a nap, mindenik sugarán egy-egy diadal: a lodii hid csodás bevetele, a rivoli győzelem, a diadalok, melyekről a gizehi pyramisok beszélnek, Marengo, Ulm, Austerlitz, hol három császár vítta világesatáját. Jena, Regensburg, Wagram, Smolensk! Mind, mind egy-egy arany sugár. Körötte két tábornok s az egész felett a szent kegyelet néma komolysága.

E koporsóhoz jár a francia, hogy tanuljon lelkesedni s ha kell, örömmel meghalni a hazáért!

Tovább is folytatta volna még talán beszédét, de a gyermek meguntta játékát, most már mindenkép haza akart menni; azért bucsut mondva eltávozott.

A közönség is végkép eloszlott, hogy visszatérjen hajlékába s onnan szemlélje a gyönyörű estszürkületet.

Én ott maradtam. Nekem nem volt hova mennem! De meg a lelkem is egész másfelé kalandozott, s mig elme-

rengve hallgattam a hullámok szabályos csobogását, onnan az Atlanti tenger partjáról, messze repült gondolatom; messze, délkeletre, egy másik tenger, a Marmora partjaira.

Ott nem játszik verőfény a megtört habokon, tarka csoportok sem élénkitik a tengerpartot. Csend, mély csend uralkodik mindenütt. A habok mintha valami szomorú, de mégis édes, valami fájdalmas, de mégis jól eső, dicső mult-ról suttognának.

A parton egy ősz ember ül. Büszke, magas homlokát körül csókolgatja az alkonyi szellő, szemei bánatosan tekintenek a távolba.

Néha arcza kigyulad, szemei tűzben égnek, hatalmas termete kiegyenesedik. Ugy hallja, mintha a hullámok az ő lelkesítő dalát zúgnák s a távol szürke ködéből kaczagányos kuruczok törnének elő s a nagy csatazajban mennydörgésként hallatszanék a kiáltás: Rajta kurucz! Rajta!

De aztán ismét csalódva ül vissza, látván, hogy csak képzeletének játéka volt.

S ez így megy napról-napra, a mig egyszer elmarad s a Marmora zúgása egy halottnak siri álma.

S az az álom folytatása a vágyódásnak, az epedésnek! Az az álom nem hagyja őt pihenni! Várja, várja, hogy majd érte jönnek, hogy elvigyék szabad hazája földjébe.

Várja. Régóta várja!

Néha fel-felkél álmából, elmozdítja sirjéről a nehéz követ s eljön hozzánk, megnézni, miért késlekedünk?!

Az enyhe szellő, mely onnan délkeletről fú: Marmorapartjairól jó hozzánk, az ő vágyódása, epédése az, mely még a sirjába is elkísérte; s a vihar, mely csatát ví a haragos Adriával, az ő haragja, hogy elfeledkezett e nép régi szabadsá-

Clayton és Schuttleworth gépgyárának bizományi raktára
Bészler és Dávid vaskereskedésében Debreczen, Piacz-u. 7. sz.

gáról s függetlenségéről! S az ég villáma, mely e derült égből egyszerre alácsap, Rákóczi kardja, melytől félni, rettegni kell! . . .

Az est leszállt. Sűrű, nehéz köd borult a tájra, a tova röpülő hajó lámpásai, mint valami bolygó csillagok tüntek fel a messze tengeren!

Felálltam, hogy valahol éjjelre menedéket keressek, de még sokáig néztem a zúgó tengerre s nem tudtam megválni a képtől, melyet lelkem a Marmora partjain látott!

Igen! Nekünk is volt egy nagy nemzeti hősről, a ki győzelemről diadalra vezetett bennünket, a kit szeretünk, imádtunk s eszményi alakját rajongással vettük körül.

Nekünk is volt egy nagy Rákóczink, kinél tisztább lelkű, nemesebb hőst nem mutathat fel a történelem!

Volt! — Óh! Ó most is a miénk; ánde ott nyugszik a Marmora tenger

partjainál, idegen földben, idegen nép között!

A régi jó kurucz vitézek kezökben hordták össze a földet, hogy halmot emeljenek, hol néhány órára felüthesse a fejedelem hadi sátrát s mi nem adunk egy szűk kis sírhelyet neki, hol kipihenhetné a harcok fáradalmait, melyben elfeledné száműzetése kinos éveit!

A tenger zúgva kél fel. A part közelében levő halászbárkák nagy sietséggel igyekeznek a partra, a távollevők a nagy hajókhoz menekülnek. A habok mind és mind magasabbra törnek. Zúg, hánykolódik a tenger! A levegőben sirályok vészkiáltása hallik. Lelkem édes mámorba merül! Látom a nagy Rákóczit, a mint lobogtatja a zászlót: Istenért! Hazáért! Szabadságért! Hallom, a mint zúg Kárpátoktól Adriáig:

„Rákóczi visszajött! Rákóczi visszajött“!

Erdei Károly.

Esküvőn.

Irta: Hamar László.

Oltár előtt lányka, ifju, —
Körültök uri nászsereg.
Ott voltunk mi is: te és én;
S örültél más esküvésén.
De én csak téged néztelek.

Láttam fürtid éjszakáját,
Arczodon a hajnalt, varázst;
Szemedben a tenger mélyét
Két igazgyöngy bűvös fényét
S ajkadon a feltámadást.

De nem fürtid sötét éje,
És nem arczod bűve-bája,
Nem is szemed tüze — nem, nem,
Ami lángot gyújtott bennem,
Hanem lelked glóriája!

Igen, igen, — lelked volt az,
Mely homlokod beragyogta,
Mely malasztot s fényt lehelve,
Mi benlakik a kebelbe' —
Mindazt némán bevallotta.

Szelidségnek lágy vonási,
Ártatlanság szende pirja,
Derült kedély tiszta fénye,
Szíved vágya és reménye
Arczodon volt mind felírva! . . .

És mig áhitva néztelek,
Szent fogadás száll az égig . . .
Mond az ifju: „holtomiglan“!
És a lányka: „holtáiglan“! — —
— „Amen, ámen örökéltig“! . . .

Némán álltal imádkozva
Mint védangyal, ki tiszta, szent! . . .
És én titkon azt susogtam:
„Holtomiglan“ . . . „holtáiglan“! . . .
Ki mondja rá majd az „Amen“-t . . .

(Debreczen, 1873 január 4.)

Báli toilettek tisztítását

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

kifogástalanul teljesíti

A debreczeni kereskedelmi iskola falfestményei.¹

(„A magyar kereskedelem történelme“, festette Mirkovszky Géza.)

Ifjan elhunyt magyar festőművész alkotása ez a képsorozat, melyet olvasóinknak ime bemutatunk. A magyar kereskedelem történelmét ábrázolja nemzetünk életének korszakai szerint. Magasbra törekvő művész-lélek első nagyobbszabású remeke. Fáradhatlan munkában s keserves nélkülözésekben eltelt hosszú évek tanulmányai, füstbe ment sok szép terv, csalódások kinjai és az élet kisdéd örömei, mik egy-egy fénysugarat lövelnek a mindennapos küzdelmekbe, hogy bearanyozzák a nehéz pályát, — mindebből csak azért jutott ki osztályrésze *Mirkovszky Gézának*, hogy teljes virágjába fejlődjék az az őserő, mit utraválóul hozott magával ez életbe.

Mert már kis-diák korában csillant meg benne a művész-lélek. Akik vele együtt jártunk Budapesten az ág. hitv. evang. főgymnasium alsó osztályaiba, mindannyian tanúságot tehetünk erről. A tanórák közeiben, sőt a mértani-rajz alatt is, elő-előkerült zsebéből vázlatkönyvecskéje s néhány találó vonással örökítette meg az iskolai élet egy-egy mozzanatát, vagy az utca valamely jelenetét, mely jártában-keltében megragadta figyelmét. És amikor szinte három évtized múltán ismét találkoztam vele, gyönyörrel mutogatta izájkájában vándor-utjain is magával hordott ez emlékeit. Amit rég kitörölt lelkemből az élet hareza, mint ködfátyolkép ujult meg szemeim előtt az ő vázlatjaiban.

De nem volt egyoldalú ember s a dalban és zenében is egyaránt keresett és talált lélekemelőt, szívnemesítőt. A görögnyelvvel is hangzatosságáért békült meg, míg a német nyelvet csak a szükség sajátította el vele meglelt korában, annyira irtózott a szintelen egyhanguságtól. Minden cselekvésében az összhangzatos változatosságra törekedett. Ha belefáradt komoly iskolai leczkéibe, a már kora ifjúságában is művészileg kezelt hegedű frissité föl lankadt erőit, és a budai hegyek bebarangolásakor minket is dalolásra ösztökélt szüntelen. Csak gunyolásból zendített rá valami osztrák nótára, isteni művészetet csupán a magyar dalban ismert.

Azt a rajongó hazaszeretetet, mely nemzeti multunk dicsőségén történelmi tanulmányaiban fejlett ki benne s páratlanul fényes jövőt rajzolt lelki szemei elé a magyarnak, — a Kunságból származó anyjától örökölte; míg szerb származású apja kereskedői erényei közül csupán a föltétlenül megbízható szavahihetőség és természetes igénytelenség jutott osztályrészeül.

Anyja után Mirkovszky Géza is az Alföldön ismert a magyar hazára, neki csak a Tisza vidéke vala Hunnia. De azután, amit ember ajka szépet mondott valaha a nagy magyar Alföldről, a mi Gézánk nemesak ismerte, tudta szószerint, s büszkeségtől sugárzó szeme könybe lábadt, valahányszor idézett azokból. Lenau, hogy németül

¹ A felvételeket lovag Chylinszky György készítette.

**Uri divat-, kalap- és
fehérmű-üzlet!!!**

BÉKÉS LAJOS DEBRECZEN, PIACZ-U. 44. SZ.,

— Dr. Ujfalussy-ház. —

irt, azt a bűnét csak alföldi képeiért bocsájtotta meg neki. És hány meg hány rajzában rögzítette papirosra Petőfi egy-egy alföldi-táj leírását!

Gymnasiumi érettségi bizonyítvány-

töltötte festőművészeink alkotásainak másolásával, hogy a színek használatát tanulmányozza. Majd meg külföldön járt több évig, hol véglegesen a fal-festésben állapodott meg. Amikor kebel-

ÁRPÁD-KOR.

nyal beiratkozott a műegyetemre; de itt szerzett építész-mérnöki oklevele csak arra való volt, hogy mint végzett embernek társadalmi állást biztosítson. Ez évek folyamán is minden szabad idejét a Nemzeti Múzeum képtárában

barátja Gerster Kálmán műépítész-től értesült, hogy a debreczeni Kereskedő-Társulat iskolájának dísztermét maradó műértékű falfestményekkel kívánja díszíteni, Berlinből hazajött s ott hagyván biztosított megélhetését,

Budapesten telepedett meg, hogy komoly történelmi tanulmányokkal készüljön az itt Debreczenben elfogadott eszméjének: a magyar kereskedelem történelmét feltűntető képsorozat megvalósítására. És míg a nappali órákban megfestette a budapesti Baross-kávéház falait s ezzel itthon is szerzett hírnevet és kenyeret, addig éjjelenként Horváth Mihály történetírónk nagy művét, — középkorbeli krónikásaink színes rajzait, meg az egymást követő századok ruha-divatjait tanulmányozza vala, hogy tervezett falfestményei korhűek lehessenek tárgyban és alakban. Jelenkori festőművészeink közül egy-kettő foglalkozik csak a falfestéssel, — és Mirkovszky Géza, aki mindenkor eredetiségre törekszik, — első nagyobb szabású alkotásával is már jeleseink sorába áll. Méltó tanítványa Lotz Károlynak, kire a mesteri compositióban s a rajz tökéletességében éppen úgy reá vall, mint ahogy a színezés jellegzetességében Munkácsyt követi, a történelmi hűséget illetőleg pedig Keleti Gusztáv nyomdokaiban jár.

Valamint művelődésünk folyamán különböző irányok érvényesülnek, úgy a magyar kereskedelem fejlődése is a múlt századok alatt más-más népek hatását mutatja. A nemzeti élet őskorában *csere* útján elégitik ki az emberek elsőrendű szükségleteiket mindaddig, míg a pénzben általános érték-mérőt találnak. Képsorozatunk első három száma, melyek *Árpád-kor* fölíratot viselnek, ez időt ábrázolja, melynek legértékesebb tárgyai, amit halászat s vadászat zsákmányul ejt, meg a vándornép leghivebb társa a ló és juh, valamint az élelemszerző s védelmi fegyver, az íj, nyíl és kard. Az idegen népekkel való érintkezés a magyar kereskedelem történelmében mint

„*Izmaelita-kor*“ a kelet befolyásával kezdődik; majd az Anjouk és Hunyadyak idején, mint „*Olasz-kor*“ jelentkezik, hogy azután a mohácsi vész a „*Német-kor*“ -nak tárjon kaput. E hosszú századoknak egy-egy vásári csoportozat a jellemzője s benne azon idő ruházata s legfőbb árucikkjei. — Mirkovszky a terem szobrászati díszítéséhez alkalmazkodván, a vásári jeleneteket a föléljük félkör alakú mezőkbe rakott ipartermékekkel, valamint az oszlopfejekbe állított épületekkel kikerekítette, hogy együtt lássuk mindazt, ami az időszak jellegzetességére tartozik. Sőt ugrás az emberi szellem fejlődésében époly kevéssé lévén, mint a természet háztartásának egyéb anyagi részeiben, — művészünk azon átmeneti időkről sem feledkezett meg, melyek az idegen hármast irányt egymáshoz fűzik. E célra a szemben álló ablakok ivezeteibe festette azon korok jellemképeit, mikben az előző korszak elhanyaglik, a következő pirkad. És mint ahogy az első három kép önálló nemzeti életet tükröztet, úgy a képsorozat befejezője, az utolsó három, a „*Jelenkor*“ élénk tárja a debreczeni nagy vásár jelenségeit a maguk különlegességében. Ha már a magyar kereskedelem történelmét ábrázoló e kilencz kép a felölelt gazdag tárgy felosztásában is a festő hazafias lelkületét tárja élénk, — s nemzeti önérték sugárzik abból, hogy míg az idegen áramlatok mindegyikét egy-egy csoportozatba foglalta, addig az önállóság idejét az őskorban és jelenben is, három-három képpel jellemzi; — művészi alkotó erejére vall és egyuttal fajszeretetét is bizonyítja, nemkülönben feladatának mélyreható tanulmányozását igazolja, hogy: az Árpád-kort a terem éjszaki falára festette, mert a magyar nemzet

Zománczozott vas- és lemez-edények

legolcsóbban beszerezhetők
BÉSZLER ÉS DÁVID vaskereskedésében
Debreczen, Piacz-utca 7. sz. alatt.

IZMAELITA-KOR.

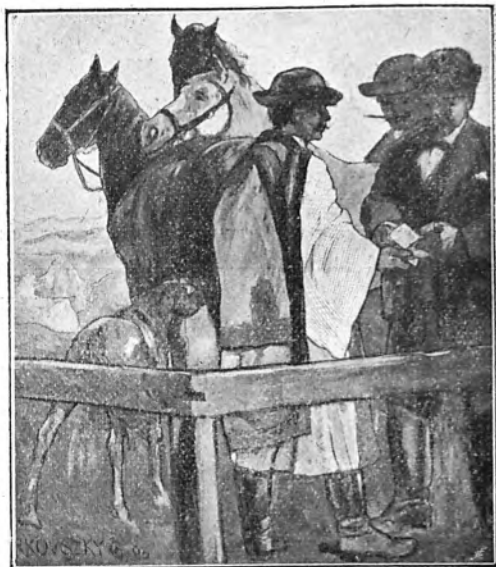
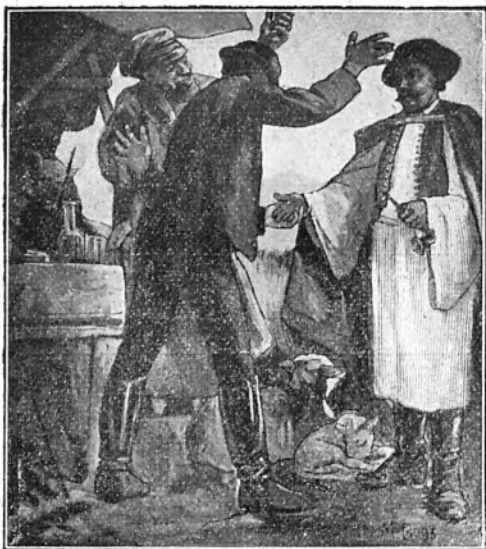
OLASZ-KOR.

NÉMET-KOR.

éjszak felől lépett e haza földjére; az idegen befolyás három korszakát a terem keleti falára illesztette, ezzel is azt kívánván kifejezni, hogy a magyar a kelő nappal indult művelődése pályá-

órak hosszant is elhallgattam érveléseit, hogy mit miért tesz; — el-elnéztem, amint kész színes kartonjairól nagyította falra szénrajzait. Hány meg hány ismerős arcz bukkant elő úgy, ahogy

JELLEN-KOR: A DEBRECZENI NAGY VÁSÁR.

futására; a jelenkort pedig azért rakta a terem déli falára, hogy jelképezze: mikép csak önálló nemzeti lét áraszt fényt, éltető meleget, anyagiakban, szellemiekben egyaránt dicsőséget! — —

Nagy munkájában az állványon

azt vázlatkönyve megőrizte, és csak akkor alakult át, amikor bajuszszal stb. a körvonalakat kidolgozta vagy czéljának megfelelően átfestette. — Ifju életének számos emlékét állandósította e falakon, s ha alakjai megszólamlaná-

nak, nemes lélek gondolat- és érzésvilágáról tanuskodnának.

Mirkovszky Géza városunkban ugyanazon év folyamán a „Bika” szálloda nagytermét és a Zenede hangverseny termét is festette. A megfeszített munkában gyöngye szervezete kimerült, Olaszhon derüs ege alatt keresett pihenőt. Azután haza tért, hogy feleségül vegye diákkori szerelmesét, kit

ádáz végzete kinos évtizedre szakasztott volt el tőle. Boldogsága oly nagy vala, hogy el sem birta. Elméje elborult s az élő-halottat megváltá kinjaitól a halál. Emlékét debreczeni munkája tartja fenn; mind a három számottevő a magyar festészet történelmében, az itt bemutatott képek pedig a magyar falfestés műremekei.

(=)

Egy debreczeni polgár jelleme és szépgondolkozása a kuruczvilágban.

Valamint a nap fényének jelenléte élénk színeket idéz elő a növényvilágban, virágok és gyümölcsökben mutatván hatását; ellenben a naptalan sarki vidékeken még az egyszerű zöldszin sem áll elő: oly hatással volt a debreczeni református collégium, e város világítótornya, az itt lakó polgárok lelkületére, mert érzelmét és gondolkodását ugy alakította, hogy az másoknak is fényeskedjék, virágjában és gyümölcsében az utókorra is megmutassa jótékonyágát.

Debreczen városának egy becsületes polgára (honestus civis), — mert abban az időben ez a czim „becsületes” a legszebb czimek egyike volt — nemzeti Báthori Szabó András lelkébe kívánunk 200 év után bepillantani, midőn e sorokban ismertetni kívánjuk, mily érzelem hevítette és mily gondolkodás irányította e város polgárainak egynémelyikét oly korban, midőn a legszomorubb események dúló és pusztító hatása alatt nyögött a haza, a magyarság és e város. Szabó András feleségével Szücs Annával saját házában élt és lakozott a mai Piacz-utczán,

a kistemplom mellett, mely ház kis kerek ajtóval kétfelé volt választva és kalmárboltokkal ellátva, — szomszédja levén a Kardos háznak a város boltja mellett. Végig szemlélték sokszor könnyező szemekkel a hazát és várost ért megrendítő eseményeket. Éltek delén bontotta ki a nemzeti küzdelem lobogóját a vezérlő fejedelem II. Rákóczi Ferencz, maga e nemes város is hazafiasan csatlakozott a mozgalomhoz. Ime 200 év után a „nemzeti követelmények” e lendítő hatásu korszakában ismétlődik a nemzeti szellem erélye. A szabad királyi városnak a nemzeti követelmények mellé csatlakozása magára vonta az ellenfél romboló támadását. A német tábor megrohanta e várost és szomorú pusztításokat követett el; a német tábor 1705 október 21-én vonult be e városba, előle a vagyonos polgárok elmenekültek Tokaj felé; elmenekült a diákság is, ékesség nélküli és pusztá lőn a collégium. A második futás Rabotin osztrák tábornok közeledésének hírére 1706 aug. 2-án történt, amikor a menekülő diákság Beregszászba vonta magát ideiglenesen. A harmadik futás

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt *fehértanú gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.*

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

ugyanazon év vége felé történt és ismét menekülni kellett Pallás zöldes táborának Szatmár felé. Szétszórattak a tanárok s tanulók egyaránt. Az egyház és iskola sorsa, mint a szenvedőnek látása, a jó szívet erős mozgásba hozta a derék házaspárt, és részint a nemzeti küzdelem országos leverődést maga után vonó hanyatló óráiban; részint életpárjának végső betegségében Szabó András, maga is hajlott koru, megtette első végrendeletét 1710 márczius 21-én, hitvesével együttesen megemlékeztek szép adományukkal szeretetök tárgyairól.

Első hitvesének halála után új házasságra lépett Mészáros Annával, aki túl élte őt. Nemsokára a férj maga is érezvén élete végének közeledését: újabb végrendeletet tett 1716 okt. 23-án, melybe az első végrendeleti intézkedéseket is fentartva, még dusabban nyilatkozott meg a debreczeni polgár egész lelki valója. Erőtlenkedő állapotában, de csendes és helyén levő elmével, házához hivatván polgártársait, u. m. Lévai Istvánt, Komáromi Istvánt, Szenttamási Istvánt, Matolesi Sámuel, Kecskeméti Andrást és Ábrány Istvánt és végleges akaratát írásba foglaltatta.

E kettős végrendeletből tündöklik ki, minő érzés hevitette és minő gondolkodás irányozta e debreczeni polgár lelkületét ama kurucz korszakban. A szülőváros, a református egyház, a templom, a collegium, a diákság, a tudomány, az árvák és a szegények valának azon tárgyak, a rokonok és hozzátartozók mellett, mikre és kikre kiterjedt egész életében táplált vonzalma és haldokló pillanatában ezekre szegezé az élettől bucsuzó szemeit. Vallási nevelésénél fogva semmiféle közvetítő alapok, vagy képzelt régi lények nem zavarják elméjét, hanem puritán jelleménél fogva egyedül istenre

és a tényleg létező helyzetre tekint és úgy nyilatkozik meg szabad akarata és rendelkezik a végrendelet akkori sajátos kifejezésével „akármi névvel nevezendő induló és indulatlan javairól“, következőképen:

Elsőben is mindenek felett istennek véle közlött lelki és testi áldásairól emlékeztvén, hálaadatossga jeléül, az isten szent tiszteletének előmozdítására u. m.: a kistemplomnak megújítására vagyonaiból 6000 frtot rendel és házának a kistemplom felől való részén levő boltoknak évi jövedelmét; házának másik részét boltjaival együtt a városnak hagyta.

Továbbá ekkor folyván Debreczen városának nagy és érdekes küzdelme a magyar bibliának kinyomatása tárgyában a jezsuiták hatalma ellen, a bibliának már munkában levő kinyomatására 500 frtot rendelt. (Még akkor a bibliát a magunk költségén és így önerőnkől kívántuk nyomtatni, egyesek is áldoztak e czélra: ma már külföld nyomtatja részünkre; itt volna ideje, hogy visszavegyük régi erényünket s miként hollandi testvéreink tettek, visszavennők magunk kezébe szent könyvünk nyomtatásának és terjesztésének szent ügyét.) Ugyancsak egy pontban a tudományos czélt is szolgálni akarván, a külső ispotálybeli tiszteletes Váradi Sámuelnek mostani munkájának kinyomatására rendelt 30 frtot. Abban az időben előkelőink erénye volt a tudományos munkák szerzőit oda segílni, hogy könyveiket világra bocsáthassák; irodalmunk majdnem tiszszerte szegényebb lenne a reformáció óta, ha a buzgó világiak áldozataikkal nem támogatták volna a komoly írókat.

Külön pontban emlékezik meg e nemes városban levő református collegiumról, nevezetesen: 1000 frtot hagyott

Uri és női kalapokat

készít s átalakít BÉKÉS LAJOS kalapos műhelye Debreczen, Piacz-
utca 44-ik szám. — (Az udvarban.)

alapul, hogy annak kamatjából segélyt nyerjenek a végzett tanulók, kik érdemeseknek találtatnak, hogy a külföldi erős református nemzetek főiskoláit, egyetemeit, tudományuk öregbitése céljából meglátogassák és az ott nyert tapasztalatokat itthon érvényesítsék; 500 frtot pedig a collégium közönséges szükségére rendelt. Ez utóbbi intézkedés szintén kiváló értékű, mert az ily hagyományok magának a collégiumnak vagyoni erőben gyarapodását emelik; a tanulók, tápintézet és ösztöndíj alapok nem fordíthatók magának a főiskolának közvetlen javára, sem tanzsékek fentartására; a végrendelezők tehát ezt is szem előtt tartotta.

Nem feledkezett el a nagyobb és kisebb diákok napi szükségéről sem: 220 frtot rendelt a szegényebbek közt kiosztásra.

Érdekes része a végrendeletnek, hogy a tiszteletes praedicátorok és professorok méltatása és buzdítása is kifejezést nyert, midőn részükre 285 frtot hagyott; egyuttal megemlékezett a kántorokról is 120 frt hagyományával; ugyszinte a leányiskolabeli tanítókról 40 frttal.

De az Ur parancsa szerint a szegényeket sem hagyta ki jóltevősege keretéből, hagyván az ispotálybeli szegényeknek, az utczán nyomorgóknak és a kis iskolákba járó szegény árváknak 140 frtot.

Végrendelete hátralevő, mintegy 12 pontjában atyafiairól, rokonairól és azok maradékairól gondoskodik arányos hagyományokban. Végre a hagyományok kiadatása után fenmaradt a mai nyelven ingó és ingatlan vagyonnak nevezett javakat „öregségében és erőtlenségében hűségesen, tisztességesen gondját viselő és kedvét kereső kedves feleségére“ hagyta, úgy, hogy „senki

azoknak birodalmában meg ne háborithassa“ és azzal szabadon rendelkezék; elhívén, hogy jövendőben felesége sem leszen feledékeny isten dicsősége előmozdításáról.

Alig egy hó mulva a szép lelkű polgár visszaadta lelkét teremtetőjének és a városi hatóság, praedicátorok, tanárok, diákság és polgártársai résztvevő jelenlétében temettetett el november 19-én.

Debreczen város főbirája és tanácsa 1717 márcz. 20-án hivatalos pecsét alatt adta ki bizonyítványát, hogy az özvegy Mészáros Anna a közczélra tett hagyományokat a végrendelet első 17 pontjában elősoroltatott teljesen és minden hiány nélkül „az, kinek az hova illet, ki fizette és ki adta“.

E két végrendelet részben eredetiben, részben másolatban, a collégium levéltárában mind e mai napig kegyeletesen őriztetik és fentartja a széplelkű polgárnak lelki képét. Hol nyugosznak porai, Debreczen nagy temetőjének melyik hantja alatt, majdnem 200 év után, azt senki nem tudja. A volt fejfája, vagy tán sirköve, az is elromlott. Elpusztulnak a sirdomb márvány kövei időök multával; elfogynak igen sokszor a leszármazó ivadékok is és nem marad senki közölük, ki koszorut helyezne a sirra. De ime, a végrendeletet tartalmazó papirlevelek tovább tartanak a tündöklő márvány oszlopoknál, mert az egyház és iskola, mint öröklő intézmény, hiven őrzik az értük élt és róluk megemlékezett hű fiaiknak neveit; hagyományuk pedig, mint alkotó rész, fenmarad, erejét és dicsőségét hirdetvén az áldozatnak. Szolgáljon ez emlékirat lelki koszoru gyanánt a derék egykori polgár Szabó András emlékezetére!

Balogh Ferencz,
főiskolai hittanár és levéltárnok.

Uri öltönyök tisztítását

kifogástalanul teljesíti

HRABÉCZY ANTAL

RUHAFASTÓ ÉS TISZTÍTÓ INTÉZETE

Debreczen, Széchenyi-utca 42.

Tűzesetek.

Irta: Frank Zoltán.

Már én nem tehetek róla, még ha ki is nevetnek érte, de én nem úgy képzelem a „tűzeseteket“, amint azt a nagyérdemű közönség a lapok riport-jából megszokta:

— „Városunk szokott csöndes nyugalmát az éjjel kürtök éles sikongása és a harangok rémes kongása verte fel. A Gyöngyvirág-utcában — „ebben az általunk rég jelzett tűzfészkekben“! — a 364. számú náddal fedett ház eddig ismeretlen okból kigyult. A ránk zúduló veszélyt, ismert erélyű rendőrkapitányunk és derék tűzoltóparancsnokunk gyors és biztos fellépése háritá csak el stb“.

Nem én! — Nem így képzelem. Ez nagyon materiális szagu. Szalma, zsinde-ly-ropogás, korom, réműlet, eszeveszett futás és jajgatás, erélyes rendőrség, nagybajuszu tűzoltó parancsnok, haranzúgás, szivattyu-recsegés, vízfordó koszik robogása, kopasz, szenes falak égnek meredt tekintete, elhamvadtt piezi fecske- és lomha gólya-fészkek...

Pusztulás!...

Legfeljebb „saját élete veszélyeztetése“ mellett szerez belőle valaki egy kis érdemkeresztet, vagy gazdagszik meg belőle egy-egy fakereskedő.

Az én tűzeseteim színhelye nem az „alvég“, a „Gyöngyvirág-utca“, hanem a város szívében van, hol emeletesek a házak, — az ablakon csipke, jutta vagy gobelin függönyök vannak; a parkettet pedig lakkal és nem sárgafölddel vonják be.

Az én „gyujtogatóim“ is éjjel járnak, habkönnyű rózsaszín és krém-színű mouslin-ruhákban, égszínű, ten-

gerzöld vagy bogárfekete szemekkel; Karneval hercege Ő fensége parancsnoksága alatt.

A tűzoltóimnak az uniformisa pedig frakk és pörge bajusz. Szolgálati idejük a 24. évtől a 35-ig bezárólag; addig parancsnokuk az a bolondos istenke „Ámor“; azontul már csak „számfeletti“ állományba kerülnek.

Az én „tűzeseteim“ alapeleme nem a kénes szagu gyufa, a petróleum illatu materiális csóva; óh dehogy!

Virág-, parfüm-illatban, gödrös arcban, rózsás ajkban, csengő kaczagásban, kívánatos kereksgű karok, égő, villogó szemekben és hullámozó keblekben megbódult szív; aztán családi összeköttetésekben, emeletes házak, dus vetésű földeken, részvények és tőkepénzekben elkalandozó ész, ez a materiálishan alkotott és pszichologiai nagy (?) jelnek fenntartott két érthetetlen dolog az okozó eleme.

És az én „tűzeseteimnek“ most lesz az ideje, mikor a ropogó araszos hó és az eresz alatt csüngő jégcsapok biztos villámháritói a Gyöngyvirág-utczáról szóló riportoknak.

Most, most a bálók idején, ezeken a keresve-keresett, állandóan fenntartott és szabadalmazott tűzfészkekben!

Bál!... idealizmus és realizmus ölelkező tere; de sok bűnöd van már büntetlenül!

*

A rojtos szélű, vaskos, Mátyás-korabeli Korvinalapokhoz hasonló, esinos nyomásu, divatos meghívók mára hirdették az idény legelegánsabb bálját, a „megyei bált“ X. megyében.

Lőpor-árulás! Bészler és Dávid vaskereskedésében

Debreczen, Piacz-utca 7. szám.

A megyeház nagyterme valami furesa képet mutat. Ott, hol ő méltósága a főispán trónol, ma szerepsere van, ő méltósága a főispánné bálanyai minőségével.

Az ellenzéki sarok cigányoknak van berendezve s köröskörül a mame-lukok ülőhelyei, a „gardedames“-ok helye.

A névre szóló meghívottak az oszlopesarnokban sorfalat álló, diszbe öltözött huszárok között vonulnak fel, míg fent az előcsarnokban a frakkos ifjuság vezet be a bálterembe, a lehető kellemmel megáldott, vagy azt mutató uri társaságot.

Két óra múlva már a sürgő-forgó párok bontják föl a kimért, eleinte fesszesen induló mulatságot.

S mikorra a szünőrának vége, már hangos az ősi, sérelemnek orvoslása iránti intézkedések szónoklataihoz szokott terem a „*hogyan volt! Soh'se halunk meg!*... „*Még egyszer Samukám!*... felkiáltásoktól.

Elemér ur — a főispáni titkár — különös elemében van. A soupe csárdást hatszor ujrátzza meg s Aliz szívesen mosolyog mellé szemébe, hogy „*Soh'se halunk meg!*“.

A gardes-damok összenéznek, sutognak is valamit egymásnak a legyező mögött, a leányok táncosaik vállán át nézik ezt az igazi tánczot, a hivatalos tánczos párok illő „*lassu!*“ mellett gyönyörködnek mellé.

Aliz mamája mosolyog, az öreg urak a kvaterka és csendes mellől az ajtó közé gyűlnek s úgy nézik a nyüzsgő, ifju életet, különösen azt a lelkes tánczot.

— Aliz! elég lesz — szól a mama aggódva.

— Csak még egy-két fordulót, mamám.

— Csak, csak... mondja Elemér is.

Aztán bekaesint a téli hajnal az ablakon. A tánczverte por a napsugár irányában játsz felhőt képez. A frizurák szétbomlottak, gallér leizzadt s a leányfejekről s gomblyukakból a virágok sajátos helyeserét rendeztek.

Egy-egy csipkekendő elveszett, néhol a legyező is.

No majd — megkerül.

Lent fogatok előrobogása hallik. A téli hideg közelebb vonja egymáshoz Elemért és Alizt, amint karonfogva fogatukhoz kíséri.

A mamának egy kézcsoók, a leánynyal még egy kézcsoók, a szemeknek még egy villanása...

Jó reggelt!... Szép álmokat... A hajnali konyak mellett pedig elvonul az éj képe.

Ez a leány szép volt, szebb volt mint — a többi.

Fiuk! Jó éjszakát...

A szikra gyújtott. Tűz van!

*

Megtörtént az első fesszes vizit is.

A szalonban fogadták.

Mikorra a bál élményei, a tél mulatságai, színház és mindennapos történet letárgyalva lett, megjő a papa is.

Távoztában aztán kap Elemér ur egy illatos havanna cigarettát és egy szabadjegyet oda, hozzá...

— Legyen szerencsénk máskor is!

— Ha megengedik!?... S Alizra néz.

A mama könnyedén biccent. Aliz nem szól, csak a szeme beszél.

— Magának — igen!

És aztán a ma, holnap és minden nap között oly rövid lesz az időköz, mint az ut a fesszes szalon zsölléjétől a családi ozsonnázó asztalig és a bizalmas kottaforogtatásig.

Nem kell hozzá csak a ma, holnap és mindennap... Azután elcsattan az

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt *fehértű gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.*

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

első csók és hibásan lett fogva az első akkord.

— Szeretem! .. suttogja Elemér. Szeret?...

A szomszéd szobában uzsonnához teritenek.

— Aliz, az utolsó akkord nem volt jó.

— Jó volt, jó volt, kedves mamám! S elcsattan a második csók is s hibás lesz a második akkord is.

— Szeretlek, Elemér!...

— Megint hibás volt, Aliz! Gyerekek uzsonnához, sötét van már a játékhöz.

S elcsattan a harmadik csók is, hogy nem igaz, hogy nincs sötét, hogy hajnalhasadás van.

A tűz lángot vetett.

*

Az 500 drb aranysegélyű meghívó szétküldetett rokon, ismerős és jó barátoknak széles e hazában.

Jutott belőle a fővárosi és helyi lapoknak is, tudja már mindenki, akit illet és nem illet, hogy Aliz és Elemér X. hó 15-én esküszik.

A közönség fényes, az örömszülők boldogok és a fiatal pár (a mint dukál) megilletődött boldogságban uszott.

Elemér ur hat heti szabadságot kapott s a kaszinói szöglet-asztalnál székelő tarokk-partie megüresedett helye betöltetett — legalább ideiglenesen — az ezredorvossal.

A nyolczadik hét végén megtörténtek az első látogatások.

Aliz ő nagysága boldogan suhogtatta az első uszályos — nyers selyem ruhát.

Aliz ő nagysága — asszony.

Elemér ur — férj.

A tűz pedig — lokalizáltatott.

*

Aliz ő nagysága viruló asszony, még csak 30 éves. A legnagyobb kis

leánya — Adél — 12 és Elemér ur már 40.

Aliz ő nagysága még szeret szórakozni s azért van szüksége Adélkának a koresolyázásra.

Elemér ur ellenben nagyon őhajtja az előléptetést s így beáll újból tarokk partnernek, a főispán ur ismert szekaturájú társaságában.

Bámulja türelmét az egész város Világos, előlépni akar. Másként nem lehet.

Aliz ő nagyságát tehát a főispán ur unokaöccse — egy vadász főhadnagy — kíséri a jégre s tanítja egyuttal a kis Adélt koresolyázni.

És tavaszra elő is lépett Elemér ur.

A tűz pedig — a szomszédba esapott!

*

A főhadnagy ur, saját kérelmére (Aliz ő nagysága tudta és akarata nélkül) áthelyeztetett.

A megye-bál ez évben is meg volt, itt készült bemutatni nagy leányát Aliz ő nagysága.

A báli ruhákat egyszerre hozatta magának is s a leánynak is.

Nem sok volt közte a különbség, az övé csupán kissé volt komolyabb.

Utolsó előtti este felpróbálta, a leánya segíté felölteni; belenézett a tükkörbe s egyszerre, együtt látta magát benne — a leányával.

Megfordult, megölelte, megcsókolta s másnap — sötét, csipke-díszes ruhában jelent meg,

A tűz kialudt!

Jó éjszakát!...

*

A soupe-esárdás alatt pedig felhangzott: „Soh'se halunk meg“!

Aliz ő nagysága pedig czukros narancsot szopogatott s csak azt mormolta:

Dehogy is nem, meghalunk...

Legjobb szabásu uri fehérneműeket és kelengyéket mérték szerint készít BÉKÉS LAJOS divatüzlete Debreczen, Piacz-utca 44-ik szám.

Dankó Pista temetése.

Zúgnak, búgnak a harangok, keseregve, sirva,
A legelső cigány primást most teszik a sirba.
Koporsóját, aki látja, ejt rá egy-egy könyvet :
Szegény Pista, Dankó Pista, nem muzsikálsz többet !

Hej, pedig be sokszor sirtunk szomorú nótádon !
Be sokszor megvigasztaltál, — az Isten megáldjon.
S lelked addig csókolgatta a sok édes dallam,
Amig gyöngye, beteg szived elégett a dalban.

Nagy ur lettél, ime most már néked muzsikálnak,
Gyászfényes hegedűkből siró dalok szállnak.
Száz szál cigány a nótádat szomorún cifrázza, —
Jaj, háthogyha meghallanád s fölbrednél rája !

Fölbrednél, és azután, hegedűdhöz kapnál.
Meghidegült ujjaiddal a húrokra csapnál —
S ahány nóta van még benne, mind elhuznád sorba,
Hogy a föld is felkaczagna, az ég meg zokogna.

Hej! nem ébred Dankó Pista, nyugszik, alszik mélyen,
Virágokból van megvetve fejealja szépen.
Elszakadva, összetörve hallgat szárazfája...
Odatették szive fölé a koporsójára.

De nékem úgy tetszik, mintha hegedűje szólna,
Mintha benne sirna most is az a sok szép nóta ;
S mintha minden felzokogó, bánatos sohajba
Szegény Dankó Pista szive újra megszakadna.

Baja Mihály.

Debreczen az őskorban.

Hogy azon területet, melyen ma Debreczen város és határa fekszik, kik birták az ősidőkben, arról sem történelem, sem szájhagyomány nem tud semmit. Hiszen még arról sincs, vagy alig van írott emlékün, hogy azon falvak, melyeknek összeolvadásából alakult a debreczeni nagy határ, mikor pusztultak el. Pedig a mai pusztarészek, milyenek : Zám, Mátá, Ohat, vagy Gut, Haláp, Bánk stb. hajdan mind virágzó községek voltak s nem

is egyszerre pusztultak el, hanem lassanként ölte vagy üzte ki belőlük a lakosságot a háborus idők vihara. A gazdátlanul maradt határt azután az őseréjében megtörhetetlen Debreczen esatolta magához és bírja ma is, ki tudja hány század óta.

Ezekről legalább szájhagyomány emlékezik, hanem arról, hogy eleink beköltözése előtt kit uralt e tájék, legkisebbet sem tudunk.

Nagy emlékü lelkészünk, Révész

Csipkefüggönyök tisztítását

— a szélék elbongálása nélkül, kifogástalanul teljesíti

HRABÉCZY ANTAL

ruhafestő és tisztító intézete Debreczenben,
Széchenyi-utca 42. sz.

Imre, 1859-ik évben kiadott „*Etel-laka*“ czimű munkájában, Attila hun király birodalmi székhelyét Debreczen, Böszörmény és Ujváros közé helyezi; támaszkodván az akkori görög császár, II. Theodosius követének, Priszkos Rhetornak utleírására, ki császársja megbízásából Attilához követségbe jött és ezen utját leirta.

Hazai és külföldi tudósok ezen utleirást többféleképpen magyarázzák s annak folytán a nagy hun király székhelyét többfelé kutatták. Révész Imre azonban ezeket nagy tudással czáfolta és okiratokra, valamint száj-hagyományokra támaszkodva kimutatta, hogy a keresett székhely nem lehetett másutt, mint Debreczen, Ujváros és Böszörmény között azon tájon, melyet a böszörményi határ Debreczen felől eső részén a nép ma is *Etelvölgyének* nevez.

Szó sincs róla, hogy akár a Révész Imre, akár más hazai tudós következtetéseit tekintjük, mindenikhez sok szó fér; aminek oka az, hogy Priszkosnak ezen utleírása nem maradt az utókorra és amit ebből tudunk, azt a később élt, biborban született Constantin császárnak egy munkájából tudjuk, melybe pedig a Priszkos utleírása csak töredékesen lett felvéve.

Hogy pedig ez a vidék a régi korban is lakott hely volt, sőt hogy itt, ezen a környéken a történelmet megelőző időben valamely népnek már állandó lakása volt, annak többféle bizonyosságát találjuk.

Ezelőtt mintegy 5 évvel, városunk egyik polgára a Halápon levő birtokán szőlőt telepített s földforgatás közben a munkások ott egész sor urnát találtak, melyeknek legnagyobb részét összetörték, úgy, hogy a későn értesült

tulajdonos alig tudott azokból egy párt épen megmenteni. Szóval, ezen a helyen egy egész urna-temető van, még pedig az urnák alakját, gyártási módját tekintve, azoknak készítői nagyon régi korban lakhattak itt.

Hogy ezek a népek, melyek itt tanyáztak, sokáig tartózkodtak e vidéken, bizonyosága annak a temető terjedelmessége és a rendszeres, sorban való temetkezés. Más kérdés, melyet megvizsgálni módunkban nem volt, hogy vajjon ezen urnák körül, vagy azokban voltak-e csont, vagy egyéb maradványok; így a kort, melyből e sírok valók, még hozzávetőleg sem lehetett meghatározni.

E szőlő aljában egy széles vízmeder huzódik el, mely abban a beláthatatlan időben bizonyára nagyobb folyóvíz volt, mert még ma is, hóolvadások idején nagy víztömeget foglal magában. Ez a folyó megvédte az egész lakott telepet a váratlan támadásoktól; bő anyagot nyújtott a halászatra, sőt ha már akkor is létezett ottan körül az erdőség, a vadászat is eredménynyel járhatott.

Másik bizonyosága annak, hogy ez itt a régi korban lakott hely volt: az ugynevezett „nyulasi lelet“.

Városunktól északnyugatra ugyanis a nyulas laposán, a honvéd barakk és a lóversenytér között, utász katonák sánczolás közben több csontvázat találtak. Mihelyt ez tudomásomra esett, siettem a helyszínére.

Első tekintetre látható volt, hogy itt egy rendes temető van. A csontvázak egyenlő mélységben (1½ méternyire), egyenlő távolságban fekszenek keletről nyugatra huzódó sorban. Koporsónak semmi nyoma, de fibulát, nyilhegyet, pereszlent és egy kés-forma eszközt találtam. Ugy ítéltém, hogy

Teljes konyhai berendezések

☞☞☞☞☞ legolcsóbban beszerezhetők ☞☞☞☞☞

BÉSZLER és DÁVID

vaskereskedésben

Debreczen, Piacz-utca 7. sz.

ezen sírok a középkorból erednek, de — hogy ne tévedjek — felküldtem a talált dolgokat Hampel Józsefnek, az orsz. muzeum régiség osztálya igazgatójának, ki is válaszában megerősítette véleményemet s egyuttal — mint az orsz. régészeti társulat tagját — felhívott a kutatások tovább folytatására.

De hát az ilyesmihez pénz kell. A városi tanács utalványozott is a nyomozásra néhány forintot, melyből aztán 8 sirt bonttattam fel. Majd Hampel ajánlatára végzésileg is megbízattam a város határán leendő kutatások eszközzésével, igérvén, hogy a következő évben nagyobb összeg lesz a

város költségvetésében erre a célra előirányozva.

De azóta, bár több év telt el s bár többször kérdést intéztem e tárgyban, azt a választ nyertem az illetékes helyről, hogy az ásatási költségekre nincs fedezet.

Pedig meglehet, hogy ezek a nyulási sírok talán éppen Attila népének sirjai; hiszen közel fekszenek *Etel völgyéhez*; az is bizonyos, hogy ezek a régiebb középkorból származnak, tehát éppen a hun bevándorlás idejéből. Ki tudja, egy rendszeres kutatás mit derítene itt ki?

Péter Gábor.

Az Ördögárka.

Irta: *Vántsa György.*

Anépvándorlás korából fennmaradott történelmi emlékeink száma nagyon kevés, az évszázadok és évezredek viharai nagyrésztben megsemmisítették azokat.

Irott történelmi emlékeink alig vezetnek vissza a múltba, egy ezredévre, mely okból arról, hogy egy ezredévvél ezelőtt mi történt ezen a földön, ahol most élünk, csak a kutatók hozzávetőleges következtetéseiből és találgatásaikból, amiket a föld méhében talált tárgyakról olvasgatnak le, tudunk, sejtünk valamit az őskorról.

A népvándorlás barbárkori emlékeit a történelmi emlékek kutatóinak ásói és csákányai hozták napvilágra ama nagy könyvből: a földből, melynek rétegei mindenütt tele vannak az egykor rajta élt népek millióinak történelmi emlékeivel. De nemcsak a föld felső rétegei rejtgetnek barbárkori emlékeket keblükben, hanem a föld felszíne is rakva van e

kor történelmi emlékeivel, melyeket ugyan megviselt az idők vasfoga, szétrombolt az egymást követő népek millióinak áradata, mindazonáltal még ma is található, habár szétduzzadt romokban is, sok oly emlék maradványait, melyekről a kutatók serege, ha következtetések után is, leolvassa és azokból egybeállítani törekszik az abban a korban élt népek történetét.

A népvándorlás barbárkori emlékeinek egyike az az árok is, mely Ördögárka néven hazánk tiszántuli részén Ároktő-től Orsováig végig vonul.

Nem célom, mert az adott tér nem is engedi, hogy a népvándorlás barbárkori emlékének e hatalmas földépitményét Orsovától Ároktőig megismertetni, csakis Debreczen sz. kir. város területén, illetve határán végig vonuló s még ma is igen sok helyen csaknem teljes épségében feltalálható részéről felvett

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt *fehértű gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.*

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

kutatásaim eredményéről számolok be; megemlékezve az árok nevérl, czérljáról, a talált tárgyakról és a hozzá füzött mondákról.

Az ó-korban éló népek minden oly munkát, mely méreteinél és kivitelénél fogva az emberi erőt felülmulónak látszott, az ördög munkájának tulajdonítottak, ezen emberfeletti alkotások közó sorozták azt a hatalmas tagozatu földépitményt is, mely nem árok, hanem egy hatalmas töltés, mely bizonyos terv szerint emeltetett s mint ilyen, maradványaiban is mutatja, hogy azt az óskor népei meghatározott czéllal építették. Miután e földépitmény nem árok, hanem töltés, neve sem magyar eredetü, hanem török és ebból a két szóból származik: *kom*, *kum*, annyit jelent: *homok*, és *arka* török szó azt jelenti: *hát* és ebból a két szó összetételéből lett *komhát*, vagyis a mint a nép ejti ki: *homokhát*. A török *kum* szóból, tájszóvási változat folytán lett a *hunn* s így a székelýföldön elvonuló árko *hunn-árok*-nak nevezik. Benkó József, Erdély nagynevü történetírója, munkájában *Tsösz-árka* néven említi; ugyanis ezt mondja: „...ad meridionalis terrae Sicolorum fines, a terreno pagi Réty, sedis Sepsi, Tsere-Domb nominato, incipit fossa arte facta et Hon arka (vulgó Hom árka) adpellata, transitque per silvestrem tractum pagi Magyaros (ubi cadem fossa *Tsösz-árka* vocatur)“. A Csösz-árka elnevezés sem magyar, hanem szláv eredetü és pedig csrtsz = csersz szláv szóból és a török arka szó összetételéből lett *Csösz* vagy *Csörsz-árka*; s miután a csersz szláv szó magyarul ördögöt jelent és a magyar is megtartotta a török arka szót, lett belőle e földépitménynek a magyar neve *Ördögárka*, helyesebben *Ördöghát*.

Hogy e népvándorlás korából való

földépitmény, mert hogy ezen alkotás abból a korból származik, azt az óskor kutatói a benne talált tárgyakról minden kétséget kizárólag megállapították, hogy mely népfajnak a műve és minó czéllból lett építve? azt csak következtetésekből lehet hozzávetőlegesen megállapítani.

Hogy az Ördögárkát nem a szlávok építették, bár a neve szláv eredetü, azt maga az oknyomozó óskor története bizonyítja, mely bár homályosan ugyan, de minden kétséget kizárólag említést tesz arról is, hogy itt a szlávok előtt más népfajok is éltek. Hunn eredetünek sem mondható ezen töltés, bár neve és az árok mentén levő emberi kezek által emelt s tervszerüen láttani összefüggésben levő halmok elnevezései és a később keletkezett közeli helységek nevei, a melyek azonban ma nem léteznek, mint például: Gécs-, Bajnok-, Sós-, Czipó-, Derzsi- stb. halmok nevei arra engednek következtetni, hogy a Hunnok is voltak egykor e föld lakói, mindazonáltal e töltés még sem Hunn épitvény, mert az ezen töltésben talált római sírok és azokban talált Diocletian korából való aranyérmek azt bizonyítják, hogy az Ördögárka keletkezése jóval korábbi, mint a Hunnok itteni letelepülése.

Az ezer évvel ezelőtt itten hazát alapított magyar nemzet műve sem lehet, mert azt igazolja III. Béla Névtelen jegyzőjének ama rövid feljegyzése is, melyben az Ördögárkáról, mint már létező homoktöltésről emlékezik meg.

Kik és mi czéllból építették tehát az Ördögárkát? Mielőtt e nagy kérdésre a következtetések nyomán a megnyugtató feleletet megadnók, tisztába kell jönnünk azzal az iránynyal, melyet a népvándorlás kezdete és tartama alatt az Ázsiából kiözönlő népek milliói követtek.

URI DIVAT-UJDONSÁGOKAT ajánl minden idényre
BÉKÉS LAJOS Debreczen, Piacz-utca Dr. Ujfalussy-ház.

A hagyományok, mondák és a földben, meg a földszinén talált történeti emlékek nyomán végzett kutatások eredményeként tett feljegyzések kétségtelenül megállapítják azt, hogy a népvándorlásban részt vett népfajok mindenike a Volgán átkelve, egész hazánk természetes határáig — a Kárpátokig — nyugati irányt követtek s miután azok

területére a népvándorlásban részt vett különböző népfajok s a Tisza és Duna termékeny, mint ilyen, barmaik fentartására igen alkalmas területet hatalmukba kerítve, elűzték a rajta élő népeket: a keltákat, góthokat, alemanokat stb. stb. néptörzseket, sőt, megtörték a rómaiak uralmát is.

A népvándorlás útja a Kárpátoknál

RÉSZLET AZ ÖRDÖGÁRKÁRÓL A „BÁNK“ NEVŰ ERDŐSÉGBEN.

mindenike nemcsak családját, hanem barmaid és egyéb ingóságait is magukkal hurezolták, pihenőt a *Volga*-, *Don*-, *Dnieper*- és a *Szeret* folyók termékeny völgyeiben tartottak, ahol barmaid fenntartására kitűnő legelőket találtak. Ezt az irányt követték később az avarok, hunok, magyarok s később az utolsó keleti népáramlat: a tatárok is.

A Kárpátokon az egyedüli átjárón, a Vereckei szoroson jöttek be hazánk

irányt változtatott, a mennyiben Vereckénél délnyugati, később Zám-nál déli irányt vett s azt megtartotta Orsováig. Ha már most az utirányt követve megvizsgáljuk azon területeket, mely mellett elvezet, azt találjuk, hogy a népvándorlásban részt vett népfajok mindenike, a maga és magával hurezolt barmainak szükséglete kielégítése céljából, mindenütt a nagyobb folyamvidékek termékeny rónáit kereste fel s hogy ezt

Egyenruhák tisztítását

kifogástalanul teljesíti **Hrabéczy Antal** ruhafestő és tisztító intézete Debreczen, Széchenyi-utca 42. szám alatt.

tehessék, a folyamvidékek lápos és ingoványos helyeit az által tették megközelíthetővé, hogy az említettem irányban hatalmas töltést készítettek, melynek még ma is épen levő részei 40—45 méter szélesség között váltakoznak. Ismerve a czélt, mely a népvándorlás barbár népeit e kóborlásukban vezette, megáll az ebből elvont következtetésünk is, hogy az Ördögárka néven ismert töltés nem volt egyéb, mint közlekedési út. Ezen következtetésünk mellett bizonyít annak építési rendszere is, mely a következő: a hármás halmu töltés két árok között halad, a középső halom, mely ma is 8 mtr. sik felülettel bír, két oldalán 2—2 mtr. szélességben egy-egy terrász vonul el; a csekély magasságban kiemelkedő halom a vándorló népek barmai behajtására, a két terrász pedig a bevándorló népek gyalogjárójául szolgált. Ezen feltevéseink mellett bizonyítanak a középső halomban talált állati csontmaradványok és a nevezett terraszokban talált emberi csontok, kőbalták, obsidián nyilhegyek stb.

Az Ördögárka nevet viselő földtöltés azonban nemesak közlekedési utul használtatott, hanem védelmi eszközül is, mely feltevésünk mellett bizonyít első helyen az a kisebb árok, mely az Ördögárkával párhuzamosan halad s attól kelet-felé, mintegy 500 mtr. távolságban van; másod sorban ezt bizonyítják az árok mentén egész tervszerűen emelt s egymással láttani összefüggésben levő halmok nevei, melyek Órdomb, Órhalom, Órhegy, Strázsahegy néven ma is meg vannak, s nevüket azon hivatástól nyerték, melyre az alföld sik rónáin a védelem szempontjából feltétlenül szükség volt. Hogy minő emberirtó ádáz tusák vívattak ezen árok és halmok mellett, arról csak azok rögei tudnának felvilágosítani,

mert alig távolítunk el egy ásó nyomdoknyi földet, az emberi csontok egész halmazára bukkanunk.

Hogy kik építették az Ördögárka néven szereplő földtöltést? e kérdésre határozott feleletet nem adhatunk, mert oly sötét homály fedi, hogy azt áttörni a kutatók következtetései sem képesek. Feltételesen azonban kimondhatjuk, hogy az Ázsia belsejéből megindult hunok által maguk előtt üzött népfajok, talán a kelták, jázigok, kvádok, markomannok, alemánok műve lehetett, mert tény az is, hogy egyetlen népfaj sem igyekezett e művet, melyre feltétlenül szüksége volt, szétrombolni; ha feldulta is a mellette levő telepeket, sőt — amint maga a földépitmény és a benne talált történeti emlékek mutatják — az egymást követő népfajok mindenike javított rajta, épített valamit hozzá.

Ez a hely, melyen Debreczen sz. kir. város határa fekszik, a barbárkorban is kedvencz tartózkodási helye volt a népvándolásban részt vett népfajoknak. A Tisza árja által megtermékenyített rónák gazdag legelőkül szolgáltak a nomád-életet folytatott népek barmainak s hogy féltve őrizték e helyet, azt bizonyítja maga az Ördögárok nevet viselő töltés építési rendszere s azok a halmok, melyek mellette védelmi czélből emeltettek.

Biharvármegyéből a „Bánk“ nevű erdőségnél lép át az Ördögárka Debreczen határába és innen északi irányban halad a zámi pusztán lévő templom-romig, ahol északkeleti irányban Ohaton átvezet a Tiszacsegei határba, ahol a Tiszán átlép és Ároktő község határán egy templom-rom mellett egyesül Csörsz- és az Erdélyen délkeleti irányban átvonuló Hunárokkal. E három árok egyesülésénél keletke-

Clayton és Schuttleworth gépgyárának bizományi raktára
Bészler és Dávid vaskereskedésében Debreczen, Piacz-u. 7. sz.

zett község neve ezen árkok egyesülésétől származott.

Az árokról felvett és itten bemutatott kép a „Bánk” nevű erdőségben azon helyről van felvéve, ahol az Ördögárka Debreczen határába átlép. A kép baloldalán látható a hármashalom; a szabad tér a külső terrász mellett elvonuló árkot mutatja be, melyen messzire el lehet látni az árok mentén.

Az Ördögárkához tartozó külső árok Debreczen határán eddig követett rendszerét annyiban változtatja meg, hogy a főároktól nagyon távol van, amennyiben Apafája a nagyerdő nevű erdőségeken és az Ondódon átvonulva csak a Hortobágyon közelít ismét ahhoz. Ezen eltérés abban leli magyarázatát, hogy e hely a népvándorlás korában is a Tiszántuli vidék központja lehetett, mely feltevésünket igazolni látszanak azok az idők viharai által a föld színéről is eltörölt helységek nevei.

A tér szűk volta miatt e tanulmányom keretében nem emlékezhetem meg azokról a mondákról, melyek a Debreczen határán átvonuló s még ma is csaknem az egész vonalon feltalálható Ördögárkáról a nép ajkán élnek,

mint például Bánk urának, Ohat-herczegének, a Káldor testvéreknek stb. mondái, melyek a középkor szülötteinnek tekinthetők s mint ilyenek azt igyekeznek bizonyítani, hogy ezt a hatalmas földépitményt nem alkothatta más, mint az ördög.

Debreczen és vidéke őstörténetére vonatkozó egyetlen emlékét — az Ördögárkát az idő vasfoga itt-ott nagyon megviselte, de e hatalmas méretű és tagozatu barbárkori emléke sok helyen csaknem teljes épségében fennáll ma is. Igen helyesen tenné Debreczen sz. kir. város Tanácsa, ha ezen őskori emléket egy pár helyen, ha mással nem is, egy-egy klmtr. jelző oszloppal megjelöltetné és úgy magában az árokban, valamint a mellette levő halmokban ásatásokat eszközölné, mert meg vagyok győződve, hogy az ásatásokra fordított csekély költség busásan megtérülne a találandó tárgyakban. Megtérülne egyfelől a találandó tárgyak értékében, de megtérülne másfelől a róluk szerzendő történeti tanulmányokban, mert az összegyűjtött tárgyak szövetnekül szolgálnának ama kort borító homályban, melyről most csak következtetések után sejtünk valamit.

Messze földön.

Nagy hegyeknek ormán mélézva állottam,
Már az ég és a föld ölelköznek ottan.
Körüitem is felhő, alattam is felhő —
Madár is elfárad, amig ide feljő.

Állok a hegyormon, fényben, ragyogásban;
S hogy alant a völgyek titkait meglássam,
Kaczagó napsugár, tüzes csókot ontva,
Ködből szőtt fátyoluk vállukról lebontja.
Valami búbajos, varázsos ígézet
Szállja meg a lelkem, ahogy odanézek:
Zöldeskék ragyogó tükkörét kitarva

Csodaszép tó mosolyg a nap sugarára;
Hőfehér habkarja, gyöngyvel telerakva,
Szerelmes kedvesét hívja, hivatgatja...

Állok a hegyormon; ugy sajog a lelkem,
Epekedő vágygyal szívem teli-teltem.
Mélézva tekintek arra alá délnek
S elgondolom, amig sóhajtozom érted:
Hogy elhalaványul e tó nagy varázsa,
Mint homályos üveg fakó csillogása —
Ha Te most itt volnál, szemed mosolyogva
Tündöklő egével szemembe ragyogna!

Ifj. Rácz Lajos.

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt
fehértanú gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

5*

Kubelik házassága.

Egy bájos, legapróbb részleteiben is poétikus szerelmi idill emelkedik ki magasan az elmúlt év legérdekesebb történetei közül; két művészlélek szerelmi frigye, a melyet a romantika szelid fénye sugároz be s melyben egy kiváló szépségéről is híres debreczeni szép asszony menyasszonyi koszoruját a soha nem muló költészet szép fehér virágaiból füzte össze.

Ez a frigykötés a *Kubelik Ján* és *Csáky grófné Széll Marianna*, — most már *Kubelik Jánosné* házassága.

A világhírű hegedűművész, akit a magasan szárnyaló hír és dicsőség az eddig élő legnagyobb mesterek közé sorol s akit méltán tart a műkritika e század *Paganinijának*, bár játéka a varázslatos hatás tekintetében a *Paganiniénál* nem kisebb *Tartini* művészetéhez hasonlatos, — addig aratta a világhírű dicsőség soha nem hervadó babérait, míg az a nagyhatalom, mely az egymást megértő sziveket össze szokta hozni, ide nem vezérelte Debreczenbe, ahol csudás hegedűje mellett megszólalt végre a szive is. Az a sziv, mely koronás fők előtt is hideg és néma maradt a diadalmas körutak alatt, itt nálunk, szép Magyarország szívében megdobbant s hiába járta tovább a diadalok fényes utjait, nem tudott elefejtkezni egy szép magyar asszony csillagos szeméről, melynek tekintetétől mámoros lett egész életére.

Regényíró tollát megihlető probléma, hogy hír, dicsőség erejénél, ragyogásánál miért hatalmasabb a sziv tava-
szának hajnalhasadása, hajnalhasadásnak szelid napsütése.

Ennek a kis regénynek apró poétikus részletei azután a művelt világ

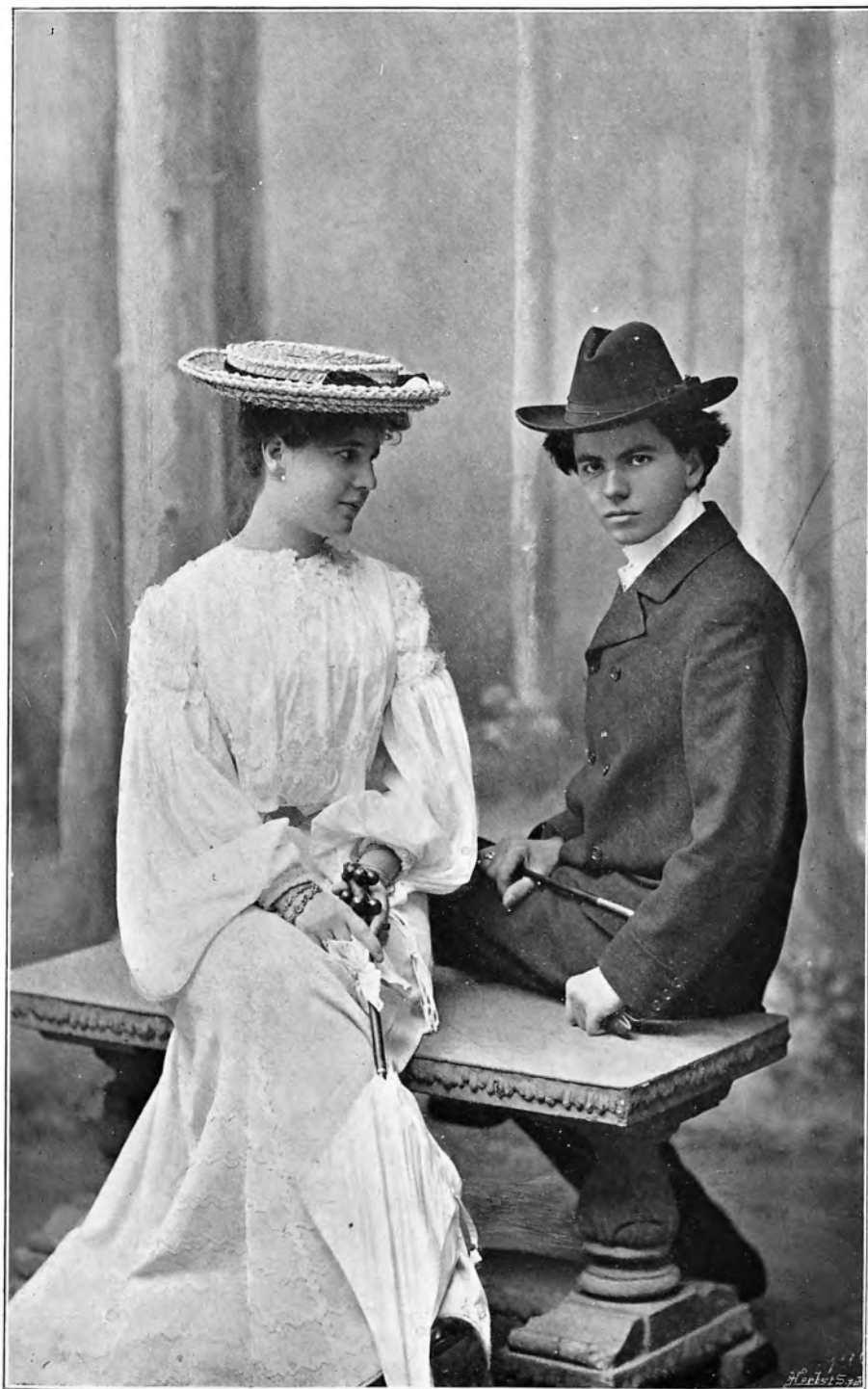
érdeklődését jó időre ide irányították Debreczenre, amelynek egyik legszebb asszonya előtt, a szerelem hatalmánál fogva, meghódolt az, akinek művészete előtt hódolva állott azt megelőzőleg s azután is mindenha az egész műpártoló, műértő világ. Így lett Debreczen az által híressé, hogy *Kubelik Ján*, a világhírű hegedűművész, nőül vette városunk egyik legbájosabb, legszebb asszonyát *Csáky grófné Széll Marianna* urasszonyt.

A nagyérdekességű művészházasság előzménye az volt, hogy bessenyei *Széll Farkas*, kir. táblai tanácselnök és jeles történettudós, abból az alkalomból, hogy *Kubelik Ján* 1890-iki művészi körutja alkalmával Debreczenben is hangversenyezett, nagyuri házában magyaros vendégszeretettel fogadta vendégül a kiváló művészt. *Kubelik*, — amit még soha sem tett meg azelőtt, — villásreggeli után a kitűnő hangulatok hatása alatt, hangversenyt rendezett s a finom lelkű fiatal grófnőt, aki maga is nagy művészettel játsza a hegedűt, rábirta arra, hogy egy kis bájos románczot eljátszának együtt.....

Pár perez múlva felsírt a két hegedű s a bűgő, szálló hangokban megszületett két művészlélek legszebb szerelmi valomása.

Ezt a szerelmi duettet azután a kiváló művész soha sem tudta többé elefejtteni s legnagyobb diadalai után is visszavágyott mi hozzánk. Vissza is jött egynehányszor s végül azzal a hirtel lepte meg a világot, hogy innen, a származását tekintve, messze idegenből vett feleséget, dicsőséget hozva nemesak Debreczenre, de általában mi ránk magyarokra, akik különben is méltán le-

Angol női ingblousokat mérték szerint készít **BÉKÉS LAJOS DIVATÜZLETE**
Debreczen, Piacz-utca 44.

KUBELIK ÉS NEJE.

(Langhans es. és kir. udvari fényképész marienbadi fényképfelvétele.)

hetünk büszkék szép leányainkra, asszonyainkra.

Hogy pedig ne legyen idegen rá nézve ez a szép magyar tájék s otthon érezhesse magát e sok-sok hősi vérrrel megkeresztelt honi rögök közt, magyar állampolgár, — közelebbről debreczeni polgár lett.

1903 augusztus havának 22. napján tette le a honpolgári esküt — a tanács összes tagjai jelenlétében — ünnepiesen Kovács József debreczeni polgármester előtt s három nap mulva, augusztus 25-én, — a Széll-család gyászára tekintettel, a hivalkodó fényűzést kerülve, — szép csöndben felesküdtött bájos szép arájának, erre az egész földi életre tartó kötéssel.

Az esküvőnél, a család tagjain kívül

jelen voltak gróf Csáky Adorján, mint a menyasszony s Skriván Gyula a művész titkára, mint a vőlegény tanuja.

De daczára a feltűnés kerülésének, telve voltak az esküvő hírével az összes hazai lapok s ezek révén a világ valamennyi ujságai, melyek közül a londoni *Daily Mail* több ezer szó táviratot küldetett innen Debreczenből az esküvő lefolyásáról.

A művész pedig ezóta fokozottabb mérvben aratja fényes diadalait. De azért, hisszük, hogy, amint ennek kifejezést is adott, a világ legnagyobb dicsőségét sem cserélné el azzal a boldogsággal, amit a szerelem nyújt az egymást megértő sziveknek.

Szathmáry Zoltán.

Szeretet.

Egy béna koldus ül előttem.
Körül — gomolygó rajba szöttek
S tarkán: ahány arcz, anyyi gond —
Vásári emberár zsibong.

Nem kér a koldus. Ūl s néz réveteg'.
De akire csak szemét ráveti,
Megborzadva mindenki ád neki
Alamizsnát....

Igazi szörnyeteg
Ez a kis ember. Szépségfolt, szegény,
Az ember Ūralkotta remekén:
Teremtőjétől egy szemet kapott.
A lábak helyén: kusza hustagok.
Keze is egy csak. S ha fejét felhajtja,
Csufos satyrnak mered rád az arca.

S ahol e szörnyű lázár Ūl szegény,
Ott tündöklök egy csodás tünemény.

Leányarcz: szépség ragyog csak körülötte,
Leányarcz: hinnéd, nem is a föld szülte,
Arcz: szüzesség fényétől diszesült,
Minőt alkotni egyszer sikerült,
Minőről szobrász még nem álmodott,
Minőért férfi el nem kárhozott.

S a Csúf és Szépnek e két ideállja
A golgothát sok éve együtt járja.
Egy sipláda nyekergő hangja mellett
A napok gyorsan, boldogságba' telnek.
Szeretik egymást! És e rögös utnak
Földjén naponta százszor összebujnak,
S a lelkeik is csókolóztak ott,
Mikor szemük egymásba olvadt.

Elnézem őket. Mind a kettőnek
Szín-szeretet szeme tükre ...
S az égből ime, sugaras ivbe',
Glória hull le fejükre.

Gál Zoltán.

Kézimunkák tisztítását

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete
Debreczen, Széchenyi-u. 42. sz.

Ifjúkori emlékek Debreczenből.

„Emlékezet lebegtetí
szárnyát a mult felett“.

I.

Egy főiskolai esküdt diák 1849-ben.

Az 1849-dik év június hó 30-adika gyásznapot hozott Debreczen városára. Minthogy ugyanis a muszkák közeledése már ekkor teljesen bizonyos volt; de hogy honnan és mikor érkeznek, senki sem tudhatta: a teljhatalommal felruházott akkori tanács több irányban futárokat küldött, hogy azok hozzanak biztos hirt a muszka sereg hollétéről. Dr. Szántai József nemzetőri és Vetési Mihály honvéd századosok voltak az első hirhozók, hogy a muszka sereg előőrsei már Nyiregyházán vannak. — Ugyan e napon olvastatott fel a városháza előtt nagy számmal összegyűlt nép előtt a magyar kormány rendelete, mely a hazánkba betört muszkák ellen fegyverre szólította az egész ország népét. A térparancsnokság is, mely azon tájon székel, hol most a fődohánytőzsde van, biztos tudósítást kapván a muszkáknak Nyiregyházára bevonulásáról, elrendelte a Budavár bevételénél foglyul esett és azóta becsület-szavukra szabadlábbon hagyott osztrák tiszteknek az nap délután elfogatokon Várad felé való elszállítását. A városháza előtt hallottak után nagy aggodalmak között távozó nép egy jó része, éppen a térparancsnokság előtt, az elfogatokra felszálló tisztekhez érvén, látta és hallotta, hogy azok négyesével nem, csak kettesével akarnak egy szekérre ülni. A köznépből ezen való nagy felháborodás közben kezdett kitörni a panasz, hogy: „im, ezek a haza ellen-

ségei még szekeren is uriasan akarnak utazni, míg a mi fiaink gyalog fáradnak, küzdenek, szenvednek éltök feláldozásával a hazáért!“ A felháborodásból elkeseredettség, ebből egymást ingerelve, féktelen harag lett, mely botokkal fenyegetéssé, sőt a védtelen tisztekre botokkal való rohanássá fajult el. A higgadtabbak ugyan nem szüntek meg csillapítani a felbőszült népséget, mint az ott megjelent Tikos István szenátor és Tamási Sándor volt városi főügyész, aki a tisztekre mért ütésekét saját pálczájával igyekezett feltartani, de eredménytelenül, mert saját botja is eltört az ütések alatt. Ezen küzdelem közben némely szekér kocsisa elhajtatott ugyan, azonban maguk a kocsisok is vérszemet kapván, a helyett, hogy Várad felé hajtottak volna, a városon kívül egyet kerülve, vissza hozták a szerencsétlen tiszteket, azt mondogatva, hogy azok őket pénzzel megvesztegetni akarták és Nyiregyháza felé hajtani kényszerítették, ahol ezek is már az ellenséget lenni hallották. Ezt látva és hallva, a nép dühe még inkább fokozódott, úgy, hogy a mindig nagyobb-nagyobb csoportokban gyülekezős dühe kielégítésével fenyegető népség fékezésére a tanács a nemzetőrséget is összedoboltatta. De az alsóbb néposztályból való nadrágtalan nemzetőrök nem hogy védői, sőt a hozzájuk csatlakozott mezitlábos idegenekkel együtt bántalmazói, vérengző gyilkosai lettek a védtelen tiszteknek.

Ekkor történt, hogy egy, akkor éppen itt időzött volt főiskolai esküdt diák =

Hám vasalások

réz, nickel és fekete kivitelben legolcsóbban beszerezhetők

BÉSZLER és DÁVID

vaskereskedésben
Debreczen, Piacz-utca 7. sz.

Tóth
Nina

látván, hogy a védtelen tisztek megmentésére bátor elszántsággal siető derék Tamási Károly gyógyszerész és a nagy népszerűségnek örvendett Somogyi Károly városi mérnök által karon fogva a városházához vezetett tiszteket megfordított puskaagygyal és botokkal éppen a városháza előtt ütötte le a csőceselék nép, e gyilkolás feletti felháborodásában így kiáltott a nép közé: „édes polgártársaim, mersékeljék felindulásukat! én nem vagyok debreczeni születésű, de azért félek e cselekedet következtétől; hiszen halották, hogy a muszkák Nyiregyházán vannak, mi lesz Debreczenből, ha azok e vérengzést megbosszulni akarják?!“ E beszéd hallatára előugrott egy jól megtermett, izmos polgártárs s felgyűrve inge ujját, elkiáltotta magát: „üssük erre-arra stb., még pártját meri fogni a németnek“. Csakugyan lett volna is eredménye a felhívásnak, de a volt Molnár Sámuel nagykereskedő háza sarkán, most városi bérház előtt, közbelépett Kádár Ferencz, akkori városi főmérnök, a hatvan-utczai nemzetőrség egy századának kapitánya s míg a dühösködő polgártársat a higgadt és tisztességes nemzetőrökkel eltávolította, az ifju esküdtet az ott volt őrházba vezette s így mentette meg a felbőszültek ilyenkor alig elkerülhető, életveszélyes megtámadásától. A nép alsóbb osztályából valók s nagyrészen idegen suhanczok követték el ugyan e vérengzést, akik azután, hogy kézre kerüljenek, el is menekültek: mindazáltal „sötét folt marad ez a különben békés természetű Debreczen város történetében“ s felkiálthatunk a latin költővel: *Excidat ille dies aevo nec postera credant Secula!* azaz: Vesse ki méhéből e napot az idő, s hogy a mi megtörtént, ne higgye a jövő!

Julius 3-dikán csakugyan be is vonult a városba Cseodajeff orosz tábornok több ezred lovasságból s gyalogságból álló s kellő számú ágyukkal kísért egész hadteste, mely részint a városban, részint a városon kívül volt elhelyezve. Egy zászlóalj gyalogság éppen a collégium és nagytemplom közötti fáhelyen telepedett le, melynek tüzei eléggé iskolázott fiatal lengyelek voltak. E zászlóalj mellett történt másnap, hogy az ifju esküdtiák és Seiler Gyula kegyesrendi, szintén ifju tanár, sétálás közben szemlélvén a muszka katonákat, mondták a lengyel tüzerek előtt latinul, hogy: „derék legények ugyan ezek, hanem azért Bem tábornok úgy elverte őket, hogy a kozák urak nagy ordítással futottak meg: *ut domini kozacii cum magno boatu fugerunt*“. Nagyon tetszett e megjegyzés a lengyel tüzereknek, akik ezt oroszul elmondták a muszka katonának. Nem is kellett egyéb, mert az ezt megértett muszka katonák felkapkodva a földről a pár nappal előbb még használt, de már most elhanyagolt hevert fáklya darabokat, nagy kiabálással fenyegetőzve a két sétálóra késültek rohanni, akik, nem gondolva, hogy merész tréfájuknak még rossz következménye is lehet, az átellenes ház udvarára menekültek, ahol éppen akkor az esküdt lakása volt s ahol az ott elszállásolt orosz őrnagy és egy kurlandi születésű Krancz nevű művelt kapitány, vették őket pártfogásukba s ez utóbbi kísérte el a kegyesrendi tanárt szállására is. Annyira ideiglenesnek tartotta mindenki az orosz beavatkozást s hitt teljesen a szabadságharc diadalra jutásában, hogy ellenséges katonák közt sem félt oly merész kifejezéseket kockáztatni.

Ennél veszedelmesebb volt azon

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt *fehérnemű gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.*

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

könnyelmű merészlet, hogy midőn később, az augusztus 2-diki esata után bevonult orosz haderő fővezérének Paskievicsnek parancsára, előbb az egyházterén nagy fasátor alatt orosz, — utána a nagytemplomban magyar hálaadó isteni tiszteletet kellett tartani, melyen Szoboszlai Pap István püspök prédikált, az éneket jelző táblákon a LXXIX-dik zsoltár volt kirakva, mely így kezdődik: „Öröködbe uram pogányok jöttek“ stb., mely énekjelző számokat senki más, mint maga a püspök távolított el az egyházfi által.

Visszatérve az első muszka bejövetele, július 4-én vegyes törvényszék tartott az oly kegyetlen vérengzéssel levert fogoly osztrák tisztek ügyében, hogy a feljelentések által kitudandó bűnösök érdemlett büntetéseiket elvehessék. — Ezen, tanácsnokokból és osztrák tisztekből, egy osztrák ezredes elnöksége alatt álló törvényszék elébe, melynek jegyzője és előadója a tudományos műveltségű és tiszta jellemű Szabó Bálint volt, megidézttetett az esküdt diák is, a kihez Szabó Bálint, a törvényszék határozata szerint, e szavakat intézte: „Önt legtöbben ismerjük és pedig, mint helyes gondolkodású és határozott jellemű ifjut, ezennel felszólítjuk, becsület szavára adja elő, hogy miután feljelentés szerint az egész eseményt figyelemmel kísérte s lefolyását tudja, kik voltak a nép felizgatói, értelmi szerzői s végrehajtói a gyilkolásnak“.

Az ifju esküdt elmondta a már fentebb előadottakat, különösen kiemelvén, hogy Tikos István szenátor és Tamási Sándor főügyész urak, nem hogy ingerték volna a gyűlevész népet, de sőt inkább minden felhető erejükkel csilapították s a fogoly tiszteket saját botjuknak azok feje fölé tartásával

védtek, annyira, hogy az azokra mért erős ütések alatt Tamási Sándor főügyésznek botja is eltört. Ekkor e kérdésre: „nem tud-e többet?“ adott „nem“ felelete után kibocsáttatott, de várakoztatással a későbbi behívásig. A törvényszék nem elégedvén meg az első előadással, az ifjut ismét behívatta. Elébe adatván, hogy miután a feljelentések szerint többet kell tudnia, mint a mennyit elmondott, a törvényszék megesketi. Az eskü ünnepélyes letétele után ismét felszólítottatott, hogy mivel úgy van itt feladva, mint aki a tisztek védeése által maga is erősen fenyegetve s veszedelmes megtámadásnak volt kitéve, ne kimélje a büntetésre méltókat. Az ifju ekkor így felelt: „Miután nekem esküm sem szentebb, mint becsületszavam, ha kivántatik, ismétlem az imént elmondottakat, de azokhoz adni, vagy azokból elvenni most sem tudok egy szót sem“. Ekkor kiküldték és elbocsáttatták. Több nap, sőt hetek után, bizonyosan a jó lelkű Szabó Bálint utasításából, beállított az esküdt lakására a dühös polgártárs, nagy hálálkodással köszönve meg, hogy őt el nem árulta; beismerte, hogy oktanul hibás volt, de akkor délelőtt bort fejtven, a bor gőze nagyon a fejébe állt. Hasonlóképen cselekedett a főügyészségből kített Tamási Sándor is, nem győzve megköszönni különösen az ő botjával való védelmének felemlítését, mert mint mondá, ő reá és Tikos szenátorra szerették volna háritani az izgatást s az alsóbb népség felbőszítését.

Ez ügyben sokáig folyt a nyomozás, úgy, hogy a volt esküdt még évek mulva is előállítottatott kihallgatásra; s miután tőle egyebet megtudni végre sem lehetett, befejeztetett az ügy feladónak kitüntetéssel való megjutalma-

**Uri divat-, kalap- és
fehérenemű-üzlet!!!**

BÉKÉS LAJOS DEBRECZEN, PIACZ-U. 44. SZ.,

— Dr. Ujfalussy-ház. —

zása, — volt esküdt diáknak pedig jegyzőkönyvileg való megrovásával, sőt elítélésével azért, hogy az események nem hü előadása által a legfelsőbb köröket sértette meg; a mi, látni való, nagyon indokolatlan ítélet volt.

II.

A főiskolai senior 1849—50-ben.

Tudva van, hogy a debreczeni collegium az 1849-dik évi augusztus 2-dik napján hős elszántsággal vívott, de elveszett csata után muszka kórházzá alakítottatott át, mely célra annak terméiből s szobáiból a padok, székek, butorok s a tanulóknak már akkor a VI-dik szobában berendezett tekeasztaluk összetörve, minden felszerelvényével együtt kihányattak s eltulajdonítottak. Nagy szerencse volt, hogy a világosi fegyverletétel után, már szeptember hóban, kerületi főispánná Uray Bálint neveztetett ki; akinek lakhelye a városházának az emeleten éppen azon nyugot-északi része volt, ahol azelőtt Magyarország kormányzója, Kossuth Lajos lakott. Uray Bálint, a forradalom-ellenes, konzervatív politikus, de testében-lelkében igazi magyar főúr, tiszta fő, nemes lélek, határozott jellem, belátván és érezvén, hogy itt legelső kötelesség a nagy veszedelem után a romokat elhordatni, a sebeket gyógyítani: minden hatalmában levő eszközt felhasználta e célra. A muszkák eltakarodása után püspök Szoboszlai Pap Istvánnal együtt elrendelték a collegium fertőztelenítését, kitararítását, a termeknek székekkel, a lakszobáknak kellő butorokkal ellátását, a tanulóknak a szobákban való bent lakhatására; s hogy vajjon a munka rendben folyik-e, az akkori rector-professor Aranyi Istvánal, ezen egyenes jellemű férfiúval s a

seniorral több ízben feljárták a collegiumot. — Legelőbb a diákok szobái hozattak rendbe a bentlakásra jelentkező tanuló ifjak befogadására. Mielőtt azonban a termék is elkészíthetettek volna a tanításra, ideiglenesen az azon év május havában elhunyt Péczeli József nagynevű történelemtanárnak üresen maradt lakhelyén, mely később püspöki lakássá bővítettett ki, s most is e célra szolgál, a szobák és a kántori lak előtt az akkori egyházi gyűlés nagy terme fordítottak s alakítottak át tantermekké.

Ez épületekben az iskolai élet az által kezdetett meg, hogy a senior és contrascriba latin értekezéssel állítottak be hivatalukba az akkori tanárkar, egyházi- s világi előljáróság ünnepélyes megjelenésével, amikor különösen a seniornak „*de Ordine*“ tartott értekezése sokaknak feltűnt mind tartalma, mind tiszta klasszikus stílusánál fogva. Majd elkészülvén a collegium terméi is az előadások tarthatására, megnyílt az igazi diákélet a senior, contrascriba és esküdtek felügyelete alatt.

A senior szobája a mostani akadémiai I-ső terem, a contrascribáé a mostani gazda helyisége volt, az esküdtek a szobákban voltak elhelyezve. A szobák száma a régi épületben az emeleten, kezdve a mostani senior helyiségén s végződve a mostani 12-ik szoba utáni helyiségén, egy nagy U alakban 1—26 volt; háttal, mint most áll az új épület, északnak. A beirt és előadásokra járó tanulók összes száma 234 volt, nevezetesen:

a) Hittant 3-dik évre hallgatók, sexennis diákok voltak 16-an, tanáraik: Arany István és Révész Bálint.

b) Hittant 2-od évre hallgatók, quinquennisek 24-en, tanáraik: Arany István, Révész Bálint, Menyhárt János.

c) A jogtant 2-dik évre hallgatók 25-en, tanáraik: Szücs István, Buzás

SZINEHAGYOTT RUHÁK FESTÉSÉT kifogástalanul teljesíti
HRABÉCZY ANTAL ruhafestő és tisztító intézete
 Debreczen, Széchenyi-utca 42. sz. alatt.

Pál, Révész Bálint, Menyhárt János, ez utóbbiak ketten a jótéteményes joghallgatókat tanítván.

d) Észtant 3-dik évre hallgatók, trienniesek 30-an, tanáraik: Vecsei József, Török József, Buzás Pál s a francia nyelvben Zákány József.

e) Észtant 2-dik évre hallgatók, bienniesek 47-en, tanáraik: Kerekes Ferencz, Zákány József, Buzás Pál.

f) Észtant 1-ső évre hallgatók, novitius diákok 92-en, tanáraik: Zákány József, Török József, Tóth József (preses).

A városban térparancsnok egy a köszvény miatt járnai alig tudó, kancsal szemű, ravasz arcú, 50 év körüli, de sokkal vénebbnek látszott német ember volt s *Steinius* névre hallgatott. Városi főkapitány a minden jóra — ahol hasznot tehetett — alkalmazható, németül jól beszélő, de igazi magyar érzésű és tiszta fejű Szöllősi János volt, aki már 1848-ban, midőn Erdélybe nemzetőröknek kellett volna menni, de a tanács, fegyverhiány miatt, az elindulást késleltette, a tanácsülésben felkiáltva monda, hogy ő elmegy, ha fegyver nincs, a bicskájával is! Az elviharzott szabadságharcz után készséggel vállalta fel a városi főkapitány-ságot, mert képesnek érezte magát ügyes és okos vezetésével használni a város ügyeinek, megmenteni a rémuralom alatt a megmenthetőket s jót tenni mindenütt, ahol és akiknek csak lehet. Mert a világosi fegyverletételt valóságos rémuralom követte, melyben a félénkek, bár jó hazafiak, nemcsak félreálltak, hanem végkép elvonultak a közügyek vezetésétől, nehogy valami hazafias tettökért családjukból kiszakítva, börtönbe hurcoltassanak, árulásnak esve áldozatul. A tapasztalt, bátrabb hazafiak mellett, mint mindig, ugy ezen veszélyes időben is az ifjuság

volt az, mely sem reményét nem vesztette el az események megfordulása s egy jobb jövőnek hazánkban felvirradása felől, sem bátorságát azt bevárni, arra erejét fentartani, sőt arra előmunkálni. Így történt, hogy már novembertől kezdve a collegium szobái is mindinkább kezdtek megtelni ugynevezett bentlakó tanulókkal, akik között számosan, mint bujdosásaikból biztos helyre menekülő volt honvédek, a tanulók által szobáikban szállással s több napig élelemmel is hűségesen elláttattak. Hogy az ilyenek ne csak ne háborgattassanak, de sőt biztonságban érezhessék magukat, a seniornak nem kis gondjába került s eszközökről kellett gondoskodni a meglepetés s elfogatás elháríthatására, mert a titkos feladások s árulások napirenden lévén, félni lehetett, hogy a collegiumi tanuló ifjuság szaporodása *Steinius* urnak is fülébe talál jutni, ami meg is történt; mire *Steinius* ur Szöllősi János főkapitánynyal a senior szobájában megjelenvén s a seniort is maguk mellé vévén, több ízben látogatást tettek a collegiumban, annak szobáit végig járták s az ott levőket, mert a többiek előadásra voltak, *Steinius* ur, rendesen keresvén valakit, felszólította, németül kérdezvén a seniortól: „Wer ist er“? bizonyosan azért, hogy a senior legyen felelős a felszólított helyett annak mind nevéért, mind tanulói minőségéért. Ily eszközökről volt is gondoskodva; mert mikor *Steinius* ur felszólította a főkapitányt, hogy másnap délelőtt a collegium vizitálására kell menni, a jó Szöllősi bácsi is kiadta hajdujának ugyanezt a parancsot; a hajdunak pedig mi lett volna elsőbb és kedvesebb kötelessége, mint hazamentében erről értesíteni a seniort; aki ilyenkor a contascribát azon-

Lőpor-árulás!

Bészler és Dávid vaskereskedésében,

Debreczen, Piacz-utca 7. szám.

nal felhívatta, hogy az ifjúságot értesítse a leendő látogatásról. A contrascriba ez utasítás folytán rögtön felment a collegium emeleti folyosójára és bekiáltotta a szobákba, hogy: „rendre fiúk”; s a jó fiúk a legkomolyabb képpel az asztalhoz ültek tanulni. Alig végezte el a 26-dik szobában bekiáltását a contrascriba, midőn a látogatók a folyosón megjelenvén, benyitottak az első s végig a többi szobákba, melyekben Steinius ur mindenütt sorra kérdezte a jelenlevők nevét a seniortól, aki felelősségének teljes érzetében, hűségesen meg is mondta mindegyiknek, habár nem ismerte is, nem csak nevét, de tanulói minőségét is, pl. ez Kis István II-od éves joghallgató, ez Nagy László III-ad éves bölcész; pedig megesett, hogy a nevet és foglalkozást csak költötte, mert az illető, oda menekült bujdosó honvéd volt. Így történt a 3-dik szobában, mikor egy felszólítottára azt mondta a senior, hogy: „Kovács István III-ad éves theologus”, pedig nem volt más, mint Szabó Zsigmond, hadházi születésű, keresett volt honvéd, aki így megszabadulván az elfogatástól és besoroztatástól, mind akkor, mind később, mint már városi hivatalnok s egyházi gondnok, ha találkozott a volt seniorral, mindig hálásan emlékezett vissza az ő Kovács István nevére és III-ad éves rövid, de fontos és sikerteljes theologiai pályájára, holott az előtt másfél évvel mint jogász állott be honvédek.

Volt a senior kezében egy más hatalmas eszköz is, több volt honvéd megszabadítására. Ugyanis, valamint a lelkipásztor urak a seniorhoz irtak be mindig, ha egyházukba tanító kellett: úgy egyes birtokos urak is, ha gyermekeik mellé nevelő, vagy házi tanító kellett, ilyeneknek hozzájuk kiküldetéséért szintén a seniort keresték fel levelükkel,

akinek bő alkalma volt aztán a kellő műveltséggel birt valamelyik volt honvédet tanítóul kiküldeni, ellátva azt kellő bizonyítvánnyal. Így történt a többek közt egy neveztes férfinak is megmenekülése az üldöztetéstől. November hó vége felé ugyanis egy jól megtermett, majd egy öles magasságu, széles vállu, 40 évet biztosan elért férfi állított be a seniorhoz, hogy ő, mint eddig nagyenyedi tanuló, Debreczenben óhajtja végezni a III-ad éves hittanszaki tanfolyamot, vagy akkori nyelven szólva: sexenniumot, s átadta bizonyítványát, melyben be volt írva, mint Sajgó Gergely 26 éves Nagyenyeden volt II-od éves theologus. Az átvett bizonyítványból első megtekintésre látta a senior, hogy azt ugyan nem a nagyenyedi főiskola állította ki, de mintha az teljesen hiteles lett volna, Sajgó Gergelyt, mint sexennis diákot a 26-ik szobába szállásoltatta el, földesi születésű Karácson Gábor szintén sexennis diákhöz. — Előbb Karácsonnak, később a seniornak is bevallotta, hogy ő neki bizony nem Sajgó Gergely a neve s e név alatt, mint tanuló csak menedéket keresett a collegiumban. Sétálni nem is szokott, kivált nappal, nehogy valaki ráismerjen. Mégis megtörtént éppen a debreczeni téli vásárkor, hogy a Széchenyi-utezán a seniorral sétálva a volt Kátai emeletes ház mellett a vásárból jött Feleki Miklós színészre bukkantak, aki, mint erdélyi fiu, szintén Bém táborában volt honvédtiszt. Feleki rögtön felismerve, rákiáltott: „Szervus Sándor!” Sajgó megijedve csitította: „ne kiáltolj hangosan, nem Sándor vagyok én, hanem Gergely!” „Megbolodultál, felelte vissza nevetve Feleki, hiszen Biró Sándor vagy”. — „Tévedsz, mondta ő, én Sajgó Gergely sexennis diák vagyok”. Feleki-nek azután megadták a kellő felvilá-

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal Széchenyi-uteza 42. sz. alatt**
fehértanú gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

gositást. Sajgó Gergely tanulói pályája azonban nem sokáig tartott, mert éppen ez idő tájban jött Nagyenyedről és pedig rendes bizonyítvánnyal, egy volt quinquennis tanuló Gál Sámuel, aki tanulóul bevétetvén, akkori egyik lelkipásztor s kitünő egyházi szónok: Fésüs András által gyermekei mellé nevelőül alkalmaztatott. Mindjárt az első napokban az ebédnél előhozta házigazdája mennyire szép, hogy a debreczeni főiskolát már második nagyenyedi tanuló keresi fel, mert van már itt egy szintén onnan jött Sajgó Gergely nevű is. A házi tanító határozottan állítván, hogy oly nevű tanuló a nagyenyedi collegiumban soha sem volt, — nt. Fésüs András ur kedves komájához: Aranyi István rector professorhoz sietett, nem minden félelem nélkül adván elő a házi tanítótól hallottakat; mire a rector professor egy kezébe vett levéllel felelt, melyben felhivatik, hogy bizonyos Biró Sándor bujdokló menekült miatt tartasson vizsgálatot a collegiumban, aki Bem tábornoknak őrnagyi ranggal adjutánsa volt, ilyen természetű, arcu stb. s a feladások szerint Debreczenben rejtőzködik. Aranyi István a levéllel egyenesen a seniorhoz sietett, aki biztosította ugyan a rectorprofessort, hogy olyan egyén a collegiumban nincs és nem is lehet; de azért a vizsgálatot megtartani ő is nem csak jónak, de szükségesnek állította. A senior késő este sétálni ment, ott hagyván szobájában hűséges szolgáját Oláh Miskát, aki a seniornak tekintetéből mindig ki tudta olvasni annak akaratát, kint felejtvén a főiskola pecsétjét is. Sajgó Gergely már másnap reggel, mint nevelő Váncsodra volt kibocsátva Tóth László földbirtokos urhoz rendes kibocsátási levéllel ellátva.

A rector-professor, főkapitány, Stei-

nus térparancsnok és senior által megtartott vizsgálat pedig a collegiumban semmiféle Biró Sándort nem talált. Nem lehet elhallgatni, hogy ez a Biró Sándor a magyar kormány által volt Bem tábornok mellé küldve, hogy annak hadjáratának minden mozzanatát a történet számára, történelmi fontos érdekből jegyezze fel, — s aki az előtt már megyesi pap volt. — Hogy azon félelmes időben ilyenek a collegiumban megtörténhettek, az a senior ifjúkori vérmes reményei mellett, annak tulajdonítandó, mert tudta a senior, hogy Uray Bálint erős protestáns jelleme, állása minden hatalmával megóvjá a collegiumot idegen zaklatástól. Jelleme tisztaságának újabb bizonyítékául legyen elmondva a következő eset:

Tudva van, hogy a debreczeni senior az ünnepnapokon egyszersmind debreczeni legátus is. Ilyenvolt 1849-ben karácson ünnepén az akkori senior is, aki elkészítvén karácsoni prédikácóját, szokás szerint elvitte s bemutatta jóváhagyás végett a gyakorlati lelkész tanárának nt. Révész Bálint urnak, aki átnézvén a prédikációt, maga vitte fel ünnep előtti nap reggelén a seniorhoz, ezen kérdéssel: „el meri-e mondani“? Mely kérdésre a senior ezt a feleletet adta: „Ha meg mertem irni, el is merem mondani“. Azonban a senior ismervén a Bach-rendszer veszedelmes voltát, rögtön elment Uray Bálint kerületi főispán urhoz, akihez azon viszonynál fogva, hogy annak fia Uray Kálmán első éves bölcsész, a seniornak, mint egyszersmind presesnek, tanítványa volt, még bensőbb bizalommal viseltetett s kérte, legyen kegyes karácson másodnapján délelőtt az ő prédikálását a nagytemplomban meghallgatni. Uray Bálint azt felelte, hogy az ünnep első napján minden esetre szándékozott el-

Uri és női kalapokat

készít s átalakít BÉKÉSLAJOS kalapos műhelye Debreczen, Piacutca 44-ik szám. — (Az udvarban.)

menni, de már másodikán közbejött dolgai miatt, nem szándékozott, de e meghívásra bizonyosan sejtette, hogy az ő ott léte szükséges, mégis elmegy. El is ment s nagy figyelemmel hallgatta az azon időben talán neki is merésznek tetsző prédikációt. A senior ugyanis textusul Máté evangelioma II. részének 1—16. versét vette fel, melyekben Jézus Herodes alatti születése s történetének egy része foglaltatik. A prédikáció alapeszméje volt: felmutatni Herodes példájában és alakjában, hogy *fénylő nyomorúság sorsa a bűnnek*; mert: 1. Legyen bármily nagy hatalma, legyen képes mindenre, még sem éri el czéljait. 2. Bármennyire hódoljanak is külsőleg jelentőségének, tekintélyének, hatalmának, mégis megveti azt belsőleg a sziv. 3. Szerezzen bár meg magának, minden kívánt élvezetet, béke még sem lakhatik körében. 4. Legyen bár felette minden felelősségnek s büszkén gunyoljon kiminden számadást, előbb-utóbb érdemlett sorsa fogja utólni.

Alig mult el az ünnep, megtörtént a feljelentés azon kifejezéssel, hogy hiszen Jézus üldöztetése alatt mindenki a szabadság elnyomását s Herodes neve alatt mindenki elértette, hogy kit kell tartani. Ime, voltak abban az időben olyanok, akik a legtisztább szándéku egyházi beszédnek értelmét is elferdítve adták fel, hogy árulkodásuknak díját elvehessék. Bizony, Uray Bálintnak is nagy befolyását kellett felhasználni, hogy a seniort minden bajtól megmenthesse.

III.

Egy ifju tanár 1852-ben.

Az 1852-ik évben tartott egyházkerületi közgyűlésen választott gymná-

ziumi tanárok közül az október 1-sején megnyilt tanévre hárman alkalmaztattak és állítottak be, de ezek is csak ideiglenesen a 7-ik és 8-ik osztályokban; mert az állandósítás és megerősítés a tanárok politikai jellemétől volt feltételezve. Ezek közül kettőnél semmi kifogás sem volt, de a harmadikat, püspök Szoboszlai Pap István, aki minden legkisebb körülményt figyelemmel kísért, hogy a bajtól megmentse az annyi áldozatba került főiskolát, nem állandósította, hanem felszólította, hogy két év alatti politikai magaviseletéről szerezzen hiteles bizonyítványt.

Nem kis feladat volt ez a harmadikra nézve, aki maga is tudta, hogy azon korban s éppen neki, nagyon nehéz lesz ily bizonyítványt keríteni. Hiába futkosott fel több izben Pestre, semmi áron sem kaphatott politikai bizonyítványt. Peczval Ottó, a nagy matematikus, ekkor a mérnöki intézet aligazgatója, jól ismervén az ifju tanárt, mint a felsőbb mathesisben kedves tanítványát, a mérnöki szigorlatok letévéséről szóló bizonyítványába bele is tétette, a német lévén a hivatalos nyelv, hogy: „und dabei stets ein moralisches Betragen an den Tag gelegt, welches musterhaft genant zu werden verdient; — azaz: mindig oly erkölcsi magaviseletet tanusított, mely megérdemli, hogy példányszerűnek neveztessek“.

Nagy örömmel sietett vissza Debreczenbe az ifju tanár, hogy nyert bizonyítványával kielégithesse s megnyugtathassa az iskola jólétéért aggódo nagy püspököt Szoboszlai Pap Istvánt; Az azonban e bizonyítvánnyal sem lett kielégítve s megnyugtatta, mondván, hogy „ez időben, melyben élünk, nem erkölcsi, hanem politikai bizonyítvány kell a hivatalhoz“. Szomoruan távozott az ifju tanár s ment

Gyászesetek alkalmával

mindennemű ruhák festését kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

egyenesen a jólelkű, akkor még jogtanár Szücs Istvánhoz, aki neki hajdan a jogban szeretett tanára volt, aki azóta is sok figyelmet tanusított iránta; kiről tehát tudta, hogy a tőle kitelhető minden eszközzel kész rajta segíteni. Ez időben sokan, hogy a politikai zaklatástól menekülhessenek, félretéve saját érdekükben minden szegényt, kormányhivatalnoknak állottak be. Egy ily ösmerőse volt Pesten Szücs Istvánnak: Ritter István, őrnagyi ranggal alkalmazva a rendőrségnél. Ehez irt egy hosszú nyílt levelet, mert pecsétetes levelet vinni, büntetés terhe alatt, tiltva volt; amelyben mint régi barátját kérte, hogy az annyira zaklatott tanár részére eszközöljön ki politikai bizonyítványt. Ismét Pestre utazott tehát az ifju tanár. A rendőri hivatal a volt német színház épületében volt berendezve. Több folyosón s szobán keresztülhatolva egy előszobába ért, ahol kopogtatva, az illető ajtón, kihangzott egy teremből a „Herein“! kiáltás. Az ifju tanár belépén, egy jóképű, közép idejű, őrnagyi uniformisba öltözött egyént látott írással elfoglalva, de őrá, rá sem nézve. Jó idő múlva az eddig állva várakozó felé fordulva a rendőr hivatalnok, nyersen kérdezte: „Nami baja önnek“? Az ifju tanár szerényen nyujtotta át neki a Debreczenből hozott nyílt levelet, mondván, hogy ezt Szücs István jogtanár küldi tisztelete mellett. E név hallatára mindjárt kivetkezett a főrendőr ur hivatalos alakjából s kezet fogva, leültetve kérdezte: „Hát hogy van az én Pista barátom, kedves volt jurátus társam“? Majd hozzá fogott a levél olvasásához, s több izben dümmögve, fejét rázva, el is olvasta. Ekkor így szólt: „Kedves barátom, politikai bizonyítványt mi sem adhatunk, csak ha Protman ő méltósága parancsolja. Látja ugy-e

e nagyteremben ezt a hosszú, magas asztalt, melyen, jöjjön csak ide, annyi nagy könyvet lát, ahány betű van egymás után betű sorban elrakva. Hogy is hívják önt? no nyissuk fel az ön neve első betűjével kezdődő könyvet, keressük meg az ön nevét, megvan“ — s ezzel eltakarva kezével mindazt, ami e név alá írva volt, mondá: „ám önnek ebből nevével egyebet látni nem szabad“. Az álmélkodó tanárral azután az Sz. betűn kezdődő könyvhöz ment s felnyitván azt, felkereste benne Szoboszlai Pap István nevét is, szintén befedvén kezével az aláírtakat, hasonlóképpen Szücs István kedves barátja nevét. „De hogy jobban álmélkodjék ön, megmondom, hogy a tulsó oldalon levő teremben szintén ily nagy asztalon, szintén ily könyvek vannak s az R. betűsben Ritter István nevével ott áll, minden mult és jelen cselekedetével és beszédjével. Haza menvén, mondja el a miket itt látott és hallott, mind az én Szücs István barátomnak üdvözetem, mind Szoboszlai Pap István püspök urnak tisztelem mellett“.

Hazautazva, elmondta az ifju tanár mindezeket így; előbb Szücs István — azután Szoboszlai Pap István püspök urnak is, akinek ezek hallatára a különben is hosszú, de tiszteletet követelő, méltóságos arca annyira megnyult, hogy az ifju tanár is szánalommal tekintett rá, s szinte szemrehányást tett magának, hogy e nagy embert mért nem kimélte meg e nem is vélt fájdalmas érzéstől. Azonban mindezek után is kívánságától el nem állt, s e szavakkal bocsátotta el az ifju tanárt: „a politikai bizonyítvány elengedhetetlen“. Tanári állását kétségessé tevő ily helyzetben, néhány nap múlva a tevékeny Szöllősi István főkapitány állított be hozzá mosolygó arccal s e szavakkal:

Lőpor-árulás! *Bészler és Dávid vaskereskedésében*
Debreczen, Piacz-utca 7. szám.

„Ne busuljon barátom, közigazgatási szenátor Baresai István ur majd ellátja önt politikai bizonyítvánnyal“. Alig harmadnapra csakugyan meghívást kapott Baresai István szenátortól, aki a nála megjelenőt leültetve, így szólott irnokához: írja a következőket: „Nagy István debreczeni lakos megkérdetve vallja, hogy ezt a nevű tanárt ismeri, az egész legközelebbi 2 év alatt sokszor látta, megfigyelte, az magát mindenkor kifogástalanul, minden mozgalomtól távoltartva, tisztessé-

gesen és hiven viselte“. Így vallottazután Kovács András szintén olyan igazi debreczenilakos is, akinek ezen hiteles előadására az ifju tanár megkapta a Baresai István által kiállított, s a püspök által is elfogadott politikai bizonyítványt, mint rendületlen alapját a tanárságban való megerősítésének és állandóságának. Így munkáltak jót a Bach-rendszer alatt, az igazi magyar érzésű tiszta lelkű hivatalnokok. Béke poraikra, áldás emlékezetükre!

Szállási Fülöp.

Hortobágy.

Irta: Dr. K. Tóth Mihály.

Nagy hortobágyi pusztánknak ország-szerte, de még a külföldön is hire van; mégis sokan vannak idehaza is, kik nem ismerik, föl nem keresik. Én most ismertetésemmel olvasóim érdeklődését felkelteni, a közönyt megtörni óhajtanám.

A mi fenséges pusztánkról hű képet, igazi fogalmat csak az szerezhethet, aki megtekinti, mert annak leírására a toll, lefestésére az ecset képtelen.

Régen a Hortobágyon ütötték föl tanyájukat a szegénylegények is. Itt választották ki maguknak, s lopták el a csikósok orra elől a szilaj paripákat, hogy aztán hihetetlen gyorsasággal beszárguldozzák rajtok a félországot; úgy hogy a pitykés dolmányu csendbiztos, a bőrnadrágu pandur még a nyomukat sem találhatta meg.

Ma már ez a pusztaság is, a rajta levő élet is megváltozott. A romantikus állapotok eltűntek. — A civilizáció ezt a rónaságot sem kimélte meg. A mi megmaradt, az a föld, a mező, pusztán keresztül süvítő szél és a délibáb.

Most vasuti töltés szeli ketté. Ártézi kut üdítő vizét isszák a pusztaság lakói. Vasuti állomás, csendőrkaszárnya veszi körül azt a hortobágyi csárdát, hol annakelőtte egy csikós és egy gulyás egyszerre nem férhetett meg sohasem. Manapság angol, francia, német stb. turisták, utazók jönnek ide bámulni, de főképp fényképezni. Alkalmos időszakban festők keresik föl, hogy vásznaikon örökítsék meg ősi pusztánk érdekességeit. Mondhatom, hogy a mai kékinges és gatyás csikósok, gulyások, bojtárok pompásan ülnek modelt, a fényképező masina előtt a szokásos „barátságos“ arcot vágva. — Még a jószágok is nyugodtan türik a rájuk szegzett fotografáló ágyukat.

Hiába, a haladás mindenre ráüti bélyegét! . .

Ennek a mi Hortobágyunknak fenségességét, költészetét, annak nagysága, megható csendessége adja meg. Nyugalom van mindenütt, csak néha hallani egy-egy kolomp tompa, kedves szavát. Szem előtt akadály nincs, szabadon lát,

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt *fehérnemű gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.*

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

merre csak néz. Ez a nagy „semmisség“ magával ragadja az embert, fenségesége éppen ebben rejlik.

A „délibáb“, ez a csodás tünemény is, varázsa a pusztának. A napsugarak esábitó játékot űznek a szemlélővel, hullámozó vizek veszik körül a földet, s úgy tűnik föl, mintha a Hortobágy egy óriási kerek sziget volna. A távoleső jószágok megnyult lábaikon vizekben állanak. Viz alá veszi a délibáb a pusztán levő épületeket, fáshelyeket, kutat, úgy, hogy ezeknek visszatükröződött képeik is remekül láthatókká lesznek. Felvesz egy legelésző állatot, s mint a világ leggyorsabb fotografusa, egy pillanat alatt megszámlálhatlan képét állítja elő ennek az egy jószágnak; s rakja le egyenlő távolságban a láthatár szélére. A csalódás tökéletes, csodás és gyönyörködtető. Csakis akkor látja a szemlélő, hogy az csak „játék“, ha a délibáb felé közeledik. Az egy darabig fut előtte, míg aztán egyszerre csak eltűnik.

A Hortobágy, kerekszámban beszélve, 40,000 kat. hold. Debreczentől nyugatra esik, s kinyulik a Tiszáig. Három részből áll: Mátá, Zám és Ohat. Ezek képezik együtt a Hortobágyot. Az egész terület — Ohatot kivéve — legelő. Lovak, szarvasmarhák, juhok ezer és ezer számban vannak rajta kora tavasztól késő őszig. — A „Mátá“ a legnagyobb. Hajdanta — amint a hagyomány mondja — ezen a pusztán község volt. Csontvázakra s épületmaradványokra néha most is akadnak. A Mátához tartozó nevezetesebb rétek a: „Ludasrét“, hol a sok kisebb-nagyobb tavakban tengernyi számú vadlud szokott tanyázni; „Csunya föld“, mely zombékos, göröngyös, néhol oly nagy mértékben, hogy valósággal járhatatlan; „Papegyházi telek“, ezen is község lehetett régente,

mert ásatás alkalmával számos sorban fekvő csontvázakra akadtak. Itt van az ugynevezett „Franczia“ kut is, melyet egy Richárd nevű franczia származású abbé jelölt ki s ásatott meg. Továbbá a „Hármasi puszta“, melyen igen sok halom van s ezek állítólag „hun“ halomok volnának. A puszta elnevezését valószínűleg onnan vette, mert a halomok leginkább hármasával vannak elosztva rajta. — Végül a „Fekete rét“, mely a legjobb legelőföldek egyike. Ezek tartoznak a „Mátához“; a „Zám“ már sokkal kisebb, de történelmi szempontból érdekesebb. Itt volt ugyanis a zámi apátság; s egy halom, mint az apátság templomának romja ismeretes. Ezen is volt község, melynek helyét „Faluvég halom“ jelzi. A kilenczvenes évek elején egy zámi halmot országos nevű tudósok fel is ásattak s az ott talált koponyákról megállapították, hogy mongolok voltak az eltemetettek. Kétségtelen tehát, hogy kutató ásatások mellett őskori leletekre is akadhatnának pusztáinkon történetbuváraink. Az „Ohat“ a Hortobágnak Tisza felől eső részét képezi, ez a föld már művelés alatt van, kitűnő termőképességgel bír s Debreczennek szép, tekintélyes jövedelmet szolgáltat; ugyszintén fontos jövedelmi forrását képezik a városnak a kihajtott állatok után szedett legeltetési díjak is.

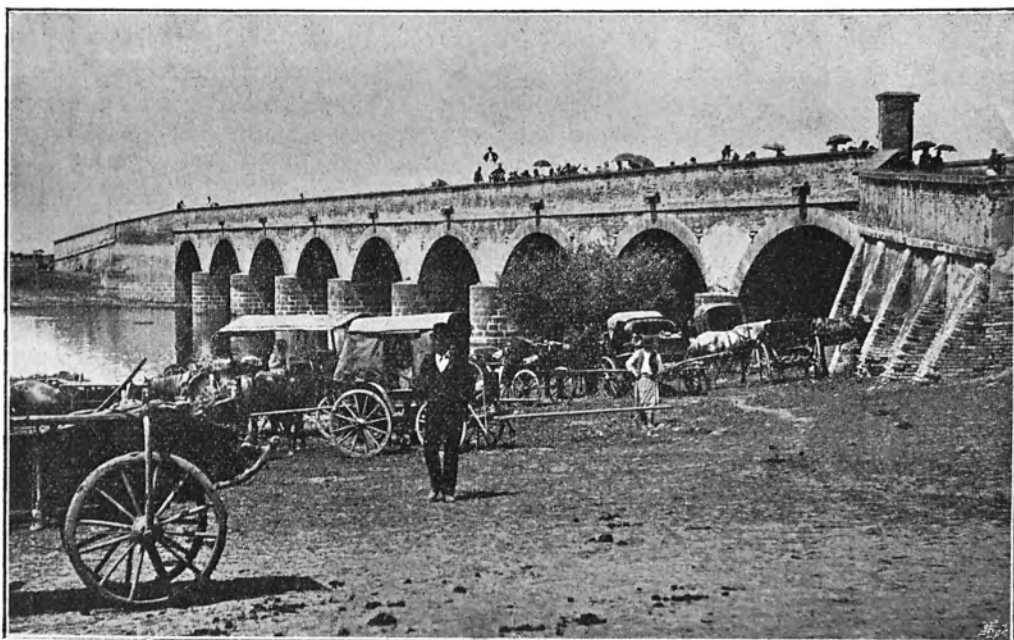
A puszta igazgatása, felügyelete: tehát a központi „Mátán“ van, ott vannak a hivatalos helyiségek, a mátai biztosi lak, az állatorvosok lakása, a beteg állatok kórodája és a szükséges melléképületek. Nem messze fekszik a hires csárda, hosszú boltíves, oszlopos tornáczával; hol várakozáson felüli ellátást kaphat a vendég. A csárda mellett van a hortobágyi hid. Erős alkotmány. Bemohosodott kőoszlopai, vaskos, szo-

Legjobb szabásu uri fehérneműeket és kelengyéket mérték szerint készít BÉKÉS LAJOS divatüzlete Debreczen, Piacz-utoza 44-ik szám.

katlan formája érdekessé teszik. A debreczeni polgár valósággal büszke rá. A hidról látható az egész pusztta teljes szépségében. Itt van még a hid mellett s a csárda előtt fekvő korláttal bekerített vásártér is. Minden évben egyszer júniusban van vásár, a pusztán levő jószágok eladásra szánt részét ide hajtják s itt adják el. Ez nagy előny mindenképen, mert az el nem kelt állatokat, hosszú és költséges utakra nem

versenykor történt, hogy a czéltől pár ölnyire két juhász egymás mellett igyekezett számáron. A „holt“ verseny csaknem bizonyos volt, mikor az egyik juhász átnyult társának számára füléhez s azt hátrahuzva, a maga csacsiját segítette be elsőnek. Öröme azonban nem sokáig tartott, mert diszkvalifikálták.

Csikósaink a mellett, hogy vadparipáikat „szőrín“ a legnagyobb biztonsággal ülnek meg, a „pányva“-vetésben

HORTOBÁGYI HID.

kell kényszeríteni. A vásár évről-évre fejlődik s ma már forgalomban vetekedik a belső országos vásárral. Füszerrezi érdekességét a „hortobágyi verseny“ is. A csikósok nyeregtelen lovaikon s a juhászok számáraikon küzdenek a dicsőségért. A lóverseny — melynek első díja néhány arany szokott lenni — igen szép látvány, vakmerő lobogós ingujju csikósok s vágató lovaik festői képet nyújtanak. A számárverseny tréfás és kacagató. Nemrég egy ilyen

valósággal mesterek. Hosszu kötéllel — melynek végére előbb hurkot vetnek — fogják ki a méneseikből azt a lovat, a melyikre szükségök van. Ennek a tudományuknak nagy hasznát vették szabadságharcunk alatt is. Beállottak Rózsa Sándor rettegett bandájába s a legfélelmetesebb üldözői voltak a tarajos vasas németeknek s a fagygyut, nyers tökött evő muszkáknak. — Köteleikkel lerántották lovaikról őket, mielőtt még védekezhetek volna.

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt *fehérenemű gőzmű és finom vasaló-intézetet nyitott.*

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

A pusztai fiai napsütött, sötétbarna bőrűek, valósággal mintha bronzirozva volnának. — Az idő viszontagságai ellen edzve vannak; köszvénynek, csúznak hírét sem hallják. Egészségesek, mint a makk. Egyszerűen élnek, víz helyett tejet isznak, saját maguk által készített leveses ételeket esznek. Szabad ég alatt vannak éjjel-nappal. Távol a világ zajától, nem törődve mással, csak a jószággal. Elégedettek, boldogok és becsületesek. Még az időszámítás sem okoz gondot nekik. Nappal a nap járása, éjjel pedig a csillagok állása a pontos időjelzőjük. Csillagászati tudományuk még itt nem ér véget; mert éjszaka, ha valahova mennek, az állatok jólismert csillagok irányát követik és sohse tévednek el. Már pedig sehol a világon oly könnyen el nem lehet tévedni, mint a Hortobágyon. Nappal sem boldogul az ember, ha az utat eltéveszti, mert a nagy pusztán egyforma minden. Az elszórtan látható fás részek egyenlő nagyságúak. — A gulyástanyák is mind hasonlóak egymással, úgy, hogy nagy jártasság kell, ha célhoz akar érni az ember, kerülő út nélkül. Éjjel természetesen még nehezebb; ha pedig ködös idő van: csaknem lehetetlen közlekedni. Számátalanszor megtörténik, hogy egész éjszaka, egy és ugyanazon körben jár az ember akár gyalog, akár kocsin, melyből csakis virradatkor van szabadulás. Sajátságos a pusztának időjárása is. Egyik tülzásból a másikba esik. Vagy rekkenő nagy hőség uralkodik, vagy óriási esőzés. — Néha hónapokig kerül az eső, ami aztán a legelőt teszi tönkre s a jószágot kínozza. Őszszel pedig beáll a hetes, sőt hónapos eső, mintegy kipótolni akarván mulasztását, és valósággal sártengert idéz elő. — Ezért a hortobágyi ember, mikor az időjárásról szó van: azt mondja, hogy

nem egy, de két uristen kellene ide, az egyik aki esőt adna, s a másik aki száritana. — Igazán ritkaság számba esik az az év, mikor panasz nincs, mikor gond és baj nélkül történhetik a legeltetés. — A pusztai legszebb, leggazdagabb május és június hónapokban. Ilyenkor üde, friss a mező, s a rajta levő élet is. Később már beáll a szárazság, mikor aztán a juhász folyton a számarát figyeli, mert hát ez neki az eső jóslója. Évekkel ezelőtt természettudósok rándultak ki a pusztára, kik közül az egyik a nyáját őrző juhászszal állt szóba. Hát eső mikor lesz? Kérdezte a tudós. Az éjjel, felelte a juhász. Ugy? no ezt nem hiszem, mert lássa — és egy zseb-anerítót mutatott — ez nem mutatja az esőt, válaszolt a tudós. Éjjelre azonban az eső csakugyan megjött. Csodálkozott a tudós; s felkereste a juhászt megint. Kíváncsian kérdezte tőle, hogy miről tudta meg az esőt előre. Hát a számaráról, mert este a porban meghengergődött, felelt a juhász. A tudós erre kijelentette, hogy ő tovább a Hortobágyon nem marad, hiszen a tudós-nál itt a számar is okosabb.

Nagy áldás ezen a pusztán a Hortobágy nevű folyóvíz. Északról dél irányban fut végig a pusztán ez a kacsaringós folyam. Vize nem nagy, de állandó, gyönyörű sásos részei vadkacskának, gémeknek, sneffeknek adnak szállást. Rendes halásza van, ki kárászszal, potykával látja el a közeleső városokat. A hortobágyi folyón kívül nagyobb vize még: az „Árkos“ folyó, mely lent a határnál szakad be a Hortobágyba. Vannak még állandó tavai is a pusztának, melyek őszszel az esőzés után megnőnek, a zombékos, lápos részeket is magukhoz csatolják. A pusztai északi felén van a „Motyó-fenek“, „Zoltán-fenek“, „Vincze-fenek“, „Nagy-fenek“,

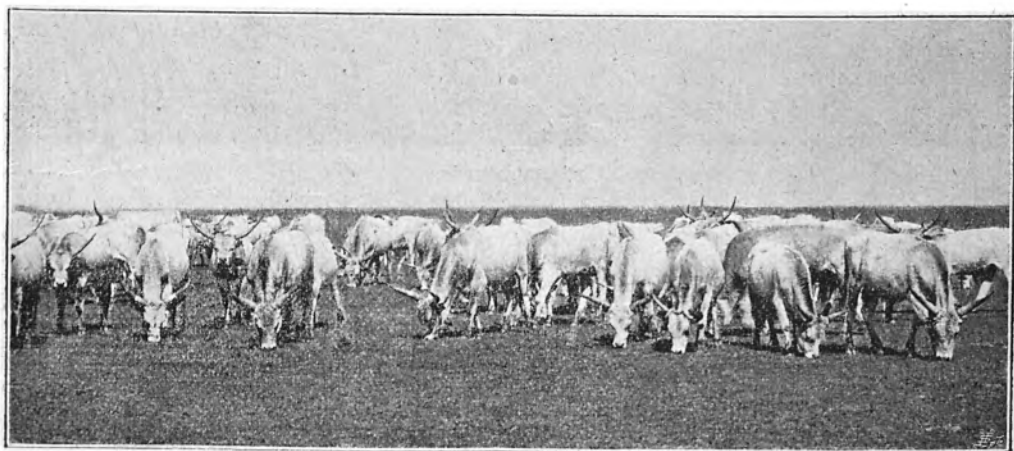
MÉRLEGEK ÉS SÜLYOK BÉSZLER ÉS DÁVID
 LEGOLCSÓBBAN BESZEREZHETŐK vaskereskedésében,
 Debreczen, Piacz-utca 7. sz.

„Pap-ere“, „Hosszu-fenek“. A déli felén van: a „Kun György“, „Fekete rét“, „Csécs-lapos“, „Szász-fenek“, „Kincses-fenek“, „Halas-tó“ és egyéb kisebb

tavak széleinél leásott gödrökből puszkáznak a buta libákra, nem törődve a kísértő rheumával, kihüléssel. De ez nem is csoda, mert a libales-vadászat egyike

HOBTOBÁGYI VÁSÁR.

TINÓGULYA.

zsombékos tavak. Ezeket a vizeket keresik fel aztán évről-évre őszkor az északi vidékekről jövő vadludak, fellegszerű óriási csapatokban. Vadászaink ilyenkor valóságos ágyuzást visznek véghez. A

a legérdekesebb, legizgatóbb vadászatoknak. — Aki egyszer belekóstolt, az rabja lesz addig, míg csak bírja. — Ez a mulatság eltart a kemény tél beköszöntéséig, mikor a vízért szomjazó li

Báli toilettek tisztítását

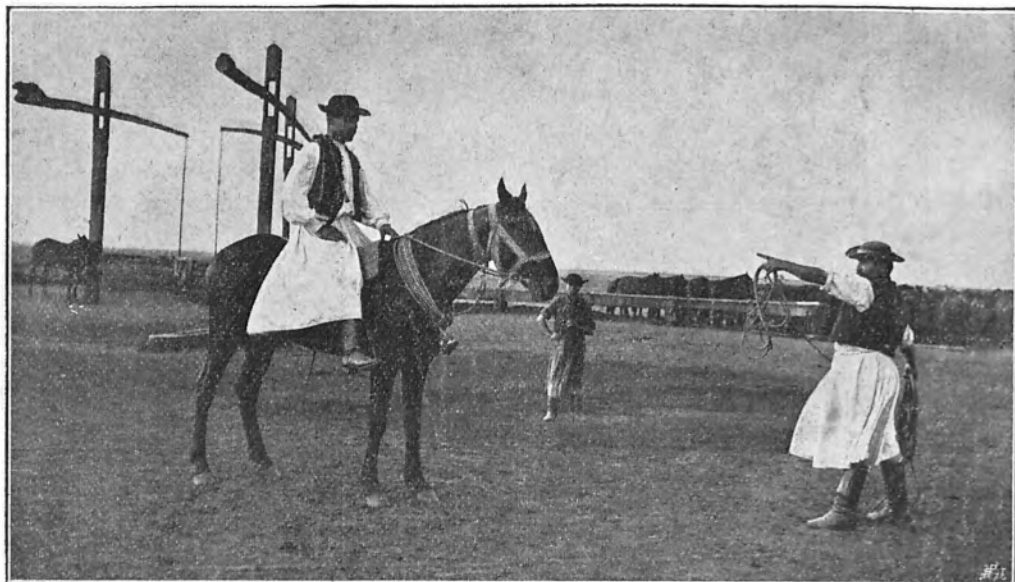
kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete
Debreczen, Széchenyi-u. 42.

bák a jeget csőreikkel betörni nem tudják. Ekkor felkerekednek, itt hagyván a bosszus vadászokat s meg sem állanak egész az Aldunáig. — Végül a Hortobágnak két általánosan ösmert alakjáról szólok. Az egyik nincs ugyan már a pusztán, de emléke ott van. Ez az örök ifju, aranyos kedélyü Deli Mátyás állatorvos. Több évtizeden át lakott ő a Hortobágyon, míg nemrég elköltözött Tisza-Polgárra. Szeretik őt most is nem-

hányszor kérdezte: Matyi bácsi kezével kitért szájára mutatott. Mikor már a kérdező állatorvos a béketürésből is kezdett kijönni, megmagyarázta az öreg ur, hogy az elesett, elhullott jószágokat be szokták bizony ők kebelezni, a pásztorokkal együtt. Nagy rökönnyödés támadt erre, ami azonban tetőpontját akkor érte el, mikor a pompás ürütokány elfogyasztása után Matyi bátyánk bizalmasan megszugta az illetőnek, hogy

PÁNYVAVETÉS.

csak a pusztán, de Debreczenben is. Azonban, hogy ő is milyen ragaszkodással van a délibábok hazájához, végrendelete igazolja, melyet, hála Istennek, még végrehajtani nem kellett. Meghagyta ugyanis, hogy halála után szívét egy urnában hozzák el a Hortobágyra és az általa megjelölt helyen temessék el. Ennél bensőbb, igazibb ragaszkodást elképzelni sem lehet. — Matyi bátyánkkal igen sok tréfás eset történt. Egy alkalommal az állatorvosok vizsgálták a Hortobágyot. Az egyik valami „dögsir“ féléről tudakozódott, s vala-

a feldicsért, izletes tokány is az utolsó falatig elhullott himlős birkából készült. Egyik hirneves festőnk Matyi bátyánknak két kis macska lovát, a rozzant bricskával lepingálta. Végtelen csodálkozott azonban rajta az öreg ur, hogy a piktor takarosabb lovat nem választott ki, hiszen lett volna elég. Az éppen nem fért a fejébe, hogy a képért 150 forintot kap majd a festő, mikor az ő két lova testvérek közt sem ér 50 forintnál többet. A képnek azonban valaki hibájául róttá fel azt, hogy Matyi bátyánk nincs rajta. A festő azzal vágta

URI DIVAT-UJDONSÁGOKAT ajánl minden idényre
BÉKÉS LAJOS Debreczen, Piacz-utca Dr. Ujfalussy-ház.

ki magát, hogy azért nem tudta Matyi bácsit oda festeni, mert olyan „csunya“ festéket nem hozott magával, amelylyel az öreg ur téglaszinű, erezett arczát megfesthetné. A másik alakja a Hortobágnak, a mi Farkas Bertti bátyánk. Ő a pusztá direktora, mátai biztos. Vidám kedélye fűszere a Hortobágnak. Bertti bátyánk és a Hortobágy való-

sággal egy fogalom. Nélküle már a pusztát sem tudnánk elképzelni. Magyar ember, kívül-belől. Magyaros zsinóros ruhát visel. Vendégszeretőbb ember nála talán az egész országban sincs; mondhatom, szivesen lát mindenkit, aki a mi nagy pusztánkat felkeresi. Szerezzük meg hát Bertti bátyánknak minél többet ezt az örömet.

Őszi libales a Hortobágyon.

A fogoly-, fáczán- és nyulvadászat apró izgalmaiból eléggé kijut a debreczeni vadásznak november elejéig. Ekkor pihenni megy a Hortobágyra. Pihenni! Legalább azt hiszi, mikor a szénával jól kibélelt lesgödörre gondol. Pihenjen, mikor új izgalommal tölti el már a Hortobágnak mélységes csöndje is! Alig várja, hogy a csárda udvarán a kocsiról leugorva széttekinthessen a beláthatatlan sikságon s alig bir felocsudni abból a csalódásból, hogy ott a kerek földnek legmagasabb pontján áll.

De a hortobágyi éjszakának páratlan csöndjében, álom közben néhány órára mégis csakugyan elvész ránk nézve a világ. Nem lehet ott álmodni, csak aludni; aludni mély, nyomtalan álmod, mely után úgy ébredünk fel, mintha ujjá születünk volna.

— Fegyverre, pajtás! Hallik az ébresztő szó éjfél után három óra tájban.

Fél óra mulva az ajtón zörget a kocsis, hogy indulhatunk.

Száz-százötven tölténnyel s egy pár puskával felkészülve áthaladunk végre a Hortobágnak legtetesebb pontján, a kőhidon. Onnan röppen fel az első szárnyas, egy kis réti kuvik, s megszáll a közeli ól tetején. Alant a Hortobágy folyó csöndes vize csillogva s kigyózva

tünik el a messzeségben. A csillagos ég bámulata lenyűgöz, szótlanná tesz.

Még negyed órai ut s virradóra tul vagyunk Mátán is.

Köröskörül víz, egész tenger, de még semmi zaj. Csak jó egy órai ut után pillantunk meg egy-egy kutágast, egy-egy pásztortanyát s hallunk libagógást messze a Ludas, vagy a Zsombékos felől.

Még félhomály van, mikor megérkezünk a Pap-ere partjára, az első lesgödörhöz. Egyikünk leszáll s alig helyezkedik el benne, nagy suhogás hallik a levegőben. Tömérdek kercze rucza hosszu-hosszu vonalban száll a víz fölött s hol a magasba, hol a víz szine fölé, majd jobbra, majd balra csapongva mulattat kedves játékával. Nyomban utánuk, de már egész egyenes vonalban s alig pár méternyire a víz színétől egy csapat tőke-rucza húzódik. Bármennyire ingerel az alkalom, nem lövünk rájuk. Várjuk a nagyobbat.

Eközben éppen ráérünk a nap keltének ritka szép tüneményét bámulni. De a napnak kelőfélben levő tojásdad, majd szögletes alakja is lassankint kikerekedik, elveszti rózsaszínét s szétáradó sugarai ezentul csak egy szemfényvesztést üznek velünk: a tárgyaknak

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt *fehérenmü gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.*

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

szertelen nagyítását. Ezzel aztán akárhányan meg is járják, kik először töltenek verőfényes napot a Hortobágyon. Kivált reggel tíz óráig éri az embert egymásután a csalódás. Amott száll — teszem — feléd egy hatalmas madár. Sasnak nézed. Csodálkozol vigyázatlanságán, vagy vakmerőségén s előre örülsz a ritka zsákmánynak. Mikor rákapod a fegyvert, gyanakszol, hogy bibicz s mikor melléd száll a jámbor, arról győződöl meg, hogy pacsirta.

E csalóka időben kél szárnyra a liba is, hogy legelőt keressen. Eleinte ék alakban huzódnak, de csakhamar felbomlik a rend. Erősebbnél erősebb gunárok kerülnek a sereg élére s valóssággal versengenek az elsőségért. A gyöngébbek kiszorulnak s az ezernyi sokaságból néhány családdal félre csapnak, hogy vezéri képességükről bizonyosságot tegyenek. Megesik azonban az is, hogy egy-egy kiszorult gúnár csak másod magával, néha éppen egyedül válik meg a seregtől. Szinte kiérzik ilyenkor hangjából a megaláztatás keserősége. Mintha csak pusztulásra szánta volna magát, nem vigyáz többé a lessgödörből kivillogó fegyverre: jó lövésnyire száll a vadász fölött, csak az utolsó pillanatban kap egy-két méterrel magasabbra, de rendszerint már hiába. Tapasztalt vadász ezt a pillanatot választja ki a lövésre, mikor a liba kitért szárnyaival egész szélességében szolgál célpontul. Szemközt vizirányosan szálló libát elejteni szinte képtelenség, dus tollazata miatt. Legtanácsosabb ilyenkor a kellő távolodását megvárva utána löni, tollai közé

csak így hatol be a lövés. Ha oldalt röpül, szintén vakszerencse lelőni, mert vagy fejbe kell találni, vagy szárnyát töretni. Mellét csak nagyon közlelől fogja a sörét.

Csak ily egyes liba lövése érdekes.

A főszereg tiszta időben messzire elkerüli a vadászt, de az üres lessgödörnek a szélére ül. Ködben öt-hat méternyi magasságban huzódnak a viz fölött. Ilyenkor naponkint 25—30 darab esik zsákmányul.

A zsákmány megkerítése azonban még a lelövés után se mindig könnyű dolog. A szárnyazott liba legjobb esetben a szárazra zuhan s mivel rendesen nagy magasságból esik, agyonüti magát; de legtöbbször a térdig érő vízbe vágódik s bizony meg kell azt érte lábolni magának a vadásznak. Nem lehet itt se vadhordó, se kutya segítségére számítani, mert egyik sincs mellettünk. A lessgödörben csak egy ember fér el. Annak is mozdulatlanul kell meghuzódnia. Kutyaival meg sok baj volna, türelmetlensége miatt. Megy tehát maga a vadász s verejtékezve csuszkál s akárhányszor el is bukik az elég kemény, síkos vízfenéken, míg egy-egy félórai hajsza után sikerül neki a libát kizavarnia a tulsó partra. Ott, ha nem akarja, vagy nem tudja meglőni, ismét új kellemes hajsza kezdődik, a közelben leskelődő társak nagy mulatságára.

Tíz óra tájban vége a lesnek. Ekkor már biztos legelőre telepedett a sereg s kedves csevegésével bosszantja a esárdába visszakocsikázó vadászokat.

Kulesár Endre.

Lőpor-árulás! *Bészler és Dávid vaskereskedésében,*
Debreczen, Piacz-utca 7. szám.

Az alkohol-kérdésről.

Irta: Dr. Burger Péter.

Amily nagy az alkohol-kérdés külföldi irodalma, oly szegény a hazai; meg kell tehát minden alkalmat ragadni, midőn e tárgyról mentői szélesebb néprétegeknek irhatunk. Ez vezet engem, midőn Debreczen városa nap-tára részére igénytelen soraimat rovom.

A külföld rég felösmerte a szesz italok mértéktelen ivásában rejő súlyos károkat, az egyénre úgy, mint a család- és társadalomra; noha talán kevés kivétellel annyira sem fajultak ott a viszonyok e téren, mint, sajnos, ma már itt nálunk.

Ott a védekezés rég megindult eredményeket is tudott felmutatni; de ez eredményekkel sem elégedvén meg, fokozott erélyvel más és más oldalról támadják az emberi nemnek e nemcsak káros, de rút szenvedélyét.

A mértékletességi mozgalmat ott ma már a teljes tartózkodás tana vagy iránya váltja fel; igen helyesen úgy okoskodván, hogy amaz nem járhat kellő eredménnyel már az okból sem, mivel a mértékletesség igen tág fogalom.

Az italkedvelő ember soha sem fogja beösmerni, hogy mértéktelenül iszik, mert szerinte ez csak olyan emberre mondható, aki többet iszik, mint amennyit bír; de ő örvend, hogy Istennek hála, sokat bír.

Szerintem a teljes tartózkodást, vagyis mű nyelven *abstinentiát*, más okokból is indokoltnak és célra vezetőbbnek kell tartani. Még pedig első sorban a szesznek ama sajátos és sok más hasonló hatása, mérgekkel egyező ama tulajdonsága miatt, miszerint ha hosz-

szabb időn át fogyasztjuk, szervezünk mind többet és többet kíván belőle. Ilyen az Opium, Morphium, Chloral stb. is.

Másod sorban a szesznek más mérgekkel egyező ama tulajdona miatt, hogy még oly kis, látszólag ártalmatlan, adagokban is hosszabb időn át fogyasztva, egyszer csak látszólag minden igaz ok nélkül előállanak az iszákosság káros következményei. Ez az ugynevezett összesülése (*Cumulatio*-ja) a hatásoknak.

Végül harmadszor, lándzsát kell törnöm a teljes *abstinentia* mellett azért, mert evvel az iszákosság terjedésének egyik legfőbb rugóját, a rossz példaadást, semmisítjük meg.

„Hiszen ha ez meg amaz, ilyen és olyan állásu, kisebb-nagyobb tekintélyű egyéneknek meg van az ő kedvenc drága itókájuk; mért ne ihatnánk mi szegényes viszonyainkhoz mérten tengeri konyakot vagy kisüstönföttet! — mondja a nép és mi nem válaszolhatunk kellő meggyőző érvel mértékletességünk mellett.

Tény az, hogy az első pohár ital ép oly rosszul esik, mint az első szivar a kezdőnek: talán főfájást, szédülést, hányingert is okoz; de a környezet iszik, mi sem maradhatunk el, tehát elsajátítjuk ama kis kellemetlenségek árán is az ivási képességet, melynek bizony végső határát már nem mi állapítjuk meg, mert szenvedélylyé válik, különösen a gyengébb szervezetűeknél.

A szeszről tudjuk, hogy kenyér, magvak, gümös növények, gyümölcsök

Uri öltönyök tisztítását

kifogástalanul teljesít.

HRABÉCZY ANTAL

== RUHAFESTŐ ÉS TISZTÍTÓ INTÉZETE ==
Debreczen, Széchenyi-utca 42.

és csaknem minden más oly anyagokból készül, szeszes erjedés által, melyek czukortartalommal birnak.

Igy természetes erjedéssel a szőlőből bor; mesterséges erjesztéssel az árpából sör, gabonafélék és gümősökből vagy tengeriből pálinka lesz.

Ezenkívül van még sok-sok helyi szesztartalmu termék, így a sok gyümölcsborok és pálinkák; a németek mézből vagy mézzel készített sörük, a *méth*. A tejből készült *Kumis* és *Kefir*, a rizsből készülő *Rum* és *Arak* vagy a japáni és kínai *Saki*, az indiai *Cavacava*-ital fekete borsból, az indusok tengeriből készített *Chichája* stb.

Ha mindezekhez még hozzá vesszük a tiszta spiritusból, holmi növény- és festanyagok hozzáadásával készülő mesterséges italokat, igazán légióit birjuk az italoknak, melyekkel testünket és szellemünket rongálhatjuk kedvünk szerint.

Mindezeknél a lényeg, a bennük rejlő méreg a szesz vagy alkohol. Ezt öltöztetik annyi formába, ezt díszítik, kendőzik, cziczomázzák, csak-hogy hódítson, bódítson embertársaink között. Ezt czégeznek, hirdetik, kínálják uton-utfélen; a szegényes, büzös és undorító szatócsbolt vagy lebujtól a legfényesebben berendezett templomszerű palotákban elhelyezett kávéházak és vendéglőkig.

Mily nagy anyagi és munkabeli áldozatokat hoz azok előállítására, terjesztésére és elfogyasztására az emberiség, arról, a statisztikából csupán annyit kívánok közölni, hogy Európa termő földjének $\frac{1}{10}$ -e e czélra termel és népének $\frac{1}{10}$ -e csupán evvel foglalataskodik.

Egy szellemes francia tudóst ez áldatlan állapot szemlélése ragadta ama kijelentésre, hogy a francziák

kivétel nélkül hódolnak a szeszes italoknak, az egyik rész mert ebből él, a másik mert ettől hal meg; de ez általánosítható ma már az egész emberiségre.

Minő isteni valami is hát az a szesz vagy alkohol? Minő hatalmas erő lakozhatik benne? Minő nemes tulajdonokkal ruházta fel ez az embert? Hogy mindannyian annyira törjük magunkat utána, hogy annyi időt, fáradságot és vagyont áldozunk érte.

Azt mondták sokan, hogy az alkohol táplál, hogy melegít, hogy vidít, lelkesít, erősít, ellenálló képességét az embernek minden viszonyokkal szemben fokozza. Nohát a komoly tudományos kutatások mindezeknek határozottan ellenkezőjét bizonyítják napnál világosabban.

Ily kísérletekből tudjuk azt, hogy a szeszes italok foktartalom szerint az állati és növényi sejtekre egyaránt zsongító, bénító, sőt megsemmisítő hatással vannak.

E hatás pedig annál erősebb lesz egyazon foktartalom mellett, mentől finomabbak a sejtek, mentől benyolultabb azok szerkezete.

Igaz ugyan, hogy az alkohol a testben elég, tehát azt kellene hinnünk, hogy táplál és melegít.

A kísérletek azonban ennek ellentmondanak, mert az alkohol nem pótolja semmi fajtát a tápanyagoknak, ha vele helyettesíteni próbáljuk, sem nem melegít, ha hőmérővel utána nézünk e dolognak.

Hogy valamely anyagot tápszernek nevezünk, kell, hogy az kár nélkül oly mennyiségben, tetszés szerinti ideig legyen fogyasztható, hogy nemcsak szervezetünk munkaképességét fentartsa, de még szervezetünk följutása és kiépítésére is szolgáljon. Szóval a táp-

Angol női ingblousokat mérték szerint készít **BÉKÉS LAJOS DIVATÜZLETE**

Debreczen, Piacz-utca 44.

szernek nem csupán égő, de építő anyag-
nak is kell lennie, már pedig az alko-
hol el-ég ugyan, de nem szolgál a
szervezet egészséges felépítéséhez leg-
csekélyebb mértékben sem.

Az alkohol a testbe jutva, oly ro-
hamosan ég el szénsavvá és vízzé,
hogy csaknem az összes élelyt, mit a
szervezet beszerezni képes, légzéssel és
vizivással, a maga részére köti le; el-
vonván azt első sorban a többi táp-
szerektől és végeredményében magától
a szervezettől.

Valóságos levegőszomjat érez az
ívó, azért lélegzik gyorsabban és azért
emésztí rosszul az eledeleket és képződ-
nek fölös zsírlerakódások egyik-másik
oly szerven is, hol ez veszedelmet rejt
magában. (Szív, vese, máj stb. elzsi-
rosodás.)

A szervezetbe jutva, első sorban a
vérben fejt ki káros hatást a szesz; a
véresejteken, melyeket hivatásukban bénít
meg. Majd a vérrel tova vitetvén, a
test egyéb fontos szerveinek sejtjeit
bénítja meg.

A véresejtek zsugorodnak, sőt telje-
sen bénulnak és így elégtelenné lesz-
nek a testben felhalmozott ártalmas
anyagoknak éltető, egészséges anya-
gokkal való kicserélésére, mint pl. a
szénsavnak élelynyel pótlására.

Egyéb fontos szervek, mint az agy,
vese, lép, máj stb. sejtjei pedig, alkohol
által bénulva, felmondják szintén a szol-
gálatot, agy-, vese-, májbajokat okozva.

Igy mehetnék végig a többi csont,
izom, mirigy, bőr stb. sejtéken és so-
rolhatnám fel az alkohol által okozott
bénulásuk nyomán támadó bajokat; de
az e keretben el sem férne. Így csak
arra kívánok visszatérni, mit előre bo-
csátottam, hogy mentől finomabb va-
lamely sejt, annál többet és hamarább
szerved az alkoholtól.

Ebből pedig igen tanulságos követ-
keztetés vonható le. Első sorban, hogy
az agy- és idegrendszert támadja meg
az iszákosság természetesen leg-
előbb.

Vagyis első sorban is testi és szel-
lemi munkaképessége, munkabírása
csökken az ivónak, melyeket az ideg-
rendszer közvetít.

Amit a gyakorlatban, számtalan igen
tanulságos kísérlettel bizonyítottak be.
Pl. párhuzamosan dolgozó munkás-
csoportokkal, vagy párhuzamosan ope-
ráló hadtestekkel, melyek közül az
egyik szesz italokkal el volt látva, a
másik nem.

De történtek szellemi téren is, tan-
intézetekben ily irányú kísérletek, tel-
jes sikerrel; úgy, hogy a gyakorlat fé-
nyesen igazolta a teoriát.

Másik következtetés, hogy ime ez
mutatja, mennyire vétkeznek azok, kik
fejletlen gyermekeknek, ha még oly
kis adagban, avagy gyógyszerképen
is szesz italokat adagolnak.

Hisz a fejlődésben levő gyermeki
szervezetnek nem csak finomabbak és
érzékenyebbek a sejtjei, de ő nekik
első sorban hatalmas anyagcsere és
anyaglerakódásokra van szükségük,
hogy fejlődhessenek, nőhessenek.

Ha ezekből az tűnik ki, hogy nem
táplál, nem melegít, nem fejleszt az
alkohol: mentől könnyebb azt belátni,
hogy nem vidít, nem lelkesít, nem
erősít. Hiszen bénító hatásaiban az al-
koholnak e tünetek sokkal helyesebb
magyarázatukat lelik.

Az ember cselekvéseit az agy és
gerinczagy góczaiból kiinduló idegek
nem csak serkentik; de irányítják és
mérséklis is, mely célra külön igen
finom góczok és idegszálak szolgálnak.

Ezek, mint ilyenek érzik meg, ama
fent vázolt tulajdonánál fogva, az al-

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt
fehérnemű gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

koholnak első sorban bénító hatását. Hogy aztán mi történik, ha e mérséklő, irányító idegek szenvednek, könnyű kitalálni; csak gondoljunk az inga órára, melyet megfosztunk ingájától. Azért lármázik, hadonászik czéltalanul a részeg; azért fecseg és cselekszik mindenféle ostobaságot; azért arcátlan, kiméletlen, durva, sőt erőszakos vagy tulközlékeny, mézes, mázos, tulbarátságos, sőt ragaszkodó, vad idegenekkel szemben is: mert bénultak a józan mérlegelést és kritikát közvetítő idegócok és szálak.

Azért beszámíthatlan a részeg ember; de szerintem ez nem mentheti őt a büntetéstől, sőt kétszeresen büntetendő egyrészt a bűnös cselekményért, másrészt a részegségért.

Nem erősít, nem fokozza munka bírásunkat sem az alkohol, hanem csupán a fáradság érzetét tompítja meg; miként a gond és bánatot sem szünteti vagy teszi elviselhetőbbé, csupán azok érzetét tompítja.

A fáradság azonban az élő organizmusban biztosító szelepet képez a test végkimerülése ellen, aki ezt bénítja, úgy cselekszik, mint ama gépész, aki elzárja a szelepeket, hogy tulfűthesse a kazánt. Az unalom, ama nemes gerjedelme az embernek, mely ellenállhatatlanul tette sarkal is szenved

az alkohol bénító hatása alatt, mert ha a gondüző italok nem volnának, bizony hasznosabb munkával üznők el azt.

Mindazokból, miket itt röviden leírtam, már eléggé beigazoltam vélem, hogy valamennyi annyira dicsőített kiváló tulajdonai a szeszes italoknak, valótlanak; fűzfapoéták, kontár, tudákos alkoholisták, no meg önző, kabzsi gyárosok, elárusítók költött hazug állításai.

Ezekkel szembeszállani, ezeket leplezni szép és nemes feladat; de nem könnyű ma már, midőn városok, törvényhatóságok, sőt államok sem röstelnek a népek mérgének méltán nevezett szeszes italokból hasznot meríteni. Megengedhető-e, hogy akik a lakosság testi és szellemi épségéről gondoskodni első sorban hivatottak, ezt tegyék? Hogy mennyire frivol és hamis elv, humánus- és kultur-czélokra oly uton szerezni meg a költséget, melylyel tápot adunk és elősegítjük ama mérgeknek mentől szélesebb rétegekben, mentől nagyobb tömegekben való fogyasztását: annak megítélését t. olvasóimra bízom.

Végül még csak annyit: mivel ily körülmények között csakis a társadalomtól várható valamely egészséges mozgalom megindítása, kell, hogy tömörüljünk és a külföldi szép példákon okulva, cselekedjünk, míg nem késő.

A mormonokról.

Irta: *Komlóssy Miklós.*

Az amerikai egyesült államokban nagy port vert fel azon eset, hogy Utah államban Roberts H. Brighamot egy mormon apostolt képviselővé választottak. Az asszonyok gyűléseztek és feltérjesztést intéztek a kongresszushoz, hogy ne adjanak helyet egy olyan

embernek, akinek három élő felesége van, akik ugyan jól megférnek egymással, nem is panaszkodnak, de hát a soknejűség tiltva lévén, ha mindjárt mormon is, a képviselőházban nincsen helye. — A kongresszus rosszalását fejezte ki a választás felett és minden-

Mindennemü ipari szerszámok

legolcsóbban beszerezhető

Bészler és Dávid

vaskereskedésében,
Debreczen, Piacz-utca 7. sz

képen azon igyekeznek, hogy Roberts ur ne mutathassa be mind a három feleségét a fehér házban. — Kansasban a nép megkövezett néhány mormonhittérítőt. — Az egyesült államok 70 milliónyi népessége most kezdi csak tárgyalni azon régi bűnt, — miként lehetett megengedni egy maroknyi népnek, hogy törvényellenes módon éljen és állam legyen az államban!?

Nagyszerűen különös nép ez a mormon. A világ minden részéből toborzák őket össze a hittérítők. — Különbéféle szokásaik vannak, különböző nyelven beszélnek és mégis a vallási fanatizmus homogén elemmé teszi őket.

1890. évben az egyesült államok kormánya igen szigorúan járt el a polygámiában élő mormonokkal, minek az lett a következése, hogy a mormonapostolok feliratot intéztek a kormányhoz, melyben kijelentették, hogy meghajolnak a rendelet előtt és eltörlik a soknejüségét. Ez azonban csak papíron volt, az életben — maradt minden úgy, mint régen.

Ha az ember Salt-Lake város régibb utczáin járkal, sok olyan földszintes házat talál, melynek 4, 6, sőt néha 8 kijárása is van. — Ezek a soknejüek házai, melyek úgy épültek, hogy ha a mormon új feleséget vett, oda épített egy kis lakóházat a régihez, bebutorozta s az lett az új asszony lakása. Ezen kijárásokról lehetett aztán megtudni, hogy egyik-másik mormonnak hány felesége van.

Egy-egy férfi annyi nőt vett el feleségül, amennyit eltarthatott, az ekléziában pedig annak volt tekintélye, akinek több felesége volt. — Mikor az egyesült államok kormánya nagyon szigorúan vette a soknejüséget: a sok kijárású házakat egyszerűen ott hagyták a mormonok. De a nejeiket nem

hagyták el, hanem a város különböző részeiben rendeztek be nekik lakást, s valóban ma is, csak a legszegényebbeknek van egy felesége.

A gazdag mormon mindegyik nejeinek külön lakást tart és egészen nyugodt beosztással látogatja meg őket. — Ha új feleséget akar venni, bejelenti összes nejeinek s azoknak bele kell egyezni, mert ha nem egyeznek bele az új házasságba, úgy bánik a szent apostol velük, hogy jobbnak látják inkább térdet-fejet hajtani. — 1843 óta arra tanították a mormonizmus követőit, hogy a soknejüség isteni intézmény és ez lett az alapja ezen fanatikus vallásnak. — Az asszonyokkal megértették, hogy ez az ő kötelességük és hogyha ennek kellőleg megfelelnek, annál szebb hely fog nekik a paradicsomban jutni. Ha pedig valamely hölgy nem akart beleegyezni, hogy a férje szebb és fiatalabb nőt vegyen el, rárontottak a vallásos magasabb személyek, kapacitáltak, a férje megvonta tőle a tüpénzt stb. — Vasárnaponként szokás volt, hogy az apostolok összes feleségeikkel mentek a templomba. — Young Brigham, Pratt Orson fő-fő kimagasló szentek néha 8—10 feleséggel mentek a sétára, s megesett, hogy a féltékenység kitört egyik-másik különben jól nevelt hölgyből s az utcán verekedtek össze.

Legnagyobb baj abból keletkezett, hogy a szegényebb sorsu mormonok törvény szerint nem vehettek több feleséget egynél, mert nem tudták volna őket eltartani. Ez meg irigységre adott okot. — Némelyik meg erején túl nősült s nem bírván a hölgyek költekezését, elverte a vagyonát s kénytelen volt egy feleséggel megelégedni.

Hogy aztán a többivel mi lett, arról hallgat a krónika, de ha csinosak is voltak köztük, mindig akad egy-egy jó

Csipkefüggönyök tisztítását

☞ a szélek elrongálása nélkül, kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete Debreczenben,
Széchenyi-utca 42. szám alatt.

szívü apostol, akinek pénze is van, hogy megszaporíthatja a feleségei számát.

Nagy baj háramlott az eljegyzésekből is. Nevezetesen némely nős férfi szemet vetett egy leányra, de nem volt annyi vagyona, hogy eltarthassa. Eljegyezte tehát és kezdett örülten dolgozni, hogy vagyona tegyen szert. — Igen, de megettetszett neki a más felesége is, azt is eljegyezte, mert igazság szerint ez nem földi, hanem mennyei eljegyzés volt, mert szentül hitték, hogy a más világon nemcsak a feleségeikkel, hanem az eljegyzettekkel is paradicsomi életet fognak élni.

Különösen ostoba az a szokás, hogy 18—20 éves leánykák férjhez mennek 60—70 éves ősz, reszkető, magasrangu egyházi hivatalnokokhoz, bizonyára nem szerelemből, hanem vagy rájuk parancsolnak, vagy már úgy vannak nevelve, hogy szent kötelezettségüknek tartják a tisztas eljegyzést elfogadni.

A házasság könnyen ment azelőtt Utahban, mert csak a papoktól függött, hogy mikor ad egy párt össze, de mióta a polgári biztos előtt meg kell jelenni, kissé nehezebb.

Ezelőtt minden nagykoru mormon is összeadhatott egy párt, mert semmi rítusához sincs kötve.

A férfi megígéri, hogy eltartja a nejét, az pedig megígéri, hogy szeretni fogja a férjét. — Csak magasrangu mormon esküdhetik meg a nagytemplomban, mely templom egyike a legszebbeknek Amerikában és 3 millió dollárba került. A szentélyt alabárdosok őrzik és csak mormonnak van joga belépni.

Egy angol asszony, Mrs. Stenhouse, aki mormonná lett, de később ott hagyta őket férjestől, következőképpen írja le a czeremóniát:

Először templomi ruhába öltöztették, mely sarkig érő fehér vászonból állott.

Fejére fátyolt tettek, majd levetkeztették és egy melléktéremben megfürdették, testét olajjal bekenték. Ezalatt a felszolgálók mindenféle hókusz-pókuszok kíséretében érthetetlen szavakat mormogtak. Majd megértették vele, hogy tisztára lévén mosva, ezen a földön semmi nyavalya nem érheti. — Majd ráadták a mormon ruhát, melyet úgy kell viselni, hogy egyszerre nem szabad levetni, hanem előbb egyik darabot kicserélni s aztán a többit. Egy nevet sugtak a fülébe, amelynek említésével mindenkor belépést nyerhet a templomba és a mennyek országába. — A név „Sarah“ volt és mint később Stenhouse asszony megtudta, minden új mormon nőnek ezt sugták a fülébe.

Egyszerre egy hang volt hallható, mintha kérdéseket tett volna fel. Ezt Jehovának nevezték, aki ígéretet tett hogy meglátogatja e rongyos sártekét s e romlott világban igazságot fog szolgáltatni; magától értetődik, hogy mormon lesz a kiválasztott nép.

Majd Mihály arkangyal is megszólalt, sőt Ádámot is megbeszélgették. A sátán is megjelent, aki Évát csábitgatta. — Almát adott neki, melyet Éva Adámmal megétegetett.

Majd férfiak léptek be prófétáknak öltözve és hirdették a Megváltó jövetelét. — Végre borzasztó átkok között az összes jelenlevőket megeskették, hogyha netalán elárulnák a szent hitet, azoknak nyelvük elvágattatik.

Már kezd szünőben lenni a soknejűség, mégis van vagy 30 olyan magas tisztviselő, akinek egynél több felesége van. Igy Cannon elnöknek van 6, már Young Brigham apostolnak csak 3 felesége van.

Nem sokat tudnak a mormonokról, még ennyi sem igen jött tudomásra. Majd ha egészen leszerelik őket, akkor fog kiszülni a való-igazság.

A siketnémák debreczeni iskolája.

„Hephata“ szóval nyitá meg az Ur a néma ajakát; „Hephata“ — mondá — s a néma beszélővé lőn.

„Siketnémát beszédre tanítani — majdnem isteni munka“, mondja Lamartine, s ki gondolta volna akkor, a mi Urunk Jézus Krisztus földi életében, hogy leszen idő, amikor egyszerű emberek, támaszkodva egyrészt a tudományra, másrészt emberszeretükre: eltanulják Tőle az Ő nagy mesterségét, megszólaltatják a néma ajakát, hogy megtanítva a szerencsétlen siketnémát is minden szépre és jóra, ember legyen az emberek között. S ime megtörtént. A némák ma már beszélnek, irnak, olvasnak, megtanulnak dolgozni s magyar hazánknak épp oly hasznos fiai, mint az ép érzékű polgárok.

Hazánkban a siketnémák első intézete Váczon nyílt meg 1802. évben. 1901-ben történt, hogy egy szegény, tanulatlan siketnémát nagy bünnel, gyilkolással vádoltak. Oda állították a debreczeni törvényszék elé, hogy felelősségre vonja tetteért, vagy hogy tisztázza magát a vád alól. De ki érti az ő beszédjét? Ki kérdezze tőle, ha gyilkolt, miért gyilkolt s hogyan követte el bűnét? Szegény ember! Ember vagy s ime embertársaid nem értenek meg; ember vagy anélkül, hogy ismernéd e bűn nagyságát, amelylyel vádolnak. Iskolába soha nem járt, az édes anyja inő szavát soha nem hallotta, mi a jó, mi a rossz; legfeljebb ösztöne sugja meg s ki tudja, milyen az ő ösztöne?! És ez ember a törvényszék elé került. De ki beszéljen vele? Ki? Oh, Magyarország

már nem Törökország! Tudomány és emberszeretet egyaránt fejlődik s hatalmas lépésekkel halad előre. Van már, aki a tanulatlan siketnémát is megérti. A debreczeni kir. törvényszék megkereste a siketnémák váci intézete igazgatóját, küldene ki egy tanárt a tárgyaláshoz tolmácsnak.

Debreczenben tolmács? És Debreczenben nincsen még egyetlen egy gyógy-paedagogiai intézet sem? Debreczenben, a keleti Magyarország diákjainak Mekkájában, a híres kollégium és iskolák városában! Hátha lesz! Eljött Gácsér József, a tolmács; a tolmácsesal még egy kartársa, meg 6 növendék a váci intézetből. 1901. február 19-én volt a törvényszéki tárgyalás; a siketnémát felmentették. — A derék debreczeniek főerdeklődése azonban a már előbb hirdetett előadás volt, amelyet Gácsér József és Markovics Árpád a Váczról hozott 6 növendékkal tartottak.

A némák ekkor beszéltek Debreczenben először s lelkesedés, édes megilletődés szállta meg a sziveket. Már ekkor lehetett sejteni, hogy a sors e mostoha gyermekeinek itt is lesz hajléka, lesz intézete. Nem csalódtunk. Ma már van; m. é. okt. 12-én működését is megkezdette.

Kinek érdeme az, hogy Debreczenben a sok kulturális intézet mellett ez első emberbaráti intézmény létesült? Gondolom, nem csalódom, ha azt mondom, hogy az egész városé, az egész megyéé. A minden nemes iránt lelkesedő czivisnek csak arról kellett meggyőződnie, hogy ily intézet munkája nemes és hasznos és elterjedt az

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt *fehérnemű gúzmósó és finom vasaló-intézetet nyitott.*

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

eszme, meghódítván az eszmének a sziveket. A szent lelkesedés meg volt tehát s a lelkesedésnek apostolai is lettek. Puky Gyula főispán és Oláh Károly, Debreczen sz. kir. városi tanácsnok személyében, akik a közlekedésbe az ő lelkesedésüket is belevitték, azt növelték, terjesztették. S mint az illattal teli szoba, ha az illat nyitott ablakra talál, kitódul s jó szagával elárasztja a külső levegőt: úgy a város lelkesedése is átsapott a környékre, a városokba, a falvakba, az egész megyébe s áldozatra kész sziveket teremtett az ügynek.

Az általános lelkesedés hozta tehát létre a siketnémák intézetét Debreczen falai között.

Az első iskolai évben is annyi volt már a felvételért folyamodó növendék, hogy a „Siketnémákat Gyámolító Egyesület“ párhuzamos első osztály felállításáról gondoskodott; az intézet tehát 2 osztálylyal kezdi meg működését. A növendékeket 8 éven át fogja képzésben részesíteni. A siketnémák intézete hármassal tűzött maga elé:

1. a siketnémákat beszélni tanítja;
2. megadja nekik a szükséges ismereteket;
3. kézügyesítő oktatásban részesíti őket.

A nevelés célja általában gyakorlati. Intézetünk arra fog törekedni, hogy növendékeiből okos gazdákat, ügyes mesterembereket neveljen. Ezzel azonban nem mondjuk azt, hogy a feltűnő tehetség elől is elzárjuk a továbbhaladás útját. Nem lehetetlen, hogy növendékeink egyike-másika a tudomány terén, míg más talán a művészeti pályán fog boldogulni, mint Szathmáry (író), Oros (lapszerkesztő), Vaszary (a királytól is kitüntetett szobrász), vagy Kruse (német bölcész) stb.

Hogyan tanul meg a siketnéma beszélni?

Tapasztalatból tudom, hogy még ma is sokan vannak, akik azt hiszik, hogy a siketnémáknak az intézetekben a hallást adják vissza. Koránt sincs így. A teljesen siket fizikai hallását letargiájából a tudomány mai fejlettsége mellett ugyszólván kiemelni sem lehet. A félsiketnél a hallási gyakorlatok nem eredmény nélküliek. Ilyeneknél a hallás maradványát határozottan meg lehet rögzíteni, sőt bizonyos értelemben fejleszteni is. Legujabban Bezdd, berlini tanár folytonos hangsorával (continuirliche Tonreihe) kísérleteznek. Hazai intézeteink e téren sem maradtak hátra s minden mozgalmat éber figyelemmel kísérnek. Ugy a teljes, mint a félsiket tanításánál a szemre és a tapintásszervre támaszkodunk. A fonetika (görög szó, körülbelül annyit tesz, mint a hangok tana) ma már minden hangnak pontosan megállapítja azt a helyét, a melyen az illető hangot létrehozuk. Ha tehát a beszédszervnek minden izmát, idegét, a hangszalagokat — mondjuk á-nak — megfelelő helyzetébe állítjuk és tüdönkből annyi levegőt bocsátunk a beszédszerveken át, amennyinek feszítő ereje nagyobb, mint a hangszalagok feszítő ereje; ha beszédre már beállítottak, á-t mondunk, akár halljuk az á-t, akár sem. Vagyis minden hangot úgy kapunk, ha az összes beszédszerveket az illető hangnak megfelelő helyzetébe állítjuk s tüdönkből megfelelő mennyiségű levegőt bocsátunk ki. Ime ebben rejlik a siketnémák beszédre tanításának művésze. A hangok fejlesztése, meg rögzítése azonban nehéz munka, amely fokozódik akkor, ha a siketnéma gyenge tevérségű, ha hangszalagjai

Clayton és Schuttleworth gépgyárának bizományi raktára
Bészler és Dávid vaskereskedésében Debreczen, Piacz-u. 7. sz.

nem normálisak, vagy ha a szájpadlása igen magas, a nyelvféke rövid, ha adenoidicus vegetatioja stb. stb. van. A hangokból ezek kapcsolása folytán szók, a szók kapcsolásából mondatok keletkeznek. Így tanul meg a siketnéma beszélni és beszéd közben mások szájáról olvasni.

A nyelvet a siketnéma gyakorlati uton sajátítja el, szabályok csak a felső osztályokban — az összevonásnál — fordulnak elő. Nem kevésbé tartjuk fontosnak a reáliákat sem.

A kézügyesítő oktatás 2 főirányu: gazdasági és a szorosabb értelemben vett kézügyesítés (ipari, slöjd). A gazdasági oktatás (ahol van!) hasonló a gazdasági ismétlő iskolákéhoz; a slöjd-

tanítás rendszerint 3 féle: agyag, fa, papír. A slöjdműhelyekkel nem az a célunk, hogy növendékeinkből kész iparosokat neveljünk, hanem csak az, hogy őket természetüknek s anyagi viszonyuknak megfelelő életpályára előkészítsük. Nagyobb intézetekben 1—2 mesterséget is meghonosítanak.

Az emberszeretet Debreczenben is megvetette a siketnémák intézetének alapját; reméljük, hogy intézetünk haladása gyors lesz és hogy már egy évtized múlva is városunk egyik nevezetessége lesz.

Ugy legyen!

Scholtz Lajos,

a siketnémák intézetének tanára.

Debreczen vagyon-teher mérlege.

(Kivonat ugyanilyen című hosszabb közgazdasági tanulmányból.)

Eddig régmúlt idők mezőin barágotlaltam. Nem piros rózsákat keresve; elődeinknek nem vitézi bajnok tetteit nyomozva. Eke vasával, mesteremberi szerszámmal, kalmári röffel felfegyverzett eleinket igyekeztem közelebről megismerni, amint a gazdasági élet ezer nyugós-bajos gondjai között bajlakodnak és küzdenek a mindennapi kenyérért és fő a fejük városuk megmaradásáért. A régi debreczeni polgárt az ő családi tűzhelyénél, a mesterembert az ő műhelyében, a kereskedőt az ő boltjában, a szántóvetőt az ő gazdaságában, a köztisztviselőt az ő hivatalos szobájában vágytam látni.

Egyelőre bucsuzzunk el a régi idők-től és régi emberektől. Vizsgáljuk önmagunkat, saját korunkat is.

Mert vajjon jól ismerjük-e a sze-

meink előtt folyó szociális élet rugóit és mozgató tényezőit? Igaz színben látjuk-e az annyi kifürkészhetetlen esélytől függő gazdasági jelenségeket? Hogy egyebet ne említsünk: van-e valaki, aki első kérdésre meg tudná mondani, a szédületesen haladó, új meg új igényeket támasztó modern-kor általános eladósodásának hullámai mely mértékben mossák alá Debreczen város buzatermő talaját; mennyit ér az a vagyon, amelynek alapjait több százados nehéz küzdelem árán rakták le egymást követő nemzedékek; mely tőkének felelhet meg ennek a 73 ezer főnyi magyar lakosságnak őstermeléssel, ipari és kereskedelmi és szellemi munkával foglalkozó ereje?

Hosszas és beható kutatások után megkísérlem, hogy feleletet adjak e

Egyenruhák tisztítását

kifogástalanul teljesíti **Hrabéczy Antal** ruhafestő és tisztító intézete Debreczen, Széchenyi-utca 42. szám alatt.

három nagy és nehéz kérdés közül a két elsőre. Megvallom, hogy e problémával való foglalkozásra kívülről kaptam a késztetést, akkor, midőn a földmivelésügyi miniszter egyik legkitűnőbb közgazdasági írónkat a magyar föld eladósodásának tanulmányozásával bizta meg, hogy helyesen ismerjük fel az ország súlyos bajainak diagnosizát és pontosan lássuk a gazdasági élet-szervezet érverését az általános eladósodás és a földbirtoknak veszedelmes irányzatba terelődött mobilizálódása által okozott lázas állapotban.

Debreczen hitel és vagyoni viszonyaira vonatkozó eme tanulmányom tehát a következő kérdések megoldásával foglalkozik:

I., a helybeli pénzüintézetek és egyéb nagy hitelforrások, minők: a város, az egyház és a kollégium mennyi kölcsönt adtak ki jelzálogi biztosíték mellett és a debreczeni telekkönyvek teherlapjai mennyi tartozást mutatnak?

II., a helyi pénzüintézetek mérlegei alapján mily összegre becsülhető a debreczeniek váltóadóssága?

III., az adósságok kamatain és törlesztésén kívül micsoda más terhek: állami és egyéb közadók nehezednek a lakosság vállaira?

IV., miképen alakultak az ingatlan birtokok változásai?

V., e terhekkal szemben milyen értékű ingatlan és ingó javakkal rendelkeznek a debreczeniek?

I.

Lássuk tehát először is a reál kölcsönöket. Öt helybeli pénzüintézet, tekintve egyelőre az Osztrák-Magyarbank jelzálog osztályától, tehát az Első Takarékpénztár, Ipar- és Kereskedelmi-bank, Alföldi takarékpénztár, Takaré-

és hitelintézet, valamint a Közgazdasági bank 1902 végén 9.014,625 korona jelzálogos kölcsönrel járulnak a hitel-igények kielégítéséhez, míg az elől megnevezett négy pénzüintézet 1880-ik évi mérlegeiben csak 1.941,764 korona jelzálogos kölcsönt találtunk. Ugyancsak 1902 végén a három szövetkezetnek tagjaival szemben 1.220,690 korona ilyenmü követelése volt. De igen tekintélyes összegeket hiteleztek ki a város, a ref. egyház, a kollégium, a Thériziánum és a városi gyámpénztár is. Összesen 9.839,757 koronát. Azonban nem az ekként kimutatott 20.075,072 korona a debreczeni lakosság összes jelzálogos adóssága. Hiszen ez összegnek bizonyos része külső helyekre ment ki. Majdnem ennyire rugnak az idegen pénzüintézetektől felvett kölcsönök. A dologi hitelnek a valóságot megközelítő képét a telekkönyvnek C) lapjairól rajzolhatjuk meg. E czélból én 1900 májusában nagy figyelemmel és gondnal, közel tizezer telekkönyvet néztem át s onnan jegyeztem ki a jelzálogok és főjelzálogok mellett kitüntetett, nem törölt tartozásokat, külön választván a közönséges és a törlesztéses kölcsönöket. Az előre nem is sejtethető eredmény meglepő. A jelzett időben 858 megszűnt telekkönyv kivételével 8976 élő telekkönyvön találtam

A) Közönséges jelzálogos terhet:

- 1., házak, kertek, on-dódi és új földek-nél 4214 telekkönyvön . . . 16.891,818 korona.
- 2., tanyabirtokoknál 154 telekkönyvön 1.526,958 "
- 3., Kaszálóknál 341 telekkönyvön . . . 325,110 "

Összesen 18.743,886 korona.

Uri és női kalapokat

készít s átalakít BÉKÉES LAJOS kalapos műhelye Debreczen, Piacz-uteza 44-ik szám. — (Az udvarban.)

B) Törlesztéses kölcsönt:

1. az I. csoportnál	
395 telekkönyvön	8,105,550 korona,
2., a II. csoportnál 98	
telekkönyvön . .	3.000,730 „
3., a III. csoportnál	
17 telekkönyvön	123,400 „
Összesen	11.229,680 korona.

C) A város közönségének bekebelezett törlesztéses adóssága az 1. sz. telekkönyvön . . . 9.475.800 korona.

Az A) B) C) alatt kimutatott terhek összege . . . **39.449,316 kor.**

Ez a teher azonban egész összegében már akkor sem állott fenn valóssággal. Miután mindig vannak bekebelezve már kifizetett, de még nem törölt követelések; valamint a törlesztéses kölcsönök a teljes kifizetésig egész összegükben szerepelnek a teherlapokon. Továbbá kamatmentes bekebelezések is tekintélyes összeg erejéig fordulnak elő, például hagyatékok. De valószínű, hogy új adósságok keletkezése a telekkönyvi és a tényleges állapot között mutatkozó különbséget 1900 óta kiegyenlítette.

II.

Kevesebb biztossággal mozoghatunk a személyi hitel nyomozásánál s kénytelenek vagyunk bevallani, hogy e pontnál tág tere nyílik a föltevéseknek. De azért hisszük, hogy sikerült közel jutnom a valószínűséghez. Megjegyzem, hogy a váltó és más hasonló természetű adósságok kiszámításánál a magán hitelező feleknél, valamint idegen pénzügyintézetek tulajdonában levő váltókat egészen mellőzni voltam kénytelen. Alapul csakis a helybeli pénzügyintézetek mérlegeit vehettük.

Takarékpénztáraink és bankjaink váltó állománya volt 1880-ban 4.168,238 korona, 1902-ben 16,109,508 korona.

A váltóleszámitolás üzlete tehát szédületes módon fellendült. De a számok még többet is beszélnek, ha nézzük a többi rokon üzletágakat és bevonjuk számításaink körébe az Osztrák-Magyar bank helybeli fiókintézetét is.

Mert így a váltó, kézizálog, előleg és folyószámla hitel tartozások 28.801,097 koronára emelkednek. Ehez pedig hozzáadandó még a Kölcsönsegélyző egyesület, a Polgári Takarékszövetkezet, a Korona, az Ipartestületi hitelszövetkezet és a Tisztviselők önszegélyző egyesülete, ez öt szövetkezet által kezességre, értékpapírra és előlegül kölcsönzött 5.233,302 korona, melylyel tehát **34.314,399** koronára emelkedik az e nembeli hitelműveletek összege.

Az már most a kérdés, milyen quóta szerint részesedhetnek a debreczeniek e harmincznégy milliányi, nagyobbára személyi adósságban? Kétségtelen, hogy a szövetkezeti tartozások, kevés kivétellel, egészen a debreczenieket terhelik. De nem mondhatjuk — és ennek örülünk — ugyanezt a váltókölcsönökről. Bármely hozzávetőleges százalék megállapításánál tekintettel kell lennünk egyfelől az Osztrák-Magyar bank fiókintézetének nagy területet felölelő hatáskörére, másfelől arra, hogy sok váltótartozás és sok folyószámla-hitel debreczeni szokás szerint jelzálogilag is biztosítva van és ennél fogva az ilyen váltótartozások már benne foglaltatnak a jelzálogos kölcsönök kimutatásában. Egy tapasztalt pénzügyintézeti tisztviselő szerint a 28·8 milliányi váltótárcza állománynak ennél fogva legfőlebb már csak $\frac{3}{8}$ -a, vagyis 10.800,000 korona terheli a debreczenieket. A szö-

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt *fehértanú gőzmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.*

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek

vetkezeti personal hitelből is nem Debreczenben lakó tagok terhére s így a helybeliek javára leüthetünk mérsékeltén 5%-ot. Tehát a debreczeniek részcsedését a jelzálogilag nem biztosított váltó, előleg, kézizálog és folyószámla hitelben mintegy *tizenhatmillió háromezszáztizezer koronára* becsülhetjük.

Itt van helyén, hogy felemlítsük a különféle biztosítások révén előálló terheket, azokat a díjváltókat, amelyek az élet-, baleset-, tűz- és jégkár biztosítótársaságok mozgékony ügynökei által gyűlnek össze a folyton szaporodó ügyfelektől. A központi statisztikai hivatal 1901. évkönyvéből a népesség aránya szerint megállapíthatjuk, hogy a debreczeniekre fejenként 4 korona biztosítási díj esik s ez a város össznépségének ily czímen 290,000 korona egy évi esedékes terhét képezi.

Lássuk most már, körülbelől mekkora összeget vonnak el az adósságok kamatai a tőkések javára a gazda termésének árából, a kereskedő üzletének jövedelméből, a mesterember keresetéből és a hivatalnok fizetéséből?

A közönséges jelzálogos- és szövetkezeti kölcsönök kamatait általában 6, a törlesztéses-kölcsönökét az annuitással együtt 5½, a váltókét 7%-ra vévén, megállapíthatjuk, hogy 1902-ben a kamatja volt:

18½ millió korona közönséges kölcsönnek . . .	1.110,000 K.
11·23 millió korona törlesztéses kölcsönnek . . .	617,650 K.
9·47 millió korona városi kölcsönnek	473,790 K.
10·80 millió korona váltó, előleg és folyószámla kölcsönnek	756,000 K.
5·23 millió korona szövetkezeti kölcsönnek . . .	313,800 K.

biztosítási díjváltók után

járó díjak. 290,000 K.

Összesen 3.561,240 K.

Vagyis az adósságok következtében egy év alatt negyedfél millió korona teher nehezedett a debreczeniek vállaira.

III.

A lavinaként növekvő adósságokat már láttuk. Most fordítsuk tekintetünket a terhek másik tömegére, azokra a pénzbeli áldozatokra, amelyeket az állam és a város saját szükségleteik és igényeik ellátása végett követelnek a polgároktól, figyelemmel lévén egyéb közadó természetű szolgáltatásokra is, minéműek az egyházi, iskolai adók és ármentesítési stb. költségek.

Mily rohamosan szöktek az állami adók modern fejlődésünk évtizedeiben, csattanósan illusztrálja ezt az alábbi összehasonlító kimutatás:

A város és lakosságra felvetett állami egyenes adó:

1858-ban	319,262 korona.
1875-ben	569,560 korona.
1880-ban	729,134 korona.
1885-ben	813,992 korona.
1890-ben	1.101,454 korona.
1895-ben	1.200,564 korona.
1901-ben	1.307,501 korona.
1902-ben	1.550,301 korona.

Az emelkedés nem minden adónemnél egyforma tempóban történt. E tekintetben igen erősen hullámozó eltérésekkel találkozunk. Mert 1880 óta a földadók 64, az I., II. osztályu kereseti adók 28, a III. és IV. osztályu kereseti adók 179, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adója 111, a házosztályadó 39, a házbéradó 119%-kal nőtt. Egyedül a tőkekamatadó esett mintegy 25%-kal.

Lőpor-árulás! Bészler és Dávid vaskereskedésében
Debreczen, Piacz-utca 7. szám.

Csaknem elérik az egyenes adók magasságát a többi állami kisebb adónemek és a közvetett adók. Ugyanis az 1902. évi felvetés szerint előző évi hátralékok nélkül volt:

a hadmentességi adó	18,838 korona,
illeték-egyenérték .	37,283 korona,
orsz. betegápolási adó	66,509 korona,
orsz. tanítói nyugdíj .	6,712 korona,
bélyeg- és jogilleték	438,921 korona,
szeszadó	532,794 korona,
fogyasztási, ital- és italmérési adók . .	300,000 korona,
összesen	1.401,057 korona.

A hátralékok pedig az egyenes adókat 1.959,604, a kisebb adónemeket és közvetett adókat 1.870,811 koronára emelik.

Ezenkívül községi-, egyházi-, iskolai- és más eféle közadók 1902. évi összege felmegy 717,078 koronára. És még mindig kívül maradnak számításon a társadalmi adók, amelyeket társulások által, a művelődés, jótékony-ság, betegsegélyezés és szórakozás céljából önként vállalnak magukra az emberek. Ez is lehet pár százezer koronánál több, ha meggondoljuk, hogy városunkban felsőbb helyen megerősített alapszabálylyal működő egylet 92 áll fenn s csupán a kerületi betegsegélyező egylet tagjáruléka megköze-líti a 100 ezer koronát.

Ezektől eltekintve, állítsuk össze már most Debreszen város lakosságára nehezedő mindennemű terhek 1902. évi összegét. Ime az eredmény:

55-23 millió korona adósság kamatai és biztosít. díjak	3.561,240 K.
állami egyenes adók (hátralekok nélkül)	1.550,301 K.
egyéb állami adók és közvetett adók (hátralékok nélkül)	1.401,057 K.

városi pótdadók, egyházi-, iskolai- stb. adók és ki- vetések	717,078 K.
összes teher	7.229,676 K.

Ismételjük, hogy ebben nem foglaltnak benne se a hátralékok, se a magánhitelezők és külső pénzüintézetek váltókövetelései után járó kamatok.

IV.

Nem csoda, ha évről-évre szaporodik azok száma, akiknek teherviselő-képessége ekkora súly alatt összeroppan s kenyértermő földjét, hajlékának telkét egészen alámossa, magával sodorja az eladósodás rohanó áradata.

Az ingatlan vagyon immár Debreczen termékeny nagy határában is elveszítette stabilitását. A régi bölcs institúciók, amelyeket apáink az általános jólétnek, vagy legalább is a polgárság megélhetésének eszközeiül alkottak volt, — a föld szabadságának, a hitel szabadságának és az egyéni szabadságnak uralkodó jelszavának ereje alatt rombadőltek. A százados statutomoknak, amelyek arról gondoskodtak, hogy minden polgárnak szántó-földje is legyen; amelyek az egyéni tulajdonjog gyámkodó korlátozásával zárták ki az idegeneket a debreczeni határból, ma már értéktelen foszlányai vannak meg. Az igények telhetetlensége, az adósság csinálás hajlama és kényszerűsége, a minden áron való meggazdagodás vágya és üzérkedés idézték elő, hogy az ingatlan vagyon mozgékony-ságban nálunk is versenyre kelt a higanytermészetű pénzzel. Eladósodott tulajdonosaik a földet közön-séges áruvá súlyesztették.

Huszonnyolez évre, tehát majdnem egy emberöltőre visszamenőleg szereztük be a birtokváltozási esetek ki

Kézimunkák tisztítását

kifogástalanul teljesíti

Hrabéczy Antal

ruhafestő és tisztító intézete
Debreczen, Széchenyi-u. 42.sz.

mutatásait. Az összegezésből azt a szomorú eredményt kaptuk, hogy 1876 óta házaknál 8674, ondódi és újfölkéknél 5436, tanyabirtokoknál 1203, kaszálóknál 1483, szőlőknél 5957, majorsági földeknél 640, libakerti földeknél 236, olajütőbeli földeknél 12, — összesen 23641 esetben történt változás örökösödés és eladás következtében a tulajdonos személyére nézve. Átlag tehát egy évre 844 változás esik.

Megdöbbenő mezitelen voltában ez a jelenség csak akkor áll előttünk, ha a változások számát a birtokosok számával vetjük össze. 1876-ban, a kataszteri birtokkivek megszerkesztése alkalmával, 4886 birtokiv volt s ebből 3703 föltétlenül beltelki házokról, ha nem is kizárólag csak házokról készült. Azóta 1902 végéig 7919-re szaporodott a birtokkivek száma; ámde ezekből csupán 5910 volt élő birtokiv, a többi megszűnt. Tehát az ingatlan tulajdonosok száma is 5910. Valóban elmondhatjuk, hogy 28 év alatt örökösödés és eladás következtében átlag minden ház kétszer cserélt gazdát. És ugyanez áll a tanya- és kaszálóföldekre nézve is. Sőt az utolsó 10 év alatt esztendőnként minden tizedik ház és minden tizenötödik kaszálóbirtok más tulajdonos nevére szállott.

E tulélénk birtokforgalomnak értékét is megállapíthatjuk. Ugyanis a birtoknyilvántartó hivatal által az önkéntes eladások, ajándékozások és átruházásokról vezetett napló segítségével megtudtam, hogy:

1895-ben	513 birtok	2.784,000 korona
1896-ban	576 „	2.667,278 „
1897-ben	526 „	2.851,712 „
1898-ban	484 „	2.679,790 „
1899-ben	463 „	2.045,586 „
1900-ban	472 „	3.222,839 „
1901-ben	472 „	2.244,499 „
1902-ben	553 „	3.036,375 „

értékben cserélt gazdát a megnevezett módon. Nyolez év alatt önkéntes elidegenítés által 4059 birtok **21.325,079 korona** értékben szállott új tulajdonosra. E kimutatásban legnagyobb százalékkal a kis közép (1000—5000 kor. értékű) és a közép nagyságu (5000—10000 kor.) javak szerepelnek, amazok 55·9, emezek 13·% -kal. Nyolez év alatt 323 esetben nincs feljegyezve az ingatlanok értéke. Az értékéről is ösmert 4059 esetnek megfelelő 5258 kor. átlag alapján ez a 323 eset 1.698,334 kor. értékű ingatlant mozgósított. Ugyanezen nyolez év alatt, örökösödés és kényszereladás 3384 esetben történt. Hasonló kulcs segítségével, az ekként keletkezett birtokváltozásokra is felvehetünk tizenkilencmillió koronát.

Az ingatlan vagyon nagyméretű mobilizálódásáról egybeállított adataimat megerősítik a telekkönyvi hatóság évi kimutatásai. Ezeket azonban tér- és időkimélés miatt e helyen mellőzöm.

V.

A terhek jelentőségét csak akkor tudjuk felfogni és méltányolni, ha látjuk a mérleg másik serpenyőjét is. Vagyis, ha ismerjük a vagyont, amelynek lekötése mellett adták kölcsön millióikat a tőkésék, és a jövedelmeiket, amelyeknek több-kevesebb részét adósságaink kamataira és törlesztésére, a közintézmények fentartására vagyunk kénytelenek elszakítani. Ezzel feladatunk legnehezebb részéhez értünk. A látható ingatlan vagyon értékét különböző módszerek segítségével még csak megbecsülhetjük: de bármennyi statisztikai adat álljon előttünk az ingó tőke mennyiségéről, a termelés és munka értékéről, a különböző kereseti források jövedelméről, a munkabékekről és a mindezekkel szemben álló fogyasztásról:

Legjobb szabásu uri fehérműeket és kelengyéket mérték szerint készít BÉKÉS LAJOS divatüzlete Debreczen, Piacz-utca 44-ik szám.

mindazonáltal sohasem láthatunk bele tisztán és egészen az életfenntartás eszközeinek és tényezőinek labirintusos rejtekeibe. E nagy problema megoldásánál mindenkor tág tere nyílik a szubjektív elemeknek. Ugyanazért a súlyt én az ingatlan vagyon értékének kiszámítására fektetem; az ingatlan vagyonéra, amelynek hitelképessége mellett csinálták adósságaik kétharmad részét az én polgártársaim.

A Debreczenben található mezőgazdasági vagyon értékét kutatva, tört nyomokon haladhatunk. E feladattal én előttem alaposabb tudással, nagyobb szakértelemmel és igen behatóan foglalkozott egyik alkalmi monografiájában Szücs Mihály gazdasági tanintézetünk volt igazgatója. Ő a mezőgazdasági tiz éves termelés átlagos nyers és tiszta jövedelmének kiszámítása segítségével állapította meg a debreczeni földbirtok értékét. Hozzá csatolta még az álló és forgó üzleti tőke értékét, amott az orsz. statisztikai hivatal értékkimutatásainak átlag száma és tőkearányok, emitt pusztán elméletileg fölvetett tőkearány szerint.

Szücs Mihály ez alapon 1892-ben a Debreczenben levő mezőgazdasági vagyont becsülte:

1. alaptőkében	
(földbirtok és épület)	26.243,083 frtra,
2. álló üzleti tőkében	
(állat, gép és eszköz)	4.993,616 "
3. forgó üzleti tőkében	
(vetőmag készletek)	1.395,176 "
	<hr/>
összesen	32.631,875 frtra,
vagy	65.263,750 K-ra.

A mai vagyonérték kiszámításánál azonban mi csak részben használhatjuk Szücs Mihály módszerét. Miután nékem hosszabb időtartamról az összes termelést felölelő adatok nem állanak ren-

delkezésemre. Egyedül 1901-ről mutathatom ki, hogy Debreczen város szorosabb értelemben vett határterületén (tehát a külső birtokok nélkül) 42,416 hektár szántóföldön 7.141,768 korona értékű gabona, hüvelyes, kapás, kereskedelmi növény, magvas és szálás takarmány termett. A rétek hozadéka 513,536 kor. A szőlőtermést a statisztikai hivatal 139,800 koronára becsülte, de tényleg 750,000 koronát is megért az. A hortobágyi legelők bére 190,000 kor., a városi erdők jövedelme 321,460 korona. Vagyis a mezőgazdaság, az őstermelés összes nyers jövedelme 8.916,764 korona. Szücs Mihály pedig ugyanezt a jövedelmet tiz év előtt, a külső birtokokat is számítva, tiz évi átlag alapján 7.155,136 koronában állapította meg.

A mezőgazdasági vagyon értékének megbecsülését, Láng, Keleti és Jekelfalussy által az egész országra nézve művelési ágak és holdak szerint kiszámított tiszta hozadék alapján sem eszközölhetem. Miután az ily módon nyerhető 12.089,484 frt érték kézzel foghatólag messze mögötte marad a tényleges értéknek. Valamint a debreczeni határ 733,000 frt kataszteri tiszta jövedelmének 4%-os tőkésítésével sem kaphatjuk meg a valódi értéket; legfeljebb úgy foganatosíthatunk ez alapon igazságos becst, ha az osztrák Schiff Walterrel a kataszteri tiszta hozadéknak legalább is kétszeresét tőkésítjük. Ez esetben 37.650,000 frt hozadéki érték áll előttünk, ami egészen közel áll a tényleges állapothoz.

Leghelyesebb eljárás pedig a határrészek és puszták szerint kinyomozott közép forgalmi árak alapján számítani ki a föld értékét. Az ide vonatkozó adatokat a birtoknyilvántartó hivataltól nyertük s azokat a Debreczeni Első

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt *fehérnemű gözmosó és finom vasaló-intézetet nyitott.*

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

Takarékpénztár jelzalog osztálya is megerősítette. Ily módon a magánjellegetű földbirtokoknak, Guthot is számítva, 86,496 kat. holdnak értékét 55.387,210 koronára becsültük. Hozzáadván ehez a város, mint erkölcsi terület, jövedelmező és nem jövedelmező birtokainak 28.775,223 koronát tevő leltári értékét, — **84.162,433 korona** tőkét kapunk. Ez az összeg fejezi ki tehát a mezőgazdasági művelés alatt álló debreczeni földek és a rajtok levő gazdasági épületek értékét, amely az 1895. évi mezőgazdasági összeírásakor talált házi állat állomány 9.000,000-ra és a gazdasági gépek, eszközök 2.000,000-ra becsült értékével együtt **98.162,433** koronára emelkedik.

A 787,200 □ ölet tevő beltelek felépítmények nélkül a mai árak mellett, amidőn a beltelek □ öle 12—120 korona között váltakozik, mérsékelten, átlag 30 koronájával számítva, megér **23.546,000** koronát. A felépítmények, vagyis a beltelki házak értékét, részint az összes házbérlőjévedelmek 6¹/₂-os tőkésítésével, részint a házosztályadók szászorosításával kapjuk meg. E számításnál természetesen föl kell vennünk azt a kiszámított házbérlőjévedelmet is, amely jelenleg ideiglenes adómentességet élvez; valamint az ugyancsak ideiglenes adómentességben részesülő házosztályadó alá eső házakat.

E módszer segítségével a jövedelmező lakóházak értékét a telkekkel együtt **56.598,145** koronában állapítottuk meg. Ezenkívül a város, a ref. és többi egyházak, a kollégium nem jövedelmező épületei, vagyis a középületek (főként templomok, paplakok, iskolák) becsértéke telkek nélkül **5.578,652** korona.

Hátra van még, hogy a lehetőség határai között kinyomozzuk a vállalala-

tokba fektetett és kamatra elhelyezett tőkétet. Természetes, hogy vizsgálódásaink tárgya csakis a nyilvános számadással tartozó testületek és vállalatok vagyona lehet. A magán ipari vállalatokat, üzleteket, — nemkülönben az állami intézményeket és a helyi érdekű vasutakat mellőzzük, ez utóbbiaknak ha Debreczenben van is a székhelyük.

A részvényekre alakult ipari- és üzleti-vállalatok alap- és tartaléktőkéi 1902-ben: 3.798,160, nyereségek: 294,762 korona. Takarékpénztárak és bankoknál alap- és tartaléktőkék: 5.463,270, betétek: 26.291,181, nyereségek: 446,811 kor. A négy szövetkezethél törzsbetétek, tartalékok, nyereségek: 6.365,076 korona.

Vagyis a részvényeseknek és a közönségnek eme részvénytársaságoknál és szövetkezeteknél elhelyezett ingó vagyona: **42.619,650** koronára megy.

Husz évvel ezelőtt, 1880-ban, az ugyanilyen természetű vagyron csak 12.978,426 korona volt, tehát az ingó tőkének ez a csoportja 228%-kal növekedett.

Helyi hitelviszonyokban tapasztalt szakférfitől értesültünk, hogy a debreczeni vállalatok és pénzintézetek vagyonában kevés % erejéig részesednek a vidékiek. Kivételt csak a helyivasut r. társaság képez. A többi vállalat papírjainak 70—80%-a debreczeniek kezében van. A takarékpénztári betétekből állítólag nagyobb töredék illeti az idegeneket. Ellenben a szövetkezeti törzsbetétek csaknem egészen helybeliek takarékoságából erednek. Ennél fogva az összes értékek 75%-át vesszük helybeliek tulajdonaként; ez pedig **31.964,736** koronának felel meg.

Az ingó tőkék rovatába beillesztendő továbbá a város, egyház és kollégium készpénz, kötvény és értékpapír

Clayton és Schuttleworth gépgyárának bizományi raktára
Bészler és Dávid vaskereskedésében Debreczen, Piacz-u. 7. sz.

készletei; ugyancsak a város javadalmi.

E címeken következő összegek jelentkeznek:

a város részéről	15.402,239 korona,
a ref. egyház részéről	2.618,000 „
a kollégium részéről	3.521,526 „
a Therezianum részér.	300,000 „

összesen 21.841,765 korona.

Végeredményül Debreczen város és lakosságának kiszámítható vagyona imigy alakul:

mezőgazdasági vagyon	98.162,433 kor.
telkek és épületek	62.176,803 „
vállalatok, tőkék és javadalmak	54.806,491 „

összesen **215.145,727** kor.

levonva ebből 55.759,931 „

adósságot, lesz a tiszta

vagyon **159.385,796** kor.

A népesség jövedelmét természetesen nem csupán a földek és házak hozadéka és a felkutatott ingó tőkék kamatai alkotják. Sajnos, hogy a jövedelemnek ezt a részét az adósságok kamatai, törlesztései, valamint a sokféle közszolgáltatások csaknem egészen felemészti. Még hozzávetőlegesen is alig volna megállapítható, de kétségtelenül milliókra rug az ipari termelés és a kereskedelmi üzletek jövedelme. Azt pedig biztos forrásból tudom, hogy az

állami adóhivatal, a katonai kincstár és a vasuti pénztár csupán 1901-ben *hét millió* koronát haladó összeget fizetett ki a különböző miniszteri tárczákhöz tartozó, Debreczenben elhelyezett állami hivatalok, intézmények személyi és dologi kiadásainak fedezésére. Vagyis körülbelől visszavándorol az a pénz, amit jövedelmeinkből az adósságok és adók felemésztenek.

Ám ebben az utóbbi csillogó jelenségben ne bizakodjék el senki, mert ez nem produktív munka eredménye. Én meg vagyok győződve, hogy ha összeállíthatnók Debreczen összes termelésének és összes fogyasztásának a mérlegét, 215 millió koronányi vagyonunk mellett is borus képe rajzolódna elibünk városunk gazdasági helyzetének. És akkor jobban megértethetném, mit jelent az, a mi viszonyaink között, mikor saját adósságaink tőkéjéből 768 korona, kamatterheiből pedig egy év alatt 49, az állami és egyéb közadókból ismét 50 korona esik minden lakosra, kicsinyre és nagyra?

Valóban komoly intelem ez arra, hogy minél jobban takarékoskodjunk, új beruházásokban körültekintők legyünk és minél többet, jobbat termelni igyekezzünk!

Zoltai Lajos.

Kállai Lajos benzinmotorai a nem rég megtartott pozsonyi mezőgazdasági kiállításon legjobbaknak bizonyultak, miért is **2 „uj és figyelemre méltó“** jelzővel, **3 diszoklevéllel** lettek kitüntetve. A gazdaközönség saját érdekében cselekszik, ha szükségletét fenti cégégnél szerzi be, hol olcsó ár, kedvező fizetési feltételek és lelkiismeretes kiszolgálás mellett, minden tekintetben legjobban kielégítettik. **Kállai Lajos** által Pozsonyban kiállított mezőgazdasági gépek ugyancsak **6 diszoklevéllel** lettek kitüntetve, miben egyetlen egy más cég sem részesült, minélfogva ezen gépek is legjobban ajánlhatók. Pontos cím: **Kállai Lajos motortelepe, Budapest, VI., Gyár-utca 50.**

Az uri közönség kiszolgálására **Hrabéczy Antal** Széchenyi-utca 42. sz. alatt **fehérnemű gőzmű és finom vasaló-intézetet nyitott.**

Telefon 323.

Finom munka.

Modern gépek.

Debreczen sz. kir. város népesedési statisztikája az 1902. év és 1903. év első feléről.

A debreczeni állami anyakönyvi hivatalnak bejegyzései a czimben említett évekről a következő képet tárják elénk:

1. Házasságot kötött:

	1902. évben	1903. év első felében
Január hóban	68	66 (-2)
Február	78	73 (-5)
Márczius	41	63 (+22)
Április	31	31 (—)
Május	56	38 (-18)
Junius	45	35 (-8)
Julius	27	
Augusztus	28	306 (-12)
Szeptember	32	
Október	41	
November	71	
Deczember	68	
Összesen	584	

2. Születési esetek:

Hó	1902. évben			1903. év első felében		
	fiu	leány	össz.	fiu	leány	össz.
Január	107	111	218	103	102	205 (-13)
Február	101	113	214	100	95	195 (-19)
Márczius	133	114	247	128	98	226 (-21)
Április	120	114	234	113	97	210 (-24)
Május	108	114	222	116	116	232 (+10)
Junius	125	99	224	101	98	199 (-25)
Julius	107	126	233			
Augusztus	126	108	234	661	606	1267 (-90)
Szeptember	121	107	228			
Október	152	116	268			
November	108	118	226			
Deczember	123	90	213			
Összesen	1431	1329	2761			

A szülöttek közül 1902. évben 2403 törvényes, 358 törvénytelen, az 1903. év első felében 1089 törvényes, 178 törvénytelen volt.

Nemre nézve 1902. évben 98-al, 1903. év első felében pedig 55-el több fiu gyermek született, mint leány.

3. Halálozási esetek:

Hó	1902. évben			1903. év első felében		
	férfi	nő	össz.	férfi	nő	össz.
Január	73	89	162	82	61	143 (-19)
Február	87	54	141	75	56	131 (-10)
Márczius	95	84	179	84	80	164 (-15)
Április	91	68	159	94	92	186 (+27)
Május	105	80	185	112	86	198 (+13)
Junius	107	93	200	98	90	188 (-12)
Julius	92	104	196			
Augusztus	82	102	184	545	465	1010 (-16)
Szeptember	64	63	127			
Október	82	60	142			
November	74	71	145			
Deczember	92	73	165			
Összesen	1044	941	1985			

Korra nézve az elhunytak a következőleg csoportosulnak:

	1902. évben	1903. év első felében
2 éven alóli csecsemők	753	413
2-5 éves gyermekek	114	52
5-10 éves gyermekek	85	43
10-20 év közöttiek	122	60
20-30 " " "	147	87
30-40 " " "	118	44
40-50 " " "	136	63
50-60 " " "	132	69
60-70 " " "	163	79
70-80 " " "	144	68
80-90 " " "	65	31
90-100 " " "	5	1
100 éven felül	1	—
Összesen	1985	1010

E két kimutatásból látható, hogy ugy az 1902. évben, mint az 1903. év első felében több férfi hunyt el, mint nő, és pedig 1902. évben 103, 1903. év első felében pedig 80-al, ami különben a születési arányban csaknem pótolva van. Továbbá az ijesztő mérvben nagy gyermekhalandóságtól eltekintve, a halál 1902-ik évben a 60-70 évesek, 1903. év első felében pedig a 20-30 évesek közül ragadott el legtöbbet.

4. Összehasonlítás.

Az 1903. év első felében az 1902. év megfelelő időszakával házasság 12-vel kevesebb kötött, születés 90-nel, halálozás pedig 16-al kevesebb fordult elő.

Ugyanezen időszakban illetőleg félévben a legtöbb házasság február (73), a legtöbb születés májusra (232), végül a legtöbb halálozás szintén májusra (198) esett, míg a legkevesebb házasságkötés áprilisban (31), a legkevesebb születés februárban (195) és a legkevesebb halálozás szintén februárban (131) történt.

Végül ebben a félévben a természetes szaporodás, miután 1267 születéssel szemben csak 1010 halálozás fordult elő: 257.

Járosy Lajos

358.7
2506

A SZÉKELY EMBER NEM HAZUDIK!

Vagy: hogyan lehet a betegségekől megszabadulni s jó egészségben hosszú életet élni!

— Elbeszéli: **Papp György**, földbirtokos, Sepsiszentgyörgy, Olt-utca 31. szám. —

INDASZESZ SZÉKELY MENTŐ-SZESZ.

Ezzel gyógykezelttem magamat, ismerőseimet s a családomban előfordult betegségekét és gyógyhatásában soha nem csalatkoztam, mert a székely-havasí gyógy-növényekben isteni erő rejlik. Hihetetlen, de egy próba mindenkít meggyőz, hogy ezen istenadta szernek mily csodás hatása van külsőleg: **rheumatikus fejfájás és tagszagatás, közsvény, csú, esonhasogatás, ideg-bántalmak, nátha, influenza, bágydtság, ficzomódás, zúzódas, izzódas, viszketőség, fagyás, hajhullás és hajkopósodás ellen és fogfájásnál szájjviznek.** Belsőleg: **étvágytalanság, rossz emésztés, hasmenés, szélgöres, köhögéstől származó mellifájás, elnyálkásodás, torokfájás és rekedtség ellen.**

Betegségben szenvedő embertársaim! Fogadják meg egy tiszteletben és becsületben megőregedett székely ember tanácsát s forduljanak bizalommal a természet ezen csodás adományához s tartsák házuknál állandóan ezen legjobb és legolcsóbb háziszert s meg fogják látni, hogy a székely ember igazat mondott.

Valódi csak ezen képpel!
Értékeltelen utánzatoktól óvakodjunk!

Ára 1 üvegnek 1 korona (kis próbaüveg 40 fillér).

Készül: BALÁZSOVICH SÁNDOR gyógyszerárának **SEPSISZENTGYÖRGY 79. (Erdély),** műlaboratoriumában,
honnan bárhová bérmentve küldetik **3 üveg Indaszesz 3 K. 85 f., 6 üveg Indaszesz 6 K., 12 kis próba-üveg Indaszesz 5 K.**

Néhány elismerő-nyilatkozat:

Az **Indaszesz** fejfájás, izomcsúz, zsába (neuralgia) stb. ellen különösen jóhatású. Bedörzsölés után néhány percze nemcsak, hogy szűnik, de legtöbbször végleg elmúlik a fájdalom.

Dr. Gróf Hugonnay Vilma, orvos tudor, Budapest, Szabóky-utca 41.

Az **Indaszeszt** fejfájás és rheumás-tagszagatás ellen kitünő eredménnyel használtam stb.

Báró Bánffy Farkasné, Sepsiszentgyörgy.

Az **Indaszesz** nemcsak jómagam, hanem másnak csúszos bántalmára is kitünő gyógyítószernek bizonyult, hálás köszönetem kifejezése mellett kérek ismét 12 üveggel küldeni.

Fábián Ferencz, apátkanonok, plébános, Rozsnyó.

Hálásan tapasztaltam, hogy az **Indaszesz** valóban kitünő gyógyhatással bír úgy külsőleg, mint belsőleg stb. stb.

Dr. Rakovszky Géza, ügyvéd, Budapest, Egyetem-lér 5.

Örömmel tudatom, hogy az **Indaszeszt** híveim úgy külsőleg, mint belsőleg mindenkor kitünő eredménnyel használták, én pedig mint kitünő száj- és fogmosószert állandóan használom

Révész István, pápai kamarás, plébános, Dunakeszi-Alag.

Két év előtt lábam annyira megműlt, hogy kibomlott és megdagadt s a leg gondosabb orvosi kúra mellett sem javult. Végre az **Indaszeszt** használtam s rövid idő alatt a nagy fájdalom és daganat elmúlt és a seb begyógyult. Fogadja stb.

Benedek Ignác, ev. ref. lelkész, Bita, Háromszék-megye.

Hogy a jó Isten fűbe-fába adott orvosságot, az legjobban beigazolódott a székelyföldön. hol nemcsak a csodáshatású gyógy- és borvizek fakadnak fel a földből — mint mondani szokás — ott, hol a botot leszúrják, de Székelyország havasait is a legesodásabb hatású gyógyfüvek, cserjék és fák borítják. Ezekből készülnek az alábbi szerek:

Székelyhavasí csoda-meltea

ará 1 korona

köhögés, rekedtség, elnyálkásodás, fulladás, mellifájás, tüdő- és gége-bajban szenvedők ezt használni el ne mulasszák.

Székely gyomorjavítótea

ará 1 korona

gyógyítja a gyomor és belek hurutos bántalmait s így az emésztést rendessé teszi, ennek folyománya az étvágy javulása s a testi erő gyarapodása.

Székelyhavasí vértisztítótea

ará 2 korona

kitünő hatású sűrűvérűség s mindennemű vérfertőzéstől származó vérhajók, görvélykór (skrofula) s az ebből származó daganatok és bőrkiütések gyógyítására.

Székely törpefenyő-szirup

ará 2 korona.

Számárhurutos gyermeket az orvosok fenyves vidékre küldik. Kiknek nincs alkalmuk és módjuk ehhez, azok hozzássanak haladéknélkül 1—2 üveg fenyő-szirupot.

Székely házikenőcs és sebtapasz

ará együtt 2 korona 70 fillér.

A sebtapasz rendkívül gyógyereje elosztató, genyszívó és fájdalomcsillapító hatásában nyilvánul. Az így megtisztult bármily régi és fájdalmas sebeket, ha a házikenőccsel bekenjük, nemcsak a fájdalom szűnik meg azonnal, de gyorsan be is gyógyul a seb.

Erdélyi állattáppor

ará 70 fillér.

Kitünő hatású gyógy- és tápszer, melynek egy gazdaságban sem szabad hiányozni. Készül azon havasi legelőik tápdús füveinek kivonatából, mely az erdélyi marhákat oly nagynövesítvé, kövér és híressé teszi.

Erdélyi üditőnedv (Restitutions-Fluid)

ará 2 korona 50 fillér.

Az erdélyi lovakat az teszi oly fürgékké és kitarótkká, hogy lábaik már esikőkorában ezzel dörzsölgetik. Fokozza az állat izomerejét, megráolja a lábak merevedését, az intágulást és pókosodást. Váll- és cizmbrándulásoknál s kólikánál kitünő hatása van.

Tusnádi vaslabdacok

ará 1 korona

Minden betegségnek a vérszegénység a szülőke, s mint hogy a vének főalkatrészét a vas képezi, ezen vaslabdacokkal kell élni azoknak, kik sápadtak, bágyadtak, rosszétvágyuak, rendetlen emésztésűek, kik szédülésben, fejfájásban s főleg idegességben szenvednek.

Előpatáki hajtőlabdac

ará 1 korona.

A leggyengébb, legbiztosabb és leggyorsabb hatású természetes gyomor- és béltisztító, mely legkisebb görcsöt sem okoz, csecsemőknek is adható.

Korona-patika, Sepsiszentgyörgy 79, (Erdély).

Törvény szerinti bélyegrovat.

I.

Váltókat, a kereskedőktől és kereskedőkre szóló pénztalványokat s végre az adóssági okmányokat illetőleg, melyek valamely nyilvános intézettől értékpapírokra vagy portékákra -- de csak 3 hónapra adott vagy meghosszabbított előlevezésre vonatkoznak.

Korona értékű		kor.	fill.	Korona értékű		kor.	fill.	Korona értékű		kor.	fill.
150 felül	150 kor-ig	—	10	1800 felül	2100 kor-ig	1	40	12000 felül	15000 k-ig	10	—
300	300 "	—	20	2100 "	2400 "	1	60	15000 "	18000 "	12	—
600	600 "	—	40	2400 "	2700 "	1	80	18000 "	21000 "	14	—
900	900 "	—	60	2700 "	3000 "	2	—	21000 "	24000 "	16	—
1200	1200 "	—	80	3000 "	6000 "	4	—	24000 "	27000 "	18	—
1500	1500 "	1	—	6000 "	9000 "	6	—	27000 "	30000 "	20	—
1800	1800 "	1	20	9000 "	12000 "	8	—				

30000 koronán felül minden további 3000 koronától 2 koronával több illeték fizetendő, melynél a 3000 koronán alóli maradék-összeg teljesnek tekintendő.

II.

Minden jogügyletet illetőleg, melyekért fokozat szerint tétetik le a járandóság, s melyek itt sem az I. sem a III. fokozatban felhozva nincsenek, milyenek p. o. nyugták, biztosító-szerződések stb.

Korona értékű		kor.	fill.	Korona értékű		kor.	fill.	Korona értékű		kor.	fill.
40 felül	40 kor-ig	—	14	800 felül	1600 kor-ig	5	—	8000 felül	9600 k-ig	30	—
80	80 "	—	26	1600 "	2400 "	7	50	9600 "	11200 "	35	—
120	120 "	—	38	2400 "	3200 "	10	—	11200 "	12800 "	40	—
200	200 "	—	64	3200 "	4000 "	12	50	12800 "	14400 "	45	—
400	400 "	1	26	4000 "	4800 "	15	—	14400 "	16000 "	50	—
600	600 "	1	88	4800 "	6400 "	20	—				
800	800 "	2	50	6400 "	8000 "	25	—				

16000 koronán felül minden további 800 koronától 2 korona 50 fillérrel több illeték fizetendő, melynél a 800 koronán alóli maradék-összeg teljesnek tekintendő.

III.

Kölcsön-szerződéseket illetőleg, midőn a kötelezvények az általadóra szólnak, szolgáltatásteli szerződéseknel és részvénytársulatoknál, melyek több mint 10 évre alakulnak Valamint a fiók-kereskedések, vagyon betéteknél a részvényes Commandit-társulatoknál, 10 évnél többre, a lotteriai nyereményeknél, ingó dolgok reményvásáraitál, életjáradéki szerződéseknel, midőn ingó jószágok adatnak át, ingósági adás, csere- s szállítási szerződéseknel.

Korona értékű		kor.	fill.	Korona értékű		kor.	fill.	Korona értékű		kor.	fill.
20 felül	20 kor-ig	—	14	400 felül	800 kor-ig	5	—	4000 felül	4800 kor-ig	30	—
40	40 "	—	26	800 "	1200 "	7	50	4800 "	5600 "	35	—
60	60 "	—	38	1200 "	1600 "	10	—	5600 "	6400 "	40	—
100	100 "	—	64	1600 "	2000 "	12	50	6400 "	7200 "	45	—
200	200 "	1	26	2000 "	2400 "	15	—	7200 "	8000 "	50	—
300	300 "	1	88	2400 "	3200 "	20	—				
400	400 "	2	50	3200 "	4000 "	25	—				

8000 koronán felül minden további 400 koronától 2 korona 50 fillérrel több illeték fizetendő.

Kamatmutató-tábla.

Száztól 5 koronát számítván								Száztól 6 koronát számítván									
Tőke-pénz	1 esztend.		1/2 esztend.		1/4 esztend.		1 hónapra		Tőke-pénz	1 esztend.		1/2 esztend.		1/4 esztend.		1 hónapra	
	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.		kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.
1000	50	—	25	—	12	50	4	16	1000	60	—	30	—	15	—	5	—
900	45	—	22	50	11	25	3	75	900	54	—	27	—	13	50	4	50
800	40	—	20	—	10	—	3	33	800	48	—	24	—	12	—	4	—
700	35	—	17	50	8	75	2	91	700	42	—	21	—	10	50	3	50
600	30	—	15	—	7	50	2	50	600	36	—	18	—	9	—	3	—
500	25	—	12	50	6	25	2	8	500	30	—	15	—	7	50	2	50
400	20	—	10	—	5	—	1	66	400	24	—	12	—	6	—	2	—
300	15	—	7	50	3	75	1	58	300	18	—	9	—	4	50	1	50
200	10	—	5	—	2	50	—	83	200	12	—	6	—	3	—	1	—
100	5	—	2	50	1	25	—	42	100	6	—	3	—	1	50	—	50

Zóna-személydíjszabás.

Forgalom	Kilométer	Vonalzakasz	Menetdíjak személyenként				
			személy- és vegyes-			gyors-	
			vonatoknál az				
			I.	II.	III.	I.	II.
kocsiosztályban koronákban							
a) Szomszédos forgalom		1	0.60	0.30	0.20	—	—
		2	0.80	0.44	0.30	—	—
b) Távolsági forgalom	1—25	I.	1.20	— 80	— 50	1 50	1. —
	26—40	II.	2 40	1 60	1 —	3. —	2. —
	41—55	III.	3 60	2 40	1 50	4. 50	3. —
	56—70	IV.	4.80	3 20	2 00	6 —	4. —
	71—85	V.	6.00	4 00	2 50	7 50	5. —
	86—100	VI.	7.20	4 80	3 —	9 —	6. —
	101—115	VII.	8.40	5.60	3 50	10 50	7. —
	116—130	VIII.	9.60	6 40	4. —	12. —	8. —
	131—145	IX.	10 80	7 20	4 50	13 50	9. —
	146—160	X.	12 00	8 00	5. —	15. —	10. —
	161—175	XI.	13.20	8.80	5 50	16 50	11. —
	176—200	XII.	14 40	9 60	6. —	18. —	12. —
	201—225	XIII.	16.20	10 80	7. —	21. —	14. —
	226-on túl	XIV.	18 00	12. —	8. —	24. —	16. —

A m. kir. államvasutak és a kassa-oderbergi vasut magyar vonalai, a menetdíjak számítása tekintetében összefüggő vonalakat képeznek; a többi vasutakon ellenben a menetdíjak minden egyes vasutat illetőleg külön számítandók.

A dunántúli h. é. vasut a m. kir. államvasutak által kettészelt vonalai állomásainak egymásközi forgalmában a menetdíjak akként számítatnak, hogy a két részvonal össztávolsága alapján esedékes menetdíjhoz, mely azonban a XIV. vonalzakasznál többre nem rugthat, a m. kir. államvasutak közbeékelte vonala számára még a II. távolsági vonalzakasz menetdíja hozzáadatik.

Bérekocsik díjszabályzata.

	Két lovas	Egy lovas		Két lovas	Egy lovas
	ár koronákban			ár koronákban	
I. Napszámra:					
Egész napra, regg. 7-től esti 9-ig	10. —	6 —	Bármely vasuti indóház vagy raktárhoz nappal menet vagy jövet, kézi táskával	1. —	— 60
Fél napra, reggeli 6 órától d. u. 1-ig, vagy d. u. 1-től esti 9-ig	6. —	4. —	Éjjel menet vagy jövet, kézi táskával	1.60	1 20
II. Óraszámra:					
Fél órára	— 80	— 60	A kocsis mellé elhelyezett minden darab málna után külön 20 fillér díj jár		
Háromnegyed órára	1 20	— 90	A korsolyázó vagy csónakázó tóhoz, termény-raktár, légszesz-gyár, kertészeti egyesület és gőzmalomhoz menet vagy jövet	1. —	— 60
Egy egész órára	1 60	1 20	Menet és jövet egy óra várással	1.60	1 20
Minden következő órára	— 80	— 60	A nagyerdei fürdőházhoz, polgári vagy katonai lövöldéhez menet vagy jövet	1. —	— 60
Az utolsó órán túl félórára vagy kevesebb időre	— 40	— 30	Menet és jövet egy óra várással	2. —	1 40
III. Egyes járatokért:					
Megállapodás és visszamenet nélkül a város sorompóin belül	1. —	— 60	Minden következő órára	1.20	— 80
IV. Meghatározott járatok:					
Temetéseknel (valláskülönbség nélkül), ha a végtisztesség a templomban történik			Külső barom- és lövésárterre oda és vissza egy óra várással	2.40	1 80
A temetőbe ki és vissza	4. —	2 80	Minden következő órára	— 80	— 60
A háztól egyenesen a temetőbe ki és vissza	2.40	1 60	Katonai laktanyához és kórházhoz menet vagy jövet	1. —	60
A színházba menet	1 20	— 80	Menet és jövet egy óra várással	1 60	1 20
A színházból jövet	1.60	1 20	Minden további órára	— 80	— 60

A díjak reggel 6 órától esti 9 óráig számítatnak.

A DEBRECZENI KÉPES KALENDÁRIUM CZÍMTÁRA.

I. Egyházak.

Tiszántúli ev. ref. egyházkerület.

(Alakult 1551-ben. Székhelye: Debreczen. Kiterjed: Arad, Bereg, Békés, Bihar, Csanád, Csongrád, Hajdu, Heves, Krassó-Szörény, Máramaros, Szabolcs, Szatmár, Temes, Torontál, Ugocsa, Ung és Jásznagykun-Szolnok vármegyék területeire részben vagy egészben. Lélekszám 1.014.148.)

I. Központi tisztikar.

Püspök: Hegymegi Kiss Áron, a főrendiház tagja; **főgondnok:** gróf Degenfeld Schomburg József, a Szent István-rend kiskeresztes vitéze; a főrendiház tagja stb.; **főjegyzők: egyházi:** Zsigmond Sándor, h.-bőszörményi lelkész, alsó-szabolcs-hajduvidéki egyházmegye esperese, egyházkerületi levéltárnok; **világi:** Ujfalussy Béla Mihálydii birtokos; **aljegyzők: egyházi:** Sass Béla theol. tanár; **világi:** dr. Bartha Béla jogakad. tanár; **középiskolai felügyelő:** Dóczy Imre; **ügyész:** Márk Endre; **pénztárnok:** Rózsa Sándor; **sámvevő:** Tóth József nyug. gymn. tanár; **püspöki titkár:** Hajdu Zsigmond.

II. Egyházmegyék.

1. **Alsó-Szabolcs-hajduvidéki egyházmegye:** *Esperes:* Zsigmond Sándor H.-Bőszörmény. *Gondnok:* Lengyel Imre Debreczen.

2. **Békésbánati egyházmegye:** *Esperes:* Dombi Lajos Békés-Gyula. *Gondnok:* dr. Hajnal István Békés.

3. **Beregi egyházmegye.** *Esperes:* Sütő Kálmán Munkács. *Gondnok:* Uray Imre Hete.

4. **Bihari egyházmegye.** *Esperes:* Sulyok István Nagy-Várad. *Gondnok:* Rítóók Zsigmond Nagy-Várad.

5. **Debreczeni egyházmegye.** *Esperes:* Dávidházy János Kaba. *Gondnok:* Nadányi Miklós Pusztá-Kovácsi.

6. **Érmelléki egyházmegye.** *Esperes:* Nagy István Hegyközszentimre. *Gondnok:* Zsigó Endre Szalacs.

7. **Felső-szabolcsi egyházmegye.** *Esperes:* Görömbei Péter Nagy-Kálló. *Gondnok:* Genesy Albert Kis-Léta.

8. **Heves-Nagykunsági egyházmegye.** *Esperes:* Dorogi Lajos Kisujszállás. *Gondnok:* Horthy István Kenderes.

9. **Máramaros-ugocsai egyházmegye.** *Esperes:* Szikszai Zoltán Máramaros-Sziget. *Gondnok:* György Endre Péterfalva.

10. **Nagybányai egyházmegye.** *Esperes:* Bencsik István Nagy Palád. *Gondnok:* gróf Degenfeld Sándor Erdő-Száda.

11. **Nagykárolyi egyházmegye.** *Esperes:* Segesvári József Kántor-Jánosi. *Gondnok:* Domahidy Elemér Nagy-Károly.

12. **Nagyszalontai egyházmegye.** *Esperes:* Széll Kálmán Nagy-Szalonta. *Gondnok:* gróf Tisza István Geszt.

13. **Szatmári egyházmegye.** *Esperes:* Biki Károly Szatmár. *Gondnok:* Luby Géza Nagy-Ár.

Debreczeni ev. ref. egyház.

Lelkész-elnök: Kiss Áron püspök, Hatvan-utca 1. **Világi elnök:** Simonffy Imre, Bathyány-u. 1. **Lelkészek:** Kiss Albert, Piacz-u. 37. K. Tóth Kálmán, Ispotály. Dicsőfi József, Széchenyi-utca 4. Szele György, Kossuth-utca 75. Jánosi Zoltán, Egyháztér 19. **Iskolafelügyelő:** Kovács János lelkész, Csapó-utca 38. sz. és Rákóczi-u. 2. sz. **Segédlelkészek:** Csigi Andor és Uray Sándor.

Az ev. ref. egyház különféle bizottságainak elnökei: Iskolaszék elnöke: Kiss Albert. Felsőbb leányiskolai igazgatótanács elnöke: Kiss Albert. Arvaügyi bizottság elnöke: Dicsőfi József. — Ispotályi vegyes bizottság elnöke: K. Tóth Kálmán. Gazdasági bizottság elnöke: Szinay Gyula. Kőzalapi állandó bizottság elnöke: Kiss Albert.

Tisztviselők: Főjegyző: Somogyi Pál. — Aljegyző: Jeney Szabó Miklós. Levéltárnok és irodavezető: Hódy Béla. Ügyvéd: Márton Imre. Sámvevő: Nagy László. Pénztárnok: Csobán József. Pénztári ellenőr: Szűcs Elek. Adószedő: Pongó Lajos. Adószedő ellenőr: Bácsi András. Irnok: Timár Imre. Napidijas irnokok: Erdei József, Ujvári József, Tóbi Lajos, Lévy János. Gazdasági gondnok: Otrókosi Végh János. Árvák gondnoka: Kató László. Iskola gondnok: Pethő István. Anyakönyvvezető: Pinczés János lelkész.

Presbýterek: Ablonczy Gedeon, Eötvös-utca 18. Aczél Géza, gróf Degenfeld-tér 7. Alföldi Gábor, Szent-Anna-u. 33. Balogh Ferencz, Egyház-tér 4. Bácsi András Kölesey-utca 5. ld. Bányai István, Bethlen-utca 30. Ifj. Bányai István, Hatvan-utca 27. Dr. Bartha Béla Csapó-utca 52. Bekény Péter Péterfia-u. 6. Dr. Benedek János, Miklós-u. 19. Bihari István, Csapó-utca 66. Boldogh István, Kigyó-u. 40. Boldogh Sándor, Burgondia-u. 6. Bőszörményi Mihály, Nap-u. 3. Csanak József, Piacz-u. 9. Csobán József, Görbe-utca 9. Dávid Mihály Eötvös-u. 48-50. Ekli Imre, Nyil-u. 104. Erdei Ferencz, Miklós-u. 37. Dr. Erdős József, Egyháztér 10. Id. Faragó András, Rákóczi-utca 49. Ifj. Faragó

András, Arany-J.-u. 44. Fekete István, Szappanos-u. 6. Dr. Ferenczy Gyula, József-kir.-h.-u. 41. Dr. Gulyás István, Hajó-u. 8. Gyarmathy István, Rákóczi-u. 11. Györfi Ferencz, Bundi-u. 3. Harangi Sándor, Hatvas-u. 42. Harmathy Pál, Füvészker-t-u. 14. Hódy Béla, Egyház-tér 17. Kanizsai Endre, Eötvös-u. 48—50. Karai Sándor, Rákóczi-u. 46. Dr. Karsa István, Egyház-tér 9. Kálmán András, Teleki-u. 20. Kecskés István, Erzsébet-ut 20. Kertész Mihály, Mester-u. 31. Kertész János, Bethlen-u. 51. Keszei József, Timár-u. 9. Kéki Sándor, Péterfia-u. 70. Kiss Gábor, Hunyadi-u. 15. K. Kiss József, Rákóczi-u. 47. Dr. Kocsár Gábor, Szt.-Anna-u. 8. Dr. Kola János, Piacz-u. 6. Komlóssy Arthur, Bethlen-u. 10. Kovács Ferencz, Kéttmalom-u. 10. Kovács Lajos, Timár-u. 25. Kovács László, Kasza-u. 3. Kovács József ügyvéd, Hatvan-u. 17—19. Kulcsár Gábor, Kossuth-u. 47. Kulcsár Endre, Mester-u. 31. Kurucz Miklós, Hüvelyes-u. 6. Dr. Legányi Gyula, Kossuth-u. 28. Lengyel Imre, Hatvan-u. 54. Márk Endre, Hatvan-u. 26. Márton Imre, Szálkai-u. 9. Medgyessy Ferencz, Rákóczi-u. 53. Ifj. Ménes András, Kölcsey-u. 24. Mészáros János, Ajtó-u. 12. Ifj. Mike Ferencz, Mester-u. 35. Molnár Ambrus, Csapó-u. 86. Molnár Sándor, Pacsirta-utca 29. Nagy György, Bomokkert-u. 111. Nagy Sándor, Varga-u. 27. B. Nagy János, Baross-u. 16. Dr. Nagy Zsigmond, Darabos-u. 59. L. Nagy Bálint, Péterfia-u. 41. T. Nagy János, Erzsébet-ut 34. Némethi László, Méliusz-tér 15. Dr. Öreg János, Vár-u. 11. Óri Mihály, Hatvan-u. 68. Pálffy Ferencz, Rákóczi-u. 62. Zs. Pap János, Nap-u. 8. Pethő István, Teleki-u. 84. Pethő Lajos, Teleki-u. 60. Polgári Sándor, Csemete-u. 5. Pongó Lajos, Rákóczi-u. 19. Roncsik Lajos, Péterfia-u. 44. Salánki Ferencz, Bethlen-u. 24. Seres András, Bethlen-u. 53. Somogyi Pál, Bethlen-u. 43. Szabó Kálmán, Kossuth-u. 36. Szabó József, Sziv-u. 32. A. Szabó József, Rákóczi-u. 39. S. Szabó József, Ajtó-u. 14. Dr. Sz. Szabó József, Kossuth-utca 29. Szilágyi Bálint, Bethlen-u. 5. Szilágyi Károly, Miklós-u. 13. Szinay Gyula, Rákóczi-u. 15. Szöllösi Sándor, Homokkert-u. 2. Szunyogh Bertalan, Rákóczi-u. 7. Tóth Gergely, Teleki-u. 68. Tóth Sándor, Erzsébet-ut 48. Törő Imre, Csapó-u. 14. Török Bálint, Kéttmalom-u. 11. Török Péter tanár, Görbe-u. 11. Dr. Ujfalussy József, Piacz-u. 44. Zöld Mihály, Bethlen-u. 41. Zöld János, Mester-u. 26. Jámbor István, Garai-utca 28. Jeney Miklós, Egyház-tér 5. Juhász Ignác, Kossuth-u. 56. Varjas János, Veres-u. 15. Vecsey Imre, Egyház-tér 11. Vecsey Viktor, Piacz-u. 11. Otrokocsi Végh János, Csapó-u. 23.

Kántorok: Nagy András, Egyház-tér 17. Széll István, Egyház-tér 5. **Kántortanítók:** Herczegh János, Ispotály. Kovács Mihály Pacsirta-utcai tanító, Arany-J.-u.

Egyháziak: Kovács Ferencz, Pethő István, Kovács János, Kovács László, Fekete István, Mészáros János. **Dékanok:** Katona Mihály, Szöllösi Mihály, l. az isp. telepen. **Szolgák:** Szabó József, Egyház-tér 17. Kádár Lajos, Kistemplom-bazár. Bartha István, Egyház-tér 17. Boldogh László, Kigyó-u. **Harangozók:** 1. Nagytemplomban: Bajnok Ferencz, Kardos József, Szilassi Mihály, Báthori Gábor, Szilágyi József. 2. Kistemplomban: Gulyás Sándor, Mohácsi Bálint, Szilágyi Gábor. 3. Kossuth-u. templomban: Nagy Ferencz, Szabó Sándor. 4. Ispotályi templomban: Komádi Lajos.

Róm. kath. plébánia.

Plébános: dr. Wolafka Nándor, makáriai választott püspök, Szent-Lászlóráu nevezett prépost, a nagyváradai latinszertartású székes káptalan kanonokja, főesperes és tanfelügyelő stb.; **segédlelkészek:** Szabó István, K. Pákh Emil, Nyári Ignác, Ruzska Zoltán Antal; **kárnagy:** Alber József; **kántor:** Balogh György; **egyházi:** Wankó András; **harangozó:** Loidl Henrik.

A debreczeni róm. kath. egyházközségi bizottmány.

Elnök: dr. Wolafka Nándor; **főgondnok:** Váczi János; **tb. örökös főgondnok:** Nemes Kálmán; **jegyző és ügyész:** dr. Irinyi István; **pénztáros:** Wolafka Antal; **ellenőr:** Molnár Kálmán; **tagok:** Csath Zsigmond, Dobieczki Sándor lovag, Ferenczy Elek, Gaszner Károly, Györfly Aladár, Kövy Lajos, Lamprecht Frigyes, Mihalovits István, Nagy Sándor, Pusztay Sándor, dr. Rotschnek V. Emil, Serly Ede, dr. K. Szalay Béla, Szalai István, Szent-Királyi Tivadar, Szepessy Antal, Sziüts Miklós, Unger Gusztáv.

Ág. hitv. ev. egyház.

(Miklós-u. 3. sz.)

Lelkész: Materny Lajos; **felügyelő:** ifj. Boczkó Sámuel; **jegyző:** Zimmermann Gyula; **másodjegyző:** dr. Horvay Róbert; **pénztárnok:** Tamássy Béla; **gondnok:** Forgách Károly; **egyháztanács tagjai:** Bárdos Géza, Bawlicza Pál, Benyáts Emil, Csatai Gyula, Füleky Pál, Gano'szky Lajos, Gebauer Károly, ifj. Gyürky Sándor, Händel Vilmos dr., Handtel Vilmos, Kaszanyitzky Endre, Konrad János, Kuthy Béla, Laszggallner Kálmán, Liszka Nándor, Martsik József, Raics Lajos, Roth János, Sziuka István, Steinacker Sándor, Stenczer Lajos, Tolnay Kornél, Trnka Gottlieb, Wagner György, Weszter István.

A debreczeni gör. kath. egyház.

(Kápolna Nagy-Szappanos-u. 25. szám alatt. Egyházi hivatal Csapó-u. 57. sz. alatt.)

Egyházi elnök: Papp János, t-esperes-lelkész, egyházkerületi jegyző; **világi elnök:** Kerekes Géza; **főgondnok:** Czilli Mihály; **ellenőr:** Stéfán V. László; **jegyző:** Plasa Ferencz, okl. kántor-tanító; **az egyháztanács és iskolaszék tagjai:** Artimovich Antal, Balogh Gyula, Bódán Gábor, Breza Pál, Csanda József, Csuri Péter, Dubay Jenő, Dumbrava László, Errovits Gyula, Gariscsák József, Györi Mihály, Ilniczy Izidor, Jaszencsák Sándor, Jenei István, Juga Gyula, Juhász Sándor, Korb Gusztáv, Korondán István, Kovaliczky Antal, Kubek György, Lőrincz János, Mihalics Pál, Nacinszky Elek, Rónay László, Sinka János, Thoma Miklós, Vass János.

Izr. hitközség.

Lelkész: Krausz Vilmos főrabbi; **elnök:** Reichmann Armin; **alelnök:** Drucker Mór; **pénztárnok:** Fenyő Sándor; **ellenőr:** ifju Schwarcz Vilmos; **jegyző:** Burger D. József;

másod jegyző: Herskovits Adolf, *gondnokok:* Reich Herman, Fischer Adolf, Rosenthal Dániel; *tanácsnokok:* dr. Bakonyi Samu, Falk Lajos, Fleischmann Mór, Katz Jakab, Kohn Adolf, dr. Popper Mór, Rosenfeld Salamon, Stern József.

Autonom orthodox izr. hitközség.

Hivatalnokok; főrabbi: Strasser Salamon, anyakönyvvezető; *rabbi-helyettes:* Rosenberg Farkas; *titkár:* Klein Márton, okl. tanító; *kántorok:* Sch. f. f. Mann Salamon, Schwarcz Ignác; *egyházi:* Borgida Ábrahám. *Elöljáró-*

ság; elnök: Stark Ignác; *alelnök:* Klein Ignác; *pénztáros:* Gyémánt Salamon; *ellenőr:* Schwarcz Fülöp; *gondnokok:* Jungreis Jakab, Weinberger Bernát; *tanácsosok:* Friedmann Ábrahám, Gelberger Dávid, Kohn Sámuel, Péterffy Benő, Stark Márton. *Képviselők; rendes:* Fohn Ede, Goldstein Péter, Knöpfen Simon, Klein Miksa, Kolb Jakab, Kolb Lázár, Lindenfeld Ignác, Tafler Ignác, Weinstein Jakab, Wiener Dávid; *pótagok:* Tannenbaum Emánuel, Kohn Márton, Klein Sámuel, Fürst Ignác, Spira Ferencz, Hoffen Lajos.

II. Iskolák és tanintézetek.

Tanfelügyelőségek.

Kir. tankerületi főigazgató: Géresi Kálmán; *tollnok:* Majoros Sándor. *Kir. tanfelügyelő:* Csányi Viktor; *tollnok:* Nemes Gusztáv.

Ev. ref. főiskola.

(Collegium.)

Igazgató tanács. Elnökei: a püspök és főgondnok; *tagjai:* a coll. helyi gondnoka, Dávidházy János, Zsigmond Sándor, Dorogi Lajos, Görömbei Péter esperesek, Lengyel Imre, György Endre, Ujfalussy Béla, dr. Hajnal István, Rásó Gyula, Kiss Elek, Dóczy Imre, Kiss Albert, Dicsőfi József, Szinay Gyula, dr. Sz. Szabó József, Kovács József, Sass Béla, K. Kiss József, dr. Bartha Béla, Márk Endre ügyész. Előadók a tanszakok igazgató tanárai és dékánjai.

Ev. ref. főiskolai gazdasági tanács.

Elnök: Simonffy Imre; *tagjai:* dr. Kola János, Lengyel Imre, Nagy Ferencz, dr. Kérészy Zoltán, Roncsik Lajos, Kiss Albert, dr. Sz. Szabó József, Szinay Gyula, dr. Bartha Béla jegyző, Orosz István, Balogh Ferencz, Sinka Sándor, Tóth József, Rózsa Sándor, Bakos Kálmán, Soós Lajos.

Főiskolai tanárkar.

Akadémia. Igazgató: dr. Kérészy Zoltán; *dékánok:* theológián: Dr. Erdős József, jogon: dr. Ozory István; *theológiai tanárok:* Balogh Ferencz, Csiky Lajos, Dr. Erdős József, Erőss Lajos, Sáss Béla; *jogtanárok:* dr. Bartha Béla, dr. Helle Károly, dr. Karsa István, dr. Kérészy Zoltán, dr. Kovács Sándor, dr. Ozory István, dr. Öreg János, dr. Ferenczy Gyula, dr. Händel Vilmos, dr. Jászi Viktor. *Tan. képző intézet:* *Igazgató:* Orosz István; *tanárok:* Bakos Tibor, Nagy József, Ps. Nagy Zoltán, Orosz István, Barcsa János; *óraadó és helyettes tanárok:* Hajdu Zsigmond püspöki titkár, Kiss György, Zimmermann Gyula, Kutasi Károly. *Gymnasium. Igazgató:* Sinka Sándor; *tanárok:* Bosznay István, dr. Gulyás István, Karay Sándor, Kecskeméthy M. Lajos, K. Kiss József, Kulesár Endre, Mácsay Sándor, Nagy Elek, dr. Nagy Zsigmond, dr. Peczkó Ernő, Révész Lajos. S.

Szabó József, Török Péter, Tóth Mihály, dr. Csürös Ferencz, dr. Szeremley Béla, dr. Szabó Márton; *helyettes:* D. Nagy Sándor; *segéd:* Nyári Béla, Halász Dénes, Simon Imre. *Igazgatói irnok:* Szeremley Gyula.

Főiskolai tisztviselők.

Simonffy Imre gazdasági tanácselnök, dr. Bartha Béla tanácsjegyző, Márk Endre ügyész, Tóth József számvevő, Balogh Ferencz levéltárnok, Sass Béla jegyző, Rózsa Sándor pénztárnok, Bakos Kálmán könyvvezető ellenőr, Agárdi Lajos pénztári tiszt, Soós Lajos háznagy, dr. Tüdös Kálmán orvos, Harsányi Pál szenior.

Főiskolai alkalmazottak.

Szabó József gazda, Béri Sándor kapus, Molnár István, Matkó Sándor, Kóti Gábor, Molnár Mihály pedellusok, Kiss Károly könyvtári szolga, Szolnoki Gyula természetrajzi muzeumi szolga, Tóth János kórházi szolga, Tóth Jánosné ápolónő, Molnár József, ifj. Molnár József, Daróczy András, Dalmi József, Matkó János, ifj. Matkó János fűtők.

Vizsgálati bizottságok.

A) *A theológiai akadémián. Alapvizsgálati bizottság:* Felügyelők és ellenőrzők: Kiss Áron püspök és Degenfeld József gróf, egyházkerületi főgondnok. Elnök: Csiky Lajos, a theológiai kar dékánja. Bizottsági tagok: Balogh Ferencz, Dr. Erdős József, Sass Béla és Erőss Lajos. B) *A jogakadémián. I. Alapvizsgálati bizottság:* Elnök: dr. Kérészy Zoltán; h. elnök: dr. Kovács Sándor. Bizottsági tagok: dr. Karsa István, dr. Ozory István, dr. Helle Károly, dr. Haendel Vilmos és dr. Jászi Viktor. II. *Alapvizsgálati bizottság:* Elnök: dr. Haendel Vilmos; h. elnök: dr. Öreg János. Bizottsági tagok: dr. Bartha Béla, dr. Ozory István, dr. Jászi Viktor. *Jogtudományi államvizsgálati bizottság:* Elnök: dr. Jászi Viktor; h. elnök: dr. Ozory István. *Beltagok:* dr. Karsa István, dr. Bartha Béla, dr. Kérészy Zoltán, dr. Helle Károly. *Kültagok:* dr. Balkányi Miklós ügyvéd, Balogh Imre nyug. kir. ítélő táblai bíró, Bernáth Elemér kir. ítélő táblai elnök, dr. Czeglédy Mihály, Hajdúvármegye tisztii főügyésze, Des Combes

Henrik ügyvéd, Deák Ferencz kir. törvényszéki bíró, dr. Gajzágó Béla kir. ítélő táblai bíró, dr. Galánffy János királyi ügyész, Kiss Endre kir. ítélő táblai bíró, dr. Magoss György ügyvéd, Debreczen sz. kir. város tb. tisztí főügyésze, Márk Endre kollegiumi- és egyházkerületi ügyész, dr. Megyery Pál ügyvéd, dr. Nagy Lajos ügyvéd, Rottler Béla kir. ítélő táblai bíró, dr. Szeőke István kir. törvényszéki bíró, dr. Szűcs Miklós kir. törvényszéki elnök. dr. Tüdös János ügyvéd, Weszprémy Zoltán Hajdúvármegye főjegyzője. *Allamtudományi államvizsgálati bizottság*: Elnök: dr. Bartha Béla; h. elnök: dr. Haendel Vilmos. Beltagok: dr. Kovács Sándor, dr. Karsa István, dr. Kérészy Zoltán, dr. Jászi Viktor. Kültagok; Abrahám László Debreczen sz. kir. város tisztí főügyésze, dr. Czeglédy Mihály Hajdúvármegye tisztí főügyésze, Faust Elek pénzügyigazgató, dr. Kola János kir. tanácsos, ügyvéd, Komlóssy Arthur ügyvéd, Péntes Sándor Hajdúvármegye árvaszékének elnöke, Roncsik Lajos Debreczen sz. kir. város főszámvevője, dr. Kőrössy Kálmán ügyvéd, Liszka Nándor nyug. jogakadémiai tanár, Szinay Gyula ügyvéd, Szunyogh Sándor nyug. kir. pénzügyigazgató, Takács Ferencz ügyvéd, Weszprémy Zoltán Hajdúvármegye főjegyzője.

Gyakorló iskola.

A tanítóképző intézettel kapcsolatos négy osztályu gyakorló iskolának vezetője: Kiss György.

Községi iskolaszék.

Elnök: Kovács József polgármester; *másod elnök*: Oláh Károly, tanácsnok; *jegyző*: dr. Vargha Elemér; *tagok*: Aczél Géza, dr. Baecsó Dezső, dr. Derekassy István, Fried Emil, Kaszanyitzky Endre, Koszorus Lajos, Kulcsár Endre, Miskolczy Jenő, Rosenfeld Salamon, Somogyi Pál, Jóna Dániel, Váezi János. *Női tagok*: özv. Berger Henrikné, özv. Brunner Edéné, özv. Buzás Elekné, özv. Joó Istvánné, Fried Emilné, Kovács Józsefné, Roncsik Lajosné, özv. Steinfeld Mihályné, Szabó Kálmánné, özv. Vargha Ferenczné, özv. Veressné Szathmáry Teréz, Vecsey Imréné.

Ev. ref. elemi iskolai tanítótestület.

I. Tisztviselők: *Testületi elnök*: Káposztás Imre; *alelnök*: Horkay Lajos; *főjegyző*: P. Pap Ignác; *aljegyző*: Kovács Mihály; *pénztárnok*: Szendi Imre; *könyvtárnok*: Lada Sándor. *II. A testület képviselői*: a) az iskolaszékben: Káposztás Imre és Sáfár László, b) a presbyteriumban: Káposztás Imre, Sáfár László, Dávid Sándor, Tassi Miklós, Csurka István, Herczeg János. *III. Rendes tanítók*: *I. Leányiskolák*: a) Péterfiai csoport. Egyháztér I., II. o. Kálmán Lajosné, Eötvös-utca I., II. o. Kanizsay Endre, Eötvös-utca III. o. Kanizsay Endréné, Rákóczi-utca IV. o. Szemere Lajosné. Egyháztér V., VI. o. Sáfár László. b) Csapó- és Kossuth-utcai csoport. Csapókert I., II. o. Hatvani József, ideiglenes, Csonka-utca I. o. Tóth Erzsébet, Csapó-utca I. o. Kiss Julia, ideiglenes, Csonka-utca II. o. Kalmár Ignác, Csapó-utca II. o. Nagy Károly, Barcsay-ház III. o. Eöry Mária, ideiglenes,

Barcsay-ház III. o. Törő Mihályné, ideiglenes, Kossuth-utca III. o. betöltetlen, ideiglenes, Kossuth-utca IV. o. Boros Ferencz, Csonka-utca IV. o. Tóth Irma Papp Gusztávné, Barcsay-ház V., VI. o. Szemere Lajos. c) Varga-utcai és Ispotályi csoport. Homok-kert I., II. o. Zong Julia, ideiglenes, Vigkedvü M.-u I., II. o. Katona Julia, Ispotály I., II. o. Szatmáry Julia, Miklós-utca I., II. o. Konrád Mária, Vigkedvü M.-u. III. o. Simon István, Miklós-utca III. o. Mester Erzsébet, ideiglenes, Miklós-utca IV. o. Zong János, Ispotály V., VI. o. Herczeg János. d) Hatvan-utcai csoport. Mester-utca I. o. Szabó Vilma, Bethlen-utca I., II. o. Konrád Irén, ideiglenes, Csap-utca II. o. Tóth Teréz Káposztás Imréné, Csap-utca III. o. Kiss András, Mester-utca IV. Lada Sándor. *II. Fiuiskolák*: a) Gazdasági tanintézet épületében. Egyháztér I. o. Alföldy Béla, Egyháztér II. o. Varsányi Imre, Egyháztér III. o. Komlóssy Imre, Egyháztér IV. o. Dávid Sándor, Egyháztér V. o. Nagy Imre, Egyháztér VI. o. Káposztás Imre. b) Péterfiai csoport. Eötvös-utca I. o. Szécsényi István, Eötvös-utca II. o. Sz. Szabó László, Eötvös-utca III. o. Dávid Mihály, Eötvös-utca IV. o. Varjas Bálint, ideiglenes. c) Csapó-utcai csoport. Csapó-kert I., II. o. Veres Gyula, Csonka-utca I., II. o. Kiss Lajos, Csonka-utca III. o. Tóth Sándor, ideiglenes, Csonka-utca IV. o. betöltetlen. d) Kossuth-utcai csoport. Pacsirta-utca I. o. Szendy Imre, Pacsirta-utca II. o. Háló Sándor, Pacsirta-utca III. o. Csurka István, Pacsirta-utca IV. o. Tassy Miklós, Pacsirta-utca V. o. P. Pap Ignác, Pacsirta-utca VI. o. Kovács Mihály. e) Varga-utcai és Ispotályi csoport. Homok-kert I., II. o. Tordai Gábor, Teleki-u. I., II. o. Ökrös István, Ispotály I. o. Barcza Barna, Ispotály II., III. o. Kerékgyártó József, Teleki-utca III. o. Mészáros Ferencz, ideiglenes, Ispotály IV. o. Horkay Lajos, f) Hatvan-utcai csoport. Jókai-utca I. o. Szabó Péter, Jókai-utca II. o. Szőke János, Jókai-utca III., IV. o. Szentjóni Kálmán.

Övönök és menház-vezetők.

Eötvös-utcai: Kecskeméthy Lajosné. Degenfeld-téri: Nagy Károlyné. Mester-utcai: özv. Major Sándorné. Timár-utcai: özv. Orosz J.-né. Homokkerti menház: Szunyogh Amália. Csapókerti menház: Veresné Fazekas Róza. Nyári menház-vezetők: Balla Ödönné, Molnár Ferenczné.

Ev. ref. felsőbb leányiskola, tanítónőkészítő intézet és elemi leányiskola.

(Kossuth-utca 33. sz.)

Igazgató: Dóczy Gedeon; *internátusi igazgató*: Jenny Eliza; *tanárok és tanárnők*: Kovács Luiza, Tóth Árpádné, Gondine Koós Ottilia, Konrád Teréz, Konez Aurélné, Szabó Irén, Mayer Margit, Nagy Gyula, Gondí Sándor, Sáfrány Lajos, Tóth Árpád, dr. Matolesi László. (Valamennyien tanítanak részint a felsőbb leányiskolában, részint a tanítóképző intézetben.) *Medgyaszay Gy. Lenke* gyak. iskolai-, *Lengyel Elza, Dóczy Ilona* elemi iskolai tanító-nők; *hitoktatók*: Máté Károly ág. hitv. ev., Szabó István róm. kath., Smilovits Mihály izr.,

óraadó: Bosznay István ev. ref. főgymnasiumi rajz tanár. **Az internátus orvosa:** dr. Sárváry Gyula városi tisztí főorvos; **táncztanító:** Alföldi Károly.

A debreczeni róm. kath. iskolaszék.

Elnök: dr. Wolafka Nándor; **főgondnok:** Unger Gusztáv; **gondnok:** Fábián L. Mór; **főjegyző:** Pápay János; **aljegyző:** Sepsy Dezső; **helyettes igazgató, pénztári ellenőr:** Molnár Kálmán; **pénztárnok:** Wolafka Antal; **örökös tb. főgondnok:** Nemes Kálmán; **tagok:** Vácz János, Mihalovits Jenő, Fábián L. Mór, Siegmeth Károly, Kernhoffer József, dr. Derekassy István, Éritz Ernő, Ferenczy Elek, Donogán István, Boczán Elemér, Szabó István, Várady Károly, Kursinszky László, Lestyán Adorján, Baróthy Béla, Szedlák József, Csukás István.

Róm. katolikus főgymnasium.

Igazgató: Váradai Károly; **tanárok:** Bácskai József, Dombi Gyula, Eberhardt Béla, Finda Antal, Holeczinger Imre, Majoros Béla, Nagy Vilmos, Pintér Pál, Szücs István dr., Varga Ferencz, Vas Károly, Vittkó József, kegyes tanító r. okl. tanárok; **Lesczynszki Kornél,** rajztanár (világi), **Strifler Ferencz,** tornatanár.

Róm. kath. tanítónőképző-intézet.

Igazgató és tanár: dr. Wolafka Nándor; **hitoktató:** Ruzska Z. Antal; **tantestület:** M. Margit, M. Bona, M. Alexia, M. Godfrieda, M. Emmanuela, M. Bertranda, M. Theophila, M. Aloysia, M. Radegundis okl. tanítónők, a Mi asszonyunkról nevezett szegény iskolanővérek szerzetéből; **Fábián Juliska k. a.,** **Rehák R. k. a.,** **Fábián Margit k. a. okl. tanítónők.**

Róm. kath. polgári leányiskola.

Igazgató: dr. Wolafka Nándor; **hitoktató:** Ruzska Z. Antal; **tantestület:** M. Alexia, M. Aloysia, M. Gottfrieda, M. Theophila, M. Gerardis, M. Virginia, M. Justina, M. Ehrharda okl. tanítónők; **Rehák Rózsai k. a.,** **Fábián Juliska k. a. és Fábián Margit k. a. okl. tanítónők.**

Róm. kath. elemi iskola.

(Sveticits-intézet.)

Igazgató: dr. Wolafka Nándor; **hitoktató:** Brósztel Lajos; **tantestület:** M. Tharsilla, M. Alfréda, M. Arona okl. elemi tanítónők.

Róm. kath. elemi fiú- és leányiskola.

Hely. igazgató: Molnár Kálmán; **hitoktatók:** Szabó István, Pákh E.; **tanítók:** Tóth László, Kursinszky László, Pápay János, Kovács Károly, Piribauer Ferencz, Novák Márton, Nagy Lajosné, Zsigmond Julia, Dariday Etelka, Nyeste Matild, Beér Anna, Unger Lujza, Kaderász Gyuláné, H. Sinay Emma; **segéd-tanítónők:** Görögh Anna, Kelemen Mariska.

Ag. hitv. ev. elemiiskola.

Tanítók: Polster Adolf, Keller Sándor.

Gör. kath. elemi fiu- és leányiskola.

(Szappanos-utca 25.)

Hitoktató: Papp János lelkész. **Tanító:** Plesa Ferencz.

Izraelita iskolaszék.

Elnök: dr. Popper Mór; **pénztáros:** Darvas Izidor; **ellenőr:** Fürst Ödön; **iskolafelügyelő:** Krausz Vilmos főrabbi; **iskolai gondnok:** Katz Jakab; **iskola igazgató és iskolaszéki jegyző:** Kuthi Zsigmond; **iskolaszéki tagok:** dr. Balázs Bertalan, Darvas Izidor, Drucker Mór (hitközs. alelnök), dr. Fejér Ferencz, dr. Freund Jenő, Kohn Lipót, Katz Jakab, dr. Kardos Albert, Lichtblau Albert, dr. Szántó Sámuel, dr. Popper Alajos, Reichman Armin hitk. elnök.

Statusquo izr. elemi fiu- és leányiskola.

(Simonffy-utca 21. sz.)

Igazgató: Kuthi Zsigmond; **tanítók:** Kohut Mór, Simonovits Dezső, Schmilovits Mihály, Lippe József, Róth József; **tanítónők:** Kutiné Horovitz Ilma, Brief Ilona, Simonovitsné Goldberger Róza, Lövingerné Farkas Fanny; **segéd-tanítónő:** Lusztig Szeréne.

Autonom orth. izraelita elemi fiu- és leányiskola.

(József kir. herceg-utca 49.)

Igazgató-tanító: Klein Márton; **tanítónő:** Krausz Józsa; **segéd-tanítónő:** Herschkovits Olga; **hitoktatók:** Grünbaum József és Rubinstein Márton.

Abeles-féle polgári leányiskola.

(Hatvan-u. 23.)

Igazgató: Abeles Adolf; **igazgatónő:** Abelesné Bloch Hermin; **tanítónők:** Hammer Ilona, Lakos Katalin, Rácz Erzsé, Bloch Etelka, Pollák Teréz.

Debreczeni községi közigazgatási tanfolyam.

(Helyisége a volt kir. gazdasági tanintézeti épületben. Fűvészkeret-utca 2.)

Igazgató: Wesszprémy Zoltán vármegyei főjegyző; **előadók:** dr. Bartha Béla egyszerűsített helyettes igazgató, Budaházy Ödön, dr. Czeglédy Mihály, Dávidházy Sándor, Eisenmann Oszkár, Kozma László, Oláh Károly, Oláh Imre, Tóth Aurél.

Állami főreáliskola.

(Hatvan-utca 44. sz.)

Igazgató: Fazekas Sándor; **rendes tanárok:** Beczner Frigyes, Domokos Jenő, Harmath Gergely, dr. Horvay Róbert, Jaszencsák Sándor, dr. Kardos Albert, Kovaliczky Antal, Laczkó Károly, Nádasdi Alajos, Pálffy József, Pogány Kornél, Zimmermann Gyula; **h. tanárok:** Lux Károly. **Virányi Gyula; isk. orvos és az egészségtan rendk. tanára:** dr. Varga Emil; **hitoktatók:** Krausz Vilmos, Krausz Lázár izr., Materny Lajos ág. hitv. ev., Molnár Kálmán

róm. kath., Nagy Gyula ev. ref., Popesku Miklós (görögkel. lelkész Karczagon), Papp János g. kath.; *torna-tanár*: Alt Henrik; *isk. szolgák*: Bagdi Dániel, Konkoly Kálmán.

Kir. gazdasági tanintézet.

(Parlag-pusztán.)

Igazgató: krassai lovag Kerpely Kálmán; *rendes tanárok*: dr. Müller Ottó, harasztkereki Ferenczy Ferencz, ifj. Sporzon Pál, dr. Széll László, Ormándy János; *segéd-tanárok*: Hajós István, Juhász Arpád; *intéző*: Wolszky Győző; *főkértész*: Uitz István; *pénztárnok*: Kneizel Herdliczka Béla; *intéző segéd*: Jászberényi András; *assistsens*: Lányi Géza; *gazdasági segítők*: Páll Lajos, Zsendovics József, Szabó József.

Debreczeni Kereskedelmi Tanintézet.

(Piac-utca 8. szám, saját épületében.)

Az iskola tagozatai: a) *felső kereskedelmi iskola*, b) *polgári fiúiskola*, c) *kereskedő-tanonciskola*, d) *női kereskedelmi tanfolyam*, e) *kereskedelmi esti szaktanfolyam*.

Fenntartó: a debreczeni *Kereskedő-Társulat*. Elnöke *fenyéri Zádor Lajos*, titkára *Bárdos Géza*, pénztárosa *Kovács Mihály*. Az iskolai felügyelő bizottság elnöke: *Novelli Ede*.

Tanári testület: *Szojka Gyula* igazgató, *Des Combes Henrik*, *Fábián Lajos Mór*, *Gál József*, *Gedeon Béla*, dr. *Gulyás István*, dr. *Horvay Róbert*, *Husz Lajos*, *Labancz Mihály*, *Nagy József*, *Nyilasy Károly*, dr. *Ozory István*, dr. *Szántó Sámuel*, *Wiese Kálmán* tanárok és 9 hitoktató.

Iskolaorvos dr. *Legányi Gyula*. A női kereskedelmi tanfolyamon *felügyelőnő* özv. *Potomesik Ignáczné*.

A debreczeni jótékony nőegylet által fenntartott nőipariskola.

(Egyháztér.)

Felügyelő bizottság: *Veresné Szathmáry Teréz* elnök, *Szabó Kálmánné* alelnök, *Komlóssy Arthurné* alelnök, *Berger Henrikné* tb. alelnök, *Balkányi Miklósné*, *Béressy Sámuelné*, *Brunner Edéné*, *Füleky Pálné*, *Géressy Kálmánné*, *Joó Istvánné*, *Jabloneczay Kál-*

mánné, *Mayer Emilné*, *Dobieczy Sándorné*, *Pallay Miklósné*, *Varga Ferenczné*, *Koncz Ákos* titkár, *S. Szabó József* tb. titkár, *Szűcs Kálmán* pénztáros, *Boczkó Sámuel*, *Bosznay István*, *Dóczy Gedeon*, *Kardos László*, *Szabó Kálmán*, *Kozma László*, *Zádor Lajos*, *Zalai Márk*, *Kubek Erzsébet*. A *tanestület*: *igazgató*: *Kubek Erzsébet*; *előadók*: *Gasparikné Zalai Erzsébet*, *Nemes Emma*, *Pálffy József*, *Bakos Tibor*, *Zalai Márk*, *S. Szabó József*.

Siketnémák iskolája.

(Csapó-u. 35. sz.)

Tanárok: *Gácsér József*, *Scholtz Lajos*

Az iparos-segédtek szakrajztanfolyama.

(Az állami főreáliskolában, Hatvan-utca 44. szám.)

Felügyelő biz. elnöke: lovag *Dobieczy Sándor*, országgyűlési képviselő; *igazgató*: *Fazekas Sándor*, reáliskolai igazgató; *tanárok*: *Nádasdi Alajos*, reáliskolai tanár; *Kabai György*, mérnök a gépjavitó műhelyben; *Kajári Lajos*, mérnök az államépítészeti hivatalban.

Közügyesítő egylet.

(Kereskedelmi iskola-épület.)

Elnök: *Lengyel Imre*; *alelnökök*: *Serli Ede*, *Szántó Győző*; *titkár*: *Strohbach Géza*; *pénztáros*: (ideiglenesen) *Szántó Győző*; *választmányi tagok*: *Aczél Géza*, *Bisotka Gábor*, *Csánki Viktor*, *Dávidházy Kálmán*, *Herczeg János*, *Jóna Dániel*, *Komlóssy Arthur*, *Kovács István*, *Kozma László*, *Padrah Sándor*, *Reichmann Ármin*, *Szabó Kálmán*, dr. *Szántó Sámuel*, *Tóth Kálmán*, *K. Tóth Sámuel*, *Váczy János*, dr. *Wolafka Nándor*, *Zádor Lajos*, *Zelinger Ede*.

A debreczeni pinczér-szakiskola.

(Csapó-utca, Kovács-kaszárnya-épületben.)

Elnök: *Hauer Bertalan*; *gondnok*: *Márkus Jenő*; *igazgató-tanár*: *Polster Adolf*; *titkár*: *Vetéssy Mihály*; *pénztárnok*: *Privitzer József*; *szakelőadók*: *Árvay Albert*, *Kolibáb András*; *választmány*: *Ottó Sándor*, *Németh András*, *Törő Imre*, *Rosenberg Adolf*, *Rosenberg Simon*, *Lendvai Kálmán*, *Kovács Dezső*, *Kemény János*.

III. Törvényhatósági czimtár.

A) Debreczen sz. kir. város.

A város belterülete: 3845 hold. Külső terület: 162,726¹/₂ hold. Összes terület: 166,571¹/₂ hold, vagyis 166⁴/₁₀₀ négyszög mértéke, vagyis 958¹/₂ négyszög kilométer.

Házak száma: 1. A belső területen: 6195; 2. a mezőségen: 1367; 3. az erdősegen: 569. Együtt: 8131.

Lakosság: 1. Polgári lakosok 72,351; 2. katonaság létszáma 2655. Együtt: 75,006, mely létszám hitelezettek szerint a következőleg oszlik meg: 1. evang. református: 52,282; 2. róm. katolikus: 13,258; 3. zsidó: 6192; 4. görög katolikus és görög keleti: 2194; 5. ágostai evangélikus: 1009; 6. unitárius: 43; 7. egyéb vallásfelekezetek: 28. Összesen tehát 75,006 lélekszám (az 1900. évi népszámlálás adatai szerint).

Törvényhatósági bizottsági tagok.

Elnök: *bizáki Puky Gyula*, főispán. (Lakása: vármegyeház.)

Tisztviselő tagok: *Atzél Géza* főmérnök, *Degenfeld-tér 7.* *Bészler Károly* tanácsnok, *árvasz. elnök*, *Kossuth-u. 14.* *Boczkó Sámuel*

r.-főkapitány, *Mester-u. 33.* *Csóka Sámuel* tanácsnok, *Barna-u. 2.* *Haranghy László* számvevő, *Sz.-Anna-u. 60.* *Király Gyula* tanácsnok, *Csapó-u. 25.* *Koncz Ákos* közlevéltárnok, *tb.* tanácsnok, *Arany János-u. 28.* *Kondor Kálmán* számvevő, *Péteriá-u. 12.* *Kovács József* polgármester, *Hatvan-u. 19.* *Kovács Sándor* számvevő,

Kandia-u. 10. Körner Adolf tanácsnok, Szent-Anna-u. 34 dr. Magoss György alügyész, tb. főügyész, Vár-u. 10. Máthé Miklós házi pénztárnok, Jókai-u. 6. dr. Medgyaszay Dezső árvaszéki ülnök, Fűvészkert-u. 13. Medgyaszay Miklós árvaszéki ülnök, Rákóczi-u. 63. Medgyessy Lajos közgyám, Széchenyi-u. 5. Oláh Károly tanácsnok, Hatvan-u. 12. Roncsik Lajos főszámvevő, Péterfia-u. 44. dr. Sárvány Gyula t. főorvos, Kossuth-u. 35. Szabó Kálmán tanácsnok, Kossuth-u. 28. Szabó István adópenztáros, Egymalom-u. 4. dr. Tóby Elek aljegyző, Széchenyi-u. 45. dr. Tóth Emil aljegyző, Kossuth-u. 35. Varga Károly aljegyző, tb. tanácsnok, Eötvös-u. 20. dr. Varga Elemér aljegyző, Szt.-Anna-u. 25. Vecsey Imre főjegyző, Egyháztér 11.

Legtöbb adót fizető tagok: Áron Miksa, Szt.-Anna-u. 24. Áron Jenő, Széchenyi-u. 22. Balázs Ödön, Burgondia-u. —. id. Balogh István, Miklós-u. 45. ifj. Balogh István, Bethlen-u. 16. id. Bányai István, Bethlen-u. 30. dr. Berger Andor, Széchenyi-u. 21. Berger Jenő, Arany János-u. 2. Bernáth Elemér, Széchenyi-u. 9. Bilki Kövesdi Imre, Szt.-Anna-u. 57. Bóldog István, Arany János-u. 12. Böszörményi Pál, Rákóczi-u. 9. dr. Bruckner Ernő, Csapó-u. 19. Csanak József, Piacz-u. 9. dr. Csikos Sándor, Péterfia-u. 22. Czégely Ferencz, Miklós-u. 1. Debreczeni Jenő, Légszeszgyár. Falk Lajos, Miklós-u. 33. Fleischmann Mór, Kossuth-u. 13. Fried Emil, Hatvan-u. 37. Fürst Ödön, Széchenyi-u. 13. Gara Alajos, Ohat. Gebauer Károly, Homokkert 4. Gyarmathy István, Rákóczi-u. 11. Gyarmathy János, Bethlen-u. 29. Györfly Aladár, Hatvan-u. 2. Györy Kálmán, Péterfia-u. 51. Harang Sándor, Hatvan-u. 42. Hauer Bertalan, Kossuth-u. 21. Hajdu Gyula, Csapó-u. 27. Hegedüs Ferencz, Kar-u. 42. Hidvéger Mihály, Arany János-u. 28. Hochfelder Jakab, Hatvan-utca 13. Horváth István, Kossuth-u. 48. Horváth János építész, Csapó-u. 51. ifj. Horváth Tamás, Péterfia-u. 44. Hutflész Kázmér, Piacz-u. 77. id. Kardos László, Kossuth-u. 9. Kaszanyitzky Endre, Piacz-u. 57. ifju Kéki Sándor, Csapó-u. 55. Kenyeres Károly, Széchenyi-u. 53. Kerekes Géza, Hunyadi-u. 9. ifj. Kertész István, Bethlen-utca 49. Kiss Mihály, Bethlen-u. 66. dr. Kocsár Gábor, Szt.-Anna-u. 8. Komlóssy Arthur, Bethlen-utca 10. Komlóssy Dezső, Bethlen-u. 4. Kozorus Lajos, Hatvan-u. 4. Lestyán Adorján Szt.-Anna-u. 7. Lőfkovics Arthur, Szt.-Anna-u. 18. Lukács Armin, Széchenyi-u. 24. Móricz Ferencz, Kossuth-u. 60. dr. Moskovitz Jenő, Széchenyi-utca 39. dr. Sz. Nagy Kálmán, Hatvan-u. 15. dr. Nagy Lajos, Darabos-u. 1. Nagy Jakab, József kir. herczeg-u. 31. Nemes Kálmán, Batthányi-u. 9. Öry Mihály, Hatvan-u. 68. ifj. Pájer József, Egymalom-u. 6. dr. Peczkó Ernő, Szt.-Anna-u. 13. Polgári Bálint, Nap-u. 6. Reichmann Armin, Piacz-u. 64. Rickl Géza, Piacz-u. 39. Riesz Henrik, Hatvan-u. 58. Rosenfeld Salamon, Piacz-u. 68. dr. Rothschnek V. Emil, Kossuth-u. 15. Sesztina Lajos, Piacz-u. 23. Simonffy Imre, Batthányi-u. 1. Szabó Kálmán kereskedő, Kossuth-u. 36. Szabó Lajos, Péterfia-utca 81. dr. Sz. Szabó József, Kossuth-u. 29. Szántó Győző, Piacz-u. 49. dr. Széll Kálmán, József kir. herczeg-u. 35. Szent-Királyi Tivadar, Burgondia-u. 22. Szép József, Hatvan-u. 28. Szikszay Albert, Teleki-u. 35. Szikszay Lajos, Péterfia-u. 43. Szikszay Gyula, Margitfürdő.

Szilágyi Imre, Piacz-u. 10. Tamási Béla, Szent-Anna-u. 4. Tóth István, Péterfia-u. 16. Tóth Kálmán, ipartest. elnök, Egyháztér 17. K. Tóth Kálmán, Ispotály. dr. Tüdös János, Péterfia-utca 31. Ungvári József, Péterfia-u. 29. dr. Ujfalussy József, Piacz-u. 44. Zádor Lajos, Kossuth-u. 11. Jámbor János, Miklós u. 15. Jóna István, Kossuth-u. 54. Jóna János, Kossuth-utca 63. Vecsey Zoltán, Piacz-u. 7. Vecsey Viktor, Piacz-u. 11. Weichinger Károly, Arany János-u. 2.

Választott tagok: Alföldy Gábor, Szent-Anna-u. 33. Bácsi András, Kölcsey-u. 5. Dr. Bacsó Dezső, József kir. herczeg-u. 12. Dr. Bakonyi Samu, Piacz-u. 87. Bakos János, Kigyó-u. 25. Dr. Balkányi Miklós, Kossuth-u. 32. Dr. Benedek János, Miklós-u. 19. Bihari István, Csapó-u. 66. Böszörményi Mihály, Nap-u. 3. Dr. Burger Péter, Piacz-u. 55. Dávid Mihály, Eötvös u. 52. Debreczeni Lajos, Verbőczy-u. 10. Dr. Derekassy István, Szent-Anna-u. 22. Dicsőfi József, Széchenyi-u. 4. Dobieczy Sándor, Deák Ferencz-u. 19. Erdei Ferencz, Miklós-u. 37. Eritz Ernő, Hunyadi-u. 14. Faragó András, Rákóczi-u. 49. Dr. Ferenczy Gyula, Nyomató-u. 7. Dr. Fejér Ferencz, Piacz-u. 27. Dr. Freund Jenő, Piacz-u. 70. Görösi Kálmán, Arany János-u. 4. Dr. Gulyás István, Hajó-u. 6. Herczeg János, Ispotály. Dr. Irinyi István, Arany János-u. 4. Kálmán András, Teleki-u. 20. Dr. Kálmár Barna, Csapó-u. 26. id. Kéki Sándor (†), Péterfia-u. 70. Kelemen Gábor, Kigyó-u. 33. Dr. Kemény Mór, Piacz-u. 18. Dr. Kenézy Gyula, Batthyány-u. 7. Kertész Mihály, Mester-u. 31. Kertész János, Bethlen-u. 51. Kiss Albert, Piacz-u. 37. Kiss Áron, Hatvan-u. 1. Kiss Bálint, Péterfia-u. 50. Dr. Kola János, Piacz-u. 6. K. Kiss József, Rákóczi-u. 47. Dr. Kola János, Piacz-u. 6. Koppányi Dávid, Miklós-u. 40. Kovács Lajos, Timár-u. 25. Kövendi Domokos, Macs-puszt. Kulesár Endre, Mester-u. 31. Kulesár Gábor, Kossuth-u. 47. Kurucz Miklós, Hüvelyes-u. 6. Lengyel Imre, Hatvan-utca 54. Márk Endre, Hatvan-u. 26. Márton Imre, Szalkai-u. 10. Ifj. Mike Ferencz, Mester-u. 35. Miskolczy Jenő, Kossuth-u. 53. L. Nagy Bálint, Péterfia-u. 41. Nagy Sándor, Varga-u. 13. T. Nagy János, Erzsébet-ut 34. Dr. Nagy Zsigmond, Darabos-utca 59. Némethy László, Méliusz-tér 15. Némethy Sándor, Lorántffy-u. 46. Otrokoeci Végh János, Csapó-utca 23. Pálfi Ferencz, Rákóczi-u. 62. Pálfi Gábor, Attila-tér 1. Pethő István, Teleki-u. 84. Polgári Sándor, Cseméte-utca 5. Pongó Lajos, Rákóczi-utca 19. Dr. Popper Alajos, József kir. herczeg-utca 19. Rickl Antal, Kossuth-u. 16. Rochlitz Arthur, Burgondia-u. 17. Salánki Ferencz, Bethlen-u. 24. Sarkadi Ferencz, Borz-utca 9. Sures András, Bethlen-u. 53. Serli Ede, József kir. herczeg-utca 30. Simon István, Vigkedvű Mihály-u. 60. Somogyi Pál, Bethlen-utca 43. Ifj. Schwarz Vilmos, Egyház-tér 17. Szabó József, Rákóczi-utca 39. Dr. Szántó Sámuel, Miklós-utca 23. Szathmáry Ferencz, Bethlen-utca 28. Szentesi János, Szent-Anna-u. 56. Szilágyi Bálint, Bethlen-utca 5. Szinay Gyula, Rákóczi-u. 15. Szücs István, Hatvan-u. 62. K. Tóth Sámuel, Péterfia-utca 1. Török Bálint, Kétmalom-u. 11. Zöld Mihály, Bethlen-u. 41. Zöld János, Mester-u. 26. Jámbor István, Garai-u. 28. Jobbágy János, Varga-u. 24. Jóna Dániel, József kir. herczeg-utca 16. Jóna Vincez, Verbőczy-u. 3. Juhász

Ignác, Kossuth-u. 52. Váczy János, Szt.-Anna-
utca 11. Varjas Sándor, Busi-u. 20. Varjas
János, Veres-u. 15. Várai János, Meszena-u. 1.
Dr. Wolafka Nándor, Szt.-Anna-u. 21.

Közigazgatási bizottság.

Elnök: bizáki Puky Gyula főispán; *tagok:*
h. elnök: Kovács József polgármester, Vecsey
Imre főjegyző, Fauszt Elek kir. pénzügyigaz-
gató, Latinovics Mihály kir. főmérnök. Bészler
Károly tb. főjegyző, árvaszéki elnök. Dr. Magoss
György főügyész helyettes, t. alügyész. Dr.
Sárváry Gyula t. főorvos. Csánky Viktor kir.
tanfelügyelő. Dr. Kola János. Galánffy János
kir. ügyész. Dumbrava László ker. anyakönyvi
felügyelő. Pethő Lajos kir. erdőfelügyelő. Márk
Endre. Lengyel Imre. Nemes Kálmán. Dr.
Kocsár Gábor. Márton Imre. Pálffy Gábor.
Szilágyi Imre. Dr. Popper Alajos. Horváth
István. Riekl Antal.

Adókiivető bizottság.

Elnök: dr. Megyeri Pál ügyvéd; *helyettes*
elnök: Pálffy Gábor; *tagok:* Czeglédy Gyula,
Kovács Mihály, Nagy Sándor; *póttagok:* Ko-
szorus Lajos és dr. Szücs Géza.

Adófelszólamlási bizottság.

Elnök: Komlóssy Dezső; *helyettes elnök:*
Dalmy László; *tagok:* Soltész Farkas, Szent-
Királyi Tivadar, Juhász Ignác; *póttagok:*
Horváth István, Tóth Kálmán, Fischein Ignác,
Horváth Kálmán.

Debreczen sz. kir. váro. törvényhatósága.

(Tisztviselelői kar.)

Főispán: Bizáki Puky Gyula, Debreczen sz.
kir. város és Hajdúvármegye főispánja, a II-od
osztályu vaskoronarend lovagja, a tiszántuli, a
dunamelléki egyházközsület és az alsó-szabolcs-
hajduvidéki ev. ref. egyházmegye tanácsbírája;
főispáni titkár: Rásó István; *polgármester:*
Kovács József; *főjegyző:* Vecsey Imre; Bész-
ler Károly, (tb. főjegyző, tanácsnok, árvaszéki
elnök); *tanácsnokok:* Körner Adolf, Király
Gyula, Oláh Károly, Szabó Kálmán, Csóka
Sámuel; *tiszti alügyész:* dr. Magoss György
(tb. főügyész); *jegyző:* Varga Károly (tb. ta-
nácsnok); *aljegyzők:* dr. Tóby Elek, dr. Tóth
Emil; *polgármesteri titkár:* dr. Vargha Elemér;
közig. gyakornokok: Illéssy Gyula (tb. jegyző),
Kovács Kálmán (tb. jegyző), Fittler J. (tb. jegyző);
közig. gyak.: dr. Komlóssy Pál; *főszámvevő:*
Ronesik Lajos; *számvevő:* Kovács Sándor; *szám-
tisztek:* Sz. Nagy Lajos (tb. számvevő), Papp
József, Siposs György; *számv. gyakornokok:*
Nagy Sándor, Rankay Jenő; *házipénztárnok:*
Máthé Miklós; *házipénztári ellenőr:* Komáromy
Antal; *házipénztári tisztek:* Szilágyi József,
Kertész Ferenc, Mihalovics Gyula; *közlevéltár-
nok:* Konez Ákos (tb. tanácsnok); *magán levéltár-
nok:* Papp Ferenc; *s. levéltárnok:* Zoltay
Lajos; *tiszti főorvos:* dr. Sárváry Gyula;
I-ső ker. orvos: dr. Balkányi Ede (tb. főorvos);
II-ik ker. orvos: dr. Szentpály Béni; *III-ik*
ker. orvos: dr. Varga Emil; *IV-ik ker. orvos:*
dr. Balkányi Emil; *kiadó:* Beke Imre; *iktató:*

Takács Bálint; *városgazda:* Udvarhelyi Géza
(tb. tanácsnok); *városgazdai gyak.*: Rác Géza
(tb. városgazda); *leltárbiztos:* Barcsay István;
h. leltárbiztos: Kovássy Gyula; *irodatisztek:*
Csapó István, ifj. Orosz Endre; *irnokok:* Szondy
Lajos, Dömsödy Kálmán, Bernáth Lajos, Raics
Gyula; *vegyész:* dr. K. Szalay Béla (tb. ker.
orvos); *járványorvosok:* dr. Somogyi Zoltán,
dr. Burger Péter. *Napidijas-irnokok:* Rác La-
jos, Rác Mihály, Iklódy János, Boruzs Dániel,
Németh Ferenc, Fejér Lajos, Vántsa György,
Veress László, Kiss Kálmán, Szerető István,
Balázs Antal, Lengvári László, Mester Gábor,
Buckner Imre, Nagy Lajos, Minory Géza,
Szöke Géza, Izsák Dezső, Kiss László, ifj.
Fehértói István, Radeckzy Albert, Veress Sán-
dor, Kardos Imre, Tőkés Lajos, dr. Bayer
Ferenc, Szini Péter, ifj. Máthé Miklós, Suba
János.

Árvaszék.

Tanácsn. árvasz. elnök: Bészler Károly;
árvaszéki ülnökök: dr. Medgyaszay Dezső,
Medgyaszay Miklós; *t. alügyész:* dr. Dóczy
Emil; *jegyző:* dr. Tóth Emil; *aljegyző:*
Varga Károly (tb. tanácsnok); *közgyám:* Med-
gyessy Lajos; *számvevő:* Haranghy László;
pénztárnok: betöltetlen; *ellenőr:* Nánássy
Miklós; *irodatiszt:* Gönczy Endre; *közigazg.*
gyak.: Balogh Sándor; *irnokok:* Tóth Lajos,
Branes Károly; *n. irnokok:* Dull József, Tóth
István, Tóth Imre, Nagy Lajos, Zöld József,
Kulesár János.

Rendőrség.

Rendőr-főkapitány: Boczkó Sámuel; *r. fő-
kapitány hely., a bűnügyi oszt. főn.:* Végh
Gyula; *mező-rend. kapitány:* dr. K. Tóth
Mihály; *rendőrkapitány, a bej. hivatal főnöke:*
Simon Miklós; *rendőrkapitányok:* dr. Boldi-
zsár Kálmán, Szentpétery Ferenc; *fogalmazók:*
Jeney Miklós, Erdei István, (tb. r. kapitány),
Ács Nagy Ferenc, Szombathy János Bereczky
Lajos, Ifj. Orosz László; *kiadó:* Kulesár Imre;
iktató: Dezső László; *vásárfelügyelő:* Péter
Gábor; *vásárfelügyelő helyettes:* K. Tóth
Sándor, *hatósági állatorvosok:* Steiner Jakab,
Imre József; *mező-rendőrbiztosok:* Kovács
Lajos, Nagy Mihály, Erdei János; *polgári biz-
tosok:* Kovács Mihály, Nagy Imre, Pávay Gy.,
Nagy Ferenc, Onody Mihály, Pósalaky Mihály,
gy. rendőr felügy. rendőr-biztosok: Mihávi
István, Bikfalvi Miklós, Szöcs Lajos, Dobos
József, Harmathy Ferenc, Bardócz András,
Fejér Mihály; *lov. rendőrfelügyelő:* Körner
Gyula; *irnokok:* Szemere Albert, Boross Lajos;
napidijas irnokok: Simon József, Szabó Ferenc,
Zengey János, Nagy Sándor, Papp Béla, Nagy
Sámuel, Kánya Lajos, Bacsó János, Juhász
István, Konkoly Dénes, Pál Péter, Lunczer
Ernő, Széll István, Kádár István Kovács Gábor,
Tőkés Zoltán, Nagy Károly.

Bűnügyi osztály.

Főnök Végh Gyula (főkapitányhelyettes,
tb. főkapitány); *fogalmazók:* Erdélyi István,
Ács Nagy Ferenc, ifj. Orosz László, Mile Pál
(tb. rendőrfogalmazó helyettesítve); *iktató*
Király Ferenc.

Rendőrbejelentési hivatal.

Főnök Simon Miklós rendőrkapitány; *iroda-tisztek*: Kaderász Gyula, Király János.

Mezőrendőrség.

Mezőrendőrkapitány dr. K. Tóth Mihály; *fogalmazó* betöltetlen; *irnok* Boross Lajos; *matai biztos* Farkas Albert; *állatorvosok*: Axmann Gyula, Cseh János; *n. irnok* Pláviás Kálmán; *csegei körorvos* Kovács Albert; *mezőrendőrök*: Butor András, Nagyfejeő György, Kovács György, Gombos Lajos, Balogh Miklós, Kerékgyártó Sándor, Lós Mihály, Miskolczy Mihály, Szoboszlai István, Ujfalusi János, Zagyva Imre; *lovas rendőrök*: Magyar Imre, Tóth János, Papp Sándor, Kovács Lajos, Nagyházi János, Harsányi Antal, Vida Imre, Nagy Aron; *lovas kézbesítők*: Szilágyi Sándor, Böszörményi István, Őri András, Gönczy Gábor.

Gyalog-rendőrök.

(Számjaik szerint.)

1. Tóth Lajos, 2. Varjas Péter, 3. Sólyom Imre, 4. Gombos János, 5. Porcsin János, 6. Cserép János, 7. Ványi Zsigmond, 8. Kecskés István, 9. Vasas István, 10. Kovács Bálint, 11. Mónus Mihály, 12. Gellén Sándor, 13. Nagy László, 14. Szilágyi József, 15. Imre József, 16. Emődi Sándor, 17. Horváth Gábor, 18. Csukás Lajos, 19. Tóth Ferencz, 20. Ragályi László, 21. Kállai József, 22. Hegyes Márton, 23. Kozma Imre, 24. Varga János, 25. Diószegi Ferencz, 26. Zavaczkó István, 27. Gerda Lajos, 28. Haday Ferencz, 29. Rezes Bálint, 30. —, 31. Tóth József, 32. Sári Lajos, 33. Veres Sándor, 34. Bagi Márton, 35. Nagy Bálint, 36. Horváth Károly, 37. Bihon Miklós, 38. Kovács Imre, 39. Papp József, 40. Fekete István, 41. Böszörményi Károly, 42. Madarasi Imre, 43. Domokos Márton, 44. Rakóczi Gergely, 45. S. Nagy János, 46. Bogáti Mihály, 47. Hajdu Kálmán, 48. Botos Lajos, 49. Tóth Dénes, 50. Harangi Gábor, 51. Theimeier Fülöp, 52. Kovács Mihály, 53. Tóth Gábor, 54. Szénássy József, 55. Varga István, 56. Karikó Károly, 57. Békési Márton, 58. Szegedi Lajos, 59. Nagy Mihály, 60. Balázs Zsigmond, 61. Csuka Sándor, 62. Virág Károly, 63. Márta János, 64. Madarasi István, 65. Orosz János, 66. Borbély György, 67. Nyilas Gábor, 68. Jeney Imre, 69. Fogarasi József, 70. Borbély Sándor, 71. Szilágyi Gábor, 72. Bara Sándor, 73. Menyhárt László, 74. Horváth Gábor, 75. Szilágyi János, 76. Berogi János, 77. Dusa József, 78. Smőgner Sámuel, 79. Kovács Ferencz, 80. Czipó Miklós, 81. Horváth Ferencz, 82. Péter János, 83. Farkas Sándor, 84. Vég László, 85. Rác Lajos, 86. Virág Lajos, 87. Ragályi Lajos, 88. Nevelős György, 89. Szathmáry Sándor, 90. Almási Sándor, 91. Kubinyi Mihály, 92. Bakó Péter, 93. Őry István, 94. Wiszt Gergely, 95. Szoboszlai Ferencz, 96. Balogh Zsigmond, 97. Holczer István, 98. Harsányi Antal, 99. Pák Antal Géza, 100. Vadas Mózes.

Városi hajduk és tisztí legények.

Hajdu-örmester Kovács István; *tizedes* B. Nagy Pál; *örvezető* Herczeg József, *dobos hajdu* Debreczeni Sándor; *közhajduk*: Major

András, Balog Sándor, Sigér Dániel, Biró József, Rác Mihály, Halaj János, Nagy Márton, Kocsis Károly, Kéri József, Szabó Mihály, Kovács András, Kalmár Imre, Erdei János, Kulesár Ferencz, Papp Ferencz, Nagy Lajos II., Nagy Lajos I., Sándor Erenecz, Debreczeni Gábor; *tisztí legények*: Kiss Imre, Tóth József, Csóka Sándor, Törő János, Szekeres Mihály, Varga Károly, Czégény István, Varga Béni, Erdős Zsigmond, Molnár Lajos; *tisztogatónó* Szabó Mihályné; *motorkezelő* Kovács István; *lámpagyújtó* Kovács István; *tisztogató* Szabó Mihály; *mért. hit. hiv. szolgáló* Szilágyi János.

Adóügyszály.

Tanácsnok Csóka Sámuel; *számvevő* Kondor Kálmán; *adóügyszályfőnök* Lovassy Károly; *adópenztárnok* Szabó István; *adóellenőr* Koszorus Kálmán; *illetéknyilvántartó* Szentgyörgyi József; *adótisztek*: Kapros Sámuel, Papp Mihály; *adókivetők*: Hamar László, Szathmáry Károly, Szathmáry Mihály, P. Nagy Jenő, Kovács Ernő; *birtoknyilvántartó* B. Szilágyi Imre; *irnokok*: Kiss József, Alföldi Mihály, Szappanos Lajos, Nagy Gyula; *napdíjas irnokok*: Polónyi Andor, Simon Kálmán, Debreczeni Aladár, Papp Sándor, Károlyi Ferencz, Szabó Miklós, Balla Tihamér, Kőkert Gusztáv, Szűk Antal, Tóth József, Juhász József, Juvancz Tivadar, Papp István, Balla Albert, Szücs Ferencz, Hegyi Károly, Kovács Dezső, Angyaláti Antal, Werner Gábor, Eröss Kálmán, Szász József; *joggyakornok* Kiss József; *végrehajtók*: Hatvány Károly, Jeney Dezső, Csapó Lajos, Tóth Kálmán, Kerek Gábor, Kálmánchey Sándor, Kovács Dániel, Papp Ferencz; *becsűsök*: Borssy József, Nagy Károly, Buray József, Szathmáry Antal, Tóth János, Tóth Imre, Antal Mihály, Szathmáry György, Konrád József; *eljárók*: Varró Lajos, Katona Imre; *hajduk*: Karádi József, Bakó István, Miskolczy József, Enyedi János, Hatvani István, Gömöri János; *n. hajduk*: Szabó Imre, Juhász Lajos, Takács József, Báji Sándor, Horváth Miklós; *külsőségi n. hajdu* Molnár Mihály; *tisztí legény* Fábrián Gábor.

Erdőmesteri hivatal.

Erdőmester Török Gábor; *erdészek*: Botos Lajos, Balogh Sándor, Szücs Kálmán; *erdészgyakornok* Loványi Heribert; *raktárnok* Simonffy János; *nagyerdői kertész* Tóth György; *epreskert-raktári csószók*: Móré Sándor, Bak Gábor; *apafai erdővéd* Tóth Ferencz; *monostori erdővéd* Szentesy Mihály; *nagyerdői erdővédek*: Balogh Lajos, Molnár István, Miklósi András, Szathmári Sándor, Papp Sándor; *savóskuti erdővédek*: László István, Lukács Ferencz; *nagycserei erdővédek*: Pinczés István, Váradai Ferencz, Rác Gábor, ifj. Mocsár Sándor; *fancsikai erdővédek*: Deák József, Kozma Gábor, Módis Mihály; *paczi erdővédek*: Czirják Ferencz, Móré András; *halápi erdővédek*: Zöld Bálint, Lókodi Sándor, id. Mocsár József, Kiss András, Molnár Bálint, Fábrián Antal; *bánki erdővédek*: Barcza Bálint, Tóth György, Nagy Sándor; *guthi erdővédek*: Kovács János,

Balogh András, Némethy Mihály, Rikassy György, Guthi János, Szabó András, id. Mocsár Sándor; *ohati erdővéd* Elekes György.

Katonai és illetőségi ügyosztály.

Főnök: Szabó Kálmán tanácsnok; *fogalmazó:* Vetéssy Béla; *népfelkelési nyilvántartó:* Tóth István; *szállásbiztosok:* Wagner György, Nagy István; *irnokok:* Szilágyi Bálint, Veres Imre; *kórházi biztosok:* Kiss Sándor, Tóth Imre; *napidíjas irnokok:* Szabó Lajos, Szepessy Pál, Tóth Miklós; *hajduk:* Öváry Imre, Gömörly János; *tiszti legény:* Zolnai Gábor; *napidíjas hajdu:* Széll Mihály; *barakk-felügyelő:* Katonka Márton.

Mérnöki hivatal.

Főmérnök: Aczél Géza; *építész-mérnök* Szilágyi János; *gépész-mérnök:* Debreczeni Jenő (egyszermind légszeszgyári igazgató); *épitőmester:* Fodor József; *mérnökök:* Tikos Imre, Berényi Gábor, Haty Kálmán; *iktató:* Nagy Gábor, díjnok; *rajzolóok:* Mérő József, Bruckner Odön; *mértékhitelítő:* Györy Kálmán mérnök; *helyettese:* Szabó Miklós; *utmesterek:* Rác Gábor, Tóth Gábor, Leskó Ferencz; *kutmester:* Mráz Ferencz.

Városgazdai hivatal.

Városgazda Udvarhelyi Géza, tb. tanácsnok; *gyakornok* Rác Géza, tb. városgazda; *mátai biztos* Farkas Albert, arany-éremkereszt tulajdonosa; *külső állatorvosok:* Axmann Gyula, Cseh János; *ménemester* Markovics Gyula; *csószók:* epreskertben Loós András, folyókaszálóban Szabados István; *kocsisok:* Szilágyi László hintós, Farkas Gábor, Janó Károly, Hüise Péter ígások; *lovászok:* Albert Miklós, Bartha Mihály, Gácsó Mihály, Nemes Bálint, Nemes Imre, Kádár Imre, Fazekas János, Karkas Gyula, Füle József, Kurucz Sándor; *béressek:* Csepregi András, Balaskó István.

Városi szeszpótadó kezelőhivatal.

Fogyasztási díjbeszedési ügyvezető: Papp László; *pénztárnok:* betöltetlen; *ellenőr:* Govrik Lajos; *szemlések:* Csikos Mihály, Nagy Imre, Zöld István; *szeszpótadó kezelő:* Blum Sámuel; *szolga:* Papp János.

Városi vámhivatal.

(Hivatali helyiség: buzavásártéri vámbház, Hatvan-u. végén.)

Vámfelügyelő: Szele Lajos, Vendég-u. 81.; *díjszedők:* Hécezy Szabó Antal, Kondor Lajos, H. Szabó István; *sértésmaza díjszedő:* Kuczik Mihály; *vámellenőr:* Turesányi Gyula; *II-od ellenőrző:* Sándor József; *mázsamesterek:* Szathmári Gergely, Borbély Sándor, Kenderesi Gábor, Balogh Péter; *sorompósok:* 1. sz. várad-utczai: Kolozsi Mihály; 2. sz. miklós-utczai: Bátori Sámuelné; 3. sz. mester-utczai: Balogh Károly; 4. sz. köntösgáti: Zombor Lajos; 5. sz. acsádi-uti: Szőke Mihály; 6. sz. epreskerti: Horváth József; 7. sz. szentanna-utczai: Mayer Károly; 8. sz. hatvani

utczai: Kovács Mihály; 9. sz. kónyai: Csék-András; 10. sz. hadház-uti: Kosovszky Gusztáv; 11. sz. bőszőrmény-uti: Szakács Pál; 12. sz. pályi-uti: Botka Ferencz; *szolga:* Kovács József; *lovásártéri csósz:* Szabó András.

Debreczeni állami anyakönyvi hivatal.

(Széchenyi-utca 20.)

Állami anyakönyvi felügyelő és miniszteri biztos: Dumbrava László, (hivatali helyisége Batthyányi-utca 16.); *anyakönyvvezető:* Oláh Imre; *helyettesek:* Nagy Gyula és Járossy Lajos; *n. irnokok:* Török János, Wissiák Jenő, Seres Géza; *szolga:* Gömörly Péter.

Városi közkórház.

Igazgató orvos: dr. Ujfalussy József; *h. igazgató:* dr. Horváth Károly; *sebészeti oszt. orvos:* dr. Csikos Sándor; *szemészeti orvos:* dr. Somogyi Zoltán; *orvosok:* dr. Hutiray József, dr. Katona Zoltán, dr. Kovácsics Sándor; *irodai személyzet:* *gondnok:* Visky Sándor; *ellenőr:* Sinay Gyula; *irnokok:* Nyikos János, Hepke Viktor; *elfjáró:* Horváth Gusztáv; *kapus:* Kolozsvári Mihály; *ápolók és ápolónők:* Nagy Imréné, Koncz Juliánna, özv. Szabó Gáborné, Szoftid Józsefné, özvegy Szegedi Györgyné, özv. Tözsér Sándorné, Sipos Ignáczné, Kranovszki Mártonné, Gál Józsefné, Szegedi Dánielné, Vértessi Istvánné, Csegezi Imréné, Avram József; *boncz szolga:* Zsíros József; *hetesek:* Bódi Sándor, Orosz András; *főmosónő:* özv. Márton Sándorné; *vasalónő:* Márton Juliánna; *mosónő:* Gáti Jánosné; *mosógéphajtók:* Kecskeméti György, Uszakai Antal; *főgépész:* Megyeri Gábor; *gépápoló:* Tóth Sándor; *fűtők:* Szokolai József, Teleki Imre; *főkertész:* Bagi József; *élelmező:* Adler Ignáczné; *főzőnő:* Gorrieri Adolfné.

Városi szülésznök.

Korpási Dánielné, Csapó-utca 54. Béresi Mihályné, Csapó-utca 30. Bondor Bertalané, Fazekas Mihály-utca 6. Fülöp Juliánna, Teleky-utca 90. sz.

Városi óvodák és menházak.

Óvónok: Kecskeméthy Lajosné; Nagy Károlyné, Major Sándorné, Orosz Jánosné; *állandó menház vezetők:* Szunyogh Amália, Veres Gyuláné; *nyári menház vezetők:* Balla Ödönné, Molnár Ferenczné; *s. óvónő:* Orosz Malvini; *dajkák:* Markovics Mártonné, Csibi Zsuzsika, Tóth Andrásné, Horváth Gáborné, Czégény Istvánné, Kovács Mihályné.

Városi téglagyár.

Művezető: Szilágyi Lajos; *felügyelő:* Horváth István; régi téglavetői *felügyelő:* Nagy József.

Vágóhid

Igazgató: Csáky János okl. állatorvos; *ellenőr:* Hegedűs Sándor állatorvos; *állatorvos:* Mérő István; *gépész:* Blazsek István; *kapus:* Ágoston Illés; *szolgák:* Tóth János, Stasz András.

Iparvasuti vállalat.

Iparvasuti gépész: Ernst Károly; *pálya felvigyázó:* China Oswald; *pálya őr:* Kovács József.

Debreczen szab. kir. város világitási vállalata.

Igazgató: Debreczeni Jenő; *könyvvezető:* Frohner Géza; *pénztárnok:* Szabó Mihály; *pénzbeszedő:* Fábian Lajos; *levelező:* Lukács Frigyes; *művezető:* Angerer Keresztély; *városi üzlet vezetője:* Kezdődi Endre; *raktárfelügyelő:* Kaderász Gábor; *csoportható vezető szerelők:* Bagoly András, Németi Gyula, Hübner Frigyes, Győri Mihály, Leskó Ferencz, Molnár György, Kucsera Pál; *hivatalszolga:* Szabó Lajos.

Városi színház.

Gépész: Tóth János; *ruhatárnok:* Menyhárt Lajos; *festő:* Gyöngyössy Victor; *tűzoltók:* Török János, Szegegyi István.

Városi szegényház.

Gondnok: Kiss Lajos; *felügyelők:* Nagy József, Bene István.

Városi nyomda.

Ügyvezető: Ember Lajos; *helyettes ügyvezető:* Keresztessy István; *állandósított nyomdai alkalmazottak:* *Gépmester:* Várakozó Gyula. *Betűszedők:* Furman Lajos, Hegedűs Károly, Szabó István, László Imre, Péntek István. *Tömöntés és betűraktárnok:* Gyökeres Ferencz. *Papirraktárnok:* Farkas Agoston. *Ideiglenesen alkalmazottak:* *Gépmester:* Kurucz Béla. *Betűszedők:* Boros József, Nagy László, Belényesi Lajos, Széll Sándor, Révész Bálint, Szabó Miklós, Botos Sándor, Dózsa György, Borza Lajos, Takács Sándor, Péntek Lajos, Szabó József, Popovits Balázs, Vincze János. *Tanonczok:* Radezcki Rudolf, Lukács István, Szatmári Gyula, Erdélyi Károly. *Ivrakó leányok:* Tóth Juliánna, Tóth Erzsébet, Kőröhy Juliánna, Pál Róza, Laboncz Mária, Tötös Róza, Fási Róza, Fási Etel. *Formahordók:* Sárkány Sándor, Csarkó Sándor, Szabó András. *Irodaszolga:* Nagy Sándor.

B) Hajdúvármegye.

(Területe: 3352 négyszög kilométer. Népsége: 150,648, Debreczen város nélkül.)

Törvényhatósági bizottsági tagok.

(A választott bizottsági tagok nevei *-gal jelölve.)

Elnök: bizáki Puky Gyula

H-Böszörmény: Barak János, Fekete Gy. Gábor, id. Fazekas Gábor, ifj. Fazekas Gábor, *Fridrich Lajos, ifj. Gál Ferencz, *Győrössy Imre, *Győrössy Mór, *Ignát Bálint, *Kelemen Gábor, *Gy. Kovács Márton, *ifj. Kövér Pál, id. Kövér Pál, Kövér Gábor, Kövér Antal, dr. Kertész József, Lévay Márton, *Löky Sándor, *Mező Sándor, Nagy Imre, *Oláh Bálint, Pápay Kálmán, *Rab Gábor, Somossy Béla, Somossy Péter, *ifj. Sóvágó Gábor, *Szabó András, U. Szabó János, U. Szabó Sándor, Szálkay András, Szolnoki Sándor, Grósz Herman, *Uzonyi György, Varga László, dr. Veress Menyhért.

H-Nánás: *ifj. Alföldy László, Berencsy Gyula, Berencsy János, *Brassai Károly, Csohány Antal, Csohány László, ifj. Csohány Ferencz, id. Csohány Ferencz, *Csuka László, Csizsár Imre, Cziement Márton, Ercsey Károly, Gyulay István, *Kola Gábor, S. Kovács László, Kovács Antal, *Lente Lajos, *Lakatos Pál, *Magyar Gábor, *Magi Bálint, *Mirkó Imre, *Móricz Imre, *ifj. Móricz Pál, dr. Nagy Gábor, ifj. Nagy Gábor, *ifj. Nagy Kálmán, *Papp Lajos, Pákozdy Lajos, *Pénzes László, *Pénzes Miklós, *Radó József, *Sebestyén Miklós, Sinay Antal, Tokaji Imre, Ujváry Béla, *Udvarhelyi József, *Ujváry Ödön, *Vitányi József, Vitéz József, *Vad Imre.

H-Szoboszló: Adler Farkas, *Adler Sámuel, Ádám János, Borbély Mihály, *Borbély Sámuel, *Bor János, *Csanády István, *Czeglédy Lajos, Fekete Sándor, Fogthúy János, *Hetey Ignác, dr. Hetényi Lipót, *Horog Sámuel, Kalocsay Gusztáv, Kovács Gyula, *K. Kovács József,

*Lengyel Imre, Makay János, dr. Malatinszky József, Márton Sándor, B. Nagy Károly, Neumann Sámuel, Grósz Nagy Mihály, *Oláh Miklós, *Padrah Sándor, Rösenfeld Ignác, Sós János, Soltész László, Cs. Szabó János, Szilágyi János, G. Tóth János, G. Tóth Mihály, Zakar Sándor, *Jeges János.

H-Dorog: *Bencez Antal, *dr. Dömötör József, *Farkas Győző, *Farkas Pál, *Görög Ferencz, Harsányi Dezső, Harsányi Károly, *Kovács István, Kömmerling János, dr. Popper Mór, *Rajk Imre, *Révész Mihály, Szabó Elemér, *A. Tóth Mihály, *M. Tóth Pál, *Tóth József, Ujhelyi Andor.

H-Hadház: *Csapó László, *Farkas Gábor, *Hadházy József, *Komor Sándor, Poroszlay Albert, *Simon Károly, *Varga Gábor, Wespéry István, Vohl Adolf.

B-Ujváros: Bleyer Adolf, *Györffy István, *Gál József, *Kovács Ferencz, *Kaszás József, Lichtschein Dezső, ifj. Lichtschein Sámuel, Stark Adolf.

M-Pécs: *Orosz István, *Pápay János.

Csege: Fried Leo, Glück Venczel, *Kardos Géza, *dr. Kovács Albert, *Szabó Gábor, *Tury Péter.

Vámos-Pécs: Haresarik Géza.

Egyek: *Csák Gyula, *Devics Lajos, *Mikula György.

H-Sámsón: *Ethey János, *Magyar János, *Stern Mór, *F. Szabó László, *Zichermann Jakab.

Téglás: gr. Degenfeld Imre, Bleier Mór, Stern Péter.

Nádudvar: *Ács Nagy Sándor, Demjén Gábor, Demjén Lajos, Dobi Sándor, *Fejér József, *Ludány Géza, Ludány Lajos, Molnár Endre, *Nagy Albert, *Papp Sándor, Papp Sándor, Schönfeld Gábor, Veress Géza.

Püspök-Ladány: *Balogh Sándor, dr. Boda Gyula, Deésy Rudolf, Gyémánt Sámuel, *Kéry Lajos, *Kiss Ferencz, Kaufman Salamon, Kohn Dávid, Lichtmann Mór, Mildner Béla, Tisza Imre, *Venczelli Mihály.

Kaba: *Bálint Imre, *Bartha Lajos, *Blum Jakob, *Dávidházy János, Horváth Kálmán, Mandel Sámuel, *ifj. Nagy Lajos.

Földes: *Balásházy Gyula, *Bene János, *Boros Lajos, Csapó István, *Fodor János, *Kállay Ignác, Gy. Karacs Imre, Karácsony Zsigmond, *Kiss József, *Koroknay Gergely, *Pécsy Lajos, *Ványi Lajos, Ványi Sándor.

Szováth: *Bernáth Sándor, Kaszás István, *Nádházy Béni, *Szücs Ferencz, *Jakucs Sándor.

Tetétlen: *Bakoss Lajos, *Lojka Károly, gr. Zichy Géza, Egri Dániel.

Debreczen: Berger Mór, dr. Czeglédy Mihály, Dalmi László, Fischbein Ignác, Harstein Péter, Meiselsz Vilmos, ifj. Móricz Pál, Orosz Endre, dr. Popper Mór, Rosinger Lajos, Soltész Farkas, Jánossy Zoltán.

Vidékiek: Forrai Henrik (Budapest, Andrássy-ut 41.), V. Oláh Miklós (Tokaj), Semsey Andor (Budapest, Kálvintér 4. sz.).

Tisztviselő tagok: Budaházy Ödön, dr. Cseke Miklós, dr. Czeglédy Mihály, Dávidházy Sándor, Dalmy Barna, Latinovics Mihály, dr. Losonczy Álmos, Nemes Zoltán, Orosz Endre, Orosz Sándor, Pákozdy Sándor, Péntes Sándor, Rásó Gyula, Sepsi Dezső, dr. V. Szabó János, Weszprémy Kálmán, Weszprémy Zoltán.

Hajduvármegye állandó választmánya.

Elnök: bizáki Puky Gyula főispán.

Tagok: Rásó Gyula, Weszprémy Zoltán, Pákozdy Sándor, Dávidházy Sándor, Dalmy Barna, Budaházy Ödön, Péntes Sándor, dr. Losonczy Álmos, dr. Váradi Szabó János, Weszprémy Kálmán, Latinovics Mihály kir. főmérnök, dr. Czeglédy Mihály, Fischbein Ignác, dr. Propper Mór, ifj. Nagy Kálmán Nánás, Sinay Antal Nánás, Léway Márton Böszörmény, ifj. Sóvágó Gábor Böszörmény, Padrah Sándor Szoboszló, Kovács Gyula Szoboszló G. Tóth Mihály Szoboszló, Ádám János Szoboszló, Adler Sámuel Szoboszló Weszprémy István Hadház, Horváth Kálmán Kaba, Csapó István, Földes, Tóth Pál Doron Farkas Pál Dorog, Simon Károly Hadház.

Hajduvármegye közigazgatási bizottsága.

Elnök: bizáki Puky Gyula főispán.

Hivatalból tagok: Rásó Gyula, Weszprémy Zoltán, dr. Czeglédy Mihály, dr. Losonczy Álmos, Péntes Sándor, Faust Elek, Csánky Viktor, Galánfy János, Latinovics Mihály, Dumb-rava László.

Választottak: Dalmi László, Soltész Farkas, Léway Márton, Padrah Sándor, dr. Nagy Gábor, Farkas Pál, Kiss Ferencz, Kovács Gyula, Weszprémy István, Sóvágó Gábor, Pákozdy Sándor jegyző.

Hajduvármegye tisztikara.

Főispán: bizáki Puky Gyula; **főispáni titkár:** Rásó István; **alispán:** Rásó Gyula; kir. tan.; **főjegyző:** Weszprémy Zoltán; **I. aljegyző:**

Pákozdy Sándor; **II. aljegyző:** Dávidházy S.; **III. aljegyző:** Dalmy Barna; **tisztí ügyész:** dr. Czeglédy Mihály; **árvaszéki elnök:** Péntes Sándor; **árvaszéki ülnökök:** Orosz Endre, Sepsy Dezső, dr. Cseke Miklós; **főszámvevő:** Budaházy Ödön; **főrvos:** Losonczy Álmos; **levéltárnok:** Weszprémy Kálmán; **penztári tiszt:** Papp Lajos; **kir. főmérnök:** Latinovics Mihály; **közp. közig. gyak.:** dr. Várady Szabó János tb. aljegyző; **tiszteletbeli ügyészek:** Simonffy István, dr. Malatinszky József, Major Gyula, Bellováry Lajos, dr. Popper Mór, Berencsy János (tb. ügyész); **tiszteletbeli főorvosok:** dr. Hetényi Lipót, dr. Khoór Dezső, dr. Nagy Lajos; **tiszteletbeli járóorvosok:** dr. Kovács Albert, dr. Boda Gyula, dr. Liszt Nándor.

A központi járásban főszolgabíró: Orosz Sándor; **szolgabíró:** Miskolcsey Lajos (tb. főszolgabíró); **járárorvos:** dr. Nagy Kálmán; **közig. gyakornok:** Rózsa Ernő; **járási irnok:** Kovács Károly; **állandó díjnok:** Váradi Béla.

H.-szoboszlai járásban főszolgabíró: Náb-ráczy István; **szolgabíró:** Ludány Géza; **orvos:** dr. Téchy József; **irnok:** Bárány Izsó; **díjnok:** Székely Lajos.

H.-böszörményi járásban főszolgabíró: Nemes Zoltán; **szolgabíró:** Magi Elek; **irnok:** Csegöldi Miklós; **díjnok:** Sallay Mihály.

Segéd- és kezelő személyzet: közigazgatási iktató: Szücs István; **közigaz. kiadó:** Józsay Antal; **árvaszéki iktató-kiadó:** Fényes Gyula; **levéltári segéd:** Nagy Gábor; **irnokok:** Lukács Géza, Kovács Imre, Orosz Elek, Fazekas Károly, Tőkés Gábor; **díjnokok:** Bakos Antal, Helmer Antal, Horváth Károly, ifj. Józsay Antal, Ujlaky István; **útmesterek:** Fehér Sámuel, Tőkés Endre és Mártha Sándor.

Megyei hajduk.

Tizedes: Káldy László; **közhajduk:** Szedegi András, Jónás Mihály, Szathmári András, Löki Sándor, Hatvani István; **tisztí legények:** Nagy Imre, Kirvai János, Székely Sándor, Papp István, Zolnai Gábor.

Hajdu-Szoboszló.

(Terület nagysága: 41.503 k. h. Lakosok száma: 15,807.)

Egyházak és iskolák.

Ev. ref. lelkészek: Soltész László és dr. Baltazar Dezső; **róm. kath. lelkész** Kalocsay Gusztáv; **rabbinus** Katz Salamon; **tanárok** az állami polgári fuiskolában: Szécsi Miklós igazgató, Pólya Mihály, Feltóthy László, Dudas József, Rakotyai László és Szabó Antal; **tanítók** az ev. reform. fuiskolában: Bor János, Császi Mihály, Böszörményi Ferencz, Czeglédi Lajos, Zsádon Lajos, Márton Károly, ifj. Cseke Gábor, Gargya Márton, Márton Lajos és Szabó Márton; az ev. reform. leányiskolában: Cseresznyés Kornél, Mindszenti Irma, Paji Piroska, Szabó Gyula, Cseke Gábor, Feltóthy Lászlóné, Parti Gábor, Hankisz Jolán, Bede Lajos, Simkovich Ida, Kirsi Bálint, Nagy Károly; **a róm. kath. elemi vegyes iskolában:** Májor Kálmán, Geizer János; **az izraelita elemi vegyes iskolákban:** Aufferber Bernát, Szép Sámuel; **a gazdasági ismétlő**

iskolában: Gáspár István, Zsardon Lajos, Márton Károly; az ipariskolában: Pólya Mihály, Rakotyai László, Nagy Károly, Bede Lajos; óvónők: Nánássy Róza, Karai Krisztina, Nánássy Krisztina.

Városi tisztviselők.

Polgármester Fekete Sándor; *főjegyző* Pénztáros István; *r.-kapitány* G. Tóth János; *t.-ügyész* Hetey Ignác; *árvaszéki ülnök és közsegi bíró* Fehér Gábor; *árvaszéki elnök* Zakar Sándor; *tanácsnokok*: Váczi Ferencz, Oláh Miklós; *házipénztárnok* Czeglédy István, *házipénztári ellenőr* Sáhgy Ferencz; *adószedő* Cseke Gábor; *alkapitány* Körner Géza; *közgyám* Jeges János; *városgazda* Márton János; *főorvos* Dr. Hetényi Lipót; *alorvos* Dr. Kiss Sándor; *állatorvos* Gerő Dániel; *aljegyző* Csiha Márton; *segédjegyző* Krisztián Pál; *közig. iktató* Czeglédy József; *közig. kiadó* Szabó Lajos; *r.-kapit. iktató* Tokay József; *árvaszéki iktató* Molnár Gáspár; *anyakönyvvezető* Káldy Imre; *mérnök számvevő* Varga Elemér; *irnok* Csajkos Gyula.

H.-szoboszlói takarékpénztár.

Igazgató dr. Hetényi Lipót; *titkár* dr. Malatinszky József; *pénztárnok* Ifj. Borbély Sámuel; *könyvvezető* Kuti Adorján; *s.-könyvvezető* Cseresznyés Sándor.

Hajdumegyei takarékpénztár.

Igazgató Adler Samu; *pénztárnok* Kovács Gábor; *titkár* Hetey Ignác; *könyvvezető* Erdős Lajos; *s.-könyvvezető* Vámos Ferencz.

H.-szoboszlói dalegylet.

Elnök Lengyel Imre; *alelnökök*: Pénztáros István, dr. Balthazár Dezső; *jegyző* Bor János; *pénztárnok* Zsardon Lajos; *karnagy* Tóth Lajos.

Kaszinó.

Elnök Kovács Gyula; *alelnök* dr. Malatinszky József; *jegyző* Feltóthy László; *háznagy* Bor János; *könyvtárnok* Márton Károly.

Függetlenségi olvasókör.

Elnök Hetey Ignác; *pénztárnok* Király Gábor.

H.-szoboszlói nőegylet.

Elnök özv. Körner Istvánné; *jegyző* Padrah Sándor.

Vasut-utczai polgári olvasókör.

Elnök Pénztáros István; *alelnökök*: Czeglédy Lajos és Cseke Gábor; *jegyzők*: ifj. Borbély Sámuel és ifj. Czeglédy Lajos; *pénztárnok* Tóth Gábor; *könyvtárnok* Tóth Ferencz.

Polgári olvasókör.

Elnök Magyar Imre; *alelnök* Fekete János; *jegyző* Adán János; *pénztárnok* Rácz Balázs.

Hajduböszörmény.

(Terület-nagysága 56,778 h. 611 négyezsgög öl. Lakosságának száma 25.061.)

Református egyház.

Lélekszáma: 21,285.

Lelkeszek: Zsigmond Sándor esperes, Szolnoki Gerzson; *segédlelkeszek*: Bokros Elek egyszersmind vallástanár a polgári leányiskolánál és Oláh Sándor; *főgondnok*: Somossy Béla; *számadó gondnok*: Kathy Ferencz; *ellenőr*: Tóth András; *egyházi ügyész*: Sóvágó Gábor; *egyházi jegyző*: Magi Sándor; a presbyterium áll 67 tagból. A 8 osztályú gymnázium igazgatótanácsnak elnöke Somossy Béla főgondnok. A *gymnázium tanárai*: Köblös Sámuel igazg., Marizsák Dániel, Butyka Boldizsár, Marsalkó Gusztáv, dr. Molnár István, Rábold G., Bakóczy Endre, Bodnár Imre, Müller Ede, Sándor Pál, dr. Müller József, dr. Besenyei Lajos. *Énektanár*: Beke Antal organista-kántor. A 4 osztályú *polgári leány-iskolaszék elnöke*: Zsigmond Sándor esperes-lelkész. Ezen 4 osztályú ev. ref. polgári leányiskola *tanítónői*: Ugray Ilona igazgató, Tarnóczy Jolán, Mész Izabella, Szőke Róza. *Énektanár*: Ferencz Sándor kántor. A 6 osztályú elemi iskolaszék *elnöke*: Szolnoky Gerzson lelkész. *Ev. ref. tanítók*: Dobó Sándor, Sörös Márton, Koncz Lajos, Lévy Márton, Kövér Demeter, Sebestyén Béla, Fejszcs Márton, Győri Gyula, Magi Sándor, Porcsalmi Gyula, Kiss József, Lévai Imre, Laczák Márton, Kovács Gábor, Komjáti Antal, Sörös Béla, Szathmári Elek, Almássy Kálmán. *Tanítónők*: Tóth Irma, Tóth Irén, Pávay Vajna Ilona, Szűcs Erzsébet. *Czeglédi Ilona*, Tókos Margit, Dobra Ilona, Dombi Irma, Sárközi Ilona, Demeter, Zsuzsánna, Biró Irén, Domján Erzsébet, Kovács Petronella, Vavrek Erzsébet, Szabó Irén, Fülöp Margit.

Görög kath. egyház.

Lelkesz: Varga László esperes; *gondnokok*: Kelemen Bálint és Molár Miklós; *jegyző*: Korpos László; *tanítók*: Stéfán Elek és Korpos László.

Római kath. egyház.

Lelkesz: Sembery Miklós; *gondnok*: Radácsi Ferencz; *jegyző*: Rákóczy Antal; *kántor-tanító*: Rákóczy Antal.

Izraelita egyház.

Lelkesz: Günz Jakab; *iskolaszéki elnök*: dr. Kertész József; *jegyző*: Kampler Péter; *tanító*: Kampler Péter.

Városi tisztviselők.

Polgármester: Somossy Béla; *főjegyző*: dr. Magi Kálmán; *ügyész*: dr. U. Szabó Lajos; *tanácsnok*: Pápay Károly; *jegyző*: Gaál Bertalan; *számvevő*: Bácsi Péter; *mérnök*: Dobay Károly; *városi pénztárnok egyszersmind városgazda*: id. Kövér Pál; *városi orvosok*: dr. Konrád Dávid, dr. Veres Menyhért, dr. Pápay Kálmán; *földadó nyilvántartó*: Fejszcs

Ferencz; *levéltárnok*: Kelemen Gábor; *iktató*: Kovács Miklós; *kiadó*: Benedek Gyula; *árvaszéki elnök*: a polgármester; *ülők*: Győrössi Móríz és Gaál Bertalan, aki egyszerűsmind árvaszék jegyzője is; *közgyám*: Győrössi Imre; *iktató*: Járbiics János; *rendőrkapitány*: Kelemen Gábor; *alkapitányok*: Kiss Ferencz és Pál Dániel; *csendbiztos*: Polgári Imre; *iktató*: Uzouyi Péter; *községi közmun-nyilvántartó*: Szabó Mihály; *községi bíró*: P. Balogh Gábor; *kir. állatorvos*: Szily József; *kir. erdőgondnok*: Asbóth Mihály; *kir. állami anyakönyvvezető*: Paksy Károly; *helyettese*: U. Szabó Antal; *adópenztárnok*: Némethy Lajos; *segédek*: Ignáth Bálint, L. Szabó Márton, Nagy Imre; *irnokok*: Somossy Zoltán, Molnár József, Galaczi Imre, Varga Lajos, Kelemen Mihály, Lovász Ferencz és K. Tóth Mihály. Városi iskolaszék a gazdasági ismétlő iskolák és óvodák vezetésére, *elnöke*: Lévai Márton ügyvéd.

Városi takarékpénztár.

Elnöke: a polgármester; *igazgató*: Szabó János; *ügyész*: Paksy Károly; *penztárnok*: Karap Ferencz; *könyvelő*: Szy Zsigmond.

Részvénytársulati takarékpénztár.

Igazgató: Major Gyula; *ügyész*: Szikes Endre; *penztárnok*: Stengel Géza; *főkönyvelő*: Mérey Mihály; *segédkönyvelők*: Nemes Lajos, ifj. Fazekas Gábor.

Közgazdasági bank részv. társaság.

Elnök: id. Fazekas Gábor; *ügyvezető igazgató és ügyész*: Szikes Endre; *penztárnok*: ifjabb Fazekas Gábor; *könyvelő*: Kecskeméthy Lajos.

Hitelszövetkezet.

Igazgató: Paksy Károly; *aligazgató*: dr. Kertész József; *ügyész*: dr. U. Szabó Lajos; *penztárnok*: Kövér Ferencz; *könyvelő*: Szabó Gábor.

Ipartestület.

Elnök: Matkó Elek; *jegyző*: Cseh János; *iparhatósági biztos*: Kiss Ferencz.

Polgári Casinó.

Elnök: Sóvágó Gábor; *alelnök*: Morvay Géza; *titkár*: id. Sólyom Antal; *könyvtárnok*: Fejzsés Márton; *penztárnok*: Komjáti Antal.

Iparos olvasókör.

Elnök: Matkó Elek.

48-as kör.

Elnök: Sóvágó Gábor.

Szabadelvű-kör.

Elnök: Szabó Gábor.

Gazdasági ifjúsági önképző-egyesület.

Igazgató: Almássy Kálmán.

Gazdakör.

Elnök: Sóvágó Imre.

Vadásztársulat.

Elnök: Győrössi Móríz.

Hajduböszörményi Hirlap.

Szerkesztő: Porcsalmy Gyula.

A Magyarországi Református Tanítók Lapja.

Szerkesztő: Dobó Sándor.

Cserépgyár-Részvénytársulat.

Igazgató: Paksy Károly.

Hajdu-Nánás.

(Terület-nagysága: 46.287 hold. Lakosok száma: 16.042.)

Egyházak és iskolák.

Főgondnok: Kállay Imre. *Ev. ref. lelkészek*: Pákozdi Lajos, Benkő Lajos; *énekvezér s orgonista*: Nagy Károly; *gymnasiumi tanárok*: Nagy Elek igazgató, Spaniel Vincze, Márk Imre, dr. Nemess Félix, Faragó László, Brassai Károly, Váczi József, Jókai Lajos, Kiss Illés, Bán Géza, Lengyel Endre, Nagy Károly; *fiiskolai tanítók*: Jámbor Kálmán, Dobrossy István, Magi Lajos, Somogyi Gábor, Bata Antal, Dobos László, Nyakas Sándor, Bán Géza, Takács Ambrus; *leánytanítók*: Csontos Margit, Somlyay Sz. Vilma, Falábu Teréz, Farkas József, Kiss Illés, Csontos Ágnes, Kovács Imre, Nagy Pál; *óvónők*: Bán Mária, Jámbor Kálmánné, Nádassy Gizella, Ember Lajosné; *róm. kath. kántor-tanító*: Rolkó József.

Városi tisztviselők.

Polgármester és árvaszéki elnök: Csohány László; *főjegyző*: Kovács Ferencz; *rendőrkapitány*: Csiha Márton; *aljegyző*: Csohány József; *tisztügyész*: Berencsy János; *tanácsnokok*: Gyulay Sándor és Csohány Sándor; *számvevő*: Gál Antal; *mérnök*: Somogyi Gyula; *alkapitány*: Hegedüs Géza; *nyilvántartó*: Ormós László; *penztárnok*: Újvárosi Miklós; *adópenztárnok*: Daróczy Gábor; *ellenőr*: D. Nagy Miklós; *utadó penztárnok*: Nyakas János; *közigazg. iktató és kiadó*: Mikó Sándor; *rendőri iktató és kiadó*: Máró István; *csendbiztos*: ifj. Alföldi László; *árvaszéki ülkök*: Pénzes László, Gál István; *közgyám*: Kun László; *árvaszéki iktató, kiadó és levéltáros*: Kovács Miklós; *orvosok*: dr. Nagy Lajos, dr. Khoór Dezső; *anyakönyvvezető*: Csohány László; *helyettese*: Fodor Gábor; *irnokok*: Nemes László, Gulyás Imre, Nagy Ferencz; *végrehajtó*: Kányádi Zsigmond; *kertész*: Oborzil Alajos; *járlatkezelő*: Nemes Miklós.

Tűzoltó-egylet.

Főparancsnok: Berencsy Gyula.

Takarékpénztár.

Igazgató: Kállay Imre.

Kölcsönös segélyző-egylet mint szövetkezet.

Igazgatók: Nagy Elek, Berencsy Gyula.

Polgári iskola.

Igazgató: Böszörményi Róza.

Nádudvar.¹

(Terület-nagysága 36,000 kat. hold. Lakosok száma: 9125.)

Ev. ref. lelkész: Veress Géza; *fitanítók*: Kiss Sándor, Váradi Lajos, Lázár Gyula, Bán István; *leánytanítók*: Jármy Irén, Molnár József, Boldizsár Zsigmond; *közs. iskolánál*: Lázár Gyuláné, Szitkei Cornélia; *ev. ref. kántor*: Csathó Géza; *r. kath. lelkész*: Rabez Lajos; *tanító*: Símkó József; *izr. lelkész*: Schüek Jakab; *tanító*: Moskovits József; *vallástanító*: Friedmann Adolf.

Községi tisztviselők.

Főbíró: Nagy Albert; *főjegyző*: Papp Sándor; *jegyző*: Ács Nagy Sándor; *anyakönyvvezető*: Papp Sándor; *orvosok*: dr. Halász Sándor, dr. Endersch Leó.

Kölcsönös-segélyző-egylet.

Vezérigazgató: Weisz Benjámín; *igazgatók*: Papp Sándor, Nábrátszky István, Nagy Albert, Kun Vilmos.

Társaskör.

Elnök: Nagy Albert.

Polgári kör.

Elnök: Papp Sándor.

Kereskedők és iparosok köre.

Elnök: Ács Nagy Sándor.

Nádudvari hitelszövetkezet.

Igazgató: Veress Géza.

Nőegylet.

Elnök: Ács Nagy Sándorné.

Püspökladány.

(Határterülete: 32,487 hold, 1515 négyezögöl. Lakosok száma: 1,966.)

Lelkészek: Kiss Ferenc ev. ref., ev. ref. segéd üresedésben, Mildner Béla rk., Marnó Gyula rk. segéd, Rósenberg József rabbi;

¹ Ujabb adatok hiányában, a múlt évi jegyzék szerint.

tanítók az ev. ref. egyházban: Szücs János, Jánosi Antal, Andorkó Márton, Szabó Elek, Törös Károly, Várkonyi Ferencz, Kovács Lajos, Katona Máté; *tanítónők a ref. egyháznál*: Laposy Róza, Tóth Mária és Nagy Róza; *a róm. kath. egyháznál*: Szabó János, Géczy Alajos, Hegedüs József, Zsigrai Róza; *tanyai tanítók*: Lengyel Károly, Bójtós Kálmán; *izraelita egyháznál* Ujváry Adolf; *ev. ref. óvónő* Kálmán Vilma; *r. kath. gyermekmenház felügyelő* Osvát Teréz.

Községi előljáróság.

Főbíró Balogh Sándor; *főjegyző* Eötvös Sándor; *jegyző* üresedésben; *segédjegyzők*: Papp Miklós, Kiss Mihály és Ginzery Sándor; *törvénybíró* Tóth István; *esküdtek*: Nagy Béni, Varga Sándor, Baranyai Lajos, Ulveczki János; *rendőr-esküdt* Rácz Sándor; *gazda Nagy József*; *árvapénztárnok* Szurómi István; *adópénztárnok* Hajdu Ferencz; *községi orvosok*: dr. Boda Gyula, Hajdumegye tb. főorvosa és dr. Balog Albin; *anyakönyvvezető* üresedésben; *helyettesek*: Papp Miklós, Kiss Mihály.

Hajduvidéki takarékpénztár fiókja.

Igazgató Balogh Sándor; *pénztárnok* Pongrácz Géza.

Önsegélyző részvénytársaság (nép-bank).

Igazgató Kiss Ferencz; *ügyész* Belováry Lajos; *pénztárnok* Szücs János; *könyvelő* Andorkó Márton.

Fogyasztási és értékesítő szövetkezet.

Elnök Mildner Béla; *pénztárnok* Hegedüs József.

Nagyözmalom részvénytársaság.

Elnök Papp Sándor; *alelnök* Tóth Gábor; *könyvelő* Csordás József; *pénztárnok* Rácz Lajos.

Vereskereszt-egylet fiókja.

Elnöknő dr. Boda Gyuláné; *titkár* Pongrácz Géza; *pénztárnok* Belováry Lajos.

Önkéntes tűzoltó-egylet.

Főparancsnok Henzel Boldizsár; *alparancsnok* Henzel József; *pénztárnok* Varga Sándor.

I-ső kiházasítási egylet.

Elnök Ginzery Sándor; *jegyző* Kovács Lajos; *pénztárnok* Dürő Lajos.

I-ső temetkezési egylet.

Elnök Balogh Sándor; *pénztárnok* Szücs János.

II-ik temetkezési egylet.

Elnök Andorkó Márton; *pénztárnok* Szücs János.

III-ik temetkezési egylet.

Elnök Ginzery Sándor; *pénztárnok* Várkonyi Ferencz.

Társas-kör.

(Kaszinó.)

Elnök Mildner Béla; *jegyző* dr. Balog Albin; *pénztárnok* Pongrácz Géza; *háznagy* ifj. Tása Imre; *könyvtárnokok*: Hegedüs József és Kasóra Máté.

Polgári olvasókör.

Elnök Tóth István; *könyvtárnok* Szabó Imre; *pénztárnok* Pánti István.

Népkör.

Elnök Fekete József; *könyvtárnok* Rácz Lajos; *pénztárnok* Péntek Sándor.

I-ső függetlenségi-kör.

Elnök: Baranyai Albert; *könyvtárnok*: Kóti Sándor; *pénztárnok*: D. Szabó Lajos.

II-ik függetlenségi-kör.

Elnök: Nagy Lajos; *könyvtárnok*: Szi-
lágyi Sándor; *pénztárnok*: Nagy Miklós.

III-ik függetlenségi-kör.

Elnök: Rácz Sándor; *könyvtárnok*: Makai Lajos; *pénztárnok*: Rácz Lajos.

IV-ik függetlenségi-kör.

Elnök: D. Tóth Lajos; *könyvtárnok*: Béres Lajos; *pénztárnok*: Nagy Péter.

Római kath. olvasó-kör.

Elnök: Mildner Béla; *könyvtárnok*: Nyit-
rai János; *pénztárnok*: Kirják Mihály.

Iparos-kör.

Elnök: Vincze Imre; *könyvtárnok*: Dem-
jén Géza; *pénztárnok*: Thóma Lajos.

Ifjúsági-kör.

Elnök: Nagy Zsigmond; *könyvtárnok*:
Varga József; *pénztárnok*: Nagy András.

Izraelita nőegylet.

Elnöknő: Kohn Dávidné; *könyvtárnok*:
Nágel József; *pénztárnok*: Nágel Józsefné.

Chewra-Chadisa.

Elnök: Strauszman Béni; *pénztárnok*:
Lohrber Dávid; *jegyző*: Ujvári Adolf.

Kereskedelmi-kör.

Elnök: Nágel József; *alelnök*: Taricski
Endre; *jegyző*: Ladányi Manó; *pénztárnok*:
Kaufmann Salamon.

Hajdu-Dorog.

(Terület nagysága: 18,000 hold. Lakosok száma: 10,008.)

Ev. ref. lelkész: Fodor Bénéjmin; *róm. kath. lelkész*: Kucsera Ferencz; *görög kath. lelkész*: Ujhelyi Andor; *izraelita lelkész*: Czitrom Farkas; *állami iskola tanítók*: Szepessy Sándor, Kerész György, Nagy Izabella; *római kath. éneklést tanító*: Blaha Viktor; *gör. kath. tanítók*: Fejér György, Varga János, Révész András, Révész Andrásné, Oláh Imre, Lengyel János, özv. Tóth Mihályné, Lengyel Jánosné és Egressy Elek.

Községi előjáróság.

Főbíró: Rajk Imre; *főjegyző*: Farkas Győző anyakönyvvezető; *adóügyi jegyző*: Vekerdy Károly, I. helyettes anyakönyvvezető; *üljegyző*: Kanyuk Leopold, II. helyettes anyakönyvvezető; *törvénybíró*: Görög Ferencz; *esküdtek*: Pogácsás János, Murvai Antal, Molnár Imre; *városgazda*: Papp Ferencz; *adópenztárnok*: Pogácsás György; *közgyám*: Görögh Miklós; *iktató-kiadó*: Nehrebeczky Viktor; *végrehajtó*: Tóth Mihály; *írnök*: Szabó Lajos; *tisztai orvosok*: dr. Dömötör József, dr. Rittenporn Miklós; *állatorvos*: Mátyus Gábor.

Takarékpénztár.

Igazgató: dr. Dömötör József; *főkönyvelő*: Révész Mihály; *segédkönyvelő*: Koczog Ferencz; *pénztárnok*: Rosenfeld Mór.

Kölcsonössegélyző-egylet.

Igazgatók: Oláh Imre, Varga János; *főkönyvvezető*: Révész Mihály; *pénztárnok*: Szegedy Mihály.

Vereskereszt fiók-egylet.

Elnök: Ujhelyi Andor; *elnöknő*: Farkas Győzőné Orosz Józsa; *jegyző*: Farkas Győző; *orvos*: dr. Dömötör József; *pénztárnok*: Rajk Imre.

Kaszinó.

Elnök: dr. Loóg Béla; *pénztárnok*: Lelesz György; *jegyző*: Szepessy Sándor.

Kaba.

(Terület-nagys.: 16,516 h. 1007 n.-öl. Lakosok sz.: 6664.)

Ev. ref. lelkész: Dávidházy János esperes; *tanítók az ev. ref. fiskolában*: Ritókh István, Tóth János, Szabó Ferencz, Jeney Mihály és Fábíán István; *leányiskolában*: Dulházy Kálmán, Dolnay Erzsébet, Dulházy Kálmánné, Fehér Imre, Várad Antal, Dobos László.

Községi elöljáróság.

Főbíró: Szilágyi Lajos; *főjegyző:* Bartha Lajos; *adóügyi jegyző:* Boda József; *III-ad jegyző:* Kovács Lajos; *árvagyám:* Bálint Imre; *anyakönyvvezető:* Bartha Lajos; *helyettese:* Boda József.

Önkéntes tűzoltó-egylet.

Főparancsnok: Ritókh István.

Olvasó-egylet.

Elnök: Ritókh István.

Polgári népkör.

Elnök: Borbély István.

Függetlenségi-kör.

Elnök: Sári Péter.

Népkör.

Elnök: Kovács Ferencz.

Iparoskör.

Elnök: Boda Ferencz.

Hajdumegyei takarékpénztár fiókja.

Elnök: Horváth Kálmán; *könyvelő:* Papp Sándor; *pénztárnok:* Csordás József.

I-ső temetkezési társulat.

Elnök: Horváth Kálmán; *pénztárnok:* Ritókh István.

II. és III. temetkezési társulat.

Elnök: Mácsai József; *II. pénztárnok:* Bálint Imre; *III. pénztárnok:* Nagy Károly.

Izraelita hitközség.

Elnök: Mandel Sámuel; *pénztárnok:* Csillag Márton.

Balmazújváros.

(Területe: 45,113 kat. hold, népessége: 11,641.)

Lelkészek: magyar ev. ref. lelkész Ilyés Endre, német ev. ref. lelkész Keké Endre, róm. kath. lelkész Pápay Lajos, főrabbi Fried Náthán; *ev. ref. leánytanítók:* Varga Miklós, Szabó Kálmán; *fitanítók:* Varga Ferencz, Szabó Márton, Kotymann József; *vegyes isk. tanítók:* Igaz Pál, Varga Antal (ideiglenesen), egy tanítói állás üresedésben; *kántor:* Kiss Pál; *német ev. ref. fitanító:* Kovács Mihály; *vegyes isk. tanító:* Jóvir Gábor; *leánytanító:* Hoffmann Vilma; *róm. kath. kántortanító:* Kádár József; *leánytanító:* Ince Antónia; *izr. hitközségi vegyes isk. tanító:* Szigeti Rezső; *gyermekmenházvezetőnők:* Kiss Erzsébet és özv. Asztalos Józsefné.

Községi elöljáróság.

Főbíró: Harangi János; *főjegyző:* Kaszás József; *aljegyző:* Kovács Ferencz; *törvénybíró:* Szilágyi Sándor; *segédjegyzők:* Ambrus Ferencz és Glósz Gyula; *községi orvosok:* dr. Berényi Pál és dr. Forrai Péter; *állatorvos:* Török Gáspár; *községi pénztárnok:* Tóth István; *közzgám:* Csige István; *adószedő:* Kerekes Ferencz; *irnok:* Tóth János; *végrehajtók:* Sarkady László, Dobi Ferencz, Tar István, Vigh János, Keeskés Mihály, Ferenczi István, Juhász Ferencz; *anyakönyvvezető:* Kovács Ferencz; *helyettes anyakönyvvezetők:* Ambrus Ferencz és Kotymann József.

Hajduk és rendőrök.

Lovas-kézbesítő: Csige István; *gyalog-kézbesítő:* Hajzer Ádám; *hajduk:* Kulcsár János, Karádi Lajos, Györfi István, Bereczki Imre, Szarvas Ferencz; *rendőrök:* Györi Gábor, T. Kiss Sándor, Erdei András, Posta József.

Tűzoltó-egylet.

Főparancsnok: Kaszás József; *parancsnok:* Kovács Ferencz; *alelnök:* Györfi István; *titkár:* Kotymann József; *fizetési tűzoltók:* Király Sándor, Király Gábor.

Gyógyszerészek.

Eressey Gábor, Ince Kálmán.

Közbirtokosság.

Elnök: Györfi István; *pénztárnok:* Szarvas Imre; *jegyző:* Kovács Ferencz.

Takarékpénztár.

Igazgató: Lichtschein Samu; *ügyvezető:* Gáll József, *könyvvezető:* Fényes György; *pénztárnok:* Posta Péter; *segédpénztárnok:* K. Posta Péter; *hivatalszolga:* Kovács István

Posta- és távirtda-hivatal.

Postamester: Dobsa Lajos.

Polgári olvasóköri.

Elnök: Harangi János; *jegyző:* Glósz Gyula; *pénztárnok:* Király Gábor.

Községi szülésznök.

Özv. Németi Jánosné, Szajfert Péterné.

Hajdu-Szovát.

(Terület-nagysága: 10,220 hold. Lakosainak száma: 3575.)

Ev. ref. lelkész: Jakucs Sándor; *ev. ref. fitanítók:* Némedi Károly, Gál Zsigmond; *ev. ref. leánytanítók:* Szücs József, Kovács István; *óvónő:* Józsa Eleonóra.

Községi elöljáróság.

Főbíró: Nagy Lajos; *jegyző:* Nádházi Bóni; *segédjegyző:* Herló Aurél; *törvény-*

biró: Bernáth Sándor; *gazda*: Kardos Imre; *adópénztárnok*: Parti István; *esküdtek*: Kardos Antal, Bernáth K. József; *orvos*: dr. Bagi Gyula; *állami anyakönyvvezető*: Nádházi Béni; *helyettes*: nincs betöltve.

Önkéntes tűzoltó-egylet.

Főparancsnok; Maklári Móríc; *alparancsnok*: Kapus Bálint.

I-ső temetkezési-egylet.

Elnök: Jakucs Sándor.

II-ik temetkezési-egylet.

Elnök: Maklári Móríc.

Hajdumegyei takarékpénztár fiókja.

Elnök: Jakucs Sándor; *könyvelő*: Szűcs József; *pénztárnok*: Kósa Vincze; *igazgatósági tagok*: Dombi József, Kapus Bálint, Veres József, Maklári Móríc, K. Nagy József, Szűcs Ferencz.

Szováti hitelszövetkezet, mint az országos központi hitelszövetkezet tagja.

Elnök: Nádházi Béni; *könyvelők*: Gál Zsigmond és Somogyi Aurél; *pénztárnok*: Dombi János; *igazgatósági tagok*: Nagy Lajos, Kardos Antal, Parti Lajos, Juhász Kálmán, Csató Sándor, Tóth P. Sándor, Váradi Gusztáv.

Olvasókör.

Elnök: Jakucs Sándor; *könyvtárnok*: Tóth P. Sándor.

Függetlenségi olvasókör.

Elnök: Szűcs Ferencz; *könyvtárnok*: Somogyi Antal.

Izraelita hitközség.

Elnök; Ungár Ferencz; *helyettes rabbi*: Meisels Abrahám.

Hajdu-Hadház.

(Terület-nagys.: 24,180 hold 129 n.-öl. Lakosok száma: 9098.)

Ev. ref. lelkesz: Szabó Lajos; *káplán*: Kovács Károly; *ev. ref. tanítók*: Simon Károly, Varró Ferencz, Kovács Károly, Fekete Péter, K. Nagy Sándor; *leánytanítók*: Józsa Károly, Nagy Ferencz, Ónodi Mihály, Kóti Jeremiás, Csapó Zsigmondné, Galambos Irma; *óvónő*: Somogyi Ferenczné Bihari Róza; *egyházi főgondnok*: Csapó László; *egyházi aligondnok*: Farkas Gábor.

Községi előljáráóság.

Főbiró: Csapó László; *törvénybiró*: Komor Imre; *közig. jegyző*: Bajdor János; *adóügyi jegyző*: Sólyom Antal; *jegyzősegédek*: közig.: Rácz József; *adóügyi*: Csapó Zsigmond; *közigyám*: Takács Miklós; *városgazda*: P. Szabó

Bálint; *adószedő*: Ábrók József; *tanácsbeliek*: Egerházy Gábor, Rácz Miklós, E. Kiss József, Csósz Mihály; *orvosok*: dr. Schuk József; dr. Kozma János; *állatorvos*: Kabai István; *adóvégrehajtó*: Lengyel Zsigmond; *állandó napdíjas*: Hadházy Jenő; *állami anyakönyvvezető*: Csapó László; *helyettese*: Rácz József; *fogyasztási adóellenőr*: Kovács Márton.

Részvény-takarékpénztár.

Vezérigazgatók: Veszprémy István és Moskovits Adolf; *könyvelő*: Szabó Sándor; *pénztárnok*: Kuhu Hermann; *felügyelő bizottsági tagok*: Szabó Lajos, Soós Gábor, Rácz József, Poroszlay László.

Pártszínezetnélküli kaszinó.

Elnök: Veszprémy István.

Gazdálkodók köre.

Elnök: Hadházy József.

Polgári olvasókör.

Elnök: Tatár Gábor.

Kuglizó társaság.

Elnök: Veszprémy István.

Polgári dalárda.

Elnök: Simon Károly.

Temetkezési egyletek.

I. temetkezési egylet elnöke: Csapó László. *II. temetkezési egylet elnöke*: Komor Sándor. *III. temetkezési egylet elnöke*: Hadházy László. *IV. temetkezési egylet elnöke*: Hadházy László.

Hadházi nagyözmalom.

Tulajdonos: Müller Antal.

Földes.

(Területe: 10,448 katasztrális hold. Népeisége: 5203 lélek.)

Lelekesz: Karácsony Imre; *tanítók*: Ary Gyula, Nagy Antal, Nagy István, Papp Imre, Szilágyi Lajos, Vincze József. *Tanítónők*: Főlya Irma, Pávay Erzsike. *Óvónő*: Papp Ilona.

Községi előljáráóság.

Főbiró: Kiss József; *főjegyző*: Kállay Ignác; *aljegyző*: Fodor János; *segédjegyző*: Fodor Imre.

Közbirtokossági takarékpénztár.

Igazgató: Ványi Sándor.

Olvasókör.

Elnök: Karácsony Imre.

Temetkezési egylet.

I. elnöke: Barcsa Zsigmond; *II. elnöke:* Karácsony Imre.

Önkéntes tűzoltó-egylet.

Főparancsnok: Kiss József.

Hajdu-Sámson.

(Terület-nagysága 12,080 kat. hold. Lakosok száma: 4942.)

Ev. ref. lelkesz: Diószegi Mihály; *egyházgondnok:* Hamza László; *ev. ref. tanítók:* Szöőr Antal, Nagy Lajos, Gáspár Sándor, Diószegi János kántor; *Martinka kerti tanító:* Nagy Gábor; *r. kath. kántor-tanító* Bócz Elek; *izr. tanító:* Friss Gyula; *községi óvónő:* özv. Moravecz Károlyné szül. Biró Gizella.

Községi előljáróság.

Biró: Hamza László; *főjegyző:* Ethey János; *másodbiró:* Fábíán Károly; *gazda:* Sz. Sándor Mihály; *közgyám:* Magyar István; *rendőr:* esküdt: Sándor Ferencz; *külrendőr esküdt:* Varga László; *pénztárnok:* Budaházy Lajos; *tanácsbeliek:* Farkas Gábor, Hamar János, Fekete Imre; *aljegyző:* Magyar János; *segédjegyző:* Szabó Gyula; *fogyasztási adókezelő:* Farkas Gábor; *adóvégrehajtó* Weisz Sámuel; *állami anyakönyvvezető:* Ethey János; *helyettesek:* Magyar János, Szabó Gyula.

Temetkezési intézetek.

Elnökei: Fábíán Károly, H. Sándor Imre.

I. olvasó-egylet.

Elnök: Szöőr Antal.

II. olvasó-egylet.

Elnök: Hamza László.

M. kir. csendőrörök.

Órsvezetk: Hegedüs József; *közesendőrök:* Kuzdi József, Tóth Ferencz, Puskás János Farkas Rezső.

Tisza-Csege.

(Terület-nagysága: 23,436 kat. hold. Lakosok száma 4211.)

Ref. lelkesz: Bertalan Gábor; *ref. tanítók:* Kiss Lajos, Sebestyén József, Németh István, Pathó Lajos; *községi tanító:* Fábri Gyula; *tanítónő:* Harkay Margit; *menedékház vezetőnő:* Harkai Irén.

Községi előljáróság.

Főbiró: Turi Péter; *főjegyző:* Szabó Gábor; *jegyző:* Selley Lajos; *orvos:* dr. Kovács Albert; *irnok:* Pongrácz Géza; *állatorvos:* Broskó Jenő; *közgyám:* Kardos Géza; *pénztárnok:* Molnár Albert; *törvénybíró:* Simon Sándor; *községi gazda:* Simon András; *esküdtek:* Rózsa János, Kovács István, Kovács Sándor.

Egyek.

(Terület-nagysága: 9821 hold, 1036 négyszögöl. Lakosok száma: 4733 lélek.)

Róm. kath. plébános: Sturmman Gyula; *róm. kath. segédlelkész:* Szabó Ferencz; *kantor-tanító:* Buda Lajos; *fitanítók:* Geguss István, Urbán József; *leánytanítók:* Csupka Vilma, Takács Juliánna; *segéd-tanító:* Farkas István.

Községi előljáróság.

Biró: Mikula György; *főjegyző és anyakönyvvezető:* Devics Lajos; *aljegyző és I. anyakönyvvezető helyettes:* üresedésben; *segédjegyzői állás:* betöltetlen; *községi orvos és anyakönyvv. II. helyettes:* dr. Grünwald Ignác; *körállatorvos:* Broskó Jenő; *törvénybíró:* Nagy János; *pénztáros:* Holló János; *közgyám:* Domán Elek; *esküdt-gazda:* Kovács János; *esküdtek:* Trungel Mátyás, Berkes Bálint, Pózmán László; *bába:* Bódi Istvánné.

Takarékpénztár.

Elnök: Csák Gyula; *alelnök:* Devics Lajos; *pénztáros:* Holló János; *igazgatósági tagok:* Tóth Dezső, dr. Grünwald Ignác, Petrovics Miklós, Mikula György, Nagy János; *póttag:* Kovács János.

Egyeki önkéntes tűzoltó-testület.

Elnök: Sturmman Gyula; *diszparancsnok:* Devics Lajos; *parancsnok* (működő): Petrovics Miklós; *titkár:* Geguss István; *pénztáros:* Holló János; *szakaszparancsnok:* Urbán József; *szertárnok:* Dancs Imre. A pártoló tagok száma: 40. A működő tagok száma: 36.

Az egyeki első temetkezési egylet.

Diszelnök: Sturmman Gyula; *elnök:* Petrovics Miklós; *pénztáros:* Kovács János; *jegyző:* Geguss István. A tagok száma: 800.

Ifjúsági legény-egylet.

Elnök: Sturmman Gyula.

Téglás.

(Terület-nagysága: 6664 kat. hold. Lakosok száma: 2365 lélek.)

Lelekész: Csapó Péter; *egyh. főgondnok:* gróf Degenfeld Pál; *gondnok:* Tuka Imre; *tanítók:* Nagy Ambrus, Veress Vilmos; *óvónő:* Kósa Róza.

Községi előljáróság.

Főbiró: A. Kiss Sándor; *jegyző és anyakönyvvezető:* Oláh Gyula; *anyakönyvvez. helyettes:* Veress Menyhért; *segédjegyző:* Nagy Sándor; *törvénybíró:* Forgács Gábor; *pénztárnok:* Nagy Dániel; *közgyám:* B. Kiss Miklós; *esküdtek:* Cs. Nagy Gábor, Kálmán Mihály, Czíkó Sándor, Tormás Sándor.

Temetkezési egylet.

Elnök: Kemecei Bálint; *pénztárnok:* Veress Menyhért.

Tűzoltó-egylet.

Főparancsnok: Oláh Gyula.

Olvasó-egylet.

Elnök: Csapó Péter; *alelnök:* Oláh Gyula.

Tetétlen.

(Terület-nagysága: 6315 kat. hold. Lakosok száma: 2148.)

Ev. ref. lelkész: Baróthy Béla; *fitanító:* Gere Géza; *leánytanító:* Biszterszky Imre; *gyermekmenedékházi dajka:* Szendrey Juliánna.

Községi előljáróság.

Bíró: Egri Dániel; *jegyző:* Bakoss Lajos; *anyakönyvvezető:* Bakos Lajos; *helyettese:* Egri Dániel.

Polgári olvasókör.

Elnök: N. Teleki Károly.

Népkör.

Elnök: Teleki Sándor.

Temetkezési egylet.

Elnök: V. Szutor Dániel.

Mike-Pércs.

(Terület-nagysága: 6420 kat. hold. Lakosok száma: 2088.)

Ev. ref. lelkész: Szécsy István; *egyházgondnok:* Lénárt József; *fitanító:* Nánási József; *leánytanító:* Szabó József; *közös iskola tanító:* Szabó Károly; *áll. gyermekmenház-vezetőnő:* Kovács Lajosné; *anyakönyvvezető:* Csicséri Orosz István.

Községi előljáróság.

Bíró: Mike József; *másod bíró:* Pápai János; *pénztárnok:* Szabó Ferencz; *községi gazda:* Deczki József; *jegyző:* Csicséri Orosz István.

Temetkezési egylet.

Elnök: Szécsy István.

Vámos-Pércs.

(Terület-nagysága: 11,110 kat. hold. Lakosok száma: 3211.)

Ev. ref. egyház.

Ref. lelkész: Nagy Dániel; *gondnok:* Jobbágy János; *ref. tanítók:* Biró János, Szabó Imre, Karaguly Mihály, Deák Ferencz.

Izraelita egyház.

Elnök: Gelberger Izidor; *gondnok:* Weisshausz Dávid; *tanító:* Blau Béla; *metsző:* Schwarcz Izidor.

Községi előljáróság.

Főbíró: Berke József; *főjegyző:* Kohutovics János; *másod jegyző:* Szabó Gábor; *közs. orvos:* dr. Kiss János; *törvénybíró:* Tóth Sándor; *közgyám:* B. Tóth Sándor; *közs. gazda:* Konez Lajos; *adószedő pénztárnok:* Nagy István; *esküdtek:* Asztalos Sándor, N. Török Sándor ifj., ifj. K. Berke József, Bálint Lajos; *közs. vegrehajtó:* Kovács Károly; *közs. írnok:* Feldmann Henrik; *m. kir. anyakönyvvezető:* Kohutovics János; *m. kir. anyakönyvvezető helyettes:* Karaguly Mihály; *m. kir. postamester:* Bálint József; *gyógy-szerész:* Weisz János.

Polgári Olvasó-kör.

Elnök: Nagy Dániel; *alelnök:* Engel Bence; *jegyző:* Kohutovics János; *pénztárnok:* Karaguly Mihály; *háznagy:* Szabó Imre; *könyvtárnok:* Biró János.

48-as függetlenségi Kosssuth-kör.

Elnök: Bálint Lajos; *alelnök:* Hunyadi G. József; *jegyző:* Konez Lajos; *pénztárnok:* Hunyadi Lajos; *háznagy:* Polgár Sándor; *könyvtárnok:* Asztalos Sándor.

I. temetkezési egylet.

Elnök: Jobbágy János; *jegyző:* Tagyi Lajos; *pénztárnok:* Polgár Lajos.

II. temetkezési egylet.

Elnök: Tóth Imre; *jegyző:* K. Szabó József; *pénztárnok:* id. Polgár Lajos.

Önkéntes tűzoltó-egylet.

Elnök: Kohutovics János; *parancsnok:* (—); *alparancsnok:* Biró János.

Chebra-Cadicha-egylet.

Elnök és pénztárnok: Engel Bence; *jegyző:* Blau Béla.

Józsa község.

(Terület-nagysága: 2633 h. 1212 négyszög öl. Lakosok száma: 3300.)

Ref. lelkész: Bőőr János; *ref. tanítók:* Öry Sándor, Domján Anna, Papp-Ida, Gál Ferencz; *róm. kath. lelkész:* Sembery Miklós; *róm. kath. tanító:* Várhalmy Béla.

Községi előljáróság.

F. és A.-Józsa körjegyzője: Toronyi János; *s.-jegyző:* Harsányi Béla; *állami anyakönyvvezető:* Toronyi János; *helyettese:* Harsányi Béla.

IV. Egészségügyi czimtár.

Debreczeni orvosok.

Dr. Balkányi Ede Csapó-utca 4; dr. Balkányi Emil Kossuth-utca 13; dr. Borbély Imre Piacz-utca 39; dr. Bruckner Ernő Csapó-utca 19; dr. Brunner Lajos Kossuth-utca 14; dr. Burger Péter Piacz-utca 41; dr. Csikos Sándor Péterfia-utca 24; dr. Czákó Zsigmond Hatvan-utca 9; dr. Derekassy István Szent-Anna-utca 22; dr. Engel Ignác Miklós-utca 13; dr. Fái Márk Piacz-utca 58; dr. Fráter Imre Piacz-utca 70; dr. Gáspár Géza Piacz-utca 71; dr. Glück Lajos Piacz-utca 38; dr. Hegedüs Pál Csapó-utca 17; dr. Horváth Károly közkórház; dr. Hutiray József közkórház; dr. Horváth Ferencz bábaképezde; dr. Hütter Károly Hatvan-utca 7; dr. Isoó János Vigkedvü Mihály-utca 47; dr. Kalmár Barna Csapó-utca 28; dr. Kenézy Gyula Battyhány-utca 7; dr. Kenyeres Elek Széchenyi-utca 23; dr. Kerekes Lipót József Kossuth-utca 43; dr. Kiss Gyula Csapó-utca; dr. Klár Vince Piacz-utca 47; dr. Kozma János közkórház; dr. Láng Sándor Csapó-utca 1; dr. Legányi Gyula Kossuth-utca 28; dr. Losonczy Almos Piacz-utca 89; dr. Moskovitz Miksa József kir. herceg-utca; dr. Nágel Zsigmond Piacz-utca 47; dr. Nagy Kálmán Piacz-utca 63; dr. szotyori Nagy Kálmán Hatvan-utca 15; dr. Popper Alajos József kir. herceg-utca 19; dr. Rózsa Mór Széchenyi-utca 27; dr. Sárváry Gyula Kossuth-utca 35; dr. Somogyi Zoltán Hatvan-utca 12; dr. Strelinger Győző bábaképezde; dr. K. Szalay Béla Battyhány-u. 1; dr. Szász Adolf Széchenyi-utca 1; dr. Széll Kálmán József kir. herceg-utca 35; dr. Szemes Zsigmond Simonffy-utca 2 sz.; dr. Szentpály Béni Kossuth-utca 23; dr. Szöllösi Béla Piacz-utca 16; dr. Tüdős Kálmán Egyháztér 13; dr. Ujfalussy József Piacz-utca 44; dr. Uy Kálmán Kossuth-u. 43; dr. Varga Emil Széchenyi-utca 26; dr. Winkler Jenő Kossuth-utca 36.

Debreczeni orvos-gyógyszerész-egylet.

Diszelnökök: dr. Popper Alajos, dr. Ujfalussy József; *elnök:* dr. Kenézy Gyula; *alelnök:* dr. Balkányi Ede; *I. titkár:* dr. K. Szalay Béla; *II. titkár:* nincs betöltve; *pénztáros:* Mihalovits István; *gazda-könyvtáros:* dr. Kenyeres Elek; *választmányi tagok:* dr. Csikos Sándor, dr. Füleky Pál, dr. Horváth Károly, dr. Losonczy Almos, dr. Popper Alajos, dr. Sárváry Gyula, dr. Somogyi Zoltán, dr. Szentpályi Béni, dr. Ujfalussy József, dr. Tüdős Kálmán.

Orvos fiók-szövetség.

H. elnök: dr. Kenézy Gyula; *alelnök:* dr. Isoó János; *I. titkár:* dr. Horváth Károly; *II. titkár:* dr. Burger Péter; *pénztárnok:* dr. Szász Adolf; *választmányi tagok:* dr. Balkányi Ede, dr. Csikos Sándor, dr. Kenyeres Elek, dr. Sárváry Gyula, dr. Ujfalussy József.

Debreczeni gyógyszerészek, gyógyszerész segédek és gyakornokok.

„Az arany angyal”-hoz, Piacz-utca 46. Tulajdonos: Szilcz Ferencz; segéd: Medveczky József okl. gyógyszerész; gyakornok: Homolya Gyula. „Az arany egyszerű”-hoz, Kossuth-u. 8. Tulajdonos: dr. Rotschnek V. Emil; segédek: Biró Gyula okl. gyógyszerész, Baróthy Lajos okl. gyógyszerész; gyakornok: Nánássy Ferencz. A „Nap”-hoz, Piacz-u. 3. Tulajdonos: Muraközy László; segédek: Gajda Pál okl. gyógyszerész és Erős Andor nem okl. gyógyszerész; gyakornok: Léhmann Gusztáv. A „Magyar koroná”-hoz, Péterfia-u. 14. Tulajdonos: Füleky Pál; segéd: Baksa Béla okl. gyógyszerész. A „Kigyó”-hoz, Piacz-u. 31. Tulajdonos: Mihalovits István; bérlő: Mihalovits Jenő; segédek: Németi Gábor és Neumann Aladár okl. gyógyszerészek; gyakornokok: Weisz Jenő, Szalkay Miklós. A „Fehér hattyu”-hoz, Piacz-u. 30. Tulajdonos: özv. Tamássy Károlyné örökösei; bérlő: Kovács Nándor; segéd: Orosz Miklós okl. gyógyszerész. A „Meváltó”-hoz, Piacz-u. 18. Tulajdonos: Tóth Béla; segédek: Gaszner Béla okl. gyógyszerész, Véber Ernő okl. gyógyszerész; gyakornok: Krémer Lajos. A „Reménység”-hez, Csapó-u. 18. Tulajdonos: Balázs Ödön; Tihanyi László gyakornok „Árpádtéri”. Tulajdonos: Radakovits Géza; gyakornok: Székely Rezső.

Hajduvármegyei gyógyszerészek.

Kun István Szovát; Grósz Nagy Ferencz, Mészáros Zsigmond Szoboszló; Bernáth Miklós, Schuk József, Harsányi Lajos H.-Böszörmény; Benke László, Dorogh; Farkas Ödön, Hadház; Berke József, Horváth Ernő, Nánás; Veisz János, Vámos-Péres; Molnár Miklós, Sámson; Horváth Kálmán, Kaba; özv. Zloczky Mihályné, kezelő Farkas Antal, Földes; dr. Batáry István, Püspök-Ladány; Fehér József, Nádudvar; Kardos Géza, Tisza-Csege; Incze Kálmán, Ercsey Kálmán, Balmaz-Ujváros; Tóth Dezső, Tisza-Egyek.

M. kir. bábaképezde.

(Péterfia-u. 76.)

Igazgató tanár: dr. Kenézy Gyula; *tanár-segéd:* dr. Strelinger Győző; *gyakornok:* dr. Horváth Ferencz; *főbába:* özv. Szász Dezsőné; *albabák:* László Zsuzsanna és Trnyik Zsuzsanna.

Okleveles szülésznök

Antal Bálintné Vendég-utca 37; Bauer Lajosné Teleky-utca 44; Béresi Mihályné Csapó-utca 30; Bondor Bertalanné Méliusz-tér 3; özv. Balogh Károlyné Pesti-utca 67; Brückner Józsefné Varga-utca 13; Bagoly Andrásné Késes-utca 61; Bella Jenőné Vénkert 67; Bene Istvánné Szegényház; Buzgó Ferenczné Török Bálint-utca 25; Bruckner Józsefné Kigyó-utca 45; Csőreg Ferenczné Kut-utca 30;

Chodovanyecz Mihályné Timár-utca 7; Chraskó Mária Török Bálint-utca 35; Csaplár Jánosné Árpád-tér 31; Csepicsányi Alajosné Eötvös-utca 68; Csepregy Györgyné Ohat-pusztá telekházi telep; Debreczenszky Gyuláné Teleki-utca 31; Dráveczky Mihályné Simonyi-ut 6; Deli Istvánné Széchenyi-utca; Dalmi Jánosné Homokkert I. jár. 117; özv. Disznós Ferenczné Bercsényi-utca 10; Erdei Györgyné Pércsi-ut Szentpéteri-tanya; Elek Ferenczné Burgondia-utca 19; Fehér Sámuelné Eötvös-utca 9; Fauszt Józsefné Simonffy-utca 46; Frenzel Anna Cserepes-utca 16; Fehérváry Sándorné Vigkedvü Mihály-utca 12; Feldmann Józsefné Tizenháromváros-utca 6; Fischer Ferenczné Jókai-utca 30; Grünfeld Jakabné Hatvan-utca 56; Haburák Jánosné Bercsényi-utca 11; Jakab Károlyné Szent-Anna-utca 40; Jóna Sándorné Péterfiai-temető csöszház; Jóga Józsefné Bercsényi-utca 2; Jankus Istvánné Miklós-utca 47; Kiss Gáborné Homok-utca 76; Kaszás Sándorné Fancsika 15; Klein Józsefné Hatvan-utca 9; Kapros Mária Késés-utca 35; Katona Józsefné Késés-utca 8; Kiss Lajosné Veres-utca 25; Korom Gáborné Bundi-utca 7; Korpási Dánielné Csapó-utca 54; Kovács Andrásné Csapókert I. j. 381; Kovács Bébiné Darabos-utca 50; Kovács Istvánné Vendég-utca 12; Kulcsár Mihályné Nyil-utca 124; Kain Mártonné Erzsébet-ut 31; Kerékgyártó Ilona Pesti-utca 43; Kassai Jánosné Csapókert I. j. 378; Lengváry Mária Magos-utca 21; Lechner Károlyné Kossuth-utca 41; Laczkó Mihályné Tóczóskert III. j. 25; Mandel Jakabné Széchenyi-utca 8; Moskovics Józsefné Csokonai-utca 27; Munkás Józsefné Késés-utca 23; Moskovics Dánielné Hatvan-utca 6; Makai Györgyné Kut-utca 24; Nagy Sándorné Busi-utca 20; Nagy Bálintné Eötvös-utca 29; Nehéz Jánosné Ajtó-utca 6; Ottó Henrikné

Bocskai-tér 3; Oskó Imréné Homokkert I. járás 44; Ormós Gáborné Honvéd-utca 38; Patáki Györgyné Csapó-utca 62; Pap Juliánna Kölcsey-utca 20; Porhammer Károlyné Csillag-utca 85; Péntek Józsefné Salétrom-utca 28; Pap Józsefné Darabos-utca 57; Pástyán Zsófi Péterfia-utca 66; Popper Dávidné Hatvan-utca 31; Rosenfeld Mórné Tizenháromváros-utca 20; özv. Rásó Lajosné Péterfia-utca 26; Rubin Bernátné Simonffy-utca 54; Reich Jakabné József kir. h-utca 42; özv. Rédei Lajosné Teleki-utca 30; Rókus Miklósné Csapó-utca 75; Rezes Józsefné Vendég-utca 15; Szegedi Jánosné Vargakert II. j. 43; Sándor Józsefné Sziv-utca 11; Szabó Andrásné Pacsirta-utca 37; Szendrei Sándorné Jókai-utca 29; Szabó Daniné Homokkert-sor 71; Szilágyi Józsefné Török Bálint-utca 2; Szőke Sándorné Miklós-utca 17; Szántó Juliánna Vörösmarthy-utca 19; Szabó Albertné Vörösmarthy-utca 10; Szabó Istvánné Timár-utca 32; Sziegelbaum Mártonné Kossuth-utca 42; Sipos Sándorné Hatvan-utca; Szabó Istvánné Csapókert I. j. 27; Sztraka Jánosné Vendég-utca 75; Tóth Józsefné Homok-utca 65; Tamáskovics Rozina Boldogfalvakert II. j. 71B; Tóth Jánosné Homokkert-utca 87; Tóth Imréné Késés-utca 87; Tóth Mihályné Kossuth-utca 41; Töviski Gáborné Árpád-tér 34; Török Jánosné Csapó-utca 44; Takaró Istvánné Erzsébet-ut 22; Tajti Istvánné Timár-utca 25; Vakares Mihályné Eötvös-utca 14. Varjas Jánosné Veres-utca 15; Varga Julia Csillag-utca 107; Varga Károlyné Dániel Mária Nyil-utca 83; Vedres Istvánné Csapó-utca 58; Vértessy Györgyné Homokkert 200; Weinberger Mórné Vendég-utca 32; Zavizó Erdélyi Eszter Kut-utca 12; Zempléni Jánosné Kandia-utca 14.

V. Igazságügyi czimtár.

Debreczeni kir. ítélőtábla.

Elnök: Bernátfalvi Bernáth Elemér; *tanácselnökök*: Bessenyei Széll Farkas, Szeghő István; *birák*: Sztancsek János, Unger Gusztáv, Naszády Iván, dr. Kiss Endre, Tar Gyula, Mérey Ottó, dr. Gajzágó Béla, Viski Károly, Ujhelyi András, Kölcsey Sándor, Horváth Bálint, Jeney György, dr. Szacsvány Elemér, Potorán István, Rottler Béla, Agricola Adolf, Tomesányi László, Szalay József, dr. Bakó József; *elnöki titkár*: Olchváry Zoltán; *tanácsjegyző albirák*: dr. Tóth Aurél, dr. Ternovsky Béla, Kondor Zsigmond, Gyulak Ferenc; *tanácsjegyzők*: Székely Farkas, Árvay Géza; *segédhivatali igazgató*: Seipel Sándor; *irodatisztek*: Berényi Ignác Ede, Hetey Károly, Jezerniczky János, Pinkóczy Zsigmond; *irrnokok*: Nagy Antal, Ferenczy Gyula, Bíró Imre, Hernádi László, Franck Mihály; *díjnok*: Than-hoffer Anna.

Debreczeni kir. főügyészség.

Kir. főügyész: Igyártó Sándor; *kir. főügyészi helyettes*: Bűszörményi József; *irodatiszt*: Nájér Béla; *irrnok*: Széki Ákos; *díjnok*: Mátray Imre.

Debreczeni kir. törvényszék.

Elnök: dr. Szüts Miklós; *birák*: Baróthy Béla, Harsányi Gusztáv, Deák Ferencz, Hoffman József, Hegedűs István, dr. Szeőke István, Budaházy Zoltán, dr. Oláh Miklós, Kolbenhayer Kálmán, Tatay Ferencz, Szoboszlai Sándor, Kelemen Ernő, Bolváry J. Lajos, Balogh Zsigmond; *albiró*: dr. Üdényi Nándor; *jegyző*: Szuhányi Andor; *aljegyzők*: Szabó F. József, dr. Visky Sándor, Tormássy Géza, Magoss Kálmán, Rózsa Lőrincz, Kálmánchey Kálmán, Gyulai Sándor; *joggyakornokok*: Borbély Miklós, Lengyel Viktor, Nagy Elemér, Apostol Emil, Tóth Béla, Horváth Kálmán; *telekkönyvezetők*: Viz János, Simonyi István, Byély Jenő; *irodaigazgató*: Altmann Hugó; *irodatisztek*: Hetey Márton, Csajkos Bertalan, Jakó Pál, Czirják István; *irrnokok*: Zagyva Imre, Kovács József, Molnár Lajos, Fazekas Henrik, Moskovics Mór, Csajkovics Gyula, Kémery Béla; *törvényszéki orvosok*: dr. Isoó János, dr. Láng Sándor; *tolmácsok*: dr. Popper Mór, dr. Kemény Mór; *kereskedelmi ülnökök*: Szabó Kálmán, Kardos László, Szent-Királyi Tivadar, Tóth Kálmán, Bechert Manó; *írászakértők*: Kapros Gábor, Szücs Kálmán,

Zimmermann Gyula; *szakértők*: Serli Ede, Bechert Manó, Lukács Armin; *kézbcsítők*: Gervald János, Miszti Lajos, Pozsonyi Ferencz, Valádi Imre; *szolgák*: Kozma Lajos, Májba Sándor, Hnáth László, Papp János, Miszti Károly, Nagy Gábor.

Kir. ügyészség.

Kir. ügyész: dr. Galánffy János; *alügyészek*: Horváth István, dr. Udvarhelyi Dezső, dr. Bálint Zsigmond; *aljegyző*: dr. Gébert József; *joggyakornok*: Fülöp Kálmán; *irodavezető*: Mátrai Gábor; *díjnok*: Kovács József; *fogházorvos*: dr. Sárváry Gyula; *fogházlelkész*: Csiky Lajos; *fogházfelügyelő*: Szepessy Károly; *fogházörmesterek*: Besenyei András, Szathmáry József, Andirkó János, Gáspár János; *fogházőrök*: Zsákai István, Kovács András, Rác György, Papp Péter, Hári Lajos, Kovács Imre, Nagy Márton, Novák Jakab, Papp Andor, Turi Mihály, Farkas Kálmán, Balogh Károly, Ferenczi József, Lőrinczi József, Papp Lajos, Kovács Mihály, Heczeg Imre, K. Nagy István.

Debreczeni kir. járásbiróság.

Járásbíró: Kazinezy Gábor (kir. ítélőtáblai bíró); *albírák*: Kondor Zsigmond, Bernáth Kálmán, Strómpf Miklós, Öreg Béla, Bay Adám, Soltész Endre, Nagy Kálmán, dr. Markovics Elemér; *aljegyzők*: Serly Jenő, Balogh Béla; *joggyakornok*: dr. Lakatos Gábor; *irodatiszt*: Nagy Károly; *irnokok*: Göboly István, Tóth Sándor, Glósz Károly, Stauber Salamon, Konrád Emil; *kézbcsítők*: Repárszki Károly, Szilágyi Mihály, Boros Gábor; *napidíjas kézbcsítő*: Molnár Péter; *szolga*: Szentiványi Bálint.

Bírósági végrehajtók.

Bódogh Zsigmond, Varga-utca 43. Török Péter, Bethlen-utca 17. Oláh Géza, Miklós-utca 11.

P-ladányi kir. járásbiróság.

Járásbírák: Czíki István; *albíró*: dr. Tikos Gyula, Kádoss Andor; *aljegyző*: dr. Francz József; *telekkönyvvezető*: Balogh István; *irnokok*: Igmándy József, Karacs Sándor, Müller János, Bukovich Szaniszló, Gärtner Nándor.

Derecskei kir. járásbiróság.

Járásbíró: Jakó Gyula; *albíró*: Nagy Kálmán; *telekkönyvvezető*: Mózer Géza; *irnokok*: Szathmáry József, Buchler József; *bírósági végrehajtó*: Sipos Gergely.

H-szoboszlói kir. járásbiróság.

Járásbíró: ifj. Lengyel Imre (királyi ítélőtáblai bíró); *albírák*: Gerstner Miksa, Nagy Zoltán; *telekkönyvvezető*: Rác Gábor; *irnokok*: Soós Mihály, Radó Ferencz, Debreczeni József.

H.-böszörményi kir. járásbiróság.

Járásbíró: Terestényi Dániel; *albírák*: Morvay Géza, Daróczy József, Csabay Antal, Cholnoky István; *aljegyző*: Kircsi Antal; *joggyakornok*: Kopacsek József; *telekkönyvvezetők*: Takács Sándor, Ferenczy Géza, Zsarnay Imre; *segéd telekkönyvvezető*: Tomory Sándor; *irnokok*: Munkácsy Lajos, Molnár Sándor, Székely Péter, ifj. Borus Ferencz.

H.-nánási kir. járásbiróság.

Kir. járásbíró: Tóby István; *albírák*: Sándor József, Ujfaluassy József; *joggyakornok*: Móricz István; *telekkönyvvezető*: Abanovics Lajos; *irnokok*: Oláh Gábor, Kovács Ágoston, Gőr Orbán Antal.

Kir. közjegyzői kamara.

Elnök: Csikszentkirályi Lestyán Adorján; *titkár*: bogdi Papp Sándor, egyszersmind választmányi tag; *pénztárnok*: Balogh Géza, egyszersmind választmányi tag; *választmányi tagok*: Mezey Mihály, dr. Kovács Elek. *Póttagok*: dr. Krasznay Gábor, Tamásfalvy Thury Ignáz.

Debreczeni kir. közjegyzők.

Kir. közjegyző: Csikszentkirályi Lestyán Adorján, lakása: Szent-Anna-utca 7.; *közjegyző helyettes*: dr. Nagy Béla; *irodavezető*: Sinka Gyula. *Kir. közjegyző*: Balogh Géza, lakása: Kossuth-u. 7. szám; *közjegyző segéd*: Szabó László.

Debreczeni ügyvédi kamara.

(Degenfeld-tér 2. sz.)

Tiszteletbeli elnök: dr. Kola János; *elnök*: Márk Endre; *elnökhelyettes*: Szilágyi Imre; *titkár*: dr. Megyery Pál; *pénztárnok*: Kálmánchey Mór; *ügyész*: Des Combes Henrik; *választmányi tagok*: dr. Magoss György, dr. Czeglédy Mihály, dr. Tüdös János, Nagy Sándor, Fejér Imre, dr. Kemény Mór, Kerekes Géza; *póttagok*: dr. Mariska György, dr. Helländer Dezső, dr. Körössy Kálmán, dr. Szücs Géza; *irodatiszt*: Horacsek Rezső; *eljáró*: Húse György.

Debreczeni ügyvédek.

Dr. Árvay Béla Piacz-utca 41; dr. Ábrahám Dezső József kir. herczeg-utca 6; Ábrahám László Kossuth-utca 51; dr. Bacsó Dezső József kir. herczeg-utca 6; dr. Bakonyi Samu Piacz-utca 87. de már Budapestre költözött; dr. Berger Andor Miklós-utca 4; dr. Benedek János Budapest; dr. Balázs Bertalan Battyhány-utca 18; Buday Gyula gróf Degenfeld-tér 4; dr. Borzsoyay Jenő Piacz-utca 32; dr. Czeglédy Mihály Varga-utca 3; Des Combes Henrik Péterfia-utca 1; dr. Dávidházy Imre József kir. herczeg-utca 14; dr. Dóczy Emil Széchenyi-utca 29; dr. Fejér Ferencz Piacz-utca 27; Ferenczy Elek Miklós-utca 51; dr. Freund Jenő Piacz-utca 70; dr. Farkas Ignác Piacz-utca 40; dr. Gutfreund Sámuel

Szent-Anna-utca 3; dr. Geiger Miklós Piacz utca 45; dr. Hegedüs Jenő Arany János-u. 6; Hajdu Gyula Csapó-utca 27; dr. Holländer Dezső Kossuth-utca 8; dr. Irinyi István Arany János-utca 4; Juhász Ignác Kossuth-utca 56; Kálmánzhey Mór Rákóczi-utca 7; dr. Kardos Samu Piacz-utca 58; dr. Kemény Mór Piacz-utca 18; Kiss Imre Egyház-tér 2; dr. Kocsár Gábor Szent-Anna-utca 8; dr. Kola János Piacz-utca 6; dr. Kovács József József kir. herceg-utca 8; Konrád Sámuel Fűvészkert-utca 18; dr. Körössy Kálmán Battyhány-u. 5; dr. Kun Mihály Piacz-utca 79; dr. Király Péter Piacz-utca 46; dr. Kérészy Árpád Piacz-utca 42; Komlóssy Arthur Bethlen-utca 10; dr. Kiss György Hatvan-utca 17; dr. Lukács Emil Piacz-utca 38; dr. Löfkovics Márton Piacz-utca 38; dr. Magoss György Vár-utca 10; dr. Mariska György Piacz-utca 10; Márk Endre Hatvan-utca 26; Márton Imre Szálkai-utca 10; dr. Márton Kálmán Varga-utca 36; dr. Megyery Pál Széchenyi-utca 35; Molcsányi János Arany János-utca 8; dr. Moskovits Jenő Széchenyi-utca 39; Márkus Lajos Nyomatató-utca 5; V. Nagy Gusztáv Csapó-utca 28; dr. Nagy Sándor Nyomatató-utca 2; Nagy János Csók-utca 3; dr. Nagy Kálmán Miklós-utca 21; dr. Nagy Lajos Egyház-tér 15; Nagy Sándor Piacz-utca 40; dr. Nyiri Ernő gróf Degenfeld-tér 3; Osváth Ferenc Arany János-utca 17; dr. Ozory István Egyház-tér 8; dr. Popper Mór Verbőczy-utca 6; dr. Reichard Manó Piacz-utca 19; dr. Révi Nándor Piacz-utca 73; dr. Sáray Bertalan Timár-utca 19;

Simonffy István Piacz-utca 79; Szilágyi Imre Piacz-utca 10; Szilágyi Károly Miklós-utca 13; Szilágyi Bálint Bethlen-utca 5; Szinay Gyula Rákóczi-utca 15; dr. Szöllös D. Dezső Piacz-utca 9; dr. Szücs Géza Piacz-utca 43; Takács Ferenc Battyhány-utca 12; dr. Tervey Tamás József kir. herceg-utca 5; dr. Tüdös János Péterfia-utca 31; Ujváry István József kir. herceg-utca 4; dr. Ujlaki Hugó Piacz-utca 63; dr. Ujlaki Géza Budapest; dr. Varga Lajos Csapó-utca 27; Vadon Sándor Deák Ferenc-utca 15; dr. Varga Kálmán Széchenyi-utca 15; dr. Vásárhelyi Zoltán József kir. herceg-u. 17; dr. Weisz Bernát Miklós-utca 4; dr. Weisz József Arany János-utca 2; dr. Weinberger Sándor Piacz-utca 30.

Hajdumegyei és derecskei ügyvédek.

Hajdu-Böszörményben: dr. Burger Menyhért, Frank Imre, Kálmán Lajos, Léway Márton, dr. Lövinger Armin, Major Gyula, Sóvágó Gábor, Szeczi Szabó János, Szikes Endre, dr. Ujvárosi Szabó Lajos, Paksy Károly. *Hajdu-Dorogon:* dr. Loóg Béla. *Hajdu-Hadházon:* Veszprémi István, dr. Hadházy Zsigmond, Schével Károly. *Hajdu-Nánáson:* Berencsi János, dr. Csuka Lajos, dr. Nagy Gábor, Uzonyi Imre, dr. Csohány András. *Hajdu-Szoboszlón:* dr. Gröss Adolf, Hetey Ignác, dr. Malatinszky József. *P.-Ladányban:* Belováry Lajos, Kicska Mór, dr. Halász Márton. *Derecske:* dr. Buday József, dr. Lehoczky István és Szép Samu.

VI. Közművelődési czimtár.

Kulturális intézetek és körök.

Erdélyi magyar közművelődési egyesület (EMKE) debreczeni fiókja.

Elnök: Simonffy Imre; *alelnökök:* Kovács József, Veszprémi Zoltán; *titkár:* Márk Endre; *pénztárnok:* Bészler Károly; *jegyzők:* Péter Gábor, Dalmy Barna; *ellenőr:* Roncsik Lajos; *alapító választmányi tagok:* B.-Ujváros község képviseletében Györfly István, Beszterezey Károlyné, Csanak József, debreczeni felolvasó kör képviseletében dr. Bakonyi Samu, debreczeni függetlenségi kör képviseletében dr. Kocsár Gábor, debreczeni ev. ref. egyház, debreczeni ipar- és kereskedelmi bank, debreczeni kaszinó, debreczeni m. kir. illeték kiszabási tisztviselők képviseletében Megyessy Ferenc, debreczeni nőegylet képviseletében Veres Lászlóné, debreczeni első takarékpénztár, gróf Degenfeld Gusztávné, gróf Degenfeld József, Debreczeni Ellenőr, h.-böszörményi takarékpénztár, özv. Hegyi Mihályné, István gözmalom-társulat, Kaba város, H.-nánási takarékpénztár, H.-Sámson község, Nemes Kálmán, Csege község, Egyek község, H.-Böszörmény város képvis.: Losonczy Almos, H.-Szoboszló város képvis.: dr. Czeglédy Mihály, Mike-Péres község képvis.: Papp Imre, Alsó-szabolcs-hajduvidéki tanító-egylet képvis.: Simon Károly, H.-V.-Péres község képvis.: Kohutovics János, Zimmermann Gyula, H.-Dorog város, Márk

Endre, Debreczeni ág. evang. egyház képvis.: Veszter István, Debreczeni kereskedő-társulat képvis.: Zádor Lajos, H.-szoboszlói takarékpénztár képvis.: Hetényi Lipót, Debreczeni pénzéregylet, Debreczeni ügyvédi kamara képvis.: dr. Kola János, dr. Balkányi Miklós, Vecsey Viktor, Debreczen sz. kir. város képvis.: Körner Adolf, Debreczeni dalegylet képvis.: dr. Magoss György, Kardos László. *Választott választmányi tagok, nők helybeliek:* Csiffy Kata, Berger Henrikné, Kaszanyitzky Endréné, dr. Popper Alajosné, Huzly Lujza, Joó Istvánné, dr. Kola Jánosné, Berger Jenőné, Varga Ferencné, dr. Losonczy Almosné, dr. Sárváry Gyuláné, Bernáth Elemérné, Simonffy Béláné, Igyártó Sándorné, Dobiecki Sándorné; *férfiak:* Békessy László, Szabó Kálmán, Csiky Lajos, Géresi Kálmán, Harmath Gergely, Kiss Albert, Komlóssy Arthur, Eröss Lajos, Lengyel Imre, Körner Adolf, Fischbein Ignác, Kozma László, dr. Popper Alajos, Serly Éde, Boczkó Sámuel, Steinacker Sándor, dr. Szikszay Szabó József, Csurka István, K. Tóth Kálmán, Vecsey Imre, Kiss Aron, Bekény Péter, Debreczeni Lajos, Donogán István, dr. Czeglédy Mihály, Ábrahám László, Kernhoffer József, Dobiecki Sándor, Dóczy Imre, Fried Emil, Komlóssy Dezső, Miskolczi Jenő, Szent-Királyi Tivadar, Mihalovits István; *nők vidékiek:* Fogthüj Jánosné, Nábárczky Istvánné, Szöllös Imréné, Ujváry Ödönné, Szikes Endréné; *férfiak:* dr. Boda Gyula P.-Ladány, Csohány László H.-Nánás,

Horváth Kálmán Kaba, Nábráczky István Nádudvar, Padrah Sándor Szoboszló, Paksy Károly Bőszörmény, Soltész Farkas Tetétlen, Zsigmond Sándor H.-Bőszörmény, Dávidházy János Kaba, ifj. Csapó István Földes, Adler Sámuel Szoboszló, Somossy Béla H.-Bőszörmény, Ványi Lajos Földes, Illyés Endre B.-Ujváros, Kiss Ferencz P.-Ladány.

Kossuth szobor-bizottság.

Elnök: Komlóssy Arthur, *jegyző:* dr. Bakonyi Samu, *pénztárnok:* Tóth Béla.

Csokonai kör.

(Alakult 1890-ben. — Egyleti helyiség Piacz-utca, Tiszapalota, földszint.)

Tiszteletbeli elnökök: Vértessy Arnold és bessenyeyi Széll Farkas; *elnök:* Géresi Kálmán; *I. alelnök:* Komlóssy Arthur; *II. alelnök:* Dobiecki Sándor; *főtktár:* dr. Tüdös János; *titkár:* dr. Kardos Albert; *ügyész:* dr. Arvay Béla; *pénztárnok:* Tóth Béla; *számvizsgálók:* Márton Imre, Szabó József, dr. Szántó Sámuel; *választmányi tagok:* Aczél Géza, dr. Balkányi Miklós, Balogh Ferencz, dr. Bartha Béla, dr. Benedek János, Bernáth Elemér, dr. Boldizsár Kálmán, Dicsőfi József, Dócezi Imre, dr. Ferenczy Gyula, dr. Gulyás István, Hamar László, dr. Bakonyi Samu, dr. Kenézy Gyula, Komlóssy Dezső, Konez Akos, dr. Kőrösi Kálmán, Lengyel Imre, Márk Endre, dr. Nagy Zsigmond, Nemes Kálmán, dr. Öreg János, dr. Popper Alajos, Sárvány Lőrincz, Sinka Sándor, S. Szabó József, K. Tóth Kálmán, dr. Tüdös Kálmán, Zádor Lajos, Zoltai Lajos; *eljáró:* Bakó Mihály (Lorántfi-utca 38.).

Debreczeni Zenede.

(A magyar állam és Debreczen sz. kir. város által évi segélyben részesített nyilvános zenetanintézet. Csapó-u. 20.)

Elnök: Puky Gyula; *igazgató:* Simonffy Emil; *pénztárnok:* Tóth Béla; *jegyző:* dr. Varga Lajos; *ügyész:* Márton Imre; *számvevő:* Kövy Lajos; *választmányi tagok:* dr. Csikos Sándor, lovag Dobiecki Sándor, dr. Kemény Mór, dr. Kenézy Gyula, Komlóssy Dezső, dr. Láng Sándor, dr. Márton Kálmán, dr. Sz. Nagy Kálmán, dr. Rottler Béla, Oláh Károly, Sárvány Lőrincz, Steinacker Sándor, dr. Tüdös Kálmán, dr. Ujfalussy József; *számvizsgáló-bizottság:* Lovász János, Roncsik Lajos, Zádor Lajos; *tanárok:* Balogh Zsigmondné, Brück Gyula, W. Domaniczky Mária, Drumár János, Füredi József, Füredi Samu, Füredi Samuné*, Hitessi Lajos, Steinacker Viola*, özv. Zivuska Ferenczné; *felügyelőnő:* Tömösváry Lajosné Farkas Irma; *eljáró:* Balogh Miklós.

Debreczeni műpártoló-egyesület.

Elnök: Puky Gyula; *I. alelnök:* Simonffy Imre; *II. alelnök:* dr. Csikos Sándor; *igazgató:* Bosznay István; *ügyész:* dr. Magoss György; *pénztárnok:* Mihalovics Jenő; *titkár:*

* Pavelkó Jolán zenedei tanárnő, művészi kiképezése végett, hosszabb tartamu szabadsággal külföldre távozván: a f. tanévben őt Füredi Samuné és Steinacker Viola zongora tanárnők fogják helyettesíteni.

dr. Szücs Géza; *választmányi tagok:* Aczél Géza, dr. Bakonyi Samu, Bakos Tibor, Dobiecki Sándor, Dóczy Emil, Dalmy Kálmán, dr. Gulyás István, dr. Kemény Mór, dr. Kenézy Gyula, Komlóssy Arthur, Kovács János, Márk Endre, Muraközy László, Rajzó Miklós, Pálfi József, Roncsik Lajos, Sárvány Lőrincz, dr. Szücs Miklós, Tóth András, dr. Tüdös János, dr. Tüdös Kálmán, Várady Géza, Veesev Imre, dr. Wolafka Nándor; *számvizsgálók:* Bodnár Géza, dr. Kovács József, Török Gábor.

A hajduvármegyei tankerületi tanítók „Gönczy-egyesülete“.

(Alakult 1892.)

Elnök: Kozma László orsz. tan. árvaházi igazgató; *alelnökök:* Simon Károly, Dávid Mihály; *titkár:* Kuthy Zsigmond; *jegyző:* Polster Adolf; *pénztárnok:* Káposztás Imre; *múzeumőr és könyvtárnok:* Herczegh János; *járasköri elnökök:* (debreczeni) betöltetlen; Ritook István (kabai); Dobó Sándor (bőszörményi jkór).

Debreczeni szinügy-egylet.

(Alakult 1865-ben.)

Elnök: Komlóssy Arthur; *pénztárnok:* Tóth Béla. (Ezen egyletnek a színházi intendatura megszűnése óta tevékenységi köre csupán arra szorítkozik, hogy alaptörkéjének kamataiból szegény átutazó színészek segélyeztetnek és egyéb kegyeletes kiadások fedeztetnek.)

Debreczeni szintársulat.

I. Ügyvezetőség: Makó Lajos igazgató és főrendező, Szabó Károly titkár, Huber Miksa karnagy, Krémer Jenő rendező, Klenovits György rendező, Faragó Ödön rendező, Szalay Károly ügyelő, Koronkay Róza sugó, Makóné Aranka főpénztáros, Oroszné Ilona pénztáros. *II. Előadó személyzet:* hölgyek: Felhő Rózsi soubrette énekesnő, R. Réthy Laura népszínmű énekesnő és coloratur énekesnő, Krémerné énekesnő, Ráthonyi Tilla énekesnő, Püspöky Róza segédenekesnő, Székely Ilona, Ebergényiné Amália drámai anya, Arday Ida vigjátéki anya, Havasi Szidi komika anya, Jeszenszkyiné Irén hősnő, Menszáros Margit szende, Hahnel Aranka soubrette és társalgási, Csige Ilonka naiva. Urak: Klenovits György hősszerelmes s jellemszínész, Krémer Jenő burleszk komikus, Krasznay Ernő lyrai szerelmes, Iványi Antal síheder színész és énekes, Pataki Béla bonvivant, Szalay Károly színész, Sebestyén Géza apa és jellemszínész, Faragó Ödön jellem-komikus és operette buffó, Csiky László drámai apa, Makó Lajos kedélyes apa, Szilágyi Aladár buffó-komikus, Virágháti Lajos tenor-buffó, Karacs Imre tenorista, Mezey Andor baritonista, Cserny Béla szerelmes színész, Nagy János szerelmes színész, Szabó Gyuluska gyermekszereplő, Vámos Jenő segéd baritonista. *III. Segéd személyzet:* Bittera Erzs, Kendi Piroška, Bajor Olga, Illésházy Margit, Lengyel Klára, Várady Mariska, Biró Veron, Szabó K.-né, V. Keresztély Flóra, Váradi Józsa, Csiky Lászlóné, Szilágyiné, Berzevicy Etel, Faludi Berta; Telekán Valér, Ar-

day Árpád, Torkos Árpád, Gazdácska Lajos, Szabó Károly, Nagy József, R. Nagy Gyula, Leszkay Dezső, Nógrády Sándor, Szilágyi Ernő, Farnosi Sándor, Gőnczi Gyula, Vámos Jenő. Faludi Berta és Berzeviczy Etel tánczosnők. Zenekar: A 39-ik számú császár és kir. gyalogezred zenekara. (28 zenészszel) Műszaki felügyelő és festő: Gyöngyössy Viktor. Színházi fodrász: Martinyi Lajos 3 segéddel. Diszmeszter: Takács István 12 segéddel. Szertárnok: Kerekes István 4 segéddel. Főruhatárnok: Orosz Dezső 2 segéddel. Fővilágító: Török József 1 segéddel. Meixner Ferencz színházi szolga és 24 jegyszédő.

Debreczeni hírlapirodalom.

Szabadság, felelősszerkesztő: Rudnyánszky Gyula; *kiadó:* László József.

Debreczeni Ujság, felelős szerkesztő és laptulajdonos: Than Gyula. *Nyomatja:* Debreczen sz. kir. város könyvnyomdája.

Debreczen, főszerkesztő: dr. Benedek János; *felelős szerkesztő ideiglenesen:* Székely Imre; *kiadók:* Hoffmann és Kronovitz.

Debreczeni Protestáns Lap, felelős szerkesztő: Eröss Lajos.

Debreczeni Főiskolai Lapok, felelős szerkesztő: Szarka Lajos; *kiadóhivatali főnök:* Kun-Szabó Gyula.

Közlöny, a magyarországi ev. ref. theológiák ifjúságának hivatalos lapja, szerkesztő: Erdei Károly.

Debreczeni Gazdasági Lapok, felelős szerkesztő: ifj. Sporzon Pál; *szerkesztő:* Rácz Lajos; *segédszerkesztő:* ifj. Rácz Lajos; *laptulajdonos:* a „Debreczeni Gazdasági Egyesület.”

Karikás (élcslap), felelős szerkesztő és laptulajdonos: ifj. Scheppel Gyula.

Dongó (élcslap), felelős szerkesztő és laptulajdonos: Székely Imre.

Vasárnapi Tanító és Hajnalcillag, (baptista lapok), felelős szerkesztő: Balogh Lajos.

A Kőműves- és ácssegédek szaklapja, felelős szerkesztő: Török János; *kiadó:* Szabó Gábor.

Jóteköny egyesületek.

A magyar szent korona országainak „Vörös-Kereszt-Egyete” Debreczen városi választmánya.

Elnökök: Várai Szabó Jánosné, Simonffy Imre; *pénztárnok:* Fenyéri Zádor Lajos; *jegyző:* Márk Endre; *h. jegyző:* ifj. Csóka Sámuel; *választmányi tagok:* Bernáth Elemérné, özv. Brunner Edéné, Csiffy Katalin, Dobieczki Sándorné, Gáll Józsefné, Géresi Kálmánné, Holländer Gyuláné, özv. Kaeskovics Ivánné, Kaszanyitzky Endréné, dr. Kola Jánosné, Lestyán Adorjáné, Medve Kálmánné, Péchy Mártha, Pütkösti Ferenczné, Szabó Kálmánné, Széll Farkasné, dr. Szentpály Bébiné. Szögyény Jánosné, özv. Joó Istvánné, Vargha Ferenczné, dr. Vass Antalné, özv. Veress Lászlóné, Ábrahám László, Balogh Ferencz, dr. Bartha Béla, Boczkó Sámuel, Csanak József, Dalmy Kálmán, Hajdu Gyula, Dobieczki Sándor, Jóna Dániel, dr. Kola János, Komlóssy Dezső, Körner Adolf, Koszo-

rus Lajos, Miskolczy Jenő, Oláh Károly, dr. Róthschnek V. Emil, dr. Sárvány Gyula, Szabó Kálmán.

Debreczeni tisztviselők önszegélyző egyesülete.

(Hivatalos helyiség: gróf Degenfeld-tér 2. sz. az emeleten.)

Diszelnök: gróf Degenfeld József nyug. főispán; *elnök:* Simonffy Imre; *alelnök:* Lengyel Imre; *igazgató:* Oláh Károly; *jogtanácsos:* dr. Irinyi István; *pénztárnok:* Pápay János; *főkönyvvezető:* Bárdos Géza, *könyvvezető:* Kiss Sándor; *titkár:* Zimmermann Gyula; *igazgatósági tagok:* Balogh Imre, Beczner Frigyes, Budaházy Ödön, Fauszt Elek, Györy Kálmán, Harsányi Gusztáv, Komlóssy Arthur, Kubay Alajos, Márk Endre, Materny Lajos, Miskolczy Jenő, Oláh Imre, Papp Lajos, Medgyessy Ferencz; *felügyelő bizottsági tagok:* Handtel Vilmos, Tikos József, Csathth Zsigmond; *egyesületi megbízott:* Szabó Lajos, városi hivatalnok (katonai ügyosztály).

Debreczeni jótékony nőegylet.

Elnök: Veresné Szathmáry Teréz, a kor. ar. é. tulajd.; *alelnökök:* Szabó Kálmánné, Komlóssy Arthurné; *titkár:* Konez Ákos; *tb. titkár:* S. Szabó József; *pénztárnok:* Szücs Kálmán; *jogtanácsos:* dr. Tüdös Kálmán; *orvos:* dr. Fráter Imre; *tanítónő:* Balogh Irén; *tb. választmányi tagok:* Révész Bálintné, Kaeskovits Ivánné, Berger Henrikné; *választmányi tagok:* Ábrahám Lászlóné, dr. Balkányi Miklósné, Benyács Emilné, özv. Béressy Sámuelne, Berger Mórné, Berger Jenőné, özv. Berger Vilmosné, Berzsöffy Vinczéné, özv. Brunner Edéné, Boczkó Sámuelné, Csanak Józsefné, Csanak Jánosné, Csiffy Katalin, Debreczeni Lajosné, Dobieczki Sándorné, Fráter Erzsébet, Füleky Pálné, Fürst Ödönné, Hütiray Béláné, Bernáth Elemérné, özv. Jablonczay Kálmánné, özv. Joó Istvánné, Kolbenhayer Kálmánné, özv. Kállay Ferenczné, Karay Sándorné, Kaszanyitzky Endréné, Kaszanyitzky Andorné, Komlóssy Dezsőné, Konez Ákosné, Konez Lajosné, dr. Kola Jánosné, ifj. Láber Mihályné, Lovassy Károlyné, özv. Mayer Emilné, Márton Imréné, Mitrovits Gyuláné, Muraközy Róza, dr. Nagy Lajosné, dr. Oláh Miklósné, Ormody Lajosné, Puky Gyuláné, dr. Pallay Miklósné, Pénczes Sándorné, Péchy Mártha, Pütkösty Ferenczné, Riesz Lipótné, Sass Béláné, Sesztina Jenőné, Simonffy Béláné, Szabó Miklósné, Szathmáry Mihályné, O. Szabó Jánosné, Szávay Gyuláné, Székely Ferenczné, dr. Szücs Miklósné, Szücs Kálmánné, Tóth Béláné, dr. Tüdös Jánosné, dr. Tüdös Kálmánné, Varga Károlyné, özv. Vargáné Dalmy Teréz, Vértessy Lajosné, Vecsey Imréné, Veszprémy Zoltánné. *eljáró:* Tóth József.

A debreczeni jótékony nőegylet Stefánia árvaháza.

(Péterfla-uteza 78. szám.)

Tanítónő: Balogh Irén; *gondozó:* Györfi Józsefné.

A debreczeni jótékony nőegylet által létesített szövőipartanfolyam.

Vezető-tanítónő: Bagossy Kálmánné.

Andaházi Szilágyi Mihály-intézet.

(Piacz-utca 31. saját ház. Alapított: 1843. — 10 tanulóra.)

Felügyelet: Tiszántuli ev. ref. egyházkerület és Debreczen sz. kir. város hatósága; *gondnok:* Csiky Lajos akad. tanár; *felügyelőtanár:* dr. Nagy Zsigmond ev. ref. főiskolai tanár.

A siketnémákat gyámolító egyesület.

Elnök: bizáki Puky Gyula főispán. *Alelnökök:* Rásó Gyula kir. tanácsos, alispán, Kovács József polgármester. *Ügyvezető igazgató:* Oláh Károly tanácsnok. *Főjegyző:* Konez Akos tb. tanácsnok. *Aljegyzők:* Dávidházy Sándor vármegyei aljegyző, dr. Vargha Elemér polgármesteri titkár, aljegyző. *Orvos:* dr. Brunner Lajos egyet. orvosudor. *Ügyész:* dr. Szücs Géza ügyvéd. *Pénztáros:* Füleky Pál gyógyszerész.

Országos tanítói árvaház.

(Simonyi-ut 14. sz.)

Igazgató: Kozma László; *árvaanya:* Hertelendy Jenő; *árvaanya:* Gaál Ödönné Sveticska Mária; *segéd árvaanya:* Munkay József; *segéd árvaanya:* betöltés alatt; *munkatanítónő helyettes:* Karasszon Ilona; *házvezetőnő:* Csapó Vilma.

Theresianum.

(Róm. kath. árvaház. Varga-utca 5. sz.)

Felügyelő: Molnár Kálmán Dezső elemi iskolai igazgató; *másodfelügyelő:* Varju Lajos hittanár.

Lelenczházzal kapcsolatos gyermekvédő egyesület.

Elnök: gróf Degenfeld József; *elnöknő:* Váradi Szabó Jánosné; *alelnökök:* Simonffy Imre és Szabó Kálmán keresk. és iparkamarai elnök; *alelnöknők:* Varga Ferenczné és dr. Balkányi Miklósné; *titkár:* Szabó Kálmán városi tanácsnok; *igazgató orvos:* dr. Kenézy Gyula; *ügyész:* dr. Magoss György; *pénztárnok:* Berzöffy Vincze; *ellenőr:* Roncsik Lajos; *igazgatósági tagok:* Boczkó Sámuel, Vecsey Imre, Körner Adolf, Oláh Károly, Aczél Géza, dr. Bakonyi Sámuel, Márk Endre, Mayer Emil, dr. Irinyi Istvánné, dr. Popper Alajosné, gróf Degenfeld Mária Strada Gyuláné, Veresné Szathmáry Teréz; *választmányi tagok:* Bernáth Eleménné, özv. Berger Henrikné, Berger Jenőné, Bészler Károlyné, Dobieczyki Sándorné, Géressy Kálmánné, Igyártó Sándorné, dr. Irinyi Istvánné, özv. Joó Istvánné, Karay Sándorné, Kiss Aronné, Komlóssy Arthurné, Komlóssy Dezsőné, özv. Láposy Ferenczné, Márk Endréné, Mayer Emilné, dr. Popper Alajosné, Sass Béláné, dr. Sárváry Gyuláné, Sesztina Jenőné. Strada Gyuláné, Szabó Kálmánné, Szabó Mik-

lósné, Szücs Miklósné, dr. Tüdős Jánosné, dr. Ujfalussy Józsefné, Zádor Lajosné, Vecsey Imréné, Veresné Szathmáry Teréz, Veszprémy Zoltánné, Ábrahám László, Aczél Géza, dr. Bartha Béla, dr. Bakonyi Samu, dr. Balkányi Miklós, Bernáth Elemér, Bészler Károly, Csiky Lajos, Dobieczyki Sándor, Eröss Lajos, Igyártó Sándor, Kiss Áron, Kiss Albert, Komlóssy Arthur, Krausz Vilmos, Lengyel Imre, dr. Losonczy Almos, dr. Löffkovits Márton, Materny Lajos, Márk Endre, Mayer Emil, Papp János, dr. Popper Alajos, Reichmann Armin, dr. Sárváry Gyula, Széll Farkas, Szücs Miklós, dr. Ujfalussy József, Zádor Lajos, dr. Wolafka Nándor; *számvizsgáló bizottság:* Kovács Károly, Kövy Lajos, Muraközy László.

Debreczeni színházi nyugdíj-intézet.

(Alapított a városi intendantura által 1872-ben.)

Elnök: Sesztina Lajos; *jegyző:* Mándoky Béla; *pénztárnok:* Balás Ödön; *jogtanácsos:* dr. Kola János; *választmányi tagok:* Riekl Antal, Foltényi Vilmos, Horváth Vincze, id. Püspöki Imre; *nyugdíjjogosult tagok:* Mándoky Béla, Mándokyné Morzsai Emma, Foltényi Vilmos, Horváth Vincze, Törökne Szakáll Róza, Lenkeyné Bagyola Emma, Dalnokiné Conti Fanny, özv. Filippovitsné Fikker Emma, id. Püspöki Imre.

Evang. fillér-egylet.

Elnök: Géresi Kálmánné; *alelnök:* Ormós Gáborné; *pénztárnok:* Handtel Vilmos; *titkár:* dr. Händel Vilmos; *választmányi tagok:* Benyáts Emilné, ifj. Boczkó Sámuelné, Forgách Károlyné, Füleky Pálné, Händel Vilmosné, Harmath Gergelyné, Harsányi Istvánné, Havas Kálmánné, özv. Jánossy Józsefné, Kovaliczky Antalné, Lszsgallner Kálmánné, Materny Lajosné, özv. Mentze Henrikné, Nádai Rezsőné, Paraszky Gyuláné, Raics Lajosné, özv. Springer Józsefné, Tamássy Béláné, Teleky Béláné, Thieszen Arthurné, Wagner Györgyné, Zátorszky Istvánné, Zimmermann Gyuláné.

Szent-Vincze-egyesület.

Elnök: dr. Wolafka Nándor; *másodelnök:* Váczy János; *alelnök:* dr. K. Szalay Béla; *pénztáros:* Csukás István; *titkár:* Nyáry Ignác; *könyvtáros:* Kursinszky László; *ruhá-táros:* Pásztor István; *orvosok:* dr. K. Szalay Béla, dr. Derekassy István, dr. Kerekes Lipót.

Debreczeni izraelita nőegylet.

Elnök: dr. Balkányi Miklósné; *alelnökök:* Stern Józsefné, Weisz Löwiné; *pénztáros:* Fürst Ödönné; *ellenőr:* dr. Popper Alajosné; *jegyző:* Burger D. József.

A debreczeni izr. szentegylet. (Chevra-Kadischach.)

(József kir. herczeg-u. 26. sz.)

Elnök: Kohn Adolf; *alelnök:* Stern József; *pénztáros:* Rosenfeld Márton; *ellenőr:* Hochfelder Jakab; *gondnokok:* ifj. Kellner Dávid, ifj. Fülöp Ignác, Weinberger Bernát; *jegyző:*

Burger D. József; *választmányi tagok*: dr. Bakonyi Samu, Bernfeld Sámuel, Csengeri Ferencz, Csengeri Ignác, Drucker Mór, Falk Lajos, Fleischmann Mór, Fischer Adolf, Grünvald Bernát, Hirschfeld Armin, Katz Jakab, Keiner Adolf, Klein Márton, dr. Popper Alajos, Rosinger Lajos, Rosenthál Dániel, Reichmann Armin, Reich Herman, Rosenfeld Salamon, Toller Ignác, Weisz Sándor; *egyleti pénzbeszedő*: Emerich Henrik; *egyleti eljáró (sámesz)*: Weisz Mihály; *egyleti orvosok*: dr. Popper Alajos és dr. Balkányi Emil.

Zion debreczeni betegsegélyző-egylet.

(Piacz-utca, Weisz-ház.)

Diszelnök: dr. Popper Alajos, a Ferencz József-rend lovagja; *elnök*: ifj. Schwarcz Vilmos; *alelnök*: Hochfelder Jakab; *pénztáros*: Lusztig Dezső; *titkár*: Simonovits Dezső; *ellenőr*: Schwarcz M. L.; *orvosok*: dr. Kenyeres Elek, dr. Rózsa Mór, dr. Burger Péter; *betegfelügyelők*: Glück Adolf, Steier Gyula, Rosenberg Simon, Weisz József; *előljárásági tagok*: Kohn Lipót, Stern József, Weisz Sándor; *ügyész*: dr. Weisz József; *választmányi tagok*: Adler Simon, dr. Bakonyi Samu, Burger D. József, Bányai József, Emerich Arnold, dr. Fejér Ferencz, Fényes Mór, Gabányi Sándor, Gottlieb Dávid, Hauer Bertalan, Hoffman Sándor, Klein Miksa, Keiner Adolf, ifj. Kellner Dávid, Kremer Jakab, Márkus Miksa, Molnár József, Reichmann Armin, Rosenfeld Salamon, Rosenthál Dániel, Rózsa Lajos, Turai Parkas.

Izr. betegsegélyző-egylet. (Bikur-Cholim.)

(Kossuth-utca, Fried-ház.)

Elnök: Hoffmann Sándor; *alelnök*: ifj. Fülöp Ignác; *titkár*: Herskovits Adolf; *pénztáros*: Rosenberg Simon; *ellenőr*: Schwarcz Fülöp; *orvos*: dr. Rózsa Mór.

A debreczeni ipartestület betegsegélyző pénztára.

(Simonffy-utca 1. sz.)

Elnök: Tóth Kálmán; *alelnök*: Stégmüller Árpád; *titkár*: Tóth Kálmán; *pénztáros*: Jobbágy Imre; *könyvelő*: Kormos Gyula; *nyilvántartó és számfejtő*: Hegyi Ernő; *tisztviselő*: Szele Imre; *orvos*: dr. Hütter Károly.

Debreczeni önálló munkás betegsegélyző pénztár.

Diszelnök: Márk Endre; *elnök*: Richer Károly; *alelnök*: Madarász Ferencz; *titkár*: Vetéssy Mihály; *jegyző*: Szabó Mihály; *beteglátogató*: Tóth Péter; *orvos*: dr. Kerekes Lipót; *pénztárnok*: Privitzer József; *igazgatóság*: Madarász Lajos, Koharczki Pál, Aszalós Lajos, Kerékgyártó Mihály, Guthán József, Scherfer János, Ottó Sándor, Biri Sándor, ifj. Szabó József, Szabó István, Leskó József, Halász József, Hoffer Ferencz, Kriplik Károly, Fonó Mihály, Huszti László, Balogh Ferencz; *felügyelő bizottság*: Berényi Éde, id. Szabó József, Takács Gábor.

Debreczeni első temetkezési egylet mint szövetkezet.

(Pénztár Piacz-u. — sz. a „Bika” szállodával szemben: Varjassy Gyula kosárikötő üzletében.)

Védnök, mint diszelnök: Dobieczki Sándor, orsz. gyül. képviselő; *elnök s igazgató*: Kánya Lajos; *ügyész s igazgató*: dr. Király Péter; *igazgató*: Iklódy János; *pénztárnok*: Varjassy Gyula; *ellenőr*: Schaff János; *felügyelő biz. tagok*: Vida Miklós, Némethi Gábor s id. Ács Imre; *eljáró s pénzbeszedő*: Vértessy János.

Debreczen városi és hajdumegyei rabsegélyző-egylet.

Elnök: dr. Szüts Miklós; *alelnökök*: Kovács József, Rásó Gyula, Márk Endre; *titkár*: Csiky Lajos; *jegyző*: a mindenkori fogház-felügyelő; *pénztárnok*: Szepessy Károly; *választmányi tagok*: a) *hivatalból*: a mindenkori királyi ügyész, a rendes alkalmazásban levő fogházi lelkészek, a fogházi iskola tanítója; b) *választás útján*: Aczél Géza, dr. Bakonyi Samu, dr. Bartha Béla, Böszörményi József, Debreczeni Lajos, Dobieczki Sándor, Erőss Lajos, Hoffmann József, dr. Isó János, dr. Kenézy Gyula, Kiss Áron, Kölessey Sándor, Körner Adolf, Krausz Vilmos, dr. Magoss György, Muraközy László, Oláh Károly, dr. Oláh Miklós, dr. Popper Alajos, dr. Sárváry Gyula, Simonffy Imre, dr. Szeőke István, dr. Szücs Géza, dr. Wolaffka Nándor; *számvizsgáló bizottság*: Bernáth Kálmán, Csath Zsigmond, Konrad Sámuel.

Debreczeni pinczér-egylet betegsegélyző-pénztára.

Elnök: Rosenberg Simon; *alelnök*: Geiszt Kálmán; *titkár*: Vetéssy Mihály; *pénztárnok*: Privitzer József; *ügyvivő*: Glück Adolf; *orvos*: dr. Gáspár Géza. *Igazgatási tagok*: Hauer Bertalan, Erőss Jakab, Márkus Jenő, Petrákovits István, Lapáthi Béla, Fülöp József, Kemény János, Kolibáb András, Lätz János, Fixl György, Shwéd Márton, Rosenberg Sándor, Németh András, Deutsch Ignác, Schwarcz Aladár, Gömöri Matyás. *Felügyelő számvizsgáló-bizottság tagjai*: Lókody Sándor, Milim János, Hermel Frigyes.

Magyar országos pinczér-egylet debreczeni választmánya.

Elnök: Harangi György, *alelnök*: Árvai Albert; *titkár*: Geiszt Kálmán; *ügyvezető*: Privitzer József; *választmány*: Kolebáb András, Petrákovics István, Németh Titusz, Fixl György, Boda János, Kron Mihály, Mózes Miklós, Gömöri Menyhért, Stáhlberger Pál, Bernáth Márton, Groszman József, Lobermayer József.

Dalegyletek.

Főiskolai énekkar.

Felügyelő tanár: Csiky Lajos; *karnagy*: Mácsay Sándor.

Debreczeni dalegylet.

Alakult: 1863. (Főiskolai énekerem.)

Diszelnök: Lengyel Imre; *elnök:* Márk Endre; *alelnök:* dr. Magoss György; *I. titkár:* Csurka István; *II. titkár:* Govrik Miklós; *pénztárnok:* Bárdos Géza; *jegyző:* Péter Gábor; *gazda:* Kémery Mikó Gyula; *zászlótartó:* Károlyi Ferencz; *igazgató:* Steinacker Sándor; *karnagy:* Mácsay Sándor. *Választmányi (működő) tagok:* Donogán István, Nagy András, Engesszer József, Pápay János, Tikos József, Baik-Szilágyi Imre, Gyórfly Károly, Zong János, Agárdy Lajos, Nagy Vilmos, Kovács Mihály, Tóth Imre, Hegedüs János, Debreczeni Lajos; *választmányi (pártoló) tagok:* Oláh Károly, Horváth János, Kovács Mihály, Biczó Gyula, Roncsik Lajos, Vecsey Imre, Jeney Miklós, Eröss Lajos, Vetéssy Béla, Aczél Géza.

Petőfi dalkör.

(Fülvéskert-n. 2. sz., régi gazdasági tanintézet.)

Elnök: Komlóssy Arthur; *I. alelnök:* Lestyan Adorján; *II. alelnök:* Barcza Barna; *ügyész:* dr. Varga Lajos; *titkár:* Hamar László; *karmester:* Fentzl Rudolf; *I. jegyző:* Szondy Lajos; *II. jegyző:* ifj. Nagy Gábor; *pénztárnok:* Márton Gyula; *ellenőr:* Iklódi János; *gazda:* Szathmáry György; *zászlótartó:* Tóth Lajos; *helyettese:* Bak János; *számvizsgálók:* H. Sinay Sámuel, Haranghy László, Nyikos János; *választmányi tagok:* *alapító tagok közül:* Simonffy Emil, Dézsi Lajos, Tóth András; *rendes tagok közül:* Roncsik Lajos, Csóka Sámuel, Komlóssy Miklós, Oláh Károly, id. Nagy Gábor; *működő tagok közül:* Ujlaki István, Bartha András, Bartus Lajos, Holes János, Nagy János, Kiss Kálmán, Horváth Gyula, Nagy Lajos, Vitárius Bénéiamin; *eljáró:* Szilágyi Károly.

Debreczeni munkás dalegylet.

(Csapó-utca 33. sz. a.)

Elnök: Horkay Lajos; *alelnök:* Nicht József; *ügyész:* dr. Nagy Kálmán; *főjegyző:* Kerékgyártó József; *aljegyző:* Czobor Károly; *pénztárnok:* Privitzer József; *igazgató:* Husz Lajos; *karnagy:* Keller Sándor; *zászlótartó:* Farkas István; *zászlótartó-helyettes:* Nagy Lajos; *gazda:* id. Sinkovics Béla; *gazda-helyettes:* ifj. Sinkovics Béla. — A debreczeni munkás dalegylet kölesönkönyvtára. *Elnök:* Nicht József; *könyvtárnok:* Forgács István. *Dalegyleti és könyvtári választmányi tagok:* a működő tagok közül: Bódóg Gyula, Varga László, Aczél Ferencz, Hoffmann Gusztáv, Kőszegi János, Vályán György, Kuk Mihály, Schwarcz Dezső, Scherfel János, Jakab István, Szabó Gábor; *pártoló és alapító tagok közül:* Herczeg János, Szemere Lajos, Nagy Béni, Dávidházy Kálmán, Czilli Mihály, Horváth János építész, Csapó Ferencz, Csóka József. *Pénztár- és leltárvizsgálók:* Kurián Gyula, Farkas István, Uri Mihály, Aszalós Lajos. *Egyleti eljáró:* Tóth Péter.

Ács ifjuság dalköre.

Elnök: Szabó József; *II. elnök és pénztárnok:* Laboncz István; *titkár:* Horváth József; *jegyző:* Szabó Mihály; *karnagy:* Köckert Gusztáv.

Kömüves dalegylet.

Elnök: Király Sándor; *alelnök:* Kovács Mihály; *karnagy:* Alföldi Béla; *jegyző:* Nyiri Károly; *pénztárnok:* Horváth Mihály; *gazda:* Török János.

Egyetértés önképző-, dal- és zeneegylet.

(M. á. v. gépjavitó műhelytelep.)

Elnök: Podolszky Béla; *I. alelnök:* Kabay György; *II. alelnök:* Nagy Sándor; *I. titkár:* Heynke Oszkár; *II. titkár:* Wagner Ambrus; *pénztárnok:* Wittmann György; *segédpénztárnokok:* Zöld László, Nagy József, Polanezky A.; *ellenőr:* Langer Ferencz; *könyvtárnok:* Lakatos József; *segédkönyvtárnokok:* Csomor Gyula, Tajti Béla; *gondnok:* Alberty Nándor; *választmányi tagok:* Pogány Armin, Gyenes Kálmán, Ormós Károly, Kovács Péter, Szende József, Szolárszky Bálint, Horváth Ferencz, Sebők Pál, Maschek Ferencz, Fidmíg József; *pótagok:* Dudás Bertalan, Horvát Antal, Schiller János és Bucsay István; *számvizsgáló bizottság:* Martsik József, Papp József, Martini-desz Alajos; *dalkarnagy:* Mácsay Sándor; *zenekarnagy:* Schiller János.

Szt. László dalegylet.

Védnök: dr. Wolafka Nándor; *elnök:* Bár-dossy Gyula; *alelnök:* Kursinszky László; *jegyző:* Ibrányi Miklós; *másodjegyző:* Rauch Béla; *pénztáros:* Ulrich Jenő; *ellenőr:* Csukás István; *ügyész:* Nagy Sándor; *gazda:* Novák Márton; *zászlótartó:* Blazsek Gyula; *karmester:* Kovács Károly; *számvizsgálók:* Blattner Gyula, Kontsek Géza, Papler Ferencz; *választmányi tagok:* Morvay Sótér, Mihálovits Jenő, Várady Károly, Boczán Elemér, Mayering Gyula, dr. Derekassy István, Csath Zsigmond, Vocza-sek Ignác, Csathó János, Petrisin János, Piri-bauer Ferencz, Hering Andor, Kovács György, Csáthy Sándor, Mátrai Imre.

A kereskedő ifjak társulatának dalköre.

Elnök: Somossy László; *titkár:* Erdélyi István; *jegyző:* Barra Gyula; *gazda és II. jegyző:* Szücs Gusztáv; *pénztárnok:* Szépe Lajos; *karnagy:* Fenczel Rudolf; *választmányi tagok:* Bárdos Géza, Fekete Miklós, Fazekas Endre, Földessy Károly, Uray Vilmos, Nagy Lajos, Lämmer Márton, Groskó György, Adler Henrik, Kémery M. Gyula, Góznér Kálmán, Azary József, Glósz József, Tóth Kálmán.

Kossuth dalkör Debreczen.

Elnök: id. Kertész János; *alelnök:* Ungváry Imre; *titkár:* dr. Bacsó Dezső; *jegyző:* Hegyi Endre; *pénztáros:* Ungváry Dániel; *ellenőrök:* Kovács Kálmán, Sz. Szekeres László; *gazda:* Medgyessy Dániel, *helyettes gazda:* Farkas Vilmos; *zászlótartó:* Koszteczy Bertalan; *karnagy:* Kökert Gusztáv; *választmányi tagok:* Albenesy Gyula, Fodor Kálmán, Forgács István, Gyórfi István, Kertész Imre, Makay Sándor, Mórincz Ferencz, Nagy József, Nagy László, Nánássy József, Ottó Henrik, Pásztor Gyula, Pauler Antal, Rosenberg Simon, Tóth Sándor, Vincze János.

Önképző-egyletek.

Debreczeni kereskedő ifjak társulata.

Elnök: Sesztina Jenő. *Jogtanácsos:* dr. Ábrahám Dezső. *Alelnök:* Bárdos Géza. *Titkár:* Barra Gyula. *Pénztárnok:* Hochfelder Jakab. *Háznagy:* Glósz József. *Jegyzők:* Groskó György, Schön Arthur. *Könyvtárnokok:* Kubinyi Béla, Szabó József. *Választmányi tagok:* Winkler Márton tb. titkár, Somossy László, Tóth Kálmán, Csáthy Ferencz, Nádudvary Lajos, Erdélyi István, Szépe Lajos, Fleischer Frigyes, Kémery M. Gyula, Bányász Dezső, Uray Vilmos, Lämmer Márton, Thaisz Arthur, Fekete Miklós, Kovács Gábor, Szabó János, Kovács Gábor, Gozner Kálmán, Müller Győző, Prohánka Lajos, Zengewald Gyula, Bányász Miksa.

Iparos ifjúság önképző egylete.

(Simonffy-utca 1. sz., II. emelet, III. lépcső.)

Elnök: Tóth Kálmán. *I-ső alelnök:* Széplaky József, *II-od alelnök:* Vojta Géza. *I-ső titkár:* dr. Kőrösi Kálmán. *II-od titkár:* Króh Vilmos. *Jegyző:* Köblös Sámuel. *Pénztárnok:* Jobbágy Imre. *Tb. háznagy:* Zavilla Gyula. *Háznagy:* Bálint József. *Könyvtárnok:* Kiss J. Ferencz. *Számvizsgálók:* Poroszlay László és K. Tóth Sámuel. *Zászlótartók:* Basisza Albert és Vértessy Sándor. *Választmányi dísztagok:* Bódogh Gyula, Horváth János, Kormos Gyula, Kiss Sándor, dr. Hütter Károly, Riesz Henrik, Szedlák József, Serli Ede, Tóth Kálmán ipart. jegyző, K. Tóth Sámuel. *Választmányi tagok:* Basisza Albert, Bihari Zsigmond, Blaskovits Mihály, Borza István, Cziczó Lajos, Dopsy Miklós, Farkas Lajos, Farkas Vilmos, Hájesz Gusztáv, Kalitzky Ernő, Kohn Emil, Ligacs Gusztáv, Kardos Miksa, Molnár Imre, Rencz Antal, Reiter Sándor, Szabó László, Szabó Miklós, Schvarecz Imre, Tanczer Ödön, Tulnik József, Veszely Antal. *Választmányi póttagok:* Gauzer Ferencz, Sarossy János, Kurián Gyula, Szabó Kálmán, Szanitter Ernő, Szilágyi Gyula, Takács Balázs, Pávay Gábor.

Nyomdászok szakegylete.

Elnök: Kurucz Béla. *Jegyző:* Nagy László. *Pénztárnok:* Szabó József. *Ellenőrök:* Révész Bálint, Heller József. *Könyvtárnok:* Dózsa György. *Gazda:* Botos Sándor. *Választmányi tagok:* Gyökeres Ferencz, Boros József.

Az „István“ gőzmalomtársulat munkásainak önképző- és segélyező-köre.

Elnök: Bavlicza Pál; *alelnök:* Rajecz György; *jegyző:* Rózsási László; *pénztárnok:* Kovács József; *könyvtárnokok:* Varga István, Reszler András; *körgazda:* Engi Sándor; *számvizsgálók:* Molnár Mathuzsalem, Sipos Antal, Boér István.

Angol társalgó-kör.

(Simonffy-utca 2. C. 1.)

Elnök: Bessenyei Széll Farkas; *titkár:* Komlóssy Miklós; *pénztárnok:* dr. Öreg János; *választmányi tagok:* Csiky Lajos, dr. Legányi

Gyula, Szojka Gyula, Tihanyi József, dr. Kőrösi Zoltán dr. Balkányi Ede, dr. Balkányi Emil, Király Gyula; *ügyész:* dr. Berger Andor; *gazda:* dr. Szenes Zsigmond.

Társas-körök.

Debreczeni kaszinó.

(Kossuth-utca 1. sz., I. emelet.)

Elnök: Szunyoghy Sándor kir. tan.; *alelnök:* Weszprémy Zoltán; *titkár:* Csóka Sámuel; *gazda:* gróf Csáky Adorján; *pénztárnok:* Lovász János; *ügyész:* dr. Tüdös János; *számvévo:* Kövy Lajos; *könyvtárnok:* Zengey János; *választmányi tagok:* Békessy László, Berger Mór, Bernáth Elemér, Boczkó Sámuel, dr. Boldizsár Kálmán, Buttkey Menyhért, Dalmy László, Fischbein Ignác, Géresi Kálmán, Huttlesz Kázmér, Karap Móricz, Katz Mihály, dr. Kemény Mór, Kernhoffer József, Kerpely Kálmán, Komlóssy Arthur, Komlóssy Dezső, Kölesey Sándor, Miskolczy Lajos, Naszády Iván, Orosz Endre, Puky Gyula, Rásó Gyula, Rickl Antal, dr. Sárváry Gyula, Sárváry Lőrincz, Szalay József, Széll Farkas, Szepessy Antal, Szögyény János, dr. Szüts Miklós, Váci János, Vinnay Géza, Zádor Lajos, Tolnay Kornél; *vendéglős:* Hauer Bertalan; *ruhatárnok:* Erdélyi József; *szolgák:* Kiss Mihály, Korondán István és Fodor Sándor.

Jogász- és tisztviselő-kör.

(Degenfeld-tér 2. sz.)

Elnök: Bernáth Elemér; *alelnökök:* Lengyel Imre, Dobieczki Sándor; *titkár:* dr. Sziücs Géza; *pénztárnok:* Zimmermann Gyula; *körgazda:* Harmath Gergely; *ügyész:* Szilágyi Imre; *választmányi tagok:* Balogh Géza, Balogh Imre, Bartók Agoston, Csatay Gyula, Csath Zsigmond, Ericz Ernő, Géresi Kálmán, Hatházy Ferencz, Hütiray Béla, Jaszencsák Sándor, Komlóssy Arthur, Kölesey Sándor, Majerszky Mihály, Maternay Lajos, Miskolczy Jenő, Molesányi János, Siegmeth Károly, Székely Ferencz, dr. Szüts Miklós, Tolnay Kornél, dr. Tüdös János, Unger Gusztáv, Várady Károly, Wolafka Antal; *számvizsgáló bizottság:* Tikos József, Balogh József, Györy Kálmán.

Debreczeni polgári-kör.

(Piacz-utca 7. sz., I. emelet.)

Elnök: Veesev Imre; *alelnök:* Czegléd Gyula; *főjegyző:* Kerékgyártó József; *aljegyző:* Raics Gyula; *pénztárnok:* Dávid Mihály; *könyvtárnok:* Imre János; *ügyész:* Buday Gyula; *gazda:* Horkay Lajos; *számvizsgálók:* Kovács Mihály és Lévy Gyula; *választmányi tagok:* Bán István, Biczó Gyula, Boross Ferencz, Csáky Gergely, Dávid Sándor, Gaszner Károly, Hajdu Zsigmond, Haranghy György, Horváth János építő, Káposztás Imre, id. Kéký Sándor, Komlóssy Arthur, Komlóssy Mihály, Móricz Ferencz, Oláh Károly, Pásztor János, Roncsik Lajos, Serly Ede, Szabó Imre, Szabó Kálmán, Szathmáry Mihály, Tóth Imre, Udvarhelyi Géza, Uszó István; *póttagok:* Czegléd József, Csáky János, Erdődy László és Kiss György; *eljárók:* Boda Ferencz és Nagy Pál.

Debreczeni kereskedelmi csarnok.

(Hungária-épület, I. emelet.)

Elnök: Kernhoffer József; **alelnökök:** Bechert Manó, Szávay Gyula; **titkár:** dr. Weinberger Sándor; **pénztáros:** Fürst Ödön; **ellenőr:** Falk Lajos; **háznagy:** Weisz Lévy. **Választmányi tagok:** kereskedők: Zádor Lajos a keresk. társulat kiküldöttje, Aron Jenő, Békés Lajos, Csanak József, Falk Lajos, Fenyő Sándor, Fleischmann Mór, Fráter Gyula, Fürst Ödön, Gaszner Géza, Geiger Simon, Hochfelder Jakab, Holländer József, Kardos László, Kohn Lipót, dr. Löfkovits Márton, Löfkovits Arthur, Lukács Armin, Lusztig Károly, Nagy Jakab, Póka Gyula, Reichmann Armin, ifj. Schwarcz Vilmos, Szabó Kálmán, Szántó Győző, Tafler Ignác, Weisz Lévy. Nem kereskedők: dr. Balkányi Ede, dr. Balázs Bertalan, Berger Jenő, dr. Freund Jenő, Gyémánt Samu, Kandel Ferencz, dr. Kardos Albert, Kenyeres Károly, dr. Kérészy Zoltán, Király Gyula, Ormódy Lajos, dr. Popper Mór, Rosenfeld Salamon, Rosinger Lajos, dr. Szántó Sámuel. **Felügyelő:** Unger Sámuel.

Függetlenségi kör.

(Csapó-utca 17. sz.)

Elnök: B. Nagy János; **I. alelnök:** Otrókosi Véghe János; **II. alelnök és kőgazda:** Tóth Gergely; **pénztárnok:** Kiss András; **titkár:** dr. Kocsár Gábor; **jegyzők:** Zong János, Tassi Miklós; **könyvtárnok:** Szendi Imre; **ügyvéd:** Vályi Nagy Gusztáv; **választmányi tagok:** Alföldi Gábor, dr. Bakonyi Samu, id. Bányai István, ifj. Bányai István, Dávid Mihály, Erdélyi Ferencz, id. Faragó András, Herczeg János, Horváth József, Harangi Sándor, Jámbor István, Jeney Miklós, Kertész Mihály, Kertész János, Keszei József, Kecskés István, Kiss Albert, Kiss Bálint, Kovács Lajos, Kertész István, Kurucz Miklós, Óri Mihály, Pongó Lajos, Pethő István, Pethő Lajos, Pálfi Ferencz, Somogyi Pál, dr. Szikszay Sz. József, Salánki Ferencz, Zöld János.

1848/49. évi Honvédegylet.

Elnök: Propper Mór; **jegyző:** Borzsovay József; **pénztárnok:** Némethy József; **választmányi tagok:** Balogh Imre, Horváth Pál, Heuman Károly, Géder Pál, Boruzs József, Nagy József, Nánási Mihály, Ujvári József, **tiszteletbeli választmányi tag:** B. Nagy János. **A 13 egyenruhás honvédcsoport tagjai:** csapatvezető őrmester: Nagy József; zászló-tartó: Boros József; **honvédek:** Géder Pál, Sarkadi Lajos, Győri István, Vedres Mihály, Varga János, Repcsin Mihály, Ujvári József, Bundi Károly, Babics Jakab, Gebei Sándor, Nánási Mihály.

Debreczeni önkéntes tűzoltó-testület.

(Laktanya: Csapó-utca 43.)

Parancsnok: Szikszay Gyula; **h. parancsnok és laktanya parancsnok:** Publig Ernő; **álparancsnok:** Morvay Sótér; **segédtsztek:** Winkler Mór, Visky Sándor, Berkó János; **szakaszparancsnokok:** Molnár Mathuzsálem,

Darvas Béla; **titkár:** Jablonczay Kálmán; **pénztárnok:** Ganofszy Lajos; **főmérnök:** Aczél Géza; **orvos:** dr. Derekassy István; **ügyész:** Juhász Ignác.

A debreczeni szállodások, vendéglősök, korcsmárosok és kávéosok ipartársulata.

Elnök: Hauer Bertalan; **alelnök:** Németh András; **jogtanácsos:** dr. Abrahám Dezső; **pénztárnok:** Privitzer József; **választmányi tagok:** Fürst Ödön, Rosentfeld Adolf, Sporni Gyula, Törő Imre, Erőss Jakab, Rosenberg Simon, Lókodi Sándor, Kovács Sándor, Kémény János, Eöhm Emil, Harangi György, Tóth István.

Sport-egyletek.**Debreczeni lovaregylet.**

Igazgatóság: Simonffy Imre, kir. tanácsos, einök; gróf Degenfeld Imre, báró Harkányi Andor, Liptay Béla, gróf Szapáry György; **titkár:** Engeszler József.

Debreczeni urkocsis egyesület.

Elnök: gr. Csáky Adorján; **alelnök:** Vecsey Zoltán; **választmányi tagok:** Békessy László, Hutflesz Kázmér, Király Gyula, Klobusiczky Géza, Miskolczy Lajos, Orosz György, Riekl Antal, br. Sennyei Géza, gr. Dessewffy Miklós; **titkár:** Engeszler József.

Debreczeni polgári lövész-egyesület.

I. főlövész-mester: Boczkó Sámuel; **II. főlövész-mester:** Weszter István; **I. lövész-mester (pénztáros):** Fürst Ödön; **II. lövész-mester (gazda):** Szabó Sándor; **titkár:** Pápay János; **ügyész:** dr. Kun Mihály; **orvos:** dr. K. Szalay Béla; **tekepálya gazda:** Gaszner Kálmán; **választmányi tagok:** Aron Jenő, Balogh Géza, Berger Jenő, Fodor József, Győry Kálmán, Horváth Károly dr., Kernhoffer József, Molnár Ferencz, Ormódi Lajos, ifj. Páyer József, Szántó Győző, bessenyei Széll Farkas, ifj. Tóth Ferencz, Tóth István, Tóth Kálmán, Török Gábor, Vácsi János, Wolaffka Antal; **lövész-bizottság, elnök:** Weszter István; **jegyző:** Pápay János; **tagok:** Bayer István, Fodor József, Molnár Ferencz, Pásztor Gyula, ifj. Tóth Ferencz; **számvizsgálók:** Aron Jenő, Neubauer Sándor, Somossy László.

Debreczeni vadásztársulat.

Elnök: Orosz Sándor; **alelnök:** dr. Fráter Imre; **ügyész:** dr. Kun Mihály; **pénztárnok:** Balás Ödön; **jegyzők:** Publig Ernő, Thieszen Arthur; **választmányi tagok:** Borbély Ferencz, Biczó Gyula, Cseley Gyula, Gréf József, Harsányi István, dr. Helle Károly, Kaszanyitzky Andor, ifj. Pájer József, Tóth Ferencz, Vinnay Géza, Wolaffka Antal; **tiszteletbeli tagok:** gr. Csáky Zsigmond, Török Gábor, Botos Lajos, Balogh Sándor, dr. K. Tóth Mihály, Jóna Dániel, id. Pájer József, Szücs Kálmán, Orosz László. A városi tanácsnokok.

Debreczeni torna- és kerékpáros-egyesület.

(Péterfia-utca 76. sz.)

Alakult az 1867-ben keletkezett „Debreczeni Torna-egylet”-ből és az 1898-ban keletkezett „Debreczeni Kerékpáros-Egyesület”-ből 1901-ben. Mai tornaesarnokát 1896-ban építtette fel, 1900-ban az épületet megvette Debreczen szabad királyi város s azóta az egyület bérben bírja. Nyári gyakorló-tér a nagyerdei Sport-téren.

Diszelnök: gróf Degenfeld József; *elnökök*: lovag Dobieczki Sándor, dr. Kenézy Gyula; *ügyvivő elnök*: Lasz gallner Kálmán; *alelnökök*: Aczél Géza, Des Combes Henrik, Vecsey Imre; *titkár*: dr. Horvay Róbert; *segéd-titkár*: Töpler Ottó; *jegyzők*: dr. Vásárhelyi Zoltán, Balogh István; *pénztáros*: dr. Varga Lajos; *pénztári ellenőr*: Trux Miklós; *ügyész*: dr. Arvay Béla; *mérnök*: Várady Géza; *háznagyok*: Burger Izsó, Rudolfi Imre; *kapitányok*: dr. Csűrös Ferencz, Rott János; *menetparancsnokok*: Varga József, Drobny Ferencz; *orvosok*: dr. Czákó Zsigmond, dr. Derekaszy István, dr. Hütter Károly, dr. Láng Sándor; *számvizsgálók*: Gaszner Géza, Tikos József; *művezető*: Tóth Mihály; *h. művezető*: Striller Ferencz; *választmányi tagok*: dr.

Bayer Ferencz, Berger Jenő, Csóka Samu, Gebauer Károly, dr. Gulyás István, ifj. Gyürky Sándor, Komlóssy Arthur, Lestyán Adorján, Mayer Jenő, P. Nagy Zoltán, dr. Polgár Dániel, Pogány Kornél, Sinka Sándor, Szántó Győző, Szarukán Sándor, B. Szilágyi Imre, Tóth Mihály, Török Gábor, dr. Tüdős János, dr. Tüdős Kálmán.

Polgári kerékpáros-egyesület.

Elnök: dr. Benedek János; *I. alelnök*: dr. Fejér Ferencz; *II. alelnök*: Thieszen Arthur; *titkár*: Fridvalszky Rezső; *jegyző*: Groskó György; *gazda*: Zelinger Ede; *pénztárnok*: Woczasok Ignác; *ellenőr*: Békés Lajos; *menetparancsnok*: Kovács Gábor; *számvizsgálók*: Vetéssy Béla, Wenger Lajos, P. Nagy Jenő; *zászlótartó*: Taisz Arthur; *kürtös*: Marschall Viktor; *választmány*: Csóka Sámuel, Dézsy Lajos, Molnár Ernő, Medgyaszay Sándor, Czeglédi József, Lukács Vilmos, Turai Farkas, Ungár Jenő; *választmányi póttagok*: Flaschner György, Schweitzer József.

VII. Katonai czimtár.

Állomásparancsnok: Nagy Győző, ezredes (Csapó-utca 19.).

Állomástiszt: Szarka Sándor, főhadnagy (Péterfia-utca 56.).

M. k. 80. honvéd gyalogdandár.

Ezredes: Nagy Győző, Csapó u. 19.

M. k. 4-ik honvéd lovasdandár.

Ezredes: Ekkensberger György, Hajó-u. 2.

M. k. debreczeni 3-ik honvéd gyalogezred.

Ezredes: Wieber Adorján, Simonffy-u. 2., II. em. 10. sz. *Alezredes*: Kretz Richárd, Batthyány-utca 5. *Őrnagyok*: Papp Tivadar, Rákóczi-u. 61., nyárát gálfalvi Kádár József, Bethlen-u. 74., Machek Gusztáv, Piacz-u. 71., Schweinitzer Ferencz, Rákóczi-u. 24. *Századosok*: Koszorus Ferencz, Hatvan-u. 42., Darvas Nándor, Péterfia-u. 54. Péter Lajos, Szappanos-utca 12., Reviczky László, Kossuth-utca 30., Buzás Miklós, Kasza-u. 11., Pápay Sándor, Kémalom-u. 3., Balla Jenő, Honvéd-u. 14., Dingha Sándor, Péterfia-u. 81. *Főhadnagyok*: Wirth János, Rákóczi-u. 64., Schuster János, Batthány-utca 12., Kubay Lajos, Szent-Anna-utca 5., Vészits Gyula, Bethlen-u. 13., Cseley Gyula, Egyház-tér 11., Károly József, Simonffy-ut 12., Dalmi Tibor, Bethlen-u. 54., Remenyik Pál, Eötvös-u. 11., Faragó Géza, Burgondia-u. 4., Vásárhelyi Géza, Darabos-u. 58., Szarka Sándor, Péterfia-u. 56., Gyulay Gábor, Rákóczi-u. 42. *Hadnagyok*: Szoboszlay József, Darabos-u. 28., Thurzó Kálmán, Eötvös-u. 9., Schmotzer Béla, Bethlen-u. 64., Tomcsányi Gábor, Darabos-u. 27., Keresztfalvy Géza, Darabos-utca 63. Ravazdy György, Eötvös-u. 3., Eggman Ernő, Honvéd-utca 14., Kopácsék Aurél, Péterfia-utca 67., Dósa Sándor, Péterfia-utca 67. Kaffka Károly,

Péterfia-utca 30., Kovács Jenő, Eötvös-utca 9. *Főtörzsorvos*: dr. Lengyel Rezső, Rákóczi-utca 12. *Ezredorvosok*: dr. Sauerwald János, Rákóczi-u. 65., dr. Fráter Imre, Simonffy-ut 3. *Százados, kezelő tiszt*: Rostásy Károly, Rákóczi-utca 60. *Főhadnagy, kezelő tiszt*: Klein Jenő, Ajtó-utca 4. *Hadnagy, kezelő tiszt*: Vághó János, József kir. herczeg-utca 29., Rutkay Béla, Kasza-u. 5., Heykál Jenő, Nyomatató-u. 20. *H. a. századosok*: Antal Miklós, Péterfia-u. 51., Czillich Albert, Ajtó-utca 21., Illyés József, Eötvös-utca 26.

M. k. 3. honvéd kiegészítő parancsnokság.

Őrnagy: Papp Tivadar, Rákóczi-utca 61. *Százados*: Koszorus Ferencz, Hatvan-utca 42. *Hadnagy*: Szentmiklóssy Sándor, Darabos-utca 35.

M. k. honvédkórház.

Főtörzsorvos: dr. Lengyel Rezső, Rákóczi-utca 12. *Főorvos*: dr. Roth Ferencz, Egyház-tér 7. *Főhadnagy*: Cseley Gyula, Egyház-tér 11.

M. k. debreczeni 2. honvéd huszárezred.

Alezredes: Nagy Géza. *Őrnagy*: König Antal. *I. o. századosok*: Jankovich Miklós, Polster Gyula, Lósch István, Konkoly-Thege Elek. *II. o. százados*: Mérey Árpád. *Főhadnagyok*: Lukács István, Klobusiczky Andor, Halasy Tibor, Ludányi Bay Bertalan, Bay Bertalan, Kacs Kovács Dezső, Jászay Miklós. *Százados, kezelő tiszt*: Bánó Lehel, Vitéz József. *Főállatorvos*: Kramer Lajos.

A 3. honvéd gyalogezred és a 2-ik honvéd huszárezred helyben tartózkodó tartalékos tisztjei.

Főhadnagy: Baros Tóby József, Széchenyi-utca 45. *Hadnagyok:* Bosznay István, Kossuth-utca 5., Berger Jenő, Széchenyi-utca 11., Bernáth Kálmán, Batthyány-u. 18., dr. Helle Károly, Péterfia-u. 35., Steier Sándor, Széchenyi-utca 49., Mihalovits Gyula, dr. Tervey Tamás, József kir. herczeg-u. 5., Sesztina Jenő, Piacz-utca 23., dr. Szöllős Dezső, Piacz-utca 9., Donhoffer Jenő, üzletvezetőség, Páll Gusztáv, Darabos-u. 35., Thieszer Arthur, Darabos-u. 9., Kormos Gyula, Kazinczy-utca 12., Meszlényi Lajos, Gedeon Béla, Szent-Anna-utca 45., Halmágyi József, Hunyadi-u. 2., Benedek Lajos, Deák Ferencz-u. 9., Stropf Miklós, Széchenyi-utca, itélőtáblai palota, Bay István, Péterfia-utca 20., Kiss Kálmán, Hunyadi-utca 20., Krisztiány Sándor, Hüvelyes-u. 9., Grossmann Ignác, Hunyadi-u. 17., Möricz Pál, Hunyadi-utca 15., Boros Ottó, Piacz-u. 18., Veizer Béla, Attila-tér 6., dr. Cseke Miklós, Burgondia-u. 8., Stein Dávid, Arany János-u. 50., Sajó Lajos, Monostor-u. 1., Kertész Miklós, Széchenyi-u. 20., Gara Alajos, Ohat-pusztá, Emerich Arnold, Kossuth-u. 14., Török Elemér, Pallag-pusztá, Király Tibor, Kossuth-utca 65., Ledig Dezső, Hatvan-u. 14., Rauch Béla, Piacz-u. 36., Kun Ignác, Verbőcei-utca 2., dr. Galánffy János, Csapó-utca 22., dr. Öreg Béla, Vár-utca 11. *Ezredorvosok:* dr. Csikos Sándor, Péterfia-u. 22., dr. Szász Adolf, Széchenyi-u. 1., dr. Rózsa Salamon, Széchenyi-utca 27. *Főorvosok:* dr. Kiskámoni Szalay Béla, Batthyány-u. 1., dr. Szentpály Béni, Kossuth-u. 11. *Ségédorvos:* dr. Czákó Zsigmond, Hatvan-u. 11.

A 3-ik honvéd gyalogezred és a 2-ik honvéd huszárezred helyben tartózkodó szolgálaton kívüli viszonybeli tisztjei.

Századosok: Márton Imre, Piacz-utca 44., Oláh Károly, városháza. *Főhadnagyok:* Bészler Károly, Kossuth-u. 14., Csanak József, Piacz-utca, Kereszty Béla, Nyomató-utca 8., Publíg Ernő, Csapó-utca 43., Palecskó Péter Pál, Dohánygyár, Szabó Miklós, Simonffy-utca 1/a, Szilkszay Gyula, Margit-fürdő, Riekl Antal, Kossuth-utca 23. *Hadnagyok:* Fürst Ödön, Széchenyi-u. 13., dr. Magoss György, Vár-utca 10., Murakózy László, Piacz-u. 3., Szombathy János, Strobach Géza, Zöldfa-utca 10., Tóth István, Péterfia-u. 16., dr. Löffkovits Márton, Piacz-utca 38., Szűcs Kálmán, Csapó-utca 53., Kerpely Kálmán, Kossuth-u. 73., dr. Bakonyi Samu, Fischer Lipót, Hunyadi-utca —, Tóth Elek, Péterfia-u. 16., dr. Tüdős János, Kossuth-utca 3., dr. Szőke István, Szent-Anna-u. 66., Löffkovits Arthur, Piacz-utca 38., Kohn Lipót, Piacz-u. 4., dr. Irinyi István, Arany János-u. 4., Bay Ádám, Csapó-utca 320., Barcsa János, Bethlen-utca 21., Imre János, Mester-utca 32., Jármay Tamás, Kossuth-u. 26., Reichard Hirsch Mayer, Piacz-utca 19., Berger Andor, Tóth Ferencz. *Törzsorvos:* dr. Szilkszay Szabó József, Kossuth-utca —. *Ezredorvosok:* dr. Balkányi Ede, Csapó-u. 4., dr. Somogyi Zoltán, Hatvan-u. 14., dr. Bruckner Ernő, Csapó-u. 19., dr. Kenézy Gyula, Batthyány-u. 7. *Főorvosok:*

dr. Kalmár Barna, Csapó-utca 26., dr. Tüdős Kálmán, Egyháztér 14., dr. Glück Lajos, Piacz-utca 40., dr. Burger Péter, Piacz-utca 66., dr. Kenyeres Elek, Széchenyi-utca 23., dr. Derekassy István, Szent-Anna-u. 20. *Hadnagy, kezelő tiszt:* Fazekas Henrik, Szent-Anna-utca 20.

A 3-ik honvéd gyal. ezred és a 2-ik honvéd huszárezred helyben tartózkodó nyugdíjas tisztjei.

Ezredesek: Vidovits Menyhért, Kossuth-u. 67.; Steiner Gábor Széchenyi-kert; *czimz. ezredes:* Horváth Pál Ajtó-u. 14.; Draugentz János Monostor-u. 1.; *czimz. alezredes:* Nemetujfalusi Simonffy Gyula Hatvan-u. 58; *őrnagy:* Kozányi Zoltán Bethlen-u. 55; *czimz. őrnagyok:* Nagy-bégányi Farkas Mór Arany János-u. 26; Bugyán Rezső Rákóczi-utca; *százados:* Járossy Lajos Széchenyi-u. 20; *főhadnagyok:* Surányi Lajos Péterfia-u. 5; Visky Sándor közkörház; *ezredorvos:* dr. Csabay Úy Kálmán Kossuth-utca 45.

M. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság 4-ik szárny.

(Széchenyi-utca 34. sz.)

Százados: gróf Csáky Zsigmond; *főhadnagy:* Borhy Sándor; *hadapród tiszthelyettes:* Varga László; *törzssörmester:* Romhányi István; *örmester:* Mester János, *örsvezetők:* Hodossy Antal, Vitál Gyula, Szakál Károly, Göllöncsér József, Szabó Imre, Komora Péter, *csendőrök:* Forró András, Kovács Sándor, Budai István, Nagy Ferencz, Szécsi József.

Mátai csendőrör.

Örmesterek: Astilean Simon, Erdős Mihály; *cz. örsvezető:* Kárász József, Körmöndi Elek; *csendőrök:* Juhász János, Farkas Bernát Földházi Antal, Jakab András.

Cs. és kir. katonai állomás parancsnokság.

(Pavillon laktanya.)

Parancsnok: Vogel Pál ezredes, Hatvan-u. 13; *állomás tiszt:* Habacher János, Pavillon laktanya.

II. Vilmos német császár és porosz király nevével viselő cs. és kir. 7-ik huszárezred.

Ezredes: gróf Zedwitz Alfred Péterfia-u. 83; *századosok:* báró Ulm Ferencz Rákóczi-u. 4; Kirsch Frigyes Hunyady-u. 3; gróf Starhemberg Vilmos új lovassági laktanya; báró Berg Herman Hunyadi-u. 24; Gunka Viktor Csapó-u. 69; Strassnicki Schmeidel Károly Péterfia-u. 69; *főhadnagyok:* Horváth János Csapó-u. 48; lovag Keil Henrik Szent-Anna-u. 35; Kunze Gusztáv Simonffy-u. 11; *hadnagyok:* Clement Pál Ajtó-u. 16; Edlinger Oszkár Egy-malom-u. 5; báró Podmaniczky Béla Péterfia-u. 80; báró Fekete Aladár (Nagyvárad); lovag Keil Herman; (Nagyvárad); *ezredorvos:* dr. Glück Gyula Fűvészkert-u. 22; *főorvos:* dr.

Zuber György Kossuth-utca 31; *számvevő hadnagy*: Nérhoff Kristóf Eötvös-u. 51; *állatorvos*: Hamon Péter Eötvös-u. 88.

Gróf Üszküll-Gyllenband 16. huszárezred pöttkeret.

Százados: Vidob Elek Péterfia-u. 25; *főhadnagy*: Lukáts Ernő Péterfia-u. 15.

M. kir. állami méntelep parancsnokság.

I. o. százados: bonyhádi Perczel Dénes Méntelep laktanya; *oszt. par. főhgy.*: kőröszegi és adorjáni gróf Csáky Árpád Péterfia-u. 71; *főhadnagy*: Nagy Aladár Méntelep laktanya; *hadnagy*: Kneusel Herdliczka Kornél Méntelep laktanya; *számvevő százados*: Szereda József Méntelep lakt.; *főállatorvos*: Moharos János Méntelep laktanya.

Cs. és kir. Elek porosz nagyherceg 39-ik gyalogezred.

Ezred parancsnok, ezredes: Vogl Pál Hatvan-u. 13; *őrnagyok*: Mildner Raimund, Szt.-Anna-u. 29; Majorkovics Antal, Batthyányi-u. 17; Nöhring Miksa Kossuth-u. 20; *alezredes*: Müller József, Batthyányi-u. 10; *századosok*: Mengele Antal Pavillon laktanya; Wolf János, Csapó-u. 42; lovag Kurelec Adolf Hatvan-u. 4; Tröster Károly Batthyányi-u. 13; Rubos Vincze Kossuth-utca 47; Blücher Frigyes Teleki-u. 17; Kratky Zuna Károly Rákóczi-u. 21; Rabács Márton Kossuth-u. 69; Mezey Géza Nap-u. 13; Bachl Béla Szent-Anna-u. 5; lovag Kronenfels Bernát Egyháztér 3; *főhadnagyok*: Alexich István Nap-u. 3; Hajnal Liborius Kossuth-u. 47; Perfler Theodor Vigkedvü Mihály-u. 21; Bottka Géza Erzsébet-u. 50; Gondos Gyula Szent-Anna-u. 5; Szwawik József Batthyányi-u. 13; Hedrich Rudolf Piacz-u. 71; Marussinczky Antal Csillag-u. 38; Radics Erwin Burgondia-u.

9; Zechmeisier Gyula Vigkedvü Mihály-u. 29; Renner Gusztáv Baross-u. 30; Harnisch Károly Vigkedvü Mihály-u. 34; Sima József Pavillon laktanya; Kollmann Oszkár Pavillon laktanya; Möckes Frigyes Pavillon laktanya; Zivuska Ferencz Szent-Anna-u. 6; Steinache Aurél Miklós-u. 41; Imme Richard Baross-u. 9; Lepes Viktor Szent-Anna-u. 27; *hadnagyok*: Miklósi Sándor Burgondia-u. 9; Neudert Richard Egymalom-u. 3; Hadházy Géza dohánygyár; Habacher János Pavillon laktanya; Pongor István Baross-u. 9; Orienburgi Melzer Károly Szent-Anna-utca 42; Módy Ferencz Baross-u. 30; Roykó Richárd Baross-u. 22; Müller Arthur Vigkedvü Mihály-utca 34; Orosz János Baross-u. 30; Moritz de Tesső Baross-u. 26; *hadapród tiszthelyettesek*: Simmet András Pavillon laktanya; Hegyessy Géza Pavillon-laktanya; Frischfeld Frigyes Pavillon laktanya; *ezredorvosok*: dr. Spech Adolf Szent-Anna-u. 32; dr. Brief Gyula Kossuth-u. 42; *százados hadbíró*: Filek Károly Péterfia-u. 45; *főhadnagy számvevők*: Lukács Zsigmond Piacz-u. 75; Martinek József Miklós-u. 19.

Cs. és kir. katonai csapatkórház.

Törzsorvos: dr. Hirschhorn Jakab Kossuth-utca 8; *főorvos*: dr. Zuber György Kossuth-utca 31.

Cs. és kir. 39. sz. hadkiegészítési kerületi parancsnokság.

Őrnagy: Mildner Raimund Szent-Anna-u. 29; *főhadnagyok*: Gondos Gyula Szent-Anna-utca 5; Zivuska Ferencz Szent-Anna-u. 6.

Cs. és kir. 39. sz. pöttkeret parancsnokság.

II. o. százados: Rubos Vincze Kossuth-utca 47.

VIII. Közgazdasági czimtar.

M. kir. állami hivatalok.

Debreczeni m. kir. pénzügyigazgatóság.

(Kossuth-utca 4. sz.)

Igazgató: Faust Elek p. ü. tanácsos; *igazgató helyettes*: Eisenmann Oszkár; *titkárok*: Medgyessy Ferencz, Hanke Leó és Orosz Lajos; *földadó nyilvántartási biztos*: Darvay Rezső p. ü. fogalmazó; *segéd titkárok*: Jóga Mihály, Nagy Miklós, Lenchés István; *fogalmazó*: Horváth József; *fogalmazó gyakornokok*: dr. Kneppó Sándor és Béndek Árpád; *előadó pénzügyi főbiztos*: Deogáró László; *irodavezető*: Molnár Mihály; *irodatisztek*: Dalmy József, Lelkes Andor, Mikó Lajos; *kat. irattárt kezelő irodatiszt*: Heringh Andor; *állami végrehajtók*: Imre János, Mészáros Kálmán; *számvevőség főnök*: Steinacker Sándor számtanácsos; *számvizsgálók*: Szüts János és Poroszlay Gyula; *számlellenőrök*: Gáll József és Huber Ferencz; *számtisztek*: Nemes Dénes, Meszess István és Madarász

Sándor; *számgyakornok*: Heringh János. Beosztva: Budaházy Ödön rend. alatti megyei főszámvevő, Koncz Aurél rend. alatti megyei alszámvevő és Vásárhelyi István rend. alatti megyei pénztáros.

Debreczeni kir. adóhivatal.

(Ipar- és kereskedelmi bankpalota.)

Kir. adótárnok: Bartha Ferencz; *ellenőr*: Dekkert József; *adóhivatali segédek*: Nádler Károly, Megyeri Miklós és Borbély József; *adótisztek*: Markaly István, Schweitzer Nándor, Bartha Géza, Ilniczky Izidor és Bakó György; *adóhiv. gyakornok*: Haty Jenő. Beosztva: Ács Nagy Károly, rend. alatti megyei pénztári ellenőr.

Debreczeni kir. fővámhivatal.

(Piacz-utca, Baranyi-féle ház, posta- és távirdaépületben.)

Kir. fővámhátnok: Kovách Gábor; *ellenőr*: Boór Elemér; *vámsegéd tiszte*: Jakó Ferencz; *vámgyakornok*: Schmidt Mátyás.

Debreczeni m. kir. pénzügyőri biztosság.

(Kossuth-utca 58. sz. a.)

Pénzügyőri biztos: Vida Gyula.**Pénzügyőri szakasz Debreczenben.**

(Timár-utca 46. sz. a.)

Szakaszvezető: Varga Sándor, biztosi vizsgát tett szemlésez.**H.-bőszörményi kir. adóhivatal.***Kir. adótárnok:* Kutassy Miklós; *ellenőr:* Stán Győző; *adótisztek:* Molnár József; Barényi Pál, Tömöri András; *gyakornok:* Bézy Ferencz.**H.-szoboszlói kir. adóhivatal.***Kir. adótárnok:* Gaszner Károly; *ellenőr:* Végsheő Sándor; *adótisztek:* Schütz Jenő, Vig Árpád, Sztrapkovics István.**M. kir. V-ik számú kataszt. helyszínelési felügyelőség.**

(Batthyany-utca 1.)

Pénzügyi tanácsos, kataszt. felügyelő: Miskolczy Jenő; *p. ü. titkárok és helyszínelési becselőbiztosok:* Dobozy Ede, Horváth István, Németh István, Weisz Gyula; *p. ü. s. titkárok és helyszínelési becselőbiztosok:* Vass Gyula és Péchy Kálmán; *p. ü. fogalmazók és helyszínelési becselőbiztosok:* Rottler József, Tarpay Béla és Mattyasovszky István; *becselőbiztosi gyakornok:* Szekér Ernő.**M. kir. XII. sz. felmérési felügyelőség.**

(Piacz-u. 36.)

Felmérési felügyelő: Székely Ferencz; *főmérnök:* Szarka Ferencz; *mérnökök:* Dittert Ede, Kovács Máttyás, Gréger József, Matejovszky Szaniszló, Babos Károly, Rolla János, Brondenburg Gyula, Zamboy István; *mérnök-segéddek:* Höffer József, Orosz Géza, Prázmári József; *felmérési növénydek:* Fekete Lajos; *műszaki díjnek:* Szatke Ferencz, Tóth Sándor, Böhm Sándor, Hankovszky József; *napidíjas:* Som Henrik.**VI. ker. m. kir. kulturterméneki hivatal.**

(Debreczen III. ker., Hatvan-utca 2. szám.)

Kir. műszaki tanácsos, hivatalfőnök: Vinay Géza; *kir. kulturterméneki:* szolnoki Jármay Tamás; *kir. s. kulturterméneki:* Zúter Ferencz, Czverdely Andor, Török Gábor; *irodakezelő:* Morvay Károly műegyetemi hallgató; *vízmeszterek:* Lauricz József, Pazar József, Haverl Márton, Labós Gyula, Cziffer Jenő, Bozóky László.**Kir. államépítészeti hivatal Hajduvármegye területére.**

(Székely: Debreczen, Kossuth-utca 39. sz.)

Kir. főmérnök: Latinovits Mihály; *kir. mérnök:* Kajáry Lajos; *irodatiszt:* üreseedben.**Közuti m. kir. felügyelőség.**

(Péterfia-utca 61. sz.)

Hatásköre kiterjed: Arad, Csanád, Csongrád, Bihar, Békés, Hajdu, Szabolcs, Szatmár, Szilágy és Szolnok vármegyék közuti ügyeire és magas építkezéseire és az önálló törvényhatósági joggal bíró városok közuti ügyeire.

Közuti kerületi felügyelő: Pünkösti Ferencz, kir. műszaki tanácsos.**Debreczeni kerületi kir. erdőfelügyelőség.**

(Vigkedvő Mihály-utca 11. sz.)

Hatásköre kiterjed: Szatmár, Szabolcs és Hajduvármegyék, valamint Debreczen és Szatmár sz. kir. városok területén lévő mintegy 320,170-00 kh. erdőterületre.

Kir. erdőfelügyelő: Pethő Lajos; *alredőfelügyelői állás nincs betöltve;* *irnok:* Nagy Sándor.**A debreczeni I. számú posta, távirtda és távbeszélő hivatal.**

(Piacz-utca 36. sz.)

Felügyelők: Csath Zsigmond, főnök; *Kameráth Gyula* ellenzáró; *tőiszt:* Budaházy Albert pénztáros, Horváth Sándor, Papp Lajos, Szabó József, Szathmáry Károly; *tisztek:* Boross József, Bomerszbach Lajos, Molitorisz József, Szenczer Vilmos, Szigetváry Péter, Vásárhelyi Béla; *segéd-tisztek:* ifj. Egerland László, Kányásy István, Kiss József, Kripkó József, Lencz István, Lichtmann Márton, Lukács Dezső, Mezei Albert, Móré Mihály, Pálffy Endre, Sándor János, Szilágyi János; *segéd-tisztjelölt:* Almády István; *gyakornok:* Farkas Antal; *gyakornok-jelölt:* Szabó Lajos; *kezelők:* Bary Berta, Ditrích Antalné, György Mihályné, Hetey Károlyné, Kálmán Erzsébet, Lengyel Sándorné, Naláczy Mária, Nemes Gabriella, Publíg Ernóné, Waltz Julia; *napidíjasok:* Balla Szeréna, Bészler Emma, Bomerszbach Lajosné, Erdős Amália, Kain Ida, Lengyel Margit, Martonffy Flóra, Miavec Róza, Nagy Erzsébet, özv. Nagy Sándorné, Nemes Paula, Halász Teréz, Reizinger Anna, Sütt Emilia, Szabó Vilma, özv. Szikszay Józsefné, özv. Zeleznik Gyuláné; *altisztek:* Boros György, Merzsák Gyula, Sallay János; *szolgák:* Balogh István, Gyöngyösi Ferencz, Kazár Pál, Kis József, Krón József, Szilva Ödön, Tóth András, Ujvári Lajos; *kisegítő szolga:* Makai József; *távirat kézbesítők:* Barczag Albert, Fegyveres Sándor, Hornyák Sándor, Nagy András, Románszki Ede, Szabó Lajos, Szőnyi Sándor.**A debreczeni 2. számú posta, távirtda és távbeszélő hivatal.**

(Petőfi-tér 1. a. szám.)

Hivatalvezető: Popovits István pt. felügyelő; *főtiszt:* Meszlényi Lajos; *tisztek:* Lengyel Sándor, Lénárt József, Sereghy Sándor; *segéd-tisztek:* Benedek Béla, Berki János, Forrás Zoltán, Heidenfelder Lajos, Horváth Antal, Kovács Dezső, Nagy Imre, Plivelic D. Emil, Szücs Imre, Vitárius Imre; *gyakornokok:*

Butkovits János, Hanzsala Péter; *gyakornok-jelölt*: Nagy Sándor; *kiadó*: Simon Teréz; *altisztek*: Bartha József, Brell Bálint, Csorba József, Farkas Gábor, Fésüs István, Kelemen Ádám, Kovács János, Kiss András, Tóth István, Szőke Imre, Vécsei Sándor; *szolgák*: Balla József, Balogh István, Csiszár György, Dörgő György, Erdei József, Gulyás István, Helmeczy István, Illó János, Juhász István, Kopányi István, Harsányi János, Kákes Mihály, Kovács János, Kuczik Mihály, Major Gábor, Nagy Ferencz, II. Nagy Imre, I. Nagy István, II. Nagy István, I. Nagy Imre, Sárányi Bálint, Szöllőssy Mihály, Szina Sándor, Szilágyi Zsigmond, Szabó Bálint, Tar József, Tóth András, Ujváry József, Vincze Bálint; *kisegítő szolgálta*: Schindler Ede, Korom Zsigmond.

Magyar kir. államvasutak debreczeni üzletvezetősége.

(Piac-utca: Tisza-palota.)

Üzletvezetőség. Üzletvezető: Tolnay Kornél; *üzletvezető-helyettes*: Siegmeth Károly, főfelügyelő.

I. osztály. Osztályvezető s.-titkár: Motesiczky Hugó; *s.-titkárok*: Csáky Alajos és dr. Kriváchy Géza; *főellenőrök*: Török Lajos, Mady Imre; *ellenőrök*: Gombos Endre, Korb Gusztáv házigondnok; *fogalmazó*: Lengyel Károly; *segédfogalmazó*: dr. Vattay Gábor; *hivatalnokok*: Drumár János, Pető Imre, Szenes Mihály és Fischbein Sándor; *irodatiszt*: Wass János.

II. Pályafentartási és építési osztály. Felügyelő. oszt. vezető: Éricez Ernő; *felügyelők*: Dénes Adolf, Bartók Ágost, Basa Gábor; *főmérnökök*: Kuthy Béla, Barta Jakab, Eckstein Márk; *mérnökök*: Ujlaki Henrik, Tóth Gergely; *segédmérnök*: Lindenbaum Miksa; *mérnökgyakornokok*: Sussnik József, Varga Béla, Rác Jakab; *hivatalnokok*: Donhoffer Jenő, Gulácsy László, Balogh Vilmos, Balázs Ferencz.

III. Forgalmi és kereskedelmi osztály. Felügyelő, osztályvezető: csatai Csata Gyula; *főellenőr. oszt. vezető helyettes*: Májerszky Mihály; *főellenőrök*: Rajczy Vilmos, Radó József, Stenczel Lajos, Mátyás Frigyes; *ellenőrök*: Schwalb Adolf, Soproni Károly, Telegdy György, Strausz Armin, Faraó Ernő, Gábris Mihály, Wilhelm Sámuel, Gehl György, Dzurilla József, Artimovics Antal, Singlár Gyula, Dezső Kálmán; *hivatalnokok*: Bár dossy Gyula, Bónis Andor, Löwe Ernő, Moskovits Imre, Szutor Ferencz, Stefan László, Gamma Rezső, Joachim József Ferencz, László Imre, Csink Lajos, Krisztián Sándor.

IV. Vontatási osztály. Osztályvezető, felügyelő: Lasz gallner Kálmán; *főmérnök*: Burger Izso; *mérnök*: Dollinger Lajos; *segédmérnökök*: Vajda Nándor, Bernát Frigyes, Farkas Jenő; *számtiszt*: Troján István.

V. Számosztály. Osztályvezető, felügyelő: Balogh József; *főellenőrök*: Lesska Ferencz, Báhunek Ignác, Kula György, Erroviits Gyula; *főmérnök*: Stolarsik Károly; *ellenőrök*: Kerekes László, Schürger Jakab, Adamesik István, Szekeres Antal, Budanovics Béla, Miksa István, Gabron Árpád, Lázár Árpád, Lőrincz Bálint, Egerváry Béla, Pókai József, Kárász Mihály, Deső Kálmán, Kubányi Árpád; *segédmérnök*:

Kaufmann Márk; *hivatalnokok*: Békési Arthur, Werlin Sándor, Kohl József, Alber József, Voith Ferencz, Nagy János, Farkas Lehel, Justh Géza, Nyiri Géza, Kosdi András, I. Tóth Kálmán, Redl Siegfried, Weiner Soma, Novotny Béla; *számtisztek*: Neufeld Ede, Horvát Károly, Csernátony Alajos, Buda Rezső, Gyovay Imre, Farkas Imre.

Elnöki katonai osztály. Főellenőr: Görög József.

Pályaudvar. Osztálymérnökség. Oszt. vez. főmérnök: Hepke Öszkár; *s.-mérnökök*: Bernhardt Sándor, Mikecz Miklós; *irodatiszt*: Simon Kálmán Ambrus.

Helyi érdekű vasutak osztálymérnöksége: Hatvan-utca 9. szám; *oszt. vez. főmérnök*: Kereszthy Béla; *mérnök*: Hajós Mór; *s.-mérnökök*: Dénes Arthur, Baloga Jakab; *irodatiszt*: Nógrádi Lajos.

Fűtőház-főnökség. Pályaudvar. Mérnök, fűtőházi főnök: Garda Dezső; *segédmérnök*: Hoffner Elek; *mérnökgyakornok*: Kanovics György; *számtiszt*: Hetényi Géza.

Szertár-főnökség. Műhely-telep. Szertár-főnök: Kovács Béla; *hivatalnokok*: Gubenyácz Andor, ifj. Láber Mihály, Catinelli Pál.

Állomás-főnökség. Ellenőr, állomásfőnök: Boeczán Elemér; Gáll Béla hiv., állomásfőnök h. *ellenőr*: Deák Simon; *hivatalnokok*: Hegyi János, Mihálics Pál, II. Gál Sámuel, Kubek György, Pál Gusztáv, Tasnádi Ferencz, Mester István, Sajó Lajos, Markovits Albin, Szembravovits József, Czakó Adolf, Hlapka András, Kun Ignác, Csengeri Márton, Kövesi Lajos, Turaj Miklós, Fridrich Rudolf, Erdei Imre.

Állomás-főnökség. Debreczeni vásártér. Állomásfőnök: Morász Sándor; *hivatalnokok*: Szabó Gyula, Gévay Ernő.

M. á. v. debreczeni műhelye.

Műhelyfőnök: Podolsky Béla, felügyelő; *osztályvezető mérnökök*: Pogány Armin, Kabay György, Gyenes Kálmán; *gépszermérnökök*: Gelléri Emil, Kovácsovits Béla, Laber Aladár, Gazsó András, Sajó László; *számosztályvezető*: Heynke Öszkár; *számvevőségi hivatalnokok*: Ditrich Antal, Fridrich János, Nagy Géza, Wágner Ambrus; *irodatiszt*: Egreczky Péter, Erdőssy Béla, Voloncs József, báró Fechtig Armand, Szabó László, Erben Tivadar, Schiller János, Wanatovits Béla; *művezetők*: Nagy Sándor (tüzoltó parancsnok), Homolla Sámuel, Sipos Ferencz, Szalontai Ottokár, Zöld László, Martsik József, Wittman György, Heynke Gusztáv, Alberty Nándor, Koller József, Kaprinyi József, Cseh Sándor, Halmy Kálmán, Pierre József, Sidó Géza, Schwazta Károly (fiókműhelyben); *gépfelvigyázók*: Tóth Lajos, Horváth Sándor dynamogépkezelő; *műhely-gyakornokok*: Dóczy Béla, Békési Ignác, Jásza Lajos; *tolópadkezelők*: Balogh Imre, Kaszás János; *vizsgáló lakatosok*: Sass István, Lajos Béla; *térmester*: Eberhard György; *kapus*: Leitner Pál; *szállító segéd*: Szabó József; *hivatalnokok*: Pócsi József, Nagy Árpád; *éjjeli-őrök*: Tokaji András, Sárny Kálmán, Major János; *nappali-őr*: Durró Bénéámin; *kapu-őr*: Rázsó János; *kazánfűtő*: Horogh György; *mozdony előfűtő*: Szegedi Mihály; *gőzpörölly vezető*: Gatyás

István, Szilágyi József; *közlömmű kenők*: Szent-pétery Gábor, Csákó Mihály. *Pályaeorvos*: dr. Kenyeres Elek.

Debreczeni m. kir. dohánygyár.

Igazgató: Puskás Károly. *Aligazgató*: Péter József. *Szertár kezelő*: Palecskó P. Pál. *Osztályvezető*: Csik Borzsovay Demeter Benedek. *Jövedéki tisztek*: Szekeres Bálint, Kupás József, Krampera János Mózes, Vaizer Béla, Herszényi Béla, Vadász Dezső. *Számtiszti teendőkkel megbízva*: Zoók József. *Jövedéki segédtsízt*: Jeney Zoltán. *Gyakornokok*: Szapanos Kálmán, Nagy Ferencz. *Géppkezelő*: Stohl Gyula. *Asztalosműhely vezető*: Keresztesi József. *Ügyelők*: Muhi Sámuel, Béres György, Iványi Dezső, Egry Sámuel, Bessenyei Albert, Vaniesko János, Thoma Miklós, Ádámcsik Sándor, Péntes Ferencz, Ökrös József, Kovács György, Steinhart György, Máthé Imre, Böör József, Kurucz Lajos, Farkas Sándor, Szekerák János, Iványi Károly, Lázár Kornél. *Ügyelő helyettes*: S. Vargha Sándor, Bereczky Lajos. *Szolga*: Adám Antal. *Kapus*: Tamásy Zsigmond. *Betegegyeleti orvos*: dr. Horváth Károly.

M. kir. dohánybevaltó felügyelőség.

Felügyelő: Magyaróssy Ferencz; *jövedéki tisztt*: Brückner Imre; *segédtsízt*: betöltetlen.

M. kir. dohánybevaltó hivatal.

Kezelő: Szakolezai János; *jövedéki tisztt*: Ujváry István és Ibrányi Miklós; *gyakornok*: Molnár László.

Debreczeni királyi állategészségügyi felügyelőség.

(Rákóczi-utca 10. sz.)

Felügyelő: Kurtz Ferencz; *felügyelőséghez beosztott segéd*: Kovarzik Károly, m. kir. állatorvos Miklós-utca 34.

Debreczen és Hajdúvármegye m. kir. állatorvosai.

Leidl Emil, törvényhatósági m. kir. állatorvos, Batthyányi-utca 8; Imreffy Károly, városi m. kir. állatorvos, Rákóczi-u. 41; Ferencz István járási kir. állatorvos, József kir. herczeg-u. 51; Gerő Dániel, hajduszoboszlói járási és városi kir. állatorvos, Hajduszoboszlón; Szili József, hajduböszörményi járási és városi kir. állatorvos, Hajduböszörmény; Sebestyén István, városi kir. állatorvos, Hajdunánás.

Különféle hivatalok.

Vegykiserleti állomás.

(Gazdasági tanintézet: Pallag.)

Állomásvezető: dr. Széll László.

Vetőmagvizsgáló állomás.

(Gazdasági tanintézet: Pallag.)

Állomásvezető: Juhász Árpád; *segéd*: Tomka Sándor.

Orsz. dohánytermelési kísérleti állomás.

(Gazdasági tanintézet: Pallag.)

Állomásvezető Kerpely Kálmán; *segédek*: Török Elemér, Liebhardt Márton.

Debreczeni kereskedelmi és iparkamara.

(Piacz-utca 69. sz.)

Elnök: Szabó Kálmán; *alelnökök*: (kereskedelmi): Szent-Királyi Tivadar; (ipari): Serly Ede; *titkár*: Szávay Gyula; *segédtitkár*: Grünwald József; *fogalmazó*: Komlóssy Miklós; *irodatiszt*: Borus Mihály; *nyilvántartó*: Czeizing Lajos; *eljáró*: Korom József; *választmányi tagok*: (kereskedők): Aron Jenő, Báthory József, Bechert Manó, Falk Lajos, Fleischmann M., Györfly Aladár, Kardos László, Kovács Mihály, Löfkovits Arthur, Lukács Armin, Mayer Emil, ifj. Schvarecz Vilmos, Szabó Kálmán elnök, Szent-Királyi Tivadar, Váray János, Zádor Lajos; (iparosok): Bisotlka Gábor, Dávidházy Kálmán, Debreczeni Lajos, Hauer Bertalan, Kurucz Miklós, Náday Rezső, Piros Béla, Polgári Márton, Riesz Henrik, Serli Ede, Szántó Győző, Szedlák József, Tóth Kálmán, K. Tóth Sámuel, Weidner Gusztáv, Megyery Kálmán.

Debreczeni kereskedő-társulat.

(Alakult, mint Kalmár-társaság 1715-ben. Hivatalos helyisége: Egyház-tér 8. sz. saját házában. I. emelet.)

Elnök: fenyéri Zádor Lajos; *alelnök*: Kardos László; *titkár*: Bárdos Géza; *pénztárnok*: Kovács Mihály; *ügyész*: dr. Varga Lajos; *választmányi tagok*: Aron Jenő, Bechert Manó, Csanak József, Donogán István, Fleischmann Mór, Falk Lajos, Félegyházy János, Kernhoffer József, Lukács Armin, Lusztig Károly, Novelli Ede, Püspöky Lajos, Szepessy Antal, Szabó Kálmán, Szent-Királyi Tivadar, Szántó Győző, Sesztina Jenő, Tóth Kálmán, Váray János.

Iparfelügyelőség.

(Kossuth-utca 28.)

Főnök: Polgár Zsigmond, m. kir. kerületi iparfelügyelő; *I. o. segédfelügyelők*: Rados Lipót, Doctor Armin; *II. o. segédfelügyelő*: Kosmann György.

Debreczeni ipartestület.

(Simonffy-utca 1. szám.)

Einök: Tóth Kálmán; *alelnökök*: Stegmüller Árpád és Kurucz Miklós; *ügyész*: dr. Kőrösi Kálmán; *jegyző*: Tóth Kálmán; *irodatiszt*: Kormos Gyula; *irnok*: Varkoly Lajos; *orvos*: dr. Hütter Károly; *pénztárnok*: Jobbágy Imre; *pénzbeszedő*: Dobi Károly; *kézbesítő*: Nagy János; *irodaszolga*: Papp Károly.

Ipartestületi hitelszövetkezet.

(Simonffy-utca 1. szám.)

Elnök-igazgató: Tóth Kálmán; *igazgatók*: Jobbágy Imre, Horváth János, Dávidházy Kálmán, Riesz Henrik; a központ részéről: Pongrác Géza; *felügyelők*: K. Tóth Sámuel, Cziczó Lajos, ifj. Koncz Lajos; a központ részéről: dr. Boldizsár Kálmán; *jogtanácsos*: dr. Kőrösi Kálmán; *könyvelő*: Kormos Gyula.

Alsó-szabolcsi tiszai ármentesítő-társulat.

(Széchenyi-utca 46.)

Elnök: gr. Desewffy Aurél (B.-Szt.-Mihály); *alelnök:* Foltin János (Eger); *igazgató:* Dienes Barna; *főmérnök:* Váradi Géza; *mérnök:* Mendik Antal; *pénztárnok:* Káposztás János; *ellenőr:* ifj. Berényi Gábor, *nyilvántartó:* Ormós János; *irodatiszt:* Stern Bertalan.

Alsó-nyirvidéki vízlecsapoló társulat.

(Szent-Anna-utca 7.)

Elnök: gróf Szapáry György, cs. és kir. kamarás; *alelnök:* Simonffy Imre, kir. tanácsos; *igazgató:* magyar-szögyényi Szögyény János, kir. tanácsos; *mérnök:* Benedek Lajos; *viz-mester:* Sáy György.

Debreczeni kerületi betegsegélyző-pénztár.

(Hivatalos helyiség: Kossuth-utca 9., Kardos-ház.)

Elnök: Berger Jenő; *alelnök:* Szliuka István; *titkár:* Grünwald József; *pénztáros:* Dusa József; *könyvelő:* Kraicz Gyula; *ellenőr:* Csáthy Károly; *igazgatósági tagok:* Wibirál János, Julow Lajos, Trnka Gottlieb, Fenyő Sándor, Láber Mihály, Szálkay Endre, Kovács Ferencz, Podrogya Imre, Katona József, Vojta Géza, Erdei István, Czabán Dániel, Falk Armin, Nagy Lajos, Papp János, Pinczés Mihály, Engi Sándor, Molnár Mathuzsálem, Krizsek Venczel, Gyenge Lajos, Bauer Károly, Balogh Bénéámin, Balogh József, Bagoly András; *felügyelő bizottság:* Aufrecht Alajos, Barta Gábor, Tőkés Béla, Bíró Bálint, Szilágyi Lajos, Hozdovits Jenő; *választott bíróság:* Halász János, Hoffmann Sándor, Réllig Eduárd, Schwarz Dezső, Gróf Lajos, Barna Mihály; *ügyvezető orvos:* dr. Gáspár Géza; *rendelő orvosok:* dr. K. Szalay Béla, dr. Láng Sándor, dr. Popper Alajos, dr. Szöllősi Béla.

Bankok és pénzüintézetek.**Osztrák-magyar bank debreczeni fiókja.**

(Hivatali helyiség: Arany-János-utca 1/b sz. saját palotájában.)

Főnök: Kernhoffer József; *helyettes:* Wilhelm Emil; *tisztviselők:* Luchs Dezső, Töpler Ottó, Szentesy Ferencz, Böhm Rezső, Nagy Imre; *Sexty Emil, Pongrácz József;* *hivatal-szolgák:* Wagner Gyula, Tóth László, Juhász Vilmos; *kapus:* Erdélyi János.

Debreczeni első takarékpénztár.

(Kossuth-utca 3. sz.)

Elnök vezérigazgató: Zádor Lajos; *aligazgató:* Komlóssy Arthur; *igazgatósági tagok:* Márton, Imre, Nemes Kálmán, Novelli Ede, dr. Rothschnek V. Emil, Simonffy Emil, Szabó Kálmán, Szepessy Antal, Tóth Béla; *felügyelő bizottság:* Kardos László, dr. Nagy Lajos, dr. Sárváry Gyula; *ügyész:* dr. Tüdős János; *helyettese:* dr. Vásárhelyi Zoltán; *főkönyvezető:* Dalmy Kálmán; *pénztárnok:* Kapros Gábor; *titkár:* Lovász János; *jelzőlog-*

osztály vezetője: Gaszner Géza; *könyvezető:* Trux Miklós; *levelező:* Bodnár Géza; *számfejtő osztály vezetője:* Szücs Kálmán; *váltó osztály vezetője:* Haranghy György; *váltó osztály pénztárnoka:* Csukás István; *hivatalnokok:* Ulrich Jenő, Martinek Ferencz, Koncz Dezső, Serly Gusztáv, Kovács Sándor, Lévy Gyula, Riedl Rajmund; *gyakornokok:* Zalai Kálmán, Hanke Zoltán, *szolgák:* Kiss Sándor, Erdélyi Gábor, Balogh János, Szabó Albert.

Debreczeni ipar- kereskedelmi-bank.

(Iparbank-udvar.)

Elnök: Gaszner Károly; *igazgatósági tagok:* Csanak József, Fürst Ödön, Muraközy László, Sesztina Jenő, Tóth István. *Ügyvezető igazgató:* dr. Löfkovits Márton; *jogtanácsos:* dr. Kola János; *felügyelő bizottság:* Schmid Agoston, Márk Endre, dr. Moskovits Jenő; *igazgató tanács:* dr. Csikos Sándor, dr. Irinyi István, Kaszanyitzky Andor, Kerekes Géza, Kenyeres Károly, dr. Magos György, dr. Peczkó Ernő; *gazdasági hitelesoport választmánya:* ifj. Bánai István, Kenyeres Károly, Kerekes Géza, Pölgáry Bilint, Ungváry József, Vecsey Zoltán, *jegyző:* Rácz Lajos; *főkönyvelő és czéggvezető:* Rochlitz Arthur.

Alföldi Takarékpénztár.

(Piacz-utca 16.)

Igazgatósági tagok: gr. Degenfeld József elnök, Ormódy Lajos, Ormós Gábor, Szántó Győző, Tamássy Béla; *ügyvivő igazgató:* Handtel Vilmos; *jogtanácsos:* dr. Kemény Mór; *felügyelő bizottsági tagok:* Schmid Agoston elnök, Káposztás János, Sámly Béla; *tisztviselők:* Máthé Albert pénztárnok, Havass Kálmán főkönyvelő, Berzöffy Vincze könyvelő; Szenderffy Béla, Zachár János, Némei László hivatalnokok.

Takarék- és hitelintézet.

(Csapó-utca 4. szám.)

Elnök: Lengyel Imre; *vezérigazgató:* Nagy Ferencz; *igazgatósági tagok:* Balás Ödön, Bechert Manó, Serli Ede, Váczy János, Wolafka Antal; *jogtanácsos:* Szilágyi Imre; *felügyelő biz. tagok:* Bilkei Kövesdy Imre, dr. Márton Kálmán, dr. Megyery Pál; *rőkönyvelő:* ifj. Koncz Lajos; *pénztárnok:* Budaházy Miklós; *segéd-könyvelők:* Harsányi Pál, Dávid Géza; *gyakornok:* Varjassy István; *zálogházi tisztviselők:* becsűs: Győry János; *pénztárnok:* Medgyesy Sándor; *ellenőr:* Varga László; *zálogőr:* Kornhoffer József; *gyakornok:* Szücs Gusztáv.

Közgazdasági bank részvénytársaság.

(Rózsa-utca, Tisza-palota.)

Igazgatósági tagok: elnök: Komlóssy Dezső; h. elnök: Lukács Armin; *igazgatósági tagok:* Aron Jenő, Sárváry Lőrincz, Szabó Miklós, Szent-Királyi Tivadar, (egy hely betöltetlen); *igazgató tanács:* Bekény Péter, Bészler Károly, Bészler Lajos, Hochfelder Jakab, Horváth István, Kéki Sándor, Mala-

tinszky Ferencz, Nagy Jakab, Polgári József, Polgári Bálint, dr. Sz. Szabó József, Szedlák József, Szabó Lajos, dr. Ujfalussy József, Fenyő Sándor, Nánási Oláh József; *jogtanácsos*: dr. Hollaender Dezső; *hivatalnokok*: *ügyvezető*: Kövy Lajos; *főkönyvelő*: Poroszlay László; *pénztárnok*: Beke László; *biztosítási osztály vezetője*: Bárdos Géza; *könyvvezető*: Steinberger Adolf; *váltókezelő*: Emerich Zsigmond; *hivatalnok*: Kerekes Miksa; *segéd-hivatalnok*: Nyiry Irma.

Debreczeni kölcsönös segélyző-egylet mint szövetkezet.

(Kossuth-utca 11. szám.)

Elnök: fenyéri Zádor Lajos; *vezető igazgató*: dr. Szántó Sámuel; *az igazgatóság tagjai*: Aron Jenő, dr. Bartha Béla, Bechert Manó, Debreczeni Lajos, Falk Lajos, Fenyő Sándor, Fleischmann Mór, Jóna Dániel, Kovács Gyula, Lukács Armin, dr. Magoss György, Mihalovics István, Muraközy László, Nagy Lajos, Ormódy Lajos, dr. Popper Mór, Rickl Antal, Roehltz Arthur, Serli Ede, Stern József, Szabó Miklós, Szedlák József, Szent-Királyi Tivadar, Szikszay Lajos, Tóth Béla, Vecsey Zoltán, Wolafka Antal; *felügyelő bizottság*: Handtel Vilmos, Kövy Lajos, Lovász János, Roncsik Lajos; *jogtanácsos*: Vadon Sándor; *tisztviselők*: *irodavezető, tőkényvelő*: Tikos József; *könyvelő és pénztári ellenőr*: Strohbach Géza; *tőpénztáros*: Kovács Károly; *könyvelők és pénztárosok*: Dömsödy Imre, Kertész Miklós, Papler Pál, Szántó József; *segédkönyvelők*: Konrád Árpád, Kovács Mihály; *gyakornokok*: Rudolffy Imre, Molnár Jenő, Beke Jenő, Ackerman Pál, Veres Vince; *eljárók*: Nagy Lajos, Király Márton, Oláh József.

Polgári takaré- és segélyszövetkezet.

(Piac-utca 83. szám.)

Elnök: Rásó Gyula kir. tanácsos; *alelnökök*: Katz Jakab, Weszprémy Zoltán; *igazgatási tagok*: Acs Nagy Károly, Békési Albert, dr. Burger Péter, Csóka Sámuel, Félegyházy János, Fischer Adolf, Geiger Simon, dr. Freund Jenő, Killer Ede, Márkus Miksa, Molnár János, Teller Ignác, Varga Lajos, Vetésy Béla, dr. Weisz Bernát, Falk Armin, dr. Czeglédy Mihály; *jogtanácsos*: dr. Freund Jenő; *felügyelő bizottság*: ifj. Konez Lajos, Berzöffy Vince. Budaházy Ödön; *tisztviselők*: *főkönyvvezető*: Popovits Gyula; *II. könyvvezető*: Cielecky Kálmán; *pénztáros*: Tóth Imre; *irodatiszt*: Poroszlay K. Károly; *gyakornok*: Farkas László; *irodaszolga*: Nagy Imre.

Korona takaré- és hitelszövetkezet.

(Piac-utca 6. szám.)

Elnök: dr. Kenézy Gyula; *alelnök*: Vecsey Imre; *vezérigazgató*: ifj. Schwarz Vilmos; *jogtanácsos, titkár*: dr. Balázs Bertalan; *igazgatási tagok*: Aczél Géza, dr. Bakonyi Samu, dr. Balkányi Ede, Berger Jenő, Boczán Elemér, Csanak János, gróf Csáky Adorján, Darvas Izidor, dr. Fejér Ferencz, dr. Gutfreund Sámuel, Hauer Bertalan, Hochfelder Jakab, Hor-

váth János, Jónás Mór, Keiner Adolf, Kohn Lipót, Pásztor Gyula, Szabó Kálmán, Ungár Albert; *felügyelő bizottság*: Braun Miksa, Kontsek Géza, Lusztig Dezső, Poroszlay László, Váradi Ignác; *tisztviselők*: *főkönyvelő*: Barra Gyula; *pénztárnok*: Czeglédy Gyula; *könyvelő*: Mezey Dezső; *gyakornok*: Zichermann Ignác; *eljáró*: Kósa Ferencz.

Hajdumegyei népbank mint szövetkezet.

Elnök: dr. Brukner Ernő; *alelnökök*: Sziuka István, dr. Kérészy Zoltán; *ügyész*: dr. Révi Nándor; *ügyvezető igazgatók*: Mayer János, Thieszen Arthur, Katz Lajos; *igazgatóság*: dr. Helle Károly, Forgách Károly, Suhajda József, Péter József, Balogh Ferencz, Molnár József, Varga József, ifj. Weichinger Károly, Nasch József, Szöllössy Ferencz, Redl Siegfried; *felügyelő bizottság*: Harangi György, Winkler Márton, Wocasek Ignác.

Biztosító intézetek.

Első magyar általános biztosító-társaság.

(Piac-utca 18. szám, Tisza-palota.)

Vezértitkár: Ormody Lajos. *Helyettese*: Horváth Jenő. *Tűz-oszt. kezelő*: Markovics Károly. *Pénztárnok*: Sámi Béla. *Kárbecslő*: Hutiray Béla. *Élet- és jég-oszt. könyvelő*: Radó Sándor. *Tűz-oszt. könyvelő*: Boross Ottó. *Kiadó*: Schwarz Vince. *Levelezők*: ifj. Ormody Vilmos, Steiner Gábor. *Élet-oszt. kezelő*: Beck Henrik. *Hivatalnokok*: Gerő Zsigmond, Hugyecz Emil, Rosenfeld Lajos. *Gyakornok*: Fábrián Károly. *Segédkönyvelő*: Széles Ilona. *Eljárók*: Aranyi Lajos, K. Varga József.

A magyar-francia biztosító részvény-társaság debreczeni vezérügynöksége.

(Piac-utca 19. sz.)

Ügyvezető: Fentzl Rudolf. *Könyvvezető*: Soltész István. *Pénztárnok*: Ertsey Jenő. *Irodatiszt*: H. Sinay Imre. *Kárrendező*: Hutiray Béla. *Eljáró*: Bagdi János.

Triesti általános biztosító-társaság.

(Rózsa-utca, Tisza-palota.)

Főügynökség: Közgazdasági Bank részv.-társ.; *titkár*: Bárdos Géza; *segédhivatalnok, női alkalmazott*: Nyiry Irma.

Bécsi biztosító-társaság.

(Irodahelyiség: Kossuth-utca 14., I. emelet.)

Titkár: ifj. Emerich Arnold; *könyvelő*: Farkas Viola; *szolga*: Marczin János.

Adriai biztosító-társulat.

(Arany János-utca 1. sz., Csanak-ház.)

Vezérügynök: Leszkay Ferencz; *vezető titkár*: Váradi Ignác; *könyvelő*: Nagy Imre; *hivatalnokok*: Lukácsy Ferencz, Sebes János; *női tisztviselők*: Friedmann Gizella és Kun Emma.

Hazai általános biztosító részvény-társaság.

(Arany János-u. 2.)

Kerületi főnök: Pongrácz Gyula; *titkár és pénztáros:* Darzon Antal; *könyvelő:* Halmos János; *segédkönyvelő:* Drobny Ferencz; *kezelőtisztek:* Német Richárd, Almásy Ferencz; *tisztviselők:* Zoványi Imre, Károlyi Lajos; *gyakornok:* Balogh József.

Phönix biztosító-társaság.

(Alakult 1860-ban. — Piacz-utca, Lamprecht-palota.)

Titkárok: Buttykay Menyhért, Békési Albert; *pénztárnok:* Varga Lajos; *könyvelő:* Gál Jenő; *hivatalnokok:* Németh Dániel, Sepsy Kálmán, Székely Arthur, Szilágyi Samu; *női alkalmazottak:* Kéky Erzsike, Weisz Aranka, Schwab Teréz; *hivatalszolga:* Kakas István.

Duna biztosító-társaság.

(Magy. kir. dohány nagyáruda.)

Főügynök: Szent-Királyi Tivadar.**The Gresham életbiztosító-társaság.**

(Batthyány-utca 1. szám.)

Vezetője: Darvas Izidor.**Foncière, Pesti biztosító-intézet debreczeni főügynöksége.**

(Piacz-utca 50. szám.)

Titkárok: Fodor Jakab, Kubai Alajos; *könyvelő:* csiszéri Nagy Sámuel; *levelező:* Bencsik István; *pénztáros:* Tőkés Gyula; *kezelő:* Bárány Ignác; *hivatalnok:* Grünberger Ignác; *gyakornok:* Petrisyn Gyula; *hivatalszolga:* Varga István.

Első biztosító-intézet katonai szolgálat esetére.

(Kossuth-utca 16.)

Vezérképviselő: Rickl Antal; *titkár:* Mándoki Béla.**Gazdák biztosító szövetkezete.**

(Kossuth-utca 6.)

Vezérképviselők: Rickl Antal, Rác Lajos gazdasági egyesületi titkár.**Első leánykiházasítási egylet.**

(Miklós-utca 11. szám.)

Vezérképviselő: Baum Miksa.**The Standard életbiztosító-társaság kerületi vezérügynöksége.**

(Piacz-utca 71. sz.)

Titkár: Német D. Dezső.**Ipari és kereskedelmi vállalatok.****Nyomdai vállalatok.**

Debreczen sz. kir. város könyvnyomdája, Városháza-épület; *Csokonai nyomda,* Kossuth-utca 13; *Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdája,* Piacz-u. 49; *László József könyvnyomdája,* Csapó-utca 9; *Horovitz Zsigmond nyomdája,* Piacz-utca 66; *Komáromi József nyomdája,* Piacz-utca 2., Stenczinger-ház; *Mihály Sámuel nyomdája,* Piacz-utca 30; *Pongrácz Géza nyomdája,* Csapó-utca 34; *Kleinfeller Károly könyomdája,* Arany János-utca 26.

István gözmalom-társulat.

Elnök: Szabó Kálmán; *igazgatósági tagok:* Simonffy Emil, Nemes Kálmán, Lukács Armin, Szepessy Antal, Zádor Lajos; *felügyelő bizottság:* Dalmy Kálmán, Kernhoffer József, Csanak József; *jogtanácsos:* dr. Irinyi István; *vezérigazgató:* Póka Gyula; *buzabevásárló:* Fráter Gyula; *főkönyvvezető:* Szatmáry Mihály; *könyvvezető:* Cziffer Nándor; *pénztárnok:* Tikos István; *levelezők:* Rhénes Károly, Mayer Jenő, Szarukán Sándor; *számlázók:* Károly József, Szücs Ferencz; *számvevő:* Dömsödy Ferencz; *raktárnokok:* Miskolczy Nándor, Soós János, Montay Gábor; *főmolnár:* Zsiha Antal; *főgépész:* Bavlicza Pál; *tisztviselők:* Benedek Árpád, Gál Gyula, Fráter József, Tikos Andor; *utazó:* Biró József.

Hortobágy-gőzmalom.

(Mester-utca végén. — Alapítási év: 1901.)

Tulajdonosok: Aufricht Alajos, Aufricht Vilmos. *Főmolnár:* Szálkay Endre. *Főgépész:* Sarok Imre. *Buzabevásárló:* Weisz Ignác. *Városi raktárvezető:* Schenk József; *Tisztviselők:* Hoffmann Kálmán, Latinka Erzsébet, Katona Bálint, Grünwald Pál, Lukács Sándor, Szücs Sándor. *Raktárnokok:* Weisz Sámuel, Imre István. *Pénztárosnők:* Horváth Ilona, Kecskés Erzsike.

Debreczeni helyi-vasut részvény-társaság.

(Petőfi-tér 14.)

Elnök: Dobieczki Sándor; *igazgatósági tagok:* Szepessy Antal, Komlóssy Dezső, Lengyel Imre, dr. Kemény Mór, Kardos László, Ormody Lajos, Boczkó Sámuel, Urbán Adolf, Szirmay Richárd; *felügyelő biz. tagok:* Márk Endre, Vecsey Imre, Kövy Lajos, Szunyogh Szaboles; *ügyvezető:* Láber Mihály; *fűtőházi főnök:* Ziernfusz József; *könyvvezető:* Kiss Kálmán; *pénztárnok:* Dömök Béla; *hivatalnok:* Munkás József; *mozdonyvezetők:* Mézszáros Pál, Kovács István, Pápay Vincze, Hufnagel József, Szücs Mihály; *fűtők:* Varga István, Egri Ferencz, Süvöltős Ferencz, Kurtás András, Talodi János; *ellenőrök:* Fábián István, Fodor János, Kazár Mihály; *kalauzok:* Pató Miklós, Balla Károly, Katona József, Orbán István, Böszörményi Vincze, Gróf Lajos, Szabó Károly, Koczka János, Jobbágy Bálint, Papp Mihály; *irodaszolga:* Szücs Sámuel; *pályafelügyelő:* Juhász Bálint; *pályafelügyelő gyakornok:* Szücs Bálint.

Debreczeni termény- és áruaktár részvény-társaság.

Elnök: Simonffy Imre; *igazgatósági tagok:* Bechert Manó, dr. Balkányi Miklós, Dalmy Kálmán, Szabó Kálmán; *felügyelő bizottság:* Láber Mihály, Rochlitz Arthur, Lukács Ármin; *üzletvezető:* Schmid Agoston; *főkönyvelő:* Winkler Márton; *segédkönyvelő:* Schmiéd Kálmán; *raktárnok:* Csengeri Ignác.

Gazdasági intézmények.**Debreczeni szőlő és bortermelő szövetkezet.**

(Simonffy-utca 2.)

Elnök: Komlóssy Dezső; *igazgatósági tagok:* Kövi Lajos, Szabó Lajos, Lukács Ármin, Dalmy Kálmán; *felügyelő bizottság:* Áron Jenő, Csanak József, Sesztina Jenő; *jogtanácsos, igazgatósági jegyző:* dr. Megyeri Pál; *ügyvezető igazgató:* Sóváradai Bíró Géza; *könyvvezető:* Kubinyi Lajos.

Debreczeni gazdasági-egyesület.

(Hivatalos helyiség: Városház I. emelet 14. sz.)

Elnök: Rickl Antal; *alelnök:* ifj. Bányai István; *tiszteletbeli titkár:* ifj. Sporzon Pál; *titkár:* Rác Lajos; *választmányi tagok:* Ábrahám László, ifj. Bányai István, Csáky Gergely, Czeglédy Gyula, Csóka József, Deák István, Dalmy László, Ferenczy Elek, Pálffy Gábor, Hutflész Kázmér, Jobbágy János, Jenei József, Kéki Sándor, Kertész Mihály, id. Kertész János, ifj. Kertész János, Kerpely Kálmán, Király Gyula, L. Nagy Bálint, Leidl Emil, Polgári Bálint, Polgári József, Rickl Antal, Rickl Géza, Szentesy János, Szűcs János,

Udvarhelyi Géza, Vecsey Zoltán, id. Kertész István, Zöld János, Zöld Mihály, Bekény Péter, Horváth István, idős Pásztor János, Muraközy László, Ori Mihály, Fehér Sándor, Jóna János, Szabó Kálmán (kereskedő), Koszorus Lajos, Szabó Lajos, ifj. Kertész István, Harangi Sándor, Békéssy László, Lengyel Imre, Vásári András.

Lótenyésztségi bizottsági elnök: Hutflész Kázmér.

Hajdumegyei gazdasági-egyesület.

Elnök: Rásó Gyula; *alelnökök:* dr. Czeglédy Mihály Debreczen; Kovács Gyula Szoboszló; *titkár:* Dávidházy Sándor; *pénztárnok:* Weszprémy Kálmán; *választmányi tagok:* Dalmy László, Debreczen; Fischbein Ignác, Debreczen; Somossy Béla, Hajduböszörmény; Péntes Sándor, Debreczen; Ujváry Ödön, Nánás; Berencsy János, Nánás; Fogthüty János, Szoboszló; Oláh Miklós, Szoboszló; G. Tóth Mihály, Szoboszló; Adler Farkas, Szoboszló; Győrössy Móricz, Böszörmény; Somossy Péter, Böszörmény; Farkas Pál, Dorog; Szabó Lajos, Hadház; Zichermann Jakab, Sámson; gr. Degenfeld Pál, Téglás; Csapó István, Földes; Kapus Bálint, Szovát; Loyka Károly, Tetétlen.

Borellenőrző bizottság.

Elnök: Nemes Kálmán; *alelnök:* — — — *tagok:* L. Nagy Bálint, Váczy János, Pálfi Gábor.

Gazdasági tanácsadó bizottság.

(Gazdasági tanintézet: Pallag.)

Igazgató: Kerpely Kálmán; *biz. tagok:* ifj. Sporzon Pál, Ferenczy Ferencz, Ormándy János, Wolszky Győző.

IX. Kereskedők czimtára.**Bőr-kereskedők.**

Grünberger Ignác, Batthyány-utca 4. Hirschfeld Armin, Vár-utca 1. Keiner Schwarcz, Csapó-utca 13. Klein és Deutsch, Piacz-u. 10. Kohn Adolf és Fia, Piacz-utca 4. Kohn Márton, Csapó-utca 4. Markbreit Lajos, Csapó-u. 81. Rosenberg Dezső, Hatvan-utca 1. Schwartz Fülöp, Hatvan-u. 49.

Butor-kereskedők.

Kästenbaum Jónás, Széchenyi-utca 19. Killer Ede, Piacz-utca 41. Kohn E. János, Széchenyi-utca 1. Schwarcz Vilmos, Piacz-utca 71. Varga József, Piacz-u. 44. Zátorczy István utóda, Széchenyi-utca 6.

Czipő-kereskedők.

Mandel és Társa, Piacz-utca 44. Michelstädter utóda, Piacz-utca 49. Turul czipőgyár részv.-társ., Piacz-utca 50. Tolnai Dániel, Piacz-utca 49.

Dohánytőzsde.

Főtőzsde: Szent-Királyi Tivadar, Piacz-utca 26.

Ékszer-kereskedők.

Blau Lipót és fia utóda, Piacz-utca 41. Kostya János, Széchenyi-utca 1. Löfkovits Arthur, Piacz-utca 38.

Élővirág- és magkereskedők.

Farkas Gyula, Piacz-u. 26. Janatka Alajos, Piacz-utca 59. Paczelt János, Kossuth-u. 2.

Épületfa-kereskedők.

Balogh Dávid, postakerti fatelep. Brüll Zsigmond, régi sertésvásártér melletti fatelep. Horváth János, homokkerti fatelep. Kohn és Jungreis, postakerti fatelep, Kovács Géza, Hatvan-utcai fatelep. Stark Márton, Hatvan-utcai fatelep.

Férfidivat-kereskedők.

Békés Lajos, Piacz-utca 44. Fekete Jakab, Piacz-utca 37. Kálnai Lipót, Piacz-utca 14. és 59. Márkus Miksa, Piacz-u. 7. Márton Gyula, Piacz-utca 9. Miklós és Markbreit, Piacz-u. 69. Neumann Testvérek, Piacz-utca 18. Révész Zsigmond, Piacz-utca 27. Reiner Mór, Piacz-utca 21. Schwarcz M. L., Piacz-utca 38. Székely Jenő és Társa utódei, Piacz-utca 48. Fenyő Sándor, Piacz-utca 63. Witt Adolf, Piacz-utca 19.

Festék- és zsiradék-kereskedők.

Fazekas Kálmán, Hatvan-utca 6. Neumann Nándor, Hatvan-utca 5. Térei József utóda, Hatvan-utca 13.

Fűszer-kereskedők.

Babolchay-Szilágyi, Csapó-utca 41. Balogh M. J., Hatvan-utca 15. Balogh Ferencz, Péterfia-utca 12. Bán Kálmán, Egyház-tér 15. Csanak József, Piacz-utca 51. Csillag József, Hatvan-utca 15. Deutsch Albert, Hatvan-utca 9. Deutsch Lajos, Piacz-utca 38. Félégyházi János, Piacz-utca 65. Frits Károly, Csapó-utca 38. Ganofszy Lajos, Kossuth-utca 1. Geréby Fülöp Utódei, Piacz-utca 33. Göczey István, Erzsébet-ut 52. Gyémánt Salamon, Csapó-utca 18. Harmathy Pál, Fűvészkert-utca 14. Havas József, Piacz-utca 43. Hernádi Pálné, Péterfia-utca 60. Kertész Sándor, Kossuth-utca 17. Kiss József, Rákóczi-utca 24. Klein Ignác, Csapó-utca 10. Knöpfler Izidor, Csapó-utca 24. Kohn Henrik, gr. Degenfeld-tér 7. Komlóssy Lajos, Piacz-utca 1. Kontsek Géza, Kossuth-utca 7. Kovács Mihály, gr. Degenfeld-tér 11. Krausz Bernát, Piacz-utca 70. Lindenberg Jenő, Városház-utca 2. Lusztig és Bán, Simonffy-utca 2. Lusztig Károly, Piacz-u. 13. Parti Ferencz, Kossuth-utca 8. Rickl József Zelmós, Piacz-utca 39. Rosenthal Jenő, Csapó-utca 7. Róth Antal, Csapó-utca 17. Tóth Kálmán, Piacz-utca 46. Váray József, Piacz-utca 27. Weisz Izsaák, Deák Ferencz-utca 14.

Gazdasági gépraktarak.

Becher R. és Melicher, Piacz-utca 20. Deutsch Ede, Piacz-utca 83. Gazdasági gépgyár részvénytársulat gépraktára, Piacz-utca 75. Borosi Sándor, Piacz-utca 28. Matyasovszky Andor, Péterfia-utca 73.

Gyógyáru-kereskedő.

Jósa és Jóna, Kossuth-utca 6.

Hal-kereskedők.

(A Simonffy-utcai piacon.)

Goldstein Bernát, Nagy Józsefiné, Róth Ignác, Renner Mór, Szathmári Sámuelné.

Kerékpár-kereskedők.

Keszler A., Simonffy-utca 1. Schweitzer Testvérek, Piacz-utca 54. Rósenberg és Hammer, Piacz-utca 2.

Kézműáru-kereskedők.

Benyács Emil, Piacz-utca 18. Bernfeld Sámuel, Piacz-utca 1. Erber és Fleischmann, Kossuth-utca 3. Vizvári Ignáczné, Simonffy-utca 2. Weisz Samu, Csapó-utca 2.

Könyv-kereskedők.

Csáthy Ferencz, Egyház-tér 2. Eperjesy István, Piacz-utca 20. Kazinczy könyvkereskedő részvénytársaság, József kir. herceg-utca 8. László Albert, Piacz-utca 24.

Lámpaáru-kereskedők.

Magyar fém- és lámpaáru részvénytársaság, Simonffy-utca 1. Debreczen szab. kir. város világitási vállalata, Egyház-tér 8.

Liszt-kereskedők.

Aufricht Alajos és Vilmos, Csapó-utca 4. Gyémánt Salamon, Csapó-utca 18. István-gőzmalmi lisztraktár, Kossuth-utca 6. Klein Ignác, Csapó-utca 10. Kupfer Ignác, Bádogos-utca 1. Róth Antal, Csapó-utca 17.

Lő-kereskedők.

Weinberger Mór, Vendég-utca 32. Weinberger Albert, Hatvan-utca 30. Hoff Lajos, Hatvan-utca 63. Kapitány József, Homok-u. 85. Grünstein Bernát, Csokonai-utca 11. Sipos Imre, Lorántffy-utca 14.

Mész-kereskedők.

Fein Miklós, Csapó-utca 28. Fülöp Ignác, Csapó-utca 86. Ifj. Fülöp Ignác, Csapó-u. 11. Hósis János, Teleki-utca 98. Török Vilmos, Főpályás-utca 6. Weisz Jakab, Csapó-u. 39.

Műjég-kereskedő.

Reiner Mór és Társai, Közvágóhid.

Nóidivat-kereskedők.

Aszódi Mór, Rózsa-u. 3. Bettelheim Miksa, Hatvan-utca 42. Ippen és Schwarcz, Csapó-utca 3. Mentze Henrik, Főtér- és Szent-Anna-utca 3. Nasch József, gr. Degenfeld-tér 2. Rósa Lajos, Piacz-utca 20. Ungár Albert, Kistemplombazár.

Női divat-kereskedők.

Özv. Borossy Gyuláné, Batthyány-utca 6. Darvas Testvérek, Piacz-u. 55. Fein Karolina, Kossuth-utca 3. Halmágyi Sámuel, Piacz-u. 47. Jungreisz Mór, Piacz-utca 52. Krausz Henriette, Kossuth-utca 17. Párisi divat-áruház, Piacz-utca 34. Pröpper Ilona, Piacz-utca 44. Pintér Pál, Piacz-utca 19. Reiner Flóra utóda, Kossuth-utca 6. Rózsa Lajos, Kistemplombazár. Rosenthal Jenőné, Piacz-utca 19. Zádor Lajos, Piacz-utca 20.

Ódon-könyvkereskedő.

Harmathy Pál, Fűvészkert-utca 14.

Papir-kereskedők.

Ifj. Gyürki Sándor, Kossuth-u. 13. Grünwald Bernát, Piacz-utca 56. Horovitz Zsigmond, Piacz-utca 66. Komáromy József, Piacz-u. 12. Mihály Sámuel, Piacz-utca 30. Pongrácz Géza, Piacz-utca 7. Szabó István, Piacz-utca 19.

Posztó-kereskedők.

Dumán és Kurz, Kossuth-utca 3. Fischer Adolf, Piacz-utca 61. Ranunkel H. és Fia, Piacz-utca 19. Weisz Adolf, Piacz-utca 24. és Kossuth-utca 1.

Rőfös- és rövidáru-kereskedők.

Id. Ács Sándor, Piacz-utca 48. Adler Simon, Kossuth-utca 4. Altmann Mór, Bádogos-utca 1. Asztalos József, Kossuth-utca 4. Bartha Kálmán, Piacz-utca 20. Boros Testvérek, Kossuth-utca 6. Bosznay J. és Társa, Kossuth-utca 5. Donogán és Somossy, Kistemplom-bazár. Doszpoly János utóda, Piacz-utca 18. Erdei Mihály, Csapó-utca 28. Feldmann C. és Társa, Simonffy-utca 1. Glück H. és Társa, Bádogos-utca 1. Goldstein és Gelberger, Kistemplom-bazár. Guttmann Izsák, Simonffy-utca 2. Kardos László, Kossuth-utca 9. Kiss Lajos, Piacz-utca 16. Kohn Herman, Hatvan-utca 17. Kontsek Kornél, Kossuth-utca 1. Lovas és Ladányi, Piacz-utca 7. Máyer János, Degenfeld-tér 11. Mezei Gyula, Piacz-utca 42. Molnár V. J. és Társa, Kossuth-utca 2. Nádudvari Lajos, Piacz-utca 28. Ott és Marschal, Kossuth-utca 15. Schrott Mendel és Fia, Széchenyi-utca 8. Schwarcz Viktor, Simonffy-utca 2. Stein László, Degenfeld-tér 10. Szabó Lajos Fiai, Rózsa-utca 2. Sziif Aladár, Piacz-utca 24. Jánossy József és Társa, Piacz-utca 28. Vizvári Ignác, Degenfeld-tér 10. Wallerstein Fülöp Fiai, Piacz-utca 24. Weisz Ignác, Csapó-utca 20. Majthényi és Zengevald, Piacz-utca 14.

Ruha-kereskedők.

Frank Rezső, Piacz-utca 9. Grünfeld Adolf, Piacz-utca 37. Katz Herman, Piacz-utca 43. Neumann Móricz, Piacz-utca 49. Schwartz Andor, Sas-utca 3.

Sertés-kereskedők.

Berezki Imre, Csillag-utca 96. Bundi Sándor, Homokkert 85. Dobi János, Hajnal-utca 3. Gyarmati István, Rákóczi-utca 13. Fülöp József, Csapó-kert II. j. 251. Horváth József, Nap-utca 1. Jobbágy József, Apati-utca 29. Kiss Bálint, Péterfia-utca 50. Kiss Imre, Árpád-tér 18. Kiss József, Czegléd-utca 18. Kovács János, Csillag-utca 17. Kovács Péter, Vigkedvü-Mihály-utca. Lakatos Gábor, Méliusz-tér 13. Molnár Mihály, Árpád-tér 40. Molnár István, Móricz-telep 2. Nagy Albert, Hatvan-utca. Nagy Sándor, József kir. herceg-utca 51. Oláh András, Homok-utca 84. Orgován István, Rakovszky-utca 16. Szabados Ferencz, Nap-utca 17. Szakácsi András, Baross-utca 1. Szentessy János, Szent-Anna-utca 56. Tóth János, Homokkert-utca 71. Ungváry József, Péterfia-utca 29.

Sirkő-kereskedők.

Fodor A., Piacz-utca 79. Kegyes Ferencz, Piacz-utca. Kohn és Társa, Piacz-utca 56.

Szarvasmarha-kereskedők.

Aufrichtig Ferencz, Késes-utca 69. Fischbein Ignác, József kir. herceg-utca. Gelberger Mór, Jókai-utca 13. Kapitány József, Homok-utca 85. László János, Homok-utca 100. László Mihály, Homok-utca 112. Nagy Albert, Hatvan-utca. Szabó Mihály, Ujföld 137. Szilágyi Imre, Perezes-utca 26.

Szatócsok.

Adler József, Garay-utca 7. Bagdács András, Homokkert 113. Balla Bertalan, Méliusz-tér 9. Bagoly Etelka Késes-u. 61. Bányai Lajos, Gólya-utca 1. Báthory József, Kigyó-utca 53. Berkovits Józsefné, Homok-u. 39. Berliner Jakabné, Móricz-telep 15. Bessenyei Albertné Csillag-u. 32. Bihari István, Csapó-utca 66. Id. Boczkó Sámuel, József kir. hg-u. 15. Böszörményi Mihály Homok-u. 74. Czabán Márton, Varga-u. 74. Czegléd Józsefné, Czegléd-u. 11. Czitrom Ignác, Vendég-u. 2. Csere József, Késes-u. 36. Csicsó Lajos, Hatvan-u. 62. Csige József, Teleki-u. 34. Csonka Mária Késes-u. 36. Darvas Miksa Teleki-u. 104. Dávid Zoltán, Eötvös-u. 11. Deli Istvan, Hatvan-u. 71. Domján Lajos, Eötvös-u. 29. Dózsa Jánosné, Eötvös-u. 66. Dulin Lőrincz, Kut-u. 88. Eckstein Ignác, Deák Ferencz-u. 14. Erdélyi Ferenczné Csillag-utca 53. Fábian Ede, Csapó-kert 48. Farkas Rozália, Miklós-u. 55. Fekete Miklós, Vörösmarthy-utca 20. Fischer Salamon, Csapó-u. 37. Frankl Ferencz, Hatvan-u. 20. Frencl Gyula, Bethlen-u. 76. Friedmann N., Mester-u. 44. Gerster Kálmán, Széchenyi-u. 37. Glück Izidor, Péterfia-u. 7c. Grósz Lőrincz, Mester 45. Grósz M., Szt.-Anna-u. 66. Guttmann Jakab, Csokonai-u. 23. Gyarmati Gáborné, Homok-u. 123. Gyarmathi Pál, Teleki-u. 71. Gyuricska János, Mester-u. 5. Harsányi Lajos, Szt.-Anna-u. 41. Harsányi János, Homokkert 148. Hajnal Péter, Árpád-tér 37. Havas Dávidné, Nyugoti-u. 26. Imre István, Kar-u. 12. Kain József, Külső-vásártér 7. Kállai Imre Kut-u. 34. Kántor István, Hadházi-u. 21. Kánya Lajos, Csapó-kert I. j. 286. sz. Karácson Imréné, Garai-u. 9. Kecskés József, Pesti-u. 47. Kelemen Ferencz, Csokonai-utca 20. Kiss Lajos, Mester-u. 16. Kiss Lajos, Nyil-u. 1. sz. Kiss József, Csapó-kert 218. Klein Márton, Tizenháromváros-u. 25. Klein Lajos, József kir. hg-u. 15. Klein Jakab, Miklós-u. 22. Kohn Manó, Hatvan-u. 55. Kolossa Ádám, Reáliskola-u. 6. Koós A. Tizenháromváros 21. Kornhoffer József, Szent-Anna-utca 36. Kovács A., Bethlen-u. 36. Kovács Gy.-né, Árpád-tér 32. Kovács Károly, Honvéd-u. 19. Kovács Mihály, Homokkert 50. Kovács János, Jókai-u. 52. Krausz Berta, Csapó-utca 77. Krausz Salamon, Mester-u. 18. Kulcsár Pál, Péterfia-utca 60. Udvarhelyi Lajosné, Homokkert 179. Latinka János, Ispotály-u. 19. Lelesz László, Darabos-utca 48. Lindenfeld Mártonné, Csapó-kert 409. Löfkovits Jakabné, Erzsébet-út 4. Lusztig M., Hatvan-u. 67. Máron László, Árpád-tér 25. Márton Lajos, Nyil-u. 2. Meziradszky István, Simonffy-u. 59. Molnár György, Csapó-kert 232.

Molnár Miklós, Csapó-kert 386. Monoki Lajos, Csapó-u. 88. Nagy Antalné, Arany János-u. 38. Özv. Nagy Gáborné, Mester-u. 41. Nagy Imre, Árpád-tér 5. Nagy Sándor, Pacsirta-u. 3. özv. Nagy Sándorné, Gólya-u. 17. Nagy Károly Péterfia-u. 26. Nagy József, Késes-u. 13. Nagy Erzsébet, Szt-Anna-u. 51. Nagy Mihály Bercesényi-u. 31. Ifj. Nagy Jánosné, Teleki-u. 59. Nicht József, Mester-u. 42. Neumann Lajos, Homok-kert-u. 97. Neumann Soma, Széchenyi-utca 47. Nyíri István, Sámson-u. 4. Oláh Károly, Homok-u. 79. Orbán Péter, Rakovszky-u. 19. Ormós Gábor, Honvéd-u. 38. Pálmai Pál, Miklós-u. 44. Pesti János, Homokkert 215. Poroszlay Károly, Eötvös-u. 15. Pöspöki Lajos, Csapó-utca 98. Rankai Béla, Szent-Anna-utca 55. Rankai György, Bocskay-tér 12. Rázmán Sámuel, Csapó-u. 84. Rajna Jánosné, Olajútó 12. Reich Emilia, Jókai-u. 18. Reichmann E., Kosuth-u. 55. Román Ede, Csapó-u. 86. Rösenberg Sámuelné, Simonffy-u. 32. Rösenfeld M., Salétrom-u. 12. Özv. Sallai Sándorné, Erzsébet-út 22. Sándor Bernát, Pesti-u. 77. Stern Henrik, Csapó-u. 52. Stern Ignácz, Mester-u. 26. Stefanovits János Hatvan-u. 74. Stropf Sándorné, Hajó-u. 14. Szabó József, Burgondia-u. 9. Özv. Szilágyi Gáborné, Nyil-u. 26. Szombati Józsefné, Csapó-kert 92. Szücs Imre, Vénkert 65. Tatár Sándor, Nyil-u. 80. Tenkei Ilona Késes-u. 68. Telegdi Lajos Boldogfalva-u. 13. Özv. Tóth Jánosné, Morgó u. 40. Udvarhelyi Lajosné, Homokkert I. j. 55. Ujvárosi József, Erzsébet-út 40. Jándi Mihály, Csapó-u. 74. Jóna János, Nyil-u. 34. Varga Károly, Külsővásártér 13. Váray János, Kölesey-u. 23. Vas Andrásné, Csapó-kert 65. Vass István, Hadházi-út 4. Venyige Ferencz, Nyil-u. 125. Ifj. Vitárus Sándorné, Teleki-u. 44. Vitárus Sándorné, Magos-utca 25. Vundel Ernő, Varga-u. 35. Varga Anna Teleki-utca 17. Weinstein Jakab, Hatvan-u. 39. Weisz József, Mester-u. 42. Weisz Márton, Deák Ferencz-utca 26. Weisz Sám.-né, Vendég-u. 26. Weisz Ferencz, Hatvan-u. 42. Wolf N., Kandia-u. 15.

Szén-kereskedők.

Gabányi Sándor, Csapó-u. 3. Helyi vasút részvénytársaság, Petőfi-tér. Kellner Dávid és Társa, Postakerti fatelep. Jakobovics Henrik, Piacz-u. 47. Neumann Nándor, Hatvan-utca 5.

Szesz- és szeszessital nagykereskedők.

Áron Manó és Társa, Széchenyi-u. 22. Áron Miksa, Széchenyi-u. 13. Debreczen sz. kir. város. Katz Lajos, Piacz-u. 55. Klein Miksa és Testvére, Piacz-u. 66. Lusztig Mór, Piacz-u. 71. Nussbaum Máyer, Csapó-u. 4. Spira Ferencz, Hatvan-u. 13.

Szönyeg-raktár.

Bosznay J. és Társa, Kosuth-utca 11.

Tajtékáru-kereskedők.

Pintér Gusztáv, Piacz-u. 79. Schossberger F., Piacz-utca 15. Schwarz Dániel, Piacz-u. 29.

Termény-kereskedők.

Áron Miksa és Társa, Széchenyi-utca 24. Áron Dávid, Arany János-u. 11. Bechert Manó, Piacz-utca 38. Csengeri Ferencz, Hatvan-u. 43. Ifj. Csengeri Ignác, Mester-utca 18. Feldmann Dániel, Tizenháromváros-utca 11. Feldmann Gyula, Tizenháromváros-utca 27. Geiger Simon, Piacz-utca 47. Grünhut Sámuel, Hatvan-utca 32. Goldstein Mór, Csokonai-utca 46. Holländer Adolf és Fia, Piacz-utca 28. Lidermann Henrik, Reáliskola-utca 2. Link Ignác, Külső vásár-tér 2. Lóvi Bernát, Piacz-utca 50. Lukács Ármán, Széchenyi-utca 24. Molnár András, Eötvös-u. 49. Rosenfeld Mór, Hatvan-utca 59. Schatz Jakab, Piacz-utca 63. Schneer Sámuel, Hatvan-utca 70. Schvarcz E. Henrik, Simonffy-utca 12. Steiner József, Péterfia-u. 14. Szilágyi Gábor, Teleki-utca 104. Ujlaky József, Domb-utca 20. Weissenberg Vilmos, Nyugoti-utca 38. Özv. Weissenberg Jakabné, Tizenháromváros-utca 39. Weisz Ignác, Sas-u. 2. Weisz Lévi, Piacz-utca 39. Weisz József, Simonffy-utca 25.

Tüzifa-kereskedők.

Brüll Illés, Mester-utcai fatelep. Debreczen sz. kir. város, Eprekerti fatelep. Friedmann Henrik, Hunyadi-u. 18. Hay Károly, Vargakert 13. Hegedüs Emil, Homokkerti fatelep. Kellner Dávid és Társa, Postakerti fatelep. Özv. Klein Jakabné, Széchenyi-u. 5. Özv. Pollák Edéné, Hatvan-utca végén.

Üveg- és porcellán-kereskedők.

Adler és Mezey, Piacz-utca 15. Blattner Gyula, Piacz-utca, Lamprecht-palota. Blattner József, Csapó-utca 1. Gerendai és társai, Széchenyi-utca 1. Kaszanyitzky Endre, Piacz-utca 57. Lajossy Béla, gróf Degenfeld-tér 11. Lám Sándor, Piacz-utca 1. Ifj. Pájer József utóda, Simonffy-utca 2. Spitzer Gyula, Hatvan-utca 5.

Játék-kereskedők.

Fisch Testvérek, Piacz-utca 40. Kepes és Friedmann, Simonffy-utca 1. Rosenberg Emil, Piacz-utca 58. Winterberger Anna, Uj-kert 17.

Vad-kereskedő.

Deák Péterné, gróf Degenfeld-tér 8. számú sátor.

Varrógép-kereskedők.

Keszler A., Simonffy-utca 1. Rosenberg és Hammer, Piacz-utca 2. Schweitzer Testvérek, Piacz-utca 54. Singer E. varrógép részvénytársaság, Piacz-utca 42.

Vas-kereskedők.

Bészler és Dávid, Piacz-utca 7. Kovács Gyula, Piacz-utca 17. Nánássy Lajos, Piacz-utca 69. Pásztor és Társa, Csapó-utca 4. Sesztina Lajos, Piacz-utca 23. Sümeghy Béla, Piacz-utca 65. Tóth Gyula, Piacz-utca 20.

Zsák- és ponyvakereskedők.

Grünberger Ignác, Batthyány-u. 4. Sonnenberg M. D., Széchenyi-utca 6. Schrott Tóbiás, Széchenyi-utca 8. Özv. Unger Benjáminné, Széchenyi-utca 3. Wiener Adolf, Kossuth-utca 27.

Kereskedelmi ügynökök.

Békés Adolf, Hunyadi-u. 21. Fischer Lipót, Barna-utca 4. Huszár Károly, Széchenyi-utca. Halmágyi József, Miklós-u. 1. Münch Gusztáv, Hunyadi-utca 24. Frigarsky Emil, Varga-u. 12.

Alkuszok.

Fischer Bernát, Cserepes-utca 19. Horog Pál, Késes-utca 26. Katzender Antal, Hatvan-utca 55. Kiss Lajos, Homokkert 12. Kiss István, Péterfia-utca 12. Klein Mihály, József kir. herceg-utca 56. Kohn Abraham, Simonffy-utca 51. Bőr Gyula, Bárány-csapszék. Rosenberg Márton, Nyugoti-utca 26. Schirf Ignác, Hatvan-utca 39. Spira Emánuel, Hatvan-utca 6. Spitzer József, Vörösmarty-utca 23. Ujlaky József, Révész-utca 2. Végli Sámuel, Morgó-utca 6. Wienstein Éliás, Hatvan-utca 38. Weisz József, Tizenháromváros-u. 6. Wertheim Mátyás, Garai-u. 14. Jakabovics Jakab, Vásártér-utca 2.

X. Iparosok czimtára.**a) Gyárak.****Butorgyár.**

Schwarz Vilmos, Szalkai-utca 5.

Erczkoporsógyár.

Gebauer Károly, Homokkert.

Inga-óragyár.

Gasparik Antal (Serli Ede utóda) Egyház-tér 5.

Fésűgyár.

Dömsödy Ferencz, Kandia-utca 15.

Gépgyárak.

Julow Lajos, Hadházi-ut; Mattyasovszky Andor, Péterfia-utca 73. szám; Trnka Gottlieb, Apafy-utca 8. szám.

Kályhagyár.

Balogh Mihály örökösei, a Boldogkert végén.

Kefegyárak.

Falk Ármin és Társa, Postakert; Stern József és Testvére, Vénkert.

Kötő-szövőgyár.

Halász János és Társai, Rákóczi-utca 36.

Szalámigyár.

Fratelli Vidoni és Társa, Domb-utca 5. sz.

Szappangyárak.

Első debreczeni szappangyár, *czégvezető*: Nagy Lajos, Varga-utca 38; Balogné Békéssy Rózsa szappangyára, Kölcsey-utca 12.

Téglagyárak.

Balogh Mihály örökösei téglagyára, Tégláskert mellett; Berger és Horváth gőztéglagyára, iroda: Séchenyi-utca; Debreczen sz. kir. város gőztéglagyára; Szikszay Lajos gőztéglagyára.

b) Iparosok.**Aranyozó.**

Dömsödi Lajos, Morgó-utca 15.

Asztalosok.

Ács Imre, Vörösmarty-utca 22. Ács Miklós, Meszena-utca 9. Ásmány Károly, Darabos-utca 52. Bagdi Istvánné, Meszena-utca 17. Bagosi Kálmán, Nyil-utca 13. Balla Lajos, Török Bálint-utca 3. Balogh Imre, Garai-u. 10. Bartha László, Késes-utca 37. Bálint Imre, Kórház-utca 5. Bálint József, Berek-utca 8. Bodnár József, Bundi-utca 8. Boldog Kálmán, Széchenyi-utca 57. Burai István, Nyil-utca 57. Czirikó Gusztáv, Arany János-utca 36. Csontos József és Gyula, Homokkert-utca 5. Dinyés Gyula, Fűvészker-tér 10. Diószegi Imre, József kir. herceg-utca 58. Dorsch Hugó, Postakert. Farkas Antal, Deák Ferencz-u. 22. Fischer Béla, Bethlen-utca 24. Fuchs János, Postakert. Gál János, Tizenháromváros-u. 13. Harsányi István, Kossuth-utca 49. Kassay Gábor, Mór-cs. telep 12. Kállai András, Czegléd-utca 3. Kerekes Albert, Morgó-utca 17. Killer Ede, Piac-utca 35. Özv. Kiss Bálintné, Árpád-tér 32. Kiss Gyula, Árpád-tér 32. Kiss Kálmán, Bercsényi-utca 29. Kiss József, Árpád-tér 32. Klein Abraham, Arany János-utca 42. Klein Ármin, Széchenyi-utca 38. Koós Lajos, Csapó-utca 49. Kovács Béla, Csokonai-utca 26. Kovács Sándor, Tizenháromváros-utca 45. Kovács János, Csapó-utca 34. Özv. Kónya Sándorné, Baross-utca. Kutoron Mihály, Nyil-u. Lamberger Ignác, Piac-utca 71. Liptai József, Simonffy-utca 39. Lókodi Ferencz, Széchenyi-utca 45. Mészáros Károly, Széchenyi-kert 31. Molnár József, Nyugoti-utca 46. Nagy Károlyné, Jókai-utca 34. Nagy Sándor, Simonffy-utca 25.

Nádai Rezső, Rákóczi-utca 34. Öz József, Veres-utca 13. Papp Albert, Cserepes-utca 6. Paulai Gyula, Vörösmarthy-utca 20. Pál András, József kir. herczeg-u. 63. Rác Benjámín, Péterfia-utca 53. Rosenfeld Mór, Tizenháromváros-utca 20. Sánta György, Csapó-utca 41. Sinkovics Nándor, Eötvös-utca 74. Szabó István, Csók-utca 6. Szabó János, Kigyó-utca 16. Szabó József, Varga-u. 34. Szekeres András, Sámsoni-utca 10. Szücs A. István, Hatvan-u. 22. Szücs Mihály, Homokkert-utca 59. Szathmári Ferenczné, Hatvan-utca 6. Szutor Károly, Késes-utca 22. Tibai Sándor, Kórház-utca 7. Tóth Lajos, Egyháztér 3. Tóth Sámuel, Baross-utca 6. Özv. Jancsó Lajosné, Sestakert-major. Wachtler János, Faragó-utca 14. Wachtler Károly, Faragó-utca 12. Vankó András, Varga-utca 28. Varga Benő, Tanító-utca 12. Vági Izidorné, Miklós-utca 35. Vibirál János, Darabos-utca 18. Vojta Géza, Szalkai-utca 5.

Acsok.

Almási Ferencz, Szent-Anna-utca 36. Arany András, Meszena-utca 10. Balogh Gergely, Csapó-utca 51. Balogh József, Bihari-telep. Balogh István, Bihari-telep. Barna Sándor, Kölesy-utca 7. Barna Tamás, Sámsoni-utca 2. Bisothka Gábor, Péterfia-utca 71. Borsos András, Veres-utca 6. Csáki András, Homok-utca 55. Csóka Pál, Késes-utca 43. Debreczeni János, Homokkert, 2. járás 192. Dézsi László, Vénkert 71. Diószegi András, Szent-Anna-utca 35. Ecsedi István, Homokkert, 2. járás 223B. Géder Sándor, Szappanos-utca 9. Gombacsok György, Vendég-utca 36. Gyáni Ferencz, Vigkedvü Mihály-utca 52. Ifj. Hevessi Mihály, Móricz-telep 58. Id. Hevessi Mihály, Kut-utca 16. Horváth József, Erzsébet szállótelep. Horváth István, Eötvös-utca 62. Horváth István, Csapó-utca 64. Horváth János, Csonka-u. 5. Kerékgyártó Bálint, Hájó-u. 16. Kerékgyártó István, Hunyadi-utca 18. Király Ferencz, Darabos-utca 57. Kiss Imre, Csapó-kert, 2. járás 201. Kiss Gábor, Kut-utca 106. Kovács Gergely, Eötvös-utca 87. Kovács Lajos, Domb-utca 4. Kovács József, Lorántffy-utca 9. Kőrösi János, Homokkert, 2. járás 177. László András, Patay-telep. Ifj. Marsalkó Mihály, Csige kert 22. Id. Marsalkó Mihály, Vendég-utca 5. Mezei Gyula, Bundi-utca 14. Ménes Gábor, Homok-utca 38. Ménes Mihály, Vendég-u. 84. Mészáros György, Gyöngyvirág-utca 4. Molnár János, Apafi-u. 4. Nagy Gábor, Tanító-u. 9. Nagy János, Csillag-utca 83. Nagy János, Nyil-utca 62. Németi Gábor, Tóczóskert, 1. járás 30. Papp Ferencz, Csillag-utca 84. Papp Sándor, Eötvös-utca 85. Pethő Ferencz, Hadházi-ut 20. Id. Pető György, Ajtó-utca 37. Ifj. Pető György, Ajtó-utca 37. Siteri Sándor, Nyil-u. 83. Szabó Dániel, Késes-utca 15. Szabó Péter, Mester-utca 20. Szabó József, Hadházi-ut 6. Szabó Mihály, Kölesy-utca 22. Szalontai József, Homokkert, 1. j. 8. Szathmári Péter, Domb-u. 10. Id. Szendrei Sándor, Kasza-köz 12. Ifj. Szendrei Sándor, Jókai-utca 29. Szepessy Péter, Varga-u. 9. Szilágyi Károly, Széchenyi-utca 27. Szilágyi János, Homokkert, 1. járás 24. Ungváry Sándor, Csapó-kert, 2. járás 201. Juhász József, Vendég-utca 78. Juhász István, Vigkedvü Mihály-utca 8. Zöld József, Csapókert, 1. járás 140.

Bádogosok.

Bucsei Sándor, Berek-utca 3. Csathó Gábor, József kir. herczeg-utca 33. Csóthi Lajos, Török Bálint-utca 4. Durkán János, Kigyó-utca 24. Flezsár Sándor, Zsák-u. 15. Glück Géza, Teleki-utca 57. Goldstein Simon, Tizenháromváros-utca 43. Grossmann József, Hatvan-u. 18. Gulyás Géza, Csokonai-utca 15. Özv. Gulyás Károlyné, Fűvészkeret-utca 6. Kasztanovics József, Bercsényi-utca 43. Kereszturi István, Csetete-u. 15. Kereszturi János, Teleki-utca 55. Kerékgyártó Sándor, Kazinczy-utca 7. Kiss Ignác, Piac-utca 34. Krausz Kálmán, Csokonai-u. 44. Landeszmán Ferencz, Timár-u. 34. Lókodi Gábor, Ótmalom-utca 1. Marosán László, Kölcsey-u. 24. Nagy Gábor, Teleki-u. 55. Preisszer Salamon, Széchenyi-utca 30. Ring István, Miklós-u. 50. Rosenfeld Adolf, Simonffy-utca 37. Sárosi János, Csapó-utca 40. Szegei Imre, Kut-utca 30. Sztraka József, Eötvös-u. 8. Tóth Gyula, Teleki-u. 75. Jobbágy János, Zöldfa-utca 5. Vitárius Benjámín, Lorántffy-utca 19. Veszeli Antal, Darabos-utca 23.

Borbélyok és fodrászok

Artner Sándorné, Vendég-u. 82. Andresz Kálmán, Piac-u. 12. Boczán Ferencz, Reáliskola-utca 3. Braun Mihály, Mester-u. 44. Ifj. Csikes Ferencz, Késes-u. 47. Özv. Dénes Imréné, Csapó-u. 67. Farkas József, Timár-u. 17. Fecsu József, Csapó-u. 77. Friedvalszky R., Egyháztér 4. Fuchs H. Péterfia-u. 26. Hanzéli Lajos Bethlen-u. 19. Herman Vilmos, Frohner szálloda. Ivanovits Antal, Kossuth-utca 17. Jakab József, Csapó-u. 11. Özv. Káliczky Józsefné, Csapó-u. 1. Kárpóli Péter, Árpád-tér 43. Kehl Miklós, Szent-Anna-utca 1. Kelemen István, Petőfi-tér 1. Király Lajosné, Árpádtér 41. Kindris János, Péterfia-utca 61. Koppányi Kálmán, Hunyadi-utca 28. Korényi József, Deák Ferencz-utca 1. Kovács Lajos, Piac-utca 59. Kovács József, Széchenyi-utca. Kiss Hermanné, Nyugoti-u. 24. Kecskeméti Ferencz, Piac-utca 11. Láng Miklós, Árpád-tér 40. Magyar Ferencz, Meszena-utca 16. Materni Lajosné, Méliusz-tér 1. Maschek Adolf, Eötvös-utca 64. Özv. Mede Gy.-né, Degenfeld-tér 4. Megyeri Kálmán, Piac-utca 42. Möldner József, „Bika“ szálló. Nagy Józsefné, Kossuth-utca 19. Nagy Lászlóné, Nyugoti-u. 35. Nagy Lajos, Mester-u. 50. Nemes Lászlóné, Nyil-utca 2. Onofri Józsefné, Csapó-utca 12. Oláh Gyula, Csapó-utca 97. Paul Péter, Petőfi-tér 4. Petrisin János, Kossuth-utca 2. Pigniczky Lajos, Hunyadi-u. 12. Reiter Sándor, Hatvan-utca 11. Rencz Antal, Kossuth-utca 4. Révöz Lipót, Piac-utca 54. Schmied János, Bádogos utca. Somogyi István, Csapó-utca 71. Szathmáry Lajos, Diószegi-utca 3. Szikszai Sándor, Attila-tér 5. Szilágyi Gusztáv, Hatvan-utca 17. Telbisz Sebestyén, Piac-u. 79. Veres Károly, Sámsoni-utca 2. Volfart András, Csapó-utca 20. Jerzsik Sándor, Széchenyi-utca 1.

Bőrönd készítőik.

Stern Salamon, Szent-Anna-utca 2. Schwartz Ábrahám, Hatvan-u. 6. Klein Jónás, Piac-u. 26.

Czement- és beton-készítők.

Melocco Péter, Margit-fürdő 64. Rossi Pál
Prinó, Teleki-utca 92.

Czimfestők.

Konvalina Herman, Csillag-u. 52. Klein
Ferencz, Piacz-utca 72. Kleinfeller Károly,
Arany János-utca 8. Jusztí József, Kossuth-
utca 58. Zellinger Ede, Darabos-utca 16.

Czipészek.

Adler Ignác, Széchenyi-utca 36. Alle
István, Széchenyi-utca 25. Almási Sándor,
Móricz-telep 82. Agoston István, Péterfia-u. 26.
Balázs János, Csapó-kert I. járás 93. Balla
Istvánné, Bethlen-utca 62. Balla Sándor, Ra-
kovszky-utca 33. Barta Ferencz, Homok-u. 68.
Bácsi Sándor, Boesky-tér 12. Bartus Lajos,
Timár-utca 2. Barna Pál, Domb-utca 1. Ba-
logh Károly, mester-utcai sorompó. Bencsú
József, Arany János-utca 45. Berger Sámuel,
Hatvan-utca 39. Blauer Móricz, Jókai-utca 20.
Brinzei Ferencz, Eötvös-utca 17. Boros Mihály,
Rákóczi-utca 26. Cziczó Lajos, Piacz-utca 12.
Dauda Mihály, Magos-utca 11. Debreczenszky
Gusztáv, Csillag-u. 88. Deutsch Márton, Csapó-
utca 5. Dickman Sámuel, József kir. herczeg-
utca 12. Dusek József, Ajtó-utca 24. Elek
Ferencz, Burgondia-utca 19. Elfenbein Adolf,
Piacz-utca 72. Erdei Péter, Homokkert II.
járás 184. Erdős Béla, Vendég-utca 63. Fábri
András, Eötvös-utca 64. Farkas Ferencz, Virág-
utca 20. Farkas Ferencz, Péterfia-utca 3.
Farkas Sándor, Vendég-utca 31. Fekete Lajos,
Czepléd-utca 16. Feniász István, Erzsébet-ut
29. Fischer Menyhért, Hatvan-utca 9. Fischer Mór,
Hatvan-utca 59. Fon Ignác, Késes-utca 37.
Földesi Lajos, Tizenháromváros-utca 21. Föld-
váry Sándor, Gólya-utca 17. Frémer János,
Bethlen-utca 40. Fröhlich Dániel, Pacsirta-u. 12.
Fülöp János, Késes-utca 3. Gergely János,
Borz-utca 19. Goldstein Leopold, Nyugoti-u. 22.
Gottlieb Mór, Hatvan-utca 5. Griczmann Gyula,
Piacz-utca 11. Grünberger Salamon, Csapó-
utca 64. Grünfeld Henrik, Hatvan-utca 39.
Györi Ferencz, Vigkedvü Mihály-utca 8.
Hasenöhrl Alajos, Kossuth-utca 25. Heszkel
Simon, Kazinczy-utca 3. Holczafer József, Sas-
utca 3. Hollender József, Vendég-utca 55.
Holes János, Veres-utca 4. Hoffer Ferencz,
Bethlen-utca 39. Hovány Ödön, Péterfia-u. 53.
Hudák János, Csapó-utca 91. Kandra Mihály,
Arany János-utca 35. Kántor József, József
kir. herczeg-utca 25. Kecskés István, Vörös-
marthy-utca 24. Kecskés Sándor, Fűvészker-
utca 16. Kecskés Péter, Simonyi-ut 6. Kelemen
Herman, Csók-utca 6. Keresztesi Ferencz,
Varga-utca 12. Kiss Bálint, Vigkedvü Mihály-
utca 43. Kiss J. Ferencz, Hajnal-utca 27.
Kiss Sándor, Agárdy-utca 6. Kiss József,
Kövesdi major. Klein Kálmán, Piacz-utca 72.
Klein Salamon, Csokonai-u. 17. Klein Sámuel,
Zápolya-utca 19. Klein Sámuel, József kir.
herczeg-utca 65. Koharczky Pál, Timár-u. 40.
Kohn Dávid, Hatvan-utca 64. Kohn Sámuel,
Hatvan-utca 20. Kovács Gábor, Jókai-utca 52.
Kovács Kálmán, Kétmalom-utca 17. Kovács
Sándor, Kétmalom-utca 15. Köröskényi István,
Borz-utca 11. Kőszegi János, Darabos-u. 46.

Krausz Mór, Széchenyi-utca 50. Kun Ede,
Széchenyi-utca 27. Kufferstein Herman, Tizen-
háromváros-utca 10. Kiss Sándor, Kut-u. 32.
Katócs József, Miklós-utca 22. Lebovits Zsig-
mond, Piacz-utca 43. Lechner Károly, Kossuth-
utca 41. Lieber Emánuel, Degenfeld-tér 4.
Leiner Sámuel, Csapó-utca 6. Losinczky Ta-
más, Homok-utca 81. Löbl Ignác, Hatvan-
utca 56. Madai Pál, Gönczi-utca 3. Márfényik
János, Varga-utca 4. Molnár Imre, Faragó-
utca 13. Moskovszky András, Zöldfa-utca 10.
Moskovszky Lajos, Vigkedvü Mihály-utca 10.
Müller Béla, Bethlen-utca 25. Müller Gotthárd,
Nyomatató-utca 6. Müller Márton, Beresényi-
utca 4. Nábrádi János, Dobozi-utca 9. Nagy
János, Csillag-utca 77. Nagy Dániel, Csapó-
utca 82. Nagy Dezső, Rákóczi-utca 5. Nagy
József, József kir. herczeg-utca 33. Nagy
László, Csapó-utca 73. M. Nagy Lajos, Si-
monffy-utca 18. Nagy Márton, Csillag-u. 56.
Nagy Miklós, Teleki-utca 17. Nagy József,
Egyháztér. K. Nagy József, Simonffy-utca 49.
Némethy Sándor, Homokkert II. járás 126/b.
Nemes Gábor, Piacz-utca 31. M. Nagy Lajos,
Simonffy-utca 4. Nánásy Lajos, Veres-u. 12.
Oláh András, Czepléd-utca 9. Oláh József,
Török Bálint-utca 20. Orobecz Fülöp, Árpád-
tér 39. Orosz István, Miklós-u. 48. Ottó Henrik,
Boesky-tér 3. Oszváth Lajos, Sziv-utca 18.
Papp Lajos, Méliusz-tér 14. Papp Mihály, Ho-
mokkert II. járás 234. Pajtás István, Petőfi-tér 4.
Pál András, Késes-utca 18. Pásztor Albert,
Mester-utca 6. Pely Ágoston, Timár-utca 32.
Perce István, Csapó-utca 12. Pásztori Pál,
Móricz-telep 78. Rác György, Jókai-utca 44.
Retezár Dezső, Csapó-utca 105. Reich Adolf,
Késes-utca 73. Rieger Antal, Hatvan-utca 14.
Reichmann Ignác, Piacz-u. 61. Répánszky Ká-
rolyné, Libakert. Réthy György, Battyhány-u. 6.
Révész Antalné, Csillag-utca 66. Révész Géza,
Kut-u. 112. Révész János, Nyil-u. 63. Róth
Ábrahám, Varga-utca 40. Róth János, Péterfia-
utca 4. Rustyák János, Vörösmarthy-utca 22.
Sándor Mihály, Salétrom-sor 1. Sándor József,
Csapó-utca 31. Senalka Nándor, Hunyadi-u. 14.
Simkovics György, Csapó-utca 17. Simon Imre,
Széchenyi-utca 18. Sinka János, Hatvan-u. 33.
Steier Ferencz, Széchenyi-u. 38. Stempl Mihály,
Batthyány-utca 15. Sónkop Ferencz, Nap-
utca 15. Schuller János, Hunyadi-utca 4.
Szabó György, Simonffy-utca 39. Özv. Szabó
Sándorné, Egymalom-u. 6. Szathmári Károly,
Hal-utca 4. Szathmáry Ferencz, Hal-utca 3.
Szecei Mihály, Ajtó-utca 18. Székely Elek,
Homokkert, II. járás 192. Széplaky József,
Darabos-u. 23. Szibrincz Mihály, Varga-u. 31.
Szilágyi György, gr. Degenfeld-tér 3. Szikszai
János, Batthyány-utca 17. Szikszai Mihály,
Csillag-utca 42. Szilágyi József, Homokkert,
I. járás 7/b. Szilágyi József, Török Bálint-utca
2. Szilágyi Antal, Homokkert-u. 93. Szoboszlai
István, Egyház-tér 3. Sztancz József, Rákóczi-
utca 21. Szűcs Gyula, Varga-u. 35. Schwarcz
Géza, József kir. herczeg-utca 53. Schwartz
Hermann, Arany János-utca 8. Schwartz Leo-
pold, Arany János-utca 5. Schnell Ede, Piacz-
utca. D. Szabó Imre, Kigyó utca 23. Szikszai
Mihály, Kut-utca 122. Stadler Gusztáv, Eötvös-
utca 83. Silber Adolf, Erzsébet-ut 40. Timár
József, Késes-utca 46. Tóth György, Csillag-
utca 28. Tóth Gábor, Szalkai-utca 4. Tóth
Ferencz, Sestakert, I. járás. Tolnai János,

Deák Ferencz utca 10. Tóth Dobos Sándor, Piacz-utca 79. Jakab Károly, Szent-Anna-utca 40. Jozsip János, Cserepes-u. 18. Viola Alajos. Eötvös-u. 7. Vas István, Czegléd-utca 2. Varga István, Szent-Anna-utca 2. Varga Imre, Kut-utca 112. Vájlán György, Teleki-utca 98. Varga Ferencz, Miklós-utca 37. Weisz Józsefné, Csap-utca 7. Weisz Jakab, Hatvan-utca 15. Weisz Dániel, Mórícz-telep 47. Weidner József, József kir. herczeg-utca 67. Weidner Gusztáv, Kossuth-utca 2. Zsák József, Eötvös-u. 118.

Czukrász és czukorkakészítők.

Alleman Ottó, Egyház-tér 5. Borsi Lajos, Piacz-utca 7. Bozsini Szekula, Iskola-utca 4. Czéró Antal, Piacz-utca 63. Dörre Ferencz, Kossuth-utca 1. Riesz Lipót, Piacz-utca 51. Scháger Károly, Arany János-utca 61. Vikovics Váza, Vendég-utca 27. Zih Géza, Rákóczi-utca 28. Józsa Gábor, Csapó-utca 19.

Cserép- és palafedők.

Biczó Gyula, Domb-utca 17. Enyedi Ferencz, Kigyó-utca 14. Tassy Károly, Széchenyi-kert. Kompanek József, Homokkert-sor 121.

Csizmadiák.

Albert Károly, Hatvan-u. 8. Antalfy Ferencz, József kir. herczeg-utca 38. Ari Károly, Csapó-utca 17. Ari József, Csapó-kert II. járás 281. Ari József, Kut-utca 110. Aszalós Lajos, Nyomató-utca 14. Bagdi István, Csapó-kert, 2. j. 211. ifj. Bagdi Károly, József, kir. herczeg-u. 69. Bakos Károly, Eötvös-u. 18. Bakonszegi Imre, Csillag-utca 44. Bakóczy János, Nyil-utca 66. Balajti István, Homokkert 2. járás 228. Balogh István, Tanító-utca 8. Balogh Sándor, Homokkert-utca 64. Bartha János, Peregzes-utca 18. Baróti István, Csokonai-utca 25. Bányai Károly, Újöld 55. Bányai László, Teleki-utca 45. Bányai Lajos, Jókai-utca 12. Bátori Mihály, Kut-utca 70. Bihari Mihály, Beresényi-utca 42. Bócsi Sándor, Peregzes-u. 9. Bodnár Lajos, Eötvös-utca 77. Bodnár Péter, Kiskassa 33. Bodnár Sámuel, Eötvös-u. 85. Bodó Gyula, Homok-utca 60. Bodó József, Nyil-u. 102. Bogdán Lajos, Simonffy-utca 34. Boros Sándor, Morgó-utca 3. Borusz István, Péczeli-utca 8. Botka Ferencz, az izraelita temető végén. Botos Sándor, Kölcsey-u. 5. Bócsi Sámuel, Csokonai-utca 44. Boji Mihály, Varga-kert I. j. 46. Böszörményi Imre, Rákóczi-u. 21. Böszörményi Kálmán, Meszena-utca 4. Özv. Böszörményi Lajosné, Morgó-utca 30. ifj. Böszörményi Mihály, Pacsirta-utca 9. Brenyiczky Sámuel, Eötvös-utca. Budai Lajos, Ajtó-u. 12. Bucsán József, Eötvös-u. 33. Bulátkó János, Kar-utca 3. Bujdosó Lajos, Homokkert I. járás 71. Cziczó János, Margitfürdő telep. Csarkó Sándor, Pesti-utca 23. Cseresznyés István, Borz-utca 26. Csige Sándor, Tóczóskert I. járás 30. Csonka József, Mester-utca 40. Csurka Sándor, Darabos-u. 14. Csürködi István, Nyil-utca 107. Dancs Sándor, Vendég-utca 72. Dankó Mihály, Kut-utca 120. Dávid Károly, Tanító-utca 14. Dávid János, Nap-utca 5. Debreczeni Ferencz, Mester-utca 45. Debreczeni Károly, Darabos-utca 47. Debreczeni Lajos, Csillag-utca 106. Deli György,

Vendég-utca 44. Dézsi Sándor, Arany János-utca 24. Dobai Miklós, Arpad-tér 16. Dobi K., Széchenyi-kert 41. Dobszai János, Homok-utca 107. Domján Lajos, Kut-utca 118. Domján János, Kut-utca 136. Dúzs János, Vendég-utca 64. Dúzs József, Borz-utca 32. Özv. Egri Mihályné, Fűvész-kert-utca 5. Egri Károly, Beresényi-u. 22. Egri József, Rakovszky-utca 25. Eikli Imre, Nyil-utca 104. Elek Ferencz, Cserepes-utca 10. Erdélyi József, Homokkert-utca 105. Erdei Józsefné, Csokonai-utca 32. Falusi György, Meszena-utca 18. Faragó András, Varga-utca 29. Faragó József, Pesti-utca 27. Faragó János, Tanító-u. 3. Fábrián István, Beresényi-u. 56. Fábrián János, Nyil-utca 71. Fehér Sándor, Timár-u. 22. Feigel Bertalan, Eötvös utca 29. Fodor Gábor, Borz-u. 19. Fodor János, Simonffy-utca 43. Frózs István, Kigyó-utca 22. Frózs Lajos, Kar-utca 40. Gáthi Lajos, Nyil-utca 18. Gebei József, Csillag-utca 48. Géder Mihály, Rákóczi-utca 43. Géder Sándor, Mester-utca 32. Géder József, Nyil-utca 134. Gere Mihály, Homok-utca 114. Gombos Sándor, Ajtó-utca 18. Gombos József, Homokkert 2. járás 199. Gonda Bálint, Darabos-utca 29. Gorzsás Sándor, Arpad-tér 25. Grega Károly, Meszena-utca 12. Gulácsi Mihály, Gólya-utca 1. Gyarmathy Gábor, Nyil-utca 65. Gyarmathy Mihály, Bundi-utca 5. Gyarmathy János, Homokkert 2. járás 212. Gyarmathy József, Csapó-kert 44. Gyarmathy József, Eötvös-u. 64. Gyöngyösi Gyula, Csillag-utca 10. Gyarmathy József, Köntöskert 1. járás 10. Gyönyörű Gábor, Péczeli-utca 3. Gyönyörű Lajos, Kigyó-utca 15. Györössy Mihály, Berek-utca 5. Gyulai László, Nyil-utca 101. Hadházi Károly, Kar-utca 26. Halász József, Pacsirta-utca 58. Halmi Imre, Csapó-kert 2. járás 267. Halmi Gyula, Csapókert 2. járás 254. Halmi Mihály, Veres-u. 6. Harangi Mihály, Péterfia-utca 68. Hajdu Sándor, Pacsirta-utca 43. Hajdu József, Rakovszky-utca 45. Háfra Sándor, Kiskassa 38. Harsányi Gábor, Eötvös u. 76. Hegedüs István, Peregzes-utca 2. Hegedüs Lajos, Diószegi-utca 16. Hegedüs Sándor, Morgó-utca 2. Hegedüs József, Meszena-utca 20. Herczner István, Homok-utca 92. Herli János, Csapókert I. járás 171. Homoki Imre, Csap-utca 24. Horváth István, Boldogfalva-utca 22. Horvath Mihály, Kut-utca 100. Huszti Mihály, Eötvös-utca 75. Illés Sándor, Csokonai-utca 24. Illés János, Nyil-utca 43. Ince András, Beresényi-utca 93. Kabai Lajos, Csígekert 51. Kállai Antal, Nyil-utca 78. Kallós Ignác, Peregzes-utca 19. Kancza Sándor, Homok-utca 117. Karácsi István, Homok-utca 44. Kaszás Dániel, Busi-utca 9. Kádár István, Mórícz-telep 35. Kádár József, Csonka-utca 11. Kádár József, József kir. herczeg-utca 71. Kálmán Ferencz, Mórícz-telep 31. Kecskés István, Vendég-utca 66. Kelemen János, Csillag-utca 71. Kenyeres Sándor, Hadház-utca 8. Kerek Bálint, Meszena-utca 6. Kerek Miklós, Csapó-utca 93. Kerékgyártó Mihály, Pesti-utca 43. Király Gyula, Eötvös-utca 30. Király Imre, Rákóczi-utca 16. Király István, Faragó-utca 22. Király Mátyas, Kut-utca 30. Kiss András, Pesti-utca 63. Kiss Gábor, Homok-utca 120. Kiss István, Meszena-utca 12. Kiss Lajos, Vendég-utca 18. Kiss Lajos, Csapókert I. járás 129. Kiss Lajos, Kossuth-utca 67. Sz. Kiss Lajos, Görbe-utca 15. Sz. Kiss Mihály, Görbe-utca 15. Kiss Péter, Homok-utca 94.

Kiss Sámuel, Árpád-tér 15. Kiss Sándor, Kut-
 utca 66. Kiss János, Homok-utca -187. Ifj.
 Kiss József, Pesti-utca 29. B. Kiss József,
 Mester-utca 32. Koczka Lajos, Kigyó utca 17.
 Kocsis Károly, Veres-utca 30. Kocsis Lajos,
 Timár-utca 27. Kolozsváry István, Bercsényi-
 utca 67. Kolozsváry József, Emerich-telep 32.
 Komáromi József, Pesti-utca 41. Komlósi
 Bálint, Eötvös-utca 106. Komlósi Daniel, Dam-
 janic-utca 9. Komlósi Imre, Eötvös-utca 106.
 Komlósi Lajos, Mester-utca 7. Komlósi Mi-
 hály, Bercsényi-utca 95. Korcsmáros Dániel,
 Péczeli-utca 10. Korcsmáros Lajos, Tóczóskert
 I. járás 32. Korcsmáros József, Morgó-utca 33.
 Kormos András, Veres-utca 8. Ifj. Korom
 Benjámín, Eötvös-utca 65. Korom György,
 Barna-utca 14. Korom Károly, Bundi-utca 6.
 Korom Lajos, Nyil-utca 72. Ifj. Korom József,
 Arany János-utca 58. Id. Korom József, Pesti-
 utca 25. Korponai János, Diószegi-utca 8.
 Korsós Imre, Árpád-tér 27. Koszta Sámuel,
 Csapóskert 1.8. Kozák Ferenc, Bercsényi-u 89.
 Kozma Imre, Vendég-utca 77. Kozma Péter,
 Csapóskert 3. járás 340. Kozma János, Kut-u. 1.
 Kovács Benjámín, Darabos-utca 50. Kovács
 Imre, Nyil-utca 54. Kovács István, Kar-u. 5.
 Kovács István, Nyil-utca 30. Kovács István,
 Csapóskert 1. járás 108. Kovács István, Könyök-
 utca 5. Ifj. Kovács István, Csillag-utca 66.
 B. Kovács István, Vendég-utca 76. Kovács
 Márton, Simonffy-utca 17. Kovács Mihály,
 Homok-utca 128. Kovács János, Nyil-utca 113.
 Kovács József, Csapóskert 1. járás 129. Kovács
 József, Pallag. Kórik István, Kut-utca 76.
 Kóródi Lajos Rakovszky-utca 2. Kósik András,
 Homok-utca 87. Kóji János, Nyil-utca 91.
 Köblös Károly, Jókai-utca 25. Kreeskó Mátyás,
 Meszena-utca 20. Kronovszky Tamás, Csapó-
 kert 2. járás 210. Kurdik István, Árpád-tér 15.
 Kurucz István, Nyil-utca 108. Kurucz Miklós,
 Hüvelyes-utca 6. Küllös Imre, Nyil-utca 72.
 Küllös János, Vigkedvü Mihály-utca 56. Lé-
 nárt Imre, Nyil-utca 88. Lovász Mihály, Csapó-
 kert 2. járás 265. Luczi István, Pacsirta-u. 80.
 Lugosi János, Eötvös-utca 68. Madai Imre,
 Hatvan-utca 62. Madarász Ferencz, Kigyó-u. 23.
 Madarász Lajos, Csillag-utca 69. Makai Sán-
 dor, Vendég-utca 74. Makai Sándor, Morgó-
 utca 13. Makai János, Mester-utca 36. Ifj.
 Maklári József, Ajtó-utca 6. Marozsán György,
 Csapóskert 1. járás 16. Matkó József, Bercsényi-
 utca 31. Major István, Csokonai-utca 25.
 Máthé Lajos, Eötvös-utca 116. Máthé József,
 Bercsényi-utca 23. Matéka Sándor, Garai-u. 23.
 Medgyessy János, Nyil-utca 95. Mészáros
 Sándor, Bercsényi-utca 81. Mészáros Sándor,
 Eötvös-utca 31. Mészáros János, Ajtó-utca 12.
 Mészáros János, Agárdy-utca 7. Mester Sándor,
 Vendég-utca 23. Mészáros József, Diószegi-
 utca 8. Mindszenti Imre, Vendég-utca 70.
 Mindszenti Lajos, Darabos-utca 44. Mizsek
 József, Jókai-u. 19. Molnár Gábor, Rakovszky-
 utca 21. Molnár Imre, Homok-utca 48. Molnár
 István, Honvéd-utca 68. Molnár Péter, Csapó-
 utca 48. Molnár János, Nyil-utca 31. B. Nagy
 Ferencz, Nyil-utca 22. Ifj. Nagy Ferencz,
 Nyil-utca 22. Nagy Gábor, Árpád-tér 42. Nagy
 Gábor, Vendég-utca 74. Nagy Gábor, Veres-
 utca 21. Nagy István, Nyil-utca 24. Nagy
 István, Vigkedvü Mihály-utca 25. Nagy István,
 Eötvös-utca 55. Nagy István, Csillag-utca 53.
 R. Nagy Istvánné, Morgó-utca 13. Nagy

Károly, Meszena-utca 11. P. Nagy Lajos,
 Péterfia-utca 74. Sz. Nagy Lajos, Darabos-u. 56.
 Özv. Nagy Lajosné, Hajó-utca 18. P. Nagy
 Mihály, Bethlen-utca 54. Nagy Péter, Csemete-
 utca 11. Nagy Sándor, Vörösmarty-utca 24.
 P. Nagy Sándor, Arany János-utca 54. P. Nagy
 János, Péczely-utca 8. Nagy József, Csillag-
 utca 37. Nagy József, Kut-utca 110. Nagy
 József, Csapó-utca 480. Nagy József, Agárdi-
 utca 18. Nagy József, Hajó-utca 18. Nagy
 József, Garai-utca 18. Özv. K. Nagy Józsefné,
 Bercsényi-utca 93. Nánássy István, Kőlesey-
 utca 20. Nehéz József, Rákóczi-utca 65.
 Nosztrai István, Monostor-u. 1. Nosztrai Lajos,
 Pacsirta-u. 7. Nyiri János, Csillag-u. 89. Oláh
 Károly, Homokkert-utca 111. Osváth Sándor,
 Busi-utca 21. Ocsay János, Szent-Anna-utca
 36. Órsy Sándor, Vendég-utca 13. Papp Fe-
 rencz, Hatvan-utca 64. Papp István, Honvéd-
 utca 34. Paksy József, Eötvös-utca 112.
 Pákozdi András, Czuczka tanya 13. Id. Pál
 Ferencz, Jókai-utca 32. Pál Lajos, Pacsirta-
 utca 5. Pásti János, Homokert II. járás 174.
 Pásztor Miklós, Kut-utca 52. Pásztor János
 Nyil-utca 103. Petneházi János, Kigyó-u. 11.
 Petres Mihály, Árpád-tér 15. Petrus József,
 Csokonai-utca 1. Péntek Sándor, Mester-u. 12.
 Ifj. Péntek Sándor, Honvéd-utca 41. Péntek
 Ferencz, Csillag-utca 47. Péntek Sándor, Kut-
 utca 104. Pillár József, Csapó-kert II. járás
 312. Pongor Ambrus, Mester-utca 9. Pósalaki
 István, Bercsényi-utca —. Prém Ferencz,
 Eötvös-utca 16. Ifj. Prém Ferencz, Eötvös-
 utca 16. Prém János, Eötvös-utca 16. Püspök
 György, Csillag-utca 39. Püspök Sándor,
 Faragó-utca 16. Ifj. Püspök Sándor, Eötvös-
 utca 65. Rác Lajos, Csapóskert I. járás 129.
 Rácskay István, Piac-utca 34. Rácskay Gá-
 bor, Nyil-utca 112. Révész István, Szent-
 Anna-utca 53. Id. Révész József, Csillag-
 utca 24. Ifj. Révész József, Pacsirta-u. 21.
 Sallai Mihály, Csillag-utca 97. Sallay Sámuel,
 Busi-utca 21. Sáirány Imréné, József kir.
 herczeg-utca 71. Sándor József, Vendég-utca
 56. Sági Istvánné, Homokkert II. járás 248.
 Sági István, Homokkert II. járás 248. Seres
 Ferencz, Jókai-utca 25. Seres Lajos, Darabos-
 utca 25. Seres Mihály, Honvéd-lakt., kanti-
 n. Seres Sándor, Csokonai-utca 50. Seres János,
 Libakert —. Sipos János, Honvéd-utca 47.
 Somogyi István, Homokert II. járás 227. So-
 mogyi Péter, Vigkedvü Mihály-utca 38. Sol-
 téz József, Pacsirta-utca 46. Soós Gábor,
 Eötvös-utca 56. Soós Gábor, Homok-utca 74.
 Sőrés Gábor, Kut-utca 122. Sturavics Berta-
 lan, Jókai-utca 29. Süttő Lajos, Kőlesey-utca
 15. Szabó András, új Mór-cz-telep, 13. Szabó
 András, Török Bálint-utca 19. Szabó Gábor,
 Kut-utca 88. Szabó Imre, Honvéd-utca 41.
 Özv. Szabó Istvánné, Csapóskert II. járás 210.
 Szabó Károly, Kut-utca 24. Szabó Lajos,
 Tóczóskert, II. j. 37. Szabó Lajos, Árpád-tér
 15. A. Szabó Lajos, Arany János-utca 24.
 Szabó Károly, Rákóczi-utca 39. Szabó Sán-
 dor, Homok-utca 77. Szabó Sándor, Eötvös-
 utca 108. B. Szabó Sándor, Leány-utca 6.
 Szabó József, Csemete-utca 17. Szabó József,
 Perczes-utca 14. Ifj. A. Szabó József, Rák-
 óczi-utca 39. A. Szabó József, Rákóczi-
 utca 39. Cs. Szabó József, Csapóskert, III. j.
 476. Sz. Szabó József, Kut-utca 26. Özv. Szabó
 Józsefné, Honvéd-utca 43. Számádó József,

Nyil-utca 133. Szántai Bálint, Csapókert, I. j. 104. Szántai János, Homok-utca 126. Szányi János, Bundi-utca 6. Szász János, Csapókert, II. járás 218. Szekeres Károly, Bercsényi-u. 48. Szendrey Sándor, Darabos-u. 36. Szendrey János, Homok-utca 50. Szentesi Károly, Bercsényi-utca 65. Id. Szentesi Mihály, Csokonai-utca 14. Ifj. Szentesi Mihály, Kar-utca 40. Szentkirályi József, Libakert. Szentjóni László, Cokonai-utca 31. Szerencsi Ferenc, Meszena-utca 12. Székely Sándor, Gyöngyvirág-utca 17. Szigeti Sándor, Csapókert. 208. Szilágyi István, Csige kert —. Szilágyi Károly, Csapó-utca 35. Szilágyi József, Magoss-u. 16. Szilágyi Gábor, Homok-u. 10. Szilvási István, Csillag-utca 27. Szító Sándor, Busi-utca 12. Szondi Zsigmond, Árpád-tér 16. Szőke Sándor, Kut-utca 102. Szőke Dániel, Mórlicz-telep 20. Szöllősi József, Teleki-utca 34. Szőnyi Károly, Kut-utca 104. Szücs Gábor, Kar-utca 36. Szücs Imre, Csillag-utca 45. Szücs Lajos, Kut-utca 104. Szücs Lajos, Faragó-utca 4. Szücs Mihály, Csokonai-utca 17. Takács Gábor, Lorántffy-utca 2. Id. Takács Gábor, Tanító-utca 13. Takács István, Ajtó-utca 12. Takács Lajos, Tanító-utca 13. Takács Sándor, Bercsényi-utca 46. Takács József, Csokonai-utca 44. Tassi János, Tóczóskert, I. járás 25. Tolki József, Nyil-utca 118. Tóth Ferenc, Meszena-utca 12. B. Tóth Gábor, Nyil-utca 93. Ifj. B. Tóth Imre, Vendég-utca 72. szám. Id. Tóth Imre, Honvéd-utca 43. szám. F. Tóth István, Nyil-utca 114. szám. Tóth Lajos, Nyil-utca 133. Tóth Lajos, Bethlen-utca 30. Tóth Mihály, Vénkert 55. Tóth Sándor, József kir. herceg-utca 71. Sz. Tóth János, Homok-utca 139. Özv. Tóth Jánosné, Ótmalom-utca 1. Tóth József, Damjanics-utca 9. Kun Tóth József, Homok-utca 127. Tóth József, Homok-utca 64. Tömpe Lajos, Timár-utca 27. Tőkés György, Domb-utca 20. Tőkés Lajos, Eötvös-utca 14. Turavics Bertalan, Morgó-u. 10. Törös Gábor, Apaffi-utca 4. Turóczy Sándor, Szőlőtelep. Tütös András, Nyil-u. 47. Udvarhelyi Balázs, József kir. herceg-utca 11. Ujváry Gábor, Veres-u. 3. Ujváry István Veres-utca 3. Ujváry Sándor, Bundi-utca 9. Uri Imre, Eötvös-utca 57. Uri Lajos, Nyil-utca 50. Uri Mihály, Mórlicz-telep 30. Uri Sándor, Nyil-utca 96. Uri Sándorné, Nyil-utca 96. Zeke László, Kar-u. 22. Zombor Lajos, Köntösgáti sorompó. Zsufa András, Homok-utca 46. Jakab Lajosné, Kut-utca 136. Jakab József, Nyil-utca 51. Jándi Mihály, Hadházi-utca 9. Jerémiás Károly, Pesti-utca 59. Juhász Sándor, Domb-u. 7. Juhász József, Rákóczi-utca 64. Vágó Mártonné, Nyil-u. 100. Varga István, Szappanos-utca 3. Varga István, Csillag-utca 60. Varga István, Csillag-utca 16. Varga István, Kigyó-utca 15. F. Varga Lajos, Darabos-utca 40. Varga Lajos, Veres-utca 6. Varga János, Árpád-tér 39. Varga János, Honvéd-utca 23. Varga József, Nyil-u. 54. Varga Józsefné, Szappanos-utca 3. Várjas Árpád, Faragó-utca 15. Varkoly József, Csokonai-utca 5. Vass Gábor, Bercsényi-utca 23. Vajda Bálint, Homok-utca 141. Vágó Lajos, Hatvan-utcai-kert, 2. járás 63. Várady Lajos, Perczes-utca 3. Váradi Lajos, Bercsényi-u. 93. Váradi Benjámin, Vendég-utca 87. Id. Vass Gábor, Csapókert 279. Vass Gábor, Bercsényi-utca 23. Vatai Kálmán, Agárdi-u. 15. Veress István, Darabos-utca 41. Vigvári József, Csapókert,

2. járás 220. Vigvári István, Tanító-utca 10. Vida Lajos, Eötvös-utca 56. Vida Miklós, Perczes-utca 14. Vida Sándor, Mórlicz-telep 80. Özv. Vigvári Tamásné, Csapókert, 2. járás 311. Vincze László, Csillag-utca 108. Volszky József, József kir. herceg-utca 50.

Csutora készítő.

Balogh Péter, Baromvásártéri mázsánál.

Esztergályosok.

Özv. Balogh Józsefné, Darabos-utca 17. Fűvessy Lajos, Simonffy-utca 15. Gréf József Kandia-utca 9. Keserü Sándor, Csapó-u. 20. Kohn Eliás Emil, Simonffy-utca 45. Nagy Károly, Csige kert 4. Szekerka Róbert, Boldogfalva-u. 4. K. Tóth Sámuel, Bazár-tér.

Előnyomda és női kézimunka üzlet.

Füstös Testvérek, Stenczinger-ház.

Ékszerészek, aranyművesek.

Fleischer Ármin, Fischer Herman, Hal-köz. Fülkei Kálmánné, Kut-utca 72. Hoff Albert, József kir. herceg-utca 62. Ifj. Kostya János, Széchenyi-utca 1. Lőfkovits Arthur, Piacz-u 38. Pintér Gusztáv, Fő-tér.

Építészek.

Berger Jenő, Széchenyi-utca. Tóth István, Péterfia-u. 16.

Építőmesterek.

Biczó Gyula, Domb-utca 17. Horváth János, Csapó-u. 11. Stegmüller Árpád, Kölesey-u. 3. Schneider István, Cseteme-u. 7. Szikszay Géza, Deák Ferenc-utca 9.

Fafaragó.

Spira Miklós, Barna-utca 5.

Fazekasok.

Aradi János, Timár-u. 35. Emödi Gábor, Csapókert 168. Erdei István, Homok-u. 126. Guthán Ferenc, Mórlicz-telep 64. Guthán József, Hüvelyes-u. 11. Harsányi Mihály, Szent-Anna-u. 41. Katona József, Árpád-tér 35. Id. Katona Péter, Pacsirta-u. 21. Ifj. Katona Péter, Lorántffy-u. 25. Keckés Istvánné, Busi-u. 21. Ifj. Kiss Gábor, Csapó-u. 82. Id. Kiss Gábor, Csapó-u. 82. Kovács Mihály, Ispótlay. Özv. Kovács Józsefné, Nyil-u. 33. Özv. Mártonffy Imréné, Virág-u. 18. Mártonffy József, Virág-u. 18. Ifj. Nagy József, Árpád-tér 23. Id. Nagy József, Árpád-tér 23. Papp Lajos, Csapó-u. 33. Seres Lajos, Csillag-u. 20. Sipos József, Csapókert I. j. 46. Szabó Lajosné, Csillag-u. 29. Szöllősi József, Csapó-kert 32. Tóth Bálint, Nyomtató-utca 11. Tóth Lajos, Nyomtató-utca 11. Varga István, Salétrom-sor 22. Jóna Sándorné, Homok-u. 140. Jóna Sára, Homok-u. 140.

Fésüsök.

Bak József, Morgó-u. 34. Ifj. Bak József, Morgó-utca 34. Bodnár István, Zápolya-u. 15. Dudás Alajos, Timár-u. 22. Dömsödi Ferenczné, Kandia-u. 15. Erdey Gábor, Teleki-u. 38. Hajnal Sámuel, Simonffy-u. 11. Homoki József, Vendég-utca 61. Szabó György, Pacsirta-u. 18. Szabó György, Péterfia-u. 80. Szabó István, Csonka-utca 10. Varga János, Csapókert II. járás 203.

Gombkötők és paszományosok.

Bányai József, Piacz-utca 43. Schwartz Ármán, Piacz-utca 30.

Gubások.

Báthory Bálint, Borz-u. 17. Báthory Mihály, Borz-utca 17. Faesar József, Simonffy-u. 54. Földváry Mihály, Kőlcsey-utca 7. Harsányi Imre, Cserepes-utca 19. Hajesz Gusztáv, Mester-utca 40. Id. Köblös Mihály, Kigyó-u. 5. Ifj. Köblös Mihály, Eötvös-utca 87. Molnár András, Libakert. Nagy Sándor, Homok-u. 89. Nagy Sándor, Vendég-utca 45. Nagy József, Eötvös-utca 70. Nagy József, Csapó-utca 83. Nagy József, Vendég-utca 47. Ozsváth Ferencz, Tanító-utca 10. Ozsváth János, Veres-utca 25. Özv. Pércsi Istvánné, Kigyó-utca 17. Salánki Ferencz, Bethlen utca 24. Salánki Gyula, Ispotály-utca 15. Salánki Mihály, Garai-u. 8. Özv. Szabó Istvánné, Vendég-utca 89. Szabó György, Veres-utca 12. Szigoti Mihály, Csapó-utca 82. Szina János, Eötvös-utca 70. Özv. Szücs Gáborné, Eötvös-utca 87. Török Gábor, Vörösmarthy-utca 25. Járai Ödön, Domb-u. 1. Juhász Mihály, Nyil-utca 66.

Gyermekruhakészítő.

Blum Sándor, Piacz-utca 73.

Hangszerkészítők.

Kerékgyártó István, Darabos-u. 7. Schmidt Sámuel, Piacz-u. 73. Szendrő Sándor, Szent-Anna-utca 3. Tanczer György, Piacz-utca 19. Tóth János, Széchenyi-utca.

Hentesek.

Id. Anyok Károly, Árpád-tér 38. Ifj. Anyok Károly, Kut-utca 80. Bacsó Jánosné, Árpád-tér 39. Balogh Gábor, Szent-Anna-utca 47. Balogh József, Szent-Anna-u. 47. Balla István, Hatvan-utca Bauer Lajos, Vargakert. Báthori Sándor, Bercsényi-utca 14. Benes Venczelné, Arany János-utca 29. Béber Károly, Nyugoti-sor 48. Bot János, Bercsényi-utca 16. Bodnár József, Csapókert, 2. járás 153. Böőr Imre, Homokkert, I. járás 113. Böszörményi Pál, Nap-utca 3. Bundi Sándor, Homokkert, 3-ik járás 85. Dalmi Károly, Kut-utca 126. Debreczeni Lajos, Verbőczy-utca 10. Dusa Józsefné, Libakert, 2. járás 19. Ferge István, Csonka-u. 4. Gebei József, Homok-u. 95. Gombos István, Csapó-utca 18. Gombos Ferencz, Péterfia-utca. Harsányi Gábor, Teleki-utca 64. Hüse János, Czegléd-utca 22. Imre János, Sziv utca 21. Kapros Imre, Hajnal-utca 7. szám. Kapros József, Hajnal-utca 7. szám. Kántor József,

Késes-utca 77. Kecskés János, Teleki-utca 15. Kiss Miklós, Degenfeld-tér. Komádi István, Csillag-utca 101. Kovács Péter, Vigkedvü Mihály-utca 26. Kovács János, Timár-u. 20. Kovács Kálmán, Timár-utca 20. Kozma Gábor, Darabos-utca 54. Márton Józsefné, Csillag-utca 104. Mayer Géza, Petőfi-tér 12. Mészáros Ferencz, Csillag-utca 109. Móricz Ferencz, Kossuth-u. 60. Nagy Gábor, Vigkedvü Mihály-utca 30. Ifj. Nagy Gábor, Nap-utca 10. Nagy István, Csapó-utca 11. Nagy Károly, Csapó-utca 94. Nagy Lajos, Kigyó-u. 32. Nagy Lajos, Teleki-utca 7. Nagy Lajos, Csapó-utca 97. Id. Nagy Sándor, Bercsényi-utca 97. Nagy Józsefné, Erzsébet-ut 29. Németh András, Piacz-utca 29. Németi János, Kossuth-u. 57. Németi Mihályné, Bercsényi-utca 61. Rác Mihály, Timár-u. 35. Retezár Kristóf, Csapó-utca 68. Papp Sándor, Teleki-utca 11. Somogyi István, Szent-Anna-utca 51. Strébely Alajos, Homok-utca 84. Szabó András, Késes-utca 74. Szabó Mihály, Hunyadi-utca 23. Szakács János, Zöldfa-utca 12. Szakácsi András, Teleki-utca 48. Szathmáry András, Tizenháromváros-u. 23. Ifj. Szathmáry Mihály, Hajnal-utca 19. Id. Szathmáry Mihály, Hajnal-utca 11. Szatmáry József, Hajnal-utca 11. Szegedi József, Csillag-utca 109. Szentesi János, Homok-utca 134. Szoboszlai János, Baross-utca 9. Szoboszlai József, Baross-u. 9. Szücs Gergely, Nyil-u. 120. Id. Szücs Mihály, Csillag-utca 93. Ifj. Szücs Mihály, Csillag-u. 93. Takács József, Pacsirta-utca 4. Tájai József, Meszena-utca 18. Tesch József, Batthyány-utca. Tokai Jánosné, Kigyó-utca. Tóth András, Csapó-utca 96. Tóth Mihály, Árpád-tér 14. Ungváry Imre, Domb-utca 22. Id. Ungváry József, Árpád-tér 41. Ujfalussy Menyhért, Árpád-tér 12. Jándi Bálint, Mester-utca 46. Jándy Ferencz, Ajtó-utca 41. Járai Gyuláné, Csige-kert 7. Jobbágy Ferencz, Czegléd-u. 8. Juhász Lajos, Sarok-utca 10. Varga György, Simonyi-ut 8. Váradai József, Eötvös-utca 17. Vásáry József, Bercsényi-utca 5.

Kalaposok.

Békés Lajos, Piacz-utca 44. Borza András, Csapó-utca 17. Keszler Jakab, Széchenyi-u. 1. Özv. Kiss Gáborné, Csapó-utca 2. Pongrácz Ágostonné, Meszena-utca 12. Sarkadi József, Kut-utca 90. Siacsy Juliánna, Vigkedvü Mihály-utca 15. Özv. Zachar Sámuelné, Széchenyi-utca 1.

Kaptafa-faragók.

Ifj. Bujdosó Ferencz, Homokkert I. jár. 76. Id. Bujdosó Ferencz, Homokkert I. járás 71. Gózon Lajos, Péterfia-utca 48. Nánási Gábor, Gólya-utca 4.

Kályhások.

Aradi János, Teleki-utca 88. Guthán Lajos, Péterfia-utca 66. Guthán József, Hüvelyes-utca 11. Tóth Lajos, Nyomató-utca 15. Tóth Gyula, Piacz-utca 20.

Kárpitosok.

Flaschner György, Arany János-utca 20. Glatstein Ignác, Hatvan-utca 4. Horváth Imre, Bethlen-utca 32. Horváth Lajos, Miklós-utca 18. Kesztenbaum Jónás, Széchenyi-utca.

Krémer Jakab, Simonffy-utca 27. Monoky Lajos, Csapó-utca 86. Skvir Demjén, Piacz-utca 38. Székely Sámuel, Szent Anna-utca 14. Thieszen Arthur, Darabos-u. 9. Zátorszki István utóda, Széchenyi-utca 6. Vági Sámuel, Csapó-utca 95. Varga József, Piacz-utca 44. Weisz Gyula, Hatvan-utca 55.

Kefekötők és kefések.

Fischer Simon, Vásártér 9. Fried Bernáth, József kir. herceg-utca 58. Fülöp Józsefné, Csapókert II. járás 334. Mózes István, Jókai-utca 13. Muszter László, Kut-utca 92. Papp Ferencz, Mester-utca 19. Sipos Bálint, Dobozi-utca 7. Vedres István, Csapó-utca 58.

Kelmefestők és ruhatisztítók.

Csathó János, Hunyadi-utca 19. Hrabéczy Antalné, Széchenyi-utca 42. Kocz József, Vár-utca 7.

Kerégyártók.

Bakos János, Nyugoti-utca 16. Bihari Lajos, Pesti-u. 1. Bonyhai György, Veres-u. 21. Bonyhai József, Veres-u. 21. Bánk Árpád, Kandia-u. 21. Demeter István, Faragó-u. 1. Erdélyi Ferencz, majorsági föld. Erdődi József, Veres-u. 22. Faragó Ferencz, Meszena-u. 9. Faulwetter Sándor, Booskai-tér 8. Fekete János, Bessenyei-u. 19. Földesi Gerzson, Boldogfalva-u. 13. Gál József, Darabos-u. 22. Gerzson Miklós, Péterfia-u. 69. Horváth János, Kossuth-u. 41. Illés Ferencz, Mester-u. 15. Gatona Gábor, Kut-u. 16. Kovács Gyula, Sziv-u. 6. Kovács Gyula, Agárdi-u. 14. Kovalovszky János, Hatvan-u. 52. Kovács József, Sziv-u. 5. Kripkó Károly, Pacsirta-utca 12. Kripkó Lajos, Teleki-u. 94. Kripkó Sándor, Sarok-u. 18. Kun András, Péterfia-utca 62. Lukács Imre, Cserepes-u. 1. Makai György, Kut-u. 24. Megyesi Gyula, Tanító-u. 18. Molnár Imre, Jókai-u. 33. Molnár Imre, Péterfia-u. 46. Molnár István, Mester-u. 39. Nagy János, Erzsébet-ut. 17. Pinczés Mihály, Árpád-tér 33. Szabó Kálmán, Szent-Anna-utca 54. Szabó József, Csapó-u. 47. Özv. Sziogyártó Istvánné, Nyugoti u. 22. Tóth Ferencz, Simonffy-u. 45. Ungvári György, Bethlen-u. 52. Ungvári Mihály, Hatvan-u. 47. Vetésy József, Varga-kert.

Keztyűsök.

Kálnai Lipot, Piacz-utca 14. Nagy András, Kistemplom-bazár.

Kéményseprők.

Bazsek Lajos, Magos-utca 3. Frenczl Gyula, Bethlen-utca 69. Morvai Sótér, Rákóczi-utca 13. Szekeres Gyula, Rákóczi-utca 48.

Késesek.

Deák Péter, Nyil-utca 97. Kádár János, Hal-u. 6. Kun József, Széchenyi-utca 1. Korovszky János, Czegléd-u. 9. Németi Lajos, Árpád-tér 4. Stella János, Piacz-u. 79. Szabó Ferencz, Homok-utca 128.

Kocsigyártók és nyergesek.

Gerzson Miklós, Péterfia-utca 69. G. Gordan János, Hatvan-utca 52. Riesz Henrik, Hatvan-utca 58. Jámbor Zsigmond, Csók-utca 6.

Kosárkötők.

Mihalik Mihály, Zöldfa-u. 5. Mandel Chaim Sámuel, Bádogos-utca 2. Nyulassy Ödönné, Csillag-utca 103. Varjasi Gyula, Csokonai-utca 16. Özv. Zengeller Pálné, Vörösmarthy-utca 20.

Kovácsok.

Balogh Mihály, Cserepes-utca 1. Bartha Dániel, Tanító-u. 18. Birinyi Gábor, Perczes-utca 24. Borsos Imre, Péterfia-utca 62. Bőr János, Kölesy-utca 7. Csőreg Péter, Booskay-tér 6. Ifj. Csőreg Peter, Faragó-utca 6. Egresi Illés, Mester-utca 15. Erdei István, Kigyó-utca 19. Faragó István, Mester-utca 39. Fazekas István, Nyugoti-utca 24. Fekete Kálmán, Zápolya-utca 10. Háló Sándor, vágóhid. Kerekes Sándor, Erzsébet-utca 10. Kiss Gyula, Erzsébet-utca 93. Kopányi Dávid, Miklós-utca 40. Kovács István, Vigkedvü Mihály-utca 40. Kovács László, Mester-utca 39. Kripkó Ferencz, Teleki-utca 69. László József, Salétrom-utca 18. Makai Ferencz, Simonffy-utca 45. Molnár Ambrus, Csapó-utca 8. Sz. Nagy Sándor, Hatvan-utca 71. Nagy József, Szent Anna-utca 46. Neumayer János, Petőfi-tér 6. Nógrádi Pál, Czegléd-utca 10. Ökrös Sándor, Booskay-tér 8. Ötvös Lajos, Pacsirta-utca 1. Pálkás Ferencz, Eötvös-utca 44. Pásztor György, Gólya-utca 2. Pesics Sándor, Teleki-utca 80. Polgári Bálint, Tizenháromváros-utca 23. Polgári József, Apafi-utca 153. Rácz Sámuel, Szent Anna-utca 54. Rácz József, Szálkai-utca 7. Schverla Gyula, Hatvan-utca 47. Szabó Sándor, ondódi tanya. Szekeres András, Eötvös-utca 67. Szombathy Gusztáv, Veres-utca 32. Tolnai Dániel, Péterfia-utca 46. Ungváry György, Bethlen-utca 52. Jeremiás József, Apafi-utca 155. Varjasi Imre, Bereke-utca 4. Váradi Károly, Jókai-utca 33. Veicz György, Busi-utca 7. Zoller Sámuel, Hatvan-utca 41.

Könyvkötők.

Antalfy Ferencz, Piacz-utca 29. szám. Özv. Báthory Imréné, Darabos-utca 55. szám. Dávidházy Kálmán, Fűvészkert-utca 9. Erdélyi Gábor, Csillag-utca 5. Fodor Gábor, Fűvészkert-utca 6. Frölich Venczel, Szent Anna-utca 1. Grünvald Bernát, Hunyadi-utca 18. Hoffmann Izráel, Piacz-utca 49. Komáromi József, Piacz-utca 12. Lengyel Imre, Kossuth-utca 13. Pongrácz Géza, Csapó-utca 34. Richer Károly, Péterfia-utca 44. Zahonyai György, Egyháztér 13.

Kötélgyártók.

Bak András, Kigyó-utca 4. Bihari Gábor, Csapókert I. j. Bihari István, Rakovszky-u. 2.

Özv. Bőr Józsefné, Bercsényi-utca 9. Czébe József, Vendég-utca 27. Guti István, Csapó-utca 105. Kiss János, Teleki-utca 51. Molnár Mihály, Vendég-utca 13. Nagy Gábor, Vendég-utca 19. Nagy János, Kut-utca 68. Ökrös István, Homok-utca 98. Ökrös János, Késes-utca 39. Özv. Seres Istvánné, Kut-utca 2. Özv. Szabó Józsefné, Erzsébet-ut 31. Szilágyi János, Homok-utca 98. Szüics István, Ótmalom-utca 4. Özv. Tóth Józsefné, Cserepes-u. 11.

Kőfaragók.

Balogh Sándor, Teleki-u. 49. Beck Sámuel, Piacz-u. 91. Bona Fortunato, Hunyadi-utca 21. Bona Alfonso Romano, Hunyadi-u. 21. Edelstein Sámuel, Piacz u. 56. Fodor Józsefné, Csapó-u. 41. Kegyes Ferencz, Piacz-u. 58. Kiss Juliánna. Homokkert-u. 75. Rossi Pál, Teleki-u. 92.

Kömvészek.

Bakos Sándor, Ispotályi szegényház. Bihari István, Kazinczy-utca 5. Bundi Károly, Hajó-utca 26. Busi Sándor, Vida-telep. Csapó Ferencz, Csonka-utca 5. Csapos János, Csapó-utca 71. Cseh Ferencz, Szappanos-utca 21. Csekő Bálint, Degenfeld-tér 3. Cseresznyés Sándor, Ajtó-utca 39. Deák Imre, Malom-köz. Deák István, Vigkedvü Mihály-utca 21. Dobozy Mihály, Peczely-utca 6. Fésüs Lajos, Árpád-tér 10. Ferge János Busi-u. 11. Hamper Ferencz, Csapó-kert 2. járás 101. Hegedüs Mihály, Homokkert 2. járás 15. Hegedüs István, Péterfia-utca 56. Horváth József, Csillag-u. 76. Kapros József, Török Bálint-utca 1. Károlyi Sándor, Török Bálint-utca 1. Kasza István, Borz-utca 6. Kiss Károly Késes-u. 41. Kéki Imre, Csonka-u. 7. Kereszturi Gábor, Homokkert 2. járás 228. Kocsi József, Homok-u. 119. Kandász János, Pallag. Kulcsár Mihály, Nyil-u. 124. Magyar István, Csapó-kert 2. járás 164. Márkus György, Homokkert 2. járás 126. Marjalaki Sándor, Késes-utca 6. Molnár János, Kar-u. 24. Molnár János, Boeska-tér 9. Nagy Bálint, Csapó-kert I. járás 107. Nagy György, Kölcsey-u. 6. Nagy István, Apaffy-u. 117. Nagyházy János, Agárdi-u. 12. Nyalka István, Homokkert I. járás 25. Ökrös Sándor, Darabos-u. 14. Pataki Sándor, Bethlen-u. 50. Porhammer Károly, Csillag-u. 85. Sóvágó József, Homokkert 2. járás 154. Somossi József, Szív-u. 17. Szabó Bálint, Csillag-u. 71. Szabó Mihály, Kar-u. 19. Szabó János, Kar-utca 19. Szabó Gábor, Pacsirta-utca 24. Szigeti Mihály, Hatvan-utcai kert 2. járás 44. Szigyártó János, Késes-utca 46. Szombati András, Homok-u. 33. Szöllösi Sándor, Perczes-u. 25. Tar Gábor, Kut-u. 96. Tokaji József, Pesti-u. 67. Tolvaj József, Bercsényi-u. 99. Torma Lajos, Zápolya-u. 11. Török István, Csapó-kert 2. járás 315. Tóth István, Csillag-u. 12. Tóth Lajos, Fazekas Mihály-u. 9. Tóth Péter, Homokkert-u. 101. Tóth József, Csapó-kert. Török János, Csapó-u. 44. Id. Jenei János, Apaffy-u. 25. Váradai Károly, Tanító-u. 9. Végh János, Faragó-u. 23. Vértesi József, Homok-u. 101. Vig Sándor, Boldogfalva-utca 11.

Köszörüsök.

A fűvészkert-utcaizai kispiacon.

Kutfurók (kutmesterek).

Füvessy Lajos, Simonffy-u. 15. Guró Lőrincz, Varga-u. 20. Hannel Sámuel, Arany János-u. 13. Kölezer Mihály, Hunyadi-utca 20. Ladányi Ferencz, Kut-utca 45. Mráz Ferencz, városi kutmester, Hatvan-utcaizai kert. Rác József, Simonffy-utca 59. Trnka Ferencz, Barna-u. 3.

Lakatosok.

Baranyi György, Kölcsey-utca 7. Bartha Mihály, Arany János-utca 30. Bányai József, Bercsényi-utca 48. Blaskovics Mihály, Posta-kert 4. Özv. Bőr Ferenczné, Kertész-utca 1. Braun Ferencz, Tanító-utca 14. Csathó Sándor, Széchenyi-utca 38. Erdei József, Kandia-utca 19. Fazekas József, Kut-u. 14. Flezsár Ignác, Vendég-utca 26. Fléglér György, Török Bálint-utca 4. Gál Elek, Tizenháromváros-utca 28. Gyulai Zsigmond, Csapó-u. 49. Gyulai István, Batthyány-utca 18. Hajós Elek, Csillag-utca 34. Kállai Sándor, Csillag-utca 25. Kerékgyártó István, Teleki-utca 53. Kerékgyártó József, Csapó-utca 87. Klein Jakab, Piacz-utca 26. Kovács Dániel, Pacsirta-utca 47. Kövesi Boldizsár, Piacz-utca 83. Krausz Károly, József kir. herczeg-utca 65. Laczkó László, Bethlen-utca 48. Losonczy János, József kir. herczeg-utca 16. Mattyasovszky Andor, Péterfia-utca 73. Medgyaszai Imre, Miklós-utca 25. Müller György, Simonffy-u. 53. Nagy Gábor, Hatvan-utca 9. Nagy István, Teleki-utca. Pataki György, Tanító-u. 14. Percze József, Nyugoti-utca 24. Piros Béla, Péterfia-utca 32. Polgár István, Rákóczi-utca 26. Preisler Mór, Deák Ferencz-utca 22. Scherz Aladár, Piacz-utca, Bank-palota. Schweitzer József, Piacz-utca 50. Spitz Gyula, Piacz-utca 77. Szabó Mihály, Garai-utca 14. Szilágyi György, Kazinczy-u. 8. Szöllössi Dániel, Vendég-utca 6. Tóth Ferencz, Hüvelyes-utca 1. Tóth Mihály, Kossuth-u. 41. Tóth János, Csapó-utca 27. Trnka Ferencz, Barna-utca 3. Trnka Gottlieb, Apaffy-utca 8. Ujfalussi Gyula, Kut-utca 134. Vächter Géza, Hal-utca. Veréb István, Rákóczi-u. 25. Veréb Lajos, Eötvös-utca 6. Jóna Dániel, József kir. herczeg-utca 16. Juhász István, Kazinczy-u. 2. Julow Lajos, Eötvös-utca 9.

Látszerész.

Fischer Jakab, Piacz-utca, Sesztina-ház.

Mechanikus.

Földvári Károly, Kossuth-utca 1. Rosenberg és Hammer Piacz-utca 2.

Mérleg-készítő.

Neumayer János, Petőfi-tér 6.

Mészárosok.

Bikfalvi Imre, Rákóczi-utca 55. Boldog István, Arany János-utca 12. Bujdosó András, Szappanos-utca 8. Eperjesi Imre, Ujföld. Erdei Ferencz, Miklós-utca 10. Özv. Fehér Andrásné, Csapó-utca 59. Flesch Salamon, József kir. herczeg-utca 58. Gyarmathy János, Bethlen-utca 29. Keresztes János, újföld (waggongyár

mellett). Keszei Gábor, Teleki-utca 19. Kovács Mihály, Homokkert I. járás 35. Kolb Lázár, Hajó-utca 4. Kolb Jakab, Bethlen-utca 32. Kratz Sándor, Zsák-utca 5. Liendenfeld Ignác, Tizenháromváros-utca 14. Özv. Magyar Jánosné, Csokonai-utca 33. Moskovics Hermann, Arany János-utca 37. Moskovics József, Csokonai-utca 27. Nagy Sándor, Darabos-u. 34. Nagy István, Baross-utca 22. Nagy Jakab, József kir. herceg-utca 31. Némethy László, Méliusz-tér 15. Schwarz Adolfné, Tizenháromváros-utca 14. Spitz Ignác, Baross-utca 24. Szegedi Lajos, Vendég-utca 56. Szentesi János, Szent-Anna-utca 56. Tóth Mihály, Késes-utca 55. Varga Imre, Könyök-utca 3. Vértesi András, Bérház.

Mézeskalácsosok.

Bódogh Gyula, Méliusz-tér 3. Csontos Zsuzsanna, Homokkert I. j. 37. Czobor Károlyné, Gólya-utca 13. Konrád János, József kir. herceg-utca 20. Özv. Rédi Istvánné, József kir. herceg-utca 15. Pethő Istvánné, Görbe-u. 7. Özv. Szentesi Ferenczné, Kazinczy-utca 7.

Műszerészek.

Földváry L., Kossuth-utca 1. Keszler Ábrahám, Simonffy-utca 1.

Orgonakészítő.

Kerékgyártó István, Darabos-utca 7.

Órások.

Bancsi Mihály, Méliusz-tér 11. Berecz Mihály, Piacz-utca 19. Blattner Béláné, Kossuth-utca 4. Borzsovai D. József, Széchenyi-utca 1. Özv. Bozóky Jánosné, Egyháztér. Braun Mózes, Hatvan-u. 59. Fleischer Herman, Hal-köz 4. Fögel Gyula, Piacz-utca 75. Forgács István, Péterfia-utca 60. Gasparik Antal, Piacz-utca 16. Gréf S., Kossuth-utca 1. Gramantik Ferencz, Batthyány-utca 17. Grünbaum Henrik, József kir. herceg-utca 63. Kónya László, Városháza. Kurián Gyula, Piacz-utca 42. Majoros Lajos, Morgó-utca 6. Neuhauser Károly, Piacz-utca 81. Örmös Károly, Csapó-u. 18. Párvi Sándor, Csapó-utca 11. Píntér Dezső, Szent-Anna-utca 2. Scheier Ábrahám, Piacz-utca 19. Scheppe Mihály, városház (Rózsa-utca). Szabó Antal, Sas-utca 3. Tarbai József, Piacz-utca 18. Takács István, Rózsa-utca 1. Wolfram Ferencz, Egyház-tér 3.

Paplanosok.

Izsák Lipót, Széchenyi-utca 38. Matolcsi Lajos, Kossuth-utca 22.

Papucskészítők.

Kálmán János, Csillag-utca 24. Kiss Tamás, János, Kigyó-utca 5. Prack Hugó, Kölesey-utca 19.

Pékek és sütők.

Amber István, Csapó-u. 75. Békési ház-kenyér sütőde, Miklós-utca 35. Czabán Dániel, Piacz-utca 38. Czitrom Ignác, Hatvan-u. 59.

Egri Ferencz, Péterfia-utca 42. Egri Lajos, Kut-utca 140. Fikker József, Möricz-telep 1. Geiger József, Csapó-utca 73. Gémes Ferencz és Társa, orosházi kenyérsütődéje, Piacz-u. 75. Guttmann Mayer, Simonffy-utca 51. Grünfeld Ignác, Hatvan-utca 18. Herskovics Emánuel, József kir. herceg-utca 66. Konkoly János, Miklós-utca 18. Korondi Sándorné Miklós-u. 35. Kraszula Mátyás, Hadházi-utca 11. Lamprecht Frigyes, Piacz-utca 62. Lehrer Sámuel, Miklós-utca 18. Ozga Antal, Ajtó-utca 26. Ozsváth Ferencz, Morgó-utca 9. Özv. Pányoki Károlyné, Degenfeld-tér 2. Réz József, Varga-utca 40. Id. Schaf János, Teleki-utca 84. Schneider Mihály, Piacz-u. 62. Sötvágó Károly, Nyugoti-utca 52. Schwartz Ignác, Nyugoti-utca 32. Weisz Mór, Bethlen-u. 23. Weiszhausz Ábrahám, Czegléd-utca 18. Jakobicsek Lajos, Piacz-utca 38.

Pintérek.

Ábrányi Ferencz, Liba-kert 7. Asztalos István, Boldogfalva-utca 3. Asztalos József, Hunyadi-utca 13. Atsádi Pál, Timár-utca 17. Bodnár Sándor, Cserepes-u. 19. Csapó Ferencz, Agárdi-utca 11. Csapó Mihály, Libakert 18. Faragó András, Árpád-tér 9. Káll József, Péterfia-utca 62. Károlyi István, Timár-u. 31. Nagy József, Rákóczi-utca 58. Nagy Sándor, Csapókert III. járás 413. Pálfi Lajos, Arany János-utca 56. Szathmáry Imre, Késes-u. 79. Szathmáry Sándor, Malom-köz 4. Szász Bálint, Beresényi-utca 17. Tarsai István, Honvéd-utca 66. Tordai János, Postakert 8.

Puskaművesek.

Skót Lajos, Széchenyi-utca 7. Özv. Szücs Károlyné, Széchenyi-utca 1.

Reszelővágók.

Ekel Pál, Erzsébet-ut 93. Sima Ferencz, Késes-utca 20.

Rézművesek.

Bloxberg Simon, Piacz-utca 40. Hannel Sámuel, Arany János-utca 13. Konrád József, Csapó-kert. Szegedi Lajos, Deák Ferencz-u. 10.

Sodronykészítő.

Neubauer János, Kétmalom-utca 4.

Szabók (férfi).

Antal Vincez, Kossuth-utca 6. Bajnai Imre, Bethlen-utca 27. Balla Mihály, Csapó-utca 18. Benkő Elek Károly, Péterfia-utca 35. Berger Hermanné, József kir. herceg-utca 59. Berger Józsefné, Hatvan-utca 4. Blum Sándor, Kossuth-utca 19. Boldizsár István, Török Bálint-u. 2. Braun József, József kir. herceg-utca 30. Bázler József, Széchenyi-utca 50. Id. Csikes Ferencz, Piacz-utca 63. Csikes Ernő, Piacz-utca 56. Cimmel és Manheim, Degenfeld-tér 3. Deutsch Ignác, Hatvan-utca 58. Elek András, Egyháztér 3. Engel Hermann, Hatvan-utca 28. Éva Péter, Egyháztér 3. Ferenczi István, Péterfia-utca 11. Feigenbaum Lajos, Arany

János-utca 35 Fényes Mór, Miklós-utca 5. Fettman Márkus, Bádogos-utca 4 Fettman Sámuel, Széchenyi-utca 18. Frank Rezső, Piacz-utca 9. Frick Antal, Veress-utca 22. Feldheim Sámuel, Arany János-utca 3 Frank József, Piacz-utca 40. Gál Ferencz, Darabos-utca 15. Gál Péter, Timár-utca 44. Gergely Herman, Piacz-utca 7. Glück Herman, Simonffy-utca 36. Goldstein Izsak, Hatvan-utca 24. Goldstein József, Simonffy-utca 34. Grósz Mózes, Csapó-utca 64. Gyűgyei Viktor, Darabos-utca 53. Grósz Mózes, Széchenyi-utca 43. Halpert Mihály, József kir. herceg-utca 34. Hegyi Endre, Morgó-utca 4. Herman Benjámín, Hatvan-utca 21. Hock Gyula, Arany János-utca 14. Hornyák István, Árpád-tér 43. Horváth Pál, Zsák-utca. Horváth Sándor, Árpád-tér 19. Horváth József, Miklós-utca 47. Hubai György, Battyhány-utca 15. Kannengieser Aranka, Hatvan-utca 6. Kántor Mihály, Bethlen-u. 20. Özv. Katz Hermanné, Arany János-utca 2. Karai János, Török Bálint-utca 1. Keeskés János, Arany János-utca 25. Klein Dávid, Piacz-utca 16. Kocsis Lajos, Zöldfa-utca 9. Kohn Dávid, Hunyadi-utca 4. Kovács Andrásné, Nyil-utca 131. Kovács Károly, Kölcsey-u. 7. Kovács József, Piacz-utca 72. Kovács József, Török Bálint-utca 2. Özv. Kovács Józsefné, Darabos-utca 12 Korom Lajos, Vendég-u. 87. Kozma István, Fűvészkert-utca 12. Kramer Kálmán, Piacz-u. 59. Kubinyi Emma, Boldogfalvai kert II. járás. Lakatos Sándor, Zápolya-utca 2. Lakatos Sándorné, Morgó-utca 4. Lendvay József, Csemete-utca 3. Lebl Jakab, József kir. herceg-utca 39. London Sámuel, József kir. herceg-utca 63. Marx Flórián, Varga-utca 17. Materny Károly, Varga-u. 6. Mauk József, Varga-utca 26. Mayer Ferencz, Méliusz-tér 14. Mayer Ignác, Simonffy-u. 17. Minarik József, Péterfia-utca 39. Molnár János, Darabos-utca 42. Mórítz Bertalan, Arany János-utca 31. Özv. Mórík Mihályné, Busi-utca 15. Márkus András, Kossuth-utca 51. Molnár János, Szent Anna-utca 33. Mózer Sándor, Vörösmarty-utca 15. Moskovics József, Csapó-utca 13. Nagy András, Mester-utca 13. Nagy István, Teleki-utca 27. Nagy Dezső, Péterfia-utca 1. Nagy Lajos, Bethlen-utca 62. Nagy József, Darabos-utca 48. Nánási József, Szent Anna-utca 28. Németi Gábor, Mester-utca 15. Neumann M., Piacz-utca 49. Neuländer Ignác, Piacz-utca 55. Papp Donát, Piacz-utca 44. Özv. Papp Rókusné, Piacz-utca 44. Pásti Géza, Cserepes-utca 4. Pásztor József, Meszena-utca 21. Pintér Gyula, Szent Anna-utca 54. Pintér Simon, Timár-utca 21. Pozsár Ferenczné, Teleki-utca 16. Prelovszky András, Kossuth-utca 4. Puskás Menyhértné, Perczes-u. 21. Reich Adolf, Széchenyi utca 8. Rosenberg Salamon, Homok-utca 108. Reiner Mór, Piacz-utca 21. Sándor János, Piacz-u. 47. Schwarcz Benőné Reiner Flóra, József kir. herceg-utca 10. Özv. Sebestyén Imréné, Perczes-utca 21. Sövényi István, Szent Anna-utca 1. Sztanyák András, Török Bálint-utca 20. Steier Gyula, Széchenyi-u. 1. Stern Farkas, Hatvan-utca 55. Stromf Jonathán, Hajó-utca 14. Surina Sándor, Deák Ferencz-utca 14. Özv. Szarka Istvánné, Kiskassa 11. Szathmáry Sándor, Hajó-utca 10. Szedlák József, Piacz-utca 32. Surányi István, Varga-utca 23. Vida

Szücs Imre, Hatvan-utca 22. Tamasovszky György, Rákóczi-utca 56. Tegdes Ferencz, Morgó-utca 24. Tegdes Károly, Csapó-u. 16. Tomanovics Tamás, Timár-utca 33. Tóth Kálmán, Városház-épület. Tóth József, Csapó-utca 45. Tóth Józsefné, Árpád-tér 43. Török István, Zöldfa-utca 5. Ujváry Sándorné Nagy Mária, Homokkert II. járás 121. Urbanovics Miksa, Piacz-utca 56. Zárkai Dániel, Tizenháromváros-utca 17. Zavilla Gyula, Piacz-utca 77. Jablonkai János, Rákóczi-utca 54. Jancsó Lajos, Lorántffy-utca 46. Jánki József, Bundi-utca 10. Jónás Sámuel, Piacz-utca 71. Juhász Elek, Péterfia-utca 60. Varga Lajos, Piacz-utca 52. Vass János, Piacz-u. 52. Vasvári István, Nyomató-utca 22. Váradi József, Mester-utca 8. Vargányi Antal, Olaj-útó 43. Weisz Henrik, Sas-utca 3. Weisz Sándor, Piacz-utca 43. Welsicz Ferencz, Szent Anna-utca 64. Winkler Éliás, Arany János-utca 9

Szabók (női).

Antal Vinczéné, Batthyány-utca 12. Balla Mihályné, Eötvös-utca 13. Bosznayné Lukács Irma, Kossuth-utca 5. Darvas Béla, Kossuth-utca 31. Darvas Edéné, Széchenyi-utca 23. Dobrai Mária, Meszena-u. 2. Erdődi Lászlóné, Kigyó-utca 45. Eizler Izidorné, Egyház-tér 5. Fischer Mária, Simonffy-u. 2. Friedman Herman, Széchenyi-utca 15. Goldstein Gizella, Csapó-utca 18. Gordva Péterné, Szent-Anna-utca 41. Groszmann Salamonné, Kossuth-u. 61. Hódos Ottilia, Varga-u. 24. Katz Ida, Kossuth-utca 24. Kiss Eszter, Mester-utca 32. Klein Lászlóné, Hatvan-utca 5. Kömlei Gyuláné, Széchenyi-utca 1. Luszti Emilia, Péterfia-u. 47. Mandel Sarolta, Piacz-u. 30. Onofriné Csanády Erzsébet, Csapó-utca. Rácz Erzsébet, Verbőczy-utca 14. Ring Mari, Kossuth-utca 11. Riskó József, Iskola-utca 6. Özv. Rohodi Györgyné, Arany-János-utca 16. Roth Mártónné, Hatvan-utca 9. Roth Lipót, Simonffy-utca 1. Rózsa Erzsébet, Kossuth-utca 50. Rózsa Teréz, Kossuth-utca 42. Özv. Sáfrány Béláné, Széchenyi-u. 20. Schuman Emilia, Domb-utca 3. Scholze Henrik, Péterfia-utca 18. Schwarz Netti, Péterfia-utca 1. Szabó Miklósné, Kandia-utca 10. Szele Róza, Péterfia-utca 29. Szeitz Gizella, Batthyány-u. 12. Szilvási Károlyné, Mester-utca 16. Tóth Lidia, Kölcsey-utca 20. Tóth Mária, Piacz-utca 40. Tury Gyuláné, Szt.-Anna-Anna-utca 6. Törő Imréné, Széchenyi-utca 43. Vadász Lászlóné, Varga-utca 41. Veres Lajosné, Darabos-utca 45. Veisz Szedónia, Hatvan-utca 21. Vizvári Ignác, József kir. herceg-utca 12. Zádor Lajos, Kossuth-utca 11

Szappanosok.

Balogh István, Nyil-u. 38. Balogh Zsigmondné Békési Róza, Kölcsey-utca 12. Barna János, Csapó-u. 64. Boruzs Imre, Rákóczi-u. 6. Fuchs Ede, Sziv-u. 12. Gáspár Móricz, Zápolya-u. 17. Gombos János, Simonyi-u. 4. Katona István, Szappanos-u. 22. Katona József, Meszena-u. 5. Kéki Sándor, Csapó-u. 55. Kovács Mihály, Csapó-u. 105. Liptai Ferencz, Vigkedvü Mihály-utca —. Özv. Liptai Gáborné, Kölcsey-u. 8. Id. Nagy Gábor, Csapó-u. 6. Id. Nagy István, Csil-

lag-u. 10. Ifj. Nagy István, Kölcsey-u. 14. Nagy Lajos, Piacz-u. 5. Polgári Márton, Csapó-utca 78. Szabó Istvánné, Darabos-u. 13. Szabó Mihály, Csapó-u. 81. Sesztina Jenő, Piacz-u. 23.

Szítások és rostások.

Fehértai József, Beresényi-utca 33. Madácsi János, Kossuth-utca 29. Székely József, Boldogfalva-utca 9. Turbucz Juliánna, Csapó-utca 22. Varga Imre, Csapó-utca 22. Varga Lajos, Miklós-utca 31.

Szijgyártók.

Ifj. Balogh József, Kigyó-utca 31. Debreczeni István, Mester-utca 44. Mészáros József, Árpád-tér 46. Medgyesi Gábor, Cserepes-u. 16. Molnár József, Vendég-utca 35. Nagy Lajos, Hatvan-utca 20. Nagy János, József kir. herceg-utca 56. Ifj. Nagy Lajos, Beresényi-utca 4. Nagy József, Mester-utca 24. Nemes Gábor, Jókai-utca 38. Rác János, Vigkedvü Mihály-utca 6. Szendrey Károlyné, Csillag-utca 5.

Szobrászok (épületi).

Tóth András, Késes-utca 32. Debreczeni Ákos, Ispotály-utca 7.

Szobafestők és mázolóok.

Altmann Izidor, Csokonai-utca 17. Bartha Gergely, Domb-utca 11. Bach Jakab, Simonffy-utca 44. Benjámín Károly, Késes-utca 24. Dien János, Gólya-utca 15. Ekstein Lajos, Tizenháromváros-utca 19. Feldman Sámuel, Csillag-utca 72. Flamm József, Hatvan-u. 9. Harangi István, Vörösmarty-utca 23. Horváth András, Piacz-utca 21. Karakó Gábor, Bethlen-utca 40. Kelemen Sándor, Homokkert II. jár. 200/b. Krieger Kálmán, Miklós-utca 18. Kohn Lajos, Miklós-utca 37. Löwinger Lipót, Simonffy-utca 31. Moskovitz Ferenc, Miklós-utca 17. Nagy Bálint, Hatvan-utcai kert II. járás 2. Nagy János, Kar-utca 9. Nehéz János, Ajtó-utca 6. Parenitz János, Vigkedvü Mihály-utca 17. Prelovszky Antal, Szent Anna-utca 50. Sallai Sándor, Csapó-utca 82. Singer Soma, József kir. herceg-utca 66. Sonnenvirthe Benő, József kir. herceg-utca 52. Sonnenvirthe Benjámín, Teleki-utca 69. Schiesz Mihály, Rákóczi-utca 56. Schlesinger Vilmos, Arany János-utca 14. Szilágyi Kálmán, Csapó-utca 62. Szabó István, Török Bálint-utca 16. Szokol Vilmos, Kandia-utca 13. Weisz Mór, Hatvan-utca 20. Venyige Adolf, Arany János-utca 20. Winkler Simon, Hatvan-utca 60. Weisz Lajos, Darabos-utca 45. Weisz Hermann, Kossuth-utca 24. Wonerth Károly, Piacz-utca 10.

Szücsök.

Babies Jakab, Bundi-utca 10. Baik András, Peregzes-utca 25. Baik Imre, Hajó-utca 22. Báthory Gábor, Varga-utca 11. Ifj. Báthory Gábor, Zöldfa-u. 11. Debreczeni István, Kigyó-utca 10. Faragó János, Török Bálint-utca 18.

Gulyás Gábor, Csillag-utca 11. Kállay István, Ispotály-sor 11. Kiss Ferenc, Kigyó-utca 27. Kerekes Imre, Zsák-utca 7. Kotulán József, Vargakert. Kovács Mihály, Homokkert, I. járás 50/b. Kovács József, Hadházi-utca 10. Kovács Sándor, Arany János-utca 39. László Károly, Piacz-u. 55. Molnár István, Vigkedvü Mihály-utca 24. Mór, Kut-utca 68. Nagy Márton, Eötvös-utca 37. Nagy József, Piacz-utca 30. Ifj. Noel János, Homok-utca 53. Id. Noel Jánosné, Honvéd-utca 55. Oláh György, Csapó-utca 85. Ókrös László, Vigkedvü Mihály-utca 20. Rubin Chaim Sámuel, Simonffy-u. 34. Szász Lajos, Rakovszky-utca 39. Szász József, Rakovszky-u. 39. Szathmáry József, Simonffy-utca 46. Szilágyi János, Patay-telep. Szücs József, Gólya-utca 3. Telki Mátyás, Darabos-utca 58. Telki József, Darabos-utca 58. Tóth Mihály, Homok-utca 3. Tóth József, Szappanos-utca 10. Végh Gyula, gróf Degenfeld-tér 3.

Szürszabók.

Harsányi Gábor, Bethlen-u. 31. Malatinszky Ferenc utóda, Vár-utca 4. Molnár Mihály, Péterfia-utca 24. Molnár József, Peregzes-utca 8. Jancsó Dániel, Jancsó Lajos, Lorántffy-u. 75.

Tajtékipafaragók.

Schossberger Jakabné, Hatvan-utca 11. Schwarz Dániel, Piacz-utca 29.

Tímárok.

Ablonczy Gedeon, Eötvös-utca 18. Bessenyei Lajos, Homok-utca 102. Ifj. Bihari Lajos, Eötvös-utca 18. Id. Bihari Lajos, Zöldfa-utca 11. Bikfalvi Farkas, Vigkedvü Mihály-utca 31. Bozóki István, Bocskay-tér 2. Bozóki Mihály, Lorántffy-utca 42. Bőr Sándor, Zápolya-utca 2. Domján Imre, Teleki-utca 41. Dusa István, Magos-utca 11. Eklí Gábor, Péterfia-utca 36. Erdei István, Borz-utca 10. Erdélyi Mihály, Lorántffy-utca 36. Ifj. Erdélyi Mihály, Honvéd-utca 25. Fazekas István, Teleki-utca 58. Ifj. Fazekas István, Vigkedvü Mihály-utca 38. Fekete Imre, Bocskay-tér 2. Forgó Tamás, Tímár-utca 6. Gaál József, Vigkedvü Mihály-utca 64. Györy Gedeon, Zöldfa-u. 11. Hadházi Bálint, Bethlen-utca 53. Hadházi József, Borz-utca 26. Harsányi Mihály, Árpád-tér 26. Kabai Mihály, Darabos-utca 43. Kádár Imre, Árpád-tér 26. Kádár János, Morgó-utca 23. Kiss Gábor, Hunyadi-u. 15. Ifj. Kiss Imre, Teleki-utca 37. Kiss Imre, Zöldfa-utca 7. Ifj. Kiss Lajos, Vigkedvü Mihály-utca 55. Kiss József, Hunyadi-utca 15. Komád János, Ispotály-telep. Komádi Károly, Csapókert, I. járás 127. Kovács Ferenc, Vigkedvü Mihály-utca 25. Kovács István, Teleki-utca 82. Kovács József, Vigkedvü Mihály-utca 59. Körösi Ferenc, Zöldfa-utca 6. Kulesár Imre, Bocskay-tér 2. Kupai István, Bethlen-utca 72. Kupai István, Homok-utca 132. Madar István, Teleki-u. 57. Madar József, Mester-u. 35. Major Mihály, Honvéd-utca 22. Özv. Major Sándorné, Bethlen-utca 72. Mészáros József, Lorántffy-utca 42. Mikó József, Teleki-utca 50. Ifj. Mikó József, Teleki-utca 50. Nagy Ferenc, Teleki-u. 24. Nagy Gábor, Vigkedvü Mihály-utca 19. Nagy

Lajos, Teleki-utca 55. Nagy Sándor, Lorántffy-utca 42. V. Nagy Sándor, Varga-utca 27. V. Nagy József, Varga-utca 27. Gy. Nagy József, Teleki-utca 55. B. Nagy Józsefné, Teleki-utca 24. Oláh István, Eötvös-utca 82. Ormós Gábor, Vigkedvü Mihály-utca 34. Ifj. Ormós István, Vigkedvü Mihály-u. 42. Legifj. Ormós Lajos, Teleki-u. 43. Ifj. Ormós József, Timár-u. 32. Id. Ormós József, Péterfia-u. 66. Pásztor Sándor, Teleki-utca 56. Ifj. Pethő Ferencz, Teleki-u. 26. Pethő Ferencz, Teleki-utca 26. Ifj. Pető Ferencz, Timár-u. 48. K. Pető Eereenz, Bocskay-tér 2. Pető Gábor, Teleki-utca 25. Pető József, Bundi-utca 17. Pető Lajos, Teleki-u. 60. Pető József, Teleki-u. 40. Pető József, Teleki-u. 25. Piros József, Teleki-utca 28. Porcsin Ferencz, Teleki-u. 44. Porcsin Sámuel, Mester-utca 34. Pósalaky István, Vigkedvü Mihály-utca 46. Pósalaky József, Timár-utca 44. Rác Károlyné, Timár-utca 6. Rác Lajos, Teleki-u. 11. Sarkadi Ferencz, Borz-u. 9. Sarkadi József, Bocskay-tér 2. Sárga István, Timár-u. 6. Ifj. Seres András, Bethlen-u. 53. Seres István, Timár-utca 6. Seres János, Vigkedvü Mihály-utca 48. Id. Süvöltős Sándor, Vigkedvü Mihály-utca 32. Ifj. Süvöltős Sándor, Teleki-utca 53. Szabó Sándor, Vigkedvü Mihály-utca 63. Szilágyi Gábor, Borz-utca 14. Szilágyi István, Rákóczi-u. 38. Szilágyi József, Tizenháromváros-u. Szeőke György, Bocskay-tér 2. Szeőke József, Könyök-u. 24. Id. Szeőke

József, Könyök-utca 4. Ifj. Szöllösi Mihály, Teleki-utca 40. Szőlősy József, Szegényház. Tamás János, Vigkedvü Mihály-utca 36 Tokai István, Teleki utca 41. Tóth Lajos, Vigkedvü Mihály-utca 20. Tóth János, Cserepes-u. 13. Uri Sámuel, Honvéd-u. 35. Juhász Zsigmond, Teleki-utca 24. Jobbágy Imre, Bethlen-u. 68. Végh János, Vigkedvü Mihály-utca 33 Veréb Lajos, Vigkedvü Mihály-u. 37. Villás Ferencz, Teleki-utca 32. Ifj. Villás Ferencz, Teleki-utca 32.

Zongorakészítő és javító.

Szendrő Sándor, Szent Anna-utca 3.

Vas- és rézbutorgyár.

Flégler György, Piacz-utca 83.

Varrógép- és kerékpárjavító-műhely.

Klein Jakab, Piacz-utca 26. Schweitzer József, Piacz-utca 50.

Váll- és derékfűző-készítők.

Özv. Fodor Józsefné, Piacz-utca 52. Goldstein Karolin, Piacz-utca.

XI. Vegyes czimtár.

Festőművészek.

Bosznay István, Bethlen-utca 61. Bakos Tibor, Mester-utca 26. Kovács János, Szent Anna-utca 3. Pálffy József, Burgondia-u. 11. Rajzó Miklós, Piacz-utca 70. Leszcsinszky Kornél, Varga-utca 41.

Szobrászművész.

Tóth András, akad. szobrász, Késes-u. 32.

Fényképészek.

Balkányi Antal, Piacz-u. 41. Lovag Chilinszky György, Piacz-utca 41. Gondy Károly, Szent Anna-utca 5. Harth Gusztáv, Piacz-utca 34. Kiss Ferencz Ötmalom-utca 1. Letzter József, Piacz-utca 44. Némethy József, Piacz-u. 42. Spuller János, Kossut-u. 27. Özv. Szathmáriné utóda, Egyháztér 3.

Nyelvtanárok és tanárnők.

Francia nyelv: Bürry György, Rákóczi-utca 59. Gaston Bardeaux, Meszena-utca 12. Özv. Schenk Leóné, Piacz-u. 6. *Német és francia:* Konrád Dánielné, Péterfia-utca 14.

Zongoratanárok és tanárnők.

Alföldy Béla, Burgondia-utca 20. Brück Gyula, zenetanár. Ehrlich József, Kandia-u. 16.

Hitesi Lajos, Csapó-utca 43. Kovács Mihály Arany János-utca 34. P. Nagy Zoltán, Egyháztér 18. Oleschnitzky Emilia, Péterfia-utca 12. Szathmáry Erzsike, Rákóczi-u. 20. Steinaecker Sándor, Nap-utca 16. Tóth Árpád, Batthyány-utca 17. Alber Lujza, Timár-u. 36. Borbély Józsefné, Csapó-u. 43. Özv. Posch Gyuláné, Csapó-u. 69. Papp Gusztávné Tóth Irma, Rákóczi-utca 10. Verlin Sándorné, Simonffy-utca 1.

Czimbalomtanárnő.

Bernáth Gizella, Piacz-utca 10.

Malmok.

Aufricht Alajos és Vilmos, „Hortobágy“ henger-malma, Mester-utca végén. Barcsay Miklós, hengermalma, Homokkert. Rosenthál Dániel, hengermalma, Homokkert. Trnka Gottlieb hengermalma, a Péterfiai temető mellett. „Erzsébet“ gőzmalom a közvágóhid utján.

Nagyerdei fürdő és vizgyógytelep.

(Göz- és kádfürdő.)

Bérlője és igazgatóorvos: dr. Balkányi Ede, tisztiorvos; *fürdőkezelő:* Renka János; *gépész:* Kiss József; *pénztárosnő:* Szücs Marcsa.

Margit-fürdő.

(Göz-, kád-, tükör-fürdő, téli és nyári uszodák. Péterfia-u.)

Tulajdonos: Szikszay Gyula.

Telegdi-fürdő.

(Gőz- és kádfürdő. — Erzsébet-ut.)

Tulajdonos: Lévay Ferencz.

Tánczmesterek.

Alföldy Károly, Péterfia-utca 2. Schaff János, Csapó-utca 17. Szabó Miklós, Kandia-utca 10. Moskóvszky András, Zöldfa-utca 10. Molnár József, Kut-utca 114. Neumann Márkus, Méliusz-tér 15. Kerékjártó Lajos, Pesti-u. 43.

Tudakozó- és helyszerző-intézetek.

Glück Adolf, Piacz-utca 73. Klein Testvérek, gróf Degenfeld-tér 3. Sinay Sámuel, Széchenyi-utca 5. Schwarz Márton, Piacz-utca 56. Turai Farkas, Miklós-utca 8.

Ingtalan adás-vételt közvetítő ügynök.

Bőr József, Zápolya-utca 11.

Tóth István építészeti irodája.

(Tiszapalota, keresztépület, 1. emelet.)

Építész: Tóth István; *helyettese:* Tóth Elek; *könyvvezető:* Betus József; *rajzoló:* Veres József; *eljáró:* Nyiri János.

Kávéházak

Angol királynő, Kossuth-utca 21. Arany-Bika, Piacz-utca 15. Ipar kávéház, Sas-u. 4. Emke, Piacz-utca 32. Erzsébet, Kossuth-utca 17. Hungária, Piacz-utca 53. Kossuth, Hunyadi-utca 25. Magyar király, Piacz-u. 67. Otthon, Sas-utca 2. Rákóczi, Csapó-utca 8. Széchenyi, Petőfi-tér 7.

Kávémérők.

Böhm Ferenczné, Csapó-utca 37. Erdődi Lajosné, Bádogos-utca, Tisza-palota. Erdős Jánosné, Degenfeld-tér 2. sz. sátor. Főrizs Mihályné, Degenfeld-tér 15. sz. sátor. Galgóczy Jánosné, Simonffy-utcai piac, Sesztina-ház. Özv. Iván Lajosné, Degenfeld-tér 3. sz. sátor. Özv. Karakas Istvánné, Degenfeld-tér 17. sz. sátor. Özv. Kerégyártó Józsefné, Degenfeld-tér 10. sz. sátor. Kovács Sándorné, Degenfeld-tér 6 sz. sátor. Özv. Kövér Sándorné, Degenfeld-tér 5. sz. sátor. Kun Sándorné Sas-u. 3. Leboch Istvánné, Degenfeld-tér 9. sz. sátor. Ifj. Nagy Ferenczné, Degenfeld-tér 16. sz. sátor. Özv. Nagy Ferenczné, Degenfeld-tér 14. sz. sátor. Nagy Sára, Degenfeld-tér 11. sz. sátor. Özv. Novák Józsefné, Degenfeld-tér 18. sz. sátor. Pethő Józsefné, Degenfeld-tér 19. sz. sátor. Özv. Rázsó Lajosné, Degenfeld-tér 13. sz. sátor. Révész Bálintné, Degenfeld-tér 4. sz. sátor. Sipos Bálintné, Kossuth-utca 14. Szabó Józsefné, Degenfeld-tér 8. sz. sátor. Szőke Istvánné, Degenfeld-tér 17. sz. sátor. Tóth Ferenczné, Degenfeld-tér 12. sz. sátor.

Szállodák és vendéglők.

Angol királynő, Kossuth-u. 21. Hauer Bertalan; Arany-Bika, Piacz-u. 15. Német András; Debreczen városához, Piacz-utca 29. Harangi György; Dreher, Piacz-utca 45. Márkus Jenő; Fehérlő, Piacz-u. 22. Halász Izidor; Kis-Pipa, Petőfi-tér 10. Kemény János; Kossuth, Hunyadi-utca 25. Sporni Gyula; Magyar Király, Piacz-utca 67. Eröss Jakab; Margit-fürdő, Ferencz József-ut 3 Szikszaj Gyula; Lendvay Kálmán, gróf Degenfeld-tér 8; Szarvas, Hunyadi-utca 1; Öhm Emil; Törő Imre, Csapó-utca 14; Korona, Csapó-utca 17. Zech József; Zöldfa, Deák Ferencz-u. 24. Kiss András; Ullmann Károly, Petőfi-tér; Boros Mihály, Széchenyi szálloda (volt Telegdi). Vendéglősök: Lókodi Sándor, Kossuth-utca. Tóth István, Kut-utca. Németh Gábor, M. á. v gépműhely. Privitzer József, Széchenyi-utca 54. Ottó Sándor, Pályaudvar.

Kézizálogintézet.

Első debreczeni kézizálog kölesön intézet részv. társ. Arany János-utca 9.

Szállítók.

Müller H. és fia, Piacz-u. Hutflész ház. Rosenberg A. özv. és Fia, m. kir államvasutak szállítói, Piacz-utca Bészler-ház.

Zöldségtermelők.

Biró Pál, Szent-Anna-u. 38. Farkas Gyula, Postakert. Ifj. Nagy István, Honvéd-utca 30. Némethy János, Libakert. Vékony János, Libakert.

Temetkezési intézetek.

„Concordia“ temetkezési vállalat, Csapó-u. 86. Gebauer Károly, Kossuth-utca 2. Dankó M. Kossuth-utca 15. özv. Kernáts Gyuláné, „Kegyelo“ temetkezési intézet, Kossuth-u. 19.

Szikvizgyárosok.

Feldmann Gyula, Tizenháromváros 27. Szabó Kálmán, Honvéd-utca 16. Sziuka István, Teleki-utca 100.

Fonatos-sütők.

Bak Jánosné, Mórcez-telep 39. szám. Béres Andrásné, Bercsényi-utca 53. Burai Józsefné, Pesti-utca 53. Csorba Bálintné, Jókai-u. 12. Dede Józsefné, Kar-utca 23. Kántor Ferenczné, Bercsényi-utca 51. Kovács Sándorné, Libakert. László Andrásné, Olajútó 43. Lukács Pálné, Tóczóskert I. járás 31. Madarasi nővérek, Hatvan-utcai kert 57. Márton Gáborné, Agárdi-utca 17. Molnár Miklósné, Homok-utca 135. Nagy Istvánné, Apaffi-utca 117. Sebestyén Sándorné, Simonffy-utca 56. Szabó Gáborné, Vendég-utca 82. Szabó Jánosné, Patai-föld 45. Szabó Józsefné, Vendég-utca. Tolvaj Jánosné, Péterfia Kaszás-ház. Tóth Bálintné, Tóczóskert I. j. 37. sz.

Fánsült kalács- és debreczeni béles-sütők.

Szabó Jánosné, Kut-utca 64. Özv. Fazekas Péterné, Péterfia-utca 53.

Az egyes gulya- és ménestartó gazdaságok felügyelő gazdái a Hortobágyon.

A Mátá mögötti gulya felügyelő gazdája: Zöld Mihály, papegyházi: Polgári József, hármási: Erdei Péter, faluvéghalmi: Juhász István, halasközi: Polgári Bálint, sároséri: Szentesi János, pentezugi: Bányai Péter.

Számadó gulyások és csikósok.

Halasközi gazdaságban számadó gulyás és csikós: Hajas István, pentezugi: Gál Lajos, faluvéghalmi számadó gulyás: Dózsa László, számadó csikós: Szilágyi Ferencz, a máta mögötti gazdaságban számadó gulyás és csikós: Kiss András, papegyházi: Hüse János, sároséri Kapronczy Sándor, hármási számadó gulyás: Szalontai József, számadó csikós: Hajas József.

A hortobágyi közös gulyák és ménesek felügyelő gazdái.

Az ökörorda felügyelő gazdája: Kertész István, a bika-gulya és sertés-nyájaké: Balogh Ferencz, feketeréti tinó-gulyáé: ifj. Kertész István, macskatelki tinó-gulyáé: Boldog Sándor, szüzigulyáé: Szücs István, törzsgulyáé: Szentesi János és Polgári Bálint, a juhtartó gazdaság részéről: ifj. Kertész István, Horváth János.

Számadó gulyások és csikósok.

Az ökörorda számadó gulyása: Fülöp János, a bika-gulyáé: Vig Imre, a macskatelki tinó-gulya gulyása: Kapitány János, a feketeréti: Székelyhídi János, a szüzigulya gulyása: Hüse István, a szathmári telki cifra ménes csikósa: Nagy József, a kungyörgyi: Hüse Gábor, a tornyidombi: Ferge Péter, a ludashalmi: Pecze István, a szásztelki: Varga András, törzsgulyás: Hajas János.

Külsőségi felügyelő gazdák és csöszök.

Öndöd, Percz- és Fái-dülő: felügyelő: Szilágyi József; csösz: Sánta György. *Öndöd, Vedres-dülő:* felügyelő: Portörő Bálint; csösz: Kis Sándor. *Czuczsa, I-ső dülő:* felügyelő: Juhász Péter; csösz: Balogh Sándor. *Czuczsa, II-ik dülő:* felügyelő: Dobi Ferencz; csösz: Takács Péter. *Czuczsa, III-ik dülő:* felügyelő: Szabó Bálint; csösz: Nagy Sándor. *N.-Hegyes, Steinfeld-féle tagon:* felügyelő: Némethi Gábor; csösz: Kun Bálint. *Öndöd, Péterfiai-dülő:* felügyelő: Pálfi Ferencz; csösz: Nagy Sándor. *Öndöd, Csapó-dülő:* felügyelő: Teremi Gábor; csösz: Kiss János; *Öndöd, Hatvan-utcai-dülő:* felügyelő: Kovács János; csösz: Szabó Sándor. *Fekete újföld:* felügyelő: Kiss Gábor; csöszök: Pásti János, Vig András, *Péterfiai újföldön:* felügyelő: Bakóczy István; csösz: Kovács Imre.

Szepes újföldön: felügyelő: Ungvári György; csösz: Kerezi István. *Újföldön:* felügyelő: Polgári Márton; csösz: Nagy György. *Öndödön:* felügyelő: Keeskés István; csöszök: Kovács István, Kapusi Mihály.

Kertgazdák és csöszök.

Csapókert, I-ső járás: kertgazda: Balogh Görgy; csösz: Tötös Ferencz. *II-ik járás:* kertgazda: Balogh György; csösz: Beregi Pál. *III-ik járás:* kertgazda: Dávid Mihály; csösz: Arany Mihály.

Homokkert, I-ső járás: kertgazda: Irinyi István; csösz: Nemes Mihály. *II-ik járás:* kertgazda: Harsányi Gusztáv; csösz: Magi Balázs.

Hatvan-utcai-kert, I-ső járás: kertgazda: Fábíán Károly; csösz: Vas Sándor. *II-ik járás:* kertgazda: Éles Sándor; csösz: Szanka József.

Köntöskert, I-ső járás: kertgazda: Molnár János; csösz: Nagy János. *II-ik járás:* kertgazda: Kollát Imre; csösz: Szilágyi Imre, *Csigekert:* kertgazda: Keeskés János; csösz: Szilágyi János.

Venkert, I-ső járás: kertgazda: Rózsa Bálint; csösz: Erdős Bálint. *II-ik járás:* kertgazda: Rózsa Bálint; csösz: Hatvani Mihály.

Ujkert, I-ső járás: kertgazda: Nádasdi Alajos; csösz: Horváth Mihály. *II-ik járás:* kertgazda: Murvai Gábor; csösz: Mikó János.

Sestakert, I-ső járás: kertgazda: Szabó József; csösz: Pákozdi András. *II-ik járás:* kertgazda: Kiss József; csösz: Kristóf István.

Sétakert: kertgazda: Ormós Gábor; csösz: Zöld Andás.

Boldogfalvaikert, I-ső járás: kertgazda: Pető István; csösz: Varga Mihály. *II-ik járás:* kertgazda: Csóka Sámuel; csösz: Kovács István.

Tégláskert, I-ső járás: kertgazda; Szabó András; csösz: Erdős Sándor. *II-ik járás:* kertgazda: Bihari András; csösz: Paterman György. *III-ik járás:* kertgazda: Barna István; csösz: Veres Sándor.

Vargakert: kertgazda: Szatai Ferencz; csösz: Mohássi Sámuel.

Postakert: kertgazda: Kapros Gábor; csösz: Nagy József.

Széchenyikert: kertgazda: Varga Lajos; csösz: Horváth Gábor.

Tóczóskert, I-ső járás: kertgazda: Szilágyi Bálint; csösz: Kovács András. *II-ik járás:* kertgazda: Sima Ferencz; csösz: Kovács István.

Vendégfogadók és csapszékek bérlői

Németh András és Társa Arany-Bika vendéglő, a nagyterdei Dobos és Leveles bérlője. Szikszai Sámuel és neje, mátai fogadó és 58 hold föld. Kertész István, kadaresi fogadó és 233 hold föld. Rösenfeld Ábrahám, látóképi fogadó. Szolnoki Lajos gugyori csapszék és 98 hold föld. Bőr József, Bárány csapszék. Makai Mihály, Bégány csapszék. Grósz Jakab, Csicsogó csapszék. Fírst Ödön, baromvásártéri csapszék. Burger Dezső, epreskerti csapszék. Györfy György, halápi csapszék. Dragota Miklós, Ludas csapszék. Havas Dávid, nyulasi kázin. Fischer Salamon, Salétrom kázin.

Vadászterületek bérlői.

Vadász-Társulat Debreczen szab. kir. város tulajdonát képező erdőségek. H. u. ujosztásu és ondódi; V. u. ondódi és ujosztásu; Pf. u. ujosztásu; Cs. u. ujosztásu; P. u. ujosztásu földekért; Kovács László a Pf. u. ondódi földekért; Boldogh Sándor K. u. ondódi földekért; Bihari István, K. u. ujföldekeni vadászatért; Bészler Lajos külső és belső gutoni vadászatért.

Kétfogatu bérkocsisok.

(Számjaik szerint.)

Váradi János 1. Gáll Péter 2. Kecskés István 3. Kiss János 4. Nagy Sándor 5. Turi István 6. Pávai Imre 7. Ilyés István 8. Nádas Imre 9. Kovács Mihály 10. Kovács Ferencz 11. Bartha Mihály 12. Szigeti Ferencz 14. Nagy Sándor 15. Szél József 16. Szabó András 17. Labancz József 18. Oláh Sándor 19. Bányai János 20. Végh András 21. Kecskés János 22. Gulyás András 23. Várkonyi József 24. Kecskés István 25. Dobránszki Illés 26. Nagy István 27. Murvai Ferencz 28. Id. Pataki György 29. Szabó Imre 30. Bakó Bertalan 31. Gellért József 32. Kazla József 33. Borsos József 34. Mercsi János

35. Jánki István 36. Fekete Antal 37. Kiss Ferencz 38. Ifj. Pataki György 39. Kónya József 40. Bajdó Ferencz 41. Nemes Ferencz 42.

Egyfogatu bérkocsisok.

(Számjaik szerint.)

Kiss István 1. Kovács János 2. Murvai József 3. Szigeti Gábor 4. Ifj. Török János 5. Kecskés István 6. Oláh Mihály 7. Kiss Jánosné 8. Bakti István 9. Burai György 10. Tóth József 11. Varga János 12. Szabó Lajos 14. Mészáros József 15. Fekete János 16. Berekszászi Ferencz 17. Burai István 18. Szabó Gábor 19. Simon András 20. Suba István 21. Bordán Károly 22. Burai György 23. Várkonyi Károly 24. Tóth Lajos 25. Csincsér Sándor 26.

Hordárok.

(Számjaik szerint.)

A hordár-intézmény tulajdonosa: özv. Gulácsy Imréné, Kossuth-utca 15. Asztalos Gábor 1. Horváth József 2. Deli István 3. Tóth István 4. Nagy Benjámín 5. Kiss József 6. Rákos Imre 7. Lábás Bálint 8. Bodán József 9. Tóth József 10. Deák Ferencz 11. Sasvári János 12.

Debreczen sz. kir. város könyvnyomdája

≡ Városház-épület, (Kossuth-utca.) ≡

o o o o

A modern technika legújabb vívmányaival felszerelve, készít mindenféle nyomtatványokat a legyszerűbbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett.

o o o o

Sürgőnyezim: VÁROSI NYOMDA. Telefon: 270. sz.

Alapított: 1561.

Tartós befűerczből készült fémöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdák, könyvkötőknek jutányos ár mellett a legrovidebb idő alatt szolgálunk.

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek, a legizlésebben állíthatnak ki. Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl. ♣♣♣♣♣

A névnapok betűrendben.

Rövidítések:

J. = Január
F. = Február

M. = Márczius
A. = Aprílis

Mj. = Május
Jun. = Junius

Jl. = Julius
Ag. = Auguszt.

Sz. = Szeptemb.
O. = Október

N. = November
D. = Deczember

Abbas, F. 10.	Albin, M. 1.	Basilides, Jun 12, 28.	Caecilian, D 15.	Desideratus, D. 18.	Eufémia, Jl. 23.
Abdás, pr D. 1	Abina, D. 17.	Basilissa, A. 15.	Caecilius, Jun 3.	Detrik, Mj. 6.	Eugenia, D. 25.
Abel, J. 2.	Albrecht, A. 24.	Beate, M. 8., Jun. 29, Sz. 6., D. 22	Caesar, Busi, A. 15, F. 26.	Dezsó, F. 11., Mj. 23., 28., N. 15.	Eulalia, F. 12., D. 10.
Abiatha vt. N. 30.	Alphons, Ag 2., 22., N. 30	Beatix, Mj. 11., Jl. 29.	Calixtus, O. 14.	Dionysia, D. 12.	Euphemia, Jun. 17., Sz. 16.
Abrahám rein M. 21. abbás Jun. 15. patr. O. 6	Amadeus, O. 26.	Beatus, Mj. 10.	Camillus, Jl. 27.	Domitian, F. 5., J. 10.	Euphrasia, M. 13.
Abszalon Sz. 2.	Amália, Jl. 10., A. 2., O. 7.	Beda, Mj. 27.	Cassian, Ag 13., D. 3., O. 20	Domokos, Ag. 4., O. 14., D. 20.	Euphras, Mj. 15.
Acarius, Jun. 22.	Amandus, O. 26.	Bekény, M. 21	Celsus, Jl. 28.	Donát, F. 17., Jun. 30., Ag. 7.	Euphrosina, F. 11.
Acatius, M. 31.	Ambrus, A. 1, O. 16., D. 19., 7.	Béla, A. 23., Jun. 25., 30.	Christiana, D. 15.	Dorotheus, Jun. 17.	Eusebia, M. 16.
Achatius, M. 31.	Ammon, D. 20.	Benedek, M. 21., 26.	Claudia, J 2, M. 20, Mj. 18., O. 30.	Dorothy, F. 6.	Éva, D. 24.
Achilleus, Mj. 12.	Ammosz p, Jun 27., M. 31.	Benedict, J. 13., F. 12, M 24, A. 4, 15, 16.	Claudius, Jun. 6., Ag 23., O 30.	Ede, M. 18.	Ewald, O. 3.
Adalbero pk, O. 6., 9.	Anaszt vt. J. 22.	Benedicta, Ag. 13.	Cleopha, N. 18.	Egbert, A. 24.	Ezekiel, A. 10.
Ádám, D. 24	Anasztasia D 22.	Benigna, Mj 9.	Cletus, A. 25.	Egwin pk, J. 11.	Ezsaás, J. 6., F. 16., Mj. 21.
Adel, F. 5. D. 16. 24.	Anatolia, Jl. 29.	Benignus, F 27., M. 22., N. 9., 20.	Colestin, A. 6., Mj. 10, 19.	Egyed, A. 27., Sz. 1.	Fábián vt, J. 20.
Adelhard, J. 2. D. 25.	András, N. 30., D. 12., N. 10., F. 4., Ag. 31., Jl. 16. Mj. 29	Benő, M. 31.	Concordia Ag. 13.	Elazar, Sz. 27.	Fabrician, Ag. 21.
Adelinde, Ag. 28.	Angela, M. 11., Mj 31.	Benno, Jun. 16., A. 21.	Constantia, F. 17.	Elek, F. 11., M. 28., Jun. 17., 21.	Farkas, O. 31., Sz. 4.
Adoard, Jun. 24.	Angelika, M. 30., 18.	Benvenuto, Jun. 27.	Constantin, F 25.	Eleonóra, F. 21., Jl. 11.	Faustina, Sz. 20.
Adolár, A. 21	Anna, Jl. 26., Ag. 6., F. 15., Sz. 21, F. 19.	Bernát, Jl. 15., Ag. 20, 21, Mj 20, Sz 28.	Cornel l. Soma Crescentia, A. 19, Jun. 16.	Emilian, Ag. 20.	Fausztinus, F. 15., Jl. 29.
Adolf, F. 11. Mj. 11., Jun 17, Ag. 21., 29, N 7.	Anselm, l. Ensel. Antal, Mj 10, J. 17, Jun. 13.	Berta, Jl. 23.	Crispina, D 5.	Emilia, A. 5., N. 21.	Faustus, Jl. 16., O. 13.
Adolphin, Sz. 27.	Antonia, A. 10.	Bertalan, Jun. 25., 26, A. 24., Sz. 6.	Cunibert, N. 12.	Emerentia, J. 23.	Febronia, Jl. 7.
Adorján, M. 5, 4 Sz. 28.	Apollóniasz F. 9	Berthold, Jun. 20., Jl. 27., N. 17.	Cserjén, Sz. 28.	Emil, Mj. 22., N. 12.	Feliczian, Jun. 9, O. 20.
Aemilian, Sz. 11. N. 12., D. 6.	Appollon, A. 8., 18.	Bertram, Ag. 17., Jl. 3.	Cziczella, N. 22.	Emilian, Ag. 20.	Feliczitas, M. 7.
Aemiliana, J. 5. D. 21.	Aranka, O. 5.	Blanca, Ag. 10.	Cziporj. vt. O. 14.	Emma, A. 1., 19., Jun. 29., Sz. 22.	Felix, F. 14., A. 23., Mj. 30., Jl. 7., 12., 21., 27., 29., A. 30., O. 24., N. 20
Afra, Ag. 7.	Aránia, A. 7., Ag. 11., D. 1., 28.	Blondina, N. 5.	Cziprian, Sz. 26, 14.	Engelbert, N. 7.	Ferencz, N. 9., O. 10., A. 2., Jun. 16., Jl. 24., J. 29., O. 4., D. 3.
Africanus, M. 1.	Arnold, Jl. 18.	Bódog, J. 14., Mj. 30	Czirill, F. 26, Jun. 21., M. 30, 9.	Engelhard, O. 29., N. 9.	Fidelius, A. 28.
Agap v, M. 27.	Aron, A. 18., J. 21.	Bogyiszló, A. 9.	Czirilla, Jl. 5.	Enok, J. 3.	Fides, A. 1., Sz. 29.
Agape, A. 28.	Artemius vt., N. 1	Boldizsár, J. 6.	Czirjók vt., Ag. 8., M. 16., O. 11.	Ensel, M. 18., A. 21., Jl. 5.	Filemon, M. 8.
Agapót, Ag. 18.	Arthur, J. 7.	Bonaventura pk lv., Jl. 14., O. 26.	Dagobert, D. 23.	Enselmin, N. 3.	Firmin, J. 14., Sz. 25., O. 11.
Agapitus, Ag. 6. 18., Sz. 20.	Athavás, Mj 14, Jl. 17.	Bonifác, Mj 14., D. 31.	Dániel, D. 23., Jl. 8., D. 30., M. 11.	Ephraim, O. 8.	Flavia, Mj. 11.
Agatha, F. 5.	Augusta, M. 29.	Borbála, D. 4, 1.	Daria, O. 25.	Epiphania, O. 18.	Flavian, F. 18., 19.
Agatho, Jl. 8.	Augustus, O. 7., Ag. 3.	Brigitta, O. 8., N. 13, F. 1.	Darius, A. 3.	Erazmus, pk. Jun. 2., 3.	Flór, Ag. 30.
Agathon, J. 10., A. 3, D. 7.	Aurelia, M. 28., Jl. 19, D. 2	Brunó, M. 8, Mj. 17., O. 15., Jl. 18, O. 6, Sz. 9.	Dávid Jl. 8, D. 30., M. 11.	Erhard, J. 8.	Flóra vt., N. 24.
Agathonik, Sz. 3.	Aurelian Jun. 16.	Burghard, O. 11.	Delphine, Sz. 27.	Erik, F. 15., Mj. 18.	Florentina, A. 3.
Agnelus, D. 14.	Azarius, D. 16.	Caecilia, Jun. 3., Jl. 9, N. 22.	Delphinus, D. 24.	Ermelinde, O. 29.	Florentin, Sz. 27, O. 17., N. 10.
Agnes, sz. vt. J. 21.	Babilás, Sz. 16.		Demeter, O. 26., N. 7.	Ernestine, Jl. 31.	Florentius, Mj. 27., Sz. 22.
Ágost, Ag. 3, 28.	Balázs, F. 3., 23		Demetrius, A. 9., D. 22	Erwin, A. 26., 25.	Flórián, Mj. 4.
Ágot, Marian, F. 13.	Bálint, F. 14., J. 7.		Demjén vt. Sz. 27.	Erzsébet, Jl. 8., N. 19., D. 5.	Fortunat, Jun., 1., O. 24.
Ágotás, F. 5.	Barnabás, Jun. 11., 23		Dénes, A. 8., Mj. 25., F. 26., O. 3., 9., 15., N. 17, D. 26.	Eszter, Mj. 24.	Francziska, M. 9.
Ágricola, M. 17., N. 4.	Baruch, Mj. 30		Etel, J. 30.	Etelka, l. Adél.	Fridolin, M. 7.
Ákos, Jun. 22. A. 29.	Basil l. Vazul.		Eudoxia, M. 1.	Eufémia, Jl. 23.	Fridrika, O. 6.
Aladár, F. 15., Jun. 29.				Eugenia, D. 25.	Frigeris, F. 12., M. 5., 6., Jl. 18.
Alajos, Jun. 21				Eulalia, F. 12., D. 10.	
Albin püsp. Jun. 21				Euphemia, Jun. 17., Sz. 16.	
Albert, A. 8., Ag. 7., N. 14.				Euphrasia, M. 13.	

Frigyeske, Sz 20. Fülöp, A 11, Mj. 1., Ag 23, O. 23, N 26. Fürchtegott, A. 15.

Gábor, M. 24., A. 7. N 2

Gabriella, F. 10. Gál, O. 16. Gallus, pk. JI. 1.

Gáspár, J. 6. Gauthier, Mj. 11. Gebhard Jun. 16. Ag 27.

Gellért, pk. vt. Sz 24

Genovéfa, sz. J. 3.

Geraldus, O. 13. Gerard, A. 23., Sz. 24., O. 3., N. 28., D. 22., 23. 28.

Gergely, F. 13., M. 1., 16., Mj. 21., Jun. 4., 15., Ag. 25., Sz. 3., N. 17., F. 6., Mj. 12., Jun. 10., M. 12., O. 12., D. 22.

Gertr, M. 17., N. 17.

Géza, F. 25., N. 23.

Gedeon, M. 28.

Gilbert, F. 4., Sz. 1., 4., O. 3.

Gizella, Mj. 7.

Gocsárd, Mj. 5.

Gottfried, J. 13., Mj. 7., N. 8.

Gotthard, Mj. 5.

Gottlieb, Jun. 7., N. 2.

Gráciaian, D. 18.

Gratiana, Jun. 1.

Guibert, Mj. 23.

Guido, M. 30., Jun 12, Sz. 12.

Gumbert, pk. M. 11.

Günther, O. 9., N. 28

Guntram, M. 28.

Gusztáv, Ag 2.

Gyárász, Jun. 19.

Gyeráz, M. 16.

Gyermán, O. 1.

György, A. 19., 24., Mj. 5., JI. 27., O. 8.

Gyöző, A. 20., F. 25, D. 1., 4., N 1

Gyula, F. 17., A. 12, Mj. 17.

Habakuk, D 14.

Hajnalka, JI. 19.

Hannibal, Ag. 2.

Hartwig, Ag. 21.

Hedwig, özv., O. 17., 15.

Heliodor, JI. 3., Jun. 9.

Henriette, M. 16.

Henrik, J. 16., Jun 25., JI. 12.

Heribert, M. 16.

Hermine, D. 24.

Hilaria, Ag. 19.

Hilarton, O. 21., 23., A. 9., (M. 28), N. 2

Hilda, N. 18.

Hildebert, F. 18., M. 14., Mj. 3.

Hildegard, Sz. 15., 17.

Hildegundis, F. 6., A. 20.

Hippolyt, M. 20., Ag. 13., 22., D. 2.

Honoría, F. 27.

Hubert, pk. N. 3.

Hugó, A. 1., 29.

Humbert, M. 25

Hyginus, J. 11.

Ida, A. 13., Sz. 4., N. 3.

Ignác, JI. 31., F. 1., D. 15., 20.

Illés pr., JI. 20., Ag. 1.

Ilona, Mj. 22., JI. 21., 31., Ag 18., N. 3.

Imre, N. 5.

Imrike, J. 23.

Incze, p. vt., JI. 28.

Innocenz, JI. 28.

Ipacs, A. 12.

Ipoly, Ag. 13.

Ireneus, A. 6.

Irmgardis, Sz. 4.

Irén, M. 25., D. 15., A. 5., 28., Mj. 17.

Isaak, D. 20.

Isabella, J. 4., Ag 31.

Ischyryn, D. 22.

Isfried, Jun. 15.

Israel, M. 26

István, Ag. 20., Sz 2., D. 26., 27., A. 3., 14., D 10.

Itha, N. 3.

Iván, Ag. 29., J. 7, Jun. 6., 24.

Ivetta, F. 20.

Ivó, hv. Mj. 19.

Izidor, J. 15., F. 16., A. 4., Mj. 10., 26.

Izsák, Jun. 11., Ag. 15., D. 20.

Izslák, Ag. 28.

Jácint, JI. 15., 17., 30., Ag. 16. Sz. 11.

Jairus, O. 3.

Jakab, JI. 25., Mj. 12., A. 2., Mj 1., O. 4., 6., 21., N 4., D. 9

Janka, 30., Mj. 6.

János, vt., Mj. 24., 12., J. 10., F 11., M. 8., A. 16., 20., 27., Jun. 12., 24., JI. 12.

János, Ag. 2., 21., O 8., 23., N. 24., 25., D. 27.

Jenő, N. 13., 15., 18.

Jeremiás, F. 16., Mj. 13., Jun. 26.

Jeromos, JI. 20., Sz. 10., 30., N. 19.

Joakim, Sz. 21., M. 20., D. 9., 13.

Jób, Mj. 9.

Johanna, F. 22., Mj. 24., Ag. 21.

Jónás, M. 23., N. 12.

Jonatán, D. 29.

Jordán, F. 13.

Josaphat, N. 27.

József, J. 1., F. 4., M 17., Mj. 8., Jun. 20., Sz. 16., JI. 22., 26., A. 16., Ag. 27., M. 19.

Josua, F. 23.

Jucundus, N. 14.

Juda, ap., O. 28., JI. 1.

Judit, D. 10.

Judit, Sz. 27.

Julián, J. 14., 27., 28., M. 8., 16., A. 8., Ag. 28, JI. 3., J. 9.

Julia, F. 16., Mj. 22., A. 5., Jun. 19., D. 21.

Julitta, JI. 27.

Jusztin, A. 8., 13., Sz. 2., 26.

Jusztina, O. 7., Jun. 16., Sz. 26.

Justus, Ag. 6., Sz. 2., N. 10.

K betű alatt nem található neveket l. a c alatt.

Kajetan, M. 6., Ag 7.

Kajus, A. 22.

Kaliszt, O 14., 9.

Kálmán, vt O 13.

Kandid, vt O 3.

Kandida, D 2.

Kanut, kir. J. 19.

Kapisztrán, O. 22.

Károly, N. 4., J. 28.

Katalin, F. 23., M. 2., szieniái A 30., Sz. 5., 14., N 25., D. 6.

Kázmér, M. 4., 22.

Kelenen, p. D. 7., N. 23., J. 23.

Kereskény, Jun 27.

Keresztély, Mj. 14.

Kilian, JI. 8.

Kiljén, JI 8.

Klára, sz. Ag. 12.

Klementin N 23.

Kleofás, Sz 25., 2.

Klodoald, Sz. 8.

Klotild, Jun. 3.

Kolozs, N 8.

Konrád, F. 19., A 19., N. 26.

Konstantin, Mj. 12., F. 17.

Kordula, O. 22.

Kornél l. Soma.

Korpács, Jun. 4., 7.

Kozma, Sz. 27.

Kozma, JI. 13

Krispin, O. 4.

Kristóf, M. 15., JI. 25.

Krisztina, JI. 24.

Krisztina vt Ag. 5

Krizoszt, J. 27., F. 8.

Krizsán, O. 25.

Krizsán, M. 31

Kunigunde, M. 3., JI. 24

Kuno, Mj. 29., Jun. 1.

Laj s, Ag. 25., 19.

Lambert, Sz 17.

László, kir. Jun. 27., O. 22.

Laura, Jun. 17.

Lázár, pk. hv. F. 13., D. 17.

Lea, M. 22.

Leander, F. 27., O. 5.

Lénárd, O. 15., N. 6.

Leo, M 4., 2., A. 11., Jun. 28.

Leodegar, O 2

Leokádia, D 9.

Leontine, Jun. 18.

Liborius, p. JI. 13.

Lipót, hv. N. 25.

Livinus, N. 14.

Longin, O. 28

Longin vt M. 15.

Loránt, Ag. 9., 10., 22

Lőrincz, Ag. 10., Sz 5.

Lothár, J. 4., A. 20

Lucanus, O. 18.

Luczia, D. 16.

Luczian, J. 8., Mj. 27

Luczius, D. 3.

Lucza, D. 13.

Ludmilla, Sz. 16.

Ludolph, Mj. 27.

Luiza, A. 7., JI. 9.

Lukács, O. 18., 30

Lukreczia, Jun. 7., JI. 9.

Lydia, Ag. 3.

Magdolna, Mj. 27., JI. 22., Ag. 3.

Makár, J. 2., 19.

Malakhiás, J. 3.

Málkus, M. 28., 29.

Manó, A. 22., 26., Jun 29., Sz. 11., M. 26.

Marcella, J. 31.

Marcellin A. 10.

Marcelz, J. 16., Jun 17., 18.

Margit, F. 28., Jun. 10., J. 2., 8., JI. 13., 20.

Mária, J. 23., F. 2., M. 25., Ag. 15., Sz. 8., N. 21., D. 8.

Mária Cleoph. A. 9.

Mária egypt, A. 9, 13.

Mária Mag. JI. 22.

Marina, JI. 29.

Márius, J. 19.

Márk, A. 10., 25., Mj. 7.

Márta sz., JI. 29.

Martinián, F. 25.

Márton, N. 11., 12.

Máté, N. 28., Sz. 21.

Máthai Ján F. 8.

Matild, M. 14.

Mátyásap, F. 24.

Mátyás, Ag. 21.

Maurus, J. 14.

Maxim hv., J. 21.

Maximim Mj. 29.

Maximus tur J. 25.

Mechtild, M. 29., Mj. 31.

Medárd, Jun. 8.

Melitta, A. 1.

Melánia, J. 7., D. 31.

Menyhért, J. 6.

Mihály, Sz. 29., N. 20., Jun. 4.

Miklós, F. 23., D. 6., Sz. 6., 10., M. 13., N. 13.

Miksa, O. 12., D. 12.

Monika, Mj. 4.

Mór, J. 15., Sz. 13., 22.

Mózes, Sz. 4.

Myron, Ag. 17.

Nádor, JI. 12.

Nándor, Mj. 30., Jun 23., O. 19.

Napoleon Ag. 15.

Narczisz pk., O. 2.

Natália, Ag. 27., D. 1.

Náthán, O. 24.

Nathanael, Sz. 5.

Nesztor, N. 8.

Nicanor, J. 10.

Nicodemus, Sz. 15.

Nikodém, Jun. 1., Sz. 15.

Norbert, Jun. 6.

Octavian, M. 22.

Ödön, Mj. 27., O. 13., N. 6., 13., 15., 20., 16.

Ozeás, A. 5.

Olympia, A. 15.

Okas, Mj. 21.

Olga, l. Ilona.

Onufer, Jun. 10.

Orbán, Mj. 25.

Orsolya, O. 21.

Oscar, D. 1.

Oswald, F. 28., Ag. 5.

Othmár, N. 16.

Ottília, D. 12.

Ottó, N. 18.

Ottokár, N. 4.

Özséb, M. 14., Jun. 21., Ag. 14., Sz. 26., JI. 4., D. 16.

Pakóm, Mj. 14., 27., O. 19

Pál, Jun. 26., D.

27., Jun 29, Jl. 11., J. 10, 15., N. 18.	Prosper, Jun. 22. Prosper p., Jun. 25.	Rupert, Sz. 24. Ruth, Jl. 16.	Szalóme, O. 24. Szaniszló, Mj 4, N. 13 Szaturnin vt., N. 29.	Theodora, A. 28. Theodosa, A. 2 Timót, J. 23., 22, M. 6., Mj. 15., Jun. 22., Ag. 22.	Vilibald, Jl. 7. Vilma, O. 25. Vilmos, Mj. 28., Jl. 5., J. 10., O. 25.
Palladius, Jl. 6 Parthén, p. F. Paskál, Mj., 17. Patricius, A. 13. Patroclus, N. 19. Paula, J. 26., M. 9. Paulin p. Jun 22 Paulin, Ag. 31. Pauline, M. 22. Peregrin, A. 27., Mj. 16.	Quinta, F. 8. Quintianus F. 14. Quintinus, O. 30	Salamon, F. 8, Salvator, h rtái M. 18. Sámson, J. 27., Jl. 9. Sámuel pr, Ag. 26, Sz. 1. Sándor, F. 26., M. 10, 18., 26, Sz. 11., N. 26., D. 26.	Szende, Sz. 30. Szeráfin, Sz. 3., D. 5. Szerafina, O. 12. Szeraphion N. 14. Szergius, O. 19. Szervác, Mj. 13. Szibilla, A. 29., Sz. 10 Szidonia Jun. 23. Szigfrid, F. 15. Szilárd, A. 12. Szilveszter D. 31. J. 2.	Tiberius, A. 14. Titus, J. 4., A. 14. Tivadar, A. 19., Mj. 2, 4, 28., O. 29., N. 9. Tivadar, A. 1., Sz. 23. Tóbiás, Jun. 13. Troján, N. 30.	Vinceze, A. 5., Jl. 19., J. 22. Virgil, N. 27., J. 31. Vitalian, J. 27. Vollbrecht, F. 27. Vitalyos, A. 28., O. 20.
Peregrina, O. 5. Péter, A. 29., Mj 3., O. 19, Jun. 29., Jl. 11., N. 10., J. 31., Jun. 24., F. 22., J. 16.	Rachel, J. 11. Radegunde, Jl. 16. Rafael, O. 24., Sz. 12. Raimund hv. J. 7., Ag. 31. Rainer, Jun. 17. Rebeká, M. 9., Ag. 30. Regina sz. vt Sz. 7., Jun. 20.	Sára, Mj. 16. Sarolta, Jl. 5. Sebald, Ag. 19. Sebestyén vt., J. 20. Sebestyén, D. 30. Sebő, J. 11., Mj. 6., D. 5., 17. Serena, Jun. 18. Severius, F. 18. Simeon, F. 18., J. 5, F. 15, A. 17. 29., Mj. 9., Ag. 2., Sz. 13.	Szőrény ap, J. 8. Tádé ap, Sz. 2., O. 23. Tamás, D. 21, O 18., M. 7., Jl 19., D. 29., Sz. 18. Tasso, D. 11. Tekla, Sz. 23., O. 6., 15. Theodorik, Jl. 1. Teodózia, vt., Jun. 10. Teofil, N. 3., D. 20.	Ulrik pk, Jl. 4. Ulrika, Ag. 6.	Walfrid, F. 15. Werner, A. 19. Wilfrid, O. 12. Winebald, A. 26. Wladimir, Jl. 24. Wolfram, M. 20.
Petronella sz., Mj, 31. Philemon p. N 22. Philibert, Ag. 20. Philippap. Mj. 1. Piroskasz, J. 18. Pius, Mj. 5., Jl. 11. Placid vt., O. 5. Plátó, N. 30. Plutarch Jun. 28. Polikarp, J. 26., M. 7., (F. 23.) Pongrácz, Mj. 12. Jl. 21. Prokop, Jl. 4. 20., M. 11., A. 1.	Reinhard, F. 23. Reinhold, J. 12. Richárd, A. 3. Rikárd k., F. 7. Róbert A., Jun. 7. Rókus, Ag. 16. Román, F. 23., O. 23, Ag. 9., N. 18., 30. Romana, F. 23. Romuald, F. 7, 28 Róza limai, Ag 30 Rozália, Sz. 4. Rozamunda A. 2. Rozina, M. 13, 11., O. 6 Rudolf, A. 17.	Simon, O. 28., Jun. 5. Sixtus, M. 23., Ag. 6. Soma, F. 2., Jl. 3. Spiridion, D. 14., 24. Szabina sz. O. 27. Szabina, Jl. 20. Szabinus vt., M. 28., D. 80.	Ulrik pk, Jl. 4. Ulrika, Ag. 6.	Valurga. b. F. 25. Valentina, Jl. 25. Valér, J. 29. Valéria, D. 9. Valter, Jl. 30. Vazul, Jun. 21, 26, Mj. 8., Jun. 23. Vazulka, Mj. 20. Venczel vt., Sz. 28. Vendel, O. 20. Veronika sz., J. 13., 21. Vid, Jun. 15. Vidor, J. 13, 14., Jun. 15., N. 14. Viktoria, D. 23., O. 27. Viktorin vt. Sz. 5.	Xenia, J. 24. Xenofon, J. 27., F. 7. Zaide, M. 17. Zaire, O. 21. Zakariás vt., Sz. 6., M. 14., A. 5, Sz. 17. Zéno vt., D. 22. Zenobia, N. 11., O. 29. Zsigmond, Mj. 2. Zsófia vt, Mj. 15. Zsófia, Sz. 29. Zsuzsánna, Ag. 11, F. 18., Mj. 24.

Debreczen sz. kir. város országos vásárainak jegyzéke az 1904. évre.

I. Remete Antal napi vásár.

1904. Január 11—12—13. hétfő, kedd, szerda: bőr, gyapju, méz, dió stb., továbbá toll, iparcikkek, gabona- és terményvásár. — 1904. Január 16—17. szombat, vasárnap: sertésvásár. — 1904. Január 17—18. vasárnap, hétfő: lóvásár. — 1904. Január 18—19. hétfő, kedd: baromvásár.

II. Szent György napi vásár.

1904. Ápril 18—19—20. hétfő, kedd, szerda: bőr, gyapju, méz, dió stb., továbbá toll, iparcikkek, gabona- és terményvásár. — 1904. Ápril 21—22. csütörtök, péntek: juhvásár. — 1904. Ápril 23—24. szombat, vasárnap: sertésvásár. — 1904. Ápril 24—25. vasárnap, hétfő: lóvásár. — 1904. Ápril 25—26. hétfő, kedd: baromvásár.

III. Nagy-boldogasszony napi vásár.

1904. Augusztus 8—9—10. hétfő, kedd, szerda: bőr, gyapju, méz, dió stb., továbbá toll, iparcikkek, gabona- és terményvásár. — 1904. Augusztus 11—12. csütörtök, péntek: juhvásár. — 1904. Augusztus 13—14. szombat, vasárnap: sertésvásár. — 1904. Augusztus 14—15. vasárnap, hétfő: lóvásár. 1904. Augusztus 15—16. hétfő, kedd: baromvásár.

IV. Dienes napi vásár.

1904. Október 3—4—5. hétfő, kedd, szerda: bőr, gyapju, méz, dió stb., továbbá toll, iparcikkek, gabona és terményvásár. — 1904. Október 6—7. csütörtök, péntek: juhvásár. — 1904. Október 8—9. szombat, vasárnap: sertésvásár. — 1904. Október 9—10. vasárnap, hétfő: lóvásár. 1904. Október 10—11. hétfő, kedd: baromvásár.

A hortobágyi állatvásár június 23-án a hortobágyi vendéglő előtti vásártéren fog megtartatni.

Jegyzet. Nyers termények és iparcikkek a vásár egész tartama alatt árusíthatók. Heti vásárok kedden és szombaton tartatnak.

Országos vásárok czímjegyzéke.

Árokszállás, (Jász-Nagy-Kun-Szolnokm.) február 24—25, jun. 15—16, aug. 5—6, szept. 21—22. A hétköznapra eső vásárok mindig a megelőző vasárnap tartatnak.

Aranyos-Medgyes, (Szatmár-megye) feh.-vas. het., nagyhétben, áld. csüt., junius 24., aug. 8., nov. 5. és decz. 24. mag. fogl. hét kedd, szerda, csüt. nap. Ha e napok ün. esnek, a megelőz. két nap.

Avas-Felsőfalu, (Szatmárm.) a márcz. 19. megelőző és szept. 8. után köv. hétfő.

Avas-Ujváros, (Szatmármegye) márcz. 1., május 1., junius 24., aug. 15., okt. 25. mag. fogl. het. hétfőjén.

Balkány, (Szabolcsm.) ápr. 1-ét jul. 1-ét, nov. 1-ét és decz. 25-ét megelőz. kedden.

Balmaz-Ujváros, (Hajdumegye) febr. 2., május 25., aug. 14., nov. 19. n. mag. foglaló hét szerda. Minden szerdán hetiv. állatfelhajtással.

Beél, márczius 1., junius 1., szept. 1. és okt. 1. hetében, kedden és szerdán.

Békés, márczius 24., junius 20., szeptember 29., vasárnap vagy megelőző vasárnapon.

Békés-Csaba, márcz. 3., jul. 1., okt. 26., decz. 2-ik adv. vas.

Belényes, (Beled) ó-naptár szerint Gyertyasz. b. assz., Szt.-György, Szt.-Illés és Demeter hetében csüt. és péntek.

Berezel, (Szabolcsm.) febr. 16., jun. 2., aug. 24., okt. 15.

Beregszász, virágvasárnap el. héten szerdán és csütörtökön, pünkösöd előtt másfél héttel szerdán és pénteken, Pád. Antal napja után következő héten, Bertalan nap hetében, Mindszent és Luca nap hetében, mindig szerdán és csütörtökön, szept. 15-ét magába foglal. hét szerdján országos sertésvásár.

Berencs, (Szabolcsm.) julius 2., december 18.

Berettyó-Ujfalu, ápr. 24., aug. 15., okt. 9-ikét megelőző és jun. 21. magába foglal. héten szerdán és csütörtökön.

Bihar-Püspök, (Biharmegye) november 30.

Bikszád, (Szatmárm.) julius 12., aug. 25., szept. 19.

Budapest, balparti rész: (IV—IX. ker.) márcz. 2. vasárnapján

(József), máj. utolsó vasánap, (Medárd), aug. 3-ik vasárnapján, (János lefej), novemb. 1. vasárnapján (Lipót) kezdődik és tart 14 napig. Az előtte való héten az elővásár tartatik. Jobbparti rész: I—II. ker. Négy orsz. vásár, a balparti vásárok után 1 héttel s egy héti tartanak; III. ker. febr. 16., május 25., aug. 15., nov. 1. A marha és lóvásárok a vásár második hetében vasárnap és hétfőn tartatnak. Ezekon kívül Szt.-György előtti vasárnapon, valamint október első hetében vasárnap, hétfő és kedd, még további két orsz. lóvásár.

Cdogasszony napja el. szerdán, jun. 8., István kir. és Boldogasszony fogant. előtti szerdán; ezenkívül jan. 25-ét, okt. 18-át megelőző szerdán marhavásár.

Cséffa, ápr., aug., és decz. hó első csütörtökén.

Csege, (Hajdum.) ápr. 12., jul. 1., szept. 20. és nov. 15. előtti hétfőn.

Csenger, január 25., febr. 24., márczius 19., ápr. 24., május áld.-csüt., jun. Úrnapi, jul. 22., aug. 20., szept. 29., okt. 28., nov. 19. utáni pénteken és decz. 25. előtti pénteken.

Csépa, ápr. 12., jul. 12., szept. 5., decz. 18. vasárnap vagy megelőző vasárnapon.

Csongrád, márcz. 1., május 1., aug. 25., decz. 10-ét megelőző vasárnap.

Czegléd, jan. 15., ápr. 19., jul. 22., nov. 1. napját megelőző vasárnap és hétfőn.

Czibakháza, márcz. 31., május 30., szept. 15., nov. 18. vasárnap és hétfőn, vagy az előtte való vasárnap és hétfőn.

Dengeleg, (Szatmárm.) márcz. 30., szept. 17.

Derecske, (Biharm.) január 15., ápr. 24., aug. 15. és okt. 15. magába foglaló hét előtti pénteken

Diószeg, (Ér-, Biharm.) február 1-ső hetében, márcz. 3-ik hetében, május 1-ső hetében, julius 2-ik hetében, szept. 2-ik hetében, decz. 2-ik hetében szerdai napokon.

Dob, (Tisza) jan. 15., ápr. 17., augusztus 7., okt. 4. hetében hétfőn.

Dorog, (Hajdum.) febr. 8., jul. 29., és nov. 11. hetében csütörtök.

Dorozsma, (Csongrádm.) ápr. 7., jun. 29., szept. 16., deczem. 8 át megelőző vasárnap.

Dombrád, január 15., április 28. és október 8-ika hetében hétfőn.

Elesd, febr. 25. hetében szerd. és csütörtökön. Alajos nap el., Máté és Luca nap hetében csütörtök és péntek.

Ér-Mihályfalva, (Biharmegye) márcz. 14—15., jun. 27—28., szept. 6—7., decz. 10—11. n. mag. fogl. hét szerda és csütörtök.

Erdőd, (Szatmárm.) február 2. ut., husv. el., pünk. el., julius 2., szept. 14., nov. 1. és decz. 16. után csütörtök.

Erdőszáda, (Szatmárm.) márczius és jun. 1. het., aug. 3. és nov. 2. het. levő pént. n.

Fegyvernek, (Pusztai), márcz. 1., jun. 1., szept. 12., nov. 20. vasárnap és hétfőjén.

Fehértó, (Uj-, Szabolcsm.) jan. 28., jun. 8., aug. 26. és nov. 20. hetében csütörtökön.

Feketető, Pál ford., Vince apost. oszlása és Pál apát. ut. hétfőn.

Felsőbánya, január vizkereszt ünnep hetében, keresztjáró hétkben, julius apost. oszlása és okt. Szent Ferencz nap hetében hétfőn és kedden.

Félegyháza, (Kis—Kun-), jan. 20., márcz. 19., máj. 27., aug. 18., okt. 4. Ha vasárnapra esik az előtti napon.

Fehér-Gyarmat, (Szatmárm.) febr. 2. ut. hét., husv. előtti hét, pünk. el. hét, jun. 28. mag. fogl. hét, szept. 29. mag. fogl. és kar. el. hét hétfőn.

Földes, máj. 3 és nov. 2. hetb. szerda.

Füred, (Tisza), jan. 4., április 15., aug. 4., okt. 3. hétfőjén vagy a megelőző hétfőn.

Füzes-Abony, márcz. 12. jun. 12., szept. 12., decz. 12. hétfőjén vagy a megelőző hétfőn.

Füzes-Gyarmat, márcz. 29. 30. jun. 10—11., aug. 25—26., okt. 24—25.

Görcsön, (Szilágym.), márcz. 19., junius 24. szept. 21. nov. 25.

Gyula, (Békésm.) Pál ford. (jan. 25.), megelőz. héten szerdától bezárólag vasárnapig, tov. „Exaudi” vasárnap, jul. 22. és szeptember 8. megelőző hetében szerdától bezárólag vasárnapig.

Gyoma, márcz. 10—11. június 1—2, aug. 15 16. nov. 15—16.

Hadház, (Hajdum.), márcz. 12, július 6., szept. 21. hetében esütörtökön.

Halmi, (Ugocsam.) jan. 1. márcz. 1., ápr. 24., július 13., aug. 24. pünkösöd el. esüt., tov. 30. hete hétfő és keddjén..

Hagymás-Lápos, Gy.-oltó Bold. Asszony és Sz.-Miklós napon.

Hajdu-Böszörmény, febr. 3., ápr. 1., jun. 26., aug. 25. és november 19. hetében hétfőn.

Hajdu-Nánás, márcz. 19., jul. 16., szeptember 14., decz. 4. hetében, szerdán.

Hatvan, febr. 2., ápr. 28., jun. 2., aug. 31., okt. 2. és nov. 5. hetében vasárnapon és hétfőn.

Hód-Mező-Vásárhely, január. Jézus neve napja ut. vasárnap és hétfőn, márcz. József, Urnapot, jul. apost. oszl. és okt. sz. Gál napot melgel. vasárnap és hétfőn.

Hortobágy, (Hajdum.) jun. 20. állatvásár.

Jákóhalma, (Jász), márcz. 4., aug. 30. napján mindig két napon vasárnap és hétfőn, v. a melgel. vasárnap és hétfőn.

Jánk, (Szatmárm.), május és szept. hó második esütörtökön.

Jászapáti, február 19 20., június 24 25., szeptember 8—9. és december 3—4. hét vasárnapján és hétfőjén.

Jász-Arokszállás, (Szolnokm.) február 24—25., június 15—16., aug. 5—6., szept. 21 22. A hétköznap esű vásárok a melgel. vasárnap tartatnak.

Jászberény, márczius 25—26. május 18—19., aug. 15—16., okt. 4—5. és december 9—10. hetében vasárnap és hétfőn.

Jász-Dósa, január 8., július 8., és október 25. azon vagy a rákövetkező vasár. és hétfőn.

Jász-Kisér, február 8., április 25., július 25., nov. 11. vasárnap esetén a megelőző hétfőn.

Jánoshida, január 28—29., juli. 8—9., október 25—26.

Jászladány, január 18., április 5., július 2. és november 22. hét vasárnapján és hétfőjén.

Kaba, február Bálint, június Alajos, szeptember Kisaszszony és november Imre hetének szerdáján.

Karczag, Mátyás nap pünköszt, Margit nap, Szent-Mihály és Szent András nap hetében, vasárnap és hétfőn. A pünkösdi vásár ez ünnepet megelőző vasárnapon és hétfőn.

Kassa, január 20., május 3., júius 27., augusztus 15., nov. 19-iki hetében hétfő, kedd és szerda, ezenkívül minden hó első szerdán orsz. baromvásár.

Kecskemét, márczius 12., május 10., augusztus 10., szeptember 26. november 25. Az országos vásár mindig hétfőn tart, ugy azonban, hogy ha a vásártartásrakijelöltfennebbinapok valamelyike vasárnapra esik, akkor a vásár utánna következő hétfőn, ha a hét utolsó napjainak valamelyikére esik, akkor az azt megelőző hétfőn tartatik.

Kémer, (Szilágyom.) május hó második hetének hétfőjén és keddjén.

Keresztes, (Biharmegye), május 29., szeptember 12.

Király-Darócz, február 2., ápril 9., május 28., július 23., szept. 9., november 12., decz. 24.

Királyháza, május 15-ét, június 27-ét, augusztus 30-át és nov. 10-ét magában foglaló hétben hétfőn és kedden.

Kis-Marja, (Biharmegye) márczius 9., június 12., szeptember 11., december 11.

Kisujszállás, márczius 19—20., június 30., szeptember 4—5., december 13-át megelőző vasárnap és hétfőn

Kolozsvár, január 10., márczius 12., jun. 13., szept. 1., nov. 2. Juhvásár május 5.

Koltó-Katalin, január 6., ápril 24., június 24., szept. 29.

Komádi, márczius 20., április 20., augusztus 16., október 1. hetében pénteken és szombaton.

Körös-Ladány, május 10., juni. 28., szeptember 15.

Kötegyán, (Biharm.) január 10., július 10.

Krassó, (Szatmármegye) május, július és szeptember első, nov. második keddi napján.

Kraszna-Bétek, (Szatmárm.) február 10. Husvét és Pünköszt hétfő után következő kedden, július 21., szeptember 22., november 10., december 22.

Kun-Szent-Márton, február 14—15., május 22—23., aug. 22—23., november 11—12. hetében vasárnap és hétfőjén.

Kun-Szent-Miklós, február hó 3—4., május 16—17., auguszt. 22—23., december 29 30.

Lekenceze, (Szatmármegye) márczius 1. július 6.

Mándok, (Szabolcsm.) Judica vasárnapot követő hétfőn, június 29., október 28-át magába foglaló hétfőn és Advent első vasárnapját követő hétfőn.

Margita, (Biharm.) január 6., április 24., június 13. szept. 14., nov. 5-ét magába foglaló szerda, esütörtök és pénteken.

Máriapócs, (Szabolcsm.) febr. 6., május 3., aug. 21. Mária neve napja utáni hétfőn.

Mármaros-Sziget, ó-naptár szerint, böjt első hétfő és kedd napján, ó-naptár szerint Pünköszt hétfő és kedd, ó-naptár szerint Illés nap hete hétfő és keddjén, ha Illés vasárnapra esik, a következő hét ugyanazon napjain; október 13. hét hétfőjén és keddjén, ha október 13-ika vasárnapra esik, úgy, mint az Illésnap, a reá következő héten, decz. második felének első hétfő és kedden.

Mátészalka, jan. 25. és márcz. 19. hetében hétf., ápr. 24. és szept. 29. hete hétfőjén; jul. Mária-Magd. és nov. Erzséb. nap hete hétfőjén.

Mezőtúr, jan. 1, máj. 1, aug. 1, nov. 1. vasárnap vagy megelőző vasárnapon.

Miskolcz, febr. Julianna, máj. Orbán, aug. Sámuel, október Lukács és decz. Lázár napok het. hétfőn.

Misztótfalu, (Szatmármegye), máj. 3. és nov. 25. mag. fogl. hét. hétfő és keddi n. orsz. v. hétfő állat és kedd kirakó vásár.

Nagy-Bajom, (Biharmegye), márcz. 4, június 4, szeptember 27.

Nagy-Bánya, Oculi vasár. ut., Urnap ut., aug. sz. István, ut. és nov. Márton nap u. hétfő és kedden.

Nagy-Báród, Gergely nap ut. hétfő. Péter-Pál hetében. N. bold. asszony és Márton napot követő hétfőn.

Nagy-Ecsed, (Szatmármegye), márcz 4, decz. 6.

Nagyfalu, (Szilágyom.), jan. Vizker. ut. hét., márcz. böjt közepe hetében. Áld. esütört. el. héten, jul. 3. hetében, szept. 3. hetében, nov. 2. hetében szerda és esütörtök napján.

Nagy-Kálló, hush. kedd, ut. esütört., április 24-ik, Sárlos b. a. nap, szept. 28. és nov. 30-iki hetében esütörtökön.

Nagy-Károly, febr. 4, ápr. 15, jun. 3, jul. 1, szept. 16, nov. 4, decz. 9. hete hétfőjén.

Nagy-Komját, (Ugocsam.), ápr. 24, jun. 8, jul. 26, aug. 29. hete szerda és esütörtökön.

Nagy-Körös, márcz. 5, ápr. 24, június 27, október 26.

Nagy-Kun-Madaras, január 25, Pál napi vásár, ezen napot melgel. vasár. és hétfőn, áld. esütörtöki vásár, ezen ünnepet melgel. vasár. és hétfőn, július 25, Jakab-napi vásár, e napot magában fogl. hete vasár. és hétfőn, okt. 26. Dömötör-napi vásár, ezen nap. megelőző vasárnapon és hétfőn.

Nagy-Léta, (Biharm.), jan 15, apr. 24, és szept. 29, mindig csütörtökön.

Nagymajtény, (Szatmárm.), febr. 5, apr. 16, máj. 15, jul. 10, szept. 18, nov. 6, decz. 11.

Nagy-Palád, (Szatmárm.), febr. 14, máj. 9, aug. 1, okt. 24, ünnep esetén az előtte való hétfőn.

Nagy-Szalonta, a febr. 15, apr. 15, aug. 15. és nov. 11-ikét magában foglaló héten pént. és szomb. Febr. havi vásár nagy sertés vásárral.

Nagy-Szőllős, (Veszprémm.), Szt.-György nap és Mindszent nap hetén szerdán.

Nagy-Szőllős, (Ugocsám.), jan. Pál, Gyüm. oltó, Áld csüt., jun. János, aug. 11. szept. kisassz., okt. Simon Juda, decz. a karácsonyi ünnepek hetében hétfőn és kedden.

Nagy-Tarna, (Ugocsám.), febr. 16, apr. 1, jul. 26, és okt. 18. hetében hétfőn és kedden.

Nagy-Várad, márcz. 12. jun. 21, szept. 13, decz. 8. hetén, péntektől keddig, és pedig pénteken szomb. sertésvásár, a többi napokon kirakó-, ló- és szarvasmarhavasár.

Nádudvar, (Hajdum.), apr. és aug. első hetében s okt. 25-ike hetéb. mindig hétfőn.

N.-Somkut, (Szatmárm.), Oculi vasárnap előtt szerda és csüt., Urnap előtt szerda és Urnap, aug. 20. és nov. 11 el. szerda és csüt. 1 nap állat-, 2 nap kirakóv.

Nyirbakta, (Szabolcsm.), jan. 27, ápril 15, július 5, aug. 21, nov. 6 nap hete hétfőjén.

Nyirbátor, jan. 20, márczius 25, szept. 8, november 9. és decz. 6. után követk. csüt.

Nyiregyháza, Tamás het. pünk. előtti, szept. 8-ik és Lucza hetében hétfőn és kedden.

Nyir-Mada, (Szabolcsm.), apr. 3, máj. 14, jul. 18, aug. 24. és decz. 17. mag. fogl. szerda kirakó- és állatv.

Péterfalva, (Ugocsám.), máj. és szept. hó után kedden és szerdán.

P.-Fegyvernek, (Jász-N.-Kun-Szolnokm.), márcz. 1., jun. 1., szept. 12. és decz. 1., ha e napok nem vasárnapra esnek, akkor az azokat megelőző vas.

Püspöki, I. Bihar-Püspöki (Biharm.), nov. 30.

Püspökladány, márcz. 19., jul. 13., szeptember 29., november 11-ike hetében, csütörtökön.

Piskolt, (Biharm.) márcz. 1., szept. 1.

Rakamaz, apr. 25., aug. 2-ik hetében első hétfőn, és nov. 2. hetének első napján, ünnep esetén a következő napon.

Rézbánya, febr., apr., jun., aug., okt. és decz. hó első szombatján.

Salánk, máj. 25., július 6. és szept. 21. nap. hetén, szerda és csütörtökön.

Sarkad, apr. 24., június 8., okt. 28., decz. 21. előtti hét szombat és vasárnap.

Sarmaság, (Szilágymegye), apr. hó 2-ik hetének és aug. 3-ik hetének szerdai és csütörtöki napjain állatvásár.

Sárköz, febr. 16., máj. 15., jul. 20., szept. 20. és decz. 6. hetében hétfőn és kedden.

Szabadka, febr. 24., május 16., szept. 8., okt. 28. napját megelőző vasárnapot szerdái.

Szalárd, (Biharm.), febr. 2. aug. 4.

Szatmár-Németi, február, 2., márcz. 19., máj. 1., jul. 2., szept. 29. és nov. 21. hetének kedden és szerdán.

Szeged, febr. 17., május 5., jul. 31., okt. 10., nov. 30. vasárnaptól kezdve egy héti és minden vásár előtt péntek és szombat sertésvásár.

Szeghalom, (Békésmegye), febr. 10., május 20., jul. 20., szept. 20. utáni hétfőn és kedden.

Székelyhid, (Biharm.), febr. 19., május 1., jun. 24., szept. 29., nov. 25., decz. 25. hetekben pénteken Ezenkívül husvét és pünkösöd előtt csütörtökön és pénteken.

Szent-Imre, (J.-Nagykun-Szolnokm.), jul. 2-3. és nov. 18-19. napjain kizárólagos marhavasár.

Szent-Mihály, (Szabolcsm.) jan. Sz.-Pál, apr. 23. Margit és okt. 18-ika hetén hétfőn.

Szentes, febr. 2., ápr. 24., jul. 22., szept. 21-ét megelőző szombat, vasárnap és hétfőn.

Széplak, (Biharm.), a bőjt másodhetében; Sz.-György előtti héten; Lőrincz hetében; okt. első hetében mindenkor keddi napokon.

Szerencs, jan. 7., április 27., aug. 16., nov. 2.

Szilágy-Cseh, jan. 4., febr. 15., márcz. 15, jun. 7., szept. 13., okt. 25., decz. 13.

Szilágy-Somlyó, márcz. 20., jun. 26., szept. 25. és decz. 18. hetekben, csütörtökön és pénteken.

Szinyér-Váralja, (Szatmárm.), Félix-, Gyula-, Ince- és Teréznap hétfő és kedd.

Szoboszló, (Hajdum.), Virágvasárnap követő és áld. csüt. hete hétfőn; jul. első hétfőjén; Demeternap hete, hétfő.

Szolnok, febr. 24., máj. 18., szept. 8., nov. 5., ha szept. 8. vasárnapra esik, vagy az ün-

nepen és utána következő napon, különben a hét előző vasárnap és hétfőjén.

Tasnád, Bálint hetében pénteken; Husvét előtt csüt.; máj. Szaniszló; jul. „Sarl. b. asszony“; szept. Kisasszony; október Gál és nov. Márton nap heteiben pénteken.

Telegd, (Biharm.) ápril. 3-ik és decz. első hetén szerda napon.

Tenke, (Biharm.), márcz., jun., szept. és decz. 4-ik heteiben hétfőn.

Téglás, (Hajdum.), január 28., május 10., aug. 18., okt. 29. hete csütörtök.

Tetétlen, (Hajdum.) minden hétfőn hetivásár állatfelhajtással.

Tisza-Dob, (Szabolcsm.) jan. 15., ápr. 17., aug. 7. és okt. 4. megelő. hét hétfő n. orsz. kirakó- és állatvásár.

Tisza-Földvár, (J.-N.-Solnok-megye.), márczius 24., jun. 8., aug., 29., októb. 11. mindig vasár. és hétfőn.

Tisza-Füred, jan. 4., április 15., aug. 4., október 3. hete csütörtök és péntek.

Tisza-Kürth, máj. 20., szept. 30. hetének vasárnap és hétfő.

Tisza-Lök, május 15., július 10., aug. 21., szept. 25., nov. 27. hetében csütörtökön.

Tisza-Lucz, jan. 5., ápril 15., jul. 10., nov. 5.

Tisza-Szalók, február 16., máj. 18., aug. 10. és nov. 11. hetének vasárnap és hétfő.

Tisza-Szt.-Imre, január. —3, nov. 18-19, csak marhavasár.

Tisza-Ujlak, Vizk. márczius Gerg., ápril. Szt.-György, jun. Alajos, aug. B.-assz. és nov. Erzsébet nap ut. köv. szerdán és csüt.

Török-Szt.-Miklós, január 10., ápril. 17., jul. 26., okt. 4.

Turcz, jun. 24., szept. 2., hetében hétfő és kedden.

Turkeve, apr. 1., jun. 20., szept. 20., decz. 6. hetében vasárnap és hétfőn. Ha e napok hétköznapra esnének, megelőző vasárnap és hétfőn.

Ungvár, jan. 25., márcz. 12-ét, Aldozó csütörtök, Urnap, jul. 25., szept. 8 és 29., ugy nov. 29. megelő. hétfőn és kedden orsz. kirakóv., továbbá áldozó csütört., Urnap, jul. 25. után következő hétfőn, kedden és szerdán juh- és gyanjuvásár.

Vaja, (Szabolcsm.) aug. 1. hétfőjén.

Vámos-Pércs, jan. Károly, máj. Zsigmond, aug. Lajos, nov. Katalin nap hetében hétfőn.

Zilah, márcz. jun. szept. és decz. hónapok első szerda és csütörtökön.

176

Vadászati és tilalom-idő a különféle vadnemekre egész Magyarországon.

(A fekete mezők a tilalmi, a fehérek a vadászati időt jelentik.)

Vadnemek	Január	Február	Márczius	Április	Május	Junius	Julius	Auguszt.	Szept.	Október	Novemb.	Decz.
Agancsár	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Dám-bika	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Szarvas-, dāmivad- és őz-suta	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Őz-bak	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zerge	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Nyúl	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Zergegida, siket- és nyirfajd-jércze, éneklő-madarak	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Siket- és nyirfajd-kakas	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Császár-madár	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Fácán és túzok	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Fogoly	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

A különböző pénznemek s azok átszámítása.

		kor. fill.			kor. fill.		
		aranyban			aranyban		
Arábia	1 Krus = 40 dívani	1	67	Oroszország	1/2 imperial arany = 5 rubel	16	71
"	1 Máhmudí = 20 Gas	—	21	Peru	1 sol = 100 cents	4	—
"	1 Mokka tallér = 80 Kabir	3	50	Perzsia	1 tomán arany = 10 krán	9	80
Belgium	1 frank = 100 Centimes	—	80	Portugália	1 milreis = 1000 reis	4	47
Brazília	1 ezüst milreis = 1000 reáles	2	34	Románia	1 Piaster (Lei) = 100 Ban Para	16	16
Dánia	1 korona = 100 Ore	1	13	"	Egy 20 leikes arany	—	87
Egyesült Államok	1 arany dollár = 100 cents	4	19	Spanyolország	1 peseta = 100 cents	—	87
"	1 ezüst dollár	—	21	"	1 Escudo (Coronna) = 1 reáles	2	10
Egyptom	1 piaszter = 40 para	—	80	"	à 10 decima vagy 34 maravedis	21	34
Franciaország	1 frank = 100 centimes	16	—	"	1 arany doublon de Izabella	—	80
"	1 darab 20 frankos arany	—	80	"	= 10 escudo	1	13
Görögország	1 drachma = 10 lepta	4	38	Svéd és Norvégia	1 korona = 100 Ore	22	50
Japán	1 arany Yen = 100 sen	4	32	"	1 arany = 20 korona	—	80
Mexiko	1 piaster = 8 reáles à 100 centimes	20	42	Svájc	1 frank = 100 centimes (Rappen)	—	80
Nagy-Britannia	1 Schilling = 12 pence	1	—	Széria	1 dinár = 100 para	—	80
"	1 font sterling = 20 schilling	20	42	Törökország	1 piaszter = 40 para	—	19
Németalföld	1 forint = 100 cents	1	70	"	à 3 Courant Asper	—	19
Németország	1 márka = 100 fillér	1	20	"	1 Medjidie arany = 100 piaster	18	48
Olaszország	1 lira = 100 centesimi	—	80	"	1 Medjidie ezüst = 20 piaster	3	60
"	1 ducato = 10 carlini à 10 Grana	—	44	"	zneskő = 5 Medjidie arany	92	40
Oroszország	1 ezüst rubel = 100 kopelk	—	22				

MAGYAR KIRÁLYI
 NEMZETI KÖNYVTÁR
 KÖNYVTÁRA
 1024 1933
 Gyarapodási naplósám.

KATZ HERMANN

DEBRECZEN LEGRÉGIBB
FÉRFI-, FIU- ÉS GYERMEK-RUHA ÜZLETE

Alapít-
tatott
1875-ben.

PIACZ-UTCZA 43. SZÁM, A
DRÉHER SÖRCSARNOK
O O O O MELLETT. O O O O

Alapít-
tatott
1875-ben.

FIÓKÜZLET NINCSEN!

A férfi-ruha szakmában alig van még
egy olyan cég, mely, mint a

KATZ HERMANN

cég, áruinak kiváló szolidságáról, el-
ismert és jó hírnévnek örvendjen.

Meggyőződünk róla, hogy a KATZ
HERMANN cég valóban megérdemli
az iránta tanusított nagy bizalmat, mert
óriási raktárának nagyobb részét a leg-
jobb anyagokból és kitünő debreczeni
munkásokkal készítetteti. — Saját gyártmányu
jobb férfi ruhái a külföldi árukat tulszárnyalják és
a legtökéletesebb a mi kész ruhák-
ban kapható. A mintaszerűen és mo-
dern alapon vezetett férfi szabóságban
mindig és első sorban a megrendelő
érdekeit védi, úgy, hogy lelkiismeretes kiszol-
gálása példaszerűvé vált. — A cég állandó nagy
szövetraktárral, kitünőnek bizonyult
szabással rendelkezik és feltűnést keltő,
elegáns és izléses készítményeit jutá-
nyosan számítja. — A t. vevőközönség
tehát jól teszi, ha megrendeléseivel mi-
nél gyakrabban felkeresi a

KATZ HERMANN

céget.

KONCZ JÓZSEF

KELMEFESTŐ ÉS VEGYTISZTÍTÓ INTÉZETE
DEBRECZENBEN.

ÜZLET BATHYÁNY-UTCZA 2. SZ. ÉS VÁR-UTCZA 7. SZ.

Elvállalom mindennemű női,
férfi, gyermek és diszegen-
ruhák, valamint kézimunkák
festését és tisztítását.

Férfi ruhák szakszerűen javíttatnak
és vasaltatnak.

PÉNZKÖLCSÖNÖKET

gyorsan kieszközöl, az összeköttetésben levő 26 pénzüintézet
közül, a legjobb helyen jelzálogra vagy személyhitelre. —

Információkat beszerez az ország minden részéből,
intézetek, ügyvédek, gyárosok, keres-
kedők, iparosok, házasulók részére.

Követeléseket perenkívül beincassal.

Rácz Béla bankirodája, informátió beszerzési és incassó intézete,
Debreczen, Csapó-utca 12. szám.

Pintér Gusztáv ékszer, óra és tajtékpipa áru üzlete
Debreczen, Piacz-u. 26. özv. Szikszay Józsefné urnő házában.

Ajánlja szép és finom gyémánt és brilliánt köves arany, ezüst ékszereit, ezüst
evő eszközöket, schweitzli zsebórákat. — Valódi tajték pipákat és szipkákat
nagyválasztékban. — Ékszer- és órajavításokat, vésnöki munkákat, monogrammot
a legolcsóbban készíték. — Törött aranyat és ezüstöt becserélek vagy készpénzzel
megveszek. — Vidéki megrendelést pontosan eszközölök. — Tessék egy próba vásárlást
tenni, bárki is meggyőződést szerezhet szolid és olcsó árakról.

A n. é. közönség becses pártfogását továbbra is kérve

mély tisztelettel

PINTÉR GUSZTÁV.

ALAPITTATOTT 1805.

CSÁTHY FERENCZ

BEL- és KÜLIRODALMI
KÖNYV-, ZENEMŰ- s PAPIR-
KERESKEDÉSE

DEBRECZENBEN.

II. ker. Egyház-tér 2-dik szám alatt
(a nagytemplomnál).

A világ legnevezetesebb könyv-
és zeneműkereskedőivel előnyös össze-
kötéseinél fogva, képes ugy az
összes magyar, valamint a kül-
földi irodalom minden termékét

az eredeti bolti árokon

kiszolgáltatni.

Egyszersmind ajánlja

≈ dús raktárát ≈

az irodalmi téren előforduló jelen-
ségek gyors megszerzésére.

Megrendelések árfelemelés nélkül
a leggyorsabban s pontosan eszkö-
zöletnek.

A legjobb és legkedveltebb

zeneművek nagy raktára,
zeneművek kívánatra megtekintésül
is küldetnek.

Lombfűrészeti minták és deszkák
dús raktára.

Végre 10,000 kötetből álló
magyar és német

kölesönkönyvtárát

legillőbb árok mellett. E tekintet-
ben kellő felvilágosítást nyújt a
kölesönkönyvtár jegyzék.

LOVASS ÉS LADÁNYI
DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 7.

(Arany Bika szálloda mellett.)

Menyasszonyi kelengye,
női ruha szövet,
selyem és vászon nagyraktára.

RUHÁKAT

a legdivatosabbak, modellek után
saját műhelyében, pontosan
elvállal.

≡ Paplan- és fűzőraktár !! ≡

Pártoljuk a hazai ipart !!

Saját készítményü

kész férfi-, fiu- és gyermek-

≡ ruhák ≡

a legjutányosabb árban

DEBRECZENBEN,

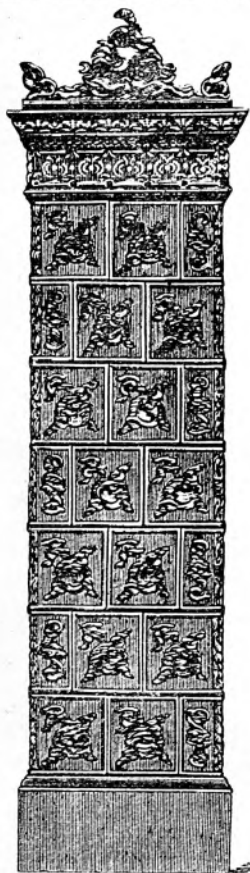
Kistemplom-Bazárban

Grünfeld Adolf-nál

kaphatók.

TÓTH GYÜLÁ

VASKERESKEDÉSE DEBRECZENBEN, PIACZ-UTCZA 20. ÉS
27-İK SZÁM.

Legnagyobb raktár Budweiszi és hazai gyártmányu

oo porcellán kályhákban oo

valamint Meidingi rendszerü köpeny-
kályhákban fa- és szénfűtésre. **Fegyverek,**
és vadászati felszerelési czikkek különlegességi raktára. —

Vasbutorok, gyermekágyak és kocsik; fürdőkádak, jég-
szekrények, fényezett fémárak és

≡ konyhafelszerelések, ≡

tornyos és francia, valamint
porcellán burkolatu

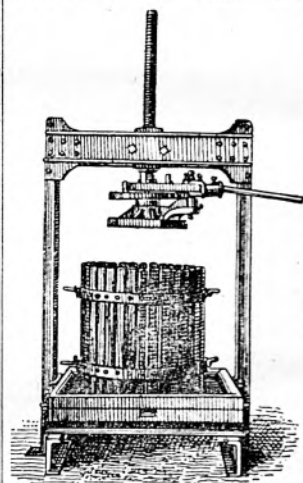
konyhák.

„URSUS“

□ borsajtók □

a legerősebb felső nyomásu
vasgerenda rendszerben; töm-
lők, fejtőcsapok és pinczefel-
szerelések.

Szerszámok minden iparághoz,
építési vasalások, vasgerendák
stb. — Árlap 1000-nél több
ábrával ingyen és bérmentve.

„URSUS“

Donogán és Somossy

== KUNZ JÓZSEF ÉS TÁRSA utódai ==
== DEBRECZEN, KISTEMPLOM-BAZÁR. ==

Vászonkereskedés. ==

== Kész fehérneműek.

Nagy szőnyeg- és bútor-szövet-raktár.

== Női divatárúk. ==

MENYASSZONYI KELENGYÉK.

== Nagy választékban. Szabott árakban. Előzékeny kiszolgálással. ==

Teljes jótállás kitűnő cséplésért!

**A jelenkor legegyszerűbb és leg-
tökéletesebb motoreseplőkészlete.**

Ezen motorok bárki által gépész nélkül is
rendkívül könnyen kezelhetők és szalma-
fedeles házak között is üzemben tarthatók.

!! Olesó árak részletre !!

Pozsonyi kiállításon 3 oklevéllel kitüntetve.
Kolozsvári " 2 " "

KÁLLAI LAJOS

motortelepe BUDAPEST, VI., Gyár-utca 50-ik szám.

ajánlja teljes jótállás mellett

**benzinmotor és villamos benzinlocomobil
cséplőkészleteit kettős tisztító szerkezettel**

!! Egyedül létező újdonság !!

Önműködő, ellenőrző és biztosító szelep. Benzinlocomobilok, szabadalmazott kettős
tisztító cséplőkkel Gyár-utca 50, mindenkor üzemben láthatók. Ezen legújabb
motorok terjesztése érdekében használt gőzgépek cserébe vétetnek.

Külön mezőgazdasági géposztály gőzgépek, malomok, járgányos cséplők,
vetőgépek stb. Fentül czég motorjai és egyéb gazdasági gépei, melyek ki-
tűnő sikerrel beváltak, a gazdaközönségnek legmelegebben ajánlatnak.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

NÉMETHI JÓZSEF

FÉNYKÉPÉSZ MŰTERME

PIACZ-UTCZA 42. SZÁM.

Központi áruház Magyarország részére: Budapest, Múzeum-körút.

Neumann N.

Magyarország legnagyobb és legrégebb
férfi és gyermek ruha telepe Debreczen,

SZERB. KIR. UDVARI SZÁLLITÓ

A debreczeni ház meghatalmazott cégvezetője:

Deutsch Ignác.

Főter, a magy. kir. főpostával szemben.

*** Alapított 1845-ben. ***

Szövegét lásd túloldalon.

NEUMANN M. czégről.

1845-ben, tehát mikor az ipar és kereskedelem a fejlődés kezdetleges fokozatán volt, nyílt meg a **NEUMANN M.** czég üzlete. Ötvenkilencz évvel ezelőtt.

Szinte hihetetlenül hangzik ez ma, a pénz korszakában, midőn egymásután csukódnak be az üzletajtók, melyeket pedig hangzatos, drága reklámokkal nyitott meg egyik-másik üzletember. És ha elgondoljuk a dolgot, arra a következtetésre kell jutnunk, hogy nemcsak egy czég, de egy ország iparának történetében jelentékeny dolog az, midőn egy száz és száz embernek kenyeret, megélhetést adó üzlet 59 éven keresztül becsülettel s szorgalommal tartja fenn magát s nap-nap után fokozatosan fejlődik, terjeszkedik.

Elmondhatjuk, hogy történhetett ez meg?

Tudja jól a közönség, hogy különösen az utóbbi tíz évben gombamódra szaporodtak az ületek. A kinek egy kis tőkéje volt, fellegvárakat építve, de főleg a nagykereskedők hitelére támaszkodva, üzletet nyitott.

Jöttek a reklámok egymásután. Csillogó kirakatok kérkedve hirdették, hogy a mi szép és jó, az ott kapható.

A közönség azonban csodálatosképen nem kapott a csillogáson, nem ült fel a nagyhangu reklámnak, hanem azt a czéget kereste fel, ahol teljes nyugalommal vásárolhat, mert tudta, hogy pénzéért csakis jót kap s az eladott dolgokért kezességet vállal a czég.

Ilyen üzlet megnyitása óta, tehát 59 éve, a **NEUMANN M.** czég férfi- és gyermekruha üzlete.

Az az óriási vevőközönség, melyet a czég az egész országban büszkén mondhat magáénak, minden alkalommal elismeri ezt. Egyike ez Magyarországon azon kevés czégének, a mely vevőközönségének megelégedését, ragaszkodását kiváló tárgyai folytán megnyerte.

Az üzlet alapítása óta a vezetők szeme előtt csak az az egy szó lebegett: „munka“.

Dolgoztak is lelkiismeretes kitartással, becsülettel. Egy vágyuk volt: a közönség igényeit kielégíteni és ez az üzletet virágzásra emelte.

A szorgalmas munka eredménye lett, hogy ma már Aradon Angrássy-tér 9., Debreczenben főtéren, Kassán főuteza 35., Nagyváradon Bémer-tér, Fiumében Corsó 497., Temesváron Hunyadi-u. 66., Pozsonyban Mihály-kapu 9., Zágrábban Ilica 6., Kolozsvárott; a külföldön pedig: Belgrádban Mihály herceg-u., Szofiában Sándor-tér 1., Triesztben, Serajevóban hatalmas áruházakat állítottak fel. — A magyarországi fióktelepek részére a főüzlet Budapesten, IV., Muzeumkörút 1., földszinten és emeleten; a külföldiek részére pedig Bécs I., Kärnthnerstrasse 19. szám, csupán e célra épített díszes palotában van.

Lehetséges lett volna ez másképen, mint ugy, hogy azok a férfi-, fiu- és gyermekruhák, melyeket a czég a kontinensen áruba bocsát, finomak, tartósak és olcsók nem lettek volna? Hogy lehetett volna ezt másképen, mint a becsületes munkával elérni, hogy például csak Debreczent s vidékét értsük: minden ember teljes nyugalommal lép be a **NEUMANN** nagy üzletébe, kéri ezt vagy azt a ruhát s fizeti alku nélkül, mert tudja, hogy jót és olcsót kap.

A vevőközönséget így szoktatni csak az a czég tudja, a melyik évek hosszu során át fényes tanujelét adta a kitartásnak, előzékenységnek és szoliditásnak.

Ma már ugy áll a dolog, hogy ha például Debreczenben, vagy a többi városokban egy uri embernek, vagy egy családnak szüksége van ruhára, nem megy a drága szabóhoz, hanem **NEUMANN**HOZ, ahol mindent feltalál. A debreczeni üzlet 12 osztályát például csak megnézni is látványosság-számba megy. De nincs is vevő nélkül soha. És aki ott csak egyszer is vásárol, az ruhaszükségletét legközelebb feltétlenül ott szerzi be.

Nagy sürgés-forgás van az üzletben mindenkor, debreczeni s nagyszámu vidéki emberek lépik el az üzletet s vásárolnak nagy örömmel.

Ha valaki hallgatná beszélgetésüket, csupa dicséretet hallana a czég kiválóságáról. Ezt különben fényesen bizonyítja az is, hogy a tisztántali reform. egyházkerület papjainak, tanárainak és tanítóinak legnagyobb része ruhaszükségletét **NEUMANN**NAL szerzi be. És hogy teljes elismeréssel adóznak minden alkalommal, azt vevőinek mindig növekvő száma, azok szeretete és ragaszkodása igazolja a legfényesebben.

A legfelső körök figyelmét sem kerülte ki ez a tény. Ó felsége, dicsőségesen uralkodó királyunk is legfelsőbb kegyével tüntette ki a czéget, elismerésének jeléül a **cs. és kir. udvari szállítói czimet adományozván a Neumann M. czégnek.** Ezt megelőzőleg már egy nagyobb kiállításra is a legmelegebben és elismeréssel méltóan nyilatkozott, a mikor a czég jelenlegi tulajdonosait kegyes megszólítással tüntette ki.

Az elismerés azonban nem ragadja el, a fokozatos haladás nem rombolja le a szoliditást, sőt minden új fióküzlet megnyitása után a régi jelszót kettőzött erővel igyekszik betartani.

Ez magyarázza meg aztán, hogy míg a többi üzletet panganak, a fényes kirakatok nem képesek eltakarni a czifranymoruságot, a **NEUMANN M.** czég erősödik, gyarapszik s azzal a tudattal tesz eleget a közönség igényeinek, hogy diadalmasan fogja megérni fennállásának 100-ik évfordulóját is. A közönség bizalma és ragaszkodása ezt a hitet csak megerősíti.

Debreczen és vidékén
a legnagyobb hangszer tizlet és vállalat.
Zeneműkereskedés.

Aki jó és olcsón hangszert akar venni,
tekintse meg

Komáromi hangszerkészítő
=műtermét=

Debreczen, József kir herceg-utca 8. sz.
A Bika szálloda mellett.

Mindenféle hangszerből
pazar választék:

hegedű, zongora, czimbalom,
kintorna, flóta, tilinkó, oka-
rina, czitera, trombita, har-
monika stb. — Mindenféle
hangszeralkatrészek, kitűnő
húrok stb. stb.

Javítások felelősséggel fel-
vállaltatnak és
szakszerűen végeztenek.

Czimbalom vételnél 3 havi
díjtalan tanítás

Hangolások a legkénye-
sebb hallás-
nak is felelősség mellett
szakszerűen végeztenek.

Régi hangszert veszek és
becserélek.

PINTÉR DEZSŐ

órás és ékszerész Debreczen

Szent-Anna-utca 2. szám.

Ajánlja dusan berendezett óra és
ékszer raktárát u. m.:

Fali, inga, schwarzwaldler,
ebédlő és konyha órákban,

ugyszintén

a legkitűnőbb ébresztő órákban.

Ékszerék, gyűrűk, fülbevalók,
broschok, lánczok s a legkitűnőbb

schweitzzi zsebórák

melyekért 5 évi jótállást vállalok.

Javítások jutányos árban, 2 évi jótállás mellett.

Vidéki megrendelések postafordultával
eszközölnének.

Kérem a mélyen tisztelt nagyközönséget
olcsó és szolid kiszolgáltatásról s munkám-
ról meggyőződni.

BALKANYI ANTAL

FÉNYKÉPÉSZ

DEBRECZEN

PIACZ-UTCZA 81. SZ. BANK-PALOTÁVAL SZEMBEN.

PLATIN NAGYÍTÁSOK,
OLAJ- és AQUAREL-FESTMÉNYEK
ÉLETNAGYSÁGIG.

SPECZIÁLISTA

GYERMEK-FELVÉTELEKBEN.

Alapított 1792.

RICKL JÓZSEF ZELMOS

FÜSZER-, ANYAG-, FESTÉK-,
GYARMAT- ÉS ÁGYTOLL KERESKEDÉSE

DEBRECZEN,
FŐPIACZ, SAJÁT HÁZ.

Hamisítlan árúk, pontos, gyors
és előzékeny kiszolgálása ez
üzletnek 111 év szepőlöten fenn-
állása óta a jelszava.

Alapított 1792.

HENTES-ÜZLET.

MEDGYASZAY SÁNDOR

==== szalonna, ====
== zsiradék, füstölthús ==
és kolbászneműek gyára
DEBRECZENBEN,
gróf Degenfeld-tér 2. sz.

Nagyban és kicsinyben való
==== eladás. ====

Székesfehérvári orsz. kiállításon
1879-ik évben.

Kitüntette :

az 1896-iki évi ezredéves országos kiállításon.

Székesfehérvári orsz. kiállításon
1879-ik évben.

HARSÁNYI ISTVÁN

GÓZERŐRE BERENDEZETT
ASZTALOS-ÜZLETE és PARKETT-GYÁRA
DEBRECZENBEN, KOSSUTH-UTCZA.

Készít és elvállal mindennemű
BÜTOR- és ÉPÜLET-MUNKÁKAT.

Kitüntette :

az 1896-dik évi ezredéves országos kiállításon.

Alapított 1875. évben.

Egyedüli bútorgyár Debreczenben

SCHVARCZ VILMOS

cs. és kir. udvari bútorgyáros és a leg-
ujabb szabadalm. asztalok gyártója.

Üzlethelyiség: Piacz-utcza 71.

Gyártelep: Szálka-utcza 5.

Teljes lakberendezések állandó kiállításai.
Egyszerű, de kitünő minőségű, saját készít-
ményű bútorok, a legfényesebb kivitelig,
legolcsóbb árban.

Költségvetések, rajzok, mintákkal
készséggel, díjmentesen szolgálók.

ALAPITTATOTT 1872.

FISCHER JAKAB

LÁTSZERÉSZ

DEBRECZENBEN, FŐPIACZ.

Ajánlja a legjobb minőségű szemüve-
geket, orcsiptetőket, lorgnetteket rövidlá-
tók, gyengélátók, szemszenvedőknek és ope-
rált szemeknek.

Szalonlorgnettek, színházi- és mezei-
látcsővek, Aneroid-légsúlymérők, Hőmé-
rők, nagyítólencsék és görbesővek. Minden-
féle folyadékmérők, továbbá minden a
látzerészi szakmához tartozó tárgyak leg-
jobb minőségben kaphatók.

HEGYI JEJECZ SZEMÜVEGEK
rövid- és távollátóknak mindig készletben vannak.

Debreczen legnagyobb cipő, kalap és úridivat árúháza

ajánlja női-, férfi- és gyermek-czipőit a követ-
kező árak mellett:

Férfi czugos czipő betétes, kapnis, párja	2.46
Férfi czipő, sima, vikszos, hegyes vagy kerek façon, scherzett	2.40
Férfi czipő, zerge bőr, czugos, egészen finom	4.50
Férfi czipő, sima, csikó bőr, czugos, egész finom	2.80
Férfi czipő schevró, czugos vagy kapcsos 5 és	5.50
Női czipő, zerge bőr, czugos 3.—	3.50
Női czipő patent bőr, czugos vagy fűzős	2.50
Női czipő schevró, fűzős vagy czugos 5.—	5.50
Női lastin czugos czipő, magas szárú	2.40
Fiú- és leány-gyermek czipők 1 frttól feljebb.	

Meg nem felelés esetén becserélem vagy a pénz
visszaadom.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan esz-
közlötnek.

RÉVÉSZ ZSIGMOND

Debreczen, főpiacz 27. sz.

— A városi uj bérházban. —

HORVÁTH ANDRÁS

szoba- és templomfestő
DEBRECZEN,
Piacz-utcza 21. sz. alatt,
a Tisza palota átellenében.

Elvállal mindenféle
szobafestéseket, tapetirozásokat,
templomok festését,
oltárok és szószékek aranyozását
a legművésziesebb kivitelben.

Valódi asztali borok.

Jálics Ferencz és Társai cézég csemegeborok raktára.

Félegyházi János

fűszer-, festék-, csemege-
és ásványvizek raktára

Debreczen, *Piacz- s Miklós-
utca sarkán.*

* * *

*Ajánl mindennemű
fűszerárúkat*

és déli gyümölcsöket.

*Kiváló finom csemege-
árú, sajtok és halak.*

*A legjobb zamatú
kávét és teákat.*

*Magyar és angol
tea-sütemények.*

Nagybányai szilvórium.

Dietrich és fia cézég rum és tea kizárólagos nagyraktára.

TELEFON: 273.

KÖNYVNYOMDA. =
KÖNYVKÖTÉSNET. =
PAPIRKERESKEDÉS.

KOMÁROMI JÓZSEF

DEBRECZEN,

Piacz-utca 12., Stenczinger-ház.

FÉNYKÉPÉSZETI

CZIKKEK ==

RAKTÁRA, ==

HAVI RÉSZLET-
FIZETÉSRE IS.

Sürgőnyezim :
Debreczen, gyűjtőposta.

Dús választék vas- és réz-bútorokban.

Pontos kiszolgálás.

FLEGLER GYÖRGY

VAS- ÉS RÉZ-BÚTOR GYÁRA

DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 83-IK SZÁM ALATT.

Készít, elvállal és raktáron tart minden
e szakmába vágó vas-, réz-, vagy nickel-
bútorokat a legegyszerűbbtől a legfino-
mabb modern kivitelben. ~~~~~

Szállodák, kórházak, laktanyák, kávéházak,
kerti bútorok és nyári mulatóhelyek beren-
dezése jutányos árak mellett elvállaltatnak.

Szolid árak.

Modern kivitel.

Debreczen sz. kir. város

tulajdonít képező

SZESZ ÉS SZESZES ITALOK KIMÉRÉSÉBEN

Széchenyi-utca 3-ik szám alatt a legjutányosabb árban kaphatók, u. m. :

96³⁰/₁₀₀ legfinomabb tisztított szesz, kicsinyben és nagyban. 1898. évi termésű erdélyi valódi ó-szilvórium. 1898. évi fehér besztercei szilágysági kisüstönfőtt valódi szilvórium 1898. évi termésű, Debreczenben 2 csövű üstön főzött, üvegekben tartott fehérszínű valódi szilva, seprű és törköly pálinkák. 1900. és 1901. évi Erdélyben kisüstön főzött, a nagyváradi izraelita pap által ellenőrzött husvétí (kóser) és a debreczeni izraelita pap pecsétje alatt levő szilvórium, kicsinyben és nagyban. — 1901. évi Tokajban főzött husvétí (kóser) törköly pálinka, üvegezve és hordó számra. — Kizárólag a legfinomabb tisztított szeszéből kiállított

mindenféle közönséges pálinkák kisebb és nagyobb mennyiségben.

Ugyanott kapható „James Walters & Co“ leghirebb londoni gyarából kizárólag rizs és nádkivonatból készült leghirebb Angol rum, a Lordmajor kísérő bizonylata mellett szállítva, eredetben kisebb és nagyobb mennyiségben. — Valamint finom tea-rum, kisebb-nagyobb mennyiségben.

— Mindenféle kávéházi édesített italok legfinomabb minőségben kicsinyben és nagyban.

Végre itt kapható

Czuba Durozier és Társa, valamint Gróf Keglevich István utódai cégektől eredeti 1, 2, 3 csillagos

COGNACOK.

JEGYZET. A fenti italok minőségökre és olcsóságukra nézve az országban legelső helyen állanak, a pontos és szolid kiszolgáltatásról a város részéről gondoskodva van

Debreczen, 1903. év.

PAPP LÁSZLÓ,

üzletvezető.

MI AZ OPTIMUS?

A legjobb sokszorosító készülék, melyen minden nyomtatványt, iratot, levelet, rajzot, tervrajzot, hangjegyet stb. fekete színben mindenki önállóan és költség nélkül sokszorosíthat.

Kívánatra „OPTIMUST“

öt napi díjmentes használatra küldök, ha az meg nem felelés esetén portómentesen küldetik vissza. —

Ára teljes felszereléssel 28 korona.

Mihály Sámuel

DEBRECZEN, Főter 30-ik sz. alatt, Dréher sörcsarnokkal szemben.

Papirkereskedés. Irodai különlegességek.

„SMITH PREMIE“ írógépek képviselője. Írógép kellekek, u. m. Carbon papír, festék, szalag, Stencil papír stb. minden rendszerű géphez raktáron.

Mosás és festék nélkül.

Ganofszky Lajos

fűszer-, festék- és
magkereskedése

Debreczenben, Kossuth-utca 1-ső szám.

Ajánlja dúsan felszerelt raktárát legjobb minőségben
és legolcsóbb árak mellett.

Alapítottatott 1861.

• Árjegyzéket •
kivánatra ingyen
• és bérmentve •
küldünk. — Nagy
mechanikai varró-
gép- és kerékpár
javító műhely. •

Schweitzer Testvérek
varrógépek és kerékpárok nagyraktára

• Debreczen, Piacz-utca 56.

Ajánlunk: eredeti KARIKAHAJÓS
SINGER és KÖRHAJÓS

VARRÓGÉPEKET

családi és ipari használatra.

KERÉKPÁROKAT

magyar, angol és német
gyártmányt

hölgyek és urak részére

Gyári árak.

Kedvező fizetési feltételek.

• • • • •
SINAY SÁMUEL
közvetítő és tudakozó intézete.

Üzlet: Debreczen, IV. ker., Széchenyi-
• • • • • utca 5. szám.

Ajánlja 27 év óta fennálló közvetítő
és tudakozó intézetét Debreczen és
vidéke nagyérdemű közönsége becses
pártfogásába. A legjobb hírnévnek
örvendő intézetemben elvállalok gazda-
tiszték, gépészek, kulcsárok, segéd-
jegyzők, irnokok, házvezetők, gazd-
asszonyok, kulcsárnők, francia és
német bonnok, ugyszintén férfi és női
cselédek, szolgák elhelyezését, továbbá
birtok eladás-vevés közvetítését stb.
Megbízások a leggyorsabban és leg-
pontosabban eszközöltetnek.

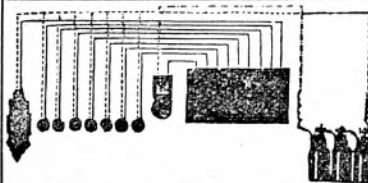
Lakás: Debreczen, VI. ker., Kigyó-u. 43. szám.

KALNAI LIPÓT KESZTYŰ és SÉRVKÖTŐ GYÁRA

FÉRFI DIVATÁRU ÜZLETE. DEBRECZEN, FÖTÉR, FIÓK-ÜZLET: PIACZ-U.

Legolesőbb bevásárlási forrás. Ujdonságok: **fehéнемűek-, kalapok-, nyakkendők-, esőernyők-, sétapálczáokban.**
Párisi gummi különlegességek.

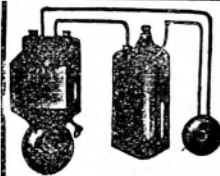
Debreczeni Első Mechanikai és Elektro-Technikai Gépgyártási Műhely és Vállalat.

Földvári L.

Debreczen, Kossuth-utca 1. szám.

●●●●● Az udvarban. ●●●●●

Villamos műszerek, felszerelések raktára.

Varrógépek és ker. kphár alkateszerek raktára.

Előállít és javít saját műhelyében mindennemű a legpontosabb és legkomplicáltabb mechanikai, fizikai és elektrotechnikai cikkeket ipari, kereskedelmi, tudományos iskolai, orvosi célokra, valamint villanyvilágítási, telefon és villanycsengők berendezését 1 és félelvi jótállás mellett, illetve azoknak kezelését és javítását is. — Vidéki megrendelések gyorsan soron kívül készíttetnek. Szakszerű teljes gépberendezésem a legkomplicáltabb munkákra is alkalmas.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki n. é. közönséggel tudatni, hogy a főpiacon (város-házzal szemben) levő

DEBRECZEN VÁROSÁHOZ

CZIMZETT

≡ SZÁLLODÁT ≡

Németh András urtól átvettem.

ÉTTERMEIMBEN

előzékeny kiszolgálás mellett a legizletesebb ételek és italok felszolgálásával igyekszem a n. é. közönség becses pártfogását kiérdemelni.

Tisztelettel

Harangi György.

Beocsini portland

és

román cement

gyári képviselés és raktár.

A kőbányai gőztégla-gyár

és az

egeresi gipsz-gyár

képviselője.

Gazdáknak trágya gipsz

Stegmüller Árpádnál

Debreczen,

Kölcsey-utca 3-ik szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Debreczen sz. kir. város

VILÁGÍTÁSI VÁLLALATA

(városi üzlet a kereskedelmi akadémia épületében)

Egyháztér 8. szám.

Elvállalja

légszeszvezetékek és felszerelések berendezését
világítási és ipari czélokra.

Legolcsóbb mindenféle világítási mód között, félannyiba kerül,
mint a petróleum és ötödrész annyiba, mint a villamos világítás.

Gázkonyháknaál és főzőknél az elhasznált légszesz leg-
feljebb egy harmadrész árú, mint a fatüzelés költsége.

Légszeszkályhák és fürdő berendezések könnyű és ve-
szélytelen kezeléssel, füst, korom és szemét nélkül.

❁ Szép és olcsó lámpák, csillárok és hozzá való felszerelések kaphatók. ❁

Elsőrendű PIRSZÉN (kokszt)

házhoz szállítva, olcsóbban mint bárhol és

➤ **tiszta POROSZ KŐSZÉN** ➤

megrendelhető

A LÉGSZESZGYÁRBAŒ VAGY A VÁROSI ÜZLETBAŒ,

valamint épületek és fatárgyak megvédésére való

fekete KŐSZÉN-KÁTRÁNY

tetszésszerinti mennyiségben.

Mindennemű felvilágosítással szívesen szolgál az igazgató:

DEBRECZENI JENŐ,

gépészmérnök.

Telefon: Gyári: 74. szám. — Telefon: Városi üzlet: 90. szám.

NAGY ANDRÁS KESZTYÜ ÉS KÖTSZERGYÁRA

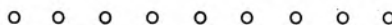
DEBRECZEN, KISTEMPLOM-BAZÁR.

Ajánlja: saját gyártmányú kesztyűit, sérvkötőit, műlábat műkezet, suspensoriumait, egyenestartók, gyógyfűzőit mérték után is. Nagy raktáron francia GUMMI különlegességek. Irrigátorok. Orvos-sebészeti cikkek, gyógy-gyapot, pólyák, gázok. Gummi-árak, gummi harisnyák. Jégzacskók. Kőszvényharisnyák. Fecskendők. Illat- és toilette-cikkek nagyválasztékban. Fésűk, hajtűk, fog-, haj- és körömkéfék. — Francia, angol és német illatszerek, szappanok. Dr. Szana
○ ○ Tamás-féle RHEUMA gyógyruhák. Fürdő-szivacsok. ○ ○

Legnagyobb választék. Több betegsegélyező-egylet szállítója.

Legolcsóbb és legjobb bevásárlási forrás. — Gyári árak.

Lukács Vilmos

Debreczen, Hatvan-uteza 5. szám.

Állandó nagy raktárt tart :

I. rendű portland és román cementből. Építkezési anyagok. Gazdasági cikkek. Valódi aszfalt fedéllemez. Carbolineum, kátrány, kocsikenőcs, gépolaj. John-féle elismert szabadalmazott **kéménytoldók** egyedárusítása. Elvállal mindennemű tetőfedéseket kőfedéllemezzel, facementtetők, aszfalt munkákat, parkett munkákat, falak szárazzá tételét.

Mindennemű műszaki cikkek.

Melocco Péter cement és betonmű vállalat.

Eternit asbest cement pala.

ALAPITTATOTT 1782-BEN.

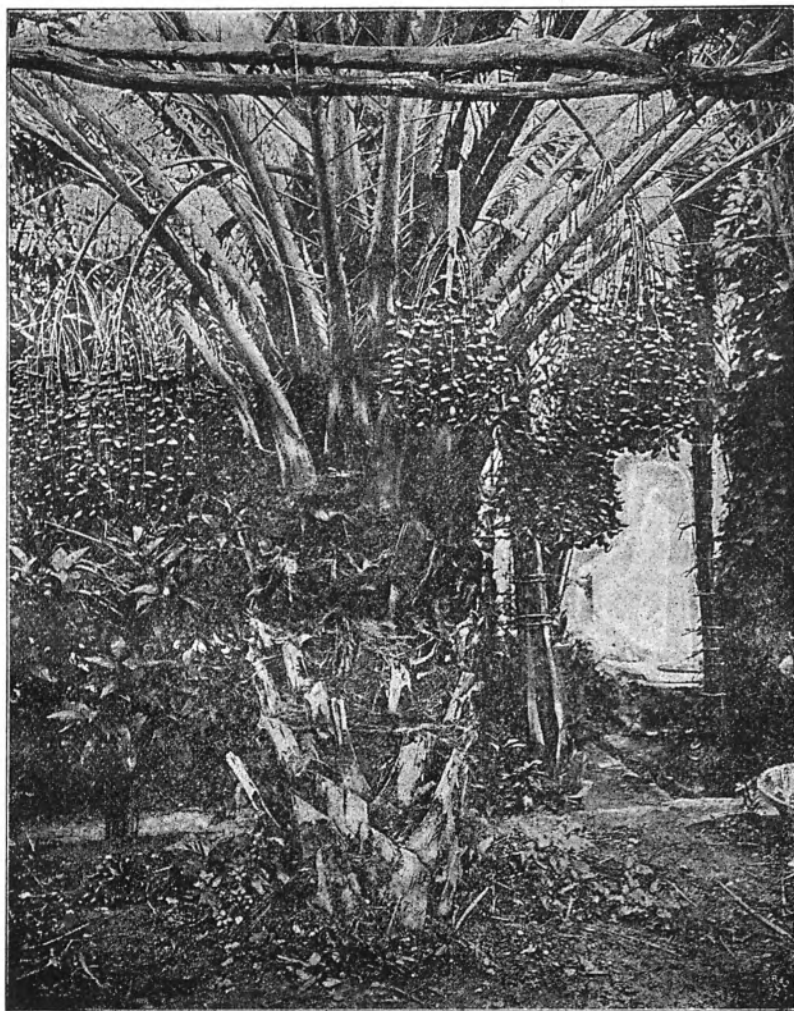
KONTSEK GÉZA

FÜSZER-, CSEMEGE-, BOR- ÉS MAGKÉRESKEDÉSE, MAG-
O KISÉRLETI TELEPEI ÉS KERESKEDELMI KERTÉSZETE O
DEBRECZEN, KOSSUTH-UTCZA 7. SZ.

TELEFON ÖSSZEKÖTTETÉS:

→ Üzlet 22-ik szám. — Kertészet 312-ik szám. ←

DÉLI GYÜMÖLCSÖK.

DÉLI GYÜMÖLCSÖK

DÉLI GYÜMÖLCSÖK

Datolya-pálma hazájában. (Fénykép.)

KONTSEK GÉZA DEBRECZEN.

KONTSEK GÉZA DEBRECZEN.

Üzletemet tetemesen megnagyobbítva és modernül berendezve, minden szakmába vágó igényeknek a legpontosabban megfelelelhetek.

FÜSZER-OSZTÁLY:

Nagy raktár friss csemegékben. Különféle halak, tengeri rák, Kaviár, Angolna, Mustár, Angol mártások, Czukorkák, Csokoládé, Cacao, Gyümölcsfélék aszalva és konzerválva. — **Hüvelyes főzelékek.** Mák, Dió, Méz, Szilva, Lekvár és különféle ízek.

Kávék óriási választékban, a létező legfinomabb fajtoktól a legolcsóbbig. Még mindig akad a vevőközönség közt, aki a trieszti és fiumei állítólagos nagykereskedők reklámjainak felül s akinek drága pénzért valóságos szemetet szállítanak. Az okos ember más kárán tanul. Ki nem akar csalódni, de mégis hisz a nagyhangu reklámnak, hozasson Trieszt vagy Fiuméből **kávémintákat** mielőtt rendelést tenne s hasonlitsa össze az én kávémmal: bizonyos vagyok benne, hogy az első pillanatra meg fog győződni, hogy nálam sokkal jobb, szebb kávékat kaphat azért a pénzért. Mert igazán szomorú lenne, ha — magamról nem is szólva — Debreczen ősi és tekintélyes kereskedői nem lennének képesek a mától—holnapra felbukkanó trieszti és fiumei „nagyságokkal“ versenyezni, kik néhány zsák selejtes kávéval bolondítják a magyart. — Nem szükséges ma Triesztbe vagy Fiuméba menni olcsó kávéért, mikor Debreczenben is kapható 1.10, 1.20, 1.32 frtért kilónként jó kávé s 1.50, 1.75 frtért igazán finom kávé; nem is említve a többi különösen finom fajokat. Aki tehát az olcsó kávé hive, kérem, kísérelje meg az én olcsó kávémat s kevésbé lesz csalódásnak kitéve, mint a fiumeieknél.

Rumokból valódi jamaikai eredetű régi rumok nagy választékban vannak pinczéimben, melyek direkt a londoni Dockokból, a londoni Lordmajor bizonyítványával érkeznek. Ujabb időben lábrakapott rossz szokás: rumot spiritusból és ártalmas essenciákból készíteni, mely keverék csak annyiban hasonlít az igazi rumhoz, mint az essenciából és szeszből készült műbor a természetes borhoz.

Teákból a kontinens legelső forrásaival direkt összekötetések folytán, különös előnyt nyújthatok s ami ezen cikkben finom létezik, az a legutóbbi aratásból raktáromon van. **Chinai**, valamint eredeti orosz „Popoff“ és „Karaván“-féle és Ceyloni angol teák. Kimérve, csomagokban s csinos bádogg szelencékben.

Tokaji asszu és szamorodni borok a „Hegyalja“ legnemesebb nedűje, mélyen leszállított árakon: **Kicsinkó Antal** tokaji nagy termelő legjobb boraiból állandó bizományi raktárt tart fenn nálam, s ezen királyát a boroknak, mely méltó büszkesége a „magyar földnek“, eddig még nem létezett olcsó áron bocsátja forgalomba. **A betegek és lábadozók megfizethetlen kincse.**

Szamorodni borok a legrégebb, mint ujabb évfolyamok hordó számra is kaphatók.

KONTSEK GÉZA DEBRECZEN.

KONTSEK GÉZA DEBRECZEN.

Borok, melyeknek tisztaságáért és feltétlen természetes voltaért kezeskedem, hazánk minden hirnevesebb borvidékéről. Valamint a legismertebb francia, rajnai, spanyol, portugál és olasz borokból nagy választék. — Asztali borok **Szabó Gyula** ur érmelléki borai 1 liter 35 és 40 krajczár.

Cognac magyar és francia készítmények, az elismert legjobb fajokból. Weisenbacher-féle tiszta borpárlat, tetemesen leszállított áron, miért is ezen kiváló és páratlanul álló Cognac a t. közönségnek hozzáférhetővé tétetett. Nézetem szerint a Weisenbacher Cognac jobb és tisztább, mint bármelyik francia Cognac.

Likőrök és különféle égetett szeszes italok

a legjobb belföldi, hollandus és francia készítmények, s a páratlan **Bartholovich-féle szilvóriumok.**

Kisüstön főzött barackpálinka!!

Padlómázak és parkettamázak, a legjobb gyártmányok: mint **Christof Schramm, Eisenstädter és Strobentz-féle**, — ugy borostyán mázban, mint szesz és linoleum mázban kaphatók.

MAGOSZTÁLY . Legmagasabb kifüfetések és diszoklevelek, állami érem. —

Sok ezer vevő talál magkereskedésemben a legjobb és legtisztességesebb kiszolgálásra. — A magkereskedelem terén Magyarország egyik legrégibb üzlete, mely nem zörög és lármáz, a reklám dobján, hanem zajtalan munkálkodik és halad évről-évre nagyobb bizalmat gerjesztve. — Vevőim nagyrésztét immár hidegen hagyja az ajánlatok tömege és a reklamok különféle csalafintaságai s megbecsüli az abszolút jót, — melyekkel évenként a legszebb sikereket aratja.

Magkereskedésem ma már számottevő tényező az országban, mit azon körülmény is bizonyít, hogy a **Budapest** rendezett nemzetközi kertészeti kiállításon általános feltűnést keltettek magvaim — ugy, hogy **Ő felsége I. Ferencz József királyunk és Ő fensége József főherczeg** legmagasabb elismeréseikre méltattak. Legutóbb **Szatmáron** legnagyobb kitüntetést, a „diszoklevelet“ nyertem el.

Cazdasági magvaimat, mint luczernát, lóherét a legtökéletesebb arankamentesítő gépeken

KONTSEK GÉZA DEBRECZEN.

KONTSEK GÉZA DEBRECZEN.

tisztítottam és plomboztatom. **Takarmányrépa magvakat** Quedlinburg első magtermeleitől szereztem be évek hosszu sora óta, melyekkel mindenkor a legjobb eredményeket értem el. — **Fűmagvak**, állandó rétekre, kaszálókra s kerti pázsitra nagyválasztékban és tiszta fajokban tartom raktáron.

Konyhakerti virágmagvakat Erfurt speciálistáitól szereztem be, s azokból is csak a javát, melyek itt nálunk a klimatikus viszonyaink között a legjobban és a legszebben diszlenek. Épp ez okból létesítettem egy szakember vezetése alatt

==== magkísérleti telepet Debreczenben, ====

hol minden ajánlott újdonság és forgalomba hozandó faj először alapos birálat alá kerül s termelési kísérletnek vettetik alá. Ezzel elértem azt, hogy a forgalomba kerülő magvakat a legnagyobb sikert felmutató fajokból választhatom össze s nyugodtan mondhatom, hogy jobbat és szebbet senki sem szállíthat. **Magkísérleti telepemem kaphatók:** a kora tavasztól kezdve mindenféle termények virág és főzelek palánták, virág gumók, hagymák s virágtövek nagyválasztékban. **Korai hajtatótt zöldségek.** Nyáron és ősszel, valamint télire való elrakásra alkalmas **finom zöldség fajok**, krumpli, káposzta, torma stb. **Veszek** termelektől gazdasági magvakat, mint luczernát, lóherét, mákot, muhart, búkkönyt stb és kérek mintázott ajánlatot, a készlet s az ár megjelölése mellett.

Debreczeni specialitás: Cukorédes forma.

Különként vagy mázsaszámra, vidékre vasuton vagy postacsomagokban.

Különös vastag 1 szál circa 75—150 deka 1 Ko. 76 fillér.

I. osztályu	„	45—50	„	1.	„	64	„	} nagyobb vételnél olcsóbb
II.	„	30—35	„	1.	„	56	„	
III.	„	20—30	„	1.	„	44	„	

Javitott Turul, Peronospora permetező,

a csetneki rézgyár páratlan készítménye, a legutóbbi kiállításán is a legelső díjakat nyerte el. Teljesen réz-katrészekkel, szilárdan építve, egy percz alatt könnyen kivehető szélkazánnal. — 1 drb. 28 korona.

„Kis Turul“ kézi permetező,

erős vörös rézből, igen alkalmas szobai növények permetezésére, valamint a rózsákon és növényeken élőködő rovarok és hernyók elpusztítására, 1 darab 1/2 liter irtartalommal 8 korona, 2 liter tartalommal 12 korona.

Kénporfúvó gépek,

háton és kézben hordozhatók, a lisztharmat elpusztítására szőlőkben. Különböző rendszerű kiállításban olcsó áron.

Különböző permetezési anyagok:

Rézgálicz, Azurin, Kecskeméti-por, gyantalisztes kecskeméti-por. Kénmáj. Quasszia-forgács.

Zacherlin szappan.

Nagy képes magárjegyzék január hóban jelenik meg. — Fűszer árjegyzék november hóban jelenik meg.

==== **Hollandi virághagymákról, gumókról árjegyzék** ====
augusztus hóban jelenik meg.

KONTSEK GÉZA DEBRECZEN.

Pongrácz Géza

papirgyári raktára

DEBRECZENBEN

Piacz-utca, Vecsey-ház, az „Arany-Bika“ szálloda mellett.

Ajánlja dúsán felszerelt raktárát a legjutányosabb árak mellett

papir-, író-, rajz- és irodaszerekben.

Legjobb minőségű „Árpád“, valódi E. O. Richter és Tsa-féle iskolai és mérnöki rajzeszközök, műszerek. Valódi angol (J. Nowil & Sohn Scheffieldi) kések, irodai ollók. Mindennemű rajzpapírok, pauspapírok és pausvásznak, írónok, rajzkréták, szenek, toll és tollszárak, iskolai füzetek, táskák, rajztáblák, vonalzó, fekete és színes tinták, tuschok és esészek, mindenfajta olaj- és vízfestékek, úgyszintén ecsetek. Birói és ügyvédi nyomtatványok, pecsétviasz és irodai zsi-negek. Levélpapír különlegességek színes, diszített és sima, a legnagyobb választékban. Üzleti könyvek, levélpapírok és borítékok czégnomással a legjutányosabb árak mellett. Névjegyek, eljegyzési kártyák, báli és esküvői meghívók a legizlésteljesebben kiállítva. Vízfestészeti rajzminták, (Passepartout) képkeretek a legnagyobb választékban. Könyvkötészeti munkák, iskolai könyvek kötése, diszkötések stb. a legcsinosabban és pontosan készíttetnek.

Gyorssajtó nyomda, könyvkötészet,

vonalzó-intézet, dombormű-nyomda és zacskógyár.

A legjobb minőségű ablakredőnyök

(Jalousien és Rouleaux) jutányos áron megrendelhető.

Legnagyobb választék képeslap-albumokban. Hortobágyi és helyi képes-levelezőlapok nagybani eladása.

DÁVIDHÁZY KÁLMÁN

előbb DÁVIDHÁZY IMRE

KÖNYVKÖTŐ és DISZMŰVES Debreczen, Fűvészkert-u.

Alapítottott 1851.

Készít mindenféle **könyv bekötéseket** könyvtárak és iskolák részére, kereskedelmi és hivatalos könyveket és irattartó táblákat pénzügyintézetek, közigazgatási és egyházi hivatalok részére.

Irodalmi **bekötési táblákat** s más könyvkötő üzletek számára is vállalatokhoz aranyozásokat és diszítéseket.

Ima- és emlékkönyveket, jubileumi és arcképalbumokat, emléklapokat, hódoló feliratokat, díszpolgári okleveleket, a legdiszesebb kivitelben, szabadkézi bőrvésetek vagy más fajú műmunkákkal.

Bőr-művéseteket butorokra is. Bármely különleges munkát, női kézimunkák izléses felszerelését ajándéktárgyagnak. Legyezőket, diszes bali tánczrendeket és rendező jelvényeket.

HIRDETÉSI és CZÉGTÁBLÁKAT

dombor szélekkel, arany, ezüst feliratokkal, papír képkereteket (Passepartous). Koszorúszalagokra feliratok nyomását arany, ezüst, fekete vagy más színben. Térképek rajzok felvonását. Továbbá más itt el nem sorolt a papírszakba vágó munkát.

Dobozgyáramban mindenféle a kereskedelemben előforduló dobozok egyszerű és finom kivitelben készíttetnek.

KÁROLYI SÁNDOR

✿ építőmester. ✿

Lakása: Török-Bálint-utca 1. sz.

Az összes gyógytudományok tudora,
••• közegészségtan tanára •••

Dr. Nágel Zsigmond

fogorvos (specialista)

Debreczen, = Piacz-utca 49., =
a főpostával szemben.

Porcellán tömések és koronák,

• műfogak aranyba a legszebb •

••••• kivitelben. •••••

B. GY.

BICZÓ GYULA

építő-, pala- és
cserépfedőmester,

Lakása :

Csapó-utca 48. szám.

Elvállal

minden e szakmába
vágó dolgokat.

ÖRLŐ-KÉPESSÉG
az első évben
18,000 m. mázsa.

alapított
1843.

MAI ÖRLŐ-KÉPESSÉG
évente
600,000 m. mázsa.

Az „István” gőzmalom társulat

Debreczenben

a magyar vidéki malmok egyik legrégebbi vállalata.

Kitünő minőségű szeményei valamenyi világhírlapokon és belföldön képviseelt ipar-
kiállításokon mindenütt elsőrendű kitüntetést és elismerő oklevelet nyertek.

Kezdeső fekvésénél fogva a magyar alföld legjobb búzáiból készít darát,
lisztet és korpaneműeket, előállal továbbá házi szükségletre mindenféle
gabonaneműeket simaörlés és szitált örlés végelt, a lehető legmérsékeltőbb
díjazás mellett, — és azok szakoszerü kiviteléért szavatol.

Kezrendelések úgy helyben, mint vidékre mindenkor a legelőnyösebb napi-
árakon nagyban, közvetlen a malom telepétől gyorsan és pontosan fogana-
tosíttatnak; kicsinyben pedig Coapó-utca 6-dik szám atatti raktárunk
bármily mennyiségben naponta árusít el.

Melyik a legjobb szépítő szer?

a **MOLLITERGIN**

mely puhává, fehérré, üdévé teszi az arcz és
kéz bőrét, nem zsíroz s teljesen ártalmatlan.

Hatása meglepően gyors.

Kapható:

Egy üveg ára 1 korona.

MIHALOVITS I. a „Kigyó”-hoz címzett gyógyszerárában DEBRECZENBEN.

„SZENT ISTVÁN” czukrozott hashajtó labdacok.

Ezen labdacok, menten mindennemű ásványi s vegyi anyagoktól, tisztán növényi részek pora s kivonatából készítvék s teljesen ártalmatlanok. — A „Szent István” labdacok csikarás nélküli, biztos hatású hashajtó szert képeznek s a kényelmes bevehetés czéljából rózsaszínű czukorkéreggel vannak bevonva. Kiváló gyógyhatással bírnak étvágytalanság, székrekedés, aranyér, alhasi fájdalmak s puffadás, felbőfőség, elrontott gyomortól eredő fejfájás, életundor, keserű szájjiz s általában mindennemű gyomor bajnál vagy ettől eredő betegségeknel.

A „Szent István” labdacok éveken át romlatlanul eláll s miután czukrozva van, könnyen bevehető. Legnagyobb előnye más hashajtó szerek között, hogy nem csinál gyomorosikarást. 5—6 óra mulva áll be hatása.

Olcóságá pedig, jóságá mellett, vetekedik bármely más hasonló készítménnyel.

Egy doboz „SZENT ISTVÁN” hashajtó labdacok ára 30 fillér.

A labdacok palaczk alakú fadobozokban kerülnek forgalomba és a készítő pecsétjével vannak elzárva.

Készítőhely s főraktár:

MIHALOVITS I. gyógyszerára a „Kigyó”-hoz
DEBRECZEN, főtér, a városházzal szemben.

Budapesten: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerárában.

ÚJ ÉPÜLETFA ÁRURAKTÁR.

Van szerencsém a t. közönség becses tudomására hozni, hogy a Homok-kert 258. sz. alatt, a közraktár mellett levő Debreczeni faáru-raktár-szövetkezet

ÉPÜLETFA-RAKTÁRÁT

meg- és átvetem, azt a legjobb minőségű friss faragott és fűrészelt épületfa, deszka, lécz, zsindely és gömbfákkal ujonnan felszerelve, saját cégem alatt folytatom. — Elsőrendű fatermelőkkel és a legnagyobb fűrészgyárakkal folytatott összeköttetéseimmél fogva azon kellemes helyzetben vagyok, hogy nagyon előnyös árak mellett igen jó minőségű anyagokkal szolgálhatok és kérem egy próbavásárlással erről szíves meggyőződést szerezni.

Pontos és kifogástalan kiszolgáltatásról üzletvezetőm Goldberger Adolf ur kipróbált szakavatott erő kezekedik.

Kiváló tisztelettel

Debreczeni faáru-raktár.

HORVÁTH JÁNOS.

Pártoljuk a hazai ipart!
Kizárólag saját készítmény!

Weidner József

férfi-, női- és gyermek cipők raktára.
Mérték szerinti megrendelések a legjobb és legszebb kivitelben eszközöltetnek.
Debreczen, Kossuth-utca (városház).
Alapított 1858.

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ,

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend,

kapható minden fűszerüzletben,
valamint gyógyszeráramban.

Ára egy kis üvegnek 90 fillér.
Egy nagy üvegnek 1 korona 80 fillér.
Vidéki megrendelések pontosan teljesíttetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA,
gyógytára és illatszerraktára
DEBRECZEN, (Tisza-palota).

Uj hentes üzlet!

Medgyaszay József

szalonna, zsiradék,
fűstölthús és kolbászneműek
üzlete

DEBRECZENBEN
Simonffy-utca 6. sz.

Nagyban és kicsinyben
jutányos árak!

Alapított
1828-ban.

Füvessy Lajos

előbb

Füvessy Bertalan
érczöntöde és kútfúró vállalata
Simonffy-utca 12. sz.

Ajánlja saját készítményü
kút-szivattyuit 3 évi jótállással.

Jó vizü kútak fúrását
helyben és vidéken gyorsan és
a legjutányosabban jótállással
eszközöl.

Több éremmel
kittüntetve.

PACZELT JÁNOS

DEBRECZENBEN,
KOSSUTH-UTCZA VÁROSHÁZ ÉPÜLET.

Ajánlja legszolidabb árak mellett finom
ízléssel készített

virág-csokrokat és koszorúkat

menyegzői és temetési alkalmakra.

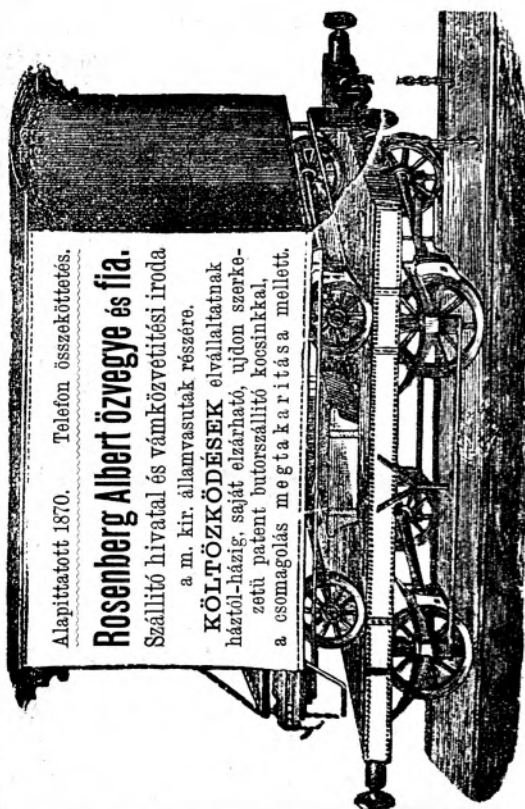
Dúsan berendezett kertészetéből **szobai
disz- és nyiló virágokat**. Kertek be-
rendezéséhez **diszbokrokat és fákat**.
Kiültetéshez **szőnyeg- és nyiló növe-
nyeket** olesó árban. **Virág- és konyha-
kerti vetemény-magvakat** kipróbált
jó fajokból.

RAFFIA

HÁNCROT.

ÁRJEGYZÉK

bérmentve küldetik.

Alapítva 1870. Telefon összeköttetés.

Rosenberg Albert özvegye és fia.

Szállító hivatal és vámközvetítési iroda
a m. kir. államvasutak részére.

KÖLTÖZKÖDÉSEK elvállaltanak
háztól-házig, saját elzárható, újdon szerke-
zetű patent butorszállító koccsinkkal,
a csomagolás megtakarítása mellett.

LUSZTIG és BÁN

== FÜSZER, LISZT ÉS GYARMATÁRU KERESKEDÉSE ==

DEBRECZEN, VÁROSI BÉRPALOTA.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű **fűszer és csemege** cikkekben, ugy
nagyban, mint kicsinyben a legelőnyösebb árakban. – Különösen nagy raktárt
tart kávékban 1 frttól feljebb. – Valódi cuba, gyöngy, mocca, aranyjáva kávék.

== A Moskovits-féle élesztő debreczeni főraktára. ==

A nagyérdemű közönség szíves
figyelmébe ajánlom felülmúlhatlan
minőségű friss áruimat, u. m.:

Fűszer, Csemege,

Rum, Tea, Teasütemény,

Asztali, csemege és pezsgő

Borok,

Magyar és francia cognac,

Csokoládé és Cacao.

Különféle sajtok, halak

és főzelékek.

Flóra és Millygyertya.

Szalon-petroleum

és Császár-olaj.

Színházi csukorkák

nagyválasztékban.

Pontos kiszolgálás és előnyös ár

biztosítva.

Tisztelettel

PARTI FERENCZ

Kossuth-utca,

a színház mellett.

Füstös Testvérek

első dús választéku előnyomda,
himző-, minta- és monogram-intézet
Debrecen, Piacz-utca 12.

Ajánljuk jó színtartó himző selymek, pamutok, horgoló czérnák, kötő pamutok, Congrék, himző-posztók, előrajzolt és kezdett futók, millió, tálcakendők, írómappa, kefe, hírlap, kulcs, kalap és törülközőtartók. Karácsonyi és alkalmi ajándék tárgyak, ruggyanta bélyegzők, szép himzés és harisnyakötés vállalat

ZALAY MÁRK

tanár, irázzakértő és szépirási tanfolyama
BUDAPEST, Szondi-utca 82-ik szám
I. emelet, ajtó 6.

Lelkem lelkével tanítottam a debreczeni felsőbb kereskedelmi tanintézetnél 30 éven át a szép- és díszírást, az irodai munkákat, a könyvvitelt, a kereskedelmi és politikai számtant kiváló eredménnyel, elismert társadalmilag és hatóságilag méltott fényes sikerrel. Több ezerre menő tanítványom szeretete, tisztelete és hálaérzete, de leginkább előkelő állása tanuskodik tanmódszerem kiválóságáról.

De a tudomány egyik ágának sem vették tanítványaim oly közvetlen hasznát, mint gyönyörű írásuknak. Ennek köszönheték első sorban állásfoglalásukat, bámulatos, gyors haladásukat.

Mert szépirásra mindenkinek szüksége van. Nemcsak azért, mert a művészetileg fokozható díszes írás a kezét ügyesíti, a szemet élesíti, az izlés nemesítése, finomítása által a lelket műveii, a phantasiát ébreszti, hanem legfőképpen azért is, mert a könnyen, élvezettel olvasható, behizelgő szépirás mint elsőrendű létfenntartási eszköz, a leghathatósság ajánlólevél.

Felnőttek a legszebb írást elsajátíthatják 10-15 óra alatt. — TANDIJ: 20 korona. —

Beiratások: naponta 10 1-ig. Becses pártfogását kérve, maradtam teljes tisztelettel

ZALAY MÁRK, tanár.

Girószámla
az Osztr.-Magyar-Banknál.

Alapított 1860-ik évben.
Telefon szám 244.

Postatakarékpénztári Check
számla 3152.

KUCZIK GÁBOR
UTÓDA

DEBRECZENI LAJOS

HENTES ÜZLETE, Verbőczy-utca 10.

SZALONNA-, ZSIR-, KOLBÁSZ- és FÜSTÖLT HUSNEMŰ KIVITELI ÜZLETE

Verbőczy-utca 8. saját házai.

Szállit a legelőnyösebb napi árak mellett első minőségű tisztán kezelt sertés zsirt, sótalan- és sós-szalonnát, hajat, füstölt és paprikás csemege szalonnákat, füstölt debreczeni kolbászt és sonkát; továbbá mindenféle hentesáru különlegességeket.

→ Sürgőnyezim: KUCZIK DEBRECZEN. ←

STANDARD

ÉLETBIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG EDINBURGBAN, ANGOLHON.

Alapított 1825.

Vezérügynökség Debreczenben Piacz-u. 71.

Évi bevétel	32.400,000 korona.
Kiutalt nyereményrészek	170.000,000 „
Vagyon	258.000,000 „
Halálesetek folytán kifizetve	532.000,000 „

A „Standard“ kötvényeinek nevezetesebb előnyei:

Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világgötvények. Kötvények érvényben tartása díjfizetések elmulasztásánál. Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték. Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fenállás után. Szabad háboru biztosítás népfelkelők részére.

Mindenemü felvilágosítással készségesen szolgál

a STANDARD vezérügynöksége Debreczen, Piacz-utcza 71.

TARBAY JÓZSEF

órás

legrégibb

órártára

Debreczen, Tisza-palota, Főtér.

Ajánlja dúsán felszerelt jól, szabályozott s megbízható arany-, ezüst-, tula-, nickel-zsebóráit s lánczait, ugyszinte inga-, — konghanggal — szalon-, antikasztali, irodai, konyhai-, kakuk és mindennemü ébresztő óráit a legjutányosabb áron. Mindenféle javításokat elfogadok s azokat gyorsan, jól s pontosan eszközölöm, ugy helyben mint vidékre, jótállás mellett.

ALAKULT:
1897.

Törzsbetétőkéje
600,000 korona

Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet

DEBRECZEN,

Piacz-utcza 83. sz., Geréby-ház.

A szövetkezet czélja a hetenkénti törzsbetétek elfogadása és annak kamatoztatása által a takarékossgát előmozdítani és tagjait olcsó és a heti betétek által is könnyen törleszthető kölcsönök által segíyezni.

Betétek a vidéken is könnyen eszközölhetők, a mennyiben a vidéki tagok a szövetkezet postatakarékpénztári cheque-számláját vehetik igénybe.

A szövetkezet minden év január havában új évtársulatot alakít négy évi időtartamra, melynek elteltével az évtársulat feloszlik és minden tag megkapja az általa befizetett tőkét a felmerült haszonnal együtt.

Az 1904. évi VIII. évtársulatba való beiratkozás naponként eszközölhetők a Szövetkezet hivatalos helyiségében.

Minden törzsbetét 20 fillér hetenkénti befizetésre kötelez.

NAGYERDEI FÜRDŐ ÉS VIZGYÓGYTELEP DEBRECZENBEN.

Speciális ásványfürdők; kád-, gőz-, zuhanyfürdők és hidegvizgyógyintézet.

Mér vaslápfürdők kettős kádban, nyugágygyal 1 frt 50 kr. (10 jegy ára 12 frt.) — **Vas-Jód-fenyőfürdők** ára 1 frt. Egy **sós-fürdő** ára 80 kr. Egy **iszap-fürdő** ára 1 frt, bepakolásért külön 15 kr. fizetendő. **Kád- és gőzfürdő** nyitva reggel 7 órától este 8 óráig. — **Nőknek:** hétfő, szerda és pénteken. — **Férfiaknak:** vasárnap, kedden, csütörtökön és szombaton. — Mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál

Dr. Balkányi Ede városi ker. t. orvos
Csapó-utca 4. szám.

SZABADOS és ROSSI

VIZVEZETÉK ÉS VILÁGÍTÁSI VÁLLALAT
DEBRECZEN

PIACZ-UTCZA 58.

LÉGSZESZ és VIZVEZETÉKEK,
GLOSETTEK

ÉS

CSATORNÁZÁSOK.

SZIVATTYUK

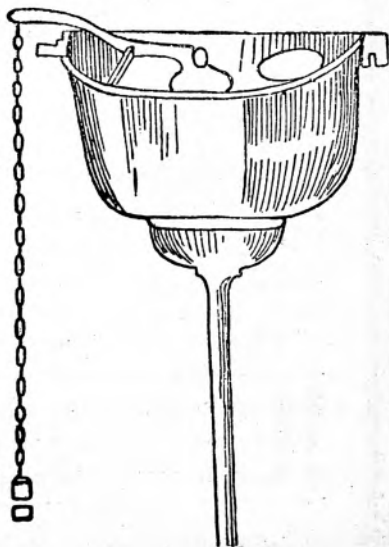
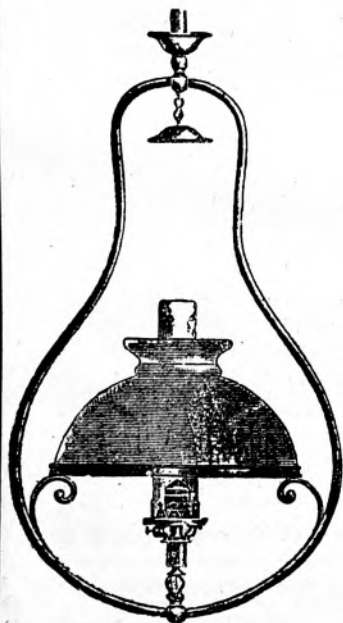
FÜRDŐBERENDEZÉSEK

ÉS

GŐZFÜRDŐK

stb. berendezése.

gyagcsövek raktáron.

A nagymama tanácsa.

Igaz történet az életből.

(Utánnomás tilos.)

Elmeséli: Vastag Sándor, Végvár.

(Utánnomás tilos.)

Kedves gyermekeim,
unokáim és
jó ösmerőseim!

A legnagyobb kincs a világon a jó egészség. Egészség nélkül nem ér az élet egy pipa dohányt. — Csakis egészséges ember tud dolgozni és pénzt szerezni — Sajnos, mikor aztán beteg az ember, nem lel meg a betegségre való orvososságot.

En is öt évig beteg voltam és mindenféle orvosságot hiába próbáltam. Egyszer csak olvasok egy kalendáriumban Schneidernek **Luiza-Fluid-járól**, melyet egyedül **Resiczán** készítenek és csakis innét kellenek szét az egész világba, még **Amerikába** is. Na, gondoltam magamban, én is megpróbálom e kitűnő szert. Rendeltem próbára egy tuczatot és be kell ösmernem, jó gyermekeim és barátaim: 5, egész 6 évig nem tudtam járni a **köszvénytől** és **lábszakgatásaim** miatt, aludni pedig semmit sem tudtam. Hat napig kentem magam a Schneider-féle Luiza-Fluiddal és 7 nap múlva oly egészséges voltam, mint a makk. Híre járt e kitűnő csodaszernek a gyors hatása az egész faluban és az egész megyében. Rendeltem tehát újra a Luiza-Fluidből. A kinek **pusztáról** István gazda sietett be hozzám, a kinek **forrósága** van a fejében, **hideg lell**, keze, lába és a dereka fáj. Adok neki egy üveggel a Luiza-Fluidből és három nap alatt meggyógyult.

János gazda is eljött a majorból, hogy adjak neki a Luiza-Fluidből, mert felesége **köhög** és **szúrást** érez az oldalában. Képzeljétek jó emberek, a Luiza-Fluid azonnal segített rajta.

Eppen Szent-György napkor jön el hozzám a szomszéd falubeli szülésznő és meséli, hogy a gyermeke folyton hány, görsöt érez és egyre sir, nem tudja szegény, hogy mihez fogjon. Már bevett egy fél patikát és a vén asszonyok is már mindent ki próbáltak a gyermekem, de hiába, a gyermek már haldoklik. Elovastam hamar azt az utasítást mely a Luiza-Fluidhoz van csomagolva és nézem, nincs-e segítség a gyermek bajára s csakugyan van segítség erre a bajra is. Tíz csöpp a Luiza-Fluidből tejben, azután bekenni Luiza-Fluiddal a gyermek hasát és ez okvetlenül segít. Adok hát egy flakóval az asszonynak s mondom: No, csak vigasztalódjék, lelke, a mi ebben a leírásban meg van írva, az a való igazság, de ha használ e szer, három üveggel kell visszaadni egy helyett. De azt megmondom,

Kivánom, a ki rendel, hogy mindenkinek olyan jól szolgáljon, mint nekem. — Az Isten öltessen benneteket.

!!! A valódi Schneider-féle Luiza-Fluid (jó illatú növény-essenzia-fluid). Minden Luiza-fluid csak akkor valódi, ha minden üveg **LUIZA** védjeggyel van ellátva. Egy tuczat (12 üveg) vagy 6 dupla üveg postán szállítva **5 korona**, 24 üveg vagy 12 dupla üveg **8-60 korona**, 36 üveg **12-40 korona**, 48 üveg **16 korona** bérmentve, utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után. !!!

!!! A ki másodszor rendel, minden 12 üveghez egy üveget ingyen kap. !!!

A mindenható jó Isten áldja meg önt tisztólt patikárus ur! Mióta a Luiza-Fluidot használjuk, az egész családom teljesen egészséges.

STUPON JÁNOS, Czerova.

Pista gyerek: Kedves nagymama! Hány üveg Luiza-Fluidot rendeljek?

Nagymama: Rendölj flam 4 tuczatot, mert apádnak is elküldünk 3 tuczatot Amerikába; de az igazi ezimet el ne tévedsz.

hogy ha **igazi Luiza-Fluidot** akar, akkor olvashatóan írja meg:

Schneider
✿ **József**
gyógyszertára
Resiczán,
647. sz.
(Délmagyarország.)

E szer nagyon olcsó, a postát és csomagolást is a patika fizeti. — A gyermek még az nap este meggyógyult és az asszony örömeben egy tuczat üveg Luiza-Fluidot adott vissza 8 nap múlva.

A községben minden ember halotta ezt az esetet és mindenki rendelt a Luiza-Fluidból.

Nagy bucsu alkalmával a nagy koremszomban mindenki beszélt a Schneider-féle Luiza-Fluidnak csodahatásáról. Az egyiknek a gyermekét meggyógyította forró reszketegségéből, a másikat a **galandféreg** és **bélgiliszta**tól, **hasmenés** ellen, **fogfájás** ellen, **viszketég**, **sömör**, **orbánc**, **sebek**, **görsök**, **gyomor**fájás, **rossz emésztés**, **máj**baj, **szédülés**, **sápkór**, **váltóláz** és **gyöngeség** stb. ellen használt nekik kitűnően a Luiza-Fluid. Az egyik vért hányt, neki is segített. Egy öreg ember majdnem elvesztette szeme világát s most újra lát.

A falu legszebb leánya egyszerre csak beteg lett, lesoványodott, rendetlen havi baja, lába dagadt volt; a Luiza-Fluid 3 nap alatt kigyógyította s négy hét múlva, lakodalmat csaptak.

G. Gyuri bácsi részeges felesége naponta megivott 1 liter pálinkát s 3 liter bort. 3 üveg Luiza-Fluid elhasználása után józan, szorgalmas, példás asszony lett, hálát adván a jó Istennek, hogy az igazi Luiza-Fluidhoz jutott és megutált minden szeszest italt.

Cs. Imre gazda 17 éves kamasz fia még mindig az ágyba vizelt; Luiza-Fluid segített rajta.

Mondhatom, jó emberek, ez az **igazi egyetlen orvosság**, a mely mindenre használ és minélféle betegséget meggyógyít. Hogy valódit kaptatok, írjatok pontosan ezen ezimre:

Schneider József

gyógyszertára

RESICZÁN, 647. sz. (Délmagyarország.)

A KI BETEG.

Schneider-féle **Páfránytokocskák,** (Galandózelhajtó.)

Millió embernek e szer visszaadta teljes egészségét!
Pántlikagilisztá fejestől

Védjegy.

szére, postai utánvéttel **8 korona,** vagy a pénz előre való beküldés után **7 korona.** Rendelésnél az életkor megjelölendő. **A pántlika-gilisztá tőnetel a következők:** Az arcz halványsárga, bágyadt tekintet, kék szemkarikák, lesorványodás, olnyálkásodás, emésztetlenség, étvágytalanság, felváltva mohó étvágygal, gyakori rosszullet vagy éppen ájulások s szédülés, nyálösszegyülemelés, a test megdagadása, gyomorsav, gyakori felbőfögés, bélgörcs, szűró, szívó fájdalmak és szúrások a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendtelenségei, különösen nőknél, gyakori főfájás, a buskomorságra való hajlam, életuntagság és a halál óhajítása.

Számtalan elismerő és hála nyilatkozat.

Egyedül valódi kapható:

SCHNEIDER JÓZSEF Resicán
gyógyszerésznél Főutca 647. (Délmagyarország.)

**Szép
huszár-
bajusz
és erőteljes
szakáll**

leggyorsabban és legbiztosabban nyerhető

Dr. HAGER-féle bajusznövesztő pomádéval.

Ezen teljesen ártalmatlan szerekből készült pomádé által a legrovidebb idő alatt, még 16 éves ifjak is, **gyönyörű huszár-bajuszt és dús szakállt** nyernek.

Egy fél adag **4 korona,** egy egész adag **6 korona.**

Ezen kitűnő hatású szer egyes-egyedül kapható:

SCHNEIDER JÓZSEF Resicán
gyógyszertárban Főutca 647. (Délmagyarország.)

Iszákosság

Védjegy.

szert bevásárolni, mert azok mind **utánzórtak** és **semmi** hatással nem bírnak. Ezen szer csakis **egyes egyedül**

SCHNEIDER JÓZSEF gyógytárban kapható
Resicán, Főutca 647. (Délmagyarország.)
Más **gyógytárban** és **szert** nem lehet kapni.
Sztéküldés titoktartás mellett történik.

gyógyítható millió esetben **fényes eredmény** nyel használt **ANTEBETEN** által. E szer, mint-hogy semmi izzel nem bír, az iszákos személynek annak tudta nélkül is adható. **Egy adag 4 korona 40 fill.** **Egy kettős adag, mely makacs bajnál szükségeseitetik, 8 kor. 80 fillér.**

Sok szerencsétlen, ki e szenvedély rabja volt, adatott vissza családjának és a társadalomnak, szóval **millió** és **millió** gyógyult ki e rettenetes, undok betegségből. Számos köszönőlevél áll rendelkezésemre. **Óvakodjunk** az utánzósktól és egyáltalában más helyről e **kitűnő**

Millió betegnek e szer már segített.

Kifolyások ellen
Schneider-féle
SANTAL-KAPSULAK.

8 nap alatt biztosan kigyógyítanak uraknál és nőknél mindenemű **hugyos-folyásokat,** elgyengült férfierőt, hólyaggyuladást, magömlést, fehér-folyást, derékfájást, idegbajt, anyaméh-fájdalmat. E kapsulák hatásukban fölülmulhatatlanok. Egy doboz ára **5 kor.** Öreg, makacs betegségnél egy doboz **8 korona** bérmentve.

Egyedül kapható:

SCHNEIDER JÓZSEF gyógyszerésznél,
Resicán, Főutca 647. (Délmagyarország.)

Millió betegnek e szer már segített.
Sztéküldés titoktartás mellett történik.

*Elgyengült
férfi erő*

ha bármily öreg és makacs is, újra visszaadatik a **SCHNEIDER-féle SANTALIN** által. Egy fél doboz ára **2 frt.** **80 krajcár,** egy egész doboz ára **5 forint.** Az összeg előre való beküldés mellett frankón küldetik a világ minden részébe titoktartás mellett.

Egyedül kapható **SCHNEIDER JÓZSEF** gyógyszerésznél,
Resicán, Főutca 647. (Délmagyarország.)

Legalkalmasabb hirdetések közlésére a VÁROSI KÖNYVNYOMDA
kiadásában megjelenő

Debreczeni Képes Kalendárium,

mivel ez a nagy keresletnek örvendő naptár a város és megye vagyonos közönségének állandóan kezében forog s így a csinos kivitelű hirdetések egész éven át a hirdetőkre tereli a szükségletét beszerezni óhajtó közönség figyelmét.

Áruk részletfizetésre
minden áremelés nélkül.

Kaiser Salamon

Kényelmes heti és havi
részletek.

Debreczen, Hatvan-utca 2-ik szám

Hol minden évi lakással bíró család férfi, fiu öltönyöket, női kabátokat a legújabb divatu női palettákat, gallérokat, tükröket, képeket, vásznakot, férfi- és női ruhaszöveteket, szőnyegeket és függönyöket a legkényelmesebb

heti és havi részletfizetésre

Pontos és szolid
kiszolgálás biztosítva.

olcsón szerezhethető be.

Mindenemű cikkben
a legnagyobb választék.

Czégre ügyelni!

Czégre ügyelni!

Ifj. GYÜRKY SÁNDOR

PAPÍR-, IRÓ-, RAJZ- ÉS IRODASZEREK KERESKEDÉSE.

OLAJ-, AQUARELL-FESTÉKEK, KERESKEDELMI KÖNYVEK ÉS ABLAKREDŐNYÖK
(JALOUSIEN, ROLLEAUX) RAKTÁRA J. NOWILL & SONS SCHEFFIELDI LEGFINOMABB ANGOL KÉSEK

DEBRECZENBEN, KOSSUTH-UTCZA 13. SZÁM ALATT

(ROTHSCHNEK GYÓGYSZERTÁRRAL SZEMBEN).

Mindenemű nyomtatványok:
KÖRLEVELEK, SZÁMLÁK, ÜZLETI
TUDÓSÍTÁSOK,

a legújabb divatu **EGYBEKELÉSI,**
MEGHIVÓ és **LÁTOGATÓ-JEGYEK.**

Ugyszintén legújabb francia és angol monogrammos papírok és borítékok a legizlésteljesebb kiállítással gyorsan és jótányosan készítettnek.

„OPTIMUS“

legjobb és legcélszerűbb sokszorosító
készülék,

mosás és festék nélkül használható,
teljes felszereléssel és két üveg tintával

26 korona.

„OPTIMUST“ egy heti próba használatra díjmentesen küldök.

— Minden gépészeti vas- és ércöntvények —
nyers előállítása és kimunkálása.

Gazdasági-, ipari- és háztartási gépek szakszerű,
jutányos javítása.

Kazán- és műkovács munkák, kert- és sárrácsok
készítése.

Saját gyártmányu „aranyérmes” kütszivattyúk,
vizfecskendők, kerti-lóczák, borsajtók, szállózúzó,
istálló berendezési és építkezési **vas tárgyak** első
kézből való olcsó elárúsítása

„Debreczeni vasöntöde és géplakatosság”
Péterfia—Hadházi-utczai telepén.

BLATTNER BÉLA

ÓRA- ÉS ÉKSZER-ÜZLETE

DEBRECZEN, KOSSUTH-U. 4. SZ.

Ajánlja a mai kor igényeinek megfelelően felszerelt

óra üzletét és óra javító műhelyét.

Valódi svájci zsebórákat, lánczokat, fali, inga, asztali és ébresztő órákat a leg-egyszerűbbtől a legfinomabb minőségig.

Mindenmü órák javítását és átalakítását gyorsan és jutányos áron 1 évi jótállás mellett eszközölöm.

Régi arany- és ezüst tárgyakat vagy töredékeket a legmagasabb árért beváltok vagy kieserélek.

Arany- és ezüst ékszerek javítása a legolcsóbb árak mellett eszközöltetik.

Helybeli és vidéki megrendeléseket pontosan és lelkiismeretesen teljesítik.

Toronyórák javítása és átalakítása

elfogadtatik.

Nádudvary Sajos

vászon-, kézmű- és rövidárak raktára

(Vágó Andor-féle üzlet)

Debreczen, Pacz-utczá 28, a nagy tőzsde mellett.

Ajánlja első rendű rumburgi, hollandi, kreász és czérna fonal vásznait, Schroll-féle chifonokat, csikos jegyű havasi vásznakat, derékajtókat, ágyhuzatokra való kanavásznakat, matrác grádlakat, ágy- és asztal-terítőket. Mindenfajta saját készítettésü paplanokat, szepességi damaszt asztalneműeket, törülközőket, férfi-, női- színes és fehér puros és sima vászon zsebkendőket, jó mosó, szintartó szövött mintás és kosmanosi nyomott mintájú barcheteket, ugyan e fajta zefireket, kartonokat és batisztokat, minden nagyságu gyapju kendőket, trico alsó ruhákat, férfiak, nők és gyermekek részére, mindenfajta és minden nagyságu harisnyákat, kesztyűket és mindenmü rövidárakat. Elvállalom mindenfajta vászon fehérneműek gyors és pontos elkészítését minta vagy mérték után, szolid, olcsó és szabott árak mellett. A nevezett vászonmüimet, tekintettel a nagy áremelkedésre, még a régi árak mellett szolgálom igen tisztelt vevőimnek.

Női és gyermekfelöltő áruház!

Darvas Testvérek

női és gyermek felöltő áruháza Debreczenben.

Van szerencsénk a n. é. közönséget étesíteni,
hogy Piacz-utcán, a „Hungária“ tőszomszéd-
ságában, dúsan felszerelt női- és gyermek-
felöltő áruházat nyitottunk.

Ajánljuk pontos kiszolgálás és jutányos árak mellett:

Női- és gyermek felöltőket, színházi
és báli belépőket, selyem, mosó, flanel
és kazán bluzokat. Szörme, toll- és
esipke boákat, öveket, nyakkendő- és
csápokat (sálakat), nap- és esőernyőket,
utazó és városi bundákat, továbbá
szörmeárú különlegességeket,
müffokat (karmantyu) stb.

Teljes tisztelettel

Darvas Testvérek.

Komlóssy Lajos

ELŐBB SZABÓ ZSIGMOND

fűszer-, csemege-, bor- és ásványvizek nagy raktára

● Piacz- és Hatvan-utca sarkán. Telefon 213. szám. ●

Ajánl mindennemű fűszerárúkat és déli gyümölcsöket. A legkiválóbb fajú és zamatu

kávékat és theákat.

Különféle csemegeárúk.

SAJTOK és HALAK.

Rumok, Szilvórium, minden fajú Likőrök.

Francia és magyar

Pezsgők és Cognacok.

Helybeli megrendelések házhöz szállítására fogatom mindig t. vevőim rendelkezésére áll, a vidéki megrendeléseket pedig azonnal a leggyorsabban eszközölöm.

Portland-cement és vízhatlan mészraktár.

Homoki szőlőtelepek kitünő rizling és vörös bor termeléseinek elárúsítása.

Tiszta kezelésű asztali bor.

JÁLICS FERENCZ mintapince borainak raktára.

TOKAJI ASSZÚ

és a legkitünőbb fajú csemege-szőlők.

Kiválóan ajánlom a n. é. közönség becses figyelmébe mindig friss töltésű mindennemű

ÁSVÁNYVIZEIM nagy raktárát,

DR. RÓTHSCHNEK V. EMIL

== AZ „ARANY EGYSZARVU“-HOZ CZIMZETT GYÓGYSZERTÁRA ==
DEBRECZENBEN, (Czegléd-) KOSSUTH-UTCZA 8. SZ., A SZINHÁZ MELLETT.

Ajánlja első kézből raktárát bel- és külföldi, valamint saját készítésű

GYÓGYSZER-KÜLÖNLEGESSÉGEKNEK:

Fogporok s pépek
Fogcseppek s — ragaszok
Szájvizek — labdacok
Szemvizek (Römerhaus) — Lebois
Mellszörpök — Csukamájolajok
Gyermek-tápszerek
Gyomortisztító labdacok

Bőr- és
nem
gyógyszerek
külön

Czukorkák köhögésről
Gyomorerősítők, Gyógyborok, Dióessentia
Fülfájás ellen — Sósborneszerek
Seb- és tyukszentapaszok
Fagykenők, — Kőszvényvászson
Hivatalos kötszerek
Vérképző vaskészítmények

ILLAT- ÉS SZÉPÍTŐSZEREKNEK:

Arcz- és kézkrémek
Arcz- és hajporok
Hajkenők és festők
Bajuszpedrók, saját és tisztajlakli
Mosdó- és szőlővizek
Glycerin-készítmények

Legjobbak.

Illatos olajok és pomádék
Bajusz- és hajnövesztők
Gyógy- és pipereszappanok (szeplőszappanok)
Parfume-illatszerek
Füstölők
Vaselin-készítmények

ÁLLATGYÓGY- ÉS HÁZTARTÁSI SZEREKNEK:

Juh-, ló- és marharüh ellen
Sertes- és marhadög ellen
Rovar-, egér- és patkányirtó szerek
Író- és ruhajegyző tenták
Szobapadló fénymaz, kitünő szag nélküli

Legjobbak.

Dió- és makk-kavé
Egészségi mustár ételhez
Fertőtlenítő szerek
Tépések, fecskendők, irrigátorok
Oltó viaszfélék

HASONSZENVI GYÓGYSZEREKNEK:

Anyafestmények
Higitások
Dörzsolések
Golyócskák

Homó-
pathia

Egyes adagokban
Berendezett szekrényekben
Házi vagy uti szükségletre
Újra felszerelések és megtöltések

stb. naponta felmerülő gyógyszerészeti udjdságok! — Vidéki megrendelések postafordultával megküldetnek.

A tiszántuli ev. reform. egyházkerület énekes-könyvi
és Debreczen szabad királyi város könyvnyomdája
kiadványainak főbizományosa

TELEGDI K. LAJOS

UTÓDA EPERJESY ISTVÁN

könyv-, papir-, írószerek és zenemű-kereskedése
Debreczeu, városház-épület.

A hazai irodalom különböző termékei készletben tar-
tatnak, esetleg rövid idő alatt megszerezhetők, ugy-
szintén bármely külföldi munka is eredeti bolli áron.

Imakönyvek minden felekezetiük számára. —
Igen nagy választékban kaphatók

a debreczeni református énekes-könyvek
a legegyszerűbb kötéstől a legdiszesebbig.

Szólóiratok, divatlapok és zeneművek pontosan szál-
lítottak. Iskolai könyvek és taneszközök, ifjusági
iratok. Dizművek, naptárak. Előfizetések hirdapokra
felvétetnek.

Papirkereskedésben minden e szakmába tar-
tozó cikkek jutányos áron
kaphatók.

Papir és írószerek. Levélpapírok és borítékok egyszerű
és díszes dobozokban. Üzleti könyvek és zsebköny-
vek, általában mindaz, ami magánosok, irodák és hi-
vatalok számára szükséges. Vízitkártvák és nyomtat-
ványok készítettnek.

Általános könyvjegyzeskel készséggel szolgálók. — Vidéki megrende-
lések pontosan teljesítettnek.